# GOSPEL MATTHEW

1 Ñwed emana Jesus Christ, eyen David, eyen Abraham.
2 Abraham obon Isaac; ndien Isaac obon Jacob; ndien
3 Jacob obon Judah ye nditö-ëte esie; ndien Judah obon
Perez ye Zerah emi Tamar amande; ndien Perez obon
4 Hezron; ndien Hezron obon Ram; ndien Ram obon
Amminadab; ndien Amminadab obon Nahshon; ndien
5 Nahshon obon Salmon; ndien Salmon obon Boaz emi
Rahab amande; ndien Boaz obon Obed emi Ruth amande;
6 ndien Obed obon Jesse; ndien Jesse obon David edidem.
Ndien David obon Solomon emi ñwan Uriah amande;
7 ndien Solomon obon Rehoboam; ndien Rehoboam obon
8 Abijah; ndien Abijah obon Asa; ndien Asa obon Jeho-
shaphat; ndien Jehoshaphat obon Joram; ndien Joram
9 obon Uzziah; ndien Uzziah obon Jotham; ndien Jotham
10 obon Ahaz; ndien Ahaz obon Hezekiah; ndien Hezekiah
obon Manasseh; ndien Manasseh obon Amon; ndien
11 Amon obon Josiah; ndien Josiah obon Jechoniah ye
nditö-ëte esie, kini ëketañde mö ëka ke Babylon.
12 Ndien ke ëma ëketañ mö ëka ke Babylon, Jechoniah
13 obon Shealtiel; ndien Shealtiel obon Zerubbabel; ndien
Zerubbabel obon Abiud; ndien Abiud obon Eliakim;
14 ndien Eliakim obon Azor; ndien Azor obon Sadoc;
ndien Sadoc obon Achim; ndien Achim obon Eliud;
15 ndien Eliud obon Eleazar; ndien Eleazar obon Matthan;
16 ndien Matthan obon Jacob; ndien Jacob obon Joseph ebe
Mary, emi amande Jesus, emi ekerede Christ.
17 Ntre kpukpru emana ötöñöde ke Abraham osïm David
ëdi emana duopenañ; önyuñ ötöñöde ke David osïm ini
emi ëtañde mö ëka ke Babylon ëdi emana duopenañ;
önyuñ ötöñöde ke ini emi ëketañde mö ëka ke Babylon
osïm ini Christ ëdi emana duopenañ.

18 Ndien emana Jesus Christ edi ntem: ke ēma ēkeda
Mary eka Esie ēnö Joseph, kini mö midöhö kaña ndö
19 ēkekut ēte, enye oyomo oto ke Edisana Spirit. Ndien
Joseph ebe esie, koro edide edinen owo, minyuñ inyïmeke
ndinam enye but ke añwa, ekere ndisio enye ndö
20 ke ndïbe. Edi kini enye ekerede me-ñkpö emi, sese,
angel Jehovah öbiöñöre ke iso esie ke ndap, ödöhö enye,
ete, Joseph, eyen David, kufeghe ndida Mary ñwan fo nte
ñwan fo: koro idibi emi enye oyomode otode ke Edisana
21 Spirit. Ndien enye eyeman eyeneren; ndien afo eyesio
Enye enyïñ Jesus; koro edide Enye edinyaña ikōt Esie
22 osio ke midiöñkpö mö. Ndien kpukpru ñkpö emi öwörö,
man se Jehovah akadade inua prophet ödöhö okposu, ete,
23 Sese, eyenöwöñ añwan eyeyomo, önyuñ aman eyeneren,
Ndien mö ēyesio Enye enyïñ Immanuel;
24 oro öwörö ete, Abasi ye nyïn. Ndien Joseph edemere ke
idap esie, önyuñ anam nte angel Jehovah eketemede enye,
25 önyuñ ada ñwan esie ke idemesie; ndien ifiökke enye tutu
enye aman eyeneren: ndien enye osio Enye enyïñ Jesus.

2 Kini Jesus amanade ke Bethlehem ke Judæa ke eyo
edidem Herod, sese, mefiöñkpö owo ēto ke edem usiakha-
2 utïn ēdi ke Jerusalem, ēdidöhö ēte, Enye emi amanade
edidem Me-Jew odu möñ? koro nyïn ikokutde ntantafiöñ
Esie ke edem usiakha-utïn, ndien imedi ndituak ibuot
3 'nö Enye. Ndien kini Herod edidem okopde, esït otïmere
4 enye, ye kpukpru mbio Jerusalem. Ndien kini enye ama
okobon kpukpru ikpö oku ye me-scribe obio, enye obup
5 mö ebiēt emi Christ akpamanade. Ndien mö ēdöhö enye,
ēte, Ke Bethlehem ke Judæa: koro ntem ke prophet
ewet ete,
6 Ndien afo Bethlehem, isöñ Judah,
Ukprike ukan ke baba usuñ kiet kotu mböñ Judah:
Koro andikara editode fi kesït,
Emi edikpemede ikōt Mi Israel.
7 Ekem Herod okot mefiöñkpö owo ke ndïbe, otïm obup mö
8 önyuñ öfiök ini eke ntantafiöñ ököwöröde. Ndien enye
ödöñ mö ēka ke Bethlehem, önyuñ ödöhö ete, Eka ēketïm
ēduñöre ēbaña nsek eyen oro; ndien kini mbufo ēkut-
de *Enye*, ēdi ēdidöhö mi, man ami ñko ñka ñkatuak
9 ibuot 'nö Enye. Ndien ke mö ēma ēkekop uyo
edidem, mö ēduk usuñ; ndien sese, ntantafiöñ, emi mö

ëkekutde ke edem usiakha-utïn, ebem mö ïso, edï edida
10 kenyöñ ebiët eke nsek eyen oro odude. Ndien kadañemi
11 mö ëkutde ntantafiöñ, mö ëdara ata akamba idara. Ndien
mö ëduk ke ufök ëkut nsek eyen ye eka Esie Mary ; ndien
mö ëduöñö ke isöñ ëtuak ibuot ënö Enye ; ndien mö ëtat
ñkpö uto mö ënö Enye enö, gold ye ufuöñkpö ye myrrh.
12 Ndien nte Abasi eketemede mö ke ndap, ete, mö ëkufiak
ëtiene Herod, mö ësaña ke usuñ efen ënyöñ ke obio mö.
13 Ekem ke mö ëma ëkenyöñ, sese, angel Jehovah owut
Joseph idem ke ndap, ete, Dakha kenyöñ da nsek eyen ye
eka Esie, feghe ka ke Egypt, nyuñ tie do tutu Ami ndöhö
14 fi : koro Herod eyeyom nsek eyen ndiwot. Ndien enye
adakha kenyöñ ada nsek eyen ye eka Esie ke okoneyo,
15 önyöñ ke Egypt ; önyuñ etie do tutu osïm mkpa Herod :
man se Jehovah akadade inua prophet ödöhö okposu, ete,
Ñkokot eyen Mi oto ke Egypt edi.
16 Ekem kini Herod okutde ete, mefiöñkpö owo oro
ëbiaña enye, enye ayaresït eti eti, önyuñ ödöñ ëkewot
kpukpru nditö-iren emi ëdude ke Bethlehem, ye ke öfuri
adaña esie, ötöñöde ke nsek nditö tutu osïm eke isua iba,
nte ekemde ke ini emi enye okotïmde obup mefiöñkpö owo.
17 Ndien se Jeremiah prophet öködöhöde osu, ete,
18 Ëkop uyo ke Ramah,
Ntuaña ye akamba eseme,
Rachel atua nditö esie ;
Inyuñ inyïmeke ndikop ndöñesït, koro mö miduhe.
19 Edi ke Herod ama akakpa, sese, angel Jehovah owut
20 idemesie önö Joseph ke ndap ke Egypt, ete, Dakha kenyöñ,
da nsek eyen ye eka Esie, ka ke isöñ Israel : koro mö emi
21 ëkeyomde uwem nsek eyen ëma ëkpa. Ndien enye
adakha kenyöñ ada nsek eyen ye eka Esie edi ke isöñ
22 Israel. Edi kini enye okopde eté Archelaus ada uböñ
ke Judæa kibuot ëte esie Herod, enye efeghe ndika do ; edi
ke *Abasi* eketemede enye ke ndap, enye aka okoduk ke
23 isöñ Galilee, edi ediduñ ke obio emi ekerede Nazareth : man
se me-prophet ëkedöhöde osu, ëte, Enye eyekere Nazarene.

3 EKEM ke musen oro John Baptist edi, öquörö ke wilder-
2 ness Judæa, ete, Mbufo ëkabare esït ; koro obio heaven
3 ke ekpere. Koro edi enye ke prophet Isaiah öködöhö
abaña, ete,
Uyo owo ofiori ke desert, ete,

Mbufo ēdiōñ usuñ Jehovah,
Ēneñere ōkpōusuñ Esie.
4 Ndien enye John esīne edisīne-ñkpō idet camel, ōnyuñ
ōbōbō mbōbō ikpa ke isīn esie; udia esie ōnyuñ edi
5 ñkukuñkpōyōriyō ye aran ōkwōk ikōt. Ndien Jerusalem,
ye ōfuri Judæa, ye ōfuri isōñ Jordan ēwōñō ētiene enye;
6 ndien enye onīm mō baptism ke akpa Jordan, ke ēyararede
7 midiōk ido mō. Edi kini enye okutde ediwak Me-Pharisee
ye Me-Sadducee ēdide baptism esie, enye ōdōhō mō, ete,
Mbufo nditō urukikōt, anie eketeme mbufo, ete, ēfeghe
8 ēbōhō iyaresīt eke edidide? Ēsioño naña mfri eke odotde
9 erikabare esīt: ēkunyuñ ēkere ēte, ēdidōhō ke esīt
mbufo, ēte, Mimō imenyene Abraham ke ēte mimō:
koro mōdōhō mbufo, nte, Abasi ekeme ndinam me-itiat
10 emi ēdakha ēda ēdi nditō Abraham. Ndien kemi
ēma ēnīm ekudi ke etak eto: mōdo kpukpru eto emi
miñwomke eti mfri ēnyene ndikpi nduōk, ēnyuñ ēsin
11 ke ikañ. Ami nda mōñ nīm mbufo baptism, nte, ēkabare
esīt: edi Enye emi etienede mi enyene odudu akan
mi, emi ami mendotke ndikama ikpa-ukot Esie: Enye
12 eyeda Edisana Spirit ye ikañ onīm mbufo baptism: emi
usak-ñkpō Esie odude Enye ke ubōk, ndien Enye eyetīm
anam itie ubek-ibokpot Esie asana; eyenyuñ obon ibokpot
Esie ke ubet, edi Enye eyefōp mbio ke ikañ eke minīmeke.
13 Ekem Jesus oto ke Galilee edi ke Jordan etiene John,
14 ete, enye onīm Imō baptism. Edi John oyom ndikpan
Enye, ete, Odot nte Afo onīmde mi baptism, edi Afo
15 etiene mi? Edi Jesus ōbōrō enye, ete, Yak edi ntre
kemi: koro ke ntem odot nyīn ndinam kpukpru nti
16 ido. Ndien enye onyīme ōnọ Enye. Ndien ke ēnīmde
Enye baptism ēma, Jesus ōwōrō ke mōñ idaha oro:
ndien sese, enyōñ ōkubōre ōnō Enye, ndien Enye okut
Spirit Abasi ōsukhōre nte ibiom, ōsōrō Enye ke idem;
17 ndien sese, uyo oto ke enyōñ ōdōhō ete, Emi edi edima
Eyen Mi, emi enemde Mi esīt.

4 Ekem Spirit ada Jesus aka ke desert man Satan
2 odomo Enye. Ndien ke Enye ama eketre udia uwemeyo
aba ye okoneyo aba, ke oro ebede biōñ ōdōñ Enye.
3 Ndien andidomo edi ōnyuñ ōdōhō Enye, ete, Afo ama edi
4 Eyen Abasi, dōhō me-itiat emi, ete, ēkabare ēdi uyo. Edi
Enye ōbōrō ete, Ēma ēwet ēte. Owo ididuhe uwem oto ke

uyo ikpöñ, edi oto ke kpukpru ikö eke ëwöröde ke inua
5 Abasi. Ndien Satan ada Enye oduk ke edisana obio;
6 önyuñ odori Enye ke edikoñ ebiët temple, önyuñ ödöhö
Enye, ete, Afo ama edi Eyen Abasi, duök idemfo ke
isöñ: koro ëma ëwet ëte,

Enye eyewuk me-angel Esie abaña Fi:
Ndien mö ëyekama Fi ke ubök mö,
Mbak Afo edituak ukot Fo ke itiat.

7 Jesus ödöhö enye, ete, Ëma ëwet ñko ëte, Afo ku-
8 domo Jehovah Abasi fo. Satan ötöñö ntak ada Enye
aka ke ata edikoñ obot, önyuñ owut Enye kpukpru me-
9 obio ererïmbot ye ubööñ mö; önyuñ ödöhö Enye, ete,
Kpukpru ñkpö emi ke ami ndinö Fi, ke Afo ama öduö
10 kisöñ atuak ibuot önö mi. Ndien Jesus ödöhö enye, ete,
Dakha Mi ke usuñ, Satan: koro ëma ëwet ëte, Afo edituak
ibuot önö Jehovah Abasi fo. önyuñ anam ñkpö önö Enye
11 ikpöñ ikpöñ. Ndien Satan adakha ökpöñ Enye; ndien
sese, me-angel ëdi ëdinam ñkpö ënö Enye.
12 Ekem kadañemi Enye okopde ete, ëma ëköbi John,
13 Enye aka ke Galilee; ndien Enye ökpöñ Nazareth, edi
ediduñ ke Capernaum, emi odude ke mben inyañ, ke
14 adaña Zebulun ye Naphtali: man se Isaiah prophet
öködöhöde osu, ete,

15 Isöñ Zebulun ye isöñ Naphtali,
Ke usuñ emi akade inyañ, edem Jordan oko,
Galilee Me-Gentile,
16 Mbio oro ëketiede ke ekïm
Ëkut aqua uñwana,
Ndien ama edi mö eke ëketiede ke isöñ ye mfut mkpa,
Uñwana ayama önö mö.

17 Toto ke ini oro Jesus ötöñö ndiquörö, 'nyuñ ndöhö nte,
Ëkabare esït; koro obio heaven ke ekpere.
18 Ekem nte Enye asañade ke mben inyañ Galilee, Enye
okut nditö-eka iba, Simon emi ekerede Peter, ye Andrew
eyen-eka esie, ke ëduöñö iyire ke inyañ; koro mö ëdide
19 mekö-iyak. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ëdi ëtiene Mi,
20 ndien Ami nyenam mbufo ëdi mekö-owo. Ndien idaha
21 oro mö ëkpöñ iyire, ënyuñ ëtiene Enye. Ndien nte akade
iso Enye okut nditö-eka iba efen, James *eyen* Zebedee, ye
John eyen-eka esie, ke ubom ye ëte mö Zebedee, ke
22 ëdiöñ iyire mö; ndien Enye okot mö. Ndien idaha oro
mö ëkpöñ ubom ye ëte mö, ënyuñ ëtiene Enye.

23 Ekem Jesus asaña ke öfuri Galilee, ekpep ke me-syna-
gogue mö, önyuñ öquörö gospel obio *heaven*, önyuñ anam
kpukpru oruk ubiak ye kpukpru oruk udöñö okure
24 mbiobio. Ndien etop Esie asuana ke öfuri Syria : ndien
mö ëda kpukpru mbon udöñö, emi nsio nsio udöñö ye
ndutukhö ëmumde mö, emi ënyuñ ënyenede me-demon,
emi mbukpi ye akpa-ubeñ ënyuñ ënamde, ëtiene Enye;
25 ndien Enye anam udöñö okure mö. Ndien ata ediwak
owo ëto ke Galilee ye Decapolis ye Jerusalem ye Judæa ye
edem Jordan oko ësaña ye Enye.

5 Ndien kini Enye okutde ata ediwak owo oro, Enye
ödök ke akamba obot : ndien ke Enye ama ökösukhöre
2 etie, mbet Esie ëtiene Enye : ndien Enye atat inua Esie
ekpep mö, ete,

3 Öföfön önö mö emi ëdide ubuene ke ukpöñ : koro obio heaven enyenede mö.

4 Öföfön önö mö emi ëtuade eyet : koro ëdidöñde mö esït.

5 Öföfön önö mö emi ëdide suñ suñ : koro mö ëdidade isöñ ënyene.

6 Öföfön önö mö emi biöñ ye nsat-itöñ eti ido ëdöñde : koro mö ëdiyukhöde.

7 Öföfön önö mö emi ëtuade owo mböm : koro ëdituade mö mböm.

8 Öföfön önö mö emi ënyenede edisana esït : koro mö ëdikutde Abasi.

9 Öföfön önö mö emi ënamde emem : koro ëdikotde mö nditö Abasi.

10 Öföfön önö mö emi ëköböde mö kabaña eti ido : koro obio heaven enyenede mö.

11 Öföfön önö mbufo kini owo ëdisuenede mbufo, ënyuñ
ëköböde mbufo, ënyuñ ëdöhöde kpukpru midiök ñkpö
12 ëdian mbufo ke nsu, kabaña Mi. Ëdaresït, ënyuñ ëdara
eti eti : koro utïp mbufo okponde ke heaven : koro ntem
ke mö ëkeköbö me-prophet emi ëkebemde mbufo iso.
13 Mbufo ëdi inuñ isöñ : edi edieke inuñ minyeneke aba
inem, ëdida nso ënö enye inem ? enye ifönke fön aba ke
baba ñkpö kiet, ke miböhöke ndiduök, owo ëdïgi ke ukot.
14 Mbufo ëdi uñwana ererïmbot. Obio emi ëböpde ke
15 enyöñ obot ikemeke ndidïbe. Owo inyuñ idomoke
utuenikañ, ida abañ ifuk, edi odori ke enyöñ uwuk-
utuenikañ ; ndien ayama önö kpukpru owo emi ëdude ke

16 ufök. Kpa ntre ëyak uñwana mbufo ëyama owo ke
enyïn, man mö ëkut ntl utom mbufo, ënyuñ ëkpono Ëte
mbufo emi odude ke heaven.
17 Ëkukere ëte, Ami ndi ndibiat ibet ye me-prophet:
18 ndige ndibiat, ndi ndinam 'ma. Koro Ami mödöhö
mbufo, nte, Tutu enyöñ ye isöñ ëbe ëfep, baba ntöi me
ekpri ñkpö kiet ke ibet idibehe ifep, tutu ënam kpukpru
19 ñkpö ëma. Mödo owo ekededi emi edibiatde ibet kiet ke
ata ñkpri mbet emi, edinyuñ ekpepde owo ndinam ntre,
ëyekot enye ata ekpri ke obio heaven: edi owo ekededi
emi edinamde önyuñ ekpepde, ëyekot enye akamba ke
20 obio heaven. Koro Ami mödöhö mbufo, nte, iböhöke nti
ido mbufo ëkan eke me-scribe ye Me-Pharisee, mbufo
ididukke ke obio heaven.
21 Mbufo ëma ëkop nte ëkedöhöde mö ke eyo oko, ëte,
Kuwot owo; ëte, owo ekededi eke ediwotde owo, ëyekeme
22 ndida enye ñka ikpe: edi Ami ndöhö mbufo, nte, kpukpru
owo emi ayatde esït ye eyen-ëte esie, ëyekeme ndida enye
ñka ikpe; ndien owo ekededi emi edidöhöde eyen-ëte esie,
ete, Raca [öburöbut owo], ëyekeme ndida enye ñka aqua
esop; ndien owo ekededi emi ödöhöde ete, Afo ndisïme,
23 ëyekeme ndida enye ñka ke hell eke ikañ asakde. Mödo
edieke afo adade enö fo edi ke itie-uwa, ndien do afo eti
24 ete, eyen-ëte fo emenyene ikö ekededi ye afo, kpöñ enö fo
do kiso itie-uwa, ndien ka kebem iso nam emem ye eyen-
25 ëte fo, ndien di diwa enö fo. Wara nam emem ye usua
fo kini afo odude ye enye ke usuñ; mbak usua oro
ediyak fi önö ebierikpe, ndien ebierikpe ayak fi önö
26 isuñutom esop, ndien ësïn fi ke ufök ñkpököbi. Kak-
pan ke ndöhö fi, nte, Afo uduwöröke do, tutu afo osio
kpukpru okuk ama.
27 Mbufo ëma ëkop nte ëkedöhöde ëte, Kusïn efïbe:
28 edi Ami ndöhö mbufo, nte, kpukpru owo emi esede ñwan
29 ke use esïn efïbe ye enye ama ke esït esie. Ndien
enyïn nasia ama esïn fi öduö, tïbi enye, duök: koro
öfön fi nte ubak idem fo kiet atakde, ndien ëkuduök
30 öfuri idem fo ke hell. Ndien edieke ubök nasia fo esïnde
fi öduö, sïbe enye, duök: koro öfön fi nte ubak idem fo kiet
31 atakde, ndien ëkusïn öfuri idem fo ke hell. Ndien ëke-
döhö ñko ëte, Owo ekededi emi osiode ñwan esie, yak enye
32 önö enye ñwed usio-ndö: edi Ami ndöhö mbufo, nte, owo
ekededi emi osiode ñwan esie, ke midige ke erika owo,

anam enye edi esĩn-efibe : ndien owo ekededi emi edidõde
enye [ñwan] emi ẽma ẽkesio esĩn efibe.
33 Mbufo ẽma ẽkop ñko nte ẽkedöhöde mö ke eyo oko, ẽte,
Kutomo se midige akpanikö, edi nam nö Jehovah se afo
34 otomode : edi Ami ndöhö mbufo, nte, Ẽkutomo baba
35 ñkpö kiet ; edide enyöñ, koro edide ĩtie uböñ Abasi ; me
edide isöñ, koro edide udori-ukot Esie ; me edide Jeru-
36 salem, koro edide obio akamba edidem. Kunyuñ utomo
ĩbuot fo, koro afo mukemeke ndinam idet kiet akabare
37 edi afia me obubĩt. Edi ẽyak ikö mbufo edi Ih, Ih ; I' ih,
I' ih : ndien se ebede mö emi oto ke idiök.
38 Mbufo ẽma ẽkop nte ẽkedöhöde ẽte, Enyĩn ke enyĩn, ye
edet ke edet : edi Ami ndöhö mbufo, nte, Ẽkuñwana ye
39 anam-ĩdiök : edi owo ekededi ama amia fi ke mfuk
40 nasia, kabare eken nõ enye. Ndien owo ekededi ama
oyom ndikot fi ikpe, 'nyuñ mbö fi öföñidem fo, yak aqua
41 öföñidem fo nö enye ñko. Ndien owo ekededi emi edisĩnde
42 fi asaña mile kiet ye enye, saña iba ye enye. Nö enye emi
ebeñede fi, kunyuñ ukabare ukpöñ enye emi oyomde
ndibuöt fi ñkpö.
43 Mbufo ẽma ẽkop nte ẽkedöhöde ẽte, Ma mböhiduñ fo,
44 nyuñ sua owo usua fo : edi Ami ndöhö mbufo, nte, Ẽma
musua mbufo, ẽnyuñ ẽkpe ubök ẽnö mö emi ẽköböde
45 mbufo ; man mbufo ẽdi nditö Ẽte mbufo emi odude ke
heaven ; koro Enye anamde utĩn Esie asiakha önö midiök
owo ye nti, önyuñ anamde edĩm edep önö ndinen owo ye
46 mö emi minenke. Koro edieke mbufo ẽmade mö emi
ẽmade mbufo, nso utĩp ke mbufo ẽnyene ? Nte idem me-
47 publican inamke kpa suk ntre ? Ndien edieke mbufo
ẽkömde nditö-ete mbufo ikpöñ, mbufo ẽnam nso ẽkan
*owo efen* ? nte idem Me-Gentile inamke kpa suk ntre ?
48 Mbufo ẽfön ẽma ndien, kpa nte Ẽte mbufo ke heaven
öfönde ama.

6 Ẽkpeme ẽkunam nti ido mbufo kiso owo, man mö
ẽkut : midige ntre mbufo inyeneke utĩp ye Ẽte mbufo
emi odude ke heaven.
2 Mödo kini afo önöde mubuene ñkpö, kufri ukorowo
kiso fo, nte me-mbubĩk ẽnamde ke me-synagogue ye ke
me-efak, man owo ẽkpono mö. Kakpan ke ndöhö mbufo,
3 nte, mö ẽmenyene utĩp mö. Edi kini afo önöde mubuene
4 ñkpö, kuyak ubök ufien fo õfiök se nasia anamde : man

erinö mubuene ñkpö eke afo önöde edi ke ndībe : ndien
Ëte fo emi okutde ke ndībe eyenö fi usiene.
5 Ndien kini mbufo ëböñde akam, ëkutie nte me-mbubīk :
koro mö ëmade ndida ke me-synagogue ye ke mituñ ke
efak mböñ akam, man owo ëkut mö. Kakpan ke
6 ndöhö mbufo, nte, mö ëmenyene utīp mö. Edi afo,
kini afo öböñde akam, duk ke ubet fo, ndien, ke ama
eberi usuñ fo böñ akam nö Ëte fo emi odude ke ndībe,
7 ndien Ëte fo emi okutde ke ndībe eyenö fi usiene. Ndien
ke eriböñ akam ëkutöñö ntak ëtīñ ikö ke ikpikpu, nte
Me-Gentile ënamde : koro mö ëkerede ëte ëyekop akam
8 mimö oto ke uwak ikö mimö. Mödo ëkubiët mö :
koro Ëte mbufo öñökde me-ñkpö eke ënanade mbufo,
9 kini mbufo mika-ibeñeke Enye kaña. Mödo mbufo
ëböñ akam ntem, ëte : Ëte nyīn emi odude ke heaven,
10 Yak ëkpono enyīñ Fo. Yak obio Fo edi. Yak
ënam uyo Fo ke isöñ, nte emi ënamde ke heaven.
11 Nö nyīn mfīn udia eke ekemde nyīn ke usen. Nyuñ
12 dahado nö nyīn ke isön nyīn, nte emi nyīn inyuñ
13 idahadedo inö mö emi ëkamade nyīn isön ñko. Kunyuñ
uda nyīn usīn ke idomo, edi nam nyīn iböhö andidiök.
14 Koro mbufo ëma ëdahado ënö owo ke ndudue mö, Ëte
mbufo ke heaven eyenyuñ adahado önö mbufo ñko.
15 Edi mbufo midahakedo inö owo ke ndudue mö, Ëte mbufo
idinyuñ idahakedo ke ndudue mbufo.
16 Ñko ñko kini mbufo ëtrede udia, ëkutie ke mfukhö, nte
me-mbubīk ; koro mö ëbiatde iso mö, man owo ëkut ëte,
mö ëtre udia. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, mö ëmenyene
17 utīp mö. Edi afo, kini afo etrede udia, yet aran ke ibuot
18 fo, nyuñ yet iso fo ; man owo ëkukut ëte, afo emetre udia,
edi Ëte fo emi odude ke ndībe : ndien Ëte fo, emi okutde
ke ndībe, eyenö fi usiene.
19 Ëkunīm inyene ënö idemmbufo ke isöñ, ebiët emi ñkpri
unam ye ñkarafañ ëtade ñkpö, ye eke me-inö ëbuñde ëduk
20 ëyīp : edi ënīm inyene ënö idemmbufo ke heaven, ebiët
eke ñkpri unam me ñkarafañ mitaha ñkpö, emi minö
21 minyuñ ibuñke iduk iyīp : koro ebiët emi inyene fo odude,
22 do ke esīt fo edinyuñ odu. Utuenikañ ikpöhidem edi
enyīn : mödo enyīn fo ama öfön, öfuri ikpöhidem fo
23 añwaña. Edi enyīn fo ama ödiök, öfuri ikpöhidem fo
okīm. Mödo uñwana emi odude fi ke idem ama edi
24 ekīm, ekīm oro okpon didie ! Baba owo kiet ikemeke

ndinam utom 'nö mëte iba: koro enye eyesua kiet,
önyuñ ama eken; midige enye eyeyire ye kiet, önyuñ
esïn eken. Mbufo ikemeke ndinam utom Abasi ye eke
25 mammon. Mödo Ami ndöhö mbufo, nte, Ëkuyak ekikere
ëtïmere mbufo ëbaña uwem mbufo, se mbufo ëdidiade,
me se mbufo ëdiñwöñde; me ëbaña ikpöhidem mbufo, se
mbufo ëdisïnede. Nte uwem ikponke ikan udia, ye
26 ikpöhidem nte ikanke edisïne-ñkpö? Ëse minuen enyöñ,
nte mö mitöhö, minyuñ idökke, minyuñ ibonke ke ubet;
ndien Ëte mbufo emi odude ke heaven öbök mö. Nte
27 mbufo ifönke ikan memö emi? Ndien anie owo kotu
mbufo ke erikere ekikere ekeme ndidian ibio idomo okuk
28 kiet ke idaha esie? Ndien didie ke mbufo ëyak ekikere
ëtïmere mbufo ëbaña edisïne-ñkpö? Ëkere ekpöñ-idïm ke
iñwañ, nte mö ëköride; mö inamke utom, inyuñ iñakke
29 ndidi: edi Ami ndöhö mbufo, nte, idem Solomon ke öfuri
30 uböñ esie ikesïneke ñkpö nte mö emi kiet. Edi edieke
Abasi esïnede mbiët iñwañ ñkpö ntre, emi odude mfin,
ndien mkpöñ ëmen ësïn ke usañ-uyo, ñwañwa ediso
mbufo, O mbufo emi ënyenede ekpri mbuötidem?
31 Mödo ëkuyak ekikere ëtïmere mbufo, ëte, Nso ke nyïn
ididia? me, Nso ke nyïn idiñwöñ? me, Nso ke nyïn
32 idisïne? Koro Me-Gentile ëyomde kpukpru ñkpö emi;
koro Ëte mbufo ke heaven öföñiök ete, mbufo ëmenana
33 kpukpru ñkpö emi. Edi mbufo ëbem iso ëyom obio *heaven*,
ye nti ido Esie; ndien ëyedian kpukpru ñkpö emi ënö
34 mbufo. Mödo ëkuyak ekikere ëtïmere mbufo ëbaña
mkpöñ: koro mkpöñ eyenyene ekikere abaña idemesie.
Idiöñkpö usen ekem ke usen.

7 ËKUKERE idiök ëbaña *owo*, mbak ëdikere idiök ëbaña
2 mbufo. Koro ke erikere eke mbufo ëkerede, ëyekere
ëbaña mbufo: ndien ke idomo eke mbufo ëdomode, ke
3 ëyedomo ënö mbufo. Ndien didie ke afo ese ekpri mbio
eke odude ke enyïn eyen-ëte fo, edi ukereke eto eke odude
4 ke enyïn fo? Ndien didie ke afo edidöhö eyen-ëte
fo, ete, Yak nsio mbio ke enyïn fo; ndien sese, eto odu
5 ke enyïn fo? Afo mbubïk, bem iso sio eto ke enyïn
fo; ndien afo eyetïm okut nte osiode mbio ke enyïn
eyen-ëte fo.
6 Ëkunö ebua edisana ñkpö, ëkunyuñ ëduök me-ñkpö uto

mbufo kiso ëdi, mbak mö ëdidïgi mö ke ukot mö, ënyuñ
ëkabare ëwal mbufo.
7 Ëbeñe, ke ëyenö mbufo; ëyom, ke mbufo ëyekut;
8 ëtuak, ke ëyesio ënö mbufo: koro kpukpru owo kiet kiet
emi ebeñede enyene; ndien enye emi oyomde okut;
9 ndien ëyesio ënö enye emi atuakde. Ñko ñko anie owo
odu kotu mbufo, emi, eyen esie ama ebeñe enye uyo, edinö
10 enye itiat; me ama ebeñe enye iyak, edinö enye urukiköt?
11 Mödo edieke mbufo, emi ëdiökde, ëñökde ndinö nditö
mbufo nti enö, ñwañwa ediso Ëte mbufo emi odude ke
12 heaven eyenö mö emi ëbeñede Enye nti ñkpö? Mödo
kpukpru ñkpö ekededi emi mbufo ëyomde ëte, owo ënam
ye mbufo, mbufo ënam kpa ntre ye mö: koro emi edide
ïbet ye me-prophet.
13 Ëduk ke mkpafakha usuñ: koro usuñ okponde,
ökpöusuñ önyuñ añwañade, emi akade ke nsobo,
14 ndien mö emi ëdukde kesït ëwewak. Koro usuñ
ekpride, ökpöusuñ önyuñ afakhade, emi akade uwem,
ndien mö emi ëkutde enye iwakke.
15 Ëkpeme idemmbufo ke me-prophet abiaña, emi ësïnede
ikpa eröñ ëtiene mbufo, edi kesït mö mö ëdi ekpe
16 iköt. Mbufo ëyeda mfri mö ëdiöñö mö. Nte owo ëtet
17 grape ke ñkukïm, me fig ke mbarekpe? Kpa ntre
kpukpru eti eto oñwom eti mfri; edi idiök eto oñwom
18 idiök mfri. Eti eto ikemeke ndiñwom idiök mfri, idiök
19 eto inyuñ ikemeke ndiñwom eti mfri. Kpukpru eto emi
miñwomke eti mfri ke ëkpi ëduök, ënyuñ ësïn ke ikañ.
20 Mödo mbufo ëyeda mfri mö ëdiöñö mö. Idige kpukpru
21 owo emi ödöhöde Mi, ete, Öböñ, Öböñ, ediduk ke obio
heaven; edi enye emi anamde uyo Ëte Mi emi odude ke
22 heaven. Ediwak owo ëdidöhö Mi ke usen oro, ëte, Öböñ,
Öböñ, nte nyïn ikadaha enyïñ Fo itïñ prophecy, inyuñ ida
enyïñ Fo ibïn me-demon, inyuñ ida enyïñ Fo inam
23 ediwak mkpösöñ ñkpö? Ndien Ami nyedöhö mö, nte,
Akananam ndiöñöke mbufo: ëdianare Mi, mbufo menam
24 idiöñkpö. Mödo kpukpru owo kiet kiet emi okopde ikö
Mi emi, önyuñ anamde mö, edibiët öñöñkpö owo, emi
25 öböpde ufök esie ke akamba itiat: ndien edïm edep, uquö
önyuñ edi, ofïm önyuñ abara, önyuñ eberi ufök oro;
26 ndien enye ïduöhö: koro odorode ke akamba itiat. Ndien
kpukpru owo emi okopde ïkö Mi emi, ndien ïnamke,
edibiët ndisïme owo, emi öböpde ufök esie kenyöñ utan:

27 ndien edĩm edep, uquõ õnyuñ edi, ofim õnyuñ abara,
õnyuñ eberi ufõk oro; ndien enye õduõ: ñwure esie õnyuñ
okpon.
28 Edikem, kadañemi Jesus etĩñde me-ikõ emi ama,
29 erikpep Esie enyene me-otu owo oro ndyõ: koro Enye
ekpepde mõ nte owo emi enyenede odudu, idige nte me-
scribe mõ.

8 Ekem ke Enye õsukhõrede ke obot, ata ekese owo
2 ĕtiene Enye. Ndien sese, owo akpa-mfia etiene Enye
õnyuñ atuak ibuot õnõ Enye, õdõhõ ete, Õbõñ, ke Afo
3 onyĩmede, Afo emekeme ndinam mi nsana. Ndien Enye
anyan ubõk Esie, otuk enye, ete, Ami monyĩme; sana.
4 Ndien idaha oro enye asana ke akpa-mfia esie. Ndien
Jesus õdõhõ enye, ete, Kpeme kudõhõ baba owo kiet;
edi nyõñ okuo, kowut oku idemfo, nyuñ wa enõ emi Moses
eketemede ete, edi ikõ ntiense õnõ mõ.
5 Ndien ke Enye ama okoduk ke Capernaum, centurion
6 kiet etiene Enye, ekpe Enye ubõk, ete, Õbõñ, owo mi ana
7 ke ufõk õdõñõ akpa-ubeñ, odu ke ata ndutukhõ. Ndien
Enye õdõhõ enye, ete, Ami nyedi 'nyuñ nam udõñõ esie
8 okure. Ndien centurion õdõhõ Enye, ete, Õbõñ, ami
ndotke nte Afo okpodukde kidak õkõm mi: edi dõhõ suk
9 ikõ, ndien udõñõ eyekure owo mi. Koro ami ñko ndide
owo emi 'nyenede andikara, emi 'nyuñ ñkarade mbon-
ekõñ ke idemmi: ndien ami ndõhõ owo emi, nte, Ka, ndien
enye aka; 'nyuñ ndõhõ efen, nte, Di, ndien enye edi;
'nyuñ ndõhõ owo mi, nte, Nam emi, ndien enye anam.
10 Ndien kini Jesus okopde ikõ emi, enyene Enye ndyõ,
ndien Enye õdõhõ mõ emi ĕtienede Enye, ete, Kakpan ke
ndõhõ mbufo, nte, Ami ñque mbuõtidem emi okponde
11 ntre, kpa ke idem Israel. Ndien Ami ndõhõ mbufo, nte,
ediwak owo ĕyeto ke edem usiakha-utĩn ye ke edem usop-
utĩn, ĕditie ye Abraham, ye Isaac, ye Jacob, ke obio
12 heaven: edi ĕyeduõk nditõ obio ke ekĩm ke esien: do ke
13 eritua eyet ye erita edet ĕdidu. Ndien Jesus õdõhõ
centurion, ete, Nyõñ okuo; nte afo onĩmde ke akpanikõ,
yak osu õnõ fi. Ndien udõñõ okure owo esie kpa ke
ñkanika oro.
14 Ekem adañemi Jesus odukde ke ufõk Peter, Enye okut
15 eka ñwan esie anana, õdõñõ ufiop-idem. Ndien Enye otuk
enye ubõk, ndien ufiop-idem õkpõñ enye; enye õnyuñ

16 adakha kenyöñ anam ñkpö önö Enye. Ndien osim ke ini
mbubreyo. mö ëda ediwak owo emi ënyenede demon ëtiene
Enye: ndien Enye ada ikö inua Esie ebïn me-spirit,
17 önyuñ anam udöñö okure kpukpru mbio udöñö : man se
Isaiah prophet öködöhöde osu, ete, Enye ke Idemesie ada
memidem nyïn, önyuñ obiom mudöñö nyïn.
18 Ekem kini Jesus okutde ata ekese owo ëkande Enye
19 ëkuk, Enye önö item ete, ëdakha ëka ke edem oko. Ndien
scribe kiet edi edidöhö Enye, ete, Andikpep, ami nyetiene
20 Fi ebiët ekededi Afo akaka. Ndien Jesus ödöhö enye, ete,
me-ebua iköt ënyene ndudu, me-inuen enyöñ ënyuñ ënyene
me-eför; edi Eyen owo inyeneke ötö eke odoride ibuot
21 Esie. Ndien owo mbet efen ödöhö Enye, ete, Öböñ, yak
22 mi mbem iso ñka ñkobuk ëte mi. Edi Jesus ödöhö enye,
ete, Tiene Mi; nyuñ yak mekpa-mkpa ëbuk mekpa-mkpa
mö.
23 Ndien kadañemi Enye edierede ke ubom, mbet Esie
24 ëtiene Enye. Ndien sese, aqua oyobio otïbe ke inyañ,
25 tutu mbufut möñ ofuk ubom: edi Enye ke ede. Ndien
mö ëtiene Enye, ënyuñ ëdemere Enye, ëdöhö Enye, ëte,
26 Öböñ, nyaña; nyïn imöñ itak. Ndien Enye ödöhö mö,
ete, Nsinam ndïk anamde mbufo, O mbufo nditö ekpri
mbuötidem? Ndien Enye adakha kenyöñ, önyuñ
asua önö ofim ye inyañ; ndien möñ ana suñ-ñ.
27 Ndien enyene mbon oro ndyö, mö ënyuñ ëdöhö ëte,
Nso oruk owo edi emi, eke kpa ofïm ye inyañ ëkopde
uyo Esie?
28 Ndien kadañemi Enye edide ke edem oko ke idut Me-
Gadarene, owo iba emi ënyenede me-demon, ata mbon
mfiomo, tutu baba owo kiet ikemeke ndibe ke usuñ oro,
29 ësobo ye Enye, nte mö ëwöñöde ke me-udi. Ndien sese,
mö ëfiori ëte, Nyïn isaña nso ye Afo, Eyen Abasi? Nte
Afo emedi ndinam nyïn ndutukhö ke mikemke ini kaña?
30 Ndien akamba otu ëdi ëdu, ëkpöñ mö anyan usuñ ëdia
31 ñkpö. Ndien me-demon ëkpe Enye ubök, ëte, Afo ama
32 ebïn nyïn, döñ nyïn ika ikoduk ke otu ëdi. Ndien
Enye ödöhö mö, ete, Ëka. Ndien mö ëwöñö ëkeduk ke
me-ëdi: ndien sese, öfuri otu ëbumere ëfeñe ësukhöre ke
33 ebedeñ, ëduöñö ke inyañ, ënyuñ ëkpaña ke möñ. Ndien
mö emi ëbökde mö ëfeñe, ëka ëkeduk ke obio, ëbuk
kpukpru ñkpö, ye se ënamde memö emi ënyenede me-
34 demon. Ndien sese, öfuri obio ëwöñö ëdi, ëte, isobo ye

Jesus: ndien kadañemi mö ēkutde Enye, mõ ēkpe Enye
ubök, ēte, adakha ke edem mimö.

9 Ndien Enye ediere ke ubom, ebe inyañ, önyuñ edi
2 ediduk ke obio Esiemö. Ndien sese, mö ēda owo emi
ödöñöde akpa-ubeñ, ana ke mkpana, ētiene Enye: ndien
Jesus, ke okutde mbuötidem mö, ödöhö owo emi ödöñöde
akpa-ubeñ, ete, Eyen, söñ esït; ēmefen midiöñkpö fo.
3 Ndien sese, ndusuk me-scribe ēdöhö ke esït mö, ēte, Owo
4 emi ke osuñi. Ndien Jesus, ke öñökde ekikere mö, ödöhö
ete, Nsinam mbufo ēkerede idiök ekikere ke esït mbufo?
5 Koro ewe emem akan, ndidöhö ete, Ēmefen midiöñkpö fo;
6 me ndidöhö ete, Dakha kenyöñ, saña? Edi man mbufo
ēñök ēte, Eyen owo emenyene odudu ke isöñ ndidahado
ke midiöñkpö (ndien Enye ödöhö owo emi ödöñöde akpa-
ubeñ, ete), Dakha kenyöñ, men mkpana fo, nyöñ ke uföк fo.
7 Ndien enye adakha kenyöñ, önyöñ ke uföк esie. Edi kini
8 me-otu owo ēkutde oro, mö ēfeghe ndïk, ēnyuñ ētoro
Abasi, emi ökönöde owo oruk odudu emi.
9 Ndien nte Jesus otode do asaña ebe, Enye okut owo emi
ekerede Matthew, etiede ke ebiēt emi ēnöde utomo: ndien
ödöhö enye, ete, Tiene Mi. Ndien enye adakha kenyöñ
etiene Enye.
10 Ekem, nte Enye etiede ke itie-udia ke uföк, sese, ediwak
me-publican ye midiök owo ēdi ēditie ye Jesus ye mbet
11 Esie. Ndien kadañemi Me-Pharisee ēkutde, mö ēdöhö
mbet Esie, ēte, Nsinam Andikpep mbufo adiade ñkpö ye
12 me-publican ye midiök owo? Edi kini Enye okopde,
Enye ödöhö ete, Mö emi ēkopde idem iyomke abia-ibök,
13 edi mö emi ēdöñöde. Edi mbufo ēka ēkekpep se ikö emi
öwöröde, ete, Ami nyom mböm, nyomke uwa: koro
Ami ñkedige ndikot nti owo, edi midiök owo.
14 Ndien mbet John ēdi ëtiene Enye, ēdöhö ēte, Nsinam
nyïn ye Me-Pharisee iwakde nditre udia, edi mbet Fo
15 itreke? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nte ēmekeme
ndinam nditö uföк-ndö ēfukhö, adaña ini nte ödö-ndö
odude ye mö? edi musen ke ēdi eke ēdiböde mö ödö-ndö,
16 ndien mö ēyetre udia ke ini oro. Ndien baba owo kiet
isidaha ubak öbufa öföñ idiöñ akani öföñ-idem; koro se
ökpödiöñde enye abiat öföñidem, önyuñ awai enye akan.
17 Owo inyuñ isïnke öbufa wine ke ñkani ikpa: ēnam ntre,
ikpa ēsiakha, wine önyuñ öduökhö, ndien ikpa ēbiara:

edi mö ēsin öbufa wine ke mbufa ikpa, ndien ēkpeme
mbiba.
18 Kini Enye ödöhöde mö me-ñkpö emi, sese, öböñ kiet
edi edituak ibuot önö Enye, ödöhö ete, Eyen-añwan mi
akpa kpa ke idem idahemi: edi di didori enye ubök Fo,
19 ndien enye eyedu uwem. Ndien Jesus adakha kenyöñ,
20 etiene enye, ye mbet Esie. Ndien sese, ñwan kiet, emi
iyīp ama ököwörö enye isua duopeba, etiene Enye
21 ke edem, önyuñ otuk mben öföñ-idem Esie: koro
enye ödöhöde ke esīt esie, ete, Ami ma ntuk ekpedi
22 öföñ-idem esie, ēyenam mi ñkop idem. Edi ke Jesus
öwöñörede okut enye, Enye ödöhö ete, Eyen-añwan Mi,
söñ esīt; mbuötidem fo amanam fi okop nsöñ-idem.
Ndien ñwan oro okop nsöñ-idem ötöñöde ke ñkanika oro.
23 Ndien kini Jesus odukde ke ufök öböñ oro, önyuñ okut
24 mefri ifiom, ye otu owo nte ēnamde uyom, Enye ödöhö
ete, Ēdakha ke usuñ: koro eyen-añwan mikpaha, edi
25 edede. Ndien mö ēsak Enye. Edi kini ēnamde otu
owo ēwöñö, Enye oduk, omum enye ke ubök; ndien
26 eyen-añwan adakha kenyöñ. Ndien etop ñkpö emi
asuana ke öfuri isöñ oro.
27 Ndien nte Jesus otode do asaña ebe, owo nan iba ētiene
Enye, ēfiori ökpösöñ, ēdöhö ēte, Eyen David, tua nyīn
28 mböm. Ndien kadañemi Enye odukde ke ufök, me-nan
oro ētiene Enye: ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nte mbufo
ēmenīm ke akpanikö ēte, Amí mekeme ndinam ñkpö
29 emi? Mö ēdöhö Enye, ēte, Ih, Öböñ. Ndien Enye otuk
enyīn mö, ödöhö ete, Yak osu önö mbufo nte mbuötidem
30 mbufo edide. Ndien enyīn mö ētara. Ndien Jesus otīm
31 owuk mö, ete, Ēkpeme ēkuyak owo baba kiet öfiök. Edi
mö ēwöñö, ēkesuan etop Esie ke öfuri isöñ oro.
32 Ndien nte mö ēwöñöde, sese, ēda owo imum emi
33 enyenede demon ētiene Enye. Ndien ke ēma ēkebīn
demon, owo imum etiñ ikö: ndien enyene me-otu owo
ndyö, ēte, Akananam owo ique oruk ñkpö oro ke Israel.
34 Edi Me-Pharisee ēdöhö ēte, Enye ada öböñ me-demon
ebīn me-demon.
35 Ndien Jesus asaña ke kpukpru ikpö ye ñkpri obio, ekpep
ke me-synagogue mö, önyuñ öquörö gospel obio *heaven*,
önyuñ anam kpukpru oruk ubiak ye udöñö okure.
36 Edi kadañemi Enye okutde me-otu owo, Enye atua mö
mböm, koro mö ēdude ke nanenyīn, ēnyuñ ēsuanade,

37 nte eröñ eke minyeneke andikpeme. Ndien Enye ödöhö
mbet Esie, ete, Ke akpanikö idök okpon, edi menam-
38 utom iwakke. Mödo mbufo ēbeñe Ēte idök ödöñ
10 menam-utom ke idök Esie. Ndien Enye okot mbet
Esie duopeba ētiene Enye, önyuñ önö mö odudu, ete,
ēkan medidekhe spirit, ēnyuñ ēbin mö, ēnyuñ
ēnam kpukpru oruk ubiak ye kpukpru oruk udöñö
ēkure.
2 Ndien memö emi ēdi enyiñ me-apostle duopeba: akpa
owo edi Simon, emi ekerede Peter, ye Andrew eyen-eka
esie; James *eyen* Zebedee, ye John eyen-eka esie;
3 Philip, ye Bartholomew; Thomas, ye Matthew emi edide
4 publican; James *eyen* Alphæus, ye Thaddæus; Simon
emi edide Zealot, ye Judas Iscariot, emi önyuñ atapde
5 Enye. Jesus ödöñ owo duopeba emi ēka, önyuñ eteme
mö, ete,
Ēkuduk ke usuñ Me-Gentile, ēkunyuñ ēduk ke obio
6 Samaria baba kiet: edi ēkam ētiene me-eröñ ufök Israel
7 emi ēsopde. Ndien nte mbufo ēkade, ēquörö ēte, Obio
8 heaven ke ekpere. Ēnam mbon udöñö ēkop idem, ēnam
mekpa-mkpa ēset, ēnam mbio akpa-mfia ēsana, ēnyuñ ēbin
me-demon; mbufo ēkebö ke mfön, ēnyuñ ēnö ke mfön.
9 Ēkuda gold, me silver, me okpokho ke ekpat okuk mbufo;
10 ēkunyuñ ēkama ekpat isañ, me öföñidem iba, me
ikpa-ukot, me esañ: koro eyen utom odotde udia esie.
11 Ndien ke akamba me ekpri obio eke mbufo ēdidukde,
ēyom owo kesit emi odotde; ēnyuñ ētie do tutu mbufo
12 ēnyöñ. Ndien nte mbufo ēdukde ke ufök, ēköm enye.
13 Ndien ufök oro ama odot, ēyak emem mbufo oduk kesit:
edi enye midotke, ēyak emem mbufo afiak etiene mbufo.
14 Ndien owo ekededi eke midinyimeke mbufo, midinyuñ
ikopke ikö mbufo, kini mbufo ēwöñöde ke ufök me ke
15 obio oro, ēkeñ ntan ikpat mbufo ēduök. Kakpan ke
ndöhö mbufo, nte, ufen Sodom ye Gomorrah idikponke
ke usen ikpe nte eke obio oro.
16 Sese, Ami mödöñ mbufo ēka nte me-eröñ kuföt me-ekpe
iköt: mödo mbufo ēnyene ifiök nte urukiköt, ēnyuñ
17 ēfure nte ibiom. Edi ēkpeme idemmbufo ye owo: koro
mö ēdidade mbufo ēka ke me-esop, ndien ke me-synagogue
18 mö ke mö ēyemia mbufo; ndien ñko ñko ēyeda mbufo
ēka kiso mendikara ye ndidem kabaña Mi, kpañ edi
19 ikö ntiense önö mö ye Me-Gentile. Edi kini mö ēdade

mbufo ēka, ēkuyak ekikere ētīmere mbufo, ēte, mbufo
ēdidöhö didie me nso: koro ēdinöde mbufo idaha oro se
20 mbufo ēditīñde. Koro midige mbufo emi ēditīñde, edi Spirit
21 Ēte mbufo emi editīñde ke esit mbufo. Eyen-eka eyenyuñ
ada eyen-eka önö mkpa, ēte eyenyuñ *anam ntre* ye eyen
esie: nditö ēyenyuñ ēdakha ēñwana ye mēte ye meka mö,
22 ēnyuñ ēsīn ēwot mö. Ndien kpukpru owo ēyesua mbufo
kabaña enyīñ Mi: edi ēyenyaña enye emi akade iso osīm
23 akpatre. Edi kini mö ēköbōde mbufo ke obio emi, ēfeghe
ēduk ke efen: koro kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Mbufo
idisañake ke öfuri me-obio Israel ima, tutu Eyen owo
edi.
24 Mbet ikponke ikan andikpep enye, asañutom inyuñ
25 ikponke ikan ēte ufök esie. Mbet ama etie nte andikpep
enye, asañutom ama önyuñ etie nte ēte ufök esie, ekem.
Mö ēma ēkot ēte ufök Beelzebub, didie ke mö mididiöñke
26 diöñ *ikot* nditö ufök esie ntre! Mödo ēkufeghe mö:
koro ñkpö mifukhöke, eke midiyarakede; inyuñ idībeke,
27 eke midifiökke. Se Ami ndöhöde mbufo ke ekīm, mbufo
ētīñ ke uñwana: se mbufo ēnyuñ ēkopde ke utöñ, ēquörö
28 ke ököm ufök. Ēkunyuñ ēfeghe mö emi ēwotde ikpöhidem,
edi mikemeke ndiwot ukpöñ: edi ēkam ēfeghe Enye emi
29 ekemede ndisobo ukpöñ ye ikpöhidem ke hell. Nte
inyamke ñkpri inuen iba ke obubīt okuk kiet? ndien baba
30 mö kiet iduöhö ke isöñ ke mitoho Ēte mbufo: edi ēbat
31 idem idet ibuot mbufo kpukpru. Mödo ēkufeghe;
32 mbufo ēmesöñ urua ēkan ediwak ñkpri inuen. Mödo owo
ekededi emi edinyīmede Mi kiso owo, Ami nyenyuñ nyīme
33 enye kiso Ēte Mi emi odude ke heaven. Edi owo ekededi
emi edikañde Mi kiso owo, Ami nyenyuñ ñkañ enye ñko
kiso Ēte Mi emi odude ke heaven.
34 Ēkukere ēte, Ami ñkedi ndisīn emem ke isöñ: Ami
35 ñkedige ndisīn emem, edi ofut. Koro Ami ñkedi ndidian-
are owo ye ēte esie, ndinyuñ ndianare eyen-añwan ye eka
36 esie, nyuñ ndianare ñwan eyen ye eka ebe esie: ndien
37 musua owo ēyedi mbon ufök esie. Enye emi amade
ēte me eka akan Mi idotke ye Ami: ndien enye emi
amade eyen-eren esie me eyen-añwan esie akan Mi idotke
38 ye Ami. Ndien enye emi mimenke cross esie itiene Mi
39 idotke ye Ami. Enye emi anyañade uwem esie eyeduök
enye; ndien enye emi öduökde uwem esie kabaña Mi
eyekut enye.

40 Enye emi onyïmede mbufo onyïme Mi, ndien enye emi
41 onyïmede Mi onyïme Andidöñ Mi. Enye emi onyïmede
prophet ke enyïñ prophet eyebö utïp prophet; ndien enye
emi onyïmede edinen owo ke enyïñ edinen owo eyebö
42 utïp edinen owo. Ndien owo ekededi eke edidade kpa cup
ndek möñ önö ñkpri owo emi kiet, ke enyïñ mbet Mi, kak-
pan ke ndöhö mbufo, nte, enye iditreke tre ndibö utïp esie.

11 Ekem, kini Jesus ama ökönö mbet Esie duopeba item
ama, Enye adakha ökpöñ ebiët oro man ekpep önyuñ
öquörö *ikö Abasi* ke me-obio mö.
2 Ekem kini John etiede ke ufök ñkpököbi okop mbuk
3 utom Christ, enye ödöñ mbet esie, ete, ëdöhö Enye, ëte,
Nte Afo edi Enye emi ekpedide, me nyïn idori enyïn
4 ke efen? Ndien Jesus öbörö mö, ete, Ëka ëketiñ
ënö John me-ñkpö emi mbufo ëkopde ënyuñ ëkutde:
5 ëte, me-nan ëkut usuñ, mbuñö ësaña, mbon akpa-mfia
ësana, inan ëkop ikö, mekpa-mkpa ëset, ëquörö eti ikö
6 ënö mubuene. Ndien öföfön önö owo ekededi eke midique
7 ñkpö kesït Mi eke edisïnde enye öduö. Ndien nte mö emi
ënyöñöde, Jesus ötöñö ndidöhö me-otu owo mbaña John,
ete, Mbufo ëkewöñö ëka ke desert ndise nso? nya-
8 nyaña eke ofim enyeñede? Mbufo ëkewöñö ëka ndise
nso? me edi owo emi esïnede eti öföñidem? Sese,
mö emi ësïnede eti öföñidem ëdu ke ufök mböñ.
9 Nso ndien ke mbufo ëkewöñö ëka? ndise prophet?
Ih, Ami mödöhö mbufo, nte, enye otïm okpon akan
10 prophet. Emi edi enye, emi ëkewetde ëbaña enye, ëte,

Sese, mödöñ isuñutom Mi ebem Fi iso,
Emi edidiöñde usuñ Fo ke iso Fo.

11 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Kotu mö emi iban ëmande,
akananam owo idakhake ida emi okponde akan John
Baptist: edi enye eke edide ata ekpri ke obio heaven
12 okpon akan enye. Ndien ötöñöde ke musen John
Baptist tutu osïm emi, ënyenyaña obio heaven, ndien
13 mö emi ënyañade ëda enye ke ñkanuبök. Koro
kpukpru me-prophet ye ibet ëtïñde prophecy tutu
14 osïm ini John. Ndien mbufo ëma ënyïme ndikop, enye
15 emi edi Elijah emi enyenede ndidi. Enye emi enyenede
16 utöñ ndikop, yak enye okop. Edi nso ke ndida ndomo
emana emi? Ebiët nditöwöñ emi ëtiede ke añwa-urua,
ëkot me-ñka mö, ënyuñ ëdöhö ëte,

17 Nyïn ïmefri ifiom ïnö mbufo, ndien mbufo ïnekke unek ;
Nyïn imatua, edi mbufo ifukhöke.
18 Koro John ekedide idiaha ñkpö inyuñ ïñwöñke, ndien
19 mö ëdöhö ëte, Enye enyene demon. Eyen owo edi adia
ñkpö önyuñ öñwöñ, ndien mö ëdöhö ëte, Sese, owo udia ye
owo mïn, ufan me-publican ye midiök owo! Ndien
ifiök ayarare oto ke utom esie.
20 Ndien Enye ötöñö ndisua ökpösöñ 'nö me-obio emi
Enye akanamde ediwak utom odudu Esie kesït, koro mö
21 mikabakere esït. Ödödiök önö fi, Chorazin! ödödiök
önö fi Bethsaida! koro edieke ëkpenamde utom odudu ke
Tyre ye Sidon emi ëkenamde kesït mbufo, mö ëkpe-
22 kabare esït anyan ini, ësïne öföñ ikpo ye ntöñ *ukut*. Edi
Ami ndöhö mbufo, nte, ufen Tyre ye Sidon idikponke
23 ke usen ikpe, nte eke mbufo. Ndien afo, Capernaum,
nte ëdimenere fi ësïm enyöñ? ëyesukhöre fi ësïm Hades:
koro edieke ëkpenamde utom odudu ke Sodom emi
ëkenamde kesït fo, enye okposuk odu osïm mfïn emi.
24 Edi Ami ndöhö mbufo, nte, ufen Sodom idikponke ke usen
ikpe nte okuo.
25 Ke ini oro Jesus öbörö ete, Mököm Fi, O Ëte,
Öböñ enyöñ ye isöñ, koro Afo okodïpde mbon eti
ibuot ye masian me-ñkpö emi, ndien ayarare mö önö
26 nsek nditö: Ih, Ëte, koro enende Fi ke enyïn. Ëte
27 Mi ama ada kpukpru ñkpö önö Mi: ndien baba owo
kiet ifiökke Eyen ke miböhöke Ëte, baba owo kiet inyuñ
ifiökke Ëte ke miböhöke Eyen, ye owo ekededi eke Eyen
28 edimade ndiyarare Enye 'nö. Ëtiene Mi, kpukpru
mbufo emi ëkpade mba ënyuñ ëbiomde ndidobi mbiomo,
29 ndien Ami nyenö mbufo nduök-odudu. Ëköñö ökpönö
Mi ke itöñ mbufo, ënyuñ ëkpebe Mi; koro Ami ndide
suñ-suñ, nyuñ mfure esït: ndien ukpöñ mbufo ëyekut
30 nduök-odudu. Koro ökpönö Mi ememde, mbiomo Mi
önyuñ eferede.

12 KE ini oro Jesus asaña ebe ke iñwañ ibokpot ke sabbath;
ndien biöñ ödöñ mbet Esie, mö ënyuñ ëtöñö ndikïbi
2 ibokpot, nyuñ nta. Edi ke Me-Pharisee ëkutde, mö
ëdöhö Enye, ëte, Sese, mbet Fo ke ënam se minenke
3 ndinam ke sabbath. Edi Enye ödöhö mö, ete, Nte
mbufo isikotke ke ñwed se David akanamde, kini biöñ
4 ödöñde enye, ye mö emi ëdude ye enye; nte enye odukde

ke ufök Abasi, önyuñ atade uyo-iso, eke minenke enye ye
5 mö emi ëdude ye enye ndita, iböhöke moku ikpöñ? Nte
mbufo isinyuñ ikotke ke ñwed mbet, nte moku ke temple
ke sabbath ëbiatde sabbath, inyuñ inyeneke ndudue?
6 Edi Ami ndöhö mbufo, nte, kiet emi okponde akan temple
7 odu mi. Edi mbufo ëkpefiök se ikö emi öwöröde,
Ami nyom mböm, nyomke uwa, mbufo ikpobiomke mö
8 emi miduehe. Koro Eyen owo edide Öböñ sabbath.
9 Ndien Enye adakha ke ebiët oro, okoduk ke synagogue
10 mö: ndien sese, owo emi ubök esie akpade *odu do*. Ndien
mö ëbup Enye, ëte, Me enen ndinam udöñö okure ke
11 sabbath? man mö ëkpedori Enye ikö. Ndien Enye
ödöhö mö, ete, Anie owo kotu mbufo, eke edinyenede
eröñ kiet, ndien enye ama öduö ke obube ke sabbath, nte
12 idimumke enye isio ifep? Ndien adaña didie ke owo okpon
akan eröñ! Mödo enenen ndinam eti ñkpö ke sabbath.
13 Ndien Enye ödöhö owo oro, ete, Nyan ubök fo. Ndien enye
14 anyan; ndien enye akabare öfön nte enye eken. Edi
Me-Pharisee ëwöñö, ëdiomi ëbaña Enye, nte ëdiwotde
15 Enye. Ndien Jesus ke öfiökde adakha ke ebiët oro: ndien
16 ediwak owo ëtiene Enye; Enye önyuñ anam udöñö okure
17 mö kpukpru, önyuñ akpan mö, ete, ëkuyarare Imö: man
se prophet Isaiah öködöhöde okposu, ete,
18 Sese, owo Mi emi 'mekde;
Edima Mi emi enemde Mi esït:
Nyedori Enye Spirit Mi ke idem,
Ndien Enye eyesian Me-Gentile ikpe.
19 Enye iditökhöke, idinyuñ ifiorike;
Baba owo kiet idinyuñ ikopke uyo Esie ke efak.
20 Enye idibuñke esañ eke anuakhade,
Idinyuñ inïmeke öföñ utuenikañ eke etiede nïme nïme,
Tutu Enye anam ikpe öwörö önyuñ akan.
21 Ndien Me-Gentile ëyenyene idori-enyïn ke enyïñ Esie
22 Ndien ëda *owo* emi enyenede demon, nan ye imum, ëtiene
Enye: ndien Enye anam udöñö okure enye, ndien oto oro
23 imum oro etïñ ikö önyuñ okut usuñ. Ndien idem akpa
kpukpru motu owo oro, mö ënyuñ ëdöhö ëte, Nte Enye
24 emi idige Eyen David? Edi kadañemi Me-Pharisee ëkopde,
mö ëdöhö ëte, Owo emi ibïnke me-demon, ke mitoho
25 ke Beelzebub, öböñ me-demon. Ndien Enye, ke öfiökde
ekikere mö, ödöhö mö, ete, Kpukpru idut eke abakharede
idemesie osobo; kpukpru obio me ufök ñko eke abak-

26 harede idemesie ikemeke ndisöñö nda: ndien Satan ama
ebīn Satan, enye abakhare idemesie; didie ndien ke
27 obio esie edisöñö ada? Ndien Ami 'ma nda Beelzebub
nduök me-demon, ke anie ke nditö mbufo ēbīn mö?
28 mödo mö ēyedi mebierikpe mbufo. Edi Ami 'ma nda Spirit
Abasi mbīn me-demon, ndien obio Abasi etiene mbufo.
29 Ñko, owo ekeme didie ndiduk ke ufök ökpösöñ owo, ñkabiat
ñkpö esie, ke mibemke iso iböp ökpösöñ owo oro? ndien
30 enye edibiat ñkpö ufök esie. Enye emi misañake ye Ami
öbiöñö Mi; ndien enye emi mibokke ye Ami asasuan.
31 Mödo Ami ndöhö mbufo, nte, Ēyedahado ēnö owo ke
kpukpru idiöñkpö ye isuñi; edi idifenke isuñi *eke ēsuñide*
32 Edisana Spirit. Ndien ēyedahado ēnö owo ekededi eke
editīñde ikö ye Eyen owo; edi ididahakedo inö owo eke-
dedi eke editīñde ikö ye Edisana Spirit, edide ke ererīmbot
33 emi, önyuñ edide ke enye eke edidide. Ēnam eto öfön ye
mfri esie öfön; midige ntre, ēnam eto ödiök ye mfri esie
34 ödiök ñko: koro ēdidade mfri ēdiöñö eto. Mbufo nditö
urukiköt, didie ke mbufo, emi ēdiökde, ēdikeme nditīñ
35 nti ñkpö? Koro oto ke uyöhö esīt ke inua etīñ ikö. Eti
owo oto ke nti ñkpö esie eyesioño nti ñkpö: idiök owo
36 ñko oto ke midiök ñkpö esie eyesioño midiök ñkpö. Ndien
Ami ndöhö mbufo, nte, ke usen ikpe ēyebup owo ēbaña
37 kpukpru ikpikpu ikö eke mö ēketīñde. Koro ēdidade ikö
fo ēnam ikpe etebe fi, ēdinyuñ ēdade ikö fo ēnam ikpe
obiom fi.
38 Ekem ndusuk me-scribe ye Me-Pharisee ēdöhö
Enye, ēte, Andikpep, nyīn iyom ite Afo owut nyīn
39 idiöñö. Edi Enye öbörö mö, ete, Emana eke
ödiökde önyuñ esīnde efībe oyom idiöñö; ndien idi-
40 nöñö enye idiöñö iböhöke idiöñö prophet Jonah: koro
nte Jonah okodude uwemeyo ita ye okoneyo ita ke
idibi akamba iyak; ntre ke Eyen owo edidu uwemeyo
41 ita ye okoneyo ita ke esīt isöñ. Mbon Nineveh ēyedakha
kenyöñ ke ikpe ye emana emi, ēnyuñ ēnam ikpe obiom
enye: koro mö ēkekabarede esīt ke eriquörö Jonah;
42 ndien sese, andikpon ñkan Jonah odu mi. Öböñ-añwan
usuk eyedakha kenyöñ ke ikpe ye emana emi, önyuñ anam
ikpe obiom mö: koro enye okotode ke mutīt isöñ edi man
okop ifiök Solomon; ndien sese, andikpon ñkan Solomon
43 odu mi. Edi kini idiök spirit öwöröde ökpöñ owo, enye
asasaña ke edisat ebiēt, oyom nduök-odudu, ndien ique.

44 Ndien enye ödöhö ete, Nyenyöñ ke ufök mi emi ñkotode
ñwörö; ndien kini enye afiakde, okut nte enye anade
ukpök, nte ënyuñ ëkpöride enye, ënyuñ ënamde eye.
45 Ndien enye aka akada spirit itiaba efen eke ëdiökde ëkan
enye adian ye idemesie, ndien mö ëduk ënyuñ ëduñ do:
ndien akpatre itie owo oro ödiök akan akpa. Kpa ntre
ke edidi ye idiök emana emi.
46 Kini Enye osuk etiñde ikö ye me-otu owo, sese, eka Esie
ye nditö-eka Esie ëda ke edem, ëyom ndineme neme ye
47 Enye. Ndien owo kiet ödöhö Enye, ete, Sese, uka ye
nditö-uka ke ëda ke edem, ëyom ndineme neme
48 ye Afo. Edi Enye öbörö owo emi öködöhöde Enye,
ete, Anie edi eka Mi? manie ënyuñ ëdi nditö-eka Mi?
49 Ndien Enye anyan ubök owut mbet Esie, önyuñ ödöhö ete,
50 Sese, eka Mi ye nditö-eka Mi! Koro owo ekededi eke
edinamde se Ete Mi emi odude ke heaven amade, enye edi
eyen-eka Mi eren, ye eyen-eka Mi añwan, ye eka Mi.

13 Ke usen oro Jesus öwörö ke ufök, önyuñ etie ke mben
2 aqua inyañ. Ndien ekese owo ëtiene Enye, ntre Enye
oduk ke ubom etetie; ndien öfuri otu owo ëda ke esuk.
3 Ndien Enye ödöhö mö ediwak ñkpö ke ñke, ete, Sese,
4 asuan mkpasïp aka ndisuan; ndien nte enye asuande,
ndusuk mkpasïp ëduöñö ke mben usuñ, ndien inuen ëdi
5 ëdita mö: ndien efen ëduöñö ke ebiët eke itiat odude
kidak, eke mö minyeneke ediwak ntan: ndien idaha
6 oro mö ëtïbe, koro ntan mö mituñöke: ndien kini eyo
ösöñde, öföp mö; ndien koro mö minyeneke öruñ, mö
7 ëyemere. Ndien efen ëduöñö ke iköt; ndien iköt oro
8 ököri ofuk mö: ndien efen ëduöñö ke eti isöñ, ëñwom
mfri, ndusuk ëñwom ikikie, ndusuk ikaata, ndusuk
9 ikedïp ye duop. Enye emi enyenede utöñ ndikop, yak
okop.
10 Ndien mbet Esie ëdi ëdidöhö Enye, ëte, Nsinam
11 Afo etiñde ye mö ke ñke? Ndien Enye öbörö mö,
ete, Ënö mbufo ndifiök ndïbe ñkpö obio heaven, edi
12 inöñö mö. Koro owo ekededi eke enyenede, ke ëyenö
enye, ndien enye eyenyene ediwak: edi owo ekededi eke
13 minyeneke, ke ëyebö enye kpa se enye enyenede. Mödo
Ami ntïñ ye mö ke ñke; koro ke erikut mö ique, ye ke
14 erikop mö ikopke, inyuñ itïmke ifiök. Ndien se Isaiah
prophet ödöhöde osu önö mö, emi ödöhöde ete,

Mbufo ke erikop ëyekop, ndien idifiökke ;
Mbufo ke erikut ëyekut. ndien idique :
15 Koro esït mbon emi ëkabarede ësöñ,
Utöñ mö ënyuñ ëdobide ndikop,
Mö ëma ënyuñ ëböp enyïn mö ;
Mbak mö ëdida enyïn mö ëkut,
Ënyuñ ëda utöñ mö ëkop,
Ënyuñ ëda esït mö ëfiök,
Ënyuñ ëtöñö ntak ëkabare,
Ndien Ami ñkök udöñö mö.
16 Edi öföfön önö enyïn mbufo, koro mö ëkutde ; ye utöñ
17 mbufo, koro mö ëkopde. Koro kakpan ke ndöbö mbufo,
nte, ediwak me-prophet ye nti owo ëkeyom ndikut ñkpö emi
mbufo ëkutde, ndien ikeque ; nyuñ ñkop ñkpö emi mbufo
18 ëkopde, ndien ikokopke. Ëkop ndien ñke asuan mkpasïp.
19 Kini owo ekededi okopde ikö obio *heaven*, minyuñ ifiökke
enye, andidiök edi, emen se ësuande ke esït esie efep. Emi
20 edi enye emi ësuande ke mben usuñ. Ndien enye emi
asuande ke isöñ eke itiat odude kidak, edi enye emi okopde
21 ikö, ndien ndo ndo oro onyïme enye ke idaresït ; edi enye
inyeneke öruñ ke idemesie, edi ebïgi ndusuk ini ; ndien
kini afaniköñ ye isïn-enyïn ëtïbede kabaña ikö oro, ndo
22 ndo oro enye öduö. Ndien enye emi ësuande ke iköt,
edi owo emi okopde ikö ; ndien ekikere ererïmbot ye abi-
23 aña inyene ofuk ikö, ndien enye iñwomke mfri. Ndien
enye emi ësuande ke eti isöñ, edi enye emi okopde ikö, ön-
yuñ otïmde öfiök; emi oñwomde mfri ke akpaniködö, ndusuk
oñwom ikikie, ndusuk ikaata, ndusuk ikedïp ye duop.
24 Enye otop ñke efen önö mö, ete, Obio heaven ebiët owo
25 emi asuande eti mkpasïp ke iñwañ esie : edi kini owo
ëdede, usua esie edi edisuan idiök mkpasïp ñko abuak ye
26 ibokpot, ndien önyöñ. Ndien kini emïne otïbede,
önyuñ oñwomde mfri, idiök mkpasïp ënyuñ ëyarare.
27 Ndien menam-utom andinyene iñwañ ëdi ëdidöhö enye, ëte,
Ëte, nte idige eti mkpasïp ke afo akasuan ke iñwañ fo ?
28 Didie ndien ke enye otïbe idiök mkpasïp ? Ndien enye
ödöhö mö, ete, Usua anam emi. Ndien menam-utom ëdöhö
enye, ëte, Me afo amama nte nyïn ikade ikedïbere mö ?
29 Edi enye ödöhö ete, Baba ; mbak ndusuk kini mbufo
ëdïberede idiök mkpasïp, mbufo ëdidïbere ibokpot ye mö.
30 Ëyak mbiba ëköri ötö kiet tutu osïm ini ukpeñe : ndien
ke ini ukpeñe nyedöhö mendikpeñe, nte, Ëbem iso ëtañ

idiök mkpasïp, ënyuñ ëböp mö ke ebek man ëföp: edi
ëtañ ibokpot ënïm ke ubet mi.
31 Enye önyuñ otop ñke efen önö mö, ete, Obio heaven
ebiët mkpasïp mustard kiet, emi owo adade ötö ke iñwañ
32 esie: emi ke akpanikö ekpride akan kpukpru mkpasïp;
edi kini enye ököride, enye okpon akan me-mbiët, önyuñ
akabare edi eto, ndien me-inuen enyöñ ëdi ëdiduñ ke me-
ñkök esie.
33 Enye önyuñ otop ñke efen önö mö, ete, Obio heaven
ebiët leaven, eke ñwan adade esïn ke idomo ndomuyo ita,
tutu leaven abuakha ye enye kpukpru.
34 Jesus ödöhö me-otu owo kpukpru ñkpö emi ke ñke;
35 ndien midige ke ñke enye idöhöke mö ñkpö: man se
prophet ödöhöde okposu, ete,
Nyetat inua Mi ke ñke ntïñ ikö;
Nyetïñ ñkpö emi ëkedïbede ötöñöde ke eritöñö ererïmbot.
36 Ndien Enye ökpöñ me-otu owo, oduk uför. Ndien
mbet Esie ëtiene Enye, ëdöhö ëte, Siak ñke idiök mkpasïp
37 iñwañ nö nyïn. Ndien Enye öbörö ete, Enye emi
38 asuande eti mkpasïp edi Eyen owo; iñwañ edi ererïm-
bot; eti mkpasïp edi nditö obio *heaven*; idiök mkpasip
39 ëdi nditö andidiök; ndien usua emi asuande mö edi
devil: ndien ini ukpeñe edi akpatre ererïmbot; mendikpeñe
40 ëdi me-angel. Mödo nte ëtañde idiök mkpasïp ëföp ke
41 ikañ; ntre ke edidi ke akpatre ererïmbot. Eyen owo
eyedöñ me-angel Esie, ndien mö ëyetañ kpukpru ñkpö
eke ësïnde owo ëduö, ye mö emi ënamde idiök ido ke obio
42 Esie ëfep, ëyenyuñ ëduök mö ke akamba ikañ: eke eritua
43 eyet ye erita edet ëdidude. Ndien ndinen owo ëyeyama
nte utïn ke obio Ëte mö. Enye emi enyenede utöñ ndikop,
yak okop.
44 Obio heaven ebiët inyene eke odïbede ke iñwañ; emi
owo okutde, önyuñ odïp; ndien ke idaresït esie enye aka
akanyam kpukpru se enye enyenede, ndien edep iñwañ oro.
45 Obio heaven önyuñ ebiët owo urua emi oyomde nti ñkpö-
46 uto: ndien kini okutde ñkpö-uto kiet emi ösöñde urua, enye
aka akanyam kpukpru se enye enyenede, edep ñkpö-uto oro.
47 Ñko, obio heaven ebiët iyire, emi ëduökde ke aqua
48 inyañ, enye önyuñ omum kpukpru oruk *iyak*: emi kini
öyöhöde, mö ëdudi ëdök ke esuk; ndien mö ëtie ke isöñ
49 ësat se ifönde ësïn ke ñkpö, edi ëduök se mifönke. Ntre
ke edidi ke akpatre ererïmbot: me-angel ëyewöñö,

50 ēdidianare midiök *owo* ēsio ke nti, ēyenyuñ ēduök mö
ke akamba ikañ : do ke eritua eyet ye erita edet ēdidu.
51 Nte mbufo ēmēfiök kpukpru me-ñkpö emi ? Mö ēte
52 Enye, Ih. Ndien Enye ödöhö mō, ete, Mödo kpukpru scribe,
emi ēnamde enye edi owo mbet obio heaven, ebiët ēte
ufök, emi osioñode ke ubet inyene esie mbufa ñkpö yeñkani.
53 Ekem kini Jesus ama okotop me-ñke emi ama, Enye
54 adakha ke ebiët oro. Ndien Enye edi ke obio Esie önyuñ
ekpep mö ke synagogue mö, esīn idem akpa mö, mö
ēnyuñ ëdöhö ēte, Oto ke möñ ke owo emi enyene ifiök
55 emi, önyuñ anam mkpösöñ utom emi ? Nte Enye idige
eyen anam-usö ? Nte eka esie ikereke Mary ? nditö-
eka Esie *inyuñ ikereke* James, ye Joseph, ye Simon, ye
56 Judas ? Ndien nte nditö-eka esie iban kpukpru iduhe
ye nyīn ? Oto ke möñ ndien ke owo emi enyene kpukpru
57 ñkpö emi ? Ndien mö ēyaresīt ye Enye. Edi Jesus
ödöhö mō, ete, Prophet inanake ukpono, ibōhöke ke obio
58 esiemö, ye ke ufök esiemö. Ndien Enye inamke ediwak
mkpösöñ utom do kabaña unana mbuötidem mö.

14 Ke ini oro Herod tetrarch okop etop Jesus, ndien enye
2 ödöhö iköt esie, ete, Emi edi John Baptist; enye ama
eset ke mkpa ; mödo ndien enye enyene odudu ndinam
3 ikpö utom emi. Koro Herod ama okomum John, öböp
enye, önyuñ esīn enye ke ufök-ñkpököbi kabaña Herodias,
4 ñwan Philip eyen-ēte esie. Koro John öködöhöde enye,
5 ete, Inenke nte afo ödöde enye. Ndien kini enye okpo-
wotde enye, enye efeghe mbiobio, koro mö ēnīmde enye
6 ke prophet. Edi kini usen emana Herod ekemde, eyen-
7 añwan Herodias enek unek kiso mö, önyuñ enem Herod
esīt. Oto do enye öñwöñö önyuñ otomo ete, iyenö enye
8 ñkpö ekededi eke enye edibupde imö. Ndien enye, nte
eka esie etemede enye, ödöhö ete, Nö mi ibuot John
9 Baptist ke usan mi. Ndien edidem öfukhö ; edi kabaña
uñwöñö esie ye mö emi ētiede ye enye ke itie-udia, enye
10 ödöhö ete, ēnö enye ; ndien enye ödöñ ēkebīgi John ke
11 ufök-ñkpököbi. Ndien ēda ibuot esie ke usan ēdi ēdinö
12 eyen-añwan oro : ndien enye ada ösök eka esie. Ndien
mbet esie ēdi, ēdimen okpo esie, ēnyuñ ëbuk enye ; ndien
mö ēka ēketīñ ënö Jesus.
13 Ekem kini Jesus okopde, Enye adakha ke ebiët oro
ediere ke ubom, aka ke ebiët desert, etie ikpöñ : ndien

kini me-otu owo ēkopde, mö ēkpöñ me-obio ēsaña ukot
14 ukot ēbine Enye. Ndien Enye öwörö, önyuñ okut akamba
otu owo, ndien Enye atua mö mböm, önyuñ anam udöñö
15 okure mbon-udöñö mö. Ndien kini osimde mbubreyo, mbet
Esie ētiene Enye, ēdöhö ēte, Ebiēt emi edi desert, ndien
ini ama ebe; döhö me-otu owo ēnyöñö, man mö ēka ke
16 ñkpri obio, ēnyuñ ēdep udia ēnö idemmö. Edi Jesus
ödöhö mö, ete, Mö ēkukpa ndinyöñö; ēnö mö se ēdiade.
17 Ndien mö ēdöhö Enye, ēte, Nyin imenyene mi uyo ition
18 ye iyak iba kpöt. Ndien Enye ete mö, Ēda mö ēsök
19 Mi mi. Ndien Enye ödöhö me-otu owo oro, ete, ētie
ke mbiēt; ndien Enye ada uyo ition oro, ye iyak iba,
ese enyöñ, önyuñ önö eköm, önyuñ obuñ uyo önö mbet
20 Esie, ndien mbet Esie ēmen ēnö otu owo. Ndien kpukpru
mö ēdia ēyukhö: ndien mö ētañ ñkeñe eke ēsukhöde,
21 ēyöhö akpan duopeba. Ndien mö emi ēdiade ēdi ñkpö
nte thousand iren owo ition, ibatke iban ye nditöwöñ.
22 Ndien idaha oro Enye anam mbet Esie, ēdiere ke
ubom, ēbem Enye iso ēka edem oko, tutu Enye anam
23 otu owo ēnyöñö. Ndien kini Enye ama akanam otu owo
oro ēnyöñö, Enye ödök ke obot ikpöñ ndiböñ akam:
24 ndien kini osimde mbubreyo, Enye etie do ikpöñ. Edi
kemi ubom odu ke uföt inyañ, mbufut möñ önyuñ anam
25 enye ökpösöñ; koro ofim akpande. Ndien ke öyöhö
efen inañ ke okoneyo Enye asaña ke möñ etiene mö.
26 Ndien kini mbet Esie ēkutde Enye nte asañade ke möñ,
esit otimere mö, mö ēnyuñ ēdöhö ēte, Ke edi ekpo; ndien
27 mö ēfiori ke ndik. Edi idaha oro Jesus ödöhö mö, ete,
28 Ēsöñ esit; ke edi Ami; ēkufeghe ndik. Ndien Peter
ödöhö Enye, ete, Öböñ, ama edi Afo, döhö mi nsaña
29 ke möñ ntiene Fi. Ndien Enye ödöhö ete, Di.
Ndien Peter ösukhöre ke ubom, asaña ke möñ etiene
30 Jesus. Edi kini enye okutde ofim, ndik anam enye;
ndien enye ötöñö ndideñ, önyuñ ofiori ete, Öböñ, nyaña
31 mi. Ndien idaha oro Jesus anyan ubök Esie omum
enye, önyuñ ödöhö enye, ete, Afo *owo* ekpri mbuötidem,
32 nsinam afo eyikde? Ndien kadañemi mö ēdukde ke
33 ubom, ofim ösukhö. Ndien mö emi ēdude ke ubom ētuak
ibuot ēnö Enye, ēte, Ke akpanikö Afo edi Eyen Abasi.
34 Ndien kini mö ēbede, mö ēsim obot Gennesaret.
35 Ndien kadañemi mbon edem oro ēdiöñöde Enye, mö
ēdöñ ēkanare ke öfuri idut oro, ēkeda kpukpru mbon

36 udöñö ëtiene Enye ; ndien mö ëkpe Enye ubök, ëte, mö
ëkpetuk kpa mben öföñidem Esie ikpöñ : ndien adañu
owo nte ëtukde ëkop nsöñidem.

15 NDIEN Me-Pharisee ye me-scribe ëto ke Jerusalem
2 ëtiene Jesus, ëte, Nsinam mbet Fo ëbiatde item mbiowo ?
3 koro mö miyetke ubök kini mö ëdiade ñkpö. Ndien Enye
öbörö mö, ete, Nsinam mbufo ñko ëbiatde ibet Abasi ke
4 item mbufo ? Koro Abasi ödöhöde ete, Kpono usö ye
uka : ye, Owo emi etiñde idiök ikö adian ëte ye eka, yak
5 enye akpa mkpa. Edi mbufo ëdöhö ëte, Owo ekededi
eke edidöhöde ëte esie me eka esie, ete, Mfön eke afo
ökpöböde mi 'ma 'nö *Abasi* ; enye idikponoke ëte esie.
Ndien mbufo ëma ënam ikö Abasi edi ikpikpu oto ke item
mbufo. Mbufo mbon mbubïk, Isaiah okotïm etïñ pro-
phecy abaña mbufo, ete,
8 Mbiobio emi ëkpono Mi ke mkpök-inua mö ;
Edi esït mö ëkpöñ Mi anyan ebiët.
9 Edi ke ikpikpu ke mö ëkpono Mi,
Ëkpep ikö emi ëdide item owo.
10 Ndien Enye okot otu owo ëtiene Enye, önyuñ ödöhö mö,
11 ete, Ëkop, ënyuñ ëfiök ñkpö : Idige se idukde owo ke inua
asabare owo ; edi se iwöröde owo ke inua asabare owo.
12 Ndien mbet Esie ëtiene Enye, ënyuñ ëdöhö Enye, ëte,
Nte Afo ömöfiök ete Me-Pharisee ëyaresït, kini mö
13 ëkopde ikö emi ? Edi Enye öbörö ete, Kpukpru ñkpö,
14 emi Ëte Mi ke heaven mitöhö, ëyedïbere. Ëkpöñ mö :
mö ëdi me-nan emi ëtemede owo usuñ. Ndien nan ama
15 eteme nan, mö mbiba ëyeduöñö ke obube. Ndien Peter
16 öbörö Enye, ete, Siak ñke emi nö nyïn. Ndien Enye
17 ödöhö ete, Nte mbufo ñko ifiökke ñkpö kaña ? Nte
mbufo ique ite, ñkpö ekededi eke odukde ke inua ebe
18 oduk ke idibi, ndien ëduök enye ke ufök eque ? Edi me-
ñkpö eke ëwöñöde owo ke inua ëto ke esït ; ndien oro
19 ësabare owo. Koro midiök ekikere, ye eriwot-owo, ye
erisïn efïbe, ye use, ye inö, ye eritïñ ikö mbaña möhiduñ
20 nte ntiense nsu, ye isuñi ëtode ke esït ëwöñö : memö emi
ëdi ñkpö eke ësabarede owo : edi ndidia ñkpö ke miyetke
ubök isabakere owo.
21 Ndien Jesus adakha do aka ke edem Tyre ye
22 Sidon. Ndien sese, ñwan Canaan oto ke edem oro edi,
edifiori ete, Tua mi mböm, O Ōböñ, Afo Eyen David ;

23 demon ke anam eyen-añwan mi ökpösöñ. Edi Enye
ïböröke Enye baba ikö kiet. Ndien mbet Esie ëdi
ëdibeñe Enye, ëte, Nam enye önyöñ; koro enye ofioride
24 etiene nyïn. Edi Enye öbörö ete, Iködöñke Mi ntiene owo
25 ke midige me-eröñ ufök Israel emi ësopde. Ndien enye edi
26 edituak ibuot önö Enye, ete, Öböñ, nyaña mi. Edi Enye
öbörö ete, Inenke ndida uyo nditö 'nduök 'nö me-ebua.
27 Edi enye ödöhö ete, Ih, Öböñ: koro kpa me-ebua ëdia
28 ñkeñe eke ëduöñöde ke okpokoro mendinyene mö. Ndien
Jesus öbörö ete, O ñwan, mbuötidem fo omokpon: yak
osu önö fi nte afo amade. Ndien eyen-añwan esie okop
idem kpa ke ñkanika oro.
29 Ndien Jesus ökpöñ edem oro, edi ekpere inyañ Galilee.
30 önyuñ ödök ke obot, etie do. Ndien ata ekese owo ëtiene
Enye, mö ënyuñ ëda me-mbuñö, ye me-nan, ye me-imum
ye mebiomo ndo, ye ediwak owo efen, ëdi ëdinïm ke ukot
31 Esie; ndien Enye anam udöñö okure mö: esïn idem
akpa otu owo oro, kini mö ëkutde imum ëtïñde ikö,
mebiomo ndo nte ëdiöñde mö, mbuñö ësaña, nan ëkut
usuñ: ndien mö ëtoro Abasi Israel.
32 Ndien Jesus okot mbet Esie ëtiene Enye, ete, Ami matua
otu owo oro mböm, koro kemi mö ëma ëdu ye Ami ke usen
ita inyeneke se ëdiade: ndien Ami mkpödöhöke mö
33 ënyöñö biöñ, mbak mö ëdikpa mba ke usuñ. Ndien mbet
Esie ëdöhö Enye, ëte, Ke möñ ke nyïn idinyene ekese uyo
ntre ke desert, eke ëdiyukhöde otu owo emi ëwakde
34 ntem? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Uyo ifañ ke mbufo
35 ënyene? Mö ëte, Itiaba, ye ndusuk ñkpri iyak. Ndien
36 Enye ödöhö otu owo ëtie ke isöñ; ndien Enye emen uyo
itiaba ye iyak; önyuñ önö eköm ndien obuñ, önyuñ önö
37 mbet Esie, ndien mbet Esie ënö otu owo. Ndien kpukpru
mö ëdia ëyukhö: ndien mö ëtañ ñkeñe eke ësukhöde, ëyöhö
38 akpasa itiaba. Ndien mö emi ëdiade ëdi thousand owo
39 inañ, ibatke iban ye nditöwöñ. Ndien Enye anam otu owo
ënyöñö, önyuñ ediere ke ubom, edi ke adaña isöñ Magadan.

**16** NDIEN Me-Pharisee ye Me-Sadducee ëdi ëdidomo Enye,
ëbup Enye, ëte, owut mimö idiöñö emi otode ke heaven.
2 Edi Enye öbörö mö, ete, Ke mbubreyo, mbufo ëdöhö ëte,
3 Usen eyefön: koro enyöñ oyïbede. Ndien ke usen ibök,
*ëdöhö ëte*, Usen eyediök, koro enyöñ oyïbede önyuñ
ödiökde. Mbufo ëmefiök ndidiöñö iso enyöñ; edi mbufo

4 ikemeke *ndifiök* midiöñö me-ini. Idiök emana ye emana
efibe ëyoyom idiöñö; ndien idinöñö mö baba idiöñö kiet,
ìböhöke idiöñö Jonah. Ndien Enye ökpöñ mö adakha.
5 Ndien mbet Esie ëdi ke edem eken ndien ëfre ndida uyo.
6 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ëtiñ enyīn ënyuñ ëkpeme idem
7 ke leaven Me-Pharisee ye Me-Sadducee. Ndien mö
8 ëneme kiet ye eken, ëte, Nyīn ikadaha uyo idi. Edi
Jesus öfiök önyuñ ödöhö mö, ete, O mbufo nditö ekpri
mbuötidem, nsinam mbufo ënemede kiet ye eken, koro
9 mbufo minyeneke uyo? Nte mbufo ifiökke kaña, inyuñ
itihi me-uyo ition eke thousand owo ition *ëdiade*, ye ibat
10 akpan eke mbufo ëketañde? Me uyo itiaba eke thousand
owo inañ *ëdiade*, ye ibat akpasa eke mbufo ëketañde?
11 Didie ke mbufo mifiökke ite, Ami ndöhöke mbufo mbaña
uyo? Edi *ndöhö mbufo nte* ëkpeme idem ke leaven Me-
12 Pharisee ye Me-Sadducee. Ndien mö ëfiök ëte, Enye
idöhöke mö, ite, ëkpeme idem ke leaven uyo, edi ke se
Me-Pharisee ye Me-Sadducee ëkpepde.
13 Ekem kini Jesus odukde ke edem Cæsarea Philippi,
Enye obup mbet Esie, ete, Owo ëdöhö ëte, Eyen owó edi
14 anie? Ndien mö ëdöhö ëte, Ndusuk owo ëte, John
Baptist; ndusuk ëte, Elijah: ndien mö efen ëte, Jeremiah,
15 me me-prophet kiet. Enye ödöhö mö, ete, Edi mbufo
16 ëdöhö ëte, Ami ndi anie? Ndien Simon Peter öbörö
17 Enye, ete, Afo edi Christ, Eyen Abasi uwem. Ndien
Jesus öbörö enye, ete, Öföfön önö fi, Simon eyen
Jonah: idige öbuk ye iyīp ëyarare ñkpö emi ënö
18 fi, edi Ëte Mi emi odude ke heaven. Ndien Ami nyuñ
ndöhö fi, nte, Afo edi Peter, ndien Ami nyeböp ufök Mi
ke itiat emi; ndien me-inua-otop Hades idikanke enye.
19 Ami nyeda me-ukpökhöre obio heaven nö fi: ndien se afo
öböpde ke isöñ ëyeböp ke heaven: ndien se afo editatde
20 ke isöñ ëyetat ke heaven. Ndien Enye owuk mbet Esie,
ete, Ëkutiñ ënö ndomo owo kiet, ëte, Imö idi Christ.
21 Ötöñöde ke ini oro Jesus ötöñö ndiwut mbet Esie, ete,
Imö inyene ndika ke Jerusalem, 'nyuñ 'ñkut ediwak ñkpö
ke ubök nyebiowo ye ikpö oku ye me-scribe, mö ëyenyuñ
22 ëwot Imö, ndien ke öyöhö usen ita Imö iyeset. Ndien
Peter ada Enye, ötöñö ndisua nö Enye, ete, Nsa Fo O
23 Öböñ: ñkpö emi idiwöröke inö Fi ke nsi nsi. Edi Enye
akabare ödöhö Peter, ete, Ka ke edem Mi, Satan: afo edi
ñkpö iduö önö Mi: koro afo mukereke ñkpö Abasi, edi

24 ñkpö owo. Ekem Jesus ödöhö mbet Esie, ete, Owo
ekededi ama oyom nditiene Mi ke edem, yak enye otuk
25 idemesie, önyuñ emen cross esie, etiene Mi. Koro owo
ekededi eke edinyañade uwem esie eyeduök enye: ndien
owo ekededi emi ediduökde uwem esie kabaña Mi eyekut
26 enye. Koro nso udori ke owo edikut, edieke enye adiade
öfuri ererimbot, ndien öduök uwem esie? me nso ke owo
27 edinö kibuot uwem esie? Koro Eyen owo edidide ke
ubööñ Ete Esie ye me-angel Esie; ndien Enye eyenö
28 kpukpru owo kiet kiet nte utom esie edide. Kakpan ke
ndöhö mbufo, nte, Ndusuk owo ēdu kotu mö emi ēdade
mi, eke miditabike mkpa, tutu mö ëkut Eyen owo edide ke
obio Esie.

17 Ekem ke usen itiokiet ēma ëkebe Jesus ada Peter, ye
James, ye John eyen-eka esie, ödök ke aqua obot, mö
2 ēnyuñ ēdu do ikpööñ: ndien idem Esie ökpukhörc kiso mö:
iso Esie önyuñ ayama nte utïn, edisïne-ñkpö Esie önyuñ
3 akabare edi afia nte uñwana. Ndien sese, Moses ye
4 Elijah ēbiööñöre mö ke iso ëneme neme ye Enye. Ndien
Peter ödöhö Jesus, ete, Ōbööñ, öfön nyïn ndidu mi:
Afo ama onyïme, nyeböp ataya ita mi, 'nö Fi kiet, 'nö
5 Moses kiet, 'nö Elijah kiet. Ndien kini enye osuk etiñde
ikö, sese, ikpa-enyööñ emi ayamade ofuk mö: ndien sese,
uyo oto ke ikpa-enyööñ oro, ete, Emi edi edima Eyen
Mi, emi enemde Mi esït: mbufo ëkpañ utööñ ënö Enye.
6 Ndien kini mbet ëkopde uyo oro, mö ēduööñö ēkubi iso
7 mö ke isööñ, ndïk önyuñ anam mö eti eti. Ndien Jesus
edi edituk mö, ödöhö ete, Ēdakha kenyööñ, ēkufeghe ndïk.
8 Ndien kini mö ëmenerede enyïn, mö ique baba owo kiet
ke miböhöke Jesus ikpööñ.
9 Ndien nte mö ētode ke obot ēsukhöre, Jesus owuk mö,
ete, Ēkutïñ ñkukut oro ënö baba owo kiet, tutu Eyen owo
10 ama eset ke mkpa. Ndien mbet Esie ëbup Enye, ēte,
Nsinam me-scribe ēdöhöde ndien, ëte, Elijah enyene
11 ndibem iso ndi? Ndien Enye öbörö mö, ete, Ke akpanikö
12 Elijah ke edi, eyenyuñ ödiööñ kpukpru ñkpö: edi Ami
ndöhö mbufo, nte, Elijah ama edi ama, mö ikönyuñ
idiööñöke enye, edi ēnam enye nte ēmade. Kpa suk ntre
13 ke mö ēdinam Eyen owo ñko. Ndien mbet Esie ēfiök
ēte, Enye ödöhö mö abaña John Baptist.
14 Ekem kini mö ēsïmde otu owo, owo kiet etiene Enye,

15 ötöñö edöñ önö Enye, ödöhö ete, Öböñ, tua eyen eren mi
mböm: koro enye akam ösösukhö öduö ke isöñ, ke anam
enye eti eti: koro enye awakde ndiduö ke ikañ, ye ke
16 möñ ñko. Ndien nda enye nsök mbet Fo, ndien mö ique
17 nte ënamde udöñö okure enye. Ndien Jesus öbörö ete, O
emana emi ananade mbuötidem, önyuñ aquañade ido,
adaña didie ke Ami ndidu ye mbufo ? adaña didie ke Ami
18 ndinyuñ nyö mbufo ? da enye sök Mi. Ndien Jesus asua
önö enye, ndien demon öwörö enye ke idem: ndien udöñö
19 okure eyen eren tötöñö ke ñkanika oro. Ndien mbet
ëtiene Jesus ke idemmö, ëdöhö ëte, Nsinam nyïn mikemeke
20 ndibïn enye ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Oto koro
mbuötidem mbufo ekpride: koro kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, mbufo ëma ënyene mbuötidem nte mkpasïp
mustard kiet, mbufo ëdidöhö obot emi, ëte, Dakha ka ko;
21 ndien enye eyedakha aka; ndien baba ñkpö kiet idisöñke
ikan mbufo.
22 Ndien ini mö ëdude ke Galilee, Jesus ödöhö mö, ete,
23 Ëyeda Eyen owo ësïn owo ke ubök; mö ëyenyuñ ëwot
Enye, ndien ëyenam Enye eset ke öyöhö usen ita. Ndien
mö ëfukhö eti eti.
24 Ndien ke mö ëma ëduk ke Capernaum, mëtañ okuk
utomo ëtiene Peter, ëte, Nte Andikpep mbufo inöñö okuk
25 utomo ? Enye ete, Önönö. Ndien kini enye odukde ke
ufök, Jesus ebem iso obup enye, ete, Simon, afo ekere
didie ? ndidem ererïmbot ëbup manie utïp me utomo ?
26 me edi nditö mö, me edi isen owo ? Enye ete, Edi isen
27 owo; Jesus ödöhö enye, ete, Ke ntre nditö ëböhö. Edi
mbak nyïn idinam mö ëduö, ka ke inyañ, köduök uwam,
nyuñ da akpa iyak emi edimumde; ndien ke afo atatde inua
esie, afo eyekut okuk kiet: da oro, nö mö ke okïm ye okuo.

18 Ke ñkanika oro mbet ëtiene Jesus, ëdöhö ëte, Anie
2 okpon akan ke obio heaven ? Ndien Enye okot ekpri eyen
3 etiene Enye, onïm ke ufót mö, önyuñ ödöhö ete, Kakpan
ke ndöhö mbufo, nte, Ibhöhöke mbufo ëkabare, ënyuñ ëtie
4 nte ñkpri nditö, mbufo ididukke ke obio heaven. Mödo
owo ekededi emi ösukhörede idem nte ekpri eyen emi,
5 kpa enye okpon akan ke obio heaven. Ndien owo ekededi
emi edidade oruk ekpri eyen emi kiet ke enyïñ Mi ada
6 Mi: edi owo ekededi emi edisïnde eyen kiet kotu ñkpri
nditö emi ëbuötde idem ye Ami öduö, öfön akan

ye enye nte ēkpedade aqua itiat-ökök ēkōñ anye ke
7 itōñ, ênyuñ êduök enye ke udem inyañ. Idiök etiene
ererimbot kabaña ñkpö iduö! koro ñkpō iduö ēnyenede
ndidi; edi ödiök önö owo eke ñkpö iduō ēditode enye!
8 Ndien ubök fo me ukot fo ama esīn fi öduō, sībe enye
duök: öfön fi ndibiomo ndo me ndidi mbuñö nduk ke
uwem, akan ndinyene ubök iba me ukot iba, ndien
9 ēduök fi ke nsinsi ikañ. Ndien enyīn fo ama esīn fi
öduō, tībi enye duök: öfön fi ndida enyīn kiet nduk ke
uwem, akan ndinyene enyīn iba, ndien ēduök fi ke ikañ
10 hell. Ēkpeme mbak mbufo ēdisīn ñkpri *ndītö* emi kiet
ke ndek; koro mödöhö mbufo, nte, me-angel mö ke
11 heaven ēsuk ēse iso Ēte Mi emi odude ke heaven kpukpru
12 ini. Mbufo ēse didie? Owo ama enyene eröñ ikie, ndien
kiet osop, nte enye idikpöñke anañ ye efurenañ oro,
13 önyuñ aka ke me-obot okoyom enye oro osopde? Ndien
ama okut enye, kakpan ke ndöhö mbufo, nte, enye adaresīt
14 abaña eröñ oro akan anañ ye efurenañ emi misopke. Kpa
suk ntre. idige se Ēte mbufo ke heaven amade, nte kiet
kotu ñkpri emi akpatakde.
15 Ndien eyen-ēte fo ama edue fi, ka kowut enye ndudue
esie suk fi ye enye ikpöñ: enye ama okop uyo fo, afo
16 amanyaña eyen-ēte fo. Edi ke enye mikopke uyo fo, da
owo kiet me iba dian idem, man ke inua ntiense iba me ita
17 kpukpru ikö ēkpesöñö ēda. Ndien enye ama esīn ndikop
uyo mö, döhö ufök Abasi: ndien enye ama esīn ndikop uyo
ufök Abasi, yak enye etie ye afo nte owo Gentile ye publican.
18 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, ñkpö ekededi eke mbufo
ēböpde ke isöñ, ke ēdiböp ke enyöñ: ndien ñkpö ekededi
19 eke mbufo ētatde ke isöñ ke ēditat ke enyöñ. Ami ndöhö
mbufo ñko, nte, owo mbufo iba ēma ēnam ediomi kabaña
ñkpö ekededi eke mö ēdibeñede, Ēte Mi emi odude ke
20 heaven eyenam önö mö. Koro ke ebiët ekededi eke owo
iba me ita ēbonode ke enyīñ Mi. do ke Ami ndu ke uföt mö.
21 Ekem Peter edi edidöhö Enye, ete, Öböñ, adaña didie
ke eyen-ēte mi edidue mi, ndien ami ndahado nö enye?
22 me edisīm utīm ikatiaba? Jesus öbörö enye, ete, Ami
ndöhöke fi, Tutu osīm utīm ikatiaba; edi, Tutu osīm utīm
23 ikatiaba ke itie ata ye duop. Mödo obio heaven ebiët
edidem kiet, emi oyomde ndibat ibat ye iköt esie.
24 Ndien ke enye ötöñöde ndibat, ēda owo kiet ēsök enye,
25 emi akamade enye me-talent thousand duop. Edi oto

koro enye minyeneke ukeme nte osiode isön, ēte esie
ödöhö ete, ēnyam enye, ye ñwan esie, ye nditö esie, ye
26 kpukpru se enye enyenede, ēda ēsio isön. Ndien owo
oro öduö ke isöñ atuak ibuot önö enye, ete, Öböñ,
27 me ime ye ami, ndien nyenö fi kpukpru. Ndien ēte owo
oro, oto koro mböm anamde enye, asana enye ayak,
28 önyuñ adahado ke isön esie önö enye. Edi owo oro
öwörö okokut eyen-ēte esie kiet, emi akamade enye
okuk ikie: ndien enye omum enye, efik enye itöñ, ete,
29 Sio se afo akamade. Ndien eyen-ēte esie öduö ke
isöñ ekpe enye ubök, ete, Me ime ye ami, ndien nyesio nö
30 fi. Edi enye inyīmeke: edi ada enye ekesīn ke ufök
31 ñkpököbi, tutu enye edisio isön. Ntre kadañemi nditö-
ēte esie ēkutde se ēnamde, mböm anam mö eti eti,
32 mö ēnyuñ ēdi ēdidöhö ēte mö kpukpru se ēnamde. Ndien
ēte esie okot enye edi, önyuñ ödöhö enye, ete, Afo idiök
owo, ami ñkadahado ke kpukpru isön oro nö fi, koro
33 afo ebeñede mi: nte afo nde ukpatuaha eyen-ēte
34 fo mböm, kpa nte ami ntuade fi mböm? Ndien ēte
esie ayaresīt ye enye, önyuñ ayak enye önö, ete,
35 ēdutukhö enye, tutu enye edisio öfuri isön. Kpa suk
ntre ke Ēte Mi emi odude ke heaven edinam ye mbufo, ke
mbufo kiet kiet mifenke eyen-ēte mbufo oto ke esīt mbufo.

19 Edikem adañemi Jesus ama öködöhö ikö oro ama, Enye
adakha ke Galilee, edi ke adaña Judæa ke edem Jordan
2 oko; ndien ekese owo ētiene Enye; ndien Enye anam
udöñö okure mö do.
3 Ndien Me-Pharisee ēdi ēdidomo Enye, ēte, Me enen owo
4 ndisio ñwan esie ke ñkpö ekededi? Ndien Enye öbörö
ete, Nte mbufo isikotke ite, Enye emi okobotde mö ke
5 eritöñö okobot mö eren ye añwan, önyuñ ödöhö ete, Oto
do owo edikpöñ ēte esie ye eka esie, edinyuñ adiana ye
ñwan esiemö; ndien mö mbiba ēyekabare ēdi öbuk kiet?
6 Ntre mö idige aba owo iba, edi öbuk kiet. Mödo se Abasi
7 ama akadian, owo okudianare. Mö ēdöhö Enye, ēte,
Nsinam ndien Moses ödöhöde ete, ēwet ñwed usio-ndö ēnö
8 enye, ēnyuñ ēsio enye? Enye öbörö mö, ete, Moses oto ke
nsöñ-esīt mbufo onyīme mbufo ēsio iban mbufo: edi toto
9 ke eritöñö ikedige ntre. Ami nyuñ ndöhö mbufo, nte,
Owo ekededi emi edisiode ñwan esie ke mitoho ke erisīn
efibe, edinyuñ ödöde efen, esīn efibe: ndien owo emi ödöde

10 ñwan emi ēsiode, esīn efibe. Mbet Esie ēdōhō Enye, ēte,
Edieke ñkpö etiede ntem ye owo ye ñwan esie, ifönke owo
11 ndidö ndö. Edi Enye ōdōhö mö, ete, Idige kpukpru owo
ëkeme ndikop ikö emi, edi kpa mö emi ēnöde mö ndikop.
12 Koro me-eunuch ēdu emi ēmanade ntre oto ke idibi eka
mö : me-eunuch ēnyuñ ēdu, eke owo ēnamde mö ēdi
eunuch : ñko me-eunuch ēnyuñ ēdu, eke ēnamde idemmō
eunuch kabaña obio heaven. Owo eke ekemede ndikop,
yak enye okop.
13 Ndien ēda ñkpri nditö ētiene Enye, man Enye odori mō
ubök Esie, öböñ akam : ndien mbet *Esie* ēsua ēnö mō.
14 Edi Jesus ōdōhö ete, Ëyak ñkpri nditō ētiene Mi, ēkunyuñ
15 ēkpan mö : koro obio heaven edide oruk emi. Ndien
Enye odori mō ubök Esie, ōnyuñ adakha.
16 Ekem sese, owo kiet etiene Enye, ete, Andikpep, nso eti
17 ñkpō ke ami ndinam, man nyene nsinsi uwem ? Ndien
Enye öbörō enye, ete, Nsinam afo obupde Mi abaña se
idide eti ? Kiet odu emi edide eti : edi afo ama oyom
18 ndiduk uwem, nīm mbet. Enye ödōhō ete, Ewe ? Ndien
Jesus ete, Kuwot owo, Kusīn efibe, Kuyīp inō, Kutīñ
19 ubaña mböhiduñ fo nte ntienso nsu, Kpono usō ye uka :
20 nyuñ ma mböhiduñ fo nte idemfo. Akparawa oro ödōhō
Enye, ete, Ma nīm kpukpru ñkpō emi : nso ñkpō ke 'nana
21 kaña ? Jesus öbörö enye, ete, Ke afo oyomde ndifōn ma,
ka kanyam se afo enyenede, nō mubuene, ndien afo eye-
22 nyene inyene ke heaven : ndien di disaña ye Ami. Edi
kadañemi akparawa oro okopde ikö oro, enye önyöñ ke
mfukhō : koro enye enyenede ediwak inyene.
23 Ndien Jesus ödōhō mbet Esie, ete, Kakpan ke ndōhō
24 mbufo, nte, Ösöñ owo inyene ndiduk ke obio heaven. Ami
ndōhō mbufo ñko, nte, Edi mem mem ñkpō ke camel ndiduk
ke odudu abiabon mbe, akan nte ememde owo inyene ndiduk
25 ke obio Abasi. Ndien kini mbet ēkopde, mō ēyik eti
26 eti, ēte, Anie naña ekeme ndibōhō ? Edi Jesus owuk
enyīn ese mō ōnyuñ öbörō mō, ete, Owo ikemeke ndinam
27 emi ; edi Abasi ekeme ndinam kpukpru ñkpö. Ndien
Peter ödöhō Enye, ete, Sese, nyīn ima ikpöñ kpukpru
28 ñkpō itiene Fi ; nyīn idinyene nso ndien ? Ndien Jesus
ödōhō mō, ete, Kakpan ke ndōhō mbufo, nte, Kini
ēdinamde ñkpō ēdi mbufa, Eyen owo edinyuñ etiede ke
ebekpo ubōñ Esie, mbufo emi ētienede Mi, ēyenyuñ ētie
ke me-ebekpo duopeba, ēkpe ikpe ēnō me-esien Israel

29 duopeba. Ndien kpukpru owo ekededi emi ēma ēkekpöñ
ufök, me nditö-ēte iren, me nditö-ēte iban, me ēte, me eka,
me nditö, me isöñ, kabaña enyiñ Mi, ēyebö ñkpö ikikie,
30 ēyenyuñ ēnyene nsinsi uwem. Edi ediwak ēyekperedem eke
ēbemde iso : ndien *ediwak* ēyebe iso emi ēkekperede edem.

20 Koro obio heaven ebiētde ēte ufök kiet, emi abakde
öwörö ke usenubök, ete, ikpe menam-utom ēka ke iñwañ
2 vine ímö. Ndien ke enye ama okodiomi ye menam-utom,
ete, iyenö mö okuk kiet ke usen kiet, enye ödöñ mö
3 ēka ke iñwañ vine. Enye önyuñ öwörö ke ñkpö nte
öyöhö ñkanika ita, okut owo efen ēdade ke añwa-urua efen
4 efen ; ndien enye ödöhö mö, ete, Mbufo ēnyuñ ēduk ke
iñwañ vine, ndien ami nyenö mbufo se ikemde. Ndien mö
5 ēka. Enye ötöñö ntak öwörö ke ñkpö nte öyöhö ñkanika
6 itiokiet ye usukkiet, önyuñ anam kpa ntre. Ndien ke
ñkpö nte öyöhö ñkanika duopekiet enye öwörö, okut owo
efen ēdade ; önyuñ ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo ēdade
7 mi öfuri usen efen efen ? Mö ēbörö enye, ēte, Koro baba
owo kiet mikpehe nyïn utom. Enye ödöhö mö, ete,
8 Mbufo ēnyuñ ēka ke iñwañ vine. Ndien ke osïmde
mbubreyo, ēte íñwañ vine ödöhö akama-ukpökhöre
esie, ete, Kot menam-utom ēdi, nyuñ kpe mö okuk mö,
9 ötöñöde ke ukperedem osïm mebe-iso. Ndien kini mö
ēdide emi ēkekotde mö ke ñkpö nte öyöhö ñkanika duope-
10 kiet, mö ēbö okuk kiet kiet. Ndien kini mebe-iso ēdide,
mö ēdori enyïn, ēte, ke mimö íyebö ikan mö ; ndien mö
11 ēnyuñ ēbö kpa ntre, owo kiet okuk kiet. Ndien adañemi
12 mö ēböde, mö ēsuk ēte ufök uyo, ēte, Me-ukperedem
emi ēnam utom kpa ke ñkanika kiet, ndien afo anam mö
ēdi ukem ukem ye nyïn, emi ibiomde mbiomo uwemeyo
13 inyuñ ikopde ökpösöñ ufiop. Edi enye öbörö owo mö
kiet, ete, Ufan, ami ntukke fi : nte afo ukodiomike
14 ye ami ke okuk kiet ? Men se idide okuo, nyuñ nyöñ ;
edi se ami 'made ke ndinö ukperedem emi kpa nte 'nöde fi.
15 Nte inenke mi ndinam se 'made ke ñkpö mi ? me nte enyïn
16 fo ödiök, koro ami mfönde ? Ntre me-ukperedem ēyebem
íso, mebe-iso ēyenyuñ ēkperedem.
17 Ndien nte Jesus asañade ödök ke Jerusalem, Enye ada
mbet duopeba abakhare ye mö efen, ndien ke usuñ Enye
18 ödöhö mö, ete, Sese, nyïn ke isaña ídök ke Jerusalem ;
ndien ēyeda Eyen owo ēyak ēnö ikpö oku ye me-scribe ;

19 ndien mō ēyenam ikpe obiom Enye, ēte, Enye akpa,
ēyenyuñ ēyak Enye ēnö Me-Gentile, ēte, ēbiaña Enye,
ēnyuñ ēmia Enye, ēnyuñ ēwot Enye ke cross: ndien ke
öyöhö usen ita Enye eyeset ke mkpa.
20 Ekem eka nditö Zebedee ye nditö iren esie ētiene Enye,
ēnyuñ ētuak ibuot *ēnö Enye*, ēbeñe Enye ñkpö kiet.
21 Ndien Enye ödöhö enye, ete, Afo oyom nso? Enye
öbörö Enye, ete, Wuk ete nditö mi iba emi ēditie, kiet ke
22 ubök nasia Fo, kiet ke ufien Fo, ke obio Fo. Edi
Jesus ödöhö ete, Mbufo ifiökke se mbufo ēbeñede.
Nte mbufo ēmekeme ndiñwöñ cup oro Ami ndiñwöñde?
23 Mö ēbörö ēte, Nyïn imekeme. Enye ödöhö mō, ete, Ke
akpanikö mbufo ēyeñwöñ cup Mi: edi nditie ke ubök
nasia Mi, ye ke ufien Mi, inyeneke Mi ndinö, edi *enyene* mō
24 emi Ēte Mi okonïmde önö mö. Ndien kadañemi *mbet*
duop ēkopde, esït ayat mö abaña nditö-eka iba oro. Edi
25 Jesus okot mō ētiene Enye, önyuñ ödöhō mō, ete, Mbufo
ēfiök ēte mendikara Me-Gentile ke ēkara mö, ikpö owo mō
ēnyuñ ēda odudu ēnam mö ñkpō. Ididige ntre kotu
26 mbufo: edi owo eke oyomde ndikpon kotu mbufo eyedi
27 asañutom mbufo; ndien owo eke oyomde ndidi ebe-iso
28 owo kotu mbufo eyedi asañutom mbufo: kpa nte Eyen
owo mikedige man ēnam ñkpö ēnö Enye, edi man Enye
anam ñkpö önö owo, önyuñ önō uwem Esie man afak
ediwak owo.
29 Ndien nte mō ēwörōde ke Jericho, ata ekese owo ētiene
30 Enye ke edem. Ndien sese, me-nan iba, emi ētiede ke
mben usuñ, kini mö ēkopde nte Jesus asañade ebe,
31 ēfiori ēte, Öböñ, Afo Eyen David, tua nyïn mbōm. Ndien
otu owo ēsua ēnö mö, ēte, mō ēdop inua: edi mō ēdediöñ
ēfiori ēte, Öböñ, Afo Eyen David, tua nyïn mbōm.
32 Ndien Jesus atuak ada, önyuñ okot mö ēdi, önyuñ obup
mö, ete, Nso ke mbufo ēyom ēte Ami 'nam 'nö mbufo?
33 Mö ēbörö Enye, ēte, Öböñ, iyom Afo atat nyïn enyïn.
34 Ndien Jesus, ke mböm Esie, otuk mö enyïn: ndien
ndo ndo oro mö ēkut usuñ, ēnyuñ ētiene Enye.

21 Nᴅɪᴇɴ kini mō ētöñöde ndikpere Jerusalem, ēkenyuñ
ēsïm Bethphage, ke obot Olive, Jesus ödöñ mbet Esie iba
2 utom, ete mō, Ēka ēkeduk ke ekpri obio eke asakde iso
ese mbufo, ndien idaha oro mbufo ēyekut ass eke eyirede,
3 ye eyen: ētat mö, ēda ēsök Mi. Ndien owo ekededi

ama obup mbufo ñkpö, mbufo ẽdibörö ẽte, Õböñ oyom
4 mö; ndien idaha oro Enye eyenö mö ẽdi. Ñkpö
emi õwörö, man se prophet öködöhöde okposu, ete,
5 Mbufo ẽdöhö adiaha Zion, ẽte,
Sese, Edidem fo ke edi ke ötö fo,
Enye edi suñ suñ, önyuñ odoro ke ass,
Ye ke abak ass eyen uman ass.
6 Ndien mbet ẽka, ẽkenam kpa nte Jesus ödöhöde mö,
7 ẽnyuñ ẽda ass, ye eyen esie ẽdi, ẽnyuñ ẽbri öföñidem mö
8 ke edem mö; ndien Enye odoro kesĩt. Ndien akamba
ubak otu owo oro ẽbri öföñidem mö ke usuñ; ndusuk
9 eñwen ẽnyuñ ẽkpi ñkök eto, ẽsuan ke usuñ. Ndien me-
otu owo oro ẽbemde Enye iso ye mö oro ẽtienede Enye ke
edem ẽfiori ẽte,
Hosanna enyene Eyen David:
Õföfön önö Enye emi edide ke enyĩñ Jehovah;
Hosanna ke ata enyöñ.
10 Ndien ke Enye ama okoduk ke Jerusalem, öfuri obio
11 otĩme, mõ ẽnyuñ ẽbup ẽte, Anie edi emi? Ndien me-otu
owo ẽbörö ẽte, Emi edi prophet oro, Jesus, emi otode
ke Nazareth ke Galilee.
12 Ekem Jesus oduk ke temple Abasi, önyuñ ebĩn kpukpru
mö emi ẽnyamde ẽnyuñ ẽdepde ke temple efep, önyuñ
öduök mokpokoro mekpuhö-okuk, ye mitie menyam-ibiom;
13 önyuñ ödöhö mö, ete, Ẽma ẽwet ẽte, Ẽyekot ufök Mi, ẽte,
ufök akam: edi mbufo ẽmenam enye edi itic mbon ñwo.
14 Ndien me-nan ye mbuñö ẽtiene Enye ke temple: ndien
15 Enye anam udöñö okure mö. Edi kadañemi ikpõ oku
ye me-scribe ẽkutde mutĩbe ñkpö oro Enye anamde, ye
nditö oro ẽfioride ke temple, ẽte, Hosanna enyene Eyen
16 David, esĩt ayat mö, mõ ẽnyuñ ẽdöhö ẽte, Nte Afo omokop
se memö emi ẽdöhöde? Ndien Jesus õbörö mö, ete, Ih:
nte akanam mbufo isikotke ite, Afo anam inua nsek nditö
17 ye eke mewap-eba ẽnö itoro eke öfönde ama? Ndien
Enye õkpöñ mõ, öwörö ke obio aka ke Bethany, önyuñ
adañ do.
18 Ekem ke usenubök nte Enye afiakde edi ke obio, biöñ
19 ödöñ Enye. Ndien ke Enye okutde eto fig kiet ke mben
usuñ, Enye edi edisĩm enye, ndien ique ñkpö kesĩt ke
miböhöke iköñ iköñ; ndien Enye ödöhö enye, ete,
kuñwom aba mfri ötöñöde kemi ye ke nsinsi. Ndien ndo
20 ndo oro eto fig eyemere akpa. Ndien kini mbet ẽkutde,

mö ëyïk eti eti, ëte, Didie ke eto fig eyemere akpa
21 idaha emi ? Ndien Jesus öbörö mö, ete, Kakpan
ke ndöhö mbufo, nte, Mbufo ëma ënyene mbuötidem,
minyuñ iyïkke, idige se ënamde ke eto fig ikpöñ ke mbufo
ëdinam, edi mbufo ëma ëdöhö kpa obot emi, ëte, Yak
22 ëmen fi ëduök ke aqua inyañ, ëyenam oro. Ndien kpukpru
ñkpö ekededi mbufo ëdibeñede ke akam ke mbuötidem,
mbufo ëyenyene,
23 Ndien ke Enye ama oduk ke temple, ikpö oku ye
nyebiowo ëtiene Enye nte Enye ekpepde, ënyuñ ëdöhö
ëte, Ke odudu ewe ke Afo anam me-ñkpö emi ? anie
24 önyuñ önö Fi odudu emi ? Ndien Jesus öbörö mö,
ete, Ami nde nyebup mbufo mbume kiet, emi mbufo
ëma ëbörö Mi, Ami nde nyedöhö mbufo odudu eke
25 Ami ndade 'nam me-ñkpö emi. Baptism John oto möñ ?
Me oto ke heaven me oto ke owo ? Ndien mö ëneme kiet
ye kiet, ëte, Nyïn ima idöhö ite, Oto ke heaven ; Enye
eyedöhö nyïn, ete, Nsinam mbufo minïmke enye ke akpan-
26 ikö naña ? Edi nyïn ima idöhö ite, Oto ke owo ; nyïn
ifeghe otu owo ; koro kpukpru owo ënïmde John ke
27 prophet. Ndien mö ëbörö Jesus, ëte, Nyïn ifiökke. Ndien
Enye ödöhö mö, ete, Ami nde ntïñke 'nö mbufo odudu eke
28 ndade 'nam me-ñkpö emi. Edi mbufo ëse didie ? Owo
kiet ekenyene nditö-iren iba ; ndien enye etiene akpan,
ete, Eyen mi, ka kanam utom ke iñwañ vine mi mfïn.
29 Ndien enye öbörö ete, Ami ñkaha : edi ekem enye
30 akabare esït önyuñ aka. Ndien enye etiene udö, önyuñ
ödöhö enye kpa suk ntre. Ndien enye öbörö ete, Ami
31 nyeka, öböñ : edi ikaha. Anie owo ke iba oro anam se
ëte esie amade ? Mö ëbörö ëte, Ebe-iso. Jesus ödöhö mö,
ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, me-publican ye ikpara-
32 iban ëbem mbufo iso ëduk ke obio Abasi. Koro John
asañade ke usuñ edinen ido etiene mbufo, ndien mbufo
inïmke enye ke akpanikö : edi me-publican ye ikpara-iban
ënïm enye ke akpanikö : ndien mbufo, kini mbufo ëkutde
oro, ikabakere esït ke ukperedem, ite, ikpenïm enye ke
akpanikö.
33 Ekop ndien ñke efen : Owo kiet okodu emi edide ëte ufök,
ndien enye ökötö iñwañ vine, önyuñ öböp ökö akan enye
okuk, önyuñ otïbi obube unyïmi-wine kesït, önyuñ öböp
edikoñ ufök, önyuñ ayak enye önö mekpeme-iñwañ, ndien
34 aka idut. Ekem kadañemi ini mfri ekperede, enye ödöñ

misuñutom esie ētiene mekpeme-iñwañ, ete, ēbö mfri esie
35 Ndien mekpeme-iñwañ ēmum misuñutom esie, ēmia kiet
36 ēwot efen, ēnyuñ ētöñö efen ke itiat. Enye ötöñö ntak
ödöñ misuñutom efen emi ēwakde ēkan mbemiso : ndien
37 mö ēnam mö kpa suk ntre. Edi ke oro ebede enye ödöñ
eyen-eren esie etiene mö, ete, Mö ēyekpono eyen mi.
38 Edi kini mbon-iñwañ ēkutde eyen, mö ēdöhö kiet ye kiet,
ēte, Emi edi adia-akpa ; ēkam ēyak nyïn iwot enye, inyuñ
39 idia akpa esie. Ndien mö ēmum enye, ēduri ēsio ke iñwañ
40 vine, ēnyuñ ēwot enye. Mödo kini ēte iñwañ vine oro
41 edidide, nso ke enye edinam mbon-iñwañ vine oro ? Mö
ēbörö Enye, ēte, Enye eyesobo möburöbut owo oro idiök
idiök, eyenyuñ ayak iñwañ vine oro önö mbon-iñwañ vine
efen, emi ēdinöde enye me-mfri ke edikem ini mö. Jesus
42 ödöhö mö, ete, Nte akanam mbufo isikotke ke ñwed, ite,
Itiat emi mendiböp ufök ēsïnde,
Amakabare edi ētubom inuk :
Emi oto Jehovah,
Nyïn inyuñ ise enye ke utïbe ?
43 Mödo Ami ndöhöde mbufo, nte, Ēyebö mbufo obio Abasi,
44 ēyenyuñ ēda enye ēnö idut emi oñwomde mfri esie. Ndien
enye emi öduöde ke itiat emi eyenuaha mbai mbai : edi
ama edi enye emi itiat emi ediduöde enye ke idem, eyesuan
45 enye nte obu. Ndien kadañemi ikpö oku ye Me-Pharisee
ēkopde me-ñke Esie, mö ēñök ēte, Enye etïñ abaña mimö.
46 Ndien ke mö ēyomde ndimum Enye, mö ēfeghe me-otu
owo, koro mö ēnïmde Enye ke prophet.

22 2 Ndien Jesus ötöñö ntak otop ñke önö mö, ete, Obio
heaven etie nte edidem kiet, emi anamde usörö ndö önö
3 eyen esie, önyuñ ödöñ iköt esie ēkot mö emi ēkekotde
4 ēdi usörö ndö : ndien mö inyïmeke ndidi. Enye ötöñö ntak
ödöñ iköt esie efen, ete, Ēdöhö mö oro ēkekotde, ēte, Sese,
manam udia mi ebiēt : ēma-ēwot enañ mi ye munam eke
5 ēsekhede, kpukpru ñkpö ēnyuñ ēbiēt : ēdi usörö ndö. Edi
mö ēnam mbubru, ēnyuñ ēnyöñ eke mö, kiet aka iñwañ,
6 efen aka urua : ndien mö emi ēsukde ēmum iköt esie, ēnam
7 mö öburöbut ñkpö, ēnyuñ ēwot mö. Ndien edidem ayar-
esït ; önyuñ ödöñ mbon-eköñ esie ete ēsobo mewot-owo
8 oro, ēnyuñ ēföp obio mö ke ikañ. Ekem enye ödöhö iköt
esie, ete, Udia ndö ebiēt, edi mö eke ēkekotde ēdi idotke.
9 Mbufo ēka ndien ke ñwaña usuñ, ēkekot kpukpru mö emi

10 ēdīkutde ēdi usörö ndō. Ndien iköt esie oro ēwöñö ēka
ke ökpōusuñ, ētañ adaña owo nte mö ēkutde, midiök
ye nti ñko, ēdibon ebiēt kiet: ndien itie usörö öyöhö ye
11 mö eke ēkotde. Edi adañemi edidem odukde ete ise
mö eke ēkotde, enye okut owo kiet do emi misīneke
12 öföñidem ndö: ndien enye ödöhö enye, ete, Ufan, afo
anam didie oduk mi ke musīneke öföñidem ndö?
13 Ndien enye isioroke uyo. Ekem edidem ödöhö iköt esie,
ete, Ēbōp enye ubök ye ukot, ēnyuñ ēduök enye ke ekīm
14 ke esien; do ke eritua eyet ye erita edet ēyedu. Koro
mö emi ēkekotde ēwak, edi mö emi ēmekde iwakke.
15 Ekem Me-Pharisee ēka ēkediomi nte mō ēditapde
16 Enye ke ikō *Esie*. Ndien mō ēdöñ mbet mō ye Me-
Herodian ētiene Enye, ēte, Andikpep, nyīn imöñök ite Afo
edi akpanikö, önyuñ ada akpanikō ekpep usuñ Abasi,
17 unyuñ ukereke owo: koro Afo muteñeke owo enyīn. Tīñ
nö nyīn ndien, Afo ese didie? Me enen ndinö Cæsar
18 utomo, me inenke? Edi Jesus öñök idiök esīt mö, ndien
öbörö ete, Nsinam mbufo ēdomode Mi, mbufo mbon
19 mbubīk? Ēwut Mi okuk utomo. Ndien mö ēda okuk
20 kiet ēsök Enye. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbiēt emi ye
21 ñwed emi ēnyene anie? Mō ēbörö Enye, ēte, Ēnyene
Cæsar. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ēnö Cæsar ndien
ñkpö eke ēnyenede Cæsar; ēnyuñ ēnö Abasi ñkpö eke
22 ēnyenede Abasi. Ndien kini mö ēkopde, mö ēyīk eti eti,
ēnyuñ ēkpöñ Enye, ēnyöñö.
23 Ke usen oro Me-Sadducee, emi ēdöhöde ēte, eriset ke
24 mkpa iduhe, ētiene Enye: ndien mō ēbup Enye, ēte,
Andikpep, Moses öködöhö ete, Owo ama akpa ke mibonke
eyen, eyen-ēte esie eyedö ñwan esie, önyuñ anam uduot
25 adakha ada önö eyen-ēte esie. Nditö-ēte iren itiaba ēkedu
ye nyīn: ndien akpa owo ödö ñwan, akpa, ibonke eyen,
26 ökpöñ ñwan esie önö eyen-ēte esie; kpa suk ntre ye
27 udiana ñko, ye öyöhö ita, tutu osīm öyöhō itiaba. Ndien
28 ke mö ēma ēkekpaña, ñwan önyuñ akpa. Mödo ke eriset
ke mkpa ke mö mbitiaba oro enye edidi ñwan anie?
29 koro kpukpru ēma ēkedö enye. Edi Jesus ōbörö
mö, ete, Mbufo ēmedue, koro miñökke ñwed ye odudu
30 Abasi. Koro ke eriset ke mkpa mö idöhö ndö, inyuñ
31 inöñö ke ndö, edi ētie nte me-angel ke heaven. Edi ama
edi eriset ke mkpa, nte mbufo isikotke se Abasi ödöhöde,
32 ete, Ami ndi Abasi Abraham, ye Abasi Isaac, ye Abasi

Jacob? Enye idige Abasi mekpa-mkpa, edi eke medu-
33 uwem. Ndien ke me-otu owo oro ēkopde, erikpep Esie
enyene mō ndyö.
34 Ndien kini Me-Pharisee ēkopde nte Enye ekesīnde Me-
35 Sadducee ēdop inua, mö ēbono ötö kiet. Ndien owo mö
kiet, emi edide ekpep-ibet, odomo Enye, obup Enye
36 mbume kiet, ete, Andikpep, ewe edi akamba ewukhō
37 ke ibet? Ndien Enye öbörö enye, ete, Afo edima Jehovah
Abasi fo ke ōfuri esīt fo, ye ke öfuri ukpöñ fo, ye ke öfuri
38 ekikere fo. Emi edi akamba ye mbemiso ewukhö. Ndien
39 udiana, emi ebiētde enye, edi emi, Afo edima mböhiduñ
40 fo nte idemfo. Ōfuri ibet ye me-prophet ēköñö ke mitem
iba emi.
41 Ekem kini Me-Pharisee ēma ēkebono ötō kiet, Jesus obup
42 mö mbume kiet, ete, Mbufo ēkere didie ēbaña Christ?
Enye edi eyen anie? Mö ēbörö Enye, ëte, Eke David.
43 Enye ödöhō mö, ete, Ke didie ndien ke David ke Spirit
okot Enye, ete, Ōböñ, ete,
44 Jehovah ödöhö ye Ōböñ mi, ete,
Tie mi ke ubök nasia,
Tutu nda musua fo, nīm fi kidak ukot?
45 Mödo David ama okot Enye, ete, Ōböñ, ke didie ke Enye
46 edi eyen esie? Ndien ndomo owo kiet ikemeke ndibörö
Enye baba ikö kiet, ndien ötöñöde ke usen oro baba owo
kiet inyeneke uko ndibup Enye mbume efen aba.

23 2 Ekem Jesus ödöhö me-otu owo ye mbet Esie, ete, Me-
3 scribe ye Me-Pharisee ke ëtie ke itie Moses: mödo mbufo
ēnam ēnyuñ ēnīm kpukpru ñkpö ekededi eke mö ēteteme
mbufo: edi mbufo ēkunam nte mö ēnamde; koro mō
4 ēdöhöde, ndien inamke. Ih, mö ēböp edidobi mbiomo emi
ēdobide ndibiom, ēnyuñ ēdori mö ke afara owo; edi mö
5 ke idemmö iditukke mö ke nuenubök mö. Edi mō ēnam
kpukpru mutom mö man owo ēkut; koro mö ēnenam me-
phylactery mö ēñwaña, ēnyuñ ēnam mben *öfönidem mö*
6 ēkpon, ënyuñ ēmema itie ukpono ke usörö, ye itie ukpono
7 ke me-synagogue, ye eköm ke añwa-urua, ye nte owo
8 ēkotde mö, ēte, Rabbi. Edi ēkuyak ēkot mbufo, ēte,
Rabbi: koro Andikpep mbufo edide kiet, ndien kpukpru
9 mbufo ēdi nditö-ēte. Ēkunyuñ ēkot ndomo owo kiet
ke isöñ, ēte, ēte mbufo: koro kiet edide Ēte mbufo, emi
10 odude ke heaven. Ēkunyuñ ēyak ēkot mbufo, ēte, me-

ētubom: koro ētubom mbufo edide kiet, kpa Christ.
11 Edi enye emi okponde akan kotu mbufo edidi asañutom
12 mbufo. Ndien enye emi emenerede idemesie kenyöñ
ēyesukhöre enye; ndien ama edi enye emi ösukhörede
idemesie, ēyemenere enye kenyöñ.
13 Edi osuk ödödiök önö mbufo, me-scribe ye Me-Pharisee,
mbon mbubīk! koro mbufo ēsiride usuñ obio heaven
14 ēbakha owo: koro mbufo midukke ke idemmbufo,
inyuñ iyakke mö ēduk emi ēyomde ndiduk.
15 Osuk ödödiök önö mbufo, me-scribe ye Me-Pharisee,
mbon mbubīk! koro mbufo ēkanarede inyañ ye obot
ēkuk, ēte, inam owo kiet etie nte mbufo; ndien ke enye
ama akabare etie ntre, mbufo ēnam enye edi eyen hell
akan idemmbufo utīm ikaba.
16 Osuk ödödiök önö mbufo me-nan, emi ētemede owo
usuñ, eke ēdöhöde ēte, Owo ekededi eke editomode temple,
oro idige ñkpö; edi owo ekededi eke editomode gold
17 temple, enye edi akama-isön. Mbufo ndisīme ye nan:
koro ewe okpon akan, me edi gold, me edi temple emi
18 anamde gold asana? *Ēnyuñ ēdöhö ēte,* Owo ekededi eke
editomode itie-uwa, oro idige ñkpö; edi owo ekededi eke
19 editomode enö eke odorode kesīt, edi akama-isön. Mbufo
me-nan: koro ewe okpon akan, me edi enö, me edi itie-uwa
20 emi anamde enö asana? Mödo enye emi otomode itie-
21 uwa, otomo enye, ye kpukpru se idorode kesīt. Ndien
enye emi otomode temple, otomo enye ye Enye emi
22 oduñde kesīt. Ndien enye emi otomode enyöñ, otomo
ebekpo Abasi, ye Enye emi etiede kesīt.
23 Osuk ödödiök önö mbufo me-scribe ye Me-Pharisee,
mbon mbubīk! koro mbufo ēnöde öyöhö ubak duop ke
iköñ ye mfri ye mkpasīp, ndien ētre ndinam ikpö ñkpö
ibet, ikpe, ye mböm, ye mbuötidem: edi me-ñkpö emi
ke mbufo ēkpenam, ikpenyuñ itreke ndinam mö eken.
24 Me-nan eke ētemede owo usuñ, eke ēdukhörede nsuñ ësio,
ndien ēmen camel.
25 Osuk ödödiök önö mbufo, me-scribe ye Me-Pharisee,
mbon mbubīk! koro mbufo ēyetde edem cup ye usan
ēsana, edi esīt mö ēyöhö ye utuk ye nama. Afo
26 Pharisee, owo nan, bem iso yet esīt cup ye usan ēsana,
man edem esie önyuñ asana ñko.
27 Osuk ödödiök önö mbufo me-scribe ye Me-Pharisee,
mbon mbubīk! koro mbufo ētiede nte me-udi eke ēyetde

ndom, emi ke enyöñ ëyede ndise, edi ke esït ëyöhö
28 ye me-ökpö mekpa-mkpa ye kpukpru ndek. Kpa ntre
ke mbufo ëtie nte nti owo ke enyïn owo, edi mbubïk
ye uquañido ëyöhö mbufo kesït.
29 Osuk ödödiök önö mbufo me-scribe ye Me-Pharisee,
mbon mbubïk! koro mbufo ëbotde udi me-prophet,
30 ënyuñ ënamde udi nti owo ëye, ndien ëdöhö ëte, Ke
mimö ikpodu ke eyo mëte mimö, mimö ikpebuanake ye
31 mö ke iyïp me-prophet. Mödo mbufo ëdi mentiense ënö
idemmbufo, ëte, mbufo ëdi nditö mendiwot me-prophet.
32 33 Mbufo ëyöhö ndien idomo mëte mbufo. Mbufo me-
urukiköt ye nditö iböm, didie ke mbufo ëdiböhö ikpe hell?
34 Mödo, sese, Ami mödöñ me-prophet, ye meñöñkpö owo,
ye me-scribe ëtiene mbufo: ndusuk mö ke mbufo ëdiwot
ënyuñ ëköñ ke cross; ndusuk mö ke mbufo ëdinyuñ ëmia
ke me-synagogue mbufo, ënyuñ ëköbö ke obio ke obio:
35 man öfuri iyïp nti owo oro ëduökde ke isöñ, ötöñöde ke
iyïp edinen Abel osïm iyïp Zachariah eyen Barachiah,
emi mbufo ëkewotde kuföt temple ye itie-uwa, ösöp
36 mbufo. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Kpukpru ñkpö
emi ëyetiene emana emi.
37 O Jerusalem, Jerusalem, emi owotde me-prophet,
önyuñ ötöñöde mö emi ëkedöñde ëtiene enye ke itiat!
adaña didie ke Ami ñkpobon nditö fo ötö kiet, kpa nte
unen obonde nditö esie kidak mba esie, ndien mbufo
38 inyïmeke! Sese, ëmekpöñ ufök mbufo ënö mbufo ke
39 ndobo. Koro Ami ndöhöde mbufo, nte, Ötöñöde
kemi mbufo idique Mi aba, tutu mbufo ëdidöhö ëte,
Öföfön önö Enye emi edide ke enyïñ Jehovah.

24 Ekem Jesus öwörö ke temple, önyuñ asaña ke usuñ
Esie; ndien mbet Esie ëtiene Enye, ëte, iwut Enye
2 me-ufök temple. Edi Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo
ique kpukpru ñkpö emi? kakpan ke ndöhö mbufo,
nte, idikpöñke itiat odoro ke itiat, eke mididuökke ke
isöñ.
3 Ndien nte Enye etiede ke obot Olive, mbet Esie ëtiene
Enye ke idemmö, ëte, Sian nyïn ini eke ñkpö emi ëdiwöröde?
nsidinyuñ idi idiöñö eridi Fo, ye eke akpatre ererïmbot?
4 Ndien Jesus öbörö mö, ete, Ëkpeme idem mbak owo
5 edinam mbufo ëwakha ëkpöñ usuñ. Koro ediwak
owo ëyedi ke enyïñ Mi, ëdöhö ëte, Ami ndi Christ;

6 ēyenyuñ ēnam ediwak owo ēwakha ēkpōñ usuñ. Ndien
mbufo ēyekop ēbaña eköñ ye etop eköñ: ētīñ enyīn
ēkutīmere esīt: koro mö oro ēnyenede ndidi; edi utīt
7 idige kaña. Koro idut ediñwanade ye idut, ye obio
edidem kiet ye obio edidem efen: akañ ye unyek-isöñ
8 ēyenyuñ ēdu ke nsio nsio ebiēt. Edi kpukpru ñkpō
9 emi ēdi eritöñö ndutukhō. Ndien mō ēyeda mbufo
ēyak ēnō ukut, ēnyuñ ēwot mbufo: kpukpru midut
10 ēyenyuñ ēsua mbufo kabaña enyīñ Mi. Ndien ediwak
owo ēyeduō, kiet eyenyuñ ada kiet ōnō ikpe, kiet
11 eyenyuñ asua kiet. Ndien ediwak prophet nsu ēyedakha
12 ēda, ēnam ediwak owo ēwakha ēkpöñ usuñ. Ndien
sia muquañido ēdikabarede ēwak, ima ediwak owo eye-
13 kabare ebīt. Edi ēyenyaña enye emi akade iso osīm
14 akpatre. Ēyenyuñ ēquörō gospel obio Abasi emi ke
ōfuri ekondo ke ikö ntiense ēnō kpukpru midut; ndien
utīt eyedi.
15 Mödo kadañemi mbufo ēkutde mbubiam ñkpō nsobo oro
Daniel prophet abañade ke ada ke edisana ebiēt (yak
16 enye emi okotde ñwed ekere), ndien yak mö emi ēdude ke
17 Judæa ēfeghe ēka ke me-obot: yak enye emi odude ke
enyöñ ufök ökusukhöre okosio ñkpö emi odude ke ufök esie:
18 yak enye emi odude ke iñwañ ñko okufiak edem ekemen
19 öföñidem esie. Edi ödödiök ōnö mö emi ēyomode ye mō
20 emi ēnöde nditō eba ke musen oro! Mbufo ēnyuñ ēkpe
ubök man itök mbufo okudi ke ini tuep me ke sabbath:
21 koro ke ini oro aqua ukut eyedu, oruk eke akanam miduhe
ötöñöde ke eritöñö ererīmbot tutu osīm mfīn, emi midi-
22 nyuñ iduhe aba. Ndien iböhöke ēnam musen oro
ēmukhö, baba owo kiet ikpöböhöke: edi kabaña mö emi
23 ēmekde ēyenam musen oro ēmukhō. Ndien owo ekededi
edidöhö mbufo, ete, Sese, Christ mi, me, mömi; ēkunīm ke
24 akpanikö. Koro me-christ nsu ye me-prophet nsu
ēyedakha ēda, ēyenyuñ ēwut ikpö midiöñō ye mutībe
ñkpö; adaña nte ēdinamde mö emi ēmekde ēwakha ēkpöñ
25 usuñ, ke ēkpekemede. Sese, Ami 'ma mbem iso ndōhö
26 mbufo. Mödo mö ēma ēdöhö mbufo, ēte, Sese, Enye odu
ke desert; ēkuwörö ēka do: Sese, Enye odu ke ubet;
27 ēkunīm ke akpanikō. Koro kpa nte emīneñ-mīneñ otode
ke edem usiakha-utīn öwörō ayama osīm edem usop-
28 utīn; kpa suk ntre ke eridi Eyen owo editie. Ebiēt
ekededi eke okpo odude, do ke mutere ēdibono.

29 Edi ukut usen oro ama ebe, kpa idaha oro, utin eyekim,
ōñōñ idinyuñ inöñö uñwana esie, me-ntantañöñ ēyenyuñ
ēto ke enyöñ ēduö, ēyenyuñ ēnyeñe me-odudu heaven:
30 ndien idiöñö Eyen owo eyebiöñöre ke enyöñ: ndien
kpukpru midut ererimbot ēyetuaña, mō ēyenyuñ ēkut
Eyen owo nte edide odoro ke obubit enyöñ ye odudu ye
31 aqua ubōñ. Ndien Enye eyedöñ me-angel Esie ye aqua
uyom ukorowo, ndien mö ëyetañ ndimek owo Esie oto ke
ofim mbinañ, oto ke utit heaven kiet tutu osim eken, ēbon
ebiēt kiet.
32 Ekpep ñke ke eto fig: kini ñkök esie esekhede, ōnyuñ
33 asiakhade ikōñ, mbufo ēñök ēte, ndaeyo ke ekpere; kpa suk
ntre, ke mbufo ēkutde kpukpru ñkpö emi, ēñök ēte, Enye
34 ke ekpere, kpa ke enyin usuñ. Kakpan ke ndöhö mbufo,
nte, Emana emi idibehe, tutu ēnam kpukpru ñkpö emi ēma.
35 Enyöñ ye isöñ ēyebe ēfep, edi ikö Mi idibehe. Edi ama
36 edi usen oro, baba owo kiet, me idem me-angel, me Eyen
37 owo ifiökke, iböhöke Ete ikpöñ. Koro eridi Eyen owo
38 eyetie nte musen Noah. Koro nte ke musen oro ēke-
bemde uquö iso mö ēdiade ñkpö ēnyuñ ēñwöñde ñkpö,
ēdöde ndö ēnyuñ ēnöde ke ndö, tutu osim usen oro Noah
39 okodukde ke ubom, inyuñ ifiökke tutu uquö edi edimen mö
kpukpru efep; kpa suk ntre ke eridi Eyen owo editie.
40 Ke ini oro owo iba ēyedu ke iñwañ; ēyeda kiet, ēkpöñ
41 kiet: iban iba ēyekök ke itiat-ukök ibokpot; ēyeda kiet,
42 ēkpöñ kiet. Ekpeme ndien: koro mbufo mifiökke usen
43 eke Öböñ mbufo edide. Edi ēñök emi, ēte, ēte ufök
ama ökpöñök ini eke inö edidide, enye ekpekpeme,
44 ikpönyuñ iyakke ēbuñ ufök esie. Mödo mbufo ēnyuñ
ēbeñe idem: koro ke ini eke mbufo mikereke Eyen owo
45 ke edi. Anie ndien edi eti asañutom ye enyene-
ibuot asañutom, emi ēte esie okodoride ete, edi andise
ñkpö ufök esie, önyuñ ōnō mō udia ke edikem ini?
46 Öföfön önō asañutom oro, emi ēte esie kini edide
47 edikutde, ete, ke anam ntre. Kakpan ke ndöhö mbufo,
nte, eyenim enye, ete, edi andise kpukpru ñkpö ufōk
48 esie. Edi edieke idiök asañutom oro edidöhōde ke
49 esit esie, ete, Ete mi ebigi; edinyuñ ötöñöde ndimia
eke mö mensañutom esie, edinyuñ adiade ñkpö önyuñ
50 öñwöñde ye mbon min; ēte asañutom oro eyedi ke usen
eke enye midorike enyin, ye ke ñkanika eke enye
51 mifiökke, eyenyuñ amia enye akamba ufen, ōnyuñ onim

ademe ōnō enye ye mbon mbubīk : do ke eritua eyet ye erita edet ēyedu.

25 Ndien ēyeda obio heaven ēdomo ye nditö-iban duop,
emi ēdade mutuenikañ mö, ēwöñö ēka ndisobo ye
2 ödö-ndö. Ndien owo mö ition ēdi ndisīme, ition
3 ēnyuñ ēdi masian. Koro me-ndisīme, kini mö ēdade
4 mutuenikañ mö, idaha aran : edi masian ēda aran ke
5 ekpeme ēdian ye mutuenikañ mö. Ndien nte ödö-ndö
6 ebīgide, kpukpru mö ēyet idap ēnyuñ ēde. Edi kuföt
okoneyo ēfiori ēte, Sese. ödö-ndö *kedi* ! Mbufo ēwöñö ēdi
7 ēdisobo ye enye. Ndien kpukpru nditö-iban oro ēdakha
8 kenyöñ, ēnyuñ ēdiöñ mutuenikañ mö. Ndien me-
ndisīme ēdöhö masian, ēte, Ēnö nyīn aran mbufo
9 esisit ; koro mutuenikañ nyīn möñ ēnīme. Edi masian
ēbörö ēte, Mbak midikemke nyīn ye mbufo : ēkam
10 ētiene menyam-aran, ēkedep eke mbufo. Ndien nte
mö ēkade ndidep, ödö-ndö edi ; ndien mö emi ēbeñede
idem ētiene enye ēduk ēka usörö ndö : ndien ēberi usuñ.
11 Ekem nditö-iban eken ēdi, ēdöhö ēte, Öböñ, Öböñ,
12 berere nö nyīn. Edi enye öbörö ete, Kakpan ke ndöhö
13 mbufo, nte, Ami ndiöñöke mbufo. Ēkpeme ndien, koro
mbufo mifiökke usen me ñkanika.
14 Koro etiede nte owo emi oyomde ndika idut, emi okot-
15 de mensañutom esie, önyuñ önöde mö inyene esie. Ndien
enye önö owo kiet talent ition, önö owo efen iba, önö owo
efen kiet ; önö owo kiet kiet nte ukeme esie edide ; ndien
16 enye aka isañ esie. Idaha oro enye emi öböde talent
ition ada mö anyam urua, önyuñ odori talent ition efen.
17 Kpa suk ntre ñko enye emi öböde iba odori iba efen.
18 Edi enye emi öböde kiet aka okotībi isöñ, odīp okuk ēte
19 esie. Ekem ke anyan ini ama ekebe ēte mensañutom
20 oro edi, önyuñ abat ibat ye mö. Ndien enye emi ökö-
böde talent ition ada talent ition efen edi, ödöhö ete,
Öböñ, afo ökönö mi talent ition : sese, ami ma ndori
21 talent ition efen. Ēte esie ödöhö enye, ete, Omotīm anam,
afo ēti asañutom ye owo akpanikö : afo ama anam akpanikö
ke ñkpö eke miwakke, nyenīm fi andise ediwak ñkpö :
22 duk ke idara usö. Ndien enye emi ököböde talent iba
edi. ödöhö ete, Öböñ, afo ökönö mi talent iba : sese, ami
23 ma ndori talent iba efen. Ēte esie ödöhö enye, ete, Omotīm
anam, afo eti asañutom ye owo akpanikö ; afo ama anam

akpanikō ke ñkpō eke miwakke, nyenīm fi andise ediwak
24 ñkpō: duk ke idara usö. Ndien enye emi ököbōde
talent kiet edi edidöhō ete, Öbōñ, ami möfiök fi nte afo
edi owo utuk, ekpikpi ke ebiēt eke afo mukōtöhö, önyuñ
25 atatañ ke ebiēt eke afo mukasuanke; ndien ami ñkefeghe
ndīk, nyuñ ñka ñkedīp talent fo ke isöñ: sese, afo eme-
26 nyene okuo. Edi ēte esie öbōrō enye, ete, Afo idiök ye ifu
asañutom, afo ökōfiök ete, ami ñkpikpi ke ebiēt eke
27 meñkötöhō, nyuñ ntatañ ke ebiēt eke meñkasuanke; afo
akpakam esīn okuk mi ke ubōk mekama okuk, ndien ke
28 ndide, ami ñkpötōñö ntak mbō okīm ye udori. Mbufo
ēbö enye talent oro ndien, ēnyuñ ēnō enye emi enyenede
29 talent duop. Koro ēyenö kpukpru owo emi enyenede,
ndien enye eyenyene ediwak: edi owo emi minyeneke,
30 ke ēyebō enye kpa se enye enyenede. Mbufo ēnyuñ
ēduök asañutom emi midoroke udori ke ekīm ke esien:
do ke eritua eyet ye erita edet ēyedu.
31 Edi kini Eyen owo edidide ke ubōñ Esie, ye kpukpru
me-angel ye Enye, ndien Enye editie ke ebekpo ubōñ
32 Esie: ndien ēyebon kpukpru ekondo ke iso Esie: ndien
Enye eyebakhare mö kiet ye eken, kpa nte emi ekpemeröñ
33 abakharede eröñ ke ebot: ndien Enye eyenīm eröñ ke
34 ubōk nasia Esie, ye ebot ke ufien. Ndien Edidem eye-
döhō mō ke ubök nasia Esie, ete, Ēdi, mbufo emi Ēte Mi
ödiöñde, ēdida obio emi ēkenīmde ēnö mbufo toto ke
35 eritōñö ererīmbot: koro biöñ öködöñde Mi, ndien
mbufo ēnō Mi udia: itōñ akasat Mi, ndien mbufo ēnō
Mi ediñwöñ-ñkpö: Ami ñkedi esen owo, ndien mbufo ēda
36 Mi ēka ufök mbufo; ndi iferi, ndien mbufo ēsīne Mi ñkpō:
Ami ñkōdōñō, ndien mbufo ēdi ēdise Mi: Ami ñkodu ke
37 ufök-ñkpökōbi, ndien mbufo ētiene Mi. Ndien nti owo
ēyebörö Enye, ēte, Öbōñ, ke ini ewe ke nyīn ikokut Fi
etiede biöñ, ndien inō Fi udia? me nte itōñ asatde Fi,
38 ndien inö Fi ediñwōñ-ñkpö? Ndien ke ini ewe ke nyīn
ikokut Fi edide esen owo, ndien ida Fi ika ufōk? me iferi,
39 ndien isīne Fi ñkpō? Ndien ke ini ewe ke nyīn ikokut
Fi ödōñöde, me ke ufök-ñkpökōbi, ndien idi idise Fi?
40 Ndien Edidem edibörö mō, ete, Kakpan ke ndöhō
mbufo, nte, Adaña nte mbufo ēkenamde oro ēnō nditō-ēte
Mi emi kiet, *kpa* ata ñkpri emi, mbufo ēkenam ēnō Mi.
41 Ndien Enye eyedöhō mö ke ubōk ufien, ete, Ēdianare Mi,
mbufo emi ēsuñide, ēduk ke nsinsi ikañ oro ēnimde ēnō

42 devil ye me-angel esie: koro biõñ õkõdõñde Mi, ndien
mbufo inõñö Mi udia: itõñ akasat Mi, ndien mbufo inõñö
43 Mi ediñwõñ-ñkpö: Ami ñkedi esen owo, ndien mbufo
idaha Mi ika ufök mbufo; ñkedi iferi, ndien mbufo isîneke
Mi ñkpö; ñködöñö, nyuñ ntie ke ufök-ñkpökõbi, ndien
44 mbufo idige idise Mi. Ndien mõ ñko ēyebörõ Enye, ēte,
Obõñ, ke ini ewe ke nyîn ikokut Fi etiede biõñ, me nte itõñ
asatde Fi, me nte edide esen owo, me iferi, me nte ödõñõde,
me nte etiede ke ufök-ñkpõkõbi, ndien inamke ñkpö inõ Fi?
45 Ndien Enye eyebörö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo,
nte, Adaña nte mbufo mikanamke ñkpö inõ ata ñkpri emi
46 kiet, mbufo ikanamke inõ Mi. Ndien mõ ēyedakha
ēkeduk ke nsinsi ufen: edi nti owo ke nsinsi uwem.

26 Ekem ke Jesus ama eketîñ kpukpru ikõ emi ama, Enye
2 ödöhö mbet Esie, ete, Mbufo ēmefiök ēte ke usen iba ēma
ēbe passover edi, ndien ēda Eyen owo ēnö, ēte, ēwot ke
3 cross. Ndien ikpõ oku, ye nyebiowo mbiobio ēbono ötö
4 kiet ke okure aqua oku, emi ekerede Caiaphas; ēduk odu,
5 ēte, ida ñkari imum Jesus iwot. Edi mõ ēdöhö ēte,
Ēkunam ke ini usõrö, mbak ndutîme edidu kotu mbiobio.
6 Ekem kini Jesus odude ke Bethany, ke ufök Simon owo
7 akpa-mfia oro, ñwan kiet ada otu alabaster emi aran emi
ösõñde urua eti eti odude kesît, etiene Enye, ötökhö Enye
8 ke ibuot, nte Enye etiede ke itie-udia. Edi kini mbet Esie
ēkutde, mö ēyaresît, ēnyuñ ēdöhö ēte, Eribiat-ñkpõ emi
9 öfön ke nso? Koro ēkpekeme ndinyam *aran* emi ke
10 ediwak okuk, ndien ēnö mubuene. Edi Jesus ke õfiökde
ödöhö mõ, ete, Nsinam mbufo ēnöde ñwan emi afaniköñ?
11 koro enye anamde eti utom ke idem Mi. Koro mbufo
ēmenyene mubuene ye mbufo kpukpru ini; edi mbufo
12 inyeneke Mi kpukpru ini. Koro ntemi enye ötökhöde
aran emi ke idem Mi, enye anam emi, ebeñe eribuk Mi.
13 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke ebiēt ekededi eke ēdi-
quöröde gospel emi ke öfuri ererîmbot, ēyenyuñ ētîñ se
ñwan emi anamde man ēti enye.
14 Ndien owo mbet duopeba oro kiet, emi ekerede Judas
15 Iscariot, etiene ikpõ oku, ete, Nso ke mbufo ēnyîme ndinö
mi, ndien ami nyeda Enye nsîn mbufo ke ubök? Ndien
16 mö ēdomo mbak silver edîp ye duop ēnö enye. Ndien
ötöñöde ke ini oro enye oyom usuñ nte edidade Enye esîn
mö ke ubõk.

17 Ekem ke akpa usen usörö uyo eke leaven miduhe, mbet
ētiene Jesus, ēdöhō Enye, ēte, Ke mōñ ke Afo oyom ete,
18 nyin itim ñkpō inō Fi man adia passover ? Ndien Enye
ōdöhō ete, Ēka ēkeduk ke obio ētiene owo kiet, ēnyuñ ēdöhō
enye, ēte, Andikpep ōdöhö ete, Ini Mi ke ekpere; möñ nim
19 passover ke ufök fo ye mbet Mi. Ndien mbet ēnam nte
20 Jesus etemede mö; ēnyuñ ēnam passover ebiēt. Ekem ke
mbubreyo Enye etie ke itie-udia ye mbet Esie duopeba;
21 ndien nte mö ēdiade, Enye ödöhö ete, Kakpan ke ndöhö
22 mbufo, nte, owo mbufo kiet eyetap Mi. Ndien mö ēfukhö
eti eti, ēnyuñ ētöñö ndidöhö Enye kiet kiet, ēte, Nte edi
23 Ami, Öböñ ? Ndien Enye ōbörö ete, enye emi edebide
24 ubök esie ke usan ye Ami, kpa enye editap Mi. Eyen owo
aka, kpa nte ēkewetde ēbaña Enye: edi ödödiök önō owo
oro oto ke enye ētap Eyen owo! ökpöfön ye owo
25 oro nte enye mikpamanake. Ndien Judas, emi atapde
Enye, ōdöhō ete, Nte edi ami, Rabbi ? Enye
26 öbörö enye, ete, Edi afo. Ndien nte mö ēdiade, Jesus
ada uyo, ödiöñ, önyuñ obuñ enye, önö mbet Esie, ete,
27 Ēbö, ēta; emi edi ikpöhidem Mi. Ndien Enye ada cup,
önyuñ ököm *Abasi*, önyuñ önö mö, ete, Mbufo kpukpru
28 ēñwöñ enye; koro emi edide iyip Mi eke ediomi, emi
ēduökde kibuot ediwak owo man ēmen midiöñkpö mö
29 ēfep. Edi Ami ndöhö mbufo, nte, Ami ndiñwöñke aba
mfri vine emi, tutu usen oro Ami ndiñwöñde enye öbufa
ye mbufo ke obio Ēte Mi.
30 Ndien ke mö ēquöde iquö ēma, mö ēwörö ēka ke obot
Olive.
31 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ēyesin kpukpru mbufo
ēduöñö kabaña Mi ke okoneyo emi: koro ēma ēwet
ēte, Nyekpi ekpemeröñ, ndien otu-eröñ ēyesuana.
32 Edi ke ēma ēnam Mi nset, nyebem mbufo iso ñka
33 ke Galilee. Edi Peter ödöhö Enye, ete, Kpukpru
owo ēma ēduö kabaña Fi, ami ndiduöhō ke nsi
34 nsi. Jesus ödöhō enye, ete, Kakpan ke ndöhö fi, nte,
Ke okoneyo emi, ke ekikö mika-ikpökke kaña, afo eyekañ
35 Mi ikata. Peter ödöhö Enye, ete, Ñkpakpakpa ye
Afo, ndikañke Fi. Kpukpru mö mbet ēnyuñ ēdöhö
kpa ntre.
36 Ekem Jesus asaña ye mö edi ke ebiēt emi ekerede
Gethsemane, önyuñ ōdöhö mbet Esie, ete, Mbufo ētie mi,
37 kini Ami ñkade ko ndiböñ akam. Ndien Enye ada Peter

ye ndito Zebedee iba ye Enye, önyuñ ötöñö ndifukhö,
38 ukpöñ önyuñ öböhö Enye. Ndien Enye ödöhö mö, ete,
Ukpöñ Mi öfukhö eti eti, koyom ndikpa: mbufo ētie
39 mi, ëkpeme ye Ami. Ndien Enye aka iso esisit, öduö ke
isöñ, okubi iso Esie, öböñ akam, ete, O Ëte Mi, ama edi
se ekemede, yak cup emi ebe ökpöñ Mi: edi okudi nte Ami
40 made, edi nte Afo amade. Ndien Enye etiene mbet Esie,
okut mö ke ëde, önyuñ ödöhö Peter, ete, Nso, nte mbufo
41 ikemeke ndikpeme ye Ami ke ñkanika kiet? Ëkpeme
ënyuñ ēböñ akam, mbak mbufo ëdiduk ke idomo: ukpöñ
42 ke onyïme ke akpanikö, edi öbukidem emem. Enye
ötöñö ntak aka udiana-akpa ini, önyuñ öböñ akam, ete, O
Ëte Mi, edieke emi mikemeke ndibe ñkpöñ Mi, iböhöke
43 ñwöñde enye, yak edi nte Afo amade. Ndien Enye
ötöñö ntak edi edikut mö ke ëdede, koro enyïn mö ëdobide.
44 Ndien Enye ötöñö ntak ökpöñ mö, aka ököböñ akam
45 öyöhö ikata, ötöñö ntak ödöhö suk ikö oro. Ndien Enye
etiene mbet Esie, önyuñ ödöhö mö, ete, Ëdediöñ ëde idap
ëka iso kemi, ënyuñ ëduök odudu: sese, ini ke ekpere,
46 ndien ēda Eyen owo ësïn midiök owo ke ubök. Ëdakha
kenyöñ, ëyak nyïn ika: sese, enye emi atapde Mi ke
ekpere.
47 Ndien nte Enye osuk etiñde ikö kaña, sese, Judas, owo
kiet ke duopeba, edi, aqua otu owo, emi ëkamade ofut ye
okuk-ëto, ënyuñ ësaña ye enye, ëto ke ikpö oku ye nye-
48 biowo. Ndien enye emi atapde Enye ökönö mö idiöñö, ete,
Owo eke ami nditïmde Enye inua edi Enye: ëmum Enye.
49 Ndien idaha oro enye etiene Jesus, önyuñ ödöhö Enye,
50 ete, Mököm Fi, Rabbi; önyuñ otïm Enye inua. Ndien
Jesus ödöhö enye, ete, Ufan, *nam* se afo edide ndinam.
51 Ndien mö ëdi ëdori Jesus ubök, ëmum Enye. Ndien
sese, owo kiet kotu mö emi ëdude ye Jesus anyan ubök
esie, osio ofut esie, önyuñ ekpi owo aqua oku, önyuñ osïbe
52 enye utöñ. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Sïn ofut fo ke
efök esie: koro kpukpru owo emi ëmende ofut ëyekpa ke
53 ofut. Me afo ekere ete, Ami ñkemeke ndikpe Ëte Mi ubök,
ndien Enye önö Mi angel ebe legion duopeba idaha emi?
54 Edisu didie ndien nte ëwetde ëte, ntem ke enyene ndiwörö?
55 Ke idaha oro Jesus ödöhö me-otu owo, ete, Nte mbufo
ëmewöñö nte ëbïnede owo ñwo ye ofut ye eto ke ubök
ndimum Mi? Ami ñketie ke temple ke usen ke usen
56 ñkpep, mbufo inyuñ imumke Mi. Edi kpukpru emi

õwörõ, man se me-prophet ëkewetde okposu. Ekem
kpukpru mbet Esie ëkpöñ Enye ëfeñe.
57 Ndien mö emi ëmumde Jesus ëda Enye ëka ke ufök
Caiaphas aqua oku, ebiët emi me-scribe ye nyebiowo
58 ëbonode ötö kiet. Edi Peter etiene Enye nsan nsan, osīm
okure aqua oku, önyuñ oduk kesīt, etie ye misuñutom,
59 man okut utīt. Ndien ikpö oku ye öfuri aqua esop ëyom
60 ikö ntiense nsu ëbaña Jesus, ëte, iwot Enye; ndien mö ique
owo, okposuk edi nte ediwak ntiense nsu ëdide. Ekem
61 iba ëdi, ënyuñ ëdöhö ëte, Owo emi ödöhö ete, Imö
imekeme ndibiat temple Abasi, 'nyuñ mböp enye ke usen
62 ita. Ndien aqua oku adakha ada, ödöhö Enye, ete, Nte
Afo uböröke baba ñkpö kiet? Nso ke mö emi ëtiñ ëbaña
63 Fi? Edi Jesus ododop. Ndien aqua oku ödöhö Enye,
ete, Ami mowuk Fi ke Abasi emi odude uwem, nte, Afo
64 ödöhö nyïn me Afo edi Christ, Eyen Abasi. Jesus ödöhö
enye, ete, Edi ntre: edi Ami ndöhö fi, nte, Ötöñöde ke ini
emi, mbufo ëyekut Eyen owo etiede ke ubök nasia odudu,
65 önyuñ asañade ke obubīt enyöñ heaven edi. Ndien
aqua oku awai edisïne-ñkpö esie, ete, Enye ama osuñi:
nso ntiense efen ke isuk iyoyom? sese, mbufo ëmekop
66 isuñi Esie kemi: mbufo ëse didie? Mö ëbörö ëte,
67 Enye odot mkpa. Ndien mö ëfiari Enye etap ke iso,
ënyuñ ëtö Enye ita: ndusuk ënyuñ ëmia Enye ke ubök,
68 ëte, Tïñ prophecy nö nyïn, Afo Christ: Anie amia Fi?
69 Ekem Peter etie ke okure emi esede esien: ndien eyen-
añwan kiet etiene enye, ete, Afo ñko ama odu ye Jesus
70 eyen Galilee. Edi enye akañ kiso kpukpru mö, ete, Ami
71 mfiökke se afo ödöhöde. Ndien ke enye ama ököwörö
ke etekhe, eyen-añwan efen okut enye, önyuñ ödöhö
mö emi ëdade do, ete, Owo emi ama önyuñ odu ye Jesus
72 eyen Nazareth. Ndien enye ötöñö ntak akañ, önyuñ
73 osuñi, ete, Ami mfiökke owo oro. Ke ekpri ini ama ekebe
mö emi ëdade ëkpere ëtiene Peter, ëte, Ke akpanikö afo
74 edi owo mö kiet; koro inua fo ayararede fi. Ndien enye
ötöñö ndisuñi nyuñ ntomo Abasi, ete, Ami mfiökke owo
75 oro. Ndien idaha oro ekikö ökpök. Ndien Peter
eti ikö eke Jesus öködöhöde ete, Ke ekikö mika-ikpökke
kaña, afo eyekañ Mi utïm ikata. Ndien enye öwörö
ke añwa, atua eyet eti eti.

**27** Ekem ke eyo esierede, kpukpru ikpö oku ye nye-

2 blowo oblo ēduk odu ēbaña Jesus man ēwot Enye: ndien
mö ēböp Enye, ēda Enye ēka ēkeyak ēnö Pilate andikara.
3 Ndien Judas, emi akatapde Enye, kini okutde ete ēma
ēbiom Enye ikpe, atua mkpöñök, ada mbak silver edīp
4 ye duop afiak edi edinö ikpö oku ye nyebiowo, ete, Ami
ma nam idiöñkpö nte ñkatapde iyīp owo emi miduehe isop.
Edi mö ēdöhö ēte, Nyīn isaña nso do? Oro edi ikö fo.
5 Ndien enye öduök mbak silver ke temple, önyuñ önyöñ;
6 ndien aka ekeyire. Ndien ikpö oku ēda mbak silver,
ēdöhö ēte, Inenke ndisīn mö ke unīm-okuk, sia edide
7 urua iyīp. Ndien mö ēdiomi kiet ye kiet, ēnyuñ ēda mö
8 ēkedep iñwañ obot-eso, ēte, ēbuk isen owo kesīt. Mödo
ēkotde iñwañ oro, ēte, Iñwañ iyīp, tutu osīm mfīn emi.
9 Ndien se Jeremiah prophet öködöhöde osu, ete, Mö ēda
mbak silver edīp ye duop, eköm urua Esie eke mö ēnīmde,
10 eke ndusuk nditö Israel ēkömde; ēnyuñ ēnö ke iñwañ
obot-eso, ntemi Jehovah etemede mi.
11 Ndien Jesus ada kiso andikara: ndien andikara obup
Enye, ete, Nte Afo edi Edidem Me-Jew? Ndien Jesus
12 ödöhö enye, ete, Edi Ami. Ndien kini ikpö oku ye nye-
biowo ēdoride Enye ikö, Enye iböröke baba ikö kiet.
13 Ndien Pilate ödöhö Enye, ete, Nte Afo ukopke adaña
14 ekese ñkpö emi mö ētīñde ēdian Fi? Ndien Enye iböröke
enye baba ikö kiet: tutu esīn andikara eyīk eti eti.
15 Ndien ke ini usörö oro, andikara akam asana owo-
16 ñkpököbi kiet, eke otu owo ēmade, ayak önö mö. Ndien
ke ini oro mö ēnyene owo-ñkpököbi kiet eke öwöröde etop,
17 ekere Barabbas. Ndien kini mö ēbonode ötö kiet, Pilate
obup mö, ete, Anie ke mbufo ēyom ēte, ami nsana nyak
nö mbufo? Barabbas, me Jesus, emi ekerede Christ?
18 Koro enye öñökde ete, oto ke ufup ke mö ēkeyak Enye ēnö.
19 Ndien nte enye etiede ke itie-ikpe, ñwan esie ödöñ ēdöhö
enye, ete, Afo kunam baba ñkpö kiet ye eti owo emi:
koro ma ñkut ediwak ukut ke ndap mfīn emi mbaña
20 Enye. Ndien ikpö oku ye nyebiowo ēkpe ye me-otu owo,
21 ēte, mö ēkpebeñe Barabbas, ēnyuñ ēwot Jesus. Edi
andikara öbörö mö, ete, Anie owo kotu iba oro ke
mbufo ēyom ēte ami nsana nyak nö mbufo? Mö ēte,
22 Barabbas. Pilate ödöhö mö, ete, Nso ke ami ndinam
ye Jesus emi ekerede Christ? Kpukpru mö ēdöhö ēte, Köñ
23 Enye ke cross. Ndien enye ödöhö ete, Ke nso, nso idiöñ-
kpö ke Enye akanam? Edi mö ēdediöñ ēñori ēte,

24 Kōñ Enye ke cross. Edi kini Pilate okutde ete, imō ikemke
ñkpö ye mō, edi ebe oro ndutīme ke oyom ndidu, enye ada
möñ, eyet ubök esie kiso otu owo, ete, Ami masana ke iyīp
25 eti owo emi: oro edi ikö mbufo. Ndien kpukpru mbioblo
26 ēbörō ēte, Yak iyīp Esie odoro nyīn ye nditō nyīn. Ndien
enye asana Barabbas ayak önö mö: edi enye amia Jesus,
ōnyuñ ayak Enye önö mō, ete, ēköñ Enye ke cross.
27 Ndien mbon-eköñ andikara ēda Jesus ēduk ke aqua ufōk
28 andikara, ēnyuñ ēkot öfuri udīm ētiene Enye. Ndien
ēsio Enye edisīne-ñkpö Esie, ēsīne Enye ididuot öfōñidem.
29 Ndien mö ēdök anyanya ñkukīm ēyara Enye ke ibuot,
ēnyuñ ēnō Enye esañ ke ubök nasia; ēnyuñ ētōñö edöñ
kiso Esie, ēbiaña Enye, ēte, Etia, Edidem Me-Jew!
30 Ndien mō ēfiari etap ēduök Enye, ēnyuñ ēda esañ oro ēmia
31 Enye ke ibuot. Ndien kini mö ēma ēkebiaña Enye, mö
ēsio Enye öfōñidem, ēnyuñ ēsīne Enye edisīne-ñkpö Esie,
ēnyuñ ēda Enye ēka ndiwot ke cross.
32 Ndien nte mō ēwörōde, mö ēkut owo Cyrene kiet, emi
ekerede Simon: mō ēnyīk enye etiene mō, man obiom
33 cross Esie. Ndien kini mö ēsīmde ebiēt emi ekerede
34 Golgotha, oro edi, Ebiēt mkpökpōrō, mö ēnō Enye wine
abuakha ye etidot öñwöñ: ndien ke Enye atabide enye,
35 inyīmeke ndiñwöñ. Ndien ke mö ēma ēkeköñ Enye ke
cross, mö ēsīn afia, ēdeme edisīne-ñkpö Esie kotu mō:
36 ndien mö ētie do ēkpeme Enye. Mö ēnyuñ ēdian ñwed
37 eridori-ikö Esie ke enyöñ ibuot Esie, emi ēwetde ēte, EMI
38 EDI JESUS EDIDEM ME-JEW. Mö ēnyuñ ēköñ inö iba ke
39 cross ye Enye, kiet ke ubök nasia, kiet ke ufien. Ndien
mö emi ēsañade ēbe ēsak Enye, ēnyuñ ēnyeñe ibuot mö,
40 ēte, Afo emi owuride temple, önyuñ öböpde enye ke usen
ita, nyaña idemfo: Afo ama edi Eyen Abasi, sukhöre ke
41 cross. Ikpō oku ye me-scribe ye nyebiowo ēsak Enye
42 kpa suk ntre, ēte, Enye akanyaña owo efen; Enye
ikemeke ndinyaña Idemesie. Enye edi Edidem Israel;
yak Enye ösukhöre ke cross kemi, ndien nyīn iyenīm Enye
43 ke akpanikö. Enye öbuöt idem ye Abasi; yak Enye
anyaña Enye kemi, edieke Enye amade Enye: koro
44 Enye öködöhöde ete, Imö idi Eyen Abasi. Ndien me-inō
ñko emi ēkeköñde ye Enye ke cross ēsuene Enye kpa ntre.
45 Ekem ötöñöde ke ñkanika itiokiet tutu osīm
46 ñkanika usukkiet ekīm ofuk öfuri isöñ. Ekem ke ñkpō
nte ñkanika usukkiet Jesus ofiori ke ökpösöñ uyo,

ete, Eli, Eli, lama sabachthani? oro ōwōrō ete, Abasi
47 Mi, Abasi Mi, nsinam Afo ökpöñde Mi? Ndien ndusuk
mö emi ēdade do, kini mö ëkopde, ēdöhö ēte, Owo emi ke
48 okot Elijah. Ndien idaha oro owo mö kiet efeghe ada
ndöbö edebi ke vinegar, owuk ke eto, önö Enye öñwöñ.
49 Ndien mö efen ëdöhö ēte, Yak etie; yak nyïn ise me
50 Elijah ke edi ndinyaña Enye. Ndien Jesus ötöñö
51 ntak ofiori ke ökpösöñ uyo, ayak ukpöñ Esie. Ndien
sese, ikpeghe temple asiakha ke mbak iba ötöñöde ke
enyöñ osïm ke isöñ; isöñ önyuñ enyek; ikpö itiat ēnyuñ
52 ēsiakha; me-udi ēnyuñ ēkuböre; ēnyuñ ēnam ediwak
53 mokpo nti owo Abasi eke ēma ēkede ēset; ndien mō
ēwöñö ke udi ke Enye ama eset ke mkpa, ēduk ke edisana
54 obio, ēyarare idem ēnō ediwak owo. Ndien centurion,
ye mö emi ēdude ye enye ēkpeme Jesus, kini mö ēkutde
unyek-isöñ, ye ñkpö oro ēnamde, ēfeghe aqua ndïk eti eti,
55 ēte, Ke akpanikö Enye emi edi Eyen Abasi. Ndien
ediwak iban ēda nsan nsan ēse, emi ēketienede Jesus ēto
56 ke Galilee, ēnam ñkpö ēnö Enye: Mary Magdalene, ye
Mary eka James ye Joseph, ye eka nditō Zebedee ēdu
kotu mö.

57 Ndien ke osïmde mbubreyo, owo inyene kiet eke otode
ke Arimathæa edi, ekere Joseph, emi idemesie edide
58 owo mbet Jesus: owo emi etiene Pilate ekebeñe okpo
59 Jesus. Ndien Pilate ödöhö ete, ēnō enye. Ndien Joseph
60 ada okpo, önyuñ awañ enye ke edisana öföñ linen, onïm
ke öbufa udi esiemö, eke enye okotïbide ke itiat: önyuñ
akpat akamba itiat eberi ke inua udi, ndien önyöñ.
61 Edi Mary Magdalene odu do, ye Mary eken, ētie ēsak
iso ēse udi.

62 Ndien mkpöñ, emi etienede usen erinam ñkpö mbeñe,
63 ikpö oku ye Me-Pharisee ēbono ke ötö Pilate, ēdöhö enye,
ēte, Öböñ, nyïn imeti nte owo abiaña oro, kini Enye odude
uwem, öködöhöde ete, Imō iyeset ke usen ita ēma ēbe.
64 Wuk ndien ete ētïm ēkpeme udi tutu osïm öyöhö usen ita,
mbak mbet Esie ēdidi ēdiyïp Enye, ēnyuñ ēdöhö ēte,
Enye ama eset ke mkpa: ndien ukperedem abiaña eye-
65 diök akan mbemiso. Pilate ödöhö mö, ete, Mbufo ēm-
enyene mbon ukpeme: mbufo ēka, ēnyuñ ēkpeme enye
66 adaña nte ēkemede. Ndien mō ēka, ēnam ētïm ēkpeme
udi, ēnïm idiöñö ke itiat, mbon ukpeme ēnyuñ ēdu ye mō.

28 Ke utit sabbath kadañemi eyo ötöñöde ndisiere ke
akpa usen urua, Mary Magdalene ye Mary eken ëdi ndise
2 udi. Ndien sese, aqua unyek-isöñ odu; koro angel
Jehovah otode ke heaven ösukhöre edi edikpat itiat efep,
3 önyuñ etie kesït. Iso esie etie nte emïneñ-mïneñ, edisïne-
4 ñkpö esie önyuñ edi afia nte snow: ndien ndïk esie esïn
mbon-ukpeme ënyek, ënyuñ ëkabare ëtie nte mekpa-
5 mkpa. Ndien angel ödöhö iban, ete, Mbufo ëkufeghe
ndïk: koro möñök nte mbufo ke ëyom Jesus, emi
6 ëkewotde ke cross. Enye iduhe mi; koro Enye ama
eset nte Enye öködöhöde. Ëdi ëdise ebiët emi Öböñ
7 akanade. Mbufo ënyuñ ëwara ëka ëkedöhö mbet Esie,
ëte, Enye ama eset ke mkpa; ndien sese, Enye ebem
mbufo iso aka ke Galilee; do ke mbufo ëdikut Enye:
8 sese, ami ma ndöhö mbufo. Ndien mö ëkpöñ udi ke
ndïk ye aqua idara, ënyuñ ëfeghe ëdi ndisian mbet Esie.
9 Ndien sese, Jesus osobo ye mö, ete, Mököm mbufo. Ndien
mö ëdi ëdimum Enye ukot, ënyuñ ëtuak ibuot ënö Enye.
10 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ëkufeghe ndïk: ëka ëkedöhö
nditö-ëte Mi, ëte, mö ënyöñ ëka ke Galilee, ndien mö
ëyekut Mi do.
11 Ekem nte mö ësañade ëka, sese, ndusuk mbon-ukpeme
ëduk ke obio, ëdöhö ikpö oku kpukpru ñkpö eke ëwöröde.
12 Ndien ke mö ëma ëkebono ye nyebiowo, ënyuñ ëkere, mö
13 ënö mbon-eköñ ediwak okuk, ëte, Mbufo ëdöhö ëte, Mbet
Esie ëkedi ke okoneyo ëdiyïp Enye ke mimö idede idap.
14 Ndien ñkpö emi ama osïm utöñ andikara, iyekpe ye enye,
15 isio mbufo ke afaniköñ. Ndien mö ëbö okuk, ënam nte
ëtemede mö: ndien ikö emi asuana kotu Me-Jew tutu
osïm mfïn emi.
16 Edi mbet duopekiet ëka ke Galilee, ke obot oro Jesus
17 okonïmde önö mö. Ndien kini mö ëkutde Enye, mö
18 ëtuak ibuot ënö Enye: edi ndusuk ëyïk. Ndien Jesus
etiene mö ödöhö mö, ete, Ëma ënö Mi öfuri odudu ke
19 heaven ye ke isöñ. Mbufo ëka ndien ëkenam kpukpru
ekondo ëdi mbet Mi, ënïm mö baptism ke enyïñ Ëte ye
20 Eyen ye Edisana Spirit: ënyuñ ëkpep mö ënam kpukpru
ñkpö ekededi eke Ami ñketemede mbufo: ndien sese,
Ami ndodu ye mbufo kpukpru usen, tutu osïm akpatre
ererimbot.

# GOSPEL MARK.

1 Eritöñö gospel Jesus Christ, Eyen Abasi.
2 Kpa nte ëwetde ke Isaiah prophet, ëte,
Sese, Ami mödöñ isuñutom Mi ebem Fi iso,
Emi edidiöñde usuñ Fo ;
3 Uyo andifiori ke desert, ete,
Mbufo ëdiöñ usuñ Jehovah,
Ëneñere ökpöusuñ Esie ;
4 John ekedi, onïm baptism ke desert, önyuñ öquörö
5 baptism erikabare esït man ëfen midiöñkpö. Ndien
öfuri adaña Judæa, ye kpukpru mbiobio Jerusalem
ëwöñö ëtiene enye ; ndien enye onïm mö baptism ke akpa
6 Jordan, emi ënyïmede midiöñkpö mö. Ndien John esïne
edisïne-ñkpö idet camel, önyuñ öböbö mböbö ikpa ke
isïn esie, önyuñ ata ñkukuñkpöyöriyö ye aran ökwök
7 iköt. Ndien enye öquörö ete, Enye emi enyenede odudu
akan mi ke etiene mi ke edem, emi ami mendotke ndi-
8 nukhö ntat uruk ikpa-ukot Esie. Ami ñkada möñ nïm
mbufo baptism ; edi Enye eyeda Edisana Spirit onïm
mbufo baptism.
9 Ekem ke musen oro, Jesus oto ke Nazareth ke Galilee,
10 ndien John onïm Enye baptism ke akpa Jordan. Ndien
kpa idaha oro Enye öwöröde ke möñ ödök, Enye okut
enyöñ abakhare, Spirit önyuñ ösukhöre nte ibiom ösörö
11 Enye ke idem : ndien uyo oto ke enyöñ, ödöhö ete, Afo
edi edima Eyen Mi, emi enemde Mi esït.
12 Ndien idaha oro Spirit esïn Enye aka ke desert.
13 Ndien Enye odu ke desert usen aba, Satan önyuñ odomo
Enye ; ndien Enye odu ye munam iköt ; me-angel
ënyuñ ëdi ëdinam ñkpö ënö Enye.
14 Ndien ke ëma ëkeköbi John, Jesus aka ke Galilee,
15 önyuñ öquörö gospel Abasi, ete, Ini ekem, obio Abasi
önyuñ ekpere : mbufo ëkabare esït, ënyuñ ënïm gospel
ke akpanikö.
16 Ndien nte Enye asañade ke mben inyañ Galilee, Enye
okut Simon ye Andrew eyen-eka Simon ëduöñöde iyire
17 ke inyañ : koro mö ëdide mekö-iyak. Ndien Jesus
ödöhö mö, ete, Ëtiene Mi, ndien Ami nyenam mbufo ëdi
18 mekö-owo. Ndien idaha oro mö ëkpöñ iyire, ënyuñ

19 ëtiene Enye. Ndien nte Enye akade iso esisit, Enye okut
James eyen Zebedee, ye John eyen-eka esie, mö ñko
20 ënyuñ ëdu ke ubom, ke ëdiöñ iyire mö. Ndien idaha
oro Enye okot mö: ndien mö ëkpöñ Zebedee ëte mö ke
ubom ye menam-utom eke ëkpede utom, ënyuñ ëtiene
Enye.
21 Ndien mö ëduk ke Capernaum; ndien idaha oro ke
22 sabbath Enye oduk ke synagogue önyuñ ekpep. Ndien
erikpep Esie enyene mö ndyö: koro Enye ekpepde mö
nte owo emi enyenede nsöñ-uyo, idige nte me-scribe.
23 Ndien ndo ndo oro owo emi enyenede edidekhe spirit odu
24 ke synagogue mö; ndien enye ofiori ete, Nyïn isaña nso
ye Afo, Jesus eyen Nazareth? nte Afo emedi ndisobo
nyïn? Mödiöñö Fi nte Afo edide, Edisana *Eyen* Abasi.
25 Ndien Jesus asua önö enye, ete, Dop inua fo, nyuñ wörö
26 enye ke idem. Ndien edidekhe spirit awai enye, ofiori
27 ke ökpösöñ uyo, önyuñ öwörö enye ke idem. Ndien idem
akpa mö kpukpru, esïn mö ëbup kiet eken, ëte, Nso ñkpö
edi emi? Öbufa ikö! Ke nsöñ-uyo ke Enye owuk kpa
28 me-edidekhe spirit, ndien mö ëkop uyo Esie. Ndien idaha
oro etop Esie asuana ke kpukpru ebiët ke öfuri Galilee
akan okuk.
29 Ndien idaha oro kini mö ëwöröde ke synagogue, mö,
30 ye James ye John, ëduk ke ufök Simon ye Andrew. Ndien
eka ñwan Simon anana ödöñö ufiop-idem; ndien idaha
31 oro mö ëdöhö Enye ëbaña enye: ndien Enye edi edimum
enye ke ubök, emenere enye; ndien ufiop-idem ökpöñ
enye, enye önyuñ anam ñkpö önö mö.
32 Ndien ke mbubreyo, kini utïn ama okosop, mö ëda
kpukpru mbon udöñö, ye mö emi ënyenede demon,
33 ëtiene Enye. Ndien öfuri obio ëkebono ötö kiet ke enyïn
34 usuñ. Ndien Enye anam ediwak owo emi ëdöñöde nsio
nsio udöñö ëkop idem, önyuñ ebïn ediwak demon;
Enye inyuñ iyakke me-demon ëtïñ ikö, koro mö ëdiöñöde
Enye.
35 Ndien ke ñkïm-ñwaña usenubök, Enye adakha kenyöñ
36 öwörö, önyuñ aka ke ebiët desert, ököböñ akam do. Ndien
37 Simon ye mö emi ëdude ye enye ëbïne Enye; ndien mö
ëkut Enye, ënyuñ ëdöhö Enye, ëte, Kpukpru owo ke
38 ëyom Fi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Yak nyïn ika
ke ebiët eñwen inyuñ iduk ke me-obio emi ëdude ke
iso, man ñquörö ikö do ñko; koro kabaña ñkpö emi

39 ke Ami ñwörö ndi. Ndien Enye asaña oduk ke me-
synagogue mö ke öfuri Galilee, öquörö, önyuñ ebïn
me-demon.
40 Ndien owo akpa-mfia etiene Enye, ekpe Enye ubök,
önyuñ ötöñö edöñ önö Enye, ete, Afo ama onyïme, Afo
41 emekeme ndinam mi nsana. Ndien mböm anam Enye,
Enye önyuñ anyan ubök Esie otuk enye, ete, Monyïme :
42 sana. Ndien idaha oro akpa-mfia ökpöñ enye, ënyuñ
43 ënam enye asana. Ndien Enye ösöñö owuk enye, ndien
44 idaha oro ödöhö enye önyöñ, önyuñ ödöhö enye, ete,
Kpeme kutïñ baba ikö kiet unö ndomo owo kiet : edi nyöñ
okuo, kowut oku idemfo, nyuñ wa se Moses eketemede ke
45 uwa edinam fi asana, ete, edi ikö ntiense önö mö. Edi
enye öwörö, ötöñö ndiquörö ñkpö oro eti eti, 'nyuñ nsuan
ikö oro, oto ke oro Jesus ikemeke aba ndiduk ke obio
añwa añwa, edi Enye odu ke edem desert : ndien mö ëto
ke kpukpru edem ëtiene Enye.

2 Ekem ke ndusuk usen ëma ëkebe Enye ötöñö ntak oduk
ke Capernaum, ndien etop asuana, ete, Enye odu ke ufök.
2 Ndien ediwak owo ëbono ötö kiet, adaña nte ufañ mikemke
mö, kpa ke enyïn usuñ ufök : ndien Enye öquörö ikö önö mö.
3 Ndien öda owo emi ödöñöde akpa-ubeñ ëtiene Enye, emi
4 owo inañ ëmende. Ndien ke mö mikemeke ndikpere Enye
kabaña otu owo, mö ëkuböre ököm ufök ke ebiët eke Enye
odude : ndien ke mö ëma ëketïbi odudu, mö ësukh-
5 öre mkpana eke owo emi ödöñöde akpa-ubeñ anade. Ndien
Jesus, ke okutde mbuötidem mö, ödöhö owo emi ödöñöde
6 akpa-ubeñ, ete, Eyen, ëmefen midiöñkpö fo. Edi ndusuk
7 me-scribe ëtie do, ëkere ke esït mö, ëte, Nsinam owo
emi ödöhöde ntem ? Enye ke osuñi : anie ekeme ndifen
8 midiöñkpö ke miböhöke kiet, *kpa* Abasi ? Ndien idaha
oro Jesus, ke öfiökde ke esït Esie, ete, mö ëkere ntre ke
esït mö, ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo ëkerede oruk
9 ekikere emi ke esït mbufo ? Ewe emem akan, ndidöhö owo
akpa-ubeñ, ete, Ëmefen midiöñkpö fo ; me ndidöhö ete,
10 Dakha kenyöñ, men mkpana fo, saña ? Edi man mbufo
ëfiök ëte, Eyen owo emenyene odudu ndidahado ke midiöñ-
11 kpö ke isöñ (enye ödöhö owo akpa-ubeñ, ete), Ami mödöhö
fi, nte, Dakha kenyöñ, men mkpana fo, nyuñ nyöñ ke ufök
12 fo. Ndien enye adakha kenyöñ, emen mkpana esie idaha
oro, önyuñ öwörö kiso kpukpru mö ; esïn idem akpa

kpukpru mö, mö ënyuñ ëtoro Abasi, ëte, Akananam nyïn
ique oruk ñkpö emi.
13 Ndien Enye ötöñö ntak öwörö önyuñ asaña ke mben
inyañ; ndien öfuri otu owo ëtiene Enye, ndien Enye
14 ekpep mö. Ndien nte Enye asañade ebe, Enye okut Levi
*eyen* Alphæus etiede ke itie emi ënöde utomo, önyuñ
ödöhö enye, ete, Tiene Mi. Ndien enye adakha kenyöñ
15 etiene Enye. Ekem Enye eketie ke itie-udia ke ufök
esie, ndien ediwak me-publican ye midiök owo ëtie ye
Jesus ye mbet Esie: koro mö ëdide ediwak, mö ënyuñ
16 ëtiene Enye. Ndien me-scribe kotu Me-Pharisee, kini
mö ëkutde ëte, Enye adia ñkpö ye me-publican ye midiök
owo, ëdöhö mbet Esie, ëte, Enye adia ñkpö önyuñ öñwöñ
17 ye me-publican ye midiök owo. Ndien adañemi Jesus
okopde, Enye ödöhö mö, ete, Mö emi ëkopde idem iyomke
abia-ibök, edi mö emi ëdöñöde: Ami ñkedige ndikot nti
owo, edi midiök owo.
18 Ndien mbet John ye Me-Pharisee ke ëtre udia: ndien mö
ëtiene Enye ënyuñ ëdöhö Enye, ëte, Nsinam mbet John ye
19 mbet Me-Pharisee ëtrede udia, edi mbet Fo itreke? Ndien
Jesus ödöhö mö, ete, Nte nditö ufök-ndö ëkeme nditre
udia, kini ödö-ndö odude ye mö? adaña ini nte ödö-ndö
20 odude ye mö, mö ikemeke nditre udia. Edi musen ëyedi,
eke ëdiböde mö ödö-ndö, ndien mö ëyetre udia ke usen oro.
21 Baba owo kiet idaha ubak öbufa öföñ ikïm idian ke akani
öföñidem: amanam ntre, se ökpödiöñde enye awai enye,
22 öbufa awai akani, ndien anam odudu añwaña akan. Baba
owo kiet inyuñ isïnke öbufa wine ke ñkani ikpa: ëma
ënam ntre, wine asiak ikpa, önyuñ öduökhö atak, ndien
ikpa ñko ëbiara: edi *ësïn* öbufa wine ke mbufa ikpa.
23 Ekem Enye asaña ebe ke iñwañ ibokpot ke sabbath;
ndien mbet Esie ëtöñö ndikïbi ibokpot, nte mö ësañade.
24 Ndien Me-Pharisee ëdöhö Enye, ëte, Sese, ke nso ke mö
25 ënam ñkpö eke minenke ke sabbath? Ndien Enye
ödöhö mö, ete, Nte akanam mbufo ikotke ke ñwed se
David akanamde, kini enye odude ke nan-enyïn, biöñ
26 önyuñ ödöñde enye, ye mö emi ëdude ye enye? Nte
enye odukde ke ufök Abasi ke eyo Abiathar aqua oku,
önyuñ atade uyo-iso, eke minenke owo ata ke miböhöke
27 me-oku, önyuñ önö mö emi ëdude ye enye ñko? Ndien
Enye ödöhö mö, ete, Ëkenam sabbath ënö owo, inamke
28 owo inö sabbath: oto oro Eyen owo edi öböñ sabbath ñko.

3 Ndien Enye ötöñö ntak oduk ke synagogue ; ndien owo
2 emi ubök esie akpade odu do. Ndien mö ëkpeme Enye, me
Enye eyenam udöñö okure owo oro ke sabbath ; man mö
3 ëkpedori Enye ikö. Ndien Enye ödöhö owo emi ubök esie
4 akpade, ete, Wörö, da. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte
enen ndinam eti ñkpö ke sabbath, me idiök ? ndinyaña
5 uwem owo, me ndiwot ? Edi mö ëdodop. Ndien kini
Enye öwöñörede enyïn ese mö ke iyaresït, koro nsöñesït mö
anamde Enye mfukhö, Enye ödöhö owo oro, ete, Nyan
ubök fo. Ndien enye anyan : ndien ubök esie akabare
6 öfön. Ndien Me-Pharisee ëwöñö ndo ndo oro ëdiomi ye
Me-Herodian ëbaña Enye, nte ëdiwotde Enye.
7 Ndien Jesus adakha ye mbet Esie aka ke inyañ : ndien
8 ata ekese owo ëto ke Galilee ëbïne Enye : ndien ata ekese
owo, ke ëkopde ikpö ñkpö eke Enye anamde, ëto ke Judæa
ye ke Jerusalem, ye ke Idumæa, ye ke edem Jordan oko, ye
9 ke Tyre ye Sidon, ëtiene Enye. Ndien Enye ödöhö mbet
Esie, ete, Eda ekpri ubom ebet Imö kabaña otu owo,
10 mbak mö ëdibere Imö : koro Enye ama akanam udöñö
okure ediwak owo ; adaña nte kpukpru owo emi ënyenede
11 udöñö ëberede Enye man ëtuk Enye. Ndien medidekhe
spirit, kini mö ëkutde Enye, ëduö Enye kiso, ënyuñ
12 ëfiori ëte, Afo edi Eyen Abasi. Ndien Enye ösöñö owuk
mö, ete, ëkuyarare Imö.
13 Ndien Enye ödök ke obot, önyuñ okot mö emi Enye
14 oyomde ëtiene Enye : ndien mö ëtiene Enye. Ndien
Enye onïm owo duopeba, man mö ëdu ye Enye, man
15 Enye ökpödöñ mö ëka ëkequörö ikö, ënyuñ ënyene
16 odudu ndibïn me-demon : ndien Enye odori Simon enyïñ
17 Peter : önyuñ odori James *eyen* Zebedee ye John eyen-
eka James enyïñ Boanerges, oro edi, Nditö obuma :
18 Andrew, ye Philip, ye Bartholomew, ye Matthew, ye
Thomas, ye James *eyen* Alphæus, ye Thaddæus, ye Simon
19 emi edide zealot, ye Judas Iscariot, emi önyuñ atapde
Enye.
20 Ndien Enye oduk ufök kiet. Ndien otu owo ëtöñö
ntak ëbono ötö kiet, adaña nte mö mikemeke ndidia udia.
21 Ndien kini me-oruk Esie ëkopde, mö ëwöñö ndimum Enye:
22 koro mö ëdöhöde ëte, Ibuot öböhö Enye. Ndien me-
scribe emi ëtode ke Jerusalem ësukhöre ëdi, ëdidöhö ëte,
Enye enyene Beelzebub, ñko, Oto ke ëböñ me-demon ke
23 Enye ebïn me-demon. Ndien Enye okot mö ëtiene

Enye, önyuñ otop me-ñke önö mö, ete, Satan edikeme
24 didie ndibïn Satan? Ndien idut ama abakhare
25 idemesie, idut oro ikemeke ndisöñö nda. Ndien ufök
ama abakhare idemesie, ufök oro idikemeke ndisöñö nda.
26 Ndien Satan ama adakha kenyöñ añwana ye idemesie,
önyuñ abakhare, enye ikemeke ndisöñö nda, edi enyene
27 utït. Edi baba owo kiet ikemeke ndiduk ke ufök ökpösöñ
owo ñkabiat ñkpö esie, ke mibemke iso iböp ökpösöñ
28 owo oro, ndien enye edibiat ñkpö ufök esie. Kakpan ke
ndöhö mbufo, nte, ëyedahado ënö nditö owo ke kpukpru
29 ndudue mö, ye isuñi ekededi eke mö ëdisuñide: edi
ididahakedo ke nsinsi inö enye emi edisuñide Edisana
30 Spirit, edi enye enyene ubiom-ikpe nsinsi idiöñkpö:
koro mö ëdöhöde ëte, Enye enyene edidekhe spirit.
31 Ndien eka Esie ye nditö-eka Esie ëdi, ënyuñ ëda nsan
32 nsan, ëdöñ ëkot Enye. Ndien otu owo ëtie ëkan Enye
ëkuk; ndien mö ëdöhö Enye, ëte, Sese, uka ye nditö-
33 uka ke ëda nsan nsan ëyom Fi. Ndien Enye öbörö mö,
34 ete, Anie edi eka Mi ye nditö-eka Mi? Ndien Enye öwöñöre
enyïn ese mö emi ëtiede ëkan Enye ëkuk, ete, Sese, eka
35 Mi ye nditö-eka Mi! Koro owo ekededi eke edinamde se
Abasi amade, kpa enye edi eyen-eka Mi eren, ye eyen-eka
Mi añwan, ye eka Mi.

4 NDIEN Enye ötöñö ntak ötöñö ndikpep ikö ke mben
aqua inyañ. Ndien ata ekese owo ëdi ëdibono ye Enye,
ntem Enye oduk ke ubom, etie ke inyañ; ndien öfuri otu
2 owo ëda ke óbot ke mben inyañ. Ndien Enye ekpep mö
ediwak ñkpö ke ñke, önyuñ ödöhö mö ke erikpep Esie,
3 ete, Mbufo ëkop: Sese, asuan mkpasïp aka ndisuan:
4 ndien nte enye asuande, ndusuk mkpasïp ëduöñö ke mben-
5 usuñ, ndien me-inuen ëdi ëdita mö. Ndien efen ëduöñö
ke ebiët eke itiat odude kidak, eke mö minyeneke ediwak
ntan; ndien idaha oro mö ëtïbe, koro ntan mö mituñöke:
6 ndien kini eyo ösöñde, öföp mö; ndien koro mö minyeneke
7 öruñ, mö ëyemere. Ndien efen ëduöñö ke iköt ndien
iköt oro ököri ofuk mö, ndien mö iñwomke mfri.
8 Ndien efen ëduöñö ke eti isöñ, ëñwom mfri, eke otïbede
önyuñ ököride; ndusuk ëñwom edïp ye duop, ndusuk
9 ata, ndusuk ikie. Ndien Enye ödöhö ete, Enye emi
enyenede utöñ ndikop, yak okop.
10 Ndien kini Enye etiede ikpöñ, mö emi ëdude ye

Enye, ye *mbet* duopeba ëbup Enye ëbaña me-ñke oro.
11 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ënö mbufo *ndifiök* ndïbe ñkpö
obio Abasi : edi ye mö emi ëdude nsan nsan, ëtïñ kpukpru
12 ñkpö ke ñke : man ke erise mö ëse, ëkunyuñ ëkut ; ye
ke erikop mö ëkop, ëkunyuñ ëtïm ëfiök ; mbak mö ëdi-
13 kabare, ndien ëfen ënö mö. Ndien Enye ödöhö mö, ete,
Nte mbufo ifiökke ñke emi ? ndien didie ke mbufo
14 ëdifiök kpukpru ñke ? Asuan mkpasïp asuan ikö. Ndien
15 memö emi ëdi mö oro ke mben-usuñ, ebiët eke ësuande ikö ;
ndien kini mö ëkopde, idaha oro Satan edi, editañ ikö
16 eke ësuande ke esït mö efep. Ndien memö emi ñko ëdi
mö eke ësuande ke ebiët eke itiat odude kidak, emi,
kadañemi ëkopde ikö, idaha oro ënyïme enye ke
17 idaresït ; ndien mö inyeneke öruñ ke idemmö, edi ëbïgi
ke ini ; ekem kini afaniköñ ye isïn-enyïn ëtïbede kabaña
18 ikö, idaha oro mö ëduö. Ndien efen ëdi mö emi
ësuande kuföt iköt ; memö emi ëdi mö oro ëkopde
19 ikö, ndien ekikere ererïmbot, ye abiaña inyene, ye
me-itöñ ñkpö eñwen ëduk, ëfuk ikö, ndien enye iñ-
20 womke mfri. Ndien memö emi ëdi mö eke ësuande ke
eti isöñ ; kpa mö emi ëkopde ikö, ënyuñ ënyïmede, ënyuñ
ëñwomde mfri, ndusuk ëñwom edïp ye duop, ndusuk ata,
ndusuk ikie.
21 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte ëda utuenikañ ëdi man
ënïm enye kidak abañ, me kidak mkpana ? nte idige man
22 ëwuk ke uwuk-utuenikañ ? Koro baba ñkpö kiet midïbeke,
iböhöke man ëyarare enye ; minyuñ ifukhöke, iböhöke
23 man öwörö ke uñwana. Owo ekededi ama enyene utöñ
24 ndikop, yak enye okop. Ndien Enye ödöhö mö, ete,
Mbufo ëtïñ enyïn ëkpeme se mbufo ëkopde : ke idomo eke
mbufo ëdomode, ke ëdidomo ënö mbufo : ëyenyuñ ëkörö
25 ënö mbufo. Koro owo ekededi eke enyenede, ke ëdinö
enye : ndien owo ekededi eke minyeneke, ke ëdibö enye
kpa se enye enyenede.
26 Ndien Enye ödöhö ete, Obio Abasi ebiët nte owo akpa-
27 suande mkpasïp ke isöñ ; ndien ede idap önyuñ adakha
kenyöñ ke okoneyo ye ke uwemeyo, ndien mkpasïp otïbe
28 önyuñ ököri, enye ifiökke usuñ. Isöñ oñwom mfri ke
idemesie ; ke akpa iköñ, ndien mfri, ndien idem
29 ibokpot. Edi kadañemi mfri ekemde, idaha oro enye
esïn ofut, koro ini ukpeñe ekemde.
30 Ndien Enye ödöhö ete, Nyïn idida nso idomo obio Abasi ?

31 me nso oruk ñke ke nyïn idïtop man iyarare enye ? Enye
ebiët mkpasïp mustard kiet, emi, kini ëtöde enye ke isöñ,
okposuk edi nte ekpride akan kpukpru mkpasïp emi
32 ëdude ke isöñ, kadañemi ëtöde enye, ököri, akabare okpon
akan kpukpru mbiët, önyuñ asiakha ikpö ñkök ; eke me-
inuen enyöñ ëkemede ndisörö ke mfut esie.
33 Ndien ke ediwak ñke emi ëtiede ntem ke Enye etïñ
34 ikö önö mö, nte mö ëkemede ndikop : ndien midige ke
ñke Enye itïñke baba ikö kiet inö mö : edi Enye asiak
kpukpru ñkpö önö mbet Esiemö ke idemmö ikpöñ.
35 Ndien ke mbubreyo usen oro, Enye ödöhö mö, ete,
36 Yak nyïn ibe ika ke edem oko. Ndien ke mö ëkpöñde
otu owo, mö ëda Enye, kpa nte Enye etiede, ke ubom.
37 Me-ubom efen ënyuñ ëdu ye Enye. Ndien aqua oyobio
otïbe, ndien mbufut möñ ëduk kesït ubom, ndien möñ
38 öyöhö ke ubom idaha oro. Ndien Enye ke Idemesie
odu ke etak ubom, ede idap ke udoribuot : ndien mö
ëdemere Enye, ënyuñ ëdöhö Enye, ëte, Andikpep, Nte Afo
39 ukereke ete nyïn imatak ? Ndien Enye edemere, asua
önö ofïm, önyuñ ödöhö inyañ, ete, Sukhö, na suñ. Ndien
40 ofïm ösukhö, möñ önyuñ ana suñ-ñ. Ndien Enye ödöhö
mö, ete, Nsinam mbufo ëfeghede ndïk ? Nte mbufo
41 inyeneke kaña mbuötidem ? Ndien mö ëfeghe ndïk
eti eti, ënyuñ ëdöhö kiet eken, ëte, Anie naña edi emi,
eke idem ofïm ye inyañ ëkopde uyo Esie ?

5 Ndien mö ëka ke edem inyañ oko, ëduk ke idut Me-
2 Gerasene. Ndien ke Enye öwöröde ke ubom, idaha
3 oro owo kiet, emi enyenede edidekhe spirit, oto ke me-udi
edisobo ye Enye, emi ebiët iduñ esie edide me-udi : ndien
baba owo kiet ikemeke ndiböp enye aba, ekpedi ke idem
4 ñkpököbi ; koro ëkam ëwakde ndiköbi enye ke ebuka ye
ñkpököbi, ndien enye okïbi ñkpököbi ke idem esie efep,
önyuñ obuñ ebuka mbio mbio : ndien baba owo kiet
5 inyeneke odudu ndinam enye etie suñ. Ndien kpukpru
ini, ke okoneyo ye ke uwemeyo, enye odu ke me-udi ye
6 ke ikpö obot, ke ofiori önyuñ ekpeñe idem ke itiat. Ndien
kini enye adade nsan nsan okut Jesus, enye efeghe etiene
7 Enye, atuak ibuot önö Enye ; önyuñ ofiori ke ökpösöñ
uyo, ete, Ami nsaña nso ye Afo, Jesus, Eyen Abasi Ibom ?
8 Mösöñ uyo ndöhö Fi ke enyïñ Abasi, nte, Kudutukhö mi.
Koro Enye öködöhöde enye, ete, Afo edidekhe spirit,

9 wörö owo oro ke idem. Ndien Enye obup enye, ete,
Enyĩñ fo ekere didie? Ndien enye öbörö Enye, ete,
10 Enyĩñ mi ekere Legion; koro nyĩn iwakde. Ndien enye
11 ösöñö ebeñe ete, okubĩn mimö efep ke idut oro. Ndien
12 akamba otu ëdi ëdu do ëdia ñkpö ke ñkañ obot. Ndien
mö ëkpe Enye ubök, ëte, Döhö nyĩn ibĩne me-ëdi, man
13 iduk mö ke idem. Ndien Enye onyĩme. Ndien medi-
dekhe spirit ëwöñö ënyuñ ëka ëkeduk ke ëdi: ndien otu
edi, ñkpö nte thousand iba, ëbumere ëfeñe ësukböre ke
14 ebedeñ ëduöñö ke inyañ; ënyuñ ëkpaña ke möñ. Ndien
mö emi ëbökde mö ëfeñe, ënyuñ ëbuk ke obio ye ke iñwañ.
15 Ndien mö ëwöñö ëdi ndise se itĩbede. Ndien mö ëtiene
Jesus, ëkut enye emi ekenyenede demon, nte esĩnede öföñ-
idem etie, önyuñ enyene ibuot, kpa enye emi ekenyenede
16 legion: ndien mö ëfeghe ndĩk. Ndien mö emi ëkutde
ëbuk ënö mö nte ököwöröde önö enye emi ekenyenede
17 me-demon, ye se abañade me-ëdi. Ndien mö ëtöñö
ndikpe Enye ubök, ëte, adakha ke obio mimö önyöñ.
18 Ndien nte Enye edierede ke ubom, owo emi ekenyenede
19 me-demon ekpe enye ubök, ete, ayak imö idu ye Enye. Edi
Enye inyĩmeke inö enye, edi ödöhö enye, ete, Nyöñ ke
ufök fo, tiene oruk fo, nyuñ döhö mö ikpö ñkpö eke Öböñ
akanamde önö fi, nte Enye ökönyuñ atuade fi mböm.
20 Ndien enye önyöñ, önyuñ ötöñö ndiquörö ke Decapolis
ikpö ñkpö eke Jesus akanamde önö enye: ndien idem
akpa kpukpru owo.

21 Ndien ke Jesus ama ökötöñö ntak ebe *inyañ* ke ubom
osĩm edem eken, aqua otu owo ëtiene Enye: ndien Enye
22 odu ke mben inyañ. Ndien öböñ synagogue kiet, emi
ekerede Jairus, edi; ndien ke okutde Enye, öduö Enye ke
23 ukot, önyuñ ösöñö ekpe Enye ubök, ete, Ekpri eyen-
añwan mi ekpere mkpa: *mekpe Fi ubök*, nte, Afo edi
edidori enye ubök Fo, man enye okop nsöñidem, önyuñ
24 odu uwem. Ndien Enye etiene enye; ndien ata ekese
owo ëtiene Enye, ënyuñ ëbere Enye.

25 Ndien ñwan kiet, emi öködöñöde oriwörö iyĩp ke isua
26 duopeba, emi ama ökönyuñ okut ediwak ñkpö ke ubök
ediwak mbia-ibök, önyuñ öduök kpukpru se enye enyenede,
ndien ikopke idem baba esisit, edi utu ke oro ödödiöñ
27 ödiök aka iso, ke enye okopde ñkpö abaña Jesus, etiene
Enye ke edem ke otu owo, önyuñ otuk öföñidem Esie.
28 Koro enye ödöhöde ete, Ma ntuk ekpedi öföñidem Esie,

29 nyekop nsöñidem. Ndien idaha oro eriwörö iyïp esie
osïbe; enye önyuñ okop ke idemesie ete, ke ënam
30 udöñö esie okure. Ndien idaha oro Jesus öñiök ke
Idemesie, ete, odudu öwörö Imö ke idem, öwöñöre
idem ke otu owo, önyuñ obup ete, Anie owo otuk
31 öföñidem Mi? Ndien mbet Esie ëbörö Enye, ëte, Afo
omokut nte otu owo ëberede Fi, ndien Afo ödöhö ete,
32 Anie otuk Mi? Ndien Enye öwöñöre enyïn Esie man
33 ese ñwan eke akanamde ñkpö emi. Edi ñwan oro, ke
öñiökde se ëkenamde ye enye, edi ke ndïk ye nyek-idem,
ediduö Enye ke iso, önyuñ ödöhö Enye öfuri akpanikö.
34 Ndien Enye ödöhö enye, ete, Eyen-añwan Mi, mbuötidem
fo ama anyaña fi; ka ke emem, udöñö önyuñ okure fi.
35 Ke Enye osuk etïñde ikö, owo ëto ke *ufök* öböñ synagogue,
ëte, Eyen-añwan fo ama akpa: nsinam afo osuk ököböde
36 Andikpep? Edi Jesus ikereke ikö eke ëdöhöde, *edi*
ödöhö öböñ synagogue, ete, Kufeghe, kam nïm ke ak-
37 panikö. Ndien Enye iyakke baba owo kiet etiene Enye,
iböhöke Peter, ye James, ye John, eyen-eka James.
38 Ndien mö ëdi ke ufök öböñ synagogue; okut ndutïme,
39 ye ediwak owo ëtuañade ënyuñ ësemede ökpösöñ. Ndien
ke Enye ama okoduk, Enye ödöhö mö, ete, Nsinam mbufo
ënamde ndutïme ënyuñ ëtuañade? eyen ikpaha, edi edede.
40 Ndien mö ësak Enye. Edi Enye, ke ama akanam kpukpru
mö ëwöñö, ada ëte ye eka eyenöwöñ ye mö emi ëdude
41 ye Enye, oduk ke ebiët eke eyenöwöñ odude. Ndien
Enye omum eyenöwöñ ubök, ödöhö enye, ete, Talitha
cumi; emi, ke erisiak, öwöröde ete, Eyen-añwan, ndöhö
42 fi, nte, Dakha kenyöñ. Ndien idaha oro eyen-añwan
adakha kenyöñ, önyuñ asaña; koro enye osïmde isua
duopeba. Ndien idaha oro idem akpa mö eti eti.
43 Ndien Enye ösöñö owuk mö, ete, ëkuyak baba owo kiet
öñiök ñkpö emi: ndien Enye ödöhö mö ënö enye udia.

6 EKEM Enye adakha do önyöñ; önyuñ edi ke obio
2 Esie; ndien mbet Esie ëtiene Enye. Ndien ke osïmde
sabbath, Enye ötöñö ndikpep mö ke synagogue: ndien
idem akpa ediwak owo emi ëkopde, mö ënyuñ ëdöhö ëte,
Oto ke möñ ke owo emi enyene me-ñkpö emi? Nso edi
ifiök eke ënöde owo emi, oruk mkpösöñ utom emi ubök
3 Esie ënamde önyuñ öwörö nso? Nte Enye emi idige
anam-usö, eyen Mary, ye eyen-eka James, ye Joses, ye

Judas, ye Simon? nte nditö-eka Esie iban inyuñ iduhe mi
4 ye nyïn? Ndien mö ëyaresït ye Enye. Ndien Jesus
ödöhö mö, ete, Prophet inanake ukpono ke miböhöke ke
obio esiemö, ye kotu oruk esiemö, ye ke ufök esiemö.
5 Ndien Enye ikemeke ndinam baba utom odudu do,
iböhöke ndidori ndusuk mbon udöñö ubök Esie, 'nyuñ
6 'nam mö ëkop nsöñidem. Ndien Enye eyïk kabaña
unana mbuötidem mö.
Ndien Enye asaña akanare ñkpri obio ekpep ñkpö.
7 Ndien Enye okot mbet Esie duopeba ëtiene Enye,
ötöñö ndidöñ mö iba iba ëka; önyuñ önö mö odudu ëkan
8 medidekhe spirit; ndien ödöhö mö, ete, Ëkuda ñkpö ke
isañ, iböhöke esañ ikpöñ; *ëkuda* ekpedi uyo, me ekpat, me
9 okuk ke uböp-isïn; edi ësïne ikpa-ukot ke ukot: ëkunyuñ
10 ësïne öföñidem iba. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ke ebiët
ekededi eke mbufo ëdukde ufök, ëtie do tutu mbufo
11 ëdaña. Ndien ebiët ekededi eke midinyïmeke mbufo,
midinyuñ ikopke uyo mbufo, ini mbufo ëwöñöde do, ëkeñ
12 ntan ikpat mbufo ke ikö ntiense ënö mö. Ndien mö ëka
13 ënyuñ ëquörö ëte, ëkabare esït. Ndien mö ëbïn ediwak
demon, ëyet ediwak mbon udöñö aran, ënyuñ ënam
udöñö okure mö.
14 Ekem edidem Herod okop; koro etop enyïñ Esie
asuanade: ndien enye ödöhö ete, John Baptist ama eset
ke mkpa, mödo odudu emi ënam utom ke idem esie.
15 Edi owo efen ëdöhö ëte, Edi Elijah. Ndien owo efen ëte,
Edi prophet kiet, emi etiede nte owo me-prophet kiet.
16 Edi Herod, ke enye okopde, ödöhö ete, John emi ami
17 mbïgide, enye emeset. Koro Herod kę idemesie ama
öködöñ owo ëmum John, önyuñ ököbi enye ke ufök-
ñkpököbi, kabaña Herodias, ñwan Philip eyen-ëte esie:
18 koro enye ama öködö enye. Koro John öködöhöde enye,
19 ete, Inenke nte afo adade ñwan eyen-usö. Ndien
20 Herodias esïn idem ndiköbö John, önyuñ oyom ndiwot
enye; edi enye ikemeke; koro Herod efeghede John, öfö-
fiök ete, enye edi eti ye edisana owo, önyuñ ekpemede
enye. Ndien kini enye okopde uyo esie, ekikere otïmere
21 enye; enye önyuñ okop uyo esie ke inemesït. Ndien
ke ekem usen, emi Herod anamde aqua usörö ke usen
emana esie önö mböñ esie, ye mëtubom mbon-eköñ
22 esie, ye ikpö owo Galilee; eyen-añwan Herodias oduk
önyuñ enek unek, enem Herod ye mö emi ëtiede

ye enye ke itie-udia esĭt; ndien edidem ŏdŏhŏ
eyen-añwan, ete, Beñe mi ñkpö ekededi eke afo amade,
23 ndien ami nyenö fi. Ndien enye öñwöñö önö enye,
ete, Ñkpö ekededi eke afo edibeñede mi, ami nyenö fi,
24 ekpedi öfuri ubak obio mi kiet. Ndien enye öwörö,
önyuñ obup eka esie, ete, Nso ke mkpebeñe? Ndien
25 enye öbörö ete, Ibuot John Baptist. Ndien idaha oro
enye awara oduk etiene edidem, önyuñ ebeñe enye, ete,
Ami nyom afo önö mi idahemi ibuot John Baptist ke usan.
26 Ndien edidem öfukhö eti eti; edi kabaña uñwöñö esie,
ye mö eke ëtiede ke itie-udia ye enye, enye imaña ndisĭn
27 *ebeñe* esie. Ndien idaha oro edidem ödöñ owo-eköñ
kiet kotu mbon-ukpeme esie, önyuñ önö uyo, ete, ada
.buot esie edi: ndien enye aka ekebĭgi enye ke ufök-
28 ñkpököbi, ada ibuot esie ke usan edi, önyuñ önö eyen-
29 añwan oro, ndien eyen-añwan önö eka esie. Ndien kini
mbet esie ëkopde, mö ëdi ëdimen okpo esie, ënyuñ ëbuk
enye ke udi.
30 Ndien me-apostle ëbono ëtiene Jesus; ënyuñ ëdöhö
Enye kpukpru ñkpö oro mö ëkenamde ënyuñ ëkpepde.
31 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo ëdi ke ebiët desert ke
idemmbufo ëdiduök odudu esisit. Koro ediwak owo
ëdide ënyuñ ëñyöñöde, ndien mö ique ndomo ifet ndidia
32 ñkpö. Ndien mö ëwat ke ubom ëka ke ebiët desert ke
33 idemmö. Ndien ediwak owo ëkut mö nte ëkade, ënyuñ
ëdiöñö mö, mö ënyuñ ëto ke kpukpru obio ëfeghe ukot ukot
34 ëbem mö iso ësĭm ebiët oro. Ndien Enye öwörö okut
akamba otu owo, önyuñ atua mö mböm, koro mö ëbiëtde
·me-eröñ emi minyeneke andikpeme: ndien Enye ötöñö
35 ndikpep mö ediwak ñkpö. Ndien ke ekperede mbubreyo,
mbet Esie ëtiene Enye, ënyuñ ëdöhö ëte, Ebiët emi edi
36 desert, ndien ekpere mbubreyo: döhö mö ënyöñö, man
mö ëka ke me-iñwañ ye ñkpri obio emi ëkanarede ëkuk,
37 ëkedep udia ënö idemmö. Edi Enye ödöhö mö, ëte,
Ënö mö se ëdiade. Ndien mö ëdöhö Enye, ëte, Me
38 nyĭn ika ikedep uyo ke okuk ikie iba inö mö ëdia? Ndien
Enye ödöhö mö, ete, Mbufo ënyene uyo ifañ? ëka ëkese.
Ndien ke mö ëfiökde, mö ëdöhö ëte, Ition, ye iyak iba.
39 Ndien Enye eteme mö, ete, ënam kpukpru ëtetie ke otu
40 ke otu ke awawa mbiët. Ndien mö ëtie ke udĭm ke udĭm,
41 ikie ikie, ye aba ye duop aba ye duop. Ndien Enye ada uyo
ition oro, ye iyak iba oro, ese enyöñ ödiöñ *mö*, önyuñ obuñ

uyo; ndien önö mbet esie, ete, ënîm kiso mö: Enye
42 önyuñ edeme iyak iba önö mö kpukpru. Ndien kpukpru
43 mö ëdia ëyukhö. Ndien mö ëtañ ñkeñe, ëyöhö akpan
44 duopeba, ye iyak ñko. Ndien mö emi ëtade uyo ëdi
thousand owo ition.
45 Ndien idaha oro Enye anam mbet Esie ëdiere ke ubom,
ëbem Enye iso ëka Bethsaida ke edem oko, tutu Enye
46 ke Idemesie anam otu owo ënyöñö. Ndien ke Enye
ama ökökpöñ mö, Enye aka ke akamba obot man
47 öböñ akam. Ndien kini osîmde mbubreyo, ubom odu
ke ufö̈t inyañ, Enye önyuñ odu ke obot ikpöñ. Ndien
48 kini Enye okutde nte ösöñde mö idem ndiwat, koro ofîm
akpande mö, ke ñkpö nte öyöhö efen okoneyo inañ Enye
asaña kenyöñ inyañ etiene mö: ndien Enye ke oyom
49 ndisaña mbe mö: edi kini mö ëkutde nte Enye asañade
50 kenyöñ inyañ, ëkere ëte, Edi ekpo, ndien mö ëfiori: koro
kpukpru mö ëkutde Enye, ndien esît otîmere mö. Edi
idaha oro Enye etîñ ikö ye mö, önyuñ ödöhö ete, Ësöñ
51 esît: edi Ami; ëkufeghe ndîk. Ndien Enye etiene mö
ediere ke ubom; ndien ofîm ösukhö: idem önyuñ akpa mö
52 eti eti; koro mö mitîmke ifiök ibaña uyo, edi esît mö ösösöñ.
53 Ndien ke mö ëbede inyañ, mö ëbekhe ke obot Gennesaret,
54 ënyuñ ëyiri ubom ke esuk. Ndien nte mö ëwöñöde ke ubom,
idaha oro mbiobio ëdiöñö Enye, ënyuñ ëfeghe ëkanare
55 öfuri idut oro, ënyuñ ëtöñö ndimen mö emi ëdöñöde ke
mkpana mö, 'ñka ebiët emi mö ëkopde ëte Enye odu do.
56 Ndien ke ebiët ekededi eke Enye odukde, me ñkpri obio, me
ikpö obio, me iñwañ, mö ënîm mbon udöñö ke añwa-urua.
ënyuñ ëkpe Enye ubök, ëte, ayak mö ëtuk ekpedi öföñidem
Esie: ndien adaña owo nte ëtukde Enye ëkop idem.

7 Ekem Me-Pharisee ye ndusuk me-scribe emi ëketode
2 ke Jerusalem ësop idem ëtiene Enye, kini mö ëkutde nte
ndusuk mbet Esie ëtade uyo mö ye ndidekhe ubök, oro
3 edi, ubök eke miyetke. Koro Me-Pharisee ye kpukpru
Me-Jew midiaha ñkpö iböhöke mö ëtîm ëyet ubök, ënîm
4 item nyebiowo: ndien kini mö ëtode urua, idiaha ñkpö
ke miyereke möñ: ndien ediwak ñkpö efen ëdu, eke mö
ëdade, ënyuñ ënîmde, eriyet cup, ye eso, ye ñkpö okpoho.
5 Ndien Me-Pharisee ye me-scribe ëbup Enye, ëte, Nsinam
mbet Fo misañake ke item nyebiowo, edi ëta uyo ye ubök
6 eke misanake? Ndien Enye öbörö mö, ete, Isaiah

okotïm etïñ prophecy abaña mbufo, mbon mbubïk, nte
ëwetde ëte,

Mbiobio emi ëkpono Mi ke mkpök-inua mö,
Edi esït mö ökpöñ Mi anyan ebiët.
7 Edi ke ikpikpu ke mö ëtuak ibuot ënö Mi,
Ëkpep ikö emi ëdide item owo.

8 Mbufo ëkpöñ ibet Abasi, ënyuñ ëmum item owo ëkama.
9 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo ëmetïm ësïn ibet Abasi,
10 man mbufo ënïm item mbufo. Koro Moses öködöhöde ete,
Kpono usö ye uka; Enye emi etïñde idiök ikö adian
11 ëte ye eka esie, yak enye akpa mkpa: edi mbufo ëdöhö
ëte, Owo ama ödöhö ëte esie me eka esie, ete, Mfön eke afo
12 ökpöböde mi edi Corban, oro edi, Ëma ënö *Abasi*; mbufo
iyakke enye anam baba ñkpö kiet önö ëte esie me eka esie
13 aba; ënyuñ ënam ikö Abasi edi ikpikpu oto ke item eke
14 mbufo ëtemede: ndien ediwak oruk ñkpö ntem ke mbufo
ënïm. Ndien Enye ötöñö ntak okot otu owo ëtiene Enye,
önyuñ ödöhö mö, ete, Kpukpru mbufo ëkop uyo Mi,
15 ënyuñ ëtïm ëfiök: baba ñkpö kiet eke otode to oduk owo
16 ke idem iduhe, eke ekemede ndisabare enye: edi ñkpö
17 eke ëwöröde owo ke idem, edi mö oro ësabare owo. Ndien
kadañemi Enye ama ökökpöñ otu owo oduk ke ufök,
18 mbet Esie ëbup Enye ëbaña ñke emi. Ndien Enye
ödöhö mö, ete, Nte mbufo ifiökke ñkpö nde? Nte mbufo
ique ite ñkpö ekededi eke otode to oduk owo ke idem,
19 ikemeke ndisabare enye; koro enye midukke ke esït esie,
edi oduk ke idibi esie, önyuñ öwörö ke ufök eque? *Enye*
20 *etïñ emi*, owut ete kpukpru udia asana. Enye önyuñ ödöhö
ete, Ñkpö eke öwöröde owo ke idem, oro asabare owo.
21 Koro ëto ke esït owo, midiök ekikere, ye use, ye
22 inö, ye eriwot owo, ye erisïn efïbe, ye midiök itöñ, ye
midiök ido, ye abiaña, ye obukpo ido, ye idiök enyïn,
23 ye isuñi, ye iseri, ye ndisïme ëwöñö: kpukpru midiök
ñkpö oro ëwöñö owo kesït, ënyuñ ësabare owo.
24 Ndien Enye adakha do aka ke adaña Tyre ye Sidon.
Ndien Enye oduk ke ufök kiet, iyomke owo öfiök: edi
25 Enye ikemeke ndidïbe. Edi idaha oro ñwan kiet, emi
eyen-añwan esie enyenede edidekhe spirit, ke okopde
26 abaña Enye, edi ediduö ke ukot Esie. Ñwan oro edi
Greek, oruk Syrophœnicia. Ndien enye ebeñe Enye, ete,
27 ebïn demon ke eyen-añwan imö. Ndien Enye ödöhö
enye, ete, Yak nditö ëbem iso ëdia ëyukhö: koro minenke

28 nte ēdade udia nditö ëduök ënö me-ebua. Edi
enye öbörö Enye, ete, Ih, Öböñ: kpa me-ebua kidak
29 okpokoro ëdia ñkeñe udia nditö. Ndien Enye ödöhö
enye, ete, Kabaña ikö emi nyöñ okuo; demon ama
30 öwörö eyen-añwan fo ke idem. Ndien enye önyöñ ufök
esie, okut eyen esie anade ke mkpana, demon ama
önyuñ öwörö.
31 Ekem Enye ötöñö ntak adakha ke adaña Tyre, asaña
ebe ke Sidon, önyuñ asaña ebe ke uföt Decapolis okosīm
32 inyañ Galilee. Ndien mö ëda owo inan emi mikemeke
nditīm 'ntīñ ikö, ëtiene Enye; ëkpe Enye ubök, ëte,
33 odori enye ubök ke idem. Ndien Enye ada enye ke
idemesie, ökpöñ otu owo aka edem kiet, esīn nuenubök
34 ke utöñ esie, önyuñ ökök etap, otuk edeme esie; önyuñ
emenere enyīn ese enyöñ, omum ke esīt Esie, ödöhö
35 enye, ete, Ephphatha, oro edi, Ēñwaña. Ndien utöñ
esie ëñwaña, uruk edeme esie önyuñ atara, ndien enye
36 otīm etīñ ikö. Ndien Enye ösöñö owuk mö, ete,
ëkutīñ ënö baba owo kiet: edi adaña nte Enye owukde
37 mö, ke mö ëdediöñ ëquörö ñkpö oro ëkan. Ndien
enyene mö ndyö ebe adaña, mö ënyuñ ëdöhö ëte, Enye
omotīm anam kpukpru ñkpö: Enye anam kpa minan
ëkop ikö, önyuñ anam mimum ëtīñ ikö.

8 Ke musen oro, kini akamba otu owo ëtöñöde ntak ëdu,
minyuñ inyeneke ñkpö eke ëdiade, Enye okot mbet Esie
2 ëtiene Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Matua otu owo oro mböm,
koro kemi mö ëma ëdu ye Ami ke usen ita, inyuñ inyeneke
3 se ëdiade: ndien ma ndöhö mö ënyöñö ke ufök mö biöñ,
mö ëyekpa mba ke usuñ; ndien ndusuk mö ëto ke anyan
4 ebiët. Ndien mbet Esie ëbörö Enye, ëte, Owo edida möñ
5 uyo mi ke desert, ekeme ndiyukhö me-owo emi? Ndien
Enye obup mö, ete, Mbufo ënyene uyo ifañ? Ndien mö
6 ëbörö ëte, Itiaba. Ndien Enye ödöhö otu owo ëtetie ke
isöñ: ndien Enye ada uyo itiaba, önö eköm, obuñ mö,
önyuñ önö mbet Esie, ete, ënīm kiso mö; ndien mö
7 ënīm mö kiso otu owo. Ndien mö ënyene ndusuk ñkpri
iyak: ndien ke Enye ödiöñde mö, Enye ödöhö ete, ënīm
8 mö ñko kiso mö. Ndien mö ëdia, ëyukhö: ndien mö
9 ëtañ ñkeñe eke ësukhöde, akpasa itiaba. Ndien mö
ëdi ñkpö nte thousand owo inañ: ndien Enye anam

10 mö ënyöñö. Ndien idaha oro Enye ediere ke ubom ye
mbet Esie, önyuñ edi ke edem Dalmanutha.
11 Ndien Me-Pharisee ëwöñö, ënyuñ ëtöñö ndibup Enye
mbume, ëyom Enye önö mö idiöñö emi otodo ke heaven,
12 ëdomo Enye. Ndien Enye omum eti eti ke spirit Esie,
önyuñ ödöhö ete, Nsinam emana emi oyomde idiöñö?
Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Idinöñö emana emi baba
13 idiöñö kiet. Ndien Enye ökpöñ mö, önyuñ ötöñö ntak
ediere ke ubom aka ke edem oko.
14 Ndien mö ëfre ndida uyo; *mö* inyuñ inyeneke
15 ikan uyo kiet ke ubom. Ndien Enye otïm ödöhö mö,
ete, Ëkpeme idem ke leaven Me-Pharisee ye ke leaven
16 Herod. Ndien mö ëneme kiet ye eken, ëte, Nyïn inyeneke
17 uyo. Ndien Jesus öñiök önyuñ ödöhö mö, ete, Nsinam
mbufo ënemede *kiet ye eken* koro mbufo minyeneke uyo?
Nte mbufo ique kaña, inyuñ ifiökke ñkpö? Nte ëmenam
18 esït mbufo ësöñ? Nte mbufo ënyenyene enyïn, edi ique
usuñ? ënyuñ ënyenyene utöñ, edi ikopke ikö? nte
19 mbufo inyuñ itihi? Kini Ami ñkobuñde uyo ition oro
'nö thousand owo ition, akpan ñkeñe ifañ ke mbufo ëketañ
20 ëyöhö? Mö ëbörö Enye, ëte, Duopeba. Ndien kini
*Ami ñkobuñde* uyo itiaba oro 'nö thousand owo inañ,
21 akpasa ñkeñe ifañ ke mbufo ëketañ ëyöhö? Ndien
mö ëbörö Enye, ëte, Itiaba. Ndien Enye ödöhö mö,
ete, Nte mbufo itïmke ifiök ñkpö kaña?
22 Ekem mö ėdi ke Bethsaida. Ndien mö ëda owo nan
23 ëtiene Enye, ënyuñ ëkpe Enye ubök, ëte, otuk enye. Ndien
Enye omum nan oro ke ubök, önyuñ ada enye öwörö ke
ekpri obio oro; ndien ke Enye ama akañari etap esïn enye
ke enyïn, önyuñ odori enye ubök, Enye obup enye, ete,
24 Nte afo omokut ñkpö? Ndien enye emenere enyïn ese,
önyuñ ödöhö ete, Mokut owo; koro mokut mö ësañade
25 nte eto. Ndien Enye ötöñö ntak odori enye ubök ke
enyïn esie; ndien enye owuk enyïn ese, önyuñ akabare
26 öfön, otïm okut kpukpru ñkpö. Ndien Enye ödöñ enye
önyöñ ke ufök esie, önyuñ ödöhö enye, ete, Kuduk kpa
ke ekpri obio oro.
27 Ekem Jesus ye mbet Esie ëwöñö, ëduk ke ñkpri obio
Cæsarea Philippi: ndien ke usuñ Enye obup mbet
Esie, önyuñ ödöhö mö, ete, Owo ëdöhö ëte, Ami ndi anie?
28 Ndien mö ëte Enye, John Baptist: ndien owo efen ëte,
29 Elijah; edi efen ëte, Owo me-prophet kiet. Ndien Enye

obup mö ete, Edi mbufo ëdöhö ëte, Ami ndi anie?
30 Peter öbörö Enye, ete, Afo edi Christ. Ndien
Enye owuk mö, ete, Ekutïñ ëbaña Imö ënö baba owo
31 kiet. Ndien Enye ötöñö ndikpep mö, ete, Eyen owo
enyene ndikut ediwak ñkpö, nyebiowo ye ikpö oku ye
me-scribe ëyenyuñ ësïn Enye, ndien ëyewot Enye, ndien
32 ke usen ita ëma ëbe Enye eyeset ke mkpa. Enye ödöhö
ikö oro añwa añwa. Ndien Peter ada Enye, ötöñö
33 ndisua nö Enye. Edi kini Enye akabarede ese mbet
Esie, Enye asua önö Peter, önyuñ ödöhö enye, ete, Ka
ke edem Mi Satan: koro afo mukereke ñkpö Abasi, edi
34 ekere ñkpö owo. Ndien Enye okot otu owo ökörö ye
mbet Esie ëtiene Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Owo ekededi
ama oyom nditiene Mi, yak enye otuk idemesie, önyuñ
35 emen cross esie etiene Mi. Koro owo ekededi eke oyomde
ndinyaña uwem esie eyeduök enye; ndien owo ekededi
eke ediduökde uwem esie kabaña Mi ye gospel eyenyaña
36 enye. Koro nso udori ke owo edikut, edieke enye edidiade
37 öfuri ererïmbot, ndien öduök uwem esie? Koro nso
38 ke owo edinö kibuot uwem esie? Koro owo ekededi eke
edinyenede but ye Ami ye ikö Mi ke idiök ye emana efïbe
emi, Eyen owo ñko eyenyuñ enyene but ye enye, kini
9 Enye edidide ke uböñ Ete Esie ye ndisana angel. Ndien
Enye ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, ndusuk
owo ëdu kotu mö emi ëdade mi, eke miditabike mkpa,
tutu mö ëkut obio Abasi edide ke odudu.
2 Ekem ke usen itiokiet ëma ëkebe Jesus ada Peter, ye
James, ye John, ödök ke aqua obot ke idemmö ikpöñ:
3 ndien idem Esie ökpukhöre kiso mö: öföñidem Esie
önyuñ akabare esem, önyuñ afia eti eti; adaña nte baba
ödiöñ-öföñ kiet ke isöñ mikemeke ndinam enye afia ntre.
4 Ndien Elijah ye Moses ëbiöñöre mö kiso: mö ënyuñ
5 ëneme neme ye Jesus. Ndien Peter ödöhö Jesus, ete,
Rabbi, öfön nyïn ndidu mi: yak nyïn iböp ataya ita;
6 inö Fi kiet, inö Moses kiet, inö Elijah kiet. Koro enye
mifiökke se ökpödöhöde; koro aqua ndïk anamde mö.
7 Ndien ikpa-enyöñ edi edifuk mö: ndien uyo oto ke
ikpa-enyöñ oro, ete, Emi edi edima Eyen Mi: ëkop uyo
8 Esie. Ndien idahoro ke mö ëwöñörede enyïn ëse, mö
ique aba baba owo kiet ye mö, iböhöke Jesus ikpöñ.
9 Ndien nte mö ëtode ke obot ësukhöre, Enye owuk
mö, ete, ëkutïñ se mö ëkekutde ënö baba owo kiet, tutu

10 osïm ini Eyen owo edisetde ke mkpa. Ndien mö ëmum
ikö oro ëkama, ënyuñ ëbup kiet eken se eriset ke mkpa
11 oro edide. Ndien mö ëbup Enye, ëte, Me-scribe ëdöhö ëte,
12 Elijah enyene ndibem iso ndi. Ndien Enye ödöhö mö,
ete, Ke akpanikö Elijah ebem iso edi, önyuñ ödödiöñ
kpukpru ñkpö: ndien ëwet didie ëbaña Eyen owo, ëte,
Enye eyekut ediwak ukut, mö ëyenyuñ ësïn Enye ke
13 ndek? Edi Ami ndöhö mbufo, nte, Elijah ama edi kemi,
ndien mö ēma ënam enye ñkpö eke mö ëmade, kpa nte
ëwetde ēbaña enye.
14 Ekem kini mö ësïmde mbet, mö ëkut ata ekese owo
15 ēkande mö ëkuk, ye me-scribe ënenide eneni ye mö. Ndien
idaha oro kini öfuri otu owo ëkutde Enye, enyene
16 mö ndyö, mö ënyuñ ëfeghe ëtiene Enye ëköm Enye. Ndien
17 Enye obup mö, ete, Nso ke mbufo ëneni ye mö? Ndien
owo kiet ke otu owo oro öbörö Enye, ete, Andikpep, ma nda
eyen eren mi ntiene Fi, emi enyenede spirit imum; ndien
18 ke ebiët ekededi eke enye omumde enye, öduök enye ke
isöñ: efot önyuñ öwörö enye ke inua, enye önyuñ ata
edet, ndien idem ödödiöñ ödiök enye: ndien ami ndöhö
19 mbet Fo, nte, mö ēbïn enye; edi mö ikemeke. Ndien
Enye ödöhö mö, ete, O emana unana mbuötidem
adaña didie ke ami ndidu ye mbufo? adaña didie
20 ke Ami ndiyö mbufo? da enye sök Mi. Ndien mö ëda
enye ësök Enye: ndien kini enye okutde Enye, idaha
oro spirit awai enye idiök idiök; ndien enye öduö ke
21 isöñ amiaña önyuñ osio efot. Ndien Enye obup ëte esie,
ete, Ebïgi didie nte ñkpö emi ökötöñö ndinam enye?
22 Ndien enye öbörö, ete, Toto ke uyen. Enye önyuñ awak
ndiduök enye ke ikañ ye ke möñ ñko, man owot enye: edi
Afo ama ekeme ndinam ñkpö, tua nyïn mböm, nyuñ
23 nyaña nyïn. Ndien Jesus öbörö enye, ete, Afo ama
ekeme! Ekeme ndinam kpukpru ñkpö 'nö owo eke öbuötde
24 idem. Idaha oro ēte eyen ofiori ete, Möbuötidem;
25 nyaña unana mbuötidem mi. Ndien kini Jesus okutde nte
ekese owo ēfeghede ëdi ötö kiet, Enye asua önö edidekhe
spirit, ete enye, Afo spirit imum ye inan, Ami mowuk
fi, nte, Wörö enye ke idem, kunyuñ uduk enye ke idem
26 aba. Ndien enye ofiori önyuñ awai enye eti eti,
öwörö enye ke idem: ndien *eyen* akabare etie nte akpa
mkpa; tutu akamba ubak owo ëdöhö ēte, enye
27 amakpa. Edi Jesus omum enye ke ubök, emenere enye;

28 ndien enye adakha kenyöñ. Ndien kini Enye odukde ke
ufök, mbet Esie ëbup Enye ke idemmö, ëte, Nsinam nyïn
29 mikemeke ndibïn enye? Ndien Enye öbörö mö, ete, Oruk
emi ikemeke ndiwörö ke baba usuñ kiet, iböhöke ke akam.
30 Ekem mö ëdakha do, ënyuñ ësaña ëbe Galilee; ndien
31 Enye iyomke owo ekededi öfiök. Koro Enye ekpepde
mbet Esie, önyuñ ödöhöde mö, ete, Ëda Eyen owo ësïn
owo ke ubök, ndien mö ëyewot Enye; ndien ke ëwotde
32 Enye ëma, usen ita ëma ëbe, Enye eyeset. Edi mö
ifiökke se Enye ödöhöde, ënyuñ ëfeghe ndibup Enye.
33 Ekem mö ëdi ke Capernaum: ndien kini Enye odude ke
ufök, Enye obup mö, ete, Nso ke mbufo ëkeneni ke usuñ?
34 Edi mö ëdedop: koro ke usuñ mö ëkenenide kiet ye
35 eken, ëte, Ewe owo kotu mimö okpon akan. Ndien Enye
etetie okot mbet duopeba ëtiene Enye, önyuñ ödöhö mö,
ete, Owo ekededi eke oyomde ndidi ebeiso, eyedi ekperedem
36 kpukpru, ye asañutom kpukpru. Ndien Enye ada ekpri
eyen onïm enye kuföt mö: önyuñ emen enye akama ke
37 ubök Esie, önyuñ ödöhö mö, ete, Owo ekededi eke edinyïm-
ede oruk ñkpri nditö emi kiet ke enyïñ Mi, onyïme Mi:
ndien owo ekededi eke onyïmede Mi, inyïmeke Mi, edi
Enye emi öködöñde Mi.
38 John ödöhö Enye, ete, Andikpep, nyïn ikokut owo kiet
ebïnde me-demon ke enyïñ Fo: ndien nyïn ikpan enye,
39 koro enye mitieneke nyïn. Edi Jesus ödöhö enye, ete,
Kukpan enye: koro baba owo kiet emi edinamde utom
odudu ke enyïñ Mi, emi edinyuñ ekemede ndisöp inua
40 ndöhö idiök mbaña Mi, iduhe. Koro owo eke mibiöñöke
41 nyïn ada ye nyïn. Ndien owo ekededi eke edinöde mbufo
cup möñ ëñwöñ ke enyïñ Mi, koro mbufo ëdide mbet
Christ, kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye iditreke tre
42 ndibö utïp esie. Ndien owo ekededi eke edisïnde eyen
kiet kotu ñkpri nditö emi ënïmde ke akpanikö
öduö, öfön akan ye enye nte ëdade aqua itiat-ökök,
ëköñ enye ke itöñ, ënyuñ ëtop enye ëduök ke inyañ.
43 Ndien ubök fo ama esïn fi öduö, sïbe enye fep: öfön
44 fi ndiduk ke uwem mbiomo ndo, akan ndinyene ubök
45 iba, ndien ëduök fi ke hell ke nsinsi ikañ. Ndien
46 ukot fo ama esïn fi öduö, sïbe enye fep: öfön fi ndidi
mbuñö nduk ke uwem, akan ndinyene ukot iba,
47 ndien ëduök fi ke hell. Ndien enyïn fo ama esïn fi
öduö, tïbi enye sio: öfön fi ndida enyïn kiet nduk

ke obio Abasi, akan ndinyene enyĭn ibа, ndien ĕduŏk fi
48 ke hell; eke ndŏñ mŏ midikpaha, ikañ midinyuñ
49 inĭmeke. Koro ĕdidade ikañ ĕtuk owo nte inuñ. Inuñ
50 ŏfŏn: edi edieke inuñ minyeneke aba inem, mbufo ĕdida
nso ĕnam enye enem? Yak mbufo ĕnyene inuñ ke esĭt
mbufo, ĕnyuñ ĕtie ke emem kiet ye eken.

10 EKEM Enye adakha ke ebiĕt oro, edi ke me-adaña
Judæa ye ke edem Jordan oko: ndien ata ekese owo
ĕtŏñŏ ntak ĕbono ĕtiene Enye: ndien Enye ŏtŏñŏ ntak
2 ekpep mŏ, nte Enye akam esinamde. Ndien Me-Pharisee
ĕtiene Enye ĕdidomo Enye, ĕnyuñ ĕbup Enye, ĕte,
3 Me enen owo ndisio ñwan esie? Edi Enye ŏbŏrŏ
4 mŏ, ete, Nso ke Moses eketeme mbufo? Ndien mŏ
ĕdŏhŏ ĕte, Moses akayak ĕwet ñwed usio-ndŏ, ĕnyuñ
5 ĕsio enye. Edi Jesus ŏdŏhŏ mŏ, ete, Enye oto ke nsŏñ-
6 esĭt mbufo ewet item emi ŏnŏ mbufo. Edi toto ke
7 eritŏñŏ eribot ñkpŏ, Enye obot mŏ eren ye añwan. Oto
oro owo edikpŏñ ĕte esie ye eka esie, adiana ye ñwan esie;
8 ndien mŏ mbiba ĕyekabare ĕdi ŏbuk kiet: ntre mŏ idige
9 aba owo iba, edi ĕdi ŏbuk kiet. Mŏdo se Abasi ama
10 akadian, owo okudianare. Ndien ke ufŏk mbet Esie
11 ĕtŏñŏ ntak ĕbup Enye ĕbaña ñkpŏ emi. Ndien Enye
ŏbŏrŏ mŏ, ete, Owo ekededi emi edisiode ñwan esie,
12 edinyuñ ŏdŏde efen, esĭn efĭbe ye enye: ndien enye
[ñwan] ama osio ebe esie, ŏnyuñ ŏdŏ efen, esĭn efĭbe.
13 Ndien mŏ ĕda ñkpri nditŏ ĕtiene Enye, man Enye otuk
14 mŏ: ndien mbet Esie ĕsua ĕnŏ mŏ. Edi kini Jesus
okutde, Enye ayaresĭt, ŏnyuñ ŏdŏhŏ ete, Ĕyak ñkpri
nditŏ ĕtiene Mi; ĕkukpan mŏ: koro obio Abasi edide
15 oruk emi. Kakpan ke ndŏhŏ mbufo, nte, Owo ekededi
eke mididaha obio Abasi nte ekpri eyen, ididukke kesĭt.
16 Ndien Enye emen mŏ ke ubŏk Esie, ŏnyuñ odori mŏ ubŏk,
ŏdiŏñ mŏ.
17 Ekem nte Enye asañade ke usuñ, owo kiet efeghe
etiene Enye, ŏtŏñŏ edŏñ ŏnŏ Enye, ŏnyuñ obup Enye,
ete, Eti Andikpep, ami ndinam nso man nyene nsi nsi
18 uwem? Ndien Jesus ŏbŏrŏ enye, ete, Nsinam afo okotde
Mi, ete, Eti? Baba kiet idige eti ke mibŏhŏke kiet, *kpa*
19 Abasi. Afo ŏmŏfiŏk mbet, Kuwot owo, Kusĭn efĭbe,
Kuyĭp inŏ, Kutĭñ ikŏ ntiense nsu, Kutuk owo, Kpono
20 usŏ ye uka. Ndien enye ŏdŏhŏ Enye, ete, Andikpep, ma

21 nīm kpukpru ñkpö emi toto ke uyen mi. Ndien Jesus
owuk enyīn ese enye, ama enye, önyuñ ödöhö enye, ete,
Ñkpö kiet anana fi: ka kanyam kpukpru ñkpö eke afo
enyenede, nyuñ nö mubuene, ndien afo eyenyene inyene
22 ke heaven: ndien di disaña ye Ami. Edi iso esie ökpukh-
öre ke ikö oro, enye önyuñ önyöñ ke mfukhö: koro enye
edide owo emi enyenede ediwak inyene.
23 Ndien Jesus öwöñöre enyīn, önyuñ ödöhö mbet Esie, ete,
24 Ösöñ didie mbio inyene ndiduk ke obio Abasi! Ndien
enyene mbet Esie ndyö abaña ikö Esie. Edi Jesus
ötöñö ntak ödöhö mö, ete, Nditö, ösöñ didie mö emi
25 ēbuötde idem ke inyene ndiduk ke obio Abasi! Emem
camel ndibe ke odudu abiabon, akan nte ememde owo
26 inyene ndiduk ke obio Abasi. Ndien mö ēdediöñ ēyīk,
ēnyuñ ēdöhö Enye, ēte, Ēkeme ndinyaña anie ndien?
27 Jesus owuk enyīn ese mö, önyuñ ödöhö ete, Owo ikemeke
ndinam emi, edi Abasi ekeme: koro Abasi emekeme
28 ndinam kpukpru ñkpö. Peter ötöñö ndidöhö Enye, ete,
29 Sese, nyīn ima ikpöñ kpukpru ñkpö itiene Fi. Jesus
ödöhö ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Baba owo kiet
iduhe emi ökökpöñde ufök, me nditö-eka iren, me nditö-
eka iban, me eka, me ēte, me nditö, me isöñ, kabaña Mi
30 ye kabaña gospel, eke midiböhö ñkpö ikikie kemi, ke ini
emi, mufök, ye nditö-eka iren, ye nditö-eka iban, ye meka,
ye nditö, ye isöñ, ökörö ye ukut; ndien ke ererīmbot emi
31 edidide nsinsi uwem. Edi ediwak emi ēbemde iso ēye-
kperedem; ndien mekperedem ēyebe iso.
32 Ekem mö ēsaña ke usuñ ēdök ke Jerusalem; ndien Jesus
ebem mö iso, mö ēnyuñ ēyīk eti eti; ndien mö emi ētienede
ēfeghe ndīk. Ndien Enye ötöñö ntak ada mbet duopeba,
33 önyuñ ötöñö ndidöhö mö ñkpö emi ēdiwöröde ēnö Enye, ete,
Sese, nyīn ke isaña idök ke Jerusalem; ndien ēyeda Eyen
owo ēyak ēnö ikpö oku ye me-scribe; ndien mö ēyenam ikpe
obiom Enye, ēte, Enye akpa, ēyenyuñ ēyak Enye ēnö
34 Me-Gentile: ndien mö ēyebiaña Enye, ēyenyuñ ēñari
Enye etap, ēnyuñ ēmia Enye, ēnyuñ ēwot Enye; ndien
ke usen ita ēma ēbe Enye eyeset ke mkpa.
35 Ekem James ye John, nditö iren Zebedee, ētiene Enye,
ēnyuñ ēdöhö Enye, ēte, Andikpep, nyīn iyom ite Afo
anam önö nyīn ñkpö ekededi eke nyīn idibeñede Fi.
36 Ndien Enye öbörö mö, ete, Nso ke mbufo ēyom ēte, Ami
37 nam 'nö mbufo? Ndien mö ēbörö Enye, ēte, Nö nyīn

itie, kiet ke ubök nasia Fo, kiet ke ufien Fo, ke ubõñ
38 Fo. Edi Jesus ödöhö mö, ete, Mbufo ifiökke se mbufo
ēbeñede. Nte mbufo ēmekeme ndiñwöñ cup oro Ami
39 ñwöñde? me ndina baptism oro Ami nade? Ndien mö
ēbörö Enye, ēte, Nyïn imekeme. Ndien Jesus ödöhö
mö, ete, Cup oro ami ñwöñde mbufo ēyeñwöñ; ndien
40 baptism oro Ami nade mbufo ēyenyuñ ēna: edi nditie
ke ubök nasia Mi me ke ufien inyeneke Mi ndinö: edi
41 *enyene* mö emi ēkenïmde enye ēnö mö. Ndien kadañemi
*mbet* duop ēkopde, esït ötöñö ndiyat mö abaña James ye
42 John. Ndien Jesus okot mö ētiene Enye, önyuñ ödöhö
mö, ete, Mbufo ēmefiök ēte, mö emi owo ēsede nte mendi-
kara Me-Gentile ēkara mö; ikpö owo mö ēnyuñ ēda
43 odudu ēnam mö ñkpö. Edi idige ntre kotu mbufo: edi
owo eke oyomde ndikpon kotu mbufo eyedi asañutom
44 mbufo: ndien owo oro oyomde ndidi ebeiso owo kotu
45 mbufo eyedi asañutom önö kpukpru. Koro idem Eyen
owo mikedige man ēnam ñkpö ēnö Enye, edi man Enye
anam ñkpö önö owo, önyuñ önö uwem Esie man afak
ediwak owo.
46 Ekem mö ēdi ke Jericho: ndien nte Enye öwöröde ke
Jericho ye mbet Esie ye akamba otu owo, Bartimæus,
eyen Timæus, owo nan emi ebeñede ñkpö, ke etie ke mben
47 usuñ. Ndien ke enye okopde ete, edi Jesus eyen Nazareth,
enye ötöñö ndifiori, 'nyuñ 'ndöhö ete, Jesus, Afo eyen
48 David, tua mi mböm. Ndien ediwak owo ēsua ēnö enye,
ēte, enye odop inua: edi enye ödödiöñ ofiori aka iso, ete,
49 Afo eyen David, tua mi mböm. Ndien Jesus atuak ada,
önyuñ ödöhö ete, Mbufo ēkot enye. Ndien mö ēkot nan
oro, ēnyuñ ēdöhö enye, ēte, Söñ esït, dakha kenyöñ, Enye
50 ke okot fi. Ndien enye öduök öföñidem esie önyuñ
51 obumere adakha kenyöñ etiene Jesus. Ndien Jesus
ödöhö ete, Nso ke afo oyom ete Ami nam nö
fi? Ndien nan oro öbörö Enye, ete, Rabboni, nyom
52 ndikut usuñ. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Ka okuo;
mbuötidem fo ama anyaña fi. Ndien idaha oro enye
okut usuñ, önyuñ etiene Enye ke usuñ.

**11** Ekem kini mö ēsañade ēkpere Jerusalem, *ēnyuñ ēsïmde* Bethphage ye Bethany, ke obot Olive, Enye ödöñ
2 owo mbet Esie iba utom, ödöhö mö, ete, Mbufo ēka
ēkeduk ke ekpri obio eke odude mbufo kiso: ndien idaha

oro, adañemi mbufo ëdukde kesït, mbufo eyekut eyen
ass eyirede, eke akanam baba owo kiet midoroke enye;
3 ëtat enye, ëda ëdi. Ndien owo ekededi ama obup mbufo,
ete, Nsinam mbufo ënamde ñkpö emi? mbufo ëdiböro
ëte, Öböñ oyom enye; ndien idahoro eyenö enye
4 edi ken. Ndien mö ëka ënyuñ ëkut eyen ass eyirede
ke usuñ *ufök* ke esien ke efak; ndien mö ëtat enye.
5 Ndien ndusuk mö emi ëdade do ëdöhö mö, ëte, Nso ke
6 mbufo ënam, ëtat eyen ass? Ndien mö ëdöhö mö kpa
7 nte Jesus eketemede: ndien mö ëyak mö ëka. Ndien
mö ëda eyen ass ësök Jesus, mö ënyuñ ëbri öföñidem mö
8 ke edem esie; ndien Enye odoro enye. Ndien ediwak
owo ëbri öföñidem mö ke usuñ; ndusuk eñwen ënyuñ
9 *ënim* ñkök eto, emi ëkekpide ke iñwañ. Ndien mö emi
ëbemde iso, ye mö emi ëtienede ke edem, ëfiori ëte,

Hosanna;
Öföfön önö Enye emi edide ke enyïñ Jehovah:
10 Öföfön önö obio eke edide, obio ëte nyïn David:
Hosanna ke ata enyöñ.

11 Ndien Enye oduk ke Jerusalem, *önyuñ oduk* ke temple:
ndien ke Enye ama ököwöñöre enyïn ese kpukpru
ñkpö, koro eyo oyomde ndikut kemi, Enye öwörö aka
ke Bethany ye mbet duopeba.
12 Ekem mkpöñ, kini mö ëma ëkewöñö ke Bethany, bióñ
13 ödöñ Enye. Ndien ke Enye okutde eto fig nsan nsan
ye iköñ, Enye asaña adiana, ete, me iyekut ñkpö
kesït: ndien kini Enye osïmde enye, Enye ique ñkpö
14 iböhöke iköñ iköñ; koro ini me-fig mikemke. Ndien
Enye ödöhö enye, ete, Owo ididiaha mfri fo aba ke
nsinsi. Ndien mbet Esie ëkop.
15 Ekem mö ëdi ke Jerusalem: ndien Enye oduk ke temple,
önyuñ ötöñö ndibïn mö eke ënyamde ye mö eke ëdepde ke
temple mfep, önyuñ öduök mokpokoro mekpukhö-okuk,
16 ye mitie menyam ibiom; inyuñ iyakke owo ekededi
17 emen ñkpö asaña ke temple ebe. Ndien Enye ekpep
önyuñ ödöhö mö, ete, Nte iwetke ite, Ufök Mi eyekere
ufök akam kpukpru midut? Edi mbufo ëma ënam enye
18 edi itie mbon ñwo. Ndien ikpö oku ye me-scribe ëkop,
ënyuñ ëyom usuñ nte ëdiwotde Enye: koro mö ëfeghede
Enye, koro se Enye ekpepde anamde öfuri otu owo ndyö.
19 Ndien kpukpru mbubreyo Enye öwörö ke obio.
20 Ndien nte mö ësañade ëbe ke usenubök, mö ëkut nte eto

21 fig eyemerede akpa ötöñöde ke öruñ. Ndien kini Peter
etide, enye ödöhö Enye, ete, Rabbi, sese, eto fig eke Afo
22 osuñide ama eyemere akpa. Ndien Jesus öbörö mö,
23 ete, Ëbuötidem ye Abasi. Kakpan ke ndöhö mbufo,
nte, Owo ekededi emi edidöhöde akamba obot emi, ete,
Yak ëmen fi ëduök ke aqua inyañ; midinyuñ iyïkke ke
esït esie, edi edinïmde ke akpanikö, ete, se imö idöhöde
24 eyesu; enye eyekut oro. Mödo Ami ndöhö mbufo, nte,
kpukpru ñkpö ekededi eke mbufo ëkpede ubök ëbaña
ënyuñ ēbeñede, mbufo ënïm ke akpanikö, ëte, mbufo ēma
25 ënyene mö, ndien mbufo ëyekut mö. Ndien kini mbufo
ēdade ëböñ akam, mbufo ëma ënyene ikö ye owo ekededi,
26 ēdahado ēnö enye; man Ëte mbufo emi odude ke heaven
önyuñ adahado önö mbufo ke ndudue mbufo.
27 Ndien mö ëtöñö ntak ëdi ke Jerusalem: ndien nte Enye
asañade ke temple, ikpö oku ye me-scribe ye nyebiowo
28 ëtiene Enye; ēnyuñ ëdöhö Enye, ëte, Ke odudu ewe ke
Afo anam me-ñkpö emi? anie önyuñ önö Fi odudu ndinam
29 me-ñkpö emi? Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ami nyebup
mbufo ikö kiet, mbufo ënyuñ ëbörö Mi, ndien Ami
nyedöhö mbufo odudu eke Ami ndade nam me-ñkpö
30 emi. Baptism John, me enye okoto ke heaven, me oto
31 ke owo? ëbörö Mi. Ndien mö ëneme kiet ye kiet, ëte,
Nyïn ima idöhō, ite, Oto ke heaven; Enye eyedöhö ete,
32 Nsinam mbufo minïmke enye ke akpanikö? Edi ima
idöhö ite, Oto ke owo—mö ëfeghe mbiobio: koro kpukpru
33 owo ēnïmde John ke ata prophet. Ndien mö ëbörö
Jesus ēte, Nyïn ifiökke. Ndien Jesus ödöhö mö, ete,
Ami nde ntïñke 'nö mbufo odudu eke ndade nam
me-ñkpö emi.

12 Ndien Enye ötöñö nditop me-ñke 'nö mö, ete, Owo kiet
ötö iñwañ-vine, önyuñ öböp ökö akan enye okuk, önyuñ
otïbi obube unyïmi-wine, önyuñ öböp edikoñ ufök, önyuñ
2 ayak enye önö mekpeme-iñwañ, ndien aka idut. Ndien
ke edikem ini enye ödöñ isuñutom etiene mekpeme-iñwañ,
man enye öbö mekpeme-iñwañ ubak mfri iñwañ-vine.
3 Ndien mö ëmum enye, ëmïa enye, ënyuñ ëyak enye
4 önyöñ ubök ubök. Ndien enye ötöñö ntak ödöñ isuñutom
eñwen etiene mö, ndien mö ënö enye unan ke ibuot,
5 ēnyuñ ēnam enye ñkpö but. Ndien enye ödöñ eñwen;
ndien mö ēwot enye: ndien *enye ödöñ* ediwak eñwen;

6 ndien mö ëmïña ndusuk, ëwot ndusuk. Osuk enye eyen
kiet, edima eyeneren : ndien ke ukperedem enye ödöñ
7 enye etiene mö, ete, mö ëyekpono eyen mi. Edi mekpeme-
iñwañ oro ëdöhö kotu idemmö, ëte, Emi edi adia-akpa ;
ëkam ëyak nyïn iwot enye, ndien akpa eyenyene nyïn.
8 Ndien mö ëmum enye, ënyuñ ēwot enye, ënyuñ ëdudi ësio
9 enye ke iñwañ-vine. Nso ndien ke öböñ iñwañ-vine
edinam ? Enye eyedi ediwot mekpeme-iñwañ oro, eye-
10 nyuñ ada iñwañ-vine önö owo eñwen. Nte akanam
mbufo isikotke kpa ñwed emi, ete,
Itiat emi mendiböp *ufök* ësïnde,
Amakabare edi ëtubom inuk :
11 Emi oto Jehovah,
Nyïn inyuñ ise enye ke utïbe ?
12 Ndien mö ëyom ndimum Enye ; edi mö ēfeghe otu
owo ; koro mö ëkutde ëte Enye okotop ñke emi adian
mimö : ndien mö ëkpöñ Enye ënyöñ.
13 Ndien mö ëdöñ ndusuk Me-Pharisee ye Me-Herodian
14 ëtiene Enye, man mö ëtap Enye ke ikö Esie. Ndien
ke mö ëdide, mö ëdöhö Enye, ëte, Andikpep, Nyïn imöfiök
ite Afo edi akpanikö, unyuñ ufegheke owo : koro Afo
muteñeke owo, edi ekpekpep usuñ Abasi ke akpanikö :
15 Me enen ndinö Cæsar utomo, me inenke ? Nte nyïn
ikpönö, me ikpönöñö ? Edi Enye, koro öfiökde mbubïk
mö, öbörö mö, ete, Nsinam mbufo ëdomode Mi ? ëda
16 okuk kiet ësök Mi, man ñkut enye. Ndien mö ëda ëdi.
Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbiët emi ye ñwed emi
ënyene anie ? Ndien mö ëbörö Enye, ëte, Ënyene
17 Cæsar. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ënö Cæsar ñkpö
eke ënyenede Cæsar, ënyuñ ënö Abasi ñkpö eke ënyenede
Abasi. Ndien Enye enyene mö ndyö eti eti.
18 Ndien Me-Sadducee, emi ëdöhöde ëte, eriset ke mkpa
19 iduhe, ētiene Enye, ënyuñ ëbup Enye, ëte, Andikpep,
Moses ewet önö nyïn, ete, Edieke eyen-ëte owo akpade,
ökpöñ ñwan, mibonke eyen, eyen-ëte esie ökpödö ñwan
20 esie, önyuñ anam uduot adakha önö eyen-ëte esie. Nditö-
ëte iren itiaba ëkedu : ndien akpá ödö ñwan, akpà,
21 ibonke eyen ; ndien udiana-akpá ödö enye, önyuñ akpà,
22 ibonke eyen ; ndien öyöhö ita kpa suk ntre : ndien
mbitiaba oro ibonke eyen. Ke ukperedem ñwan önyuñ
23 akpa. Ke eriset ke mkpa, ke mö mbitiaba oro, enye
edidi ñwan anie ? koro mö mbitiaba ëma ēkedö enye.

24 Jesus ödöhö mö, ete, Nte idige ñkpö emi esïn mbufo ëdue,
25 emi mbufo mifiökke ñwed ye odudu Abasi ? Koro kadañ-
emi mö ëdisetde ke mkpa, mö idöhö ndö, inyuñ inöñö
26 ke ndö ; edi mö ëtie nte me-angel ke heaven. Edi
kabaña mekpa-mkpa, nte ënamde mö ëset ; nte mbufo
isikotke ke ñwed Moses, ke *itie eke abañade* eto, nte
Abasi ödöhöde enye, ete, Ami ndi Abasi Abraham, ye
27 Abasi Isaac, ye Abasi Jacob ? Enye idige Abasi mekpa-
mkpa, edi eke medu-uwem : mbufo ëmedue eti eti.
28 Ndien owo me-scribe kiet edi, edikop nte mö ënenide
eneni kiet ye kiet, ndien ke öfiökde ete, Enye ama otïm
öbörö mö, enye obup Enye, ete, Ewe edi akpa ibet ke
29 kpukpru ? Jesus öbörö ete, Akpa edi, Kop O Israel ;
30 Jehovah Abasi nyïn, Jehovah edi kiet : ndien afo edima
Jehovah Abasi fo ke öfuri esït fo, ye ke öfuri ukpöñ fo,
31 ye ke öfuri ekikere fo, ye ke öfuri odudu fo. Udiana-
akpa edi emi, Afo edima mböhiduñ fo nte idemfo. Ibet
32 eñwen emi okponde akan memö emi iduhe. Ndien scribe
oro ödöhö Enye, ete, Ke akpanikö, Andikpep, Afo omotïm
ödöhö ete, Enye edi kiet : ndien efen iduhe iböhöke
33 Enye : ndien ndima Enye ke öfuri esït, ye ke öfuri ekikere,
ye ke öfuri odudu, ndinyuñ ma mböhiduñ esie nte idemesie
otïm okpon akan kpukpru menö eke ëföpde ye muwa.
34 Ndien kini Jesus okutde ete enye öbörö ke ikike, Enye
ödöhö enye, ete, Afo uyomke usuñ ye obio Abasi. Ndien
ke oro ebede baba owo kiet inyeneke aba uko ndibup
Enye mbume.
35 Ndien nte Jesus ekpepde ke temple, Enye ödöhö ete,
Didie ke me-scribe ëdöhö ëte, Christ edi eyen David ?
36 David ke idemesie ödöhö ke Edisana Spirit, ete,

Jehovah ödöhö ye Öböñ mi, ete,
Tie ke ubök nasia Mi,
Tutu nda musua Fo nïm kidak ukot Fo.

37 David idemesie okot Enye, ete, Öböñ ; didie ndien ke
Enye edi eyen esie ? Ndien mbiobio oro ëkop uyo Esie
ke idaresït.
38 Ndien ke ikö eke Enye ekpepde, Enye ödöhö ete,
Ëkpeme idem ke me-scribe, emi ëyomde ndisaña ke
ediduö öföñidem, ndinyuñ mbö eköm ke añwa-urua,
39 ye akpan itie ke me-synagogue, ye akpan ebiët ke me-
40 usörö : mö emi ëdiade mufök mebe-akpa, ënyuñ ëböñde
anyan akam ke abiaña : ikpe eyebiom memö emi akan.

41 Ndien Enye ösukhöre etie ekem ye itie unïm-etïbe,
önyuñ okut nte otu owo ësïnde okuk ke itie unïm-etïbe:
42 ndien ediwak mbon inyene ësïn ediwak. Ndien ebe-akpa
kiet emi edide ubuene edi, önyuñ esïn ekpri okuk iba
43 eke ënamde obubït okuk. Ndien Enye okot mbet Esie
ëtiene Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, Ebe-akpa ubuene emi ama esïn akan kpukpru
44 mö emi ësïnde okuk ke itie unïm-etïbe: koro kpukpru mö
ëkesïn oto ke ñwak-ñkan mö; edi enye oto ke unana esie
ama esïn kpukpru se enye enyenede, kpa kpukpru ñkpö
eke enye adade odu uwem.

13 Ekem nte Enye öwöröde ke temple, owo mbet Esie kiet
ödöhö Enye, ete, Andikpep, sese, oruk itiat ye oruk
2 ufök *emi*! Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Nte afo omokut
ikpö ufök emi? Idikpöñke itiat odoro ke itiat, eke
mididuökke ke isöñ.
3 Ekem nte Enye etiede ke obot Olive asak iso ese temple,
Peter ye James ye John ye Andrew ëbup Enye ke idemmö,
4 ëte, Sian nyïn ini eke ñkpö emi ëdidude: nso edinyuñ
edi idiöñö kini me-ñkpö emi kpukpru ëkperede ndisu?
5 Ndien Jesus ötöñö ndidöhö mö, ete, Ëkpeme mbak owo
6 ekededi edinam mbufo ëwakha ëkpöñ usuñ. Ediwak owo
ëyedi ke enyïñ Mi, ëte, Ami ndi *Enye*; ëyenyuñ ënam
7 ediwak owo ëwakha ëkpöñ usuñ. Ndien kini mbufo
ëkopde ëbaña me-eköñ ye me-etop eköñ, ëkutïmere esït:
8 *me-ñkpö emi* ënyene ndidi; edi utït idige kaña. Koro
idut ëyedakha ëñwana ye idut, ye obio edidem kiet
ye obio edidem efen: me-unyek-isöñ ëyedu ke nsio
nsio ebiët; me-akañ ëyedu: me-ñkpö emi ëdi eritöñö
ndutukhö.
9 Edi mbufo ëkpeme idemmbufo: koro mö ëyeda mbufo
ëyak ënö me-esop; ëyenyuñ ëmia mbufo ke me-synagogue;
ndien mbufo ëyeda kiso mendikara ye ndidem kabaña Mi,
10 ke ikö ntiense ënö mö. Ënyene ndibem iso 'ñquörö gospel
11 ñko 'nö kpukpru midut. Ndien kini mö ëdade mbufo
ëka *ikpe*, ëkuyak ekikere otïmere mbufo kabaña se mbufo
ëdidöhöde: edi ñkpö ekededi eke ëdinöde mbufo ke idaha
oro, mbufo ëdöhö oro: koro midige mbufo eke ëdöhöde,
12 edi Edisana Spirit. Eyen-eka eyenyuñ ada eyen-eka önö
mkpa, ëte eyenyuñ *anam ntre* ye eyen esie; nditö ëyenyuñ
ëdakha ëñwana ye mëte ye meka mö, ënyuñ ësïn ëwot mö.

13 Ndien kpukpru owo ëyesua mbufo ëbaña enyïñ Mi: edi
ëyenyaña enye emi akade iso osïm akpatre.
14 Edi kadañemi mbufo ëkutde mbubiam ñkpö nsobo
adade ke ebiët eke enye mikpadaha (yak enye emi okotde
ñwed ekere), ke ini oro yak mö emi ëdude ke Judæa
15 ëfeghe ëka ke ikpö obot: yak enye emi odude ke enyöñ
ufök ökusukhöre, ökunyuñ oduk ndimen ñkpö ekededi
16 eke odude ke ufök esie: yak enye emi odude ke iñwañ
17 ökunyuñ afiak aka *ufök* ndimen aqua öföñidem esie. Edi
ödödiök önö mö emi ëyomode ye mö emi ënöde nditö eba
18 ke musen oro! Mbufo ënyuñ ëkpe ubök man okudi ke
19 ini tuep. Koro musen oro ëyedi *musen* ukut, eke oruk
esie akanam miduhe toto ke eritöñö eribot ñkpö eke Abasi
20 obotde tutu osïm emi, midinyuñ iduhe aba. Ndien
mikpedige nte Jehovah akanamde musen oro ëmukhö, baba
owo kiet ikpöböhöke: edi kabaña ndimek owo Esie, emi
21 Enye emekde, Enye anam musen oro ëmukhö. Ndien
owo ekededi ama ödöhö mbufo, ete, Sese, Christ mömi;
22 me, Sese, *Enye* möko; ëkunïm ke akpanikö: koro me-
christ nsu ye me-prophet nsu ëyedakha ëda, ëyenyuñ
ëwut midiöñö ye mutïbe ñkpö, man, edieke ëkpekemede,
23 mö ëkpenam ndimek owo ëwakha ëkpöñ usuñ. Edi mbufo
ëkpeme: sese, Ami ma mbem iso ndöhö mbufo kpukpru
ñkpö emi.
24 Edi ke musen oro, kini ukut oro ebede, utïn eyekïm,
25 öfiöñ idinyuñ iyamake, me-ntantafiöñ ëyenyuñ ëduöñö
ëto ke enyöñ, ëyenyuñ ënyeñe me-odudu enyöñ.
26 Ndien mö ëyekut Eyen owo nte edide ke ikpa-
27 enyöñ ye aqua odudu ye ubööñ. Ndien Enye eyedöñ
me-angel, önyuñ atañ ndimek owo Esie oto ke ofïm
mbinañ, oto ke ata utït isöñ tutu osïm ata utït enyöñ ëbon
ebiët kiet.
28 Kemi ëkpep ñke ke eto fig: kini ñkök esie ësekhede,
ënyuñ ësiakhade iköñ, mbufo ëfiök ëte, ndaeyo ke ekpere;
29 kpa suk ntre, ke mbufo ëkutde ñkpö oro ëwöröde, ëfiök
30 ëte Enye ke ekpere, kpa ke enyïn-usuñ. Kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, Emana emi idibehe, tutu ënam kpukpru
31 ñkpö emi ëma. Enyöñ ye isöñ ëyebe ëfep: edi ikö Mi
32 idibehe. Edi ama edi usen oro me ñkanika oro, baba owo
kiet ifiökke, inyuñ idige me-angel ke enyöñ, inyuñ idige
33 Eyen, iböhöke Ete ikpöñ. Mbufo ëtiñ enyïn, ëkpeme
34 ënyuñ ëböñ akam: koro mbufo mifiökke ini. Etie nte

owo emi akade anyan isañ, emi ökpöñde ufök esie,
önyuñ önöde menam-utom esie odudu, önö owo kiet
35 kiet utom esie, eteme etie-usuñ ñko, ete, ekpeme. Mbufo
ëkpeme ndien: koro mbufo mifiökke ini eke ëte ufök
edidide, me edi ke mbubreyo, me edi kuföt okoneyo,
36 me kini ekikö ökpökde, me ke usenubök; mbak enye
37 edibuat önyuñ okut mbufo ëdede. Ndien se Ami
ndöhöde mbufo, Ami ndöhö kpukpru owo, nte, Ëkpeme.

14 Ekem osuk usen iba ndisïm usörö passover, ye uyo
eke leaven miduhe, ndien ikpö oku ye me-scribe ëyoyom
2 usuñ eke ëdimumde Enye ke ñkari ëwot: koro mö
ëdöhöde ëte, Ëkunam ke ini usörö, mbak ndutïme kotu
mbiobio.
3 Ekem kini Enye odude ke Bethany ke ufök Simon,
owo akpa-mfia oro, nte Enye etiede ke itie-udia, ñwan
kiet edi, emi akamade otu alabaster emi aran spike-
nard odude kesït emi ösöñde urua eti eti; ndien enye
obom otu alabaster, önyuñ ötökhö enye ke ibuot Esie.
4 Edi ndusuk owo ëdu, emi ëyatde esït kotu mö, ëte,
5 Eribiat aran emi öfön ke nso? Koro ëkpekeme ndi-
nyam aran emi ke okuk ikie ita ye udori, ndien ënö
6 mubuene. Ndien mö ësuk enye uyo. Edi Jesus ödöhö
ete, Ëkpöñ enye; nsinam mbufo ënöde enye afaniköñ?
7 enye ama anam eti utom ke idem Mi. Koro mbufo
ëmenyene mubuene ye mbufo kpukpru ini, ndien kini
mbufo ëmema, ëmekeme ndifön ido ye mö: edi mbufo
8 inyeneke Mi kpukpru ini. Enye ama anam se enye
ekemede: enye ama ebem iso eyet ikpöhidem Mi aran
9 ebeñe eribuk. Ndien kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke
ebiët ekededi eke ëdiquöröde gospel emi ke öfuri ererïmbot,
ëyenyuñ ëtïñ se ñwan emi anamde man ëti enye.
10 Ndien Judas Iscariot, owo kiet ke mbet duopeba, aka ke
11 ötö ikpö oku, man ada Enye önö mö. Ndien kini mö
ëkopde, mö ëdaresït, ënyuñ ëñwöñö ndinö enye okuk.
Ndien enye oyom eti usuñ eke edidade Enye *önö*.
12 Ekem ke akpa usen usörö uyo eke leaven miduhe, kini
mö ëwade passover, mbet Esie ëdöhö Enye, ëte, Ke möñ
ke Afo oyom ete, nyïn ika iketïm ñkpö, man Afo adia
13 passover? Ndien Enye ödöñ owo mbet Esie iba, önyuñ
ödöhö mö, ete, Mbufo ëka ëkeduk ke obio, ndien owo kiet
emi obiomde abañ möñ eyesobo ye mbufo: ëtiene enye;

14 ndien ke ūfōk ekededi eke enye odukde, ēdōhö ēte ufōk
oro, ēte, Andikpep ödöhö ete, Ubet Mi odu möñ, eke Ami
15 ndidiade passover ye mbet Mi kesīt? Ndien enye ke
idemesie eyewut mbufo aqua ubet enyöñ emi ēdiöñde
ēma ēbeñe: ndien mbufo ētīm ñkpö do ēnō nyīn.
16 Ndien mbet oro ēwōñö, ēnyuñ ēdi ke obio, ēnyuñ
ēkut kpa nte Enye öködöhöde mö: ndien mö ēnam
passover ebiēt.
17 18 Ekem ke mbubreyo Enye edi ye mbet duopeba. Ndien
nte mö ētiede ēdia ñkpö, Jesus ödöhō ete, Kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, owo mbufo kiet eyetap Mi, kpa owo emi
19 adiade ñkpō ye Ami. Mö ētöñö ndifukhō, 'nyuñ ndōhö
20 Enye kiet kiet, ēte, Ndi ami? Ndien Enye ödöhö mö, ete,
Edi owo kiet ke duopeba, enye emi edebide ye Ami ke usan.
21 Koro Eyen owo aka, kpa nte ēwetde ēbaña Enye:
edi ödödiök önö owo oro oto ke enye ētap Eyen owo!
ökpöfön ye owo oro nte enye mikpamanake.
22 Ndien nte mö ēdiade, Enye ada uyo, ndien ke ama
ōködiöñ, obuñ enye, önyuñ önö mö, ete, Ēbö: emi edi
23 ikpöhidem Mi. Ndien Enye ada cup, ndien ke Enye ama
ökönö eköm, önö mō: ndien kpukpru mö ēñwöñ enye.
24 Ndien Enye ödöhö mō, ete, Emi edi iyīp Mi eke ediomi,
25 emi ēduökde kibuot ediwak owo. Kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, Ami ndiñwöñke aba mfri vine, tutu osīm
usen oro Ami ndiñwöñde enye öbufa ke obio Abasi.
26 Ndien ke mö ēma ēkequö iquö, mö ēwörō ēka ke obot
Olive.
27 Ndien Jesus ōdöhö mö, ete, Kpukpru mbufo
ēyeduōñö: koro ēwetde ēte, Nyekpi ekpemeröñ, ndien
28 me-eröñ ēyesuana. Edi, kini nsetde, nyebem mbufo
29 iso ñka ke Galilee. Edi Peter ödöhö Enye, ete,
Okposuk edi nte kpukpru owo ēduöñöde, ami ndi-
30 duöhō. Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Kakpan ke
ndöhö fi, nte, mfīn emi, kpa ke okoneyo emi, ke ekikö
31 mika-ikpōkke kaña ikaba, afo eyekañ Mi ikata. Edi
enye ödöhö ke ökpösöñ uyo, ete, ñkpakpakpa ye Afo,
ami ndikañke Fi. Kpukpru mö ēnyuñ ēdöhö kpa ntre.
32 Ekem mö ēdi ke ebiēt emi ekerede Gethsemane: ndien
Enye ödöhö mbet Esie, ete, Mbufo ētie mi, kini Ami
33 mböñde akam. Ndien Enye ada Peter, ye James, ye John
ye Enye, önyuñ ötöñö ndikop mkpa-idem, ukpöñ önyuñ
34 öböhö Enye. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ukpöñ Mi öfukhö

35 eti eti ke oyom ndikpa : *m*bufo ëtie *mi*, ëkpeme. Ndien
Enye aka iso esisit, öduö ke isöñ, önyuñ öböñ akam, ete,
36 Edieke ëkemede, ayak ñkanika oro ebe ökpöñ Imö. Enye
önyuñ ödöhö ete, Abba, Ête, Afo emekeme ndinam
kpukpru ñkpö ; men cup emi ke iso Mi fep : edi okudi
37 se Ami made, edi se Afo amade. Ndien Enye edi okut
mö ke ëde, önyuñ ödöhö Peter, ete, Simon, nte afo ke ede ?
38 nte afo ukemeke ndikpeme ke ñkanika kiet ? Êkpeme
ënyuñ ëböñ akam, mbak mbufo ëdiduk ke idomo : ke
39 akpanikö ukpöñ onyïme, edi öbukidem emem. Ndien
Enye önyuñ ötöñö ntak aka, önyuñ öböñ akam, ödöhö
40 suk ikö oro. Ndien Enye ötöñö ntak edi, okut mö ke
ëde, koro enyïn mö ëdobide eti eti : ndien mö ifiökke se
41 ëkpeböröde Enye. Ndien Enye edi öyöhö ikata, önyuñ
ödöhö *mö*, ete, Êdediöñ ëde idap ëka iso kemi, ënyuñ
ëduök odudu : ekem ; ñkanika edi ; sese, ëda Eyen
42 owo ësïn midiök owo ke ubök. Êdakha kenyöñ, ëyak
nyïn ika : sese, enye emi atapde Mi ke ekpere.
43 Ndien idaha oro, ke Enye osuk etïñde ikö, Judas, owo
kiet ke duopeba, edi, ye otu owo emi ëkamade ofut ye
okuk eto ësaña ye enye, ëto ke ikpö oku ye me-scribe ye
44 nyebiowo. Ndien enye emi atapde Enye ama ökönö mö
idiöñö, ete, Owo oro Ami nditïmde Enye inua edi Enye ;
45 ësöñ ëmum Enye, ënyuñ ëda Enye ëka. Ndien ke
enye edide, idaha oro enye etiene Enye, ödöhö ete,
46 Rabbi ; önyuñ otïm Enye inua. Ndien mö ëdori Jesus
47 ubök, ëmum Enye. Edi owo mö kiet emi adade ekpere
48 osio ofut, ekpi owo aqua oku osïbe enye utöñ. Ndien
Jesus ödöhö mö, ete, Nte mbufo ëmewöñö, nte ëbïnede
owo ñwo, ye ofut ye okuk eto ke ubök, ndimum Mi ?
49 Ami ñkodu ye mbufo ke usen ke usen ñkpep mbufo
ke temple, mbufo inyuñ imumke Mi : edi *ënam emi* man
50 se ëwetde okposu. Ndien kpukpru mö ëkpöñ Enye
ëfeñe.
51 Ndien akparawa kiet asaña etiene Enye, awañ öföñ
linen ke idem, ofuk iferi esie : ndien mö ëmum enye ;
52 edi enye ökpöñ öföñ linen, efeghe iferi.
53 Ndien mö ëda Jesus ëka ke ebiët aqua oku : ndien
kpukpru ikpö oku ye nyebiowo ye me-scribe ëbono ëtiene
54 enye. Peter önyuñ etiene Enye asaña nsan nsan, oduk
kpa kesït okure aqua oku ; ndien enye etie ye mesañ-
55 utom ke uñwana *ikañ* ewebe ikañ. Ndien ikpö oku ye

öfuri esop ëyom ikö ntiense ëbaña Jesus man ëwot
56 Enye: ndien mö ique. Koro ediwak ntiense ëtiñde
57 ikö nsu ëdian Enye, ndien ikö mö isañake kiet. Ndien
ndusuk owo ëdakha ëda ëdöhö ikö ntiense nsu ëdian
58 Enye, ëte, Nyïn ima ikop Enye ödöhöde ete, Ami nyewuri
temple emi ënamde ke ubök, ndien ke usen ita nyeböp
59 eñwen eke minamke ke ubök. Ndien ikö ntiense mö ñko
60 isañake kiet. Ndien aqua oku adakha kenyöñ kuföt mö,
önyuñ obup Jesus, ete, Nte Afo uböröke ikö? nso ke
61 mö emi ëtiñ ëdian Fi? Edi Enye ododop, inyuñ iböröke
ikö. Aqua oku ötöñö ntak obup Enye, ete, Nte
62 Afo edi Christ, Eyen Andifön-Ñkan? Ndien Jesus
öbörö enye, ete, Edi Ami: ndien mbufo ëyekut Eyen
owo etiede ke ubök nasia odudu, önyuñ asañade edi ke
63 ikpa-enyöñ heaven. Ndien aqua oku awai edisïne-
ñkpö esie, önyuñ ödöhö ete. Nso ntiense ke nyïn isuk
64 iyom? Mbufo ëmekop isuñi oro: mbufo ëse didie?
Ndien kpukpru mö ëbiom Enye ikpe, ëte, Enye odot
65 mkpa. Ndien ndusuk owo ëtöñö ndifiari Enye etap,
'nyuñ mfuk Enye iso, 'nyuñ 'ntö Enye ita, 'nyuñ ndöhö
Enye, ete, Tïñ prophecy: ndien mesañutom kpa ini oro
Enye odukde mö ubök ëmia Enye ke ubök mö.
66 Ekem nte Peter etiede kisöñ ke esït okure, eyen-añwan
67 kiet, asaña-utom aqua oku, edi; ndien nte okutde Peter
ewebede ikañ, enye owuk enyïn ese enye, önyuñ ödöhö ete,
68 Afo ökönyuñ odu ye owo Nazareth oro, kpa Jesus. Edi
enye akañ, ete, Ami mfiökke, nyuñ ñkopke se afo ödöhöde:
ndien enye öwörö oduk ke efe nsuk uyo; ndien ekikö
69 ökpök. Ndien eyen-añwan oro okut enye, önyuñ ötöñö
ntak ödöhö mö emi ëdade do, ete, Enye emi edi owo mö
70 kiet. Edi enye ötöñö ntak akañ. Ndien ke ekpri ini
ebede mö emi ëdade do ëtöñö ntak ëdöhö Peter, ëte, Ke
akpanikö afo edi owo mö kiet, koro afo edide owo Galilee.
71 Edi enye ötöñö ndisuñi, 'nyuñ 'ntomo, ete, Ami mfiökke
72 owo emi mbufo ëdöhöde ëbaña. Ndien idaha oro
ekikö ökpök utïm ikaba. Ndien Peter eti ikö oro,
nte Jesus öködöhöde enye, ete, Ke ekikö mika-ikpökke
kaña ikaba, afo eyekañ Mi ikata. Ndien kini enye ekerede
ikö oro, enye atua eyet.

15 NDIEN ke ata usenubök ikpö oku ye nyebiowo ye me-
scribe ye öfuri esop ëduk odu, ëböp Jesus ëda Enye ëka

2 ëkeyak ënö Pilate. Ndien Pilate obup Enye, ete,
Nte Afo edi edidem Me-Jew? Ndien Enye öbörö
3 ete, Ami ndi *Enye*. Ndien ikpö oku ëdori Enye
4 ediwak ikö. Ndien Pilate ötöñö ntak obup Enye, ete,
Nte Afo uböröke baba ikö kiet? se adaña ekese ñkpö,
5 emi mö ëdoride Fi. Edi Jesus iböröke aba baba ikö
kiet; oro anam Pilate eyïk eti eti.
6 Ndien ke usörö enye akam asana owo-ñkpököbi kiet
7 emi mö ëbeñede ayak önö mö. Ndien owo kiet emi
ekerede Barabbas eketie ke ñkpököbi ye mö emi ënamde
ndutïme, me-owo emi ëkenyuñ ëwotde owo ke ndutïme
8 oro. Ndien otu owo ëdök ëtiene enye ënyuñ ëtöñö
ndibeñe enye, ëte, anam nte enye akam esinamde önö mö.
9 Ndien Pilate öbörö mö, ete, Nte mbufo ëyom ëte ami
10 nsana edidem Me-Jew nyak nö mbufo? Koro enye
okutde ete, ikpö oku ëkeyak Enye ënö oto ke ufup.
11 Edi ikpö oku ëdemere otu owo, ëte, Enye akpakam ayak
12 Barabbas önö mö. Ndien Pilate ötöñö ntak ödöhö mö,
ete, Nso ndien ke ami ndinam ye Enye emi mbufo ëkotde
13 Edidem Me-Jew? Ndien mö ëtöñö ntak ëfiori ëte, Köñ
14 Enye ke cross. Ndien Pilate ödöhö mö, ete, Ke nso,
nso idiök ñkpö ke Enye akanam? Edi mö ëdediöñ
15 ëfiori ëte, Köñ Enye ke cross. Ndien Pilate, ke eriyom
ndinem otu owo esït, asana Barabbas ayak önö mö, ndien,
ke enye ama akamia Jesus, ayak Enye önö mö, ete,
ëköñ Enye ke cross.
16 Ndien mbon-eköñ ëda Enye ëduk ke okure, emi edide
aqua ufök andikara; ndien mö ëkot öfuri udïm ëbono
17 ötö kiet. Ndien mö ësïne Enye ididuot *öföñidem*, ndien
18 ëdök anyanya ñkukïm ëyara Enye ke ibuot; ënyuñ
19 ëtöñö ndiköm Enye, ëte, Etia, Edidem Me-Jew! Ndien
mö ëda eto ëmia Enye ke ibuot, ëfiari Enye etap, ënyuñ
20 ëtöñö edöñ ëtuak ibuot ënö Enye. Ndien kini mö ëma
ëkebiaña Enye, mö ësio Enye ididuot öföñidem, ënyuñ
ësïne Enye öföñidem Esie. Ndien mö ëda Enye ëwörö
ëka ndiwot Enye ke cross.
21 Ndien mö ënyïk owo kiet emi otode ke iñwañ asaña ebe,
Simon owo Cyrene, ëte Alexander ye Rufus, etiene mö,
22 man obiom cross Esie. Ndien mö ëda Enye ëka ke ebiët
23 Golgotha, oro edi ke erisiak ikö, Ebiët mkpökpörö. Ndien
mö ënö Enye wine emi abuakhade ye ndot ndot ñkpö: edi
24 Enye iböhö. Ndien mö ëköñ Enye ke cross, ënyuñ ëdeme

öföñidem Esie, ësïn afia ëbaña mö, se mö kiet kiet
25 ëkpedade. Ekedi ke ñkanika ita ke mö ëköñ Enye
26 ke cross. Ndien ëwet ñwed ëdori ikö Esie ke
27 enyöñ, EDIDEM ME-JEW. Ndien mö ëköñ inö iba ke
28 cross ye Enye; kiet ke ubök nasia Esie, kiet ke ufien.
29 Ndien mö emi ësañade ëbe ësak Enye, ënyuñ ënyeñe
ibuot mö, ëte, Ah! Afo emi owuride temple, önyuñ
30 öböpde enye ke usen ita, nyaña idemfo, nyuñ sukhöre
31 ke cross. Kpa suk ntre ikpö oku ye me-scribe ësak
Enye kotu mö, ëte, Enye akanyaña owo efen; Enye
32 ikemeke ndinyaña idemesie. Yak Christ, Edidem Israel,
ösukhöre ke cross kemi, man nyïn ikut inyuñ inïm ke
akpanikö. Mö emi ëkeköñde ye Enye ke cross ënyuñ
ësuene Enye.
33 Ndien kini osïmde ñkanika itiokiet, ekïm ofuk
öfuri isöñ tutu osïm ñkanika usukkiet. Ekem ke
34 ñkanika usukkiet, Jesus ofiori ke ökpösöñ uyo, ete, Eloi,
Eloi, lama sabachthani? emi öwöröde ke erisiak ikö,
35 Abasi Mi, Abasi Mi, nsinam Afo ökpöñde Mi? Ndien
ndusuk mö emi ëdade do, kini mö ëkopde, ëdöhö ëte, Sese,
36 Enye ke okot Elijah. Ndien owo kiet efeghe aka ekedebi
ndöbö ke vinegar, önyuñ owuk enye ke eto, önö Enye,
ete öñwöñ, ete, Yak etie; yak ise me Elijah eyedi
37 edisukhöre Enye. Ndien Jesus osioro ökpösöñ uyo,
38 önyuñ ayak ukpöñ Esie. Ndien ikpeghe temple asiakha
39 ke mbak iba ötöñöde ke enyöñ tutu osïm isöñ. Ndien kini
centurion, emi adade ekpere ekem iso ye Enye, okutde nte
Enye ayakde ukpöñ ntem, enye ödöhö ete, Ke akpanikö
40 owo emi ekedi Eyen Abasi. Iban ñko ënyuñ ëda nsan
nsan ëse: Mary Magdalene, ye Mary eka James ekpri ye
41 Joses, ye Salome ëdu kotu mö; emi, ini Enye odude ke
Galilee, ësañade ye Enye, ënyuñ ënamde ñkpö ënö Enye;
ye ediwak iban eñwen emi ësañade ye Enye ëdök ëdi ke
Jerusalem.
42 Ekem ke osïmde mbubreyo, sia edide *usen* eribeñe idem,
43 oro edi, usen eke ebemde sabbath iso, Joseph, owo Ari-
mathæa, owo esop ye akamba owo, emi ke idemesie önyuñ
ebetde obio Abasi, edi; ndien enye oduk etiene Pilate
44 uko uko, önyuñ ebeñe okpo Jesus. Ndien Pilate eyïk,
ete, me Enye akpa kaña: ndien ke okotde centurion
45 oro, obup enye me Enye akam akpa. Ndien kini enye
46 okopde ikö centurion, enye ayak okpo önö Joseph. Ndien

enye edep öföñ linen, ada Enye öśakhöre, önyuñ awañ
Enye ke öföñ linen oro, önyuñ onïm Enye ke udi eke ëke-
tïbide ke itiat; ndien enye akpat itiat eberi ke inua udi.
47 Ndien Mary Magdalene ye Mary eka Joses ëkut ebiët
eke ënïmde Enye.

16 Ekem ke sabbath ama ekebe, Mary Magdalene ye
Mary eka James, ye Salome ëdep ufuöñkpö, man mö
2 ëdi ëdiyet Enye ke idem. Ndien ke usenubök tukhi ke akpa
3 usen urua, mö ëdi ke udi kini eyo ama ekesiere. Ndien
mö ke ëdöhö kiet ye eken, ëte, Anie edikpat itiat ke inua
4 udi efep önö nyïn? ndien ke mö ëmenerede enyïn ëse,
mö ëkut ëte ëma ëkpat itiat ëfep: koro enye okponde.
5 Ndien kini mö ëdukde ke udi, mö ëkut akparawa kiet
etiede ke ñkañ nasia, emi esïnede afia öföñidem;
6 ndien mö ëyïk akpan akpan. Ndien enye ödöhö mö,
ete, Ekuyïk: mbufo ëyom Jesus eyen Nazareth, emi
ëkeköñde ke cross: Enye ama eset; Enye iduhe mi: sese,
7 ebiët emi ënïmde Enye! Edi ëka ëkedöhö mbet Esie
ye Peter, ëte, Enye möñ ebem mbufo iso aka ke Galilee:
do ke mbufo ëdikut Enye, kpa nte Enye öködöhöde
8 mbufo. Ndien mö ëwöñö ënyuñ ëfeñe ëkpöñ udi; koro
nyek-idem ye mkpa-idem ënamde mö: mö inyuñ itïñke
baba ikö kiet inö owo; koro mö ëfeghede ndïk.
9 Ekem ke Enye abakde eset ke akpa usen urua,
Enye ebem iso owut Idemesie önö Mary Magdalene,
emi Enye ekebïnde demon itiaba osio enye ke idem.
10 Enye aka öködöhö mö emi ëkedude ye enye, nte mö
11 ësemede ënyuñ ëtuade eyet. Ndien kini mö ëkopde
ëte, Enye ke odu uwem, ëte, *Mary* ama önyuñ okut Enye,
inïmke ke akpanikö.
12 Ke ñkpö emi ëbede Enye ada mbiët efen owut
Idemesie önö owo mö iba, nte mö ësañade ke usuñ ëka
13 iñwañ. Ndien mö ëdakha ëka ëketïñ ënö mö eñwen:
mö inyuñ inïmke mö ke akpanikö.
14 Ndien ke oro ebede Enye owut Idemesie önö mbet
duopekiet ke idemmö nte mö ëtiede ke itie-udia; ndien
Enye emen unana mbuötidem ye nsöñ-esït mö asua önö
mö, koro mö minïmke mö emi ëkutde Enye ke Enye ama
15 ekeset ke akpanikö. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo ëka
ke öfuri ererïmbot, ënyuñ ëquörö gospel ënö kpukpru owo.
16 Enye emi onïmde ke akpanikö önyuñ anade baptism

ëyenyaña enye; edi enye emi minïmke ke akpanikö,
17 ikpe eyebiom enye. Ndien midiöñö emi ëyetiene mö
emi ënïmde ke akpanikö: ke enyïñ Mi ke mö ëyebïn
18 demon; ëyenyuñ ësem mbufa usem; ënyuñ ëmen uruk-
iköt ke ubök, mö ëma ënyuñ ëñwöñ ñkpö mkpa ekededi,
idinamke mö idiök ñkpö; mö ëyenyuñ ëdori mbon
udöñö ubök, ndien mö ëyekop idem.
19 Ntre, ke Öböñ Jesus ama eketïñ önö mö ama, ëmen
Enye ëdök ke heaven, Enye önyuñ etie ke ubök nasia
20 Abasi. Ndien mö ëwöñö, ëkequörö ke kpukpru ebiët,
Öböñ önyuñ anam utom ye mö, önyuñ anam utom ösöñö
ada oto ke midiöñö eke ëtienede. Amen.

---

## GOSPEL LUKE.

1 Sia ediwak owo ëma ëkesïn ubök ndiwet mbuk mbaña
2 me-ñkpö oro ëkewöröde kotu nyïn, kpa nte mö, emi
toto ke eritöñö ëkedide mendikut ke enyïn ye menam-
3 utom ikö *Abasi*, ëkedöhöde nyïn, eketie mi nte öfön ñko,
emi ma ñkötöñö ke eritöñö ntïm ntiene usuñ kpukpru
4 ñkpö, ndiwet ke itie ke itie nö fi ata eti Theophilus; man
afo otïm öfiök akpanikö ke abaña ikö oro ëkekpepde fi.

5 Ke eyo Herod edidem Judæa, oku kiet okodu ekere
Zacharias, owo ñka Abijah: enye önyuñ enyene ñwan
emi otode ke nditö-iban ufök Aaron, enyïñ esie ekere Elisa-
6 beth. Ndien mö mbiba ëfön kiso Abasi, ësesaña ke
7 kpukpru mewukhö ye mbet Jehovah, iduehe. Ndien mö
inyeneke eyen, koro Elisabeth edide ada, mö mbiba
ënyuñ ësöñ.
8 Ekem kini enye anamde utom itie oku kiso Abasi ke ini
9 ñka esie, nte ido itie utom oku edide, afia otïp enye,
10 ete, oduk ke temple Jehovah öföp incense. Ndien
öfuri otu owo ëböñ akam ke esien ke ini erifööp
11 incense. Ndien angel Jehovah owut enye idem ada ke
12 nasia itie-uföp incense. Ndien ekikere otïmere Zacharias ke
13 enye okutde *enye*, ndïk önyuñ odoro enye ke idem. Edi
angel ödöhö enye, ete, Kufeghe ndïk, Zacharias: koro
ëma ëkop mkpe-ubök fo, ndien ñwan fo Elisabeth eyeman

14 eyeneren önö ñ, afo eyenyuñ osio enye enyïñ John. Ndien
afo eyekut ata inemesït ye idaresït; ediwak owo
15 ëyenyuñ ëdara ke emana esie. Koro enye edikponde ke
iso Jehovah, enye idinyuñ iñwöñke wine me ökpösöñ
ediñwöñ-ñkpö; ndien Edisana Spirit eyeyöhö enye ke
16 idem toto ke emana esie. Ndien enye eyekabare ediwak
17 nditö Israel ëtiene Jehovah Abasi mö. Ndien enye
eyebem Enye iso ke spirit ye odudu Elijah, ndikabare esït
mëte ëtiene nditö, mbon nsöñ-ibuot *ënyuñ ësaña* ke
ifiök nti owo; nditïm 'nö Jehovah mbio eke ëbeñede
18 idem ëbet Enye. Ndien Zacharias ödöhö angel, ete,
Ami ndida nso mfiök emi? koro ami ndide akani eren,
19 ñwan mi önyuñ ösöñ. Ndien angel oro öbörö enye,
ete, Ami ndi Gabriel, emi ndade kiso Abasi; ndien
ëdöñ mi ndidöhö fi, 'nyuñ mbuk eti mbuk emi 'nö
20 fi. Ndien sese, afo eyedi imum udunyuñ ukemeke nditïñ
ikö, tutu osïm usen eke ñkpö emi ëdisude, koro afo
munïmke mikö mi ke akpanikö, emi ëdisude ke ini mö.
21 Ndien mbiobio ëbet Zacharias, ënyuñ ëyïk nte enye
22 ebïgide ke temple. Ndien adañemi enye öwöröde, enye
ikemeke ndidöhö ikö ye mö: ndien mö ëfiök ëte, enye
ama okut ñkukut ke temple: ndien enye anam idiöñö
23 önö mö, önyuñ etie imum. Ekem kini musen utom
esie ëyöhöde, enye önyöñ ke ufök esie.
24 Ndien ke musen emi ëma ëkebe Elisabeth ñwan esie
oyomo; ndien enye odïbe ke öfiöñ ition, önyuñ ödöhö ete,
25 Jehovah ama anam ntem önö mi ke musen eke Enye esede
mi, ndimen but mi kotu owo mfep.
26 Ekem ke öyöhö öfiöñ itiokiet Abasi ödöñ angel Gabriel
27 utom ke obio Galilee, emi ekerede Nazareth, etiene eyen-
öwöñ-añwan emi ëkedade ënö owo ufök David, emi ekerede
28 Joseph; enyïñ eyen-añwan oro önyuñ ekere Mary. Ndien
enye oduk etiene enye, önyuñ ödöhö ete, Mököm fi, afo
29 emi okutde aqua mfön, Jehovah odu ye afo. Edi esït
otïmere enye eti eti ke ikö oro, enye önyuñ ekere se oruk
30 eköm emi öwöröde. Ndien angel ödöhö enye, ete, Kufeghe,
31 Mary: koro Abasi enende iso ye afo. Ndien sese, afo
eyeyomo, eyenyuñ aman eyeneren, önyuñ osio Enye
32 enyïñ Jesus. Enye eyekpon, eyenyuñ ekere Eyen Ata
Edikoñ: Jehovah Abasi eyenyuñ önö enye ebekpo ëte
33 Esie David: Enye eyenyuñ akara ufök Jacob ke nsinsi;
34 uböñ Esie idinyuñ ikureke. Edi Mary ödöhö angel,

ete. Ñkpö emi ediwörö didie, sia ami memñökke eren-
35 owo? Ndien angel öbörö enye, ete, Edisana Spirit
eyedoro fi ke idem, odudu Ata Edikoñ eyenyuñ ofuk
fi: mödo se idimanade eyekere Edisana, Eyen Abasi.
36 Ndien sese, Elisabeth ñwan oruk fo, enye ñko ama oyomo
eyeneren ke usöñ esie: ndien emi edi öyöhö öñöñ itiokiet ye
37 enye emi ëkekotde ada. Koro baba ikö kiet emi otode
38 Abasi idinanake odudu. Ndien Mary ödöhö ete, Sese,
ofn-añwan Jehovah; akpakam öwörö önö mi nte uyo
fo edide. Ndien angel adakha ökpöñ enye.
39 Ndien Mary adakha kenyöñ ke musen oro awara aka
40 obot obot, ke obio Judah kiet; önyuñ oduk ke ufök
41 Zacharias önyuñ ököm Elisabeth. Ekem kini Elisabeth
okopde eköm Mary, eyen öfrö enye ke idibi; ndien Elisa-
42 beth öyöhö ye Edisana Spirit; önyuñ emenere uyo esie oñori
ökpösöñ, ete, Öföfön önö fi kotu iban, önyuñ öföfön önö
43 mfri idibi fo. Ndien oruk ñkpö emi oto möñ etiene mi,
44 nte eka Öböñ mi ekpetiene mi? Koro sese, ke ini uyo
eköm fo odukde mi ke utöñ, eyen öfrö ke idibi mi ke
45 idaresit. Ndien öföfön önö enye emi onimde ke akpanikö;
46 koro ñkpö oro Jehovah öködöhöde enye ëyesu. Ndien
Mary ödöhö ete,
Ukpöñ mi ke okpono Jehovah,
47 Spirit mi ama önyuñ adara ke Abasi Andinyaña mi.
48 Koro Enye ama ese erisukhöre itie ofn-añwan Esie:
Koro sese, ötöñöde ke ini emi kpukpru emana ëyedöhö
ëte, Öföfön önö mi.
49 Koro Enye emi enyenede odudu ama anam ikpö ñkpö
önö mi;
Ndien enyiñ Esie edi edisana.
50 Ndien mböm Esie enyene öfuri emana
Kpa mö emi ëbakde Enye.
51 Enye ama ada ubök Esie ayarare odudu;
Enye ama asuan mbon ntañ-idem ke ekikere esit mö.
52 Enye ama ösukhöre mböñ ke ebekpo mö,
Önyuñ ofori mö emi ësukhörede.
53 Enye ama ada nti ñkpö öyukhö mö emi ëtiede biöñ;
Enye ama önyuñ anam mbon inyene ënyöñ ubök ubök.
54 Enye ama anyaña Israel owo Esie,
Man Enye eti mböm Esie
55 (Kpa nte Enye ödöhöde mëte nyïn)
Emi Enye atuade Abraham ye nditö esie ke nsi nsi.

56 Ndien Mary adañ ye enye ñkpö nte ōñöñ ita, ndien añak
önyöñ ke ufök esie.
57 Ekem ini uman Elisabeth ōyōhō eke enye edimande
58 eyen; enye önyuñ aman eyeneren. Ndien mböhiduñ
esie ye oruk esie ēkop ēte, Jehovah ama anam mböm
59 Esie okpon önö enye; mö ēnyuñ ēdara ye enye. Ekem
ke ōyöhō usen itiaeta, mö ēdi ndinīm eyen mbobi; ndien
60 mö ēyom ndisio enye enyīñ ēte esie Zacharias. Ndien
eka esie ödöhö ete, Idige ntre; edi enye edikere John.
61 Ndien mö ēdöhö enye, ēte, Baba oruk fo kiet ikereke
62 enyīñ emi. Ndien mö ēda idiöñō ēbup ēte esie enyīñ
63 eke enye oyomde ete, ēsio enye. Ndien enye ete, ēnö
imō itiat-ñwed, ōnyuñ ewet ete, Enyīñ esie edi John.
64 Ndien kpukpru mö ēyīk. Ndien ke idaha oro inua
ye edeme esie ētara, enye önyuñ etīñ ikö otoro Abasi.
65 Ndien ndīk anam kpukpru mböhiduñ mō: mö ēnyuñ
66 ēbuk kpukpru ñkpö emi ke obot obot Judæa. Ndien
kpukpru mö emi ēkopde ēnīm mö ke esīt mö, ēte, Nso
oruk owo ke eyen emi edidi? Koro ubök Jehovah odude
ye enye.
67 Ndien Zacharias ēte esie öyöhö ke Edisana Spirit,
önyuñ etīñ prophecy, ete,
68 Ētoro Jehovah, Abasi Israel;
Koro Enye ama edi ndise, ama önyuñ afak iköt Esie,
69 Enye ama önyuñ emenere nduk erinyaña önö nyīn
Ke ufök David owo Esie
70 (Kpa nte Enye akadade inua nti prophet Esie ödöhō
tōtöñö ke eritöñö ererīmbot),
71 Erinyaña nsio ke ubök musua nyīn, ye ke ubök
kpukpru mö emi ēsuade nyīn:
72 Ndiyarare mböm 'nö mëte nyīn,
'Nyuñ nti edisana ediomi Esie:
73 Uñwöñö oro Enye ököñwöñöde ōnō Abraham ēte nyīn,
74 Ete, ke isiode nyīn ke ubök musua nyīn, iyenō nyīn
odudu
Ndinam ñkpö 'nö Imö, ndīk iduhe,
75 Ke edisana ye edinen ido ke iso Esie kpukpru musen
nyīn.
76 Ndien afo, eyen, eyenyuñ ekere prophet Ata Edikoñ:
Koro afo edibemde Jehovah iso ndidiöñ usuñ Esie;
77 Ndinō iköt Esie ifiök erinyaña
Kė erifen midiöñkpö mō,

78 Oto ke esit mböm Abasi nyïn,
Emi otode oro usiere enyöñ editiene nyïn,
79 Ndiyama 'nö mö emi ëtiede ke ekïm ye mfut mkpa;
Nditeme ukot nyïn ëduk ke usuñ emem.
80 Ndien eyen ököri, önyuñ akabare ösöñö ke spirit, ndien
enye odu ke desert tutu osïm usen oro ëdade enye ëwut
Israel.

2 Ekem ke musen oro Cæsar Augustus owuk ewukhö, ete,
2 ëwet enyïñ kpukpru owo ësïn ke ñwed. Emi edi akpa
eriwet enyïñ nsïn ke ñwed kini Quirinius edide andikara
3 Syria. Ndien kpukpru owo ëka ndiwet enyïñ mö, kpu-
4 kpru owo kiet kiet ke obio esie. Ndien Joseph ñko oto
ke obio Nazareth ke Galilee, ödök aka ke Judæa ke obio
David, emi ekerede Bethlehem, koro enye edide owo ufök
5 ye oruk David; ndiwet enyïñ esie, asaña ye Mary, emi
ëkedade ënö enye ke ñwan, emi ekperede ndiman eyen.
6 Ekem, kini mö ëdude do, usen ekem eke enye edimande
7 eyen. Ndien enye aman akpan esie; önyuñ ada öföñ
awañ enye ke idem, önyuñ onïm Enye ke usïn-udia ufene,
koro itie mikemke mö ke ufök isen.
8 Ndien mekpemeröñ ëdu ke edem oro ëtie ke iñwañ,
9 ëkpeme eröñ mö ke okoneyo. Ndien angel Jehovah ada
ekpere mö, uböñ Jehovah önyuñ ayama akan mö okuk:
10 ndien mö ëfeghe ndïk eti eti. Ndien angel ödöhö
mö, ete, Ëkufeghe; koro sese, ami nda nti mbuk aqua
11 idaresït eke edinyenede kpukpru owo nsök mbufo: koro
Andinyaña emi edide Christ Öböñ amanade önö mbufo
12 mfïn ke obio David. Ndien emi edi idiöñö emi ënöde
mbufo; Mbufo ëyekut nsek-eyen emi ëwañde ke öföñ
13 anade ke ebiët usïn-udia ufene. Ndien ke idaha oro
otu mbon enyöñ ëdu ye angel, ënyuñ ëtoro Abasi, ëte,
14 Yak uböñ enyene Abasi ke ata enyöñ,
Emem önyuñ odu kisöñ kotu owo emi Enye enemde
esït ye mö.
15 Ekem, kini me-angel ëdañade ëkpöñ mö ënyöñ ke
heaven, mekpemeröñ ëdöhö kiet ye eken, ëte, Ëyak nyïn
ika ke Bethlehem naña, ikese ñkpö emi otïbede, emi
16 Jehovah önyuñ asiande nyïn. Ndien mö ëwara ëka,
ënyuñ ëkut mö mbiba, Mary ye Joseph, ye nsek-eyen
17 anade ke usïn-udia ufene. Ndien kini mö ëkutde, mö
18 ëyarare ikö oro ëkedöhöde mö ëbaña eyen emi. Ndien

kpukpru owo emi ēkopde ēyīk ēbaña ikō oro mekpem-
19 eröñ ēdöhöde mö. Edi Mary onīm kpukpru ikō
20 emi, önyuñ ekere mö ke esīt esie. Ndien mekpemeröñ
ēfiak ēnyöñö, ēkpono ēnyuñ ētoro Abasi ke kpukpru ñkpö
oro mö ēkopde ēnyuñ ēkutde, kpa nte ēkedöhöde mö.
21 Ndien ke ekemde usen itiaeta, emi ēnīmde Enye mbobi,
ēsio Enye enyīñ JESUS, enyīñ oro angel okosiode Enye ke
mika-iyomoke Enye kaña.
22 Adañemi musen erinam mö ēsana nte ibet Moses
etemede ēkemde, mö ēda Enye ēdi ke Jerusalem, ndinīm
23 Enye kiso Jehovah (nte ēwetde ke ibet Jehovah, ēte,
Kpukpru nditō iren kiet kiet eke esirerede itie-eyen edikere
24 edisana önö Jehovah), ndinyuñ ñwa uwa nte ibet Jehovah
25 ödöhöde, mbomo ñkuku iba, me nditō ibiom iba. Ndien
sese, owo kiet odu ke Jerusalem, ekere Simeon; owo emi
edi eti önyuñ eteñe Abasi, önyuñ ebebet ndöñesīt Israel:
26 Edisana Spirit önyuñ odoro enye ke idem. Ndien Edisana
Spirit ama akasian enye, ete, enye idique mkpa, tutu enye
27 okut Christ emi Jehovah ōdöñde. Ndien enye odu ke
Spirit oduk ke temple: ndien kini ēte ye eka ēdade eyen
28 Jesus ēduk, man ēnam ye Enye nte ibet aşañade, enye
emen Enye ke ubök esie, otoro Abasi, önyuñ ödöhö ete,
29 O Oböñ, yak owo Fo önyöñ ke ifure kemi,
Nte Afo ököddöhöde;
30 Koro enyīn mi ēma ēkut erinyaña Fo,
31 Eke Afo okotīmde onīm kiso kpukpru midut;
32 Uñwana eke ediyararede ñkpö önö Me-Gentile,
Ye uböñ iköt Fo Israel.
33 Ndien ēte ye eka Esie ëyīk ke abaña me-ñkpö oro
34 ēdöhöde ēbaña Enye; ndien Simeon ödiöñ mö, önyuñ
ödöhö Mary eka Esie, ete, Sese, ēma ēnīm Enye emi man
ediwak owo ke Israel ēduö ēnyuñ ēdakha kenyöñ; man
35 Enye önyuñ edi idiöñö eke ētīñde ikō ēdian Enye; ofut
eyenyuñ okīm fi ukpöñ ñko; man ēyarare ekikere ediwak
36 esīt. Ndien owo kiet odu, ekere Anna, prophet-añwan,
eyen Phanuel, owo esien Asher (enye edi ata akani
añwan, ama ökönyuñ odu ye ebe isua itiaba ötöñöde ke
37 ini ndö esie, enye ökönyuñ edi ebe-akpa ke isua anañ ye
inañ), emi midakhake ke temple, edi anam ñkpō önō
Abasi ke eritre udia ye mkpe-ubök okoneyo ye uwemeyo.
38 Ndien enye oduk edi ke idem ini oro önyuñ ököm Abasi,
önyuñ etīñ abaña Enye önō kpukpru owo emi ēbetde

39 erifak Jerusalem. Ndien ke mö ēma ēkenam kpukpru
ñkpö eke ēsañade ye ibet Jehovah ēma, mö ēfiak ēnyöñ
ke obio mö, Nazareth ke Galilee.
40 Ndien Eyen ököri, önyuñ akabare ösöñö, önyuñ öyöhö
ye ifiök : mfön Abasi önyuñ odu ye Enye.
41 Ndien ēte ye eka Esie ēkeka Jerusalem kpukpru isua
42 ke usörö passover. Ndien ke Enye osīmde isua duopeba,
43 mö ēdök ēka nte ido usörö edide ; ndien kini musen
ēkemde, nte mō ëfiakde ēnyöñ, eyen oro Jesus osuk ke
44 edem ke Jerusalem ; ndien ēte ye eka Esie ifiökke ; ēdori
enyīn ēte, Enyẹ odu ke udīm isañ, mö ēsaña isañ usen
kiet ; ndien mö ēyom Enye kotu oruk ye mödiöñō mō :
45 ndien ke mö mique Enye, mö ēfiak ēka ke Jerusalem,
46 ēkeyom Enye. Ekem ke usen ita ēma ēkebe, mö ēkut
Enye ke temple, etiede kotu mendikpep, akpañ utöñ önö
47 mö, önyuñ obup mö mbume : ndien enyene kpukpru owo
emi ēkopde ikö Esie ndyö ke eti ibuot Esie ye ke me-
48 ibörö Esie. Ndien ke mö ēkutde Enye, mö ēyīk eti eti :
ndien eka Esie ödöhö Enye, ete, Eyen, nsinam Afo anamde
ntem ye nyīn ? Sese, usö ye ami ima iyom Fi ke mfukhö.
49 Ndien Enye öbörö mö, ete, Ke didie ke mbufo ēkeyom Mi ?
Nte mbufo ifiökke ite, Ami nyene ndidu ke ufök Ēte Mi ?
50 Ndien mō ifiökke ikö oro Enye ödöhöde mö. Ndien Enye
51 etiene mö ọsukhōre edi ke Nazareth ; önyuñ osuk ibuot önö
mö : ndien eka Esie onīm kpukpru me-ikö oro ke esīt esie.
52 Ndien Jesus ököri ke ifiök ye idaha, ye ke erikut
mfön kiso Abasi ye owo.

3 Ekem ke öyöhö isua uböñ Tiberius Cæsar efut, Pontius
Pilate önyuñ edide andikara Judæa, Herod önyuñ edide
tetrarch Galilee, Philip, eyen-ēte esie, önyuñ edi tetrarch
adaña Ituræa ye Trachonitis, Lysanias ñko önyuñ edi
2 tetrarch Abilene, ini Annas ye Caiaphas ēdide ikpō oku,
3 uyo Abasi osīm John eyen Zacharias ke desert. Ndien
enye asaña ke öfuri adaña Jordan, öquörö baptism erikab-
4 are esīt man ēfen midiöñkpō ; nte ēwetde ke ñwed ikō
Isaiah prophet, ēte,

Uyo andifiori ke desert, ete,
Mbufo ēdiöñ usuñ Jehovah,
Ēneñere ökpōusuñ Esie.
5 Kpukpru ītīkhere ebiāt ēyemenere kenyöñ,
Kpukpru ikpō ye ñkpri obot ēyenyuñ ēsukhōre ;

Se Iquañade eyenyuñ akabare enen,
Ibombom eyenyuñ akabare edi una-isöñ;
6 Ndien kpukpru owo ëyekut erinyaña Abasi.
7 Ndien enye ödöhö me-otu owo oro ëkewöñöde man
enye onīm mö baptism, ete, Mbufo nditö urukiköt, anie
eketeme mbufo, ete, ëfeñe ëböhö iyaresīt eke edidide?
8 Ëñwom naña mfri eke odotde erikabare esīt, ëkunyuñ
ëtöñö ndidöhö kesīt mbufo, ëte, Mimö imenyene Abraham
ke ëte mimö: koro mödöhö mbufo, nte, Abasi ekeme
ndinam me-itiat emi ëdakha ëda ëdi nditö ënö Abraham.
9 Kpa ke idem idahemi ënīm ekudi ke etak eto: mödo
ëkpide kpukpru eto emi miñwomke eti mfri ëduök ëmen
10 ësīn ke ikañ. Ndien me-otu owo oro ëbup enye, ëte, Nso
11 ke nyīn inyene ndinam ndien? Ndien enye öbörö mö,
ete, Enye emi enyenede öföñidem iba yak önö enye
emi minyeneke kiet; enye emi enyenede udia, yak enye
12 önyuñ anam kpa ntre. Ndien me-publican ñko ënyuñ
ëtiene enye man enye onīm mö baptism, ndien mö ëbup
13 enye, ëte, Andikpep, nyīn inyene ndinam nso? Ndien
14 enye öbörö mö, ete, Ëkubö ëkan se ëtemede mbufo. Ndien
mbon-eköñ ñko ëbup enye, ëte, Nyīn-e, nso ke nyīn
inyene ndinam? Ndien enye öbörö mö, ete, Ëkufiomo
baba owo kiet, ëkunyuñ ëbö owo ñkpö ke ido eke minenke,
ënyuñ ënemesīt ye okuk-utom mbufo.
15 Ndien ke mbiobio ëdoride enyīn, kpukpru owo ënyuñ
16 ëkerede ke esīt mö ëbaña John, me enye edi Christ;
John ödöhö kpukpru mö, ete, Ke akpanikö ami
nda möñ nīm mbufo baptism; edi Enye ke edi emi
enyenede odudu akan mi, emi ami mendotke nditat
uruk ikpa-ukot Esie: Enye eyeda Edisana Spirit ye ikañ
17 onīm mbufo baptism: emi usak-ñkpö Esie odude Enye
ke ubök, man otīm anam itie ubek-ibokpot Esie asana,
önyuñ obon ibokpot Esie ke ubet; edi Enye eyeföp
mbio ke ikañ emi minīmeke.
18 Ntem ke enye ada ediwak ïtem efen öquörö nti ikö önö
19 mbiobio; edi ke enye asuade önö Herod tetrarch kabaña
Herodias ñwan eyen-ëte esie, ye ke kpukpru midiöñkpö
20 oro Herod akanamde, Herod ökörö ye kpukpru ñkpö
efen, esīn John ke ufök-ñkpököbi.
21 Ekem, ke ëma ëkenīm kpukpru owo baptism,
ëkenyuñ ënīm Jesus baptism, kini Enye öböñde akam,
22 enyöñ ökuböre, ndien Edisana Spirit ösukhöre nte ibiom,

ŏsörō Enye ke idem, ndien uyo oto ke enyöñ, ete, Afo edi
edima eyen Mi ; emi enemde Mi esīt.
23 Ndien Jesus ke Idemesie edi ñkpö nte isua edīp ye duop,
kini Enye ötöñöde *ndikpep*, edide (nte owo ēsede) eyen
24 Joseph, eyen Heli, eyen Matthat, eyen Levi, eyen Melchi,
25 eyen Jannai, eyen Joseph, eyen Mattathias, eyen Amos,
26 eyen Nahum, eyen Esli, eyen Naggai, eyen Maath, eyen
27 Mattathias, eyen Semein, eyen Josech, eyen Joda, eyen
Joanan, eyen Rhesa, eyen Zerubbabel, eyen Shealtiel,
28 eyen Neri, eyen Melchi, eyen Addi, eyen Cosam, eyen
29 Elmadam, eyen Er, eyen Jesus, eyen Eliezer, eyen Jorim,
30 eyen Matthat, eyen Levi, eyen Symeon, eyen Judas, eyen
31 Joseph, eyen Jonam, eyen Eliakim, eyen Melea, eyen
32 Menna, eyen Mattatha, eyen Nathan, eyen David, eyen
Jesse, eyen Obed, eyen Boaz, eyen Salmon, eyen Nahshon,
33 eyen Amminadab, eyen Arni, eyen Hezron, eyen Perez,
34 eyen Judah, eyen Jacob, eyen Isaac, eyen Abraham, eyen
35 Terah, eyen Nahor, eyen Serug, eyen Reu, eyen Peleg,
36 eyen Eber, eyen Shelah, eyen Cainan, eyen Arphaxad,
37 eyen Shem, eyen Noah, eyen Lamech, eyen Methuselah,
eyen Enoch, eyen Jared, eyen Mahalaleel, eyen Cainan,
38 eyen Enos, eyen Seth, eyen Adam, eyen Abasi.

4 NDIEN Jesus, öyöhō ye Edisana Spirit, afiak ökpöñ
Jordan, ndien Spirit ada Enye asaña ke desert ke usen aba,
2 devil önyuñ odomo Enye. Ndien Enye idiaha ñkpö ke
3 musen oro : ndien ke mö ēkurede, biöñ ödöñ Enye. Ndien
devil ödöhō Enye, ete, Afo ama edi Eyen Abasi, wuk
4 itiat emi, ete, enye akabare edi uyo. Ndien Jesus öbörö
enye, ete, Ēma ēwet, ēte, Owo ididuhe uwem oto ke uyo
5 ikpöñ. Ndien enye ada Enye ödök, önyuñ owut Enye
6 kpukpru me-obio ererīmbot ini kiet. Ndien devil
ödöhō Enye, ete, Ami nyenö Fi öfuri odudu emi ye uböñ
mö : koro ēma ēyak mö ēnö mi ; ndien owo ekededi eke
7 ami made ke ami nda enye nö. Mödo afo ama atuak
8 ibuot önö mi, kpukpru ēyenyene Fi. Ndien Jesus öbörö
enye, ete, Ēma ēwet ēte, Afo edituak ibuot önö Jehovah
Abasi fo, önyuñ anam ñkpö önö Enye ikpöñ ikpöñ.
9 Ndien enye ada Enye aka ke Jerusalem, önyuñ onīm
Enye ke ata enyöñ temple, önyuñ ödöhō Enye, ete, Afo
ama edi Eyen Abasi, to ke ebiët emi duök idemfo ke
10 isöñ : koro ēma ēwet ēte,

Enye eyewuk me-angel Esie abaña Fi, ete, ēkpeme Fi
11 ye,
Mö ëyekama Fi ke ubök mö,
Mbak Afo edituak ukot Fo ke itiat.
12 Ndien Jesus öbörö enye, ete, Ēma ēdöhö ēte, Afo kudomo
Jehovah Abasi fo.
13 Ndien kini devil ama akada kpukpru idomo odomo Enye
ama, enye adakha ökpöñ Enye ke ini.
14 Ndien Jesus afiak aka ke Galilee ke odudu Spirit: ndien
15 etop Esie asuana ke öfuri edem oro akan okuk. Ndien
Enye ekpep ke me-synagogue mö, kpukpru owo ēnyuñ
ēkpono Enye.
16 Ndien Enye edi ke Nazareth, ke ebiët emi ēkebökde
Enye do: ndien, nte ido Esie edide, Enye oduk ke syna-
17 gogue ke sabbath, önyuñ adakha ada ndikot ñwed. Ndien
ēnö Enye ñwed prophet Isaiah. Ndien Enye ökuböre
ñwed, okut itie emi ēkewetde ēte,
18 Spirit Jehovah odoro mi,
Koro Enye ama eyet mi aran onīm man mbuk eti mbuk
'nö nditö-ubuene:
Enye ama ödöñ mi, ete, ñquörö uwörö-ufn 'nö mbuot-
ekööñ,
Ye erikut usuñ 'nö me-nan,
Ete, nsana mö eke owo ēñikde nyak,
19 Nyuñ ñquörö isua mfön-ido Jehovah.
20 Ndien Enye ofut ñwed, ayak önō asañutom. önyuñ ösuk-
höre etie: ndien kpukpru owo ke synagogue ēwuk enyīn
21 ēse Enye. Ndien Enye ötöñö ndidöhö mö, ete, Mfīn
22 ñwed emi osu ke utöñ mbufo. Ndien kpukpru owo ēdi
ntiense ēnö Enye. ēnyuñ ēyīk ke ikö mfön eke ēwöñöde
Enye ke inua: ndien mö ēdöhö ēte, Nte Enye emi idige
23 eyen Joseph? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Mbufo iditreke
nditop ñke emi 'nö Mi, ēte, Abia-ibök, kök idemfo:
kpukpru se nyīn ikekopde, nte Afo akanamde ke Caper-
24 naum, nam mi ñko ke obio fo. Ndien Enye ödöhö mö,
ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, owo inyīmeke baba
25 prophet kiet ke obio esiemö. Edi kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, Ediwak mebe-akpa ēkedu ke Israel ke eyo
Elijah, kini ēsiride enyöñ ke isua ita ye öfiöñ itiokiet, kini
26 akamba akañ odude ke öfuri isöñ; ndien idöñke Elijah
etiene baba owo mö kiet. iböhöke ñwan, emi ebe esie
27 akpade, ke Zarephath, ke obio Sidon. Ndien ediwak

owo emi ēdöñöde akpa-mfia ēkedu ke Israel ke eyo Elisha
prophet ; ndien ikenamke baba owo mö kiet asana, ibōhōke
28 Naaman owo Syria. Ndien esīt ofut mö kpukpru ke
29 synagogue, kini mö ēkopde me-ñkpö emi ; ndien mö ēdakha
kenyöñ, ēbīn Enye ke obio ēfep, ēnyuñ ēda Enye ēdök
ke ibuot obot, emi ēböpde obio mö kesīt, man ēnuk Enye
30 ēduök ke isöñ. Edi Enye asaña kufōt mö ebe önyöñ.
31 Ndien Enye ōsukhöre edi ke Capernaum, obio Galilee
32 kiet. Ndien Enye ekpep mö ke sabbath : ndien
erikpep Esie enyene mō ndyö ; koro ikö Esie enyenede
33 nsöñ-uyo. Ndien owo kiet odu ke synagogue, emi
enyenede spirit edidekhe demon ; ndien enye ofiori ke
34 ökpōsöñ uyo, ete, Ah ! nyīn isaña nso ye Afo, Jesus eyen
Nazareth ? Nte Afo emedi ndisobo nyīn ? Ami mödiöñö
35 Fi owo emi Afo edide, Edisana *Eyen* Abasi. Ndien Jesus
asua önö enye, ete, Dop inua fo, nyuñ wörö enye ke idem.
Ndien ke demon ama öködüök enye ke isöñ ke ufōt mö,
36 enye öwörö enye ke idem, inyuñ inamke enye idiök. Ndien
enyene kpukpru mö ndyö eti eti, mö ēnyuñ ēdöhö kiet
eken, ēte, Nso ikö edi emi ? koro Enye adade nsöñ-uyo ye
37 odudu owuk me-edidekhe spirit, ndien mö ēwöñö. Ndien
etop Esie asuana ke kpukpru ebiēt ke edem oro akan
okuk.
38 Ndien Enye adakha kenyöñ öwörö ke synagogue,
ōnyuñ oduk ke ufök Simon. Ndien ufiop-idem omum
eka ñwan Simon ōkpösöñ ; ndien mö ëkpe Enye ubök ēnö
39 enye. Ndien Enye ada adiana enye, önyuñ asua önö
ufiop-idem ; ndien enye ökpöñ enye : ndien idaha oro enye
adakha kenyöñ anam ñkpö önö mö.
40 Ndien kini eyo oyomde ndikut, kpukpru owo emi
ēnyenede mö emi ēdöñöde nsio nsio udöñö ēda mö ētiene
Enye ; ndien Enye odori mö kpukpru kiet kiet ubök,
41 anam idem ösöñ mö. Ndien demon ñko ēwöñö ediwak
owo ke idem, ke ēfiori ēte, Afo edi Eyen Abasi. Ndien
Enye asua önö mö, iyakke mö ēdöhö ikö, koro mö
ēfiökde, ēte, Enye edi Christ.
42 Ndien ke eyo esierede, Enye öwörō aka ke ebiēt desert :
ndien me-otu owo ēyom Enye, ēnyuñ ētiene Enye, ēyire
43 Enye, ēte, ōkukpöñ mimö. Edi Enye ōdöhö mō, ete,
Ami menyene ndiquörō gospel obio Abasi 'nō me-obio
eñwen ñko : koro ēkedöñ Mi ēte, 'nam oro.
44 Ndien Enye ōquōrö ikō ke me-synagogue Galilee.

5 Ekem kini otu owo ēberede Enye ēnyuñ ēkopde ikö
Abasi, Enye ada ke mben mkpödiökhö möñ Genne-
2 saret ; ndien Enye okut ubom iba ēnade ke mben inyañ :
edi mekö-iyak ēma ēkewöñö ke mö, ēyet iyire mö.
3 Ndien Enye oduk ke ubom kiet, emi enyenede Simon,
ndien ödöhö enye, ete, onuk ubom ökpöñ obot esisit.
Ndien Enye ösukhöre etie önyuñ ekpep me-otu owo oto
4 ke ubom. Ndien ke Enye ama eketiñ ikö ama, Enye
ödöhö Simon, ete, Ēwat ēwörö ke utuñö möñ, ēnyuñ
5 ēduöñö iyire man ēmum iyak. Ndien Simon öbörö ete,
Öböñ, nyīn ikenam utom öfuri okoneyo, edi imumke baba
6 ñkpö kiet : edi ke uyo Fo nyeduök iyire. Ndien ke mö
ēnamde ntre, mö ēkuk ata ekese iyak, ndien iyire mö ke
7 asiakha ; ndien mö ēfuñ ubök ēkot me-nsaña mö ke ubom
eken, ēte, ēdi ēdiñwam mimö. Ndien mö ēdi, ēnyuñ ēsīn
8 *iyak* ke ubom mbiba ēyöhö, tutu mō ētöñö ndideñ. Edi
Simon Peter, ke enye okutde oro, öduö Jesus ke edöñ,
ete. Dakha, kpöñ mi ; koro ami ndide idiök owo, O Öböñ.
9 Koro idem akpade enye eti eti, ye kpukpru mö emi ēdude
10 ye enye, ke uwak iyak eke mö ēmumde ; edi ntre ñko
ye James ye John, nditö Zebedee, me-nsaña Simon. Ndien
Jesus ödöhö Simon, ete, Kufeghe ; ötöñöde ke mfīn emi
11 afo eyemum owo. Ndien ke mö ēwatde ubom mö ēbekhe
ke esuk, mö ēkpöñ kpukpru ñkpö, ēnyuñ ētiene Enye.
12 Ekem kini Enye odude ke akamba obio kiet, sese, owo
emi akpa-mfia öyöhöde enye ke idem *odu do* : ndien
adañemi enye okutde Jesus, enye öduö okubi iso esie ke
isöñ, önyuñ ekpe Enye ubök, ete, Öböñ, ke Afo ama
13 onyīme, Afo emekeme ndinam mi nsana. Ndien Enye
anyan ubök Esie, otuk enye, ete, Ami monyīme ; sana.
Ndien ndo ndo oro akpa-mfia ökpöñ enye. Ndien Jesus
14 owuk enye, ete, Kudöhö baba owo kiet : edi ka okuo
kowut oku idemfo, nyuñ wa uwa ke erinam fi asana, kpa
15 nte Moses eketemede, ete, edi ikö ntiense önö mö. Edi
etop Esie ödödiöñ asuana akan : ndien ata ediwak owo
ēbono ötö kiet man ēkop *uyo Esie*, man Enye önyuñ
16 anam mudöñö ēkure mö. Edi Enye adakha aka ke
me-ebiēt desert, önyuñ öböñ akam.
17 Ekem ke musen oro kiet, nte Enye ekpepde ikö, Me-
Pharisee ye mekpep-ibet, emi ēketode ke kpukpru ñkpri obio
Galilee ye eke Judæa ye Jerusalem ēnyuñ ētie do : ndien
odudu Jehovah odu ye Enye ndinam udöñö okure.

18 Ndien sese, ndusuk owo ēbiom owo kiet ke mkpana ĕdi, emi
ödōñöde akpa-ubēñ : ndien mö ēyom usuñ eke ēdade enye
19 ēduk, ēnīm ke iso Esie. Ndien ke mö mique nte ēdade
enye ēduk oto ke otu owo, mö ēdök ke ököm ufök, ēsuk-
höre enye ke mkpana esie ēbe ököm, ēnīm ke ufōt kiso
20 Jesus. Ndien ke Enye okutde mbuötidem mö, Enye ödöhö
21 ete, Owo, ēmefen midiöñkpö fo. Ndien me-scribe ye Me-
Pharisee ētöñö ndineni, ēte, Anie edi emi etīñde ikö
isuñi ? Anie emekeme ndifen midiöñkpö ke miböhöke
22 Abasi ikpöñ ? Edi Jesus ke öfiökde eneni mö öbörö
23 mö, ete, Mbufo ēneni nso ke esīt mbufo ? Ewe emem
akan ndidöhö, ete, Ēmefen midiöñkpö fo ; me ndidöhö,
24 ete, Dakha kenyöñ, saña ? Edi man mbufo ēfiök ēte,
Eyen owo emenyene odudu ke isöñ ndidahado ke midiöñ-
kpö (Enye ödöhö owo emi ödöñöde akpa-ubeñ, ete), Ami
ndöhö fi, nte, Dakha kenyöñ, men mkpana fo, nyuñ nyöñ
25 ke ufök fo. Ndien idahoro enye adakha kenyöñ kiso mö,
önyuñ emen ñkpö oro enye anade kesīt, önyöñ ke ufök
26 esie, ke otoro Abasi. Ndien enyene kpukpru mö ndyö,
mö ēnyuñ ētoro Abasi ; ndien ndīk öyöhö mö kesīt, mö
ēnyuñ ēdöhö ēte, Nyīn imokut mutībe ñkpö mfīn.
27 Ndien ke ñkpö emi ēma ēkebe, Enye öwörö, önyuñ
okut publican kiet, emi ekerede Levi, etiede ke ebiēt
28 ubō-utomo, önyuñ ödöhö enye, ete, Tiene Mi. Ndien enye
ökpöñ kpukpru ñkpö, önyuñ adakha kenyöñ etiene Enye.
29 Ndien Levi anam akamba usörö önö Enye ke ufök esie :
ndien ekese me-publican ye owo efen ētie ye mö ke itie
30 udia. Ndien Me-Pharisee ye me-scribe mö ēsuk mbet
Esie uyo, ēte, Nsinam mbufo ēdiade ñkpö ēnyuñ
31 ēñwöñde ñkpö ye me-publican ye midiök owo ? Ndien
Jesus öbörö mö, ete, Mö emi idem ösöñde mö
32 iyomke abia-ibök ; edi mö emi ēdöñöde. Ami ndige
ndikot nti owo edi midiök owo, nte, ēkabare esīt.
33 Ndien mö ēdöhö Enye, ēte, Mbet John ēwak nditre udia,
ēnyuñ ēnam mkpe-ubök ; ye eke Me-Pharisee ñko ;
34 edi okuo ēdia ñkpö ēnyuñ ēñwöñ ñkpö. Ndien Jesus
ödöhö mö, ete, Nte mbufo ēmekeme ndinam nditö ufök-
35 ndö ētre udia, kini ödö-ndö odude ye mö ? Edi musen
ēyedi ; ndien kini ēdiböde mö ödö-ndö, mö ēyetre udia
36 ke musen oro. Ndien Enye otop ñke önö mö, ete, Baba
owo kiet isiakke ubak öbufa öföñidem ifep ida idiöñ
akani öföñidem ; amanam ntre, enye eyewak öbufa, ñko

37 ñko ubak öbufa öföñ idisañake kiet ye akani. Baba owo
kiet inyuñ isïnke öbufa wine ke ñkani ikpa ; amanam ntre,
öbufa wine eyesiak ikpa, önyuñ öduökhö, ndien ikpa
38 ëyebiara. Edi ënyene ndisïn öbufa wine ke mbufa ikpa.
39 Ndien baba owo kiet, ke ama ököñwöñ akani wine, iyomke
aba öbufa : koro enye ödöhöde ete, Akani öfön.

6 EKEM ke sabbath kiet, Enye ke asaña ebe ke iñwañ
ibokpot ; ndien mbet Esie ëkïbi ibokpot ëfiak ke ubök,
2 ënyuñ ëta. Edi ndusuk Me-Pharisee ëdöhö ëte, Ke nso
3 ke mbufo ënam se minenke ndinam ke sabbath ? Ndien
Jesus öbörö mö, ete, Nte mbufo isikotke kpa emi ke
ñwed, se David akanamde, kini biöñ ödöñde enye, ye mö
4 emi ëdude ye enye : nte enye okodukde ke ufök Abasi,
önyuñ adade uyo-iso ata, önyuñ önöde mö emi ëdude
ye enye ; eke minenke owo ndita ke miböhöke me-oku
5 ikpöñ ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Eyen owo edi
öböñ sabbath.
6 Ekem ke sabbath eñwen, Enye oduk ke synagogue
önyuñ ekpep : ndien owo kiet odu do, emi ubök nasia
7 esie akpade. Ndien me-scribe ye Me-Pharisee ëtïñ enyïn
ëkpeme Enye, me Enye eyenam udöñö okure ke sabbath ;
8 man mö ëkut usuñ ndidori Enye ikö. Edi Enye öñiök
ekikere mö ; önyuñ ödöhö owo emi ubök esie akpade,
ete, Dakha kenyöñ, wörö da ke uföt. Ndien enye adakha
9 kenyöñ öwörö ada. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ami
mbup mbufo, nte, Me emenen ndinam eti ñkpö ke sabbath,
10 me idiök ? ndinyaña uwem owo, me ndisobo ? Ndien
Enye öwöñöre enyïn esie ese mö kpukpru, önyuñ ödöhö
enye, ete, Nyan ubök fo. Ndien enye anam ntre : ndien
11 ubök esie akabare öfön. Ndien esït ofut mö eti eti ;
mö ënyuñ ëdiomi kiet ye eken se mö ëkpenamde Jesus.
12 Ekem ke musen oro, Enye öwörö aka ke akamba obot
ndiböñ akam ; önyuñ osuk öböñ akam önö Abasi ke
13 öfuri okoneyo. Ndien ke eyo esierede, Enye okot mbet
Esie ëtiene Enye : önyuñ emek owo duopeba kotu mö,
14 emi Enye önyuñ okotde me-apostle ; kpa Simon, emi
Enye osiode Peter, ye Andrew eyen-eka esie, ye James ye
15 John, ye Philip ye Bartholomew, ye Matthew ye Thomas,
ye James *eyen* Alphæus, ye Simon emi ekerede Zealot,
16 ye Judas *eyen* James, ye Judas Iscariot, emi edide anditap ;
17 ndien Enye öeukhöre ye mö, ada ke una-isöñ, ye aqua otu

mbet Esie, ye ata ekese owo emi ĕtode ke ŏfuri Judæa
ye Jerusalem, ye edem inyañ Tyre ye Sidon, emi ĕkedide
ndikop uyo Esie, man Enye ŏnyuñ anam udŏñŏ okure mŏ;
18 ndien mŏ emi ndidekhe spirit ĕnamde mŏ ĕnyuñ ĕkop
19 nsŏñidem. Ndien ŏfuri otu owo ĕyom Enye nditu̇k:
koro odudu otode Enye ke idem anam udŏñŏ okure
kpukpru mŏ.
20 Ndien Enye emenere enyĭn ese mbet Esie, ŏnyuñ ŏdŏhŏ
ete,
Ŏfŏfŏn ŏnŏ mbufo nditŏ ubuene, koro obio heaven
enyenede mbufo.
21 Ŏfŏfŏn ŏnŏ mbufo emi ĕtiede biŏñ kemi: koro mbufo
ĕdiyukhŏde.
Ŏfŏfŏn ŏnŏ mbufo emi ĕtuade eyet kemi: koro mbufo
ĕyesak imam.
22 Ŏfŏfŏn ŏnŏ mbufo, kini owo ĕdisuade mbufo, ĕdinyuñ
ĕdianarede mbufo ke idemmŏ, ĕnyuñ ĕsuñide mbufo,
ĕnyuñ ĕduŏkde enyĭñ mbufo nte idiŏk ñkpŏ, kabaña
23 Eyen owo. Ĕdara ke usen oro, ĕnyuñ ĕfrŏ ke idaresĭt:
koro sese, utĭp mbufo omokpon ke heaven: koro mĕte
24 mŏ ĕkenamde me-prophet kpa suk ntre. Edi ŏdŏdiŏk
ŏnŏ mbufo mbon-inyene! koro mbufo ĕmenyene ndŏñesĭt
25 mbufo. Ŏdŏdiŏk ŏnŏ mbufo emi ĕyukhŏde kemi! koro
mbufo ĕditiede biŏñ. Ŏdŏdiŏk ŏnŏ mbufo emi ĕsakde
kemi! koro mbufo ĕdifukhŏde ĕdinyuñ ĕtuade eyet.
26 Ŏdŏdiŏk ŏnŏ mbufo, kini kpukpru owo ĕdidŏhŏde eti
ikŏ ĕbaña mbufo! koro mĕte mŏ ĕkenamde me-prophet
nsu kpa suk ntre.
27 Edi Ami ndŏhŏ mbufo emi ĕkopde, nte, Ĕma musua
mbufo, ĕnyuñ ĕnam mŏ emi ĕsuade mbufo nti ñkpŏ,
28 ĕnyuñ ĕdiŏñ mŏ emi ĕsuñide mbufo, ĕnyuñ ĕkpe
29 ubŏk ĕnŏ mŏ emi ĕsuenede mbufo. Owo ama amia fi ke
mfuk kiet, kabare eken nŏ enye ñko; owo ama ŏnyuñ
ŏbŏ fi aqua ŏfŏñidem kusĭn ndinŏ enye ekpri nde.
30 Nŏ kpukpru owo emi ebeñede fi; owo eke ŏbŏde fi ñkpŏ
31 fo, kuyom mŏ aba ke ubŏk esie. Ndien nte mbufo ĕyomde
ĕte owo ĕnam ye mbufo, mbufo ĕnyuñ ĕnam kpa ntre
32 ye mŏ. Ndien edieke mbufo ĕmade mŏ emi ĕmade mbufo,
nso ekŏm ke mbufo ĕnyene? koro idem midiŏk owo
33 ĕmade mŏ emi ĕmade mŏ. Ndien mbufo ĕma ĕnam mŏ
nti ñkpŏ emi ĕnamde mbufo nti ñkpŏ, nso ekŏm ke mbufo
34 ĕnyene? koro idem midiŏk owo ñko ĕnamde ntre. Ndien

mbufo ēma ébuōt mō emi mbufo ëduride enyīn ëte, ēyesio
ēnö mbufo, nso eköm ke mbufo ēnyene ? idem midiök owo
35 ēbuōt midiök owo, man ētöñö ntak ēbö se ēkenöde. Edi
mbufo ēma musua mbufo, ēnyuñ ēnam mö nti ñkpō,
ēnyuñ ēbuöt, ëkunana ídori-enyīn baba ini kiet ; ndien
utīp mbufo eyekpon, ndien mbufo ēyedi nditō Ata Edikoñ :
koro Enye öfönde ido ye mö emi mikömke Enye ye midiök
36 owo. Mbufo ēnyene mböm, kpa nte Ēte mbufo enyenede
37 mböm. Ēkunyuñ ēkere idiök ēbaña *owo*, ndien *owo*
idikereke idiök ibaña mbufo : ëkunyuñ ēnam ikö otīp
owo, ndien owo idinamke ikö otīp mbufo : ēsana ēyak,
38 ndien ēyesana mbufo ēyak : ēnö, ndien ēyenō mbufo ;
ēyenō eti udomo, emi ēfīkde enye ösukhöre, ēnyuñ
ēnyeñede, emi önyuñ öyöhöde ōduökhö, ēsīn ke
ikpanesīt mbufo. Koro ke udomo eke mbufo ēdomode
ke ēdidomo ēnö mbufo.
39 Enye ōnyuñ otop ñke ōnō mö, ete, Nte nan emekeme
nditeme nan usuñ ? nte mö mbiba ididuöhö ke obube ?
40 Mbet ikponke ikan andikpep enye : edi kpukpru
41 mbet, emi ekpepde ama, eyetie nte andikpep enye. Ndien
nsinam afo esede ekpri mbio emi odude ke enyīn eyen-
42 ēte fo, edi ukereke eto emi odude ke enyīn fo ? Me
afo edikeme didie ndidöhö eyen-ēte fo, ete, Eyen-ēte mi,
yak nsio ekpri mbio ke enyīn fo mfep, ke afo ke idemfo
muque eto eke odude ke enyīn fo ? Afo mbubīk, bem
iso sio eto ke enyīn fo, ndien afo eyetīm okut nte osiode
43 ekpri mbio eke odude ke enyīn eyen-ēte fo. Koro baba
eti eto miduhe eke oñwomde idiök mfri ; ñko ñko idiök
44 eto *iduhe* eke oñwomde eti mfri. Koro ēfiökde eto kiet
kiet oto ke mfri esie. Koro owo mitetke fig ke ñkukīm,
45 minyuñ itetke grape ke mbara-ekpe. Eti owo oto ke
ebiēt-unīm nti ñkpö esīt esie ada nti ñkpō ōwörö ; ndien
idiök owo oto ke *ebiēt-unīm idiök ñkpö* ada idiök ñkpō
öwörö : koro oto ke uyöhö esīt inua etīñ ikö.
46 Ndien nsinam mbufo ēkotde Mi, Öböñ, Öböñ, ndien
47 minamke se Ami ndöhöde ? Kpukpru owo kiet kiet emi
etienede Mi, ōnyuñ okopde ikö Mi, önyuñ anamde mō,
48 Ami nyewut mbufo owo emi enye ebiētde : enye ebiēt
owo emi öböpde ufök, emi otībide isöñ ötuñö, önyuñ
odoride ukot esie ke ítiat : ndien kini uquō edide, usöp
möñ ösukhöre ebere ufök oro, ndien íkemeke ndinyeñe
49 enye : koro ēma ëketīm ēböp enye. Edi owo emi okopde

ndien mînamke. ebiēt owo emi odoride ufök esie ke enyōñ
utan, ukot inyuñ iduhe ; emi usöp möñ ösukhörede ebere
enye, ndien idaha oro enye öduō ; ndien ñwure ufök oro
okpon.

7 Ke Enye ama ökōdöhö kpukpru ikö oro ke utöñ
mbiobio ama, Enye oduk ke Capernaum.
2 Ndien owo centurion kiet, emi enye amade, ōdöñö,
3 ekpere ndikpa. Ndien ke enye okopde abaña Jesus, enye
ödöñ nyebiowo Me-Jew ētiene Enye, ëbeñe Enye, ēte, edi
4 edinyaña owo imö. Ndien ke mö ëtienede Jesus, mö
ēkpe Enye ubök akpan akpan, ēte, Enye odot nte afo
5 akpanamde ñkpö emi önö enye : koro enye amade edem
6 nyīn, enye ama önyuñ öböp synagogue önō nyīn. Ndien
Jesus asaña ye mö. Ekem ke Enye miyomke usuñ ye
ufök, centurion ödöñ mufan ētiene Enye, ete, Öböñ, kunö
idemfo afaniköñ : koro ami mendotke nte Afo okpodukde
7 kidak ököm mi : mödo ami nyuñ mbatke idemmi nte
ndotde nditiene Fi : edi döhö ikö, ndien udöñö eyekure owo
8 mi. Koro ami ñko ndide owo emi nyenede andikara, emi
ke idemmi ñkarade mbon-eköñ : ndien ami ndöhö owo emi,
nte, Ka, ndien enye aka ; nyuñ ndöhō efen, nte, Di, ndien
enye edi ; nyuñ ndöhö owo mi, nte, Nam emi, ndien enye
9 anam. Ndien ke Jesus okopde ikö oro, *centurion oro*
enyene Enye ndyö, ndien Enye akabare önyuñ ödöhö otu
owo oro ētienede Enye, ete, Mödöhō mbufo, akanam ñque
mbuöt-idem eke okponde ntre, idige ke idem Israel.
10 Ndien memö emi ëkedöñde, kini mö ëfiakde ënyöñ ufök,
ēkut owo oro ye nsöñidem.
11 Ekem ibīgike, Enye aka ke obio emi ekerede Nain,
12 mbet Esie ye aqua otu owo ēnyuñ ësaña ye Enye. Ndien
adañemi Enye ekperede inua-otop obio oro, sese, ēbiom
owo emi akpade ëwörö, ikpöñ eyen eka esie, enye [eka]
önyuñ edi ebe-akpa : ndien ediwak mbiobio ēdu ye enye.
13 Ndien ke Öböñ okutde enye, atua enye mböm, önyuñ
14 ödöhö enye, ete, Kūtua. Ndien Enye asaña ekpere
otuk ubiom-okpo : ndien mendibiom ëtuak ēda. Ndien
Enye ödöhö ete, Akparawa, ndöhö fi, nte, Dakha kenyöñ.
15 Ndien akpa-mkpa adakha etie, önyuñ ötöñö nditīñ ikö.
16 Ndien Enye ada enye önö eka esie. Ndien ndīk anam
mö kpukpru : mö ēnyuñ ētoro Abasi, ēte, Akamba
prophet ama adakha ada kotu nyīn : ñko, Abasi ama edi

17 edise ikŏt Esie. Ndien etop emi abañade Enye asuana
ke ŏfuri Judæa, ye ke ŏfuri edem oro akan okuk.
18 Ndien mbet John ēdōhō enye kpukpru ñkpŏ emi. Ndien
19 John okot owo mbet esie iba ētiene enye, ŏnyuñ ŏdŏñ mŏ
ētiene Ŏbŏñ, ete, Nte Afo edi Enye emi edidide, me nyīn
20 idori enyīn ke efen? Ndien kini me-owo oro ēsīmde
Enye, mŏ ēdŏhŏ ēte, John Baptist ŏdŏñ nyīn itiene
Fi, ete, Nte Afo edi Enye emi edidide, me nyīn idori enyīn
21 ke efen? Ndien ke idem ñkanika oro Enye anam udŏñŏ
ye ubiak ye midiŏk spirit ēkure ediwak owo; ŏnyuñ
22 anam ediwak nan ēkut usuñ. Ndien Enye ŏbŏrŏ
mŏ, ete, Ēka ēkedŏhŏ John me-ñkpŏ emi mbufo ēkutde
ēnyuñ ēkopde, ēte, me-nan ēkut usuñ, me-mbuñŏ ēsaña,
ēnam mbon akpa-mfia ēsana, me-inan ēkop ikŏ, ēnam
23 mekpa-mkpa ēset, ēquŏrŏ eti ikŏ ēnŏ me-ubuene. Ndien
ŏfŏfŏn ŏnŏ owo ekededi eke midique ñkpŏ ke esīt Mi eke
edisīnde enye ŏduŏ.
24 Ndien ke misuñutom John ēma ēkenyŏñ, Enye ŏtŏñŏ
ndidŏhŏ me-otu owo mbaña John, ete, Mbufo ēkewŏñŏ
ēka ke desert ndise nso? me edi nyanyaña emi ofim
25 enyeñede? Edi mbufo ēkewŏñŏ ēka ndise nso? me
edi owo emi esīnede eti ŏfŏñidem? Sese, mŏ emi
ēsīnede ediye ñkpŏ, ēnyuñ ēdiade edinem udia, ēdu ke
26 me-ufŏk mbŏñ. Edi mbufo ēkewŏñŏ ēka ndise nso? me
edi prophet? Ih, Ami mŏdŏhŏ mbufo, nte, okpon
27 akan prophet. Emi edi enye emi ēkewetde ēbaña enye,
ēte,

Sese, mŏdŏñ isuñutom Mi ebem Fi iso,
Emi edidiŏñde usuñ Fo ke iso Fo.

28 Ami ndŏhŏ mbufo, nte, Kotu mŏ emi iban ēmande owo
emi okponde akan John iduhe: edi enye eke edide kpa
29 ekpri ke obio heaven okpon akan enye. Ndien ke
kpukpru mbiobio ye me-publican ēkopde, mŏ ēnyīme ēte,
30 Abasi enen, emi mŏ ēma ēkena baptism John. Edi me-
Pharisee ye mefiŏk ibet, emi minaña baptism esie, ēsīn
31 uduak Abasi kabaña idemmŏ. Ndien ndida nso ndomo
32 mbio emana emi, mŏ ēnyuñ ēbiēt nso? Mŏ ēbiēt ndi-
tŏwŏñ emi ētiede ke añwa-urua ēkot kiet eken; emi
ēdŏhŏde ēte,

Nyīn imefri ifiom inŏ mbufo, ndien mbufo inekke unek;
Nyīn iseme, ndien mbufo ituaha eyet.

33 Koro John Baptist ekedide itaha uyo inyuñ iñwŏñke wine;

34 ndien mbufo ēdōhō ēte. enye enyene demon. Eyen owo
edi adia ñkpö ōnyuñ öñwöñ; ndien mbufo ēdöhö ēte,
Sese, owo udia ye owo mīn, ufan me-publican ye
35 midiök owo! Edi ifiök ayarare *oto* ke kpukpru nditö
esie.
36 Ndien owo kiet kotu Me-Pharisee okoyom Enye edi
37 edidia ñkpö ye enye. Ndien Enye oduk ke ufök Pharisee
oro, ösukhōre etie ke itie-udia. Ndien sese, ñwan kiet emi
odude ke obio, anam-idiöñkpö; kini enye öfiökde ete,
Enye odu ke itie-udia ke ufök Pharisee oro, ada ufuöñkpö
38 ke otu alabaster edi, ndien ada ke edem ke ukot Esie
atua, ötöñö ndiyet ukot Esïe ke möñeyet esie,
önyuñ öquökhöre mö ke idet ibuot esie, önyuñ otīm
39 Enye inua ke ukot, önyuñ ada ufuöñkpö eyet mö. Ekem
kini Pharisee emi okokotde Enye udia okutde oro, enye
ödöhö ke esīt esie, ete, Owo emi ama ekpedi prophet, enye
ökpödiöñö ñwan emi ye oruk owo eke enye edide emi
40 otukde Enye, ete, enye edi anam-idiöñkpö. Ndien
Jesus ödöhō enye, ete, Simon, menyene se ndöhöde
41 fi. Enye öbörō ete, Andikpep, döhö. *Jesus ete*, Ōnö
ebuöt kiet ekenyene owo iba emi ēkamade enye isön:
kiet akama okuk aba ye duop, ndien enye eken akama
42 okuk ition. Ndien koro mö minyeneke se ēdade ēsio
isön, enye efen mö mbiba. Ewe owo mö edima enye
43 akan? Simon öbörö ete, Etie mi nte edi enye
emi ēfende akamba isön ēnö enye. Ndien Enye
44 ödöhö enye, ete, Afo omotīm odomo. Ndien Enye aka-
bare ese ñwan oro, önyuñ ödöhö Simon, ete, Nte afo
omokut ñwan emi? Ami ñkoduk ufök fo, afo unöñö Mi
möñ-uyet-ukot: edi enye ama ada möñeyet esie eyet ukot
45 Mi, önyuñ öquökhöre mö ke idet esie. Afo utīmke Mi
inua: edi enye, nte ñkododuk, idopke nditīm Mi inua
46 ke ukot. Afo ukeyetke Mi aran ke ibuot: edi enye ama
47 ada ufuöñkpō eyet ke ukot Mi. Mödo Ami ndöhö fi, nte,
Ēmefen midiöñkpö esie emi ēwakde; koro enye amade
ediwak: edi owo ekededi eke ēfende ekpri ēnö enye, enye
48 ama esisit. Ndien Enye ödöhö ñwan oro, ete, Ēmefen
49 midiöñkpö fo. Ndien mö emi ētiede ye Enye ke itie-udia
ētöñö ndidöhö ke esīt mö, ēte, Anie edi emi eke efende
50 midiöñkpö? Ndien Enye ödöhö ñwan oro, ete,
Mbuötidem fo ama anyaña fi; nyöñ ke emem.

8 Ekem ibīgike, Enye asaña ke ikpö obio ye ñkpri, öquörö
önyuñ ada gospel obio Abasi edi, mbet duopeba ënyuñ ësaña
2 ye Enye, ye ndusuk iban ñko, emi Enye akanamde midiök
spirit ye udöñö ëkure mö, Mary emi ekerede Magdalene,
3 emi demon itiaba ëkewöñöde enye ke idem, ye Joanna
ñwan Chuza akama-ufök Herod, ye Susanna, ye ediwak
eñwen, emi ëdade ñkpö idemmö ënam ñkpö ënö Enye.
4 Ndien kini ata ekese owo ëbonode ötö kiet, mö emi
ëtode ke kpukpru obio ënyuñ ëtienede Enye, Enye otop
5 ñke önö mö, ete, Asuan mkpasīp aka ndisuan mkpasīp
esie: ndien nte enye asuande, ndusuk ëduöñö ke mben
usuñ; ndien ëdīgi enye, me-inuen enyöñ ënyuñ ëta enye.
6 Ndien efen ëduöñö ke aqua itiat; ndien ke enye otībede,
7 enye eyemere, koro enye minyeneke möñ. Ndien efen
ëduöñö ke uföt iköt; ndien iköt oro ököri ye
8 enye ofuk enye. Ndien efen ëduöñö ke eti isöñ, ëköri,
ënyuñ ëñwom mfri ikikie. Nte Enye ödöhöde ikö
emi, Enye ofiori ete, Enye emi enyenede utöñ ndikop,
yak okop.
9 10 Ndien mbet Esie ëbup Enye se ñke emi öwöröde. Ndien
Enye ödöhö ete, Ëyak ënö mbufo ndifiök ndībe ñkpö obio
Abasi, edi ye mö efen, *ëtiñ* ke ñke; man ke erikut mö
11 ëkukut, ye ke erikop mö ëkufiök. Ndien ñke öwörö ntem:
12 Mkpasīp ëdi ikö Abasi. Ndien mö oro ke mben usuñ ëdi
mö emi ëkopde; ndien devil edi editañ ikö ke esīt mö efep,
13 mbak mö ëdinīm ke akpanikö ndien ënyaña mö. Ndien
mö oro ke aqua itiat ëdi mö emi, kadañemi mö ëkopde,
ënyīme ikö oro ke idaresīt; ndien mö inyeneke öruñ,
ënyuñ ënīm ke akpanikö ke ini, ndien ke ini idomo
14 mö ëfiak edem. Ndien mö oro ëduöñöde ke iköt
ëdi mö emi ëkopde, ndien nte mö ësañade ke usuñ mö,
ekikere ye inyene ye inemesīt uwem *emi* ëfuk mö, ndien
15 mö iñwomke mfri eke öfönde ama. Ndien mö oro ke eti
isöñ ëdi mö, emi ke ëkopde ikö, ëmum enye ëkama ke
esīt akpanikö ye ke eti esīt, ënyuñ ëñwom mfri ke ime.
16 Ndien baba owo kiet, kini enye odomode utuenikañ,
idaha ñkpö ifuk enye, inyuñ isinke enye kidak mkpana;
edi odori enye ke udori-ñkpö, man mö emi ëdukde ëkut
17 uñwana. Koro baba ñkpö kiet midībeke, eke midi-
yarakere; minyuñ ifukhöke, eke midifiökke midinyuñ
18 iwöröke ke añwa. Ëtiñ enyīn ëkpeme ndien nte mbufo
ëkopde: koro ëyenö owo ekededi eke ënyenede; ndien

owo ekededi eke minyeneke, ēyebö enye kpa se enye
esede, ete, imö imenyene.
19 Ndien eka Esie ye nditö-eka Esie ētiene Enye, ndien mö
20 ikemeke ndikpere Enye oto ke otu owo. Ndien ēdöhö
Enye, ēte, Uka ye nditö-uka ke ēda ke edem, ke ēyom
21 Fi ndikut. Edi Enye ōbōrö ete, Eka Mi ye nditö-
eka Mi ēdi mō emi ēkopde ikö Abasi, ēnyuñ ēnamde
enye.
22 Ekem ke musen oro kiet, Enye ediere ke ubom ye
mbet Esie; ōnyuñ ödöhö mö, ete, Yak nyīn ibe ika ke
23 ñkañ mkpödiökhömöñ oko: ndien mö ēsio. Ndien nte
mö ēwatde Enye ötöñö ndide: ndien oyobio ösukhöre
ke mkpödiökhömöñ; ndien mōñ ke ododuk ke ubom, mö
24 ēnyuñ ēdu ke nanenyīn. Ndien mö ētiene Enye, ēnyuñ
ēdemere Enye, ēdöhö ēte, Andikpep, Andikpep, nyīn
imöñ itak. Ndien Enye edemere, önyuñ asua ōnö ofim
ye mbufut möñ: mö ēnyuñ ēsukhō, ndien möñ ana suñn.
25 Ndien Enye ödöhö mō, ete, Enye mbuötidem mbufo?
Ndien mö ēfeghe ndīk, idem ōnyuñ akpa mö, mö ēnyuñ
ēdöhö kiet eken, ēte, Anie edi owo emi naña? emi owukde
idem ofim ye möñ, ndien mö ēsuk ibuot ēnö Enye?
26 Ndien mö ēsīm isöñ Me-Gerasene, emi asakde iso ese
27 Galilee. Ndien nte Enye ösukhörede ke obot, owo kiet
emi otode obio, osobo ye Enye, emi enyenede me-demon;
emi minyuñ isīneke öföñidem anyan ini, minyuñ
28 iduñke ke ufök, edi ke me-udi. Ndien kini enye okutde
Jesus, enye ofiori, önyuñ öduö Enye kiso, önyuñ ödöhö ke
ökpösöñ uyo, ete, Ami nsaña nso ye Afo, Jesus, Eyen Ata
29 Edikoñ Abasi? Mekpe Fi ubök, kudutukhö mi. Koro
Enye okowukde edidekhe spirit, ete, ōwörö owo oro ke
idem. Koro enye [spirit] okomumde enye ediwak ini:
ndien mö ēkekpeme enye, ēnyuñ ēkōbi enye ke ñkpökōbi
ye ebuka; ndien enye obuñ ñkpökōbi, demon önyuñ
30 ebīn enye aka ke desert. Ndien Jesus obup enye, ete,
Afo ekere didie? Ndien enye öbörö ete, Legion; koro
31 ediwak demon ēma ēkeduk enye ke idem. Ndien mō
ēkpe Enye ubök, ēte, ökudöhö mimö iwöñö ikoduk ke
32 ukpe eke minyeneke utīt. Ndien ediwak ēdi ēdu do
ēdia ñkpö ke obot: ndien mō ēkpe Enye ubök, ēte, Enye
33 ayak mimö iduk kesīt mö. Ndien Enye ayak mō. Ndien
me-demon ēwöñö owo oro ke idem, ēduk ke me-ēdi:
ndien me-ēdi oro ēbumere ēfeñe ēsukhöre ke ebedeñ

34 ēkeduōñō ke mkpōdiōkhōmōñ, ēnyuñ ēkpaña. Ndien ke
mö emi ēbökde mö ēkutde se iwōrōde, mō ēfeñe ēka
35 ēkebuk ke obio ye ke iñwañ. Ndien mō ēwōñō ēdi ndise
se iköwöröde; ndien mō ētiene Jesus, ēnyuñ ēkut owo
emi me-demon ēma ēkewōñö enye ke idem, nte esīnede
ōfōñidem, ōnyuñ etiede ke ukot Jesus enyene eti ibuot:
36 ndien mō ēfeghe ndīk. Ndien mō emi ēkutde ēdöhö mö nte
37 ēkenamde owo emi ekenyenede demon okop idem. Ndien
kpukpru mbiobio Gerasene akan okuk ēkpe Enye ubök,
ēte, adakha ökpöñ mimö; koro aqua ndīk anamde
38 mö: ndien Enye ediere ke ubom önyöñ. Edi owo emi
me-demon ēkewōñöde enye ke idem ebeñe Enye, ete,
39 imö idu ye Enye: edi Enye anam enye önyöñ, ete, Fiak,
nyöñ ke ufök fo, nyuñ buk adaña ikpö ñkpö emi Abasi
akanamde önō fi. Ndien enye önyöñ, önyuñ öquörö ke
ōfuri obio adaña ikpō ñkpö Jesus akanamde önō enye.
40 Ndien nte Jesus önyöñde, otu owo oro ēdara ndikut
41 Enye; koro kpukpru mö ēkebebet Enye. Ndien sese,
owo kiet, ekere Jairus, ōbōñ synagogue, edi; ediduö Jesus
ke ukot, ōnyuñ ekpe Enye ubök, ete, edi ke ufök imō:
42 koro imö inyenede ikpöñ eyen-añwan kiet, emi osīmde
ñkpö nte isua duopeba, ndien enye anana ekpere ndikpa.
Edi nte Enye akade me-otu owo ēfīk Enye.
43 Ndien ñwan kiet emi ödöñöde eriwörö iyīp ke isua
duopeba, emi ama akasuan okuk esie önö mbia-ibök,
ndien baba mö owo kiet ikemeke ndinam enye okop
44 idem, etiene Enye ke edem, önyuñ otuk mben öfōñidem
Esie: ndien ke idem idahoro eriwörö iyīp esie ekpekhe.
45 Ndien Jesus ödöhō ete, Anie owo otuk Mi? Ndien kini
kpukpru owo ēkañde, Peter ye mö emi ēdude ye enye
ēdöhō Enye, ēte, Öbōñ, me-otu owo ēbere Fi ēnyuñ ēfīk
46 Fi. Edi Jesus ödöhö ete, Owo kiet ama otuk Mi: koro
47 Ami möfiök nte odudu ama öwörö Mi ke idem. Ndien kini
ñwan oro okutde ete imö idībeke, enye edi ke nyekidem,
öduö Enye kiso, etīñ kiso kpukpru owo ntak eke
enye otukde Enye, ye nte ēnamde udöñö okure enye
48 ke idaha kiet. Ndien Enye ödöhö enye, ete, Eyen-
añwan, mbuötidem fo ama anam fi okop nsöñidem;
ka ke emem.
49 Ke Enye osuk ōdödōhō, owo kiet oto ke ufök ōbōñ
synagogue, ete, Eyen-añwan fo ama akpa; kuköbō
50 Andikpep. Edi Jesus, ke okopde, öbörö enye, ete.

Kufeghe: kam nîm ke akpanikō, ndien ēyenyaña
51 enye. Ndien ke Enye osîmde ufök, Enye iyakke
baba owo kiet oduk ye Enye, ibōhöke Peter, ye John,
52 ye James, ye ēte ye eka eyen-añwan. Ndien
kpukpru owo ëtuaña, ēnyuñ ēseme enye. Edi Enye
ödöhö ete, Ēkutua; koro enye mikpaha, edi edede.
53 Ndien mö ēsak Enye, koro mō ēfiökde ēte, enye
54 akpa ama. Edi Enye omum enye ubök, okot ete, Eyen-
55 añwan, dakha kenyōñ. Ndien spirit esie afiak oduk
enye ke idem, ndien enye adakha kenyōñ ke idem idahoro:
56 ndien Enye ödöhö ete, ēnö enye udia adia. Ndien idem
akpa ēte ye eka esie: edi Enye akpan mö, ete, ēkudöhö
baba owo kiet se ëkenamde.

9 Ndien Enye obon mbet Esie duopeba ötö kiet, önyuñ
ōnö mō odudu ye ukeme ndikara kpukpru me-demon,
2 'nyuñ 'nam mudöñö ēkure. Ndien Enye ödöñ mö ēka
ēkequörö obio Abasi, ēnyuñ ēnam mbon udöñö ēkop
3 nsöñidem. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ēkuda ñkpö ke
isañ, ekpedi esañ, me ekpat, me uyo, me okuk; ēkunyuñ
4 ēkama öföñidem iba. Ndien ke ufök ekededi mbufo
5 ēdukde, ētie do, ēnyuñ ēto do ēnyöñ. Ndien adaña owo
nte midinyîmeke mbufo, kini mbufo ēwöñöde ke obio oro,
ēkeñ ntan ikpat mbufo ke ikö ntiense eke edibiomde mö.
6 Ndien mö ēkedakha, ēsaña ke kpukpru ñkpri obio ke
ēquörö gospel, ënyuñ ēnam mudöñö ëkure ke kpukpru
ebiët.
7 Ekem Herod tetrarch okop kpukpru ñkpö oro ēkenamde:
esît önyuñ otîmere enye, oto koro ndusuk owo ēdöhöde
8 ēte, John ama eset ke mkpa; ye nte ndusuk ēdöhöde
ēte, Elijah ama owut idem; memö efen ēte, owo ñkani
9 prophet kiet ama eset. Ndien Herod ōdöhö ete, Ma mbîgi
John: edi anie edi enye emi ami ñkopde oruk ñkpö ntem
mbaña enye? Ndien enye oyom ndikut Enye.
10 Ndien me-apostle, kini mö ēfiakde ēdi, ēbuk kpukpru
se mö ēkenamde ēnö Enye. Ndien Enye ada mö ke
11 idemmō aka ke obio emi ekerede Bethsaida. Edi me-otu
owo, ke ēkutde, ētiene Enye: ndien Enye adara ndikut
mö, önyuñ ödöhö mö abaña obio Abasi, önyuñ anam
12 udöñö okure owo emi ēdöñöde. Ekem ōtöñö ndikpere
mbubreyo; ndien mbet Esie duopeba ēdi ēdidöhö Enye,
ēte, Döhö otu owo, ete, ēnyöñö, man mö ēka ke ñkpri obio

ye ĩñwañ emi ẽkande ẽkuk, ẽkedañ, ẽnyuñ ẽyom se ẽdiade :
13 koro nyĩn ĩdude mi ke ebiẽt desert. Edi Enye õdõhõ mõ,
ete, Mbufo ẽnõ mõ ñkpõ ẽdia. Ndien mõ ẽdõhõ ẽte,
Nyĩn ĩnyeneke ñkpõ ĩbe uyo ition ye iyak ĩba ; ĩbõhõke
14 nyĩn ika ikedep udia inö kpukpru owo emi. Koro ĩren
owo adaña nte thousand ition ẽdu do. Ndien Enye
õdöhõ mbet Esie, ete, Ẽnam mõ ẽtie ke otu ke otu,
15 ñkpõ nte owo aba ye duop ke otu kiet. Ndien mö ẽnam
16 ntre, ẽnyuñ ẽnam kpukpru mõ ẽsukhöre ẽtie. Ndien
Enye ada uyo ition ye iyak iba, emenere enyĩn ke enyöñ,
õdiöñ mõ, õnyuñ obuñ, önyuñ önö mbet Esie ndinĩm kiso
17 otu owo. Ndien kpukpru mö ẽdia, ẽyukhõ : ndien ẽtañ
ñkeñe eke ösukhöde õnõ mõ, akpasa duopeba.
18 Ekem kini Enye õbõñde akam ĩkpöñ, mbet Esie ẽdu
ye Enye : ndien Enye obup mõ, ete, Me-otu owo ẽdõhö
19 ẽte, Ami ndi anie ? Ndien mö ẽbörö ẽte, John Baptist ;
edi efen ẽte, Elijah ; me-mõ efen ẽte, owo ñkani prophet
20 kiet ama eset. Ndien Enye ödõhõ mõ, ete, Edi mbufo
ẽdöhö ẽte, Ami ndi anie ? Ndien Peter õbörõ ete, Christ
21 Abasi. Edi Enye owuk mõ, önyuñ õsöñ uyo ödõhö mõ,
22 ete, Mõ ẽkutĩñ ikö emi ẽnö baba owo kiet ; ete, Eyen owo
enyene ndikop ediwak ñkpö, nyebiowo ye ikpö oku ye
me-scribe ẽyesĩn Enye, ẽyenyuñ ẽwot Enye, ndien
23 ẽyenam Enye eset ke öyõhö usen ita. Ndien Enye õdõhö
kpukpru owo, ete, Owo ekededi ama oyom nditiene Mi,
yak enye otuk ĩdemesie, önyuñ emen cross esie ke usen
24 ke usen, etiene Mi. Koro owo ekededi eke edinyañade
uwem esie eyeduök enye ; edi owo ekededi emi ediduökde
25 uwem esie kabaña Mi, kpa enye edinyaña enye. Koro nso
udori ke owo edikut, edieke enye adiade öfuri ererĩmbot,
26 ndien öduök me ataba uwem esie ? Koro owo ekededi
eke enyenede but ye Ami ye ikö Mi, Eyen owo eyenyene
but ye enye, kini Enye edide ke ubõñ Esie, ye eke Ẽte
27 Esie, ye eke ndisana me-angel. Edi Ami mödõhö mbufo
ke akpanikõ, nte, ndusuk owo ẽdu kotu mõ emi ẽdade mi,
eke miditabike mkpa, tutu mö ẽkut obio Abasi.
28 Ekem ke ñkpõ nte usen itiaeta ẽma ẽkebe nte Enye
eketĩñ ikõ oro, Enye ada Peter ye John ye James, ödök
29 ke akamba obot ndibõñ akam. Ekem nte Enye õbõñde
akam, mbiẽt iso Esie õkpukhõre, ndien öföñidem Esie
30 akabare edi afia önyuñ esem. Ndien sese, owo iba ẽneme
31 neme ye Enye, emi ẽdide Moses ye Elijah : emi ẽbiöñ-

örede ke uböñ, ënyuñ ënemede ëbaña mkpa Esie eke Enye
32 ekperede ndikpa ke Jerusalem. Ndien idap anam
Peter ye mö emi ëdude ye enye eti eti: edi kini
enyïn añwañade mö, mö ëkut uböñ Esie, ye owo iba oro
33 ëdade ye Enye. Ekem nte mö ëkpöñde Enye, Peter
ödöhö Jesus, ete, Andikpep, öfön nyïn ndidu mi: yak
nyïn inyuñ iböp ataya ita; inö Fi kiet, inö Moses kiet,
34 inö Elijah kiet: ifiökke se enye ödöhöde. Ndien nte
enye ödöhöde ikö oro, idiök enyöñ edi edifuk mö: ndien
35 mö ëfeghe ndïk nte mö ëdukde ke idiök enyöñ oro. Ndien
uyo oto ke idiök enyöñ, ete, Emi edi Eyen Mi, Edimek
36 Mi: mbufo ëkop uyo Esie. Ndien ke uyo oro ebede,
ëkut nte Jesus odude ikpöñ. Ndien mö ëdop inua,
inyuñ idöhöke baba owo kiet ke musen oro baba ñkpö
kiet eke mö ëkekutde.
37 Ekem mkpöñ, kini mö ëtode ke obot ësukhöre, ata ekese
38 owo ësobo ye Enye. Ndien sese, owo kiet kotu owo oro
ofiori ete, Andikpep, mekpe Fi ubök, nte, ese eyen-
39 eren mi; koro enye edide ikpöñ eyen mi: ndien sese,
spirit omum enye, ndien enye obumere ofiori; ndien enye
awai enye esïn enye osio efot, ndien ayak esisit enye
40 ikpöñke enye, anuak enye eti eti. Ndien ami 'ma
mkpe mbet Fo ubök nte, ëbïn enye; ndien mö ikemeke.
41 Ndien Jesus ödöhö ete, O emana emi ënanade
mbuötidem ënyuñ ësöñde ibuot, adaña didie ke Ami ndidu
ye mbufo, 'nyuñ nyö mbufo? Da eyen-eren fo di ken.
42 Ndien nte enye asañade edi, demon emen enye öduök ke
isöñ, önyuñ awai enye ökpösöñ. Edi Jesus asua önö
edidekhe spirit, önyuñ anam eyen-eren okop idem, önyuñ
43 ayak enye önö ëte esie. Ndien uböñ Abasi anam idem
akpa kpukpru mö.
Edi kini kpukpru owo ëyïkde ëbaña kpukpru ñkpö eke
44 Enye akanamde, Enye ödöhö mbet Esie, ete, Êyak me-
ikö emi ëtïm ëduk ke utöñ mbufo: koro ëdidade Eyen
45 owo ësïn ke ubök owo. Edi mö ifiökke ikö emi, enye
önyuñ odïbe mö, man ëkukut enye: ndien mö ëfeghe
ndibup Enye mbaña ikö emi.
46 Ndien eneni otïbe kotu mö abaña owo mö eke edi-
47 kponde akan. Edi kini Jesus okutde eneni esït mö, Enye
48 ada ekpri eyen onïm enye ke ñkañ Esie, önyuñ ödöhö mö,
ete, Owo ekededi eke onyïmede ekpri eyen emi ke enyïñ
Mi onyïme Mi: ndien owo ekededi eke onyïmede Mi

õnyuñ onyĩme Enye emi õködõñde Mi : koro enye emi
ekpride akan kotu mbufo kpukpru, kpa enye edi akamba.
49 Ndien John ödöhö ete, Andikpep, nyĩn ímokut
owo kiet ebĩnde me-demon ke enyĩñ Fo ; ndien nyĩn
ima ikpan enye, koro enye misañake ye nyĩn itiene *Fi*.
50 Edi Jesus ödöhö enye, ete, Kukpan *enye* : koro owo emi
mibiöñöke mbufo adade ye mbufo.
51 Ekem kini musen eke ëdimende Enye ëdök ëkperede,
Enye owuk iso Esie ndika ke Jerusalem, önyuñ ödöñ
52 misuñutom ëbem Enye íso : ndien mö ëka ëkeduk ke
ekpri obio nditö Samaria kiet, nditĩm ñkpö 'nö Enye.
53 Ndien mö inyĩmeke Enye, koro iso Esie esede Jerusalem.
54 Ndien kini mbet Esie, James ye John, ëkutde emi, mö
ëdöhö ëte, Öböñ, nte Afo omonyĩme ete nyĩn idöhö ikañ
55 ösukhöre oto ke enyöñ ata mö ? Edi Enye akabare
56 önyuñ asua önö mö. Ndien mö ëka ke ekpri obio eñwen.
57 Ekem nte mö ësañade ke usuñ, owo kiet ödöhö Enye,
ete, ami nyetiene Fi ebiët ekededi eke Afo akade. Ndien
58 Jesus ödöhö enye, ete, Me-ebua iköt ënyene odudu,
me-inuen enyöñ ënyuñ ënyene efök ; edi Eyen owo
59 inyeneke ötö eke odoride ibuot Esie. Ndien Enye ödöhö
owo eñwen, ete, Tiene Mi. Edi enye ödöhö ete, Öböñ,
60 yak mi mbem iso ñka ñkobuk ëte mi. Edi Enye ödöhö ete,
Yak mekpa-mkpa ëbuk mekpa-mkpa mö ; edi afo ka
61 köquörö obio Abasi. Ndien eñwen ñko ödöhö ete,
Nyetiene Fi, Öböñ ; edi yak mi mbem iso ñka ñkököm
62 mö emi ëdude ke ufök mi. Edi Jesus ödöhö enye, ete,
Baba owo kiet, emi akabarede enyĩn ese edem, ke enye ama
ekesĩn ubök ke ufuñ-isöñ, idotke obio Abasi.

10 Ekem ke ñkpö emi ëma ëkebe Öböñ onĩm owo ata ye
duop eñwen, önyuñ ödöñ mö iba iba, ëbem Enye iso ëka
ëkeduk ke kpukpru obio ye ebiët, eke Enye ke Idemesie
2 oyomde ndidi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Idök awak,
edi mbon utom iwakke : mbufo ëkpe Öböñ idök ubök
ndien, ëte, Enye ödöñ mbon utom ëduk ke idök Esie.
3 Mbufo ëka eke mbufo : sese, Ami mödöñ mbufo ëwöñö
4 nte nditö-eröñ kuföt mekpe. Ëkukama ekpat okuk,
me ekpat udia, me ikpa-ukot : ëkünyuñ ëköm baba owo
5 kiet ke usuñ. Ndien ke ufök ekededi eke mbufo ëdidukde,
6 ëbem iso ëdöhö ëte. Yak emem odu ke ufök emi. Ndien
eyen emem kiet ama odu do, emem mbufo eyedoro enye ;

7 edi miduhe, enye [emem] eyefiak etiene mbufo. Ndien
ēdañ kpa ke ufök oro, ēdia ēnyuñ ēñwöñ se ēnöde mbufo:
koro eyen-utom odotde ñkpö-utom esie. Ēkusaña
8 ke ufök ke ufök. Ndien ke obio ekededi eke mbufo
ēdukde, mö ēnyuñ ēnyīmede mbufo, ēdia ñkpö eke mö
9 ēnīmde kiso mbufo: ēnyuñ ēnam udöñö okure mbon
udöñö emi ēdude kesīt, ēnyuñ ēdöhö mö, ēte, Obio Abasi
10 ekpere mbufo. Edi ke obio ekededi eke mbufo
ēdukde, ndien mö minyīmeke mbufo, ēwöñö ke me-efak
11 esie, ēnyuñ ēdöhö ēte, Kpa ntan obio mbufo, eke adianade
ke ikpat nyīn, ke nyīn ikeñ ifep, man obiom mbufo: edi
12 ēfiök emi, ēte, obio Abasi ekpere. Ami ndöhö mbufo,
nte, Ufen Sodom ididobike ke usen oro nte eke obio oro.
13 Ödödiök önö fi, Chorazin! ödödiök önö fi Bethsaida!
koro ēma ēkpenam utom odudu ke Tyre ye Sidon, emi
ēkenamde kesīt mbufo, mö ēkpekabare esīt anyan ini,
14 ētie ke öföñ ikpo ye ntöñ. Edi ufen Tyre ye Sidon idi-
15 dobike ke ikpe nte eke mbufo. Ndien afo Capernaum, nte
ēdifori fi osīm heaven? ēyesukhöre fi osīm obio ekpo.
16 Enye emi okopde mbufo okop Mi; ndien enye emi esīnde
mbufo esīn Mi; ndien enye emi esīnde Mi esīn Enye emi
öködöñde Mi ñko.
17 Ndien *mbet* ata ye duop ēfiak ke idaresīt, ēnyuñ ēdöhö
ēte, Öböñ, idem me-demon ēsuk ibuot ēnö nyīn ke enyīñ
18 Fo. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ami ñkokut Satan nte
19 emīneñ mīneñ otode ke enyöñ öduö. Sese, Ami ma nö
mbufo odudu ndidīgi urukiköt ye ikpēyēn, 'nyuñ ñkara
öfuri odudu usua: ndien baba ñkpö kiet idinamke mbufo
20 idiök. Edi ēkudaresīt ke *ñkpö* emi, ēte, me-spirit ēsuk
ibuot ēnö mbufo; edi ēdara koro ēma ēwet enyīñ mbufo
ke heaven.
21 Ke idem ñkanika oro Enye adaresīt ke Edisana Spirit,
önyuñ ödöhö ete, Mököm Fi, O Ēte, Öböñ enyöñ ye
isöñ, koro Afo okodīpde mbon ifiök ye ikike ñkpö emi,
ndien ayarare mö önö nsek-nditö: ih, Ēte; koro eke-
22 nemde Fi ndinam ntre. Ēte Mi ama ayak kpukpru ñkpö
önö Mi: ndien baba owo kiet ifiökke enye emi Eyen edide,
ke miböhöke Ēte; ye enye emi Ēte edide, ke miböhöke
Eyen ye owo ekededi eke Eyen amade ndiyarare Enye
23 'nö. Ndien Enye akabare ese mbet Esie, önyuñ
ödöhö mö ke idemmö, ete, Öföfön önö enyīn emi ēkutde
24 ñkpö eke mbufo ēkutde: koro Ami ndöhö mbufo, nte,

ediwak me-prophet ye ndidem ēkeyom ndikut me-ñkpō
eke mbufo ēkutde, ndien ikeque mö ; ndinyuñ ñkop me-
ñkpö eke mbufo ēkopde. ndien ikokopke mö.
25 Ndien sese, öñök-ibet kiet adakha kenyöñ önyuñ odomo
Enye, ete, Andikpep, ami ndinam nso man nyene nsi nsi
26 uwem ? Ndien Enye öbörö enye, ete, Ewet nso ke ibet ?
27 Afo okot didie ? Ndien Enye öbörö önyuñ ödöhö ete,
Afo edima Jehovah Abasi fo ke öfuri esīt fo, ye ke öfuri
ukpöñ fo, ye ke öfuri odudu fo, ye ke öfuri ekikere fo ;
28 ye mböhiduñ fo nte idemfo. Ndien Enye ödöhö enye,
ete, Afo omotīm öbörō : nam emi, ndien afo eyedu uwem.
29 Edi enye, ke eriyom ndiwut ete, imenen, ödöhö Jesus, ete,
30 Anie ndien edi mböhiduñ mi ? Jesus öbörō ete, Owo
kiet okoto ke Jerusalem ōsukhöre aka Jericho ; ndien
enye öduö kotu mbon ñwo, emi ēsiode enye öföñidem
ēnyuñ ēmiade enye, ndien ēdakha ēkpöñ enye ekpere
31 mkpa. Ekem ököwörō nte oku kiet asañade ösukhöre
ke usuñ oro : ndien kini enye okutde enye, asaña ebe
32 ke ñkañ eken. Kpa ntre Levite kiet ñko, kini enye
edide ke ötö oro, önyuñ okutde enye, asaña ebe ke ñkañ
33 eken. Edi eyen Samaria kiet, nte enye asañade isañ, edisīm
ebiēt eke enye odude : ndien ke enye okutde enye, atua
34 enye mböm, önyuñ asaña adiana enye, eyet aran ye wine
ke me-unan esie, ōnyuñ öböp mö ; ōnyuñ odori enye ke
enañ esiemö, ōnyuñ ada enye edi ke ufök isen, önyuñ
35 ekpeme enye. Ndien mkpöñ enye osio okuk iba önō
ēte ufök, önyuñ ōdöhō enye, ete, Kpeme enye ; ndien se
afo öduōkde akan oro, ami nyesio 'nö fi, kini ami mñakde
36 ndi. Kotu owo ita emi, anie ke afo ese ete ekedi mböhiduñ
37 enye emi öködnuöde kotu mbon ñwo ? Ndien enye öbörō
ete, Enye emi akatuade enye mböm. Ndien Jesus ödöhö
enye, ete, Afo, ka kanam kpa suk ntre.
38 Ekem nte mö ēsañade, Enye oduk ke ekpri obio kiet :
ndien ñwan kiet emi ekerede Martha ada Enye oduk
39 ke ufök esie. Ndien enye enyene eyen-eka añwan kiet
emi ekerede Mary, emi ñko etiede ke ukot Ōböñ, ōnyuñ
40 okopde ikō Esie. Edi erinam ediwak ñkpō ababa Martha ;
ndien enye edi edidöhö ete, Ōböñ, nte Afo ukereke nte
eyen-eka mi añwan ōkpöñde mi 'nam ñkpō ikpöñ ?
41 dōhō enye, ete, edi edinyaña mi ndien. Edi Ōböñ öbörō
ōnyuñ ödōhō enye, ete, Martha, Martha, afo emenyene
42 ekikere önyuñ otīmere idemfo abaña ediwak ñkpō : edi

ñkpö kiet odu eke mikpananake: ndien Mary ama emek
eti udeme, eke midiböhö enye.

11 Ekem nte Enye öböñde akam ke ebiët kiet, kini
Enye odopde, owo mbet Esie kiet ödöhö Enye, ete,
Öböñ, kpep nyïn ndiböñ akam, kpa nte John önyuñ
2 ekpepde mbet esie. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Kini
mbufo ëböñde akam, ëdöhö ëte; Ëte, yak ëkpono
3 enyïñ Fo. Yak obio Fo edi. Nö nyïn udia nyïn
4 ke usen ke usen. Nyuñ dahado nö nyin ke midiöñkpö
nyïn; koro nyïn idemnyïn inyuñ idahadedo inö kpukpru
owo emi akamade nyïn isön. Kunyuñ uda nyïn usïn ke
idomo.
5 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Anie kotu mbufo edinyene
ufan, ndien etiene enye ke uföt okoneyo, önyuñ ödöhö
6 enye, ete, Ufan, buöt mi uyo ita; koro ufan mi kiet ama
oto ke isañ etiene mi, ndien ami nyeneke ñkpö eke nïmde
7 enye kiso; ndien enye emi kesït ufök ediborö ete, Kunam
mi afaniköñ: ëma ëköbi usuñ, nditö mi ënyuñ ëdu ye
8 ami ke mbri; ami ñkemeke ndidakha kenyöñ 'nö fi? Ami
ndöhö mbufo, nte, okposuk edi nte enye mididakhake
kenyöñ inö enye, koro enye edide ufan esie, edi oto
ke eriyire esie enye eyedakha kenyöñ önö enye adaña
9 nte enye ananade. Ndien ami ndöhö mbufo, nte, Ëbeñe,
ke ëyenö mbufo; ëyom, ke mbufo ëyekut; ëtuak, ke
10 ëyeberere ënö mbufo. Koro kpukpru owo kiet kiet emi
ebeñede enyene; ndien enye emi oyomde okut; ndien
11 ëyeberere ënö enye emi atuakde. Ñko ñko anie odu kotu
mbufo emi edide ëte, emi eyen-eren esie ebeñede uyo,
edinö enye itiat? me iyak, ndien edinö enye urukiköt
12 kibuot iyak? Me enye edibeñe enye nsen-unen, nte
13 edinö enye ikpëyën? Ndien mbufo, emi ëdiökde, ëma
ëfiök ndinö nditö mbufo nti enö, ñwañwa ediso Ëte mbufo
ke heaven edinö mö emi ëbeñede Enye Edisana Spirit.
14 Ndien Enye ekebïn demon imum. Ekem kini demon
ama ököwörö, imum etïñ ikö; ndien otu owo ëyïk eti eti.
15 Edi ndusuk mö ëdöhö ëte, Oto ke Beelzebub, öböñ me-
16 demon, ke Enye ebïn me-demon. Ndien owo eñwen
ëdomo Enye, ëbup Enye idiöñö emi otode ke enyöñ.
17 Edi Enye, ke öfiökde ekikere mö, ödöhö mö, ete, Kpukpru
idut kiet kiet eke abakharede idemesie osobo; ndien ufök
18 *eke abakharede* öduö. Ndien Satan ñko ama abakhare

idemesie, obio esie edisöñö ada didie ? koro mbufo ēdöhöde
19 ēte, Ami mbīn me-demon oto ke Beelzebub. Ndien
Ami 'ma mbīn me-demon oto ke Beelzebub, nditö-
iren mbufo ēbīn mö ke anie ? Mödo mö ēyedi mebiere-
20 ikö mbufo. Edi Ami 'ma mbīn me-demon oto ke nuen-
21 ubök Abasi, ndien obio Abasi etiene mbufo. Adañemi
ökpösöñ owo esīnede öfuri ñkpö-eköñ ekpeme ufök esiemö,
22 ñkpö esie ēdu ke ifure : edi kini owo emi ösöñde akan enye
etienede enye, önyuñ akande enye, öbö enye kpukpru
ñkpō-eköñ esie eke enye ököbuötde idem kesīt, önyuñ
23 edeme mbume esie. Enye emi midaha ye Ami añwana
24 ye Ami ; ndien enye emi mibukke ye Ami asasuan. Kini
edidekhe spirit öwöröde owo ke idem, enye asasaña ebe
ke edisat ebiēt. oyom nduök-odudu ; ndien ke enye mique,
enye ödöhö ete, Nyefiak ñka ke ufök mi emi ñköwöröde.
25 Ndien ke enye edide, enye okut nte ēkpöride ënyuñ ēdiöñde
26 enye. Ndien enye aka akada me-spirit itiaba efen, eke
ēdiökde ēkan idemesie, ndien mö ēduk ënyuñ ëduñ do :
ndien ekperedem itie owo oro akabare ödiök akan mbemiso.
27 Ekem kini Enye ödöhöde ikö oro, ñwan kiet ke otu
owo emenere uyo esie, önyuñ ödöhö Enye, ete, Öföfön
28 önö idibi eke akamande Fi, ye eba eke Afo akawapde. Edi
Enye ödöhō ete, Ih, edi akam ōföfön akan önö mö emi
ēkopde ikō Abasi. ēnyuñ ēnīmde.
29 Ndien adañemi me-otu owo ēsopde idem ötö kiet ētiene
Enye, Enye ötöñö ndidöhö ete, Emana emi edi idiök
emana : enye oyom idiöñö ; ndien idinöñö enye idiöñö
30 ke miböhöke idiöñö Jonah. Koro kpa nte Jonah akakab-
arede edi idiöñö önö mbon Nineveh, kpa ntre ke Eyen
31 owo edidi önö emana emi. Öböñ-añwan usuk eyedakha
kenyöñ ke ikpe ye mbio emana emi, önyuñ anam ikpe
obiom mö : koro enye okotode ke mutīt isöñ ndikop
ifiök Solomon, ndien sese, Andikpon-ñkan Solomon odu
32 mi. Mbio Nineveh ēyedakha kenyöñ ke ikpe ye emana
emi, ēnyuñ ēnam ikpe obiom enye : koro mö ēkekabarede
esīt ke eriquörö Jonah ; ndien sese, Andikpon-ñkan
Jonah odu mi.
33 Baba owo kiet, kini enye odomode utuenikañ,
inīmke enye ke idak isöñ, me kidak abañ, edi onīm
enye ke udori-utuenikañ, man mö emi ēdukde ēkut
34 uñwana. Utuenikañ ikpöhidem fo edi enyīn fo : kini
enyin fo öfönde. öfuri ikpöhidem fo önyuñ añwaña ;

edi kini *enyin fo* ödiökde, öfuri ikpöhidem fo okim.
35 Kpeme idemfo ndien mbak uñwana eke odude fi ke
36 idem edidi ekim. Edieke öfuri ikpöhidem fo añwañade,
minyuñ inyeneke ekim baba, enye edidi uñwana
öfuri öfuri, kpa nte utuenikañ, kini enye ayamade, önöde
fi uñwana.
37 Ndien nte Enye ödöhöde ikö, Pharisee kiet okot Enye,
ete, Edidia ñkpö ye imö: ndien Enye oduk etie ke itie-
38 udia. Ndien kini Pharisee okutde oro, enye eyik koro
39 Enye mibemke iso iyet ubök ndien adia ñkpö. Ndien
Öböñ ödöhö enye, ete, Mbufo Me-Pharisee ënam edem
cup ye usan ësana; edi nama ye midiök ido ëyöhö mbufo
40 kesit. Mbufo me-ndisime, nte idige Enye emi akanamde
41 edem akanam esit ñko? Edi ëda me-ñkpö oro ëdude
kesit ënö mubuene; ndien sese, kpukpru ñkpö ësana
ënö mbufo.
42 Edi ödödiök önö mbufo, Me-Pharisee! koro mbufo
ënöde öyöhö ubak duop ke iköñ ye mfri ye kpukpru oruk
iköñ, ndien ëkaña ikpe ye ima Abasi: edi mbufo ëkpenam
43 me-ñkpö emi, ikpönyuñ itreke memö eken. Ödödiök önö
mbufo, Me-Pharisee! koro mbufo ëmade ikpö itie ke
44 me-synagogue, ye eköm ke añwa-urua. Ödödiök önö
mbufo! koro mbufo ëbiëtde udi eke ëdibede, ndien owo
emi ësañade ëbe mö idiöñöke.
45 Ndien owo mefiök-ibet kiet ödöhö Enye, ete,
Andikpep, ke eridöhö emi Afo emesuene nyin ñko.
46 Ndien Enye ödöhö ete, Ödödiök önö mbufo mefiök-ibet
ñko! koro mbufo ëdoride owo mbiomo eke ëdobide
ndibiom, ndien mbufo ke idemmbufo idaha nuenubök
47 mbufo kiet ituk mbiomo oro. Ödödiök önö mbufo!
koro mbufo ëbotde udi me-prophet, ndien edi mëte mbufo
48 ëkewot mö. Ntre mbufo ëdi mentiense ënyuñ ënyime
utom mëte mbufo: koro mö ëkewotde mö, ndien mbufo
49 ëbot *me-udi mö*. Mödo ifiök Abasi ökönyuñ ödöhöde
ete, Ami nyedöñ me-prophet ye me-apostle ëtiene mö;
50 ndien mö ëyewot ënyuñ ëköbö ndusuk mö; man ëyom
iyip kpukpru me-prophet eke ëkeduökde ötöñöde ke
51 eritöñö ererimbot ke ubök emana emi; ötöñöde ke iyip
Abel tutu osim iyip Zachariah, emi ëkewotde kuföt itie-
uwa ye uföök *Abasi*: Ih, Ami ndöhö mbufo, nte, ëyeyom
52 enye ke ubök emana emi. Ödödiök önö mbufo mefiök-
ibet! koro mbufo ëkemende ukpökhöre ifiök ëfep: mbufo

ke idemmbufo îkodukke, mbufo ĕkenyuñ êkpan mō
emi ĕkeyomde ndiduk.
53 Ndien kini Enye otode do öwörō, me-scribe ye Me-
Pharisee ētöñö ndinyīk Enye akpan akpan, 'nyuñ nyire
54 Enye man etīñ abaña ediwak ñkpö; ēnyuñ ēkpeme
ndimum ñkpö emi otode inua Esie.

12 Ke idem ini ami, kini ediwak me-thousand owo ēma
ēkebono ötö kiet, adaña nte kiet edīgide eken, Enye ebem
iso ötöñö ndidöhö mbet Esie, ete, Mbufo ëkpeme idem
2 ke leaven Me-Pharisee, emi edide mbubīk. Edi baba
ñkpö kiet ifukhöke eke midiyarakere; inyuñ idībeke, eke
3 midiñökke. Möao ñkpö ekededi eke mbufo ëdöhöde ke
ekīm ke ēyekop ke uñwana; ndien se mbufo ēdöñde
4 odu ke ubet ke ēyequörö ke ököm ufök. Ndien Ami
ndöhö mbufo, mufan Mi, nte, Ëkufeghe mö emi ēwotde
5 ikpöhidem, ndien mikemeke ndinam ñkpö ñkan oro. Edi
Ami nyedöhö mbufo Enye emi mbufo ēdifeghede:
Êfeghe Enye emi, ke Enye ama okowot, enyenede odudu
ndiduök nsīn ke hell; Ih, Ami ndöhö mbufo, nte, Êfeghe
6 Enye. Nte inyamke ñkpri inuen ition ke obubīt okuk iba?
7 ndien ifreke mö baba kiet kiso Abasi. Edi ēbat idem idet
ibuot mbufo kpukpru. Êkufeghe ndien: mbufo ëmesöñ
8 urua ēkan ediwak ñkpri inuen. Ndien Ami ndöhö mbufo,
nte, Kpukpru owo kiet kiet emi edinyīmede Mi kiso owo,
9 Eyen owo eyenyuñ onyīme enye kiso me-angel Abasi: edi
enye emi edikañde Mi kiso owo ēyekañ enye kiso me-angel
10 Abasi. Ndien kpukpru owo emi editīñde ikö adian Eyen
owo, ëyedahado ēnö enye: edi owo emi edisuñide Edi-
11 sana Spirit ididahakedo inö enye. Ndien kini mö ēdade
mbufo ēka kiso me-synagogue, ye mendikara, ye menyene-
odudu, ēkuyak ekikere otīmere mbufo, ēte, didie me nso ke
12 mbufo ēdibörö, me nso ke mbufo ēditīñ: koro Edisana
Spirit editemede mbufo ke idahoro se mbufo ēkpetīñde.
13 Ndien owo kiet ke otu owo ödöhö Enye, ete, Andikpep,
14 döhö eyen-eka mi, ete, edeme akpa ye ami. Edi Enye
ödöhö enye, ete, Owo, anie okonīm Mi ebiere-ikpe me
15 edeme-udeme kotu mbufo? Ndien Enye ödöhö mö, ete,
Mbufo ētīñ enyīn, ēnyuñ ēkpeme idemmbufo ke kpukpru
oruk edisīa esīt ke ñkpö owo efen: koro uwem owo idige
16 uwak inyene esie. Ndien Enye otop ñke önö mö, ete,
17 Isöñ owo inyene kiet okoñwom ñkpö akpan akpan: ndien

enye ekere ke esït esie, ete, Ami ndinam nso, koro ami
18 menyeneke ebiët eke 'nïmde mfri mi ? Ndien enye ödöhö
ete, Ami nyenam emi : nyewuri mufök ibokpot mi, nyuñ
mböp eke ëkponde ëkan ; ndien do ke ami ndibon kpukpru
19 ibokpot ye inyene mi. Ndien ami nyedöhö ukpöñ mi,
nte. Ukpöñ, afo emenyene ediwak ñkpö eke ëbonde ënö
ediwak isua ; duök odudu, dia, ñwöñ, nyuñ daresït.
20 Edi Abasi ödöhö enye, ete, Afo ndisïme, okoneyo emi ke
ëdiyom ukpöñ fo ; ndien me-ñkpö emi afo okobonde, mö
21 ëdinyene anie ? Ntre ke enye etie, emi onïmde inyene
önö idemesie, edi inyeneke inyene ye Abasi.
22 Ndien Enye ödöhö mbet Esie, ete, Mödo Ami ndöhö
mbufo, nte, Ëkunyene ekikere ëbaña uwem mbufo, se
mbufo ëdidiade ; me ëbaña ikpöhidem mbufo, se mbufo
23 ëdisïnede. Koro uwem akan udia, ikpöhidem önyuñ
24 akan edisïne-ñkpö. Ëkere me-inuen, nte mö misuanke
mkpasïp, minyuñ ikpeñeke ; emi minyeneke ubet unïm-
ñkpö me ufök-ibokpot ; ndien Abasi öbök mö : adaña
25 didie ke mbufo ësöñ urua ëkan me-inuen ! Ndien ewe owo
mbufo, ke erikere ekikere, emekeme ndidian ibio idomo
26 okuk kiet ke idaha esie ? Edieke mbufo ndien mikemeke
ndinam se ikpride ikan, nsinam mbufo ëyakde ekikere
27 otïmere mbufo abaña ñkpö efen ? Ëkere ekpöñ-idïm, nte
mö ëköride : mö inamke utom, inyuñ ifiakke ndidi ;
edi Ami ndöhö mbufo, nte, Solomon ke öfuri uböñ esie
28 ikesïneke ñkpö nte mö emi kiet. Edi edieke Abasi
esïnede mbiët iñwañ ñkpö ntre, emi odude mfïn, ndien
mkpöñ ëmen ësïn ke usañ-uyo ; ñwañwa ediso mbufo,
29 O mbufo emi ënyenede ekpri mbuötidem ? Mbufo
ëkunyuñ ëyom se mbufo ëdidiade, ye se mbufo ëdiñwöñde,
30 ëkunyuñ ënyene iyïkhe kesït. Koro midut ererïmbot
ëyom kpukpru ñkpö emi : edi Ëte mbufo ömöfiök ete,
31 mbufo ëmenana me-ñkpö emi. Edi mbufo ëyom obio
32 Esie, ndien ëyedian me-ñkpö emi ënö mbufo. Ëkufeghe,
ekpri otu eröñ ; koro enemde Ëte mbufo esït ndinö mbufo
33 obio oro. Ënyam se mbufo ënyenede, ënö mubuene
ñkpö ; ënam ekpat-okuk ënö idemmbufo eke midikaba-
kere ídi ñkani, inyene ke heaven eke miditreke ndidu,
ebiët eke inö misañake ikpere, ñkpri unam minyuñ
34 ibiatke. Koro ebiët emi inyene mbufo odude, do ke esït
mbufo edinyuñ odu ñko.
35 Ëböbö mböbö ke isïn mbufo, ëyak mutuenikañ mbufo

36 ënyuñ ësak; mbufo ke idemmbufo ënyuñ ëbiët owo emi
ëbetde ëte mö, kini enye editode ke udia ndö önyöñ; man,
kini enye edide önyuñ atuakde, mö ëberere ënö enye ndo
37 ndo oro. Öföfön önö ifn oro, emi ëte oro, adañemi
enye edide, edikutde nte mö ëkpemede: Kakpan ke
ndöhö mbufo, nte, enye eyeböp idemesie, önyuñ anam mö
ëtetie ke itie-udia, ndien eyedi edinam ñkpö önö mö.
38 Ndien edieke enye edidide ke udiana-akpa efen, me ke
öyöhö efen ita, önyuñ okut ntem, öföfön önö mö oro.
39 Edi ëfiök emi, ëte, Ëte ufök ama ökpöñök ini eke inö
edidide, enye ekpekpeme, ikpönyuñ ikpöñke ufök esie
40 man ëbuñ ëduk. Mbufo ënyuñ ëbeñe idem: koro Eyen
owo ke edi ke ini eke mbufo mikereke.
41 Ndien Peter ödöhö ete, Öböñ, nte afo otop ñke emi önö
42 nyïn, me önö kpukpru owo ñko? Ndien Öböñ ödöhö
ete, Anie ndien edi akama-ukpökhöre akpanikö ye ifiök
oro, emi ëte esie edinïmde ndise mbio ufök esie, 'nyuñ
43 'nö mö udeme udia mö ke ekem ini? Öföfön önö ofn
oro, emi ëte, kini enye edide, edikutde nte anamde
44 ntre. Ami ndöhö mbufo ke akpanikö, nte, enye eyenïm
45 enye andise kpukpru se enye enyenede. Edi ofn
oro ama ödöhö ke esït esie, ete, Ëte mi ebïgi ndidi;
ndien ötöñö ndimia ifn iren ye ifn iban, 'nyuñ
ndia ñkpö 'nyuñ ñwöñ ñkpö, 'nyuñ ñkpa mïn;
46 ëte owo oro eyedi ke usen eke enye midorike enyïn,
ye ke ñkanika eke enye mifiökke, eyenyuñ amia enye
akamba ufen, önyuñ onïm udeme önö enye ye mö emi
47 minamke akpanikö. Ndien ofn oro ököfiökde uyo öböñ
esie, ndien ibeñeke idem, inyuñ inamke uyo esie, ëyemia
48 enye ediwak ubök; edi enye oro miköfiökke, ndien
anamde ñkpö eke ëdotde erimia, ëyemia enye esisit ubök.
Ndien ama edi owo ekededi eke ënöde enye ediwak, ëyeyom
ediwak ke ubök esie: ndien ama edi owo eke ëyakde
ediwak ënö enye, ëyebup enye awak akan.
49 Ami ñkedi ndiduök ikañ ke isöñ; ndien Ami nyom
50 nso *eñwen* edieke ëbarade ëma? Edi Ami menyene baptism
eke ëdinïmde Mi; ndien adaña didie ke Ami ndu ke
51 mbaba tutu ënam enye ëma! Nte mbufo ëse ëte, Ami
ndi ndinö emem ke isöñ? Ami ndöhö mbufo, nte, Idige;
52 edi akam edi eribakhare: koro ötöñöde ke ini emi owo
ition ke ufök kiet ëyebakhare, ita ëbakhare ye iba, iba
53 ëbakhare ye ita. Ëyebakhare mö, ëte eyebakhare ye

eyen-eren, eyen-eren ye ēte ; eka ye eyen-añwan, ye eyen-
añwan ye eka ; eka ebe ye ñwan eyen esie, ñwan eyen
ye eka ebe esie.
54 Enye önyuñ ödöhö me-otu owo ñko, ete, Kini mbufo
ëkutde idiök enyöñ öwöröde ke edem usop-utīn, idaha
oro mbufo ëdöhö ēte, Edim ke edi ; ndien öwörö ntre.
55 Ndien kini ofim usuk abarade, mbufo ëdöhö ēte, Eyo
56 eyefiop akaha ; ndien öwörö ntre. Mbufo mbon mbubïk,
mbufo ēmeñök se iso isöñ ye enyöñ ëdöhöde ; edi nsinam
57 mbufo mifiökke se ini emi ödöhöde ? Ndien nsinam
58 mbufo ke idemmbufo midomoke se inende ? Kini afo
asañade ye owo utök fo aka kiso ebierikpe, sīn idem
ndinam ikö okure ye enye ke usuñ ; mbak enye ediduri
fi aka kiso ebierikpe, ndien ebierikpe ayak fi önö isuñ-
59 utom, ndien isuñutom esīn fi ke ufök-ñkpököbi. Ami
ndöhö fi, nte, afo uduwöröke do, tutu afo osio akpatre
okuk.

13 NDIEN ndusuk owo ëkedu do ke idem ini oro emi ëdöhöde
Enye ēbaña nditö Galilee, emi Pilate akabuakde iyīp
2 mö ye uwa mö. Ndien Enye öbörö mö, ete, Nte
mbufo ēmese ēte, nditö Galilee oro ëkediök ēkan
kpukpru nditö Galilee, koro mö ëkutde me-ñkpö oro ?
3 Ami mödöhö mbufo, nte, Idige : edi ke mbufo mikaba-
4 kere esït, kpukpru mbufo ēyetak kpa ntre. Me owo
efureta oro tower Siloam öködaöde owot mö, nte mbufo
ēmese ēte, mö ēkedi medue-ibet ēkan kpukpru owo emi
5 ëduñde ke Jerusalem ? Ami ndöhö mbufo, nte, Idige :
edi ke mbufo mikabakere esït, kpukpru mbufo ēyetak
kpa ntre.
6 Ndien Enye otop ñke emi ete, Owo kiet ekenyene eto
fig eke ētöde ke iñwañ vine esie ; ndien enye edi ediyom
7 mfri kesït, edi ique. Ndien enye ödöhö ekpeme-vine
esie, ete, Sese, ke isua ita emi ami ma ndi ndiyom mfri
ke eto fig emi, ndieñ ñque : kpi enye duök ; nsinam enye
8 abiatde isöñ ñko ? Ndien enye öbörö enye, ete,
Öböñ, kpöñ enye ke isua emi ñko, tutu ami ntībi isöñ
9 ñkan enye ñkuk, nyuñ nduök mbio kesït : ndien ötöñöde
ke ini oro enye ama oñwom mfri, *öfön* ; edi miñwomke,
afo eyekpi enye öduök.
10 Ndien Enye ekpep ke synagogue kiet ke sabbath.
11 Ndien sese, ñwan emi enyenede spirit ubiak ke isua

efureta; enye önyuñ önukhö, inyuñ ikemeke ndimenere
12 idemesie baba esisit. Ndien kini Jesus okutde enye, Enye
okot enye edi, önyuñ ödöhö enye, ete, Ñwan, ësana fi ëyak
13 ke mbiak idem fo. Ndien Enye odori enye ubök Esie: ndien
ke idahoro idem eneñere enye, ndien enye otoro Abasi.
14 Ndien esït ayat öböñ synagogue, koro Jesus anamde
udöñö okure ke sabbath, enye önyuñ ödöhö otu owo,
ete, Usen itiokiet ëdu eke owo ëkpenamde utom kesït:
mbufo ëdi ke musen oro man ënam udöñö okure mbufo
15 ëkunyuñ ëdi ke sabbath. Edi Öböñ ödöhö enye,
ete, Mbufo mbon mbubïk, nte kpukpru mbufo itatke
enañ me ass esie ke ufök-enañ ke sabbath, inyuñ ida enye
16 ïka man öñwöñ möñ. Ndien nte idotke nditat ñwan emi
ke sabbath, emi edide eyen añwan Abraham, emi Satan
17 ama ököböp, sese, ke isua efureta? Ndien nte Enye
ödöhöde me-ñkpö emi, anam kpukpru musua Esie but:
ndien öfuri otu owo ëdaresït ke kpukpru ñkpö uböñ eke
Enye anamde.
18 Ntem Enye ödöhö ete, Obio Abasi ebiët nso? ndien
19 Ami nda nso ndomo enye? Enye ebiët mkpasïp
mustard kiet, emi owo akadade ötö ke iñwañ-esa esie;
ndien enye ököri, akabare edi eto; ndien me-inuen enyöñ
20 ësörö ke me-ñkök esie. Ndien Enye ötöñö ntak ödöhö
21 ete, Nda nso ndomo obio Abasi? Enye ebiët leaven
eke ñwan kiet adade esïn ke udomo ndom-uyo ita, tutu
öfuri ofut.
22 Ndien Enye aka iso ke usuñ Esie ebe ikpö obio ye ñkpri
23 obio, ekpep, önyuñ asaña aka ke Jerusalem. Ndien owo
kiet ödöhö Enye, ete, Öböñ, nte mö eke ëdinyañade
24 iwakke? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ëñwana ndiduk ke
mkpafakha usuñ: koro Ami ndöhö mbufo, nte, ediwak
25 ëyeyom ndiduk, ndien idikemeke. Kini ëte ufök adakha-
de kenyöñ, önyuñ eberide usuñ, ndien mbufo ëtöñö
ndida ke esien ntuak ke usuñ, ëte, Öböñ, berere
nö nyïn; ndien Enye eyebörö mbufo, ete, Ami
26 ndiöñöke mbufo ebiët eke mbufo ëtode; ndien mbufo
ëditöñö ndidöhö ëte, Nyïn ima idia ñkpö inyuñ iñwöñ
27 ñkpö kiso Fo, Afo ökönyuñ ekpep ke me-efak nyïn; ndien
Enye eyedöhö ete, Ami ndöhö mbufo, nte, Ami mfiökke
ebiët eke mbufo ëtode; ëdianare Mi kpukpru mbufo
28 menam-uquañkpö. Do ke eritua eyet ye erita edet ëdidu,
kini mbufo ëkutde Abraham, ye Isaac, ye Jacob, ye

kpukpru me-prophet ke obio Abasi, ndien ĕduŏk mbufo
29 ke idemmbufo ke esien. Ndien owo ĕyeto ke edem
usiakha-utĭn ye ke edem usop-utĭn, ye ke edere ye ke usuk,
30 ĕsukhöre ĕtie ke obio Abasi. Ndien sese, mekperedem
ĕdu emi ĕdibemde iso, mebeiso ĕnyuñ ĕdu emi ĕdikperede
edem.
31 Ke idem ini oro ndusuk Me-Pharisee ĕdi ĕdidöhö Enye,
ĕte, Wörö, nyuñ dakha ke edem emi: koro Herod ke
32 oyom ndiwot Fi. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ĕka
ĕkedöhö ebua-iköt oro, ĕte, Sese, Ami mbĭn me-demon
nyuñ nam *mudöñö* ĕkure mfĭn ye mkpöñ, ndien ke
33 öyöhö usen ita Ami nyema. Edi Ami nyene ndika iso
ke usuñ Mi mfĭn ye mkpöñ ye okut: koro prophet mi-
34 kemeke ndikpa iböhöke ke Jerusalem. O Jerusalem,
Jerusalem, emi owotde me-prophet, önyuñ ötöñöde mö
emi ĕdöñde ĕtiene enye ke itiat! adaña didie ke Ami
mkpama ndibon nditö fo ötö kiet, kpa nte unen obonde
35 nditö esie kidak mba esie, ndien afo unyĭmeke! Sese,
ĕmekpöñ ufök fo ĕnö fi *ke ndobo*: Ami nyuñ ndöhö
mbufo, nte, Mbufo idique Mi, tutu mbufo edidöhö ĕte,
Ĕtoro Enye emi edide ke enyĭñ Jehovah.

14 Ekem, nte Enye odukde ke ufök öböñ Me-Pharisee kiet
2 ke sabbath ndidia ñkpö, mö ĕkpeme Enye. Ndien sese,
3 owo kiet odu kiso Esie emi ödöñöde mfuri. Ndien
Jesus ödöhö meñök-ibet ye Me-Pharisee, ete, Nte
4 enen ndinam udöñö okure ke sabbath me inenke? Edi
mö iböröke. Ndien Enye ada enye, anam udöñö esie
5 okure, önyuñ ayak enye önyöñ. Ndien Enye ŏdöhö mö,
ete, Anie owo kotu mbufo, ke ass esie me enañ esie ama
öduŏ ke obube möñ, ididudike enye isio ke sabbath?
6 Ndien mö ikemeke ndibörö me-ñkpö emi.
7 Ndien Enye otop ñke ŏnö mö oro ĕkotde udia, kini Enye
8 okutde nte mö ĕmekde ikpö itie; ete mö, Kini owo
ekededi okotde fi udia ndö, kutie ke akamba itie; mbak
9 ndusuk enye edikot owo emi okponde akan fi, ndien
andikot fi ye enye eyedi edidöhö fi, ete, Nö owo emi itie;
10 ndien afo eyetöñö ke but ndika ke ekpri itie. Edi kini
ĕkotde fi, ka ketie ke ekpri itie, man kini andikot fi edide,
enye ekpekeme ndidöhö fi, ete, Ufan, dök di: ndien afo
eyekut ukpono ke iso kpukpru owo emi ĕtiede ke itie-
11 udia ye afo. Koro ĕyesukhöre kpukpru owo kiet kiet

emi emenerede idemesie; ndien ëyefori enye emi ösuk·
hörede idemesie.
12 Enye önyuñ ödöhö owo emi okotde Enye udia ñko, ete,
Kini afo anamde udia ke uwemeyo me ke mbubreyo,
kukot mufan fo, me nditö-usö, me oruk fo, me mböhiduñ
fo emi ëdide mbon inyene; mbak ndusuk mö ëdinyuñ
13 ëkot fi ñko ke usiene. Edi kini afo anamde usörö,
14 kot mubuene, ye mkpoho, ye mbuñö, ye me-nan: ndien
eyefön önö fi; koro mö minyeneke se ëdinöde fi ke usiene:
koro ëdisiode usiene ënö fi ke eriset nti owo.
15 Ndien kini owo mö kiet emi ëtiede ke itie-udia ye Enye
okopde me-ñkpö emi, enye ödöhö Enye, ete, Öföfön önö
16 owo emi edidiade ñkpö ke obio Abasi. Edi Enye ödöhö
enye, ete, Owo kiet akanam akamba usörö; önyuñ okot
17 ediwak owo: ndien enye ödöñ isuñutom esie ke ini
udia ete, ödöhö mö emi ëkekotde, ete, Edi; koro kpukpru
18 ñkpö ëma ëbiët. Ndien kpukpru mö ëtöñö uyo kiet
ndifaña. Akpa owo ödöhö enye, ete, Ami ma ndep
iñwañ, ndien ami nyene ndika ñkese enye; mbök dahado
19 nö mi. Ndien owo eñwen ete, Ma ndep enañ duop, ndien
20 ñka ndidomo mö: mbök, dahado nö mi. Ndien eñwen
21 ete, Ma ndö ñwan, mödo ami ñkemeke ndidi. Ndien
isuñutom oro edi edidöhö ëte esie me-ñkpö emi. Ndien
ëte-ufök ayaresït önyuñ ödöhö isuñutom esie, ete, Wara
wörö ke me-efak ye mkpafakha usuñ obio, nyuñ tañ
mubuene, ye mkpoho, ye me-nan, ye mbuñö, duk
22 di. Ndien isuñutom oro ödöhö ete, Oböñ, ëma ënam
23 se afo öködöhöde, ndien itie ke ososuk. Ndien öböñ
ödöhö isuñutom oro, ete, Wörö ka ke me-ökpöusuñ
ye ke me-ökö, nyuñ nam mö ëduk ëdi, man ëyöhö ufök
24 mi. Koro mödöhö mbufo, nte, baba owo oro kiet emi
ëkekotde iditabike udia mi.
25 Ekem aqua otu owo ësaña ye Enye: ndien Enye
26 akabare, önyuñ ödöhö mö, ete, Owo ekededi ama etiene
Mi, ndien misuaha ëte esie ye eka esie, ye ñwan esie, ye
nditö esie, ye nditö-eka esie iren, ye nditö-eka esie iban,
ye idem uwem esiemö ñko, enye ikemeke ndidi mbet Mi.
27 Owo ekededi emi mibiomke cross esiemö itiene Mi ikemeke
28 ndidi mbet Mi. Koro ewe owo mbufo emi oyomde ndiböp
edikoñ ufök ibemke iso itie ibat se edikpade, me enye
29 enyene se edikemde ndima enye? Mbak ndusuk, enye
ama ötöñö ndiböp idikemeke ndima enye, ndien kpukpru

30 owo emi ēkutde ētōñö ndisak enye, ēte, Owo emi
31 ökötöñö ndiböp, ndien ikemeke ndinam ma. Me ewe
edidem, emi akade eköñ ye edidem eñwen, ibemke iso itie
ikere me enye edikeme ye thousand owo duop ndisobo ye
enye emi edide ndiñwana ye enye ye thousand owo edīp ?
32 Midige ntre, kini enye eken odude kaña anyan usuñ,
enye ödöñ misuñutom ebeñe enye se ikpanamde man
33 emem odu. Kpa ntre owo mbufo ekededi emi miyakke
34 kpukpru se enye enyenede, ikemeke ndidi mbet Mi. Mödo
inuñ öfön: edi edieke idem inuñ minyeneke aba inem,
35 ēdida nso ēnam enye enem ? Enye ifönke ke isöñ inyuñ
ifönke ke ifum: ēduök enye. Enye emi enyenede utöñ
ndikop, yak okop.

15 Ekem kpukpru me-publican ye midiök owo ēsaña
2 ētiene Enye ndikop ikö Esie. Ndien Me-Pharisee ye
me-scribe ēsuk uyo ēte, Owo emi ke ada midiök owo,
ōnyuñ adia ñkpö ye mö.
3 4 Ndien Enye otop ñke emi önö mö, ete, Ewe owo mbufo
emi enyenede eröñ ikie, kini kiet osopde, ikpöñke anañ
ye efurenañ ke desert, inyuñ ibīne enye eke osopde,
5 tutu okut enye ? Ndien ke enye okutde, enye odori
6 enye ke afara esie, adaresīt. Ndien kini enye osīmde
ufök, enye okot mufan esie ye mböhiduñ esie ēdi, önyuñ
ödöhö mö, ete, Ēdara ye ami, koro mokut eröñ mi emi
7 okosopde. Mödöhö mbufo, nte, suk ntre ke idara edidu
ke heaven kabaña idiök owo kiet emi akabarede esīt,
*akan* nte ēbañade nti owo anañ ye efurenañ emi minyeneke se ēkabarede esīt ēbaña.
8 Me ewe ñwan emi enyenede mbak silver duop, kini enye
öduökde ubak kiet, nte idomoke utuenikañ, inyuñ ikpöri
9 ufök, inyuñ itīm iyom tutu enye okut enye ? Ndien ke
okutde, enye okot mufan esie ye mböhiduñ esie ēdi,
ete, Ēdara ye ami, koro mokut okuk eke okosopde.
10 Ami mödöhō mbufo, nte, suk ntre ke idara odu kiso
me-angel Abasi kabaña idiök owo kiet emi akabarede
esīt.
11 Ndien Enye ödöhö ete, Owo kiet ekenyene nditō-iren
12 iba: ndien Udö ödöhö ēte esie, ete, Ēte, nö mi udeme
ñkpö eke edinyenede mi. Ndien enye edeme ñkpö esie
13 önö mö. Ndien ibigike Udö atañ kpukpru ñkpö, adakha

aka anyan idut; ndien do enye asuan inyene esie ke
14 erinam mbukpo ido. Ndien kini enye ama akasuan
kpukpru ñkpö, ökpösöñ akañ otïbe ke idut oro; ndien
15 enye ötöñö ndinana ñkpö. Ndien enye aka akadian idem-
esie ye owo idut oro kiet; ndien enye ödöñ enye ököbök
16 mēdi ke iñwañ esie. Ndien enye oyom ndidia ikpök eke
mēdi ēdiade nyukhö: ndien baba owo kiet inöñö enye
17 ñkpö. Edi kini enye okutde itie esie, enye ödöhö ete,
Mbio-utom ēte mi ifañ ēnyene uyo eke ekemde mö
18 ye nsukhö, ndien ami ke mkpa biöñ mi. Ami nyedakha
kenyöñ ntiene ēte mi, nyenyuñ ndöhö enye, nte, Ēte,
19 medue heaven, mönyuñ ndue kiso fo: ami ndotke aba
20 ndikere eyen fo: nïm mi nte owo-utom fo kiet. Ndien
enye adakha kenyöñ etiene ēte esie. Edi kini enye odude
kaña anyan usuñ, ēte esie okut enye, atua enye mböm,
efeghe ököñö enye ke itöñ, önyuñ otïm enye inua.
21 Ndien eyen ödöhö enye, ete, Ēte, medue heaven, mönyuñ
22 ndue kiso fo: ndotke aba ndikere eyen fo. Edi ēte
ödöhö mbio-utom esie, ete, Ēwara ēda öföñidem eke
öfönde akan ēdi ēdisïne enye; ēnyuñ ēsïn enye mkpanuen
23 ke ubök, ēnyuñ ēsïne enye ikpa-ukot ke ukot: ēnyuñ
ēda edisekhe eyen-enañ ēdi ēdiwot, ndien yak nyïn idia,
24 inyuñ idara: koro eyen mi emi ama akakpa, ndien
ötöñö ntak odu uwem; enye ama okosop, ndien ēkut
enye. Ndien mö ētöñö ndidara.
25 Ndien akpan esie odu ke iñwañ: ndien kini enye asañade
26 edikpere ufök, enye okop iquö ye unek. Ndien enye
okot eyen-ufök kiet edi, önyuñ obup enye se me-ñkpö
27 emi ēdide. Ndien enye ödöhö enye, ete, Eyen-uka ama
edi; ndien usö ama owot edisekhe eyen-enañ, koro enye
28 okutde enye ke ifure ye ke nsöñidem. Edi enye ayaresït,
inyuñ inyïmeke ndiduk: ndien ēte esie öwörö ekekpe
29 enye ubök. Edi enye ödöhö ēte esie, ete, Sese,
ami 'ma 'nam utom nö fi ke ediwak isua emi, ndien
ñkananam mbiatke item fo: edi akananam afo unöñö mi
30 eyen-ebot, man ñkpada nam idara ye mufan mi: edi
kadañemi eyen fo, emi akadiade inyene fo ye me-akpara,
31 edide, afo owot edisekhe eyen-enañ önö enye. Ndien
enye ödöhö enye, ete, Eyen, afo ododu ye ami kpukpru
32 ini, ndien kpukpru se ami nyenede edi okuo. Edi odot
ndidara nyuñ nemesït: koro eyen-ēte fo emi ama akakpa,
ndien odu uwem; ama okosop, ndien ēkut enye.

16 Enye önyuñ ödöhö mbet Esie ñko, ete, Owo inyene kiet
okodu, emi enyenede akama-ukpökhöre ; ndien mö ëtïñ
2 ënö enye, ëte, owo oro ke asuan ñkpö esie. Ndien enye
okot enye edi, önyuñ ödöhö enye, ete, Nso ke ñkop mbaña
fi ntem ? nö ibat ñkpö nte akama-ukpökhöre ; koro afo
3 mukemeke aba ndidi akama-ukpökhöre. Ndien akama-
ukpökhöre ödöhö ke esït esie, ete, Ndinam didie, sia öböñ
mi öböde mi itie akama-ukpökhöre ? Ami nyeneke odudu
4 nditïbi isöñ ; but önyuñ anam mi ndibeñe ñkpö. Ami
möfiök se ndinamde, man, kadañemi ëböde mi itie akama-
5 ukpökhöre, mö ëkpeda mi ësïn ke ufök mö. Ndien enye
okot kpukpru mekama ëte esie isön kiet kiet ëdi, önyuñ
ödöhö akpa owo, ete, Afo akama ëte mi adaña didie ?
6 Enye ete, Udomo aran ikie. Ndien enye ödöhö enye, ete,
7 Da ñwed isön fo, tie iwiwa, nyuñ wet aba ye duop. Ndien
enye ödöhö eñwen, ete, Afo akama adaña didie ? Ndien
enye ödöhö ete, Udomo ibokpot ikie. Enye ödöhö enye,
8 ete, Da ñwed isön fo, nyuñ wet anañ. Ndien ëte esie otoro
idiök akama-ukpökhöre koro enye anamde ke ikike : koro
nditö ererïmbot emi ëfiökde ke emana mö ëkan nditö
9 uñwana. Ndien Ami ndöhö mbufo, nte, Mbufo ëda
idiök mammon ënam mufan ënö idemmbufo ; man, kini
enye edibiarade, mö ëda mbufo ke nsi nsi iduñ.
10 Enye emi anamde akpanikö ke esisit önyuñ anam
akpanikö ke ediwak : ndien enye emi minamke akpanikö
11 ke esisit inyuñ inamke akpanikö ke ediwak. Ntem
edieke mbufo minamke akpanikö ke idiök mammon, anie
12 owo edisïn mbufo ata *inyene* ke ubök ? Mödo edieke
mbufo minamke akpanikö ke se inyenede owo eñwen, anie
13 edinö mbufo se inyenede mbufo ? Baba isañ-utom kiet
ikemeke ndinam utom 'nö mëte iba : koro enye eyesua
kiet, önyuñ ama eken ; midige enye eyediana kiet, önyuñ
esïn eken ke ndek. Mbufo ikemeke ndinam utom Abasi
ye eke mammon.
14 Ndien Me-Pharisee, emi ëmade okuk, ëkop kpukpru
15 ikö oro ; ndien mö ësak Enye. Ndien Enye ödöhö
mö, ete, Mbufo ëdi memö emi ënïmde idemmbufo ke nti
owo kiso owo ; edi Abasi ömöfiök esït mbufo : koro se
16 owo ëforide edi mbubiam kiso Abasi. Ibet ye me-prophet
ëkededu tutu osïm ini John : toto ke ini oro ke ëquörö
gospel obio Abasi, ndien kpukpru owo kiet kiet ëda
17 eñwan ëduk kesït. Edi mem-mem ñkpö enyöñ ye isöñ

ndibe mfep, akan ekpri ntõi ke ibet kiet ndikpu.
18 Kpukpru owo emi osiode ñwan esie, önyuñ ödöde efen,
esïn efibe : ndien enye emi ödöde ñwan eke ebe esie osiode
esïn efibe.
19 Owo inyene kiet okodu, emi esïnede ididuot ye eti öföñ,
20 önyuñ adiade eti udia kpukpru usen ; ndien ēda ebeñe-
ebeñe kiet emi ekerede Lazarus, emi inia ēyöhöde enye
21 ke idem, ēnïm ke inua-etop esie : ndien enye oyom ete,
ēbök imö ke ñkeñe udia emi ēduöñöde ke okpokoro owo
22 inyene oro; ndien kpa me-ebua ēdi ēdidei inia esie. Ekem
ebeñe-ebeñe oro akpa, ndien me-angel ēmen enye ēnïm
ke ikpanesït Abraham : owo inyene önyuñ akpa, ndien
23 ēbuk enye. Ndien ke Obio ekpo enye odu ke ndutukhö,
önyuñ emenere enyïn esie okut Abraham anyan usuñ, ye
24 Lazarus ke ikpanesït esie. Ndien enye ofiori ete, Ēte Abra-
ham, tua mi mböm, nyuñ döñ Lazarus, man enye edebi iso
nuenubök esie ke möñ, edibït edeme mi, koro ami ñkutde
25 ndutukhö ke edeme ikañ emi. Edi Abraham ödöhö enye,
ete, Eyen mi, ti nte afo, ke ini uwem fo, okokutde nti ñkpö
fo, nte Lazarus ökönyuñ okutde midiök ñkpö : edi kemi
26 ēdöñ enye esït, ndien afo odu ke ndutukhö. Ndien ñko
ñko akamba ukpe odu kuföt nyïn ye mbufo, man mö
emi ēkpeyomde ndito mi ntiene mbufo ēkukeme, man
27 baba owo kiet ökunyuñ oto do edi mi. Edi enye ödöhö ete,
Mekpe fi ubök ndien, ēte, nte afo ökpödöñ enye aka ke
28 ufök ēte mi ; koro ami nyenede nditö-ēte iren ition ;
man enye asian mö, mbak mö ēdinyuñ ēdi ke ebiēt ndu-
29 tukhö emi. Edi Abraham ödöhö ete, Mö ēnyene Moses
30 ye me-prophet ; yak mö ēkpañ utöñ ēnö mö. Ndien
enye ödöhö ete, Baba, ēte Abraham : edi owo ama oto
31 ke mkpa etiene mö, mö ēyekabare esït. Ndien enye
ödöhö enye, ete, Edieke mö mikpañke utöñ inó Moses
ye me-prophet, mö idinyïmeke, okposuk edi nte owo
esetde ke mkpa.

17 Ndien Enye ödöhö mbet Esie, ete, Me-ñkpö iduö
ikemeke nditre ndidi : edi ödödiök önö owo emi mö
2 ētode enye. Ökpöfön akan ye enye edieke ēkpedade
itiat-ukök-ibokpot ēköñ enye ke itöñ, ēnyuñ ēduök
enye ke inyañ, utu ke enye ndinam kiet kotu ñkpri
3 nditö emi öduö. Ētïm ēkpeme idemmbufo : eyen-
usö ama edue, sua nö enye ; enye ama önyuñ akabare

4 esīt, dahado nö enye. Ndien enye ama edue fi utīm
ikatiaba ke usen kiet, önyuñ akabare etiene fi utīm ikatiaba,
ete, ami makabare esīt; afo edidahado önö enye.
5 Ndien me-apostle ēdöhö Öböñ, ēte, Nam mbuötidem
6 nyīn okpon akan. Ndien Öböñ ödöhö ete, Mbufo ēma
ēnyene mbuötidem nte mkpasīp mustard kiet, mbufo
ēkpedöhö eto sycamine emi, ēte, Yak ēdībere fi, ēnyuñ
7 ētö fi ke inyañ; ndien enye okpokop uyo mbufo. Edi
ewe owo mbufo odu, emi enyenede owo emi ofuñde isöñ
me öbökde eröñ, emi edidöhöde enye, kini enye otode
8 iñwañ edi, ete, Di iwiwa, di tie ke itie-udia; nte ikpakam
idöhöke enye, ite, Nīm udia nö mi man ndia, nyuñ tīm
idemfo nam ñkpö nö mi, tutu ami ndia nyuñ ñwöñ ma;
9 ndien ama ekem afo eyedia önyuñ öñwöñ? Nte enye ököm
10 owo oro koro enye anamde nte ēdöhöde enye? Kpa
ntre mbufo ñko, kini mbufo ēdinamde kpukpru ñkpö
eke ēdöhöde mbufo, ēdöhö ēte, Nyīn idi menam-utom
emi midorike udori; nyīn ima inam kpa se ekedide
utom nyīn ndinam.
11 Ekem nte mö ēsañade ēka Jerusalem, Enye ebe kuföt
12 Samaria ye Galilee. Ndien nte Enye odukde ke ekpri obio
kiet, owo akpa-mfia duop ēsobo ye Enye, ēda nsan
13 nsan, ēnyuñ ēmenere uyo mö ēte, Jesus, Andikpep, tua
14 nyīn mböm. Ndien kini Enye okutde mö, Enye ödöhö mö,
ete, Ēka ēkewut moku idemmbufo. Ekem nte mö ēsañade
15 ēka, ēnam mö ēsana. Ndien owo mö kiet, kini enye okutde
nte ēma ēkenam udöñö esie okure, afiak, önyuñ otoro
16 Abasi ke ökpösöñ uyo, önyuñ öduö okubi iso esie ke
isöñ ke ukot Esie, ököm Enye: ndien enye edi eyen
17 Samaria. Ndien Jesus ödöhö ete, Nte idige owo duop
18 ke ēkenam ēsana? edi usukkiet ēdu möñ? Nte ique
baba owo mö kiet eke afiakde edi nditoro Abasi, iböhöke
19 esen owo emi? Ndien Enye ödöhö enye, ete, Dakha
kenyöñ, ka okuo: mbuötidem fo ama anam udöñö fo
okure.
20 Ndien kini Me-Pharisee ēbupde Enye ini eke obio
Abasi edidide, Enye öbörö mö, ete, Obio Abasi
21 idige nte owo okutde enye ke enyīn: mö idinyuñ idöhöke
ite, Sese, *enye* mi! me, Do! koro sese, obio Abasi ododu
kesīt mbufo.
22 Ndien Enye ödöhö mbet Esie, ete, Musen ēyedi, eke
mbufo ēdiyomde ndikut usen Eyen owo kiet, ndien mbufo

23 idique. Ndien mö ëyedöhö mbufo, ëte, Sese, do! Sese,
24 mi! ëkudakha, ëkunyuñ ëtiene *mö*: koro nte emïneñ-
mïneñ, kini öwöröde ke edem kiet kidak enyöñ, ayamade
tutu osïm edem eken kidak enyöñ; ntre ke Eyen owo
25 edidi ke usen Esie. Edi Enye enyene ndibem iso ñkut
26 ediwak ukut, emana emi ëyenyuñ ësïn Enye. Ndien nte
ekedide ke musen Noah, kpa ntre ke editie ke musen Eyen
27 owo. Mö ëkedia, mö ëkeñwöñ, mö ëkedö ndö, ënyuñ
ënö ke ndö, tutu osïm usen eke Noah odukde ke ubom,
28 ndien uquö edi, önyuñ osobo mö kpukpru. Kpa ntre
nte ekedide ke musen Lot; mö ëkedia, mö ëkeñwöñ, mö
ëkedep, mö ëkenyam, mö ëketö iñwañ, ënyuñ ëböp
29 ufök; edi ke usen eke Lot öwöröde ke Sodom ikañ ye itai
30 ëketo ke enyöñ ëdep, ënyuñ ësobo mö kpukpru: eyedi kpa
31 suk ntre ke usen eke Eyen owo ediwutde idem. Ke usen
oro, owo ama odu ke ököm ufök, ndien ñkpö esie ëdu
kesït ufök, yak enye ökusukhöre ekemen mö: kpa ntre
32 owo emi odude ke iñwañ okufiak aka *ke ufök*. Ëti ñwan
33 Lot. Owo ekededi eke oyomde ndinyaña uwem esie
eyeduök enye: edi owo ekededi eke öduökde *uwem esie*
34 eyenyaña enye. Ami ndöhö mbufo, nte, ke okoneyo oro
35 owo iba ëyena ke mbri kiet; ëyeda kiet, ëkpöñ enye eken.
36 Iban iba ëyekök *ibokpot*; ëyeda kiet, ëkpöñ enye eken.
37 Ndien mö ëbörö Enye, ëte, Ke möñ, Öböñ? Ndien Enye
ödöhö mö, ete, Ebiët eke okpo odude, do ke mutere
ëdibono.

**18** NDIEN Enye otop ñke önö mö man oto do mö ëkpeböñ
2 akam kpukpru ini, esït ökunyuñ öduö mö; ete, Ebierikpe
kiet okodu ke obio kiet emi mibakke Abasi, minyuñ
3 ikereke owo: ndien ebe-akpa odu ke obio oro; ndien
enye etiene enye ediwak ini, ete, kpe ikpe mi ye andisua
4 mi. Ndien enye inyïmeke ke ndusuk ini: edi ekem
enye ödöhö ke esït esie, ete, Okposuk edi nte membakke
5 Abasi, menyuñ ñkereke owo; edi koro ebe-akpa emi önöde
mi afaniköñ, nyekpe ikpe esie 'nö enye, mbak enye edinam
6 mi mkpa mba ke eridi esie kpukpru ini. Ndien Öböñ
7 ödöhö ete, Ëkop se idiök ebierikpe ödöhöde. Ndien nte
Abasi idikpehe ikpe inö ndimek owo esie, emi ësemede
ënö Enye ke uwemeyo ye ke okoneyo, ndien Enye eme
8 ime abaña mö? Ami ndöhö mbufo, nte, Enye eyekpe

ikpe õnõ mõ iwlwa. Edi kini Eyen owo edide, nte Enye
eyekut mbuötidem ke isöñ ?
9 Ndien Enye otop ñke emi önö ndusuk owo emi ēbuötde
idem ye idemmö, ëte, mimö idi nti owo, ënyuñ ësīnde
10 owo eñwen ke ndek: ete, Owo iba ëkedök ëka ke
temple ndiböñ akam; kiet edi Pharisee, enye eken edi
11 publican. Pharisee ada öböñ akam ntem ke idemesie, ete,
Abasi, mököm Fi, koro mentiehe nte owo eñwen, mbon
nama, menam-uquañkpö, mesīn-efībe, me kpa nte
12 publican emi. Ami ntre udia ikaba ke urua; 'nö öyöhö
13 ubak duop ke kpukpru se mböde. Edi publican ada nsan
nsan, inyïmeke ndimenere kpa enyīn esie nse enyöñ,
edi amia ikpanesīt esie, ete, Abasi, tua mi idiök owo
14 mböm. Ami ndöhö mbufo, nte, owo emi ösukhöre aka
ke ufök esie, ikpe önyuñ etebe enye akan enye eken: koro
kpukpru owo emi emenerede idemesie ëyesukhöre enye;
edi enye emi ösukhörede idemesie ëyefori enye.
15 Ndien mõ ëda nsek-nditö mö ñko ëtiene Enye, man
Enye otuk mö: edi kini mbet ëkutde, mö ësua ënö mö.
16 Edi Jesus okot mö ëtiene enye, ete, Ëyak ñkpri nditö
ëtiene Mi, ëkunyuñ ëkpan mö: koro obio Abasi edide oruk
17 emi. Kakpan ke ndöhö mbufo. nte, Owo ekededi, eke
midaha obio Abasi nte ekpri eyen, ididukke kesīt.
18 Ekem andikara kiet obup Enye, ete, Eti Andikpep, ami
19 ndinam nso man nyene nsi nsi uwem? Ndien Jesus
ödöhö enye, ete, Nsinam afo okotde Mi, ete, Eti? baba
20 eti iduhe, ibōhöke kiet, *kpa* Abasi. Afo ömöfiök ibet,
Kusīn efībe, Kuwot owo, Kuyīp inö, Kutīñ ikö ntiense
21 nsu, Kpono usö ye uka. Ndien enye ödöhö ete, 'ma
22 nonīm kpukpru ñkpö emi toto ke uyen mi. Ndien kini
Jesus okopde, Enye ödöhö enye, ete, Ñkpö kiet anana
fi kaña: nyam kpukpru se afo enyenede, nyuñ deme nö
mubuene, ndien afo eyenyene inyene ke heaven: ndien
23 di disaña ye Ami. Edi kini enye okopde ikö emi,
enye öfukhö eti eti, koro enye enyenede ediwak inyene.
24 Ndien Jesus, kini okutde enye, ödöhö ete, Ösöñ mö emi
25 ënyenede inyene didie ndiduk ke obio Abasi! Koro emem-
de camel ndiduk mbe odudu abiabon, akan nte ememde
26 owo inyene ndiduk ke obio Abasi. Ndien mö emi ëkopde
27 ëdöhö ëte, Ëdinyaña anie naña? Edi Enye ödöhö
ete, Me-ñkpö eke owo mikemeke ndinam, Abasi ekeme
28 ndinam. Ndien Peter ödöhö ete, Sese, nyīn ima ikpöñ

29 inyene nyĩn, ltiene Fi. Ndien Enye ŏdŏhŏ mō, ete,
Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Baba owo kiet iduhe emi
ökpöñde ufök, me ñwan, me nditö-eka, me ēte ye eka,
30 me nditö, kabaña obio Abasi, emi midinyeneke ekese ikan
oro ke ini emi, ye ke ererĩmbot eke edidide nsi nsi uwem.
31 Ndien Enye ada mbet duopeba, önyuñ ödöhö mö, ete,
Sese, nyĩn ke isaña idök ke Jerusalem, ndien kpukpru
32 ñkpö eke me-prophet ēwetde ēyesu ēnö Eyen owo. Koro
ēyeyak Enye ēnö Me-Gentile, ēyenyuñ ēbiaña Enye,
33 ēnyuñ ēnam Enye ñkpö but, ēnyuñ ëfiari Enye etap : ndien
34 mö ēyemia Enye ēnyuñ ëwot Enye : ndien ke öyöhö
usen ita Enye eyeset ke mkpa. Ndien mö ifiökke baba
ñkpö emi kiet ; ndien ikö emi odĩbe mö, mö inyuñ ique
me-ñkpö eke Enye ödöhöde.
35 Ekem nte Enye asañade ekpere Jericho, nan kiet etie
36 ke mben-usuñ ebeñe ñkpö : ndien kini enye okopde nte
37 otu owo ësañade ēbe, enye obup se edide. Ndien mö
38 ëdöhö enye, ēte, Jesus eyen Nazareth asaña ebe. Ndien
39 enye ofiori ete, Jesus, Eyen David, tua mi mböm. Ndien
mö emi ēbemde iso ēsua ēnö enye ēte, enye odop inua :
edi enye ödödiöñ ofiori aka iso, ete, Eyen David, tua mi
40 mböm. Ndien Jesus atuak ada, önyuñ ödöhö mö, ete,
ēda enye ēsök Imö : ndien kini enye asañade ekpere,
41 Enye obup enye, ete, Afo oyom ete Ami nam nso 'nö fi ?
42 Ndien enye ödöhö ete, Öböñ nyom ndikut usuñ. Ndien
Jesus ödöhö enye, ete, Kut usuñ : mbuötidem fo ama
43 anyaña fi. Ndien ke idaha oro enye okut usuñ, önyuñ
etiene Enye, otoro Abasi : ndien kpukpru owo, kini mö
ēkutde, ēnö Abasi itoro.

19 NDIEN Enye oduk ke Jericho asaña ebe. Ndien sese,
2 owo emi ekerede Zacchæus ; enye edi ētubom me-publican,
3 enye önyuñ edi owo inyene. Ndien enye oyom ndikut
Jesus owo eke Enye edide ; ndien ikemeke kabaña otu
4 owo, koro enye ömukhöde idaha. Ndien enye ebem iso
efeghe öködök ke eto sycamore man okut Enye : koro
5 Enye edisañade ke usuñ oro ebe. Ndien kini Jesus osĩmde
ebiët oro, Enye emenere enyĩn, ödöhö enye, ete, Zacchæus,
wara sukhöre ; koro Ami nyene ndidañ ke ufök fo mfĩn.
6 Ndien enye awara ösukhöre, önyuñ ada Enye ke idaresĩt.
7 Ndien kini mö ēkutde, kpukpru mō ēsuk uyo ēte, Enye
8 aka ndidañ ye owo emi edide idiök owo. Ndien Zacchæus

ada, önyuñ ödöhö Ōbööñ, ete, Sese, Ōbööñ. ami nönö mubuene
ubak inyene mi; ndien edieke ami mböde owo ñkpö
ekededi ke usuñ eke minenke, nyesio usiene utîm ikanañ.
9 Ndien Jesus ödöhö enye, ete, Mfîn emi erinyaña edi
10 ke ufök emi, koro enye ñko edide eyen Abraham. Koro
Eyen owo ekedi ndiyom 'nyuñ 'nyaña se isopde.
11 Ndien nte mö ëkopde me-ñkpö emi, Enye adian ikö
önyuñ otop ñke, koro Enye ekperede Jerusalem, mö
ënyuñ ëkere ëte, obio Abasi mööñ öbiöñöre idaha oro.
12 Mödo Enye ödöhöde ete, Ōbööñ kiet akaka ke anyan
13 idut, ndida ubööñ nö idemesie, 'nyuñ mfiak. Ndien enye
okot ifn esie duop, önyuñ önö mö okuk duop,
14 önyuñ ödöhö mö, ete, Ënyam urua tutu ami ndi. Edi
mbiobio esie ësua enye, ënyuñ ëdööñ misuñutom ëbîne
15 enye, ëte, Nyîn inyîmeke ite owo emi akara nyîn. Ekem
kini enye afiakde, ke ama akada ubööñ oro, enye önö
uyo ete, ëkot ifn oro enye ökönöde mö okuk ënö
enye, man enye öfiök udori eke mö ëkekutde ke erinyam
16 urua. Ndien akpa owo edi, ödöhö ete, Ōbööñ, okuk fo ama
17 odoro okuk duop. Ndien enye ödöhö enye, ete, Omotîm
anam, afo eti ofn: koro ëkutde ëte, afo amanam
18 akpanikö ke ekpri ñkpö, kara obio duop. Ndien udiana-
akpa owo edi, ödöhö ete, Ōbööñ, okuk fo ama odoro okuk
19 ition. Ndien enye ödöhö enye ñko, ete, Afo ñko kara
20 obio ition. Ndien eñwen edi, ete, Ōbööñ, se okuk fo *mi*.
21 emi ñköböpde ke öföñ nîm: koro ami mfeghede fi, koro
afo edide owo nsöñido: afo ememen se afo mukonîmke,
22 önyuñ ekpikpi se afo mukötöhö. Enye ödöhö enye, ete,
Oto ke inua fo ami nyekpe ikpe fo, afo idiök ofn.
Afo ököfiök ete ami ndi owo nsöñido, memen se meñkonîm-
23 ke, nyuñ ñkpikpi se meñkötöhö; Ndien nsinam afo muke-
sînke okuk mi ke itie unîm okuk, ndien ami, ini mfiakde,
24 ñkpöbö enye ye udori. Ndien enye ödöhö mö emi ëdade
ëkpere, ete, Ëbö enye okuk oro, ënyuñ ënö enye emi
25 enyenede okuk duop. Ndien mö ëdöhö enye, ëte, Ōbööñ
26 enye enyene okuk duop. Ami ndöhö mbufo, nte, ëyenö
kpukpru owo emi enyenede; edi ëyebö enye emi mi-
27 nyeneke kpa se enye enyenede. Edi ama edi musua mi
emi mikonyîmeke nte ami ñkpakarade mö, ëda mö ëdi
mi, ënyuñ ëwot mö kiso mi.
28 Ndien ke Enye ama öködöhö ntem, Enye ebem mö iso
ödök aka ke Jerusalem.

29 Ekem kini Enye asañade ekpere Bethphage ye Bethany,
ke obot emi ekerede Me-Olive, Enye ödöñ mbet Esie iba,
30 ete, Ëka ëkeduk ke ekpri obio eke odude mbufo ke iso;
ndien nte mbufo ëdukde, mbufo ëyekut eyen ass etebede,
eke akanam baba owo kiet midoroke kaña: ëtat enye,
31 ënyuñ ëda enye ëdi. Ndien owo ekededi ama obup
mbufo, ete, Nsinam mbufo ëtatde enye? mbufo ëdöhö
32 ntem, ëte, Öböñ k'oyom enye. Ndien mö oro ëdöñde
mö utom ëka ënyuñ ëkut kpa nte Enye öködöhöde
33 mö. Ndien nte mö ëtatde eyen ass, mendinyene enye
34 ëdöhö mö, ëte, Nsinam mbufo ëtatde eyen ass? Ndien
35 mö ëbörö ëte, Öböñ k'oyom enye. Ndien mö
ëda enye ësök Jesus: ënyuñ ëda öföñidem mö ëbri
36 eyen ass ke edem, ënyuñ ëdori Jesus kesït. Ndien
nte Enye asañade, mö ëbri öföñidem mö ke usuñ.
37 Ndien nte Enye asañade ekpere, kpa ke usukhöre obot
Olive, öfuri otu mbet Esie ëtöñö ndidara 'nyuñ ntoro
Abasi ke ökpösöñ uyo kabaña kpukpru mutom odudu eke
38 mö ëma ëkekut, ëte,

Ëtoro Edidem emi edide ke enyïñ Jehovah:
Emem odu ke isöñ, ye uböñ ke ata enyöñ.

39 Ndien ndusuk Me-Pharisee ke otu owo ëdöhö Enye, ëte,
40 Andikpep, sua nö mbet Fo. Ndien Enye öbörö ete,
Ami mödöhö mbufo, nte, edieke memö emi ëdopde uyo,
me-itiat ëyefiori.

41 Ndien kini Enye asañade ekpere, Enye okut obio önyuñ
42 atua eyet abaña enye, ete, Afo ama ökpöñök mfïn emi,
kpa afo, me-ñkpö eke ësañade ke emem! edi kemi mö
43 ëdïbe fi ke enyïn. Koro musen ëdisïmde fi, eke musua
fo ëdimenerede ibombom ëkanare fi, ënyuñ ëkan fi ëkuk,
ënyuñ ëbakha fi ke kpukpru edem, ënyuñ ëduök fi ye
44 nditö fo kesït fo ke isöñ; ndien mö idikpöñke kesït fo itiat
kiet odoro ke eken; koro afo muköñökke ini eke ëdide
ndise fi.

45 Ndien Enye oduk ke temple, önyuñ ötöñö ndibïn mö
46 emi ënyamde ñkpö mfep, önyuñ ödöhö mö, ete, Ëwet ëte,
Ufök Mi eyedi ufök akam: edi mbufo ëma ënam enye
edi itie mbon ñwo.

47 Ndien Enye ekpep ke usen ke usen ke temple. Edi
ikpö oku ye me-scribe ye ikpö owo kotu mbiobio ëyom
48 ndiwot Enye: edi mö ique se ëkpenamde; koro kpukpru
owo ëkpañde utöñ ënö Enye, ënyuñ ëkop ikö Esie.

20 Ekem ke musen oro kiet, nte Enye ekpepde mbiobio ke
temple, önyuñ öquöröde gospel, ikpö oku ye me-scribe
2 ye nyebiowo ëtiene Enye; ënyuñ ëdöhö Enye, ëte, Döhö
nyïn: Ke nso odudu ke Afo anam me-ñkpö emi?
3 me anie edi enye emi önöde Fi odudu emi? Ndien
Enye öbörö mö, ete, Ami ñko nyebup mbufo
4 mbume kiet; ëbörö Mi: Baptism John, me oto
5 ke heaven, me oto ke owo? Ndien mö ëneme kiet ye
kiet, ëte, Nyïn ima idöhö ite, Oto ke heaven, Enye eyedöhö
ete, Nsinam mbufo mikonïmke enye ke akpanikö?
6 Edi nyïn ima idöhö ite, Oto ke owo; kpukpru mbiobio
ëyetöñö nyïn ke itiat: koro mö ëtïmde ënïm ke akpanikö
7 ëte, John ekedi prophet. Ndien mö ëbörö ëte, Mimö
8 ifiökke ebiët *eke otode*. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ami
nyuñ ndöhöke mbufo odudu eke Ami ndade nam me-ñkpö
emi.
9 Ndien Enye ötöñö nditop ñke emi 'nö mbiobio, ete, Owo
kiet ökötö iñwañ-vine, önyuñ ayak enye önö mekpeme-
10 iñwañ, önyuñ aka idut akadañ anyan ini. Ndien ke
ekem ini enye ödöñ isuñutom etiene mekpeme-iñwañ,
man mö ënö enye ubak mfri iñwañ-vine: edi mekpeme-
iñwañ ëmia enye, ënyuñ ënam enye önyöñ ubök ubök.
11 Ndien enye ödöñ efen: ndien mö ëmia enye ñko,
ënyuñ ënam enye ñkpö but, ënyuñ ënam enye önyöñ
12 ubök ubök. Ndien enye ödöñ öyöhö *isuñutom* ita:
13 ndien mö ënö enye unan, ënyuñ ëbïn enye. Ndien
enyene iñwañ-vine ödöhö ete, Ami ndinam nso? Nyedöñ
14 edima eyen-eren mi: me mö ëyeteñe enye. Edi kini
mekpeme-iñwañ ëkutde enye, mö ëdiomi kiet ye eken, ëte,
Emi edi adia-akpa: ëyak nyïn iwot enye, man ñkpö enyene
15 nyïn. Ndien mö ëbïn enye ëfep ke iñwañ-vine, ënyuñ
ëwot enye. Nso ndien ke enyene iñwañ-vine edinam mö?
16 Enye eyedi edisobo mekpeme-iñwañ emi, önyuñ önö owo
eñwen iñwañ-vine oro. Edi ke mö ëkopde, mö ëdöhö ëte,
17 Okudi ntre. Edi Enye owuk enyïn ese mö, önyuñ ödöhö
ete, Nso ke ëwet ndien, ëte,

Itiat emi mendiböp ësïnde,
Amakabare edi ëtubom inuk?

18 Kpukpru owo kiet kiet emi öduöde ke itiat oro eye-
nuakha mbai mbai; edi ama edi enye emi itiat emi
ediduöde enye ke idem, ëyesuan enye nte obu.
19 Ndien me-scribe ye ikpö oku ëyom ndimum Enye ke

ñkanika oro; ndien mö ëfeghe mbiobio: koro mö
20 ëkutde ëte Enye otop ñke emi abaña mimö. Ndien mö
ëkpeme Enye, ënyuñ ëdöñ mbon uyep emi ënïmde idemmö
nte nti owo, man ëmum ikö Esie, man oto do ëyak Enye
21 ënö ikpe ye odudu andikara. Ndien mö ëbup Enye,
ëte, Andikpep, nyïn imöñök ite Afo etïñ önyuñ ekpep se
inende, unyuñ uteñeke owo enyïn, edi ke akpanikö ekpep
22 usuñ Abasi: me enen nyïn ndinö Cæsar utomo, me inenke?
23 Edi Enye okut ñkari mö, önyuñ ödöhö mö, ete, Wut Mi
24 okuk kiet. Enye enyene mbiët ye ñwed anie? Ndien
25 mö ëdöhö Enye, ëte, Eke Cæsar. Ndien Enye ödöhö
mö, ete, Enö Cæsar ndien ñkpö eke ënyenede Cæsar,
26 ënyuñ ënö Abasi ñkpö eke ënyenede Abasi. Ndien
mö ikemeke ndimum ikö oro kiso mbiobio: ndien ibörö
Esie enyene mö ndyö, mö ënyuñ ëdop.
27 Ndien ndusuk Me-Sadducee ëtiene Enye, mö emi ëdöhöde
28 ëte, eriset ke mkpa iduhe; ndien mö ëbup Enye, ëte,
Andikpep, Moses ekewet önö nyïn, ete, edieke eyen-ëte
owo, emi enyenede ñwan, akpade, mikpöñke eyen, eyen-
ëte esie edida ñwan esie, önyuñ anam uduot adakha önö
29 eyen-ëte esie. Nditö-ëte iren itiaba ëkedu: ndien akpa
30 owo ödö ñwan, akpa, ibonke eyen; ndien udiana-akpa,
31 ye öyöhö ita ëda enye; suk ntre mbitiaba ñko ëkpaña,
32 ikpöñke nditö. Oro ebe ñwan oro önyuñ akpa.
33 Mödo ke eriset ke mkpa enye edidi ñwan anie owo kotu
34 mö? koro mö mbitiaba ëkenyenede enye ke ñwan. Ndien
Jesus ödöhö mö, ete, Nditö ererïmbot emi ëdö ndö, ënyuñ
35 ënö mö ke ndö: edi ama edi mö emi ëbatde ëte, mö ëdot
ndikut ererïmbot oro, ye eriset ke mkpa, mö idöhö ndö,
36 inyuñ inöñö mö ke ndö; koro mö mikemeke aba ndikpa:
koro mö ëdide ukem ukem ye me-angel; ënyuñ ëdide
37 nditö Abasi, sia mö ëdide nditö eriset ke mkpa. Edi
kabaña eriset ke mkpa, kpa Moses owut ke *itie eke abañade*
Eto, kini enye okotde Jehovah, ete, Abasi Abraham, ye
38 Abasi Isaac, ye Abasi Jacob. Ndien Enye idige Abasi
mekpa-mkpa, edi eke medu-uwem: koro kpukpru owo
39 ëdedu uwem ënö Enye. Ndien ndusuk me-scribe ëbörö
40 ëte, Andikpep, Afo omotïm öbörö. Koro mö mikemeke
aba ndida uko mbup Enye mbume ekededi.
41 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Didie ke mö ëdöhö ëte,
42 Christ edi Eyen David? Koro David idemesie ödöhöde
ke ñwed me-psalm, ete,

Jehovah ödöhö ye Öböñ mi, ete,
Tie mi ke ubök nasia,
43 Tutu nda musua Fo 'nīm Fi ke udorukot.
44 David ndien okot Enye, ete, Öböñ, didie ndien ke Enye
edi Eyen esie ?
45 Ndien Enye ödöhö mbet Esie ke utõñ kpukpru owo,
46 ete, Ëkpeme mbak me-scribe, emi ëyomde ndisaña ke
ediduö öföñidem, ënyuñ ëmade eköm ke añwa-urua, ye
ikpö itie ke me-synagogue, ye ikpö ebiët ke me-usörö ;
47 emi ënyuñ ëdiade mufök mebe-akpa, ënyuñ ëböñde anyan
akam ke abiaña : ikpe eyebiom memö emi akan.

21 Ndien Enye emenere enyīn, okut nte mbon inyene
2 ësīnde enö mö ke itie unīm-etībe. Ndien Enye okut ebe-
3 akpa ubuene kiet esīnde ekpri okuk iba kesīt. Ndien
Enye ödöhö ete, Ami motīm ndöhö mbufo, nte, ebe-akpa
4 ubuene emi esīn akan kpukpru mö : koro kpukpru mö
oto ke nyöhö nsukhö mö ësīn ke me-enö : edi enye oto ke
unana esie esīn kpukpru se enye akpadade odu uwem.
5 Ekem nte ndusuk owo ëdöhöde ëbaña temple, nte ëban-
6 ade enye ke ndiye itiat ye enö, Enye ödöhö ete, Ama
edi me-ñkpö emi mbufo ëkutde, musen ëyedi, eke midi-
kpöñke mi itiat odoro ke itiat, eke mididuökke kisöñ.
7 Ndien mö ëbup Enye, ëte, Andikpep, ke ini ewe ndien
ke ñkpö emi ëdidu ? nsinyuñ idi idiöñö kini ñkpö
8 emi ëyomde ndiwörö ? Ndien Enye öbörö ete, Ëkpeme
mbak ëdinam mbufo ëwakha ëkpöñ usuñ : koro ediwak
owo ëyedi ke enyīñ Mi, ëte, Ami ndi *Enye*; *ete*, Ini ke
9 önyuñ ekpere : mbufo ëkutiene mö. Ndien kini mbufo
ëkopde ëbaña me-eköñ ye me-ndutīme, ëkudīkhe : koro
me-ñkpö emi ënyene ndibem iso ndu : edi akpatre idige
idaha emi.
10 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Idut eyeñwana ye idut, ye
11 obio edidem kiet ye obio edidem efen : ndien ikpö unyek-
isöñ ëyedu, ndien ke nsio nsio ebiët akañ ye midiök
udöñö ëyenyuñ ëdu ; ñkpö ndīk ye ikpö midiöñö ëyenyuñ
12 ëto ke enyöñ. Edi ke kpukpru ñkpö emi mika-iwöñöke
kaña, mö ëyemum mbufo, ënyuñ ëköbö mbufo, ëda
mbufo ëyak ënö me-synagogue ye mufök-ñkpököbi,
ëda mbufo ëka kiso ndidem ye mendikara kabaña enyīñ
13 Mi. Eyekabare edi ikö ntiense önö mbufo. Mödo
14 ënyene iwuk ke esīt mbufo, ëte, idibemke iso ikere nte

15 mbufo ẽdibõrõde: koro Ami ndinõde mbufo inua ye
ifiök, eke kpukpru musua mbufo midikemeke ndida kiso,
16 me ndineni. Edi kpa mẽte ye meka, ye nditö-ẽte, ye
oruk, ye mufan ẽyeda mbufo ẽyak ẽnõ; ndien ẽyesĩn
17 ẽwot ndusuk mbufo. Ndien kpukpru owo ẽyesua mbufo
18 kabaña Mi. Ndien baba idet ibuot mbufo ídisoboke.
19 Ke ime mbufo ke mbufo ẽdida ukpöñ mbufo ẽnyene.
20 Edi kini mbufo ẽkutde mbon-eköñ ẽkande Jerusalem
21 ẽkuk, ẽfiök ndien ẽte, ñwure esie ke ekpere. Ke ini oro
ẽyak mö emi ẽdude ke Judæa ẽfeñe ẽka ke ikpö obot;
ẽyak mö emi ẽdude kesĩt ẽnyuñ ẽwörö ẽkpöñ enye;
ẽkunyuñ ẽyak mö emi ẽdude ke iñwañ ẽduk kesĩt.
22 Koro memö emi ẽdide musen usiene, man kpukpru ñkpö
23 eke ẽwetde ẽsu. Ödiök önö mö emi ẽyomode, ye mö emi
ẽnöde nditö eba ke musen oro! koro aqua nan-enyĩn
eyedu ke isöñ, íyaresĩt eyenyuñ odoro mbiobio emi.
24 Ndien mö ẽyeduöñö ke iso ofut, ẽyenyuñ ẽda mö nte
mbuot-eköñ ẽka ke kpukpru midut: ndien Me-Gentile
25 ẽyedĩgi Jerusalem, tutu ini Me-Gentile ẽyöhö. Ndien
midiöñö ẽyedu ke utĩn ye ke öfiöñ ye ke ntantafiöñ; ndien
midut ẽyedu ke unana idori-enyĩn ke isöñ, ẽyenyek
idem ẽbaña mfiori aqua inyañ ye mbufut möñ esie;
26 esĩt owo ẽyeduö mö ke ndĩk ye ke idori-enyĩn ñkpö eke
ẽyomde nditiene ererĩmbot: koro ẽyenyeñe me-odudu
27 heaven. Ndien ke ini oro mö ẽyekut Eyen owo edide
28 ke idiök enyöñ ye odudu ye aqua uböñ. Edi kini me-
ñkpö emi ẽtöñöde ndisu, ẽmenere enyĩn ke enyöñ, ẽnyuñ
ẽmenere ibuot mbufo; koro erifak mbufo ke ekpere.
29 Ndien Enye otop ñke önö mö, ete, Ese eto fig ye kpu-
30 kpru eto: kini mö ẽsiakhade iköñ, mbufo ẽkut, mbufo
31 ke idemmbufo ẽnyuñ ẽfiök ẽte, nda-eyo ke ekpere. Kpa
suk ntre ñko, adaña ini eke ẽkutde me-ñkpö emi ẽsude,
32 ẽfiök ẽte, obio Abasi ke ekpere. Ami ndöhö mbufo,
nte, Emana emi idibehe, tutu ẽnam kpukpru ñkpö emi
33 ẽma. Enyöñ ye isöñ ẽyebe ẽfep: edi ikö Mi idibehe.
34 Edi ẽkpeme idemmbufo, mbak esĩt mbufo ẽdidobi ẽto
ke uyukhö udia ye mĩn, ye ekikere uwem emi, ndien usen
35 oro edibuat mbufo nte afia: koro *kpa suk ntre* ke enye
36 editiene kpukpru mö emi ẽduñde ke iso öfuri isöñ. Edi
mbufo ẽkpeme kpukpru ini, ke erinam mkpe-ubök, man
mbufo ẽkeme ndiböhö kpukpru ñkpö oro ẽdiwöröde, ndi-
nyuñ nda kiso Eyen owo.

37 Ndien kpukpru uwemeyo Enye ekpep ke temple ; ndien
kpukpru okoneyo Enye öwörö akadañ ke obot emi ekerede
38 Me-Olive. Ndien kpukpru owo ëbak ke usenubök ëtiene
Enye ke temple, man ëkop *ikö Esie*.

22 EKEM usörö uyo eke leaven miduhe, emi ekerede pass-
2 over, ekpere. Ndien ikpö oku ye me-scribe ëyom usuñ
eke mö ëdiwotde Enye, koro mö ëfeghede mbiobio.
3 Ekem Satan oduk kesït Judas emi ekerede Iscariot, emi
4 edide owo mbet duopeba. Ndien enye aka okodiomi ye
ikpö oku ye mëtubom, nte enye edidade Enye ayak önö
5 mö. Ndien mö ëdaresït, ënyuñ ëdiomi ediomi ndinö enye
6 okuk. Ndien enye onyïme, önyuñ oyom usuñ ndiyak
Enye 'nö mö kini otu owo miduhe.
7 Ekem osïm usen uyo eke leaven miduhe, eke ënyenede
8 ndiwot passover. Ndien Enye ödöñ Peter ye John, ete,
9 Ëka ëketïm passover ënö nyïn, man nyïn idia. Ndien
mö ëdöhö Enye, ëte, Ke möñ ke Afo oyom, ete, nyïn
10 itïm ñkpö ? Ndien Enye ödöhö mö, ete, Sese, kini mbufo
ëdukde ke obio, owo emi obiomde abañ möñ eyesobo ye
mbufo ; ëtiene enye ëduk ke ufök eke enye odukde.
11 Ndien mbufo ëdöhö ëte ufök, ëte, Andikpep ödöhö fi, ete,
Ubet esen odu möñ, eke Ami ndidiade passover ye mbet
12 Mi ? Ndien enye eyewut mbufo aqua ubet enyöñ eke
13 ëdiöñde : ëtïm ñkpö do. Ndien mö ëka, ënyuñ ëkut
kpa nte Enye öködöhöde mö : ndien mö ëtïm ñkpö
passover.
14 Ndien ke ini ekemde, Enye ösukhöre etie, ye me-
15 apostle duopeba ye Enye. Ndien Enye ödöhö mö,
ete, Öködöñ mi eti eti ndidia passover emi ye
16 mbufo ke Ami meñka-ñkpaha kaña : koro Ami ndöhöde
mbufo, nte, Ndidiaha enye aba, tutu enye osu ke obio
17 Abasi. Ndien Enye öbö cup, ndien ke önöde eköm ama,
Enye ödöhö ete, Ëbö emi, ënyuñ ëdeme kotu mbufo :
18 koro Ami ndöhöde mbufo, nte, Ötöñöde ke ini emi Ami
19 ndiñwöñke mfri vine, tutu obio Abasi edi. Ndien Enye
emen uyo, ndien ke Enye ökömde ama, obuñ önö mö, ete,
Emi edi ikpöhidem Mi, eke ënöde kabaña mbufo : ënam
20 emi nditi Mi. Ndien anam kpa ntre ye cup, ke mö ëdia-
de ëma, ete, Cup emi edi öbufa ediomi ke iyïp Mi, eke
21 ëduökde kibuot mbufo. Edi sese, ubök anditap Mi odu
22 ye Ami ke okpokoro. Koro ke akpanikö Eyen owo ke

önyôñ, kpa nte ẽkenĩmde: edi ödödiök önö owo oro
23 atapde Enye. Ndien mö ẽtöñö ndibume kotu mö, ẽte,
anie owo mimö edinam ñkpö emi.
24 Ndien eneni önyuñ otĩbe kotu mö kabaña owo mö
25 emi ẽbatde nte andikpon-ñkan. Ndien Enye ödöhö mö,
ete, Ndidem Me-Gentile ẽkara mö; ndien mö emi ẽnyene-
26 de odudu ndikara mö ẽkere Menam ufön. Edi mbufo
ẽkunam ntre: edi enye emi okponde akan kotu mbufo,
yak enye akabare edi nte eyenöwöñ; ye enye emi edide
27 ẽtubom, nte enye emi anamde utom. Koro ewe okpon
akan, me edi enye emi etiede ke itie-udia, me edi enye emi
asañade utom? nte idige enye emi etiede ke itie-udia?
edi Ami ndu kotu mbufo nte enye emi asañade utom.
28 Mbufo ẽdi mö emi ẽtiede ye Ami ke idomo Mi; ndien
29 Ami nĩm obio nö mbufo, kpa nte Ête Mi okonĩmde önö Mi,
30 man mbufo ẽdia ñkpö ẽnyuñ ẽñwöñ ke okpokoro Mi ke
obio Mi; mbufo ẽyenyuñ ẽtie ke ebekpo ẽkpe ikpe
31 me-esien Israel duopeba. Simon, Simon, sese, Satan eke-
beñe ndida mbufo, man enye asak mbufo nte ibokpot:
32 edi Ami ñkekpe ubök 'nö fi, man mbuötidem fo okuböhö:
ndien afo, kini afo ama ötöñö ntak akabare, söñö nditö-
33 ẽte fo idem. Ndien enye ödöhö Enye, ete, Ôböñ, ami
monyĩme ndika ke ufök-ñkpököbi ye ke mkpa ye Afo.
34 Ndien Enye ödöhö ete, Peter, Ami mödöhö fi, nte, Ekikö
idikpökke mfĩn emi, tutu afo edikañ ikata ete, udiöñöke Mi.
35 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Kini Ami ñködöñde mbufo
ẽka, nte, ẽkukama ekpat okuk, ye ekpat udia, ye ikpa-
ukot, nte mbufo ẽkenana ñkpö? Ndien mö ẽbörö ẽte,
36 Inanake. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Edi kemi, yak enye
emi enyenede ekpat okuk ada enye, önyuñ ada ekpat udia
ñko: ndien yak enye emi minyeneke *ofut*, anyam aqua
37 öföñidem esie edep ofut. Koro Ami ndöhöde mbufo, nte,
ikö emi ẽwetde enyene ndisu ke idem Mi, ẽte, Ebat Enye
ẽsĩn kotu medue ibet: koro se abañade Mi enyene ndisu.
38 Ndien mö ẽdöhö ẽte, Ôböñ, sese, ofut iba mi. Ndien Enye
ödöhö mö, ete, Ekem.
39 Ekem Enye öwörö aka ke obot Me-Olive, nte ido Esie
40 edide; ndien mbet ẽnyuñ ẽtiene Enye. Ndien kini Enye
osĩmde ebiẽt oro, Enye ödöhö mö, ete, Eböñ akam mbak
41 mbufo ẽdiduk ke idomo. Ndien Enye adianare ökpöñ mö
adaña usuñ nte ẽtopde itiat; ndien Enye ötöñö edöñ,
42 önyuñ öböñ akam, ete, Ête, Afo ama onyĩme, bö Mi cup

emi: edi ẽkunam nte Ami made. edi nte Afo amade.
43 Ndien angel emi otode ke heaven öbiöñöre kiso Esie,
44 önyuñ ösöñö Enye idem. Ndien ke Enye odude ke
ndutukhö, Enye ödödiöñ eyire ekpe ubök: ibibiak
Esie önyuñ akabare ebiẽt ntöi iyip eke ẽduöñöde ke isöñ.
45 Ndien kini Enye adakhade ke akam, Enye etiene mbet
Esie, önyuñ okut mö ẽdede ke mfukhö, önyuñ
46 ẽdöhö mö, ete, Nsinam mbufo ẽdede? ẽdakha kenyöñ
ẽböñ akam, mbak mbufo ẽdiduk ke idomo.
47 Nte Enye osuk etetĩñ ikö, sese, otu owo, ndien enye emi
ekerede Judas, owo mbet duopeba kiet, ebem mö iso;
48 ndien enye asaña ekpere Jesus nditĩm Enye inua. Edi
Jesus ödöhö enye, ete, Judas, nte afo möñ atap Eyen owo
49 ke ntĩm-inua? Ndien kini mö emi ẽdude ye Enye ẽkutde
se idiwöröde, mö ẽdöhö ẽte, Öböñ, Me nyĩn ikpi ke ofut?
50 Ndien owo kiet kotu mö ekpi owo aqua oku, osĩbe
51 enye utöñ nasia. Edi Jesus ödöhö ete, Ẽyak edi
adaña do. Ndien Enye otuk utöñ esie, anam öfön.
52 Ndien Jesus ödöhö ikpö oku ye mẽtubom temple,
ye nyebiowo, emi ẽdide ndinam Enye ñkpö, ete, Nte
mbufo ẽmewöñö nte ẽbĩnede owo ñwo ye ofut ye eto?
53 Kini Ami ñkodude ye mbufo ke usen ke usen ke temple,
mbufo inyanke ubök ndimum Mi: edi emi edi ñkanika
mbufo ye odudu ekĩm.
54 Ndien möẽmum Enye, ẽda Enye ẽka ẽkeduk ke ufök aqua
55 oku. Edi Peter etiene nsan nsan. Ndien ke mö ẽma
ẽkebara ikañ ke uföt esien, ẽnyuñ ẽsukhöre ẽtie ötö kiet,
56 Peter etie ke uföt mö. Ndien eyen-añwan kiet okut enye
etiede ke uñwana *ikañ*, ndien owuk enyĩn ese enye, önyuñ
57 ödöhö ete, Owo emi ñko okodu ye Enye. Edi enye akañ,
58 ete, Ñwan, ami ndiöñöke Enye. Ndien ke ekpri ini ebede
owo eñwen okut enye, önyuñ ödöhö ete, Afo ñko edi owo
59 mö kiet. Edi Peter ödöhö ete, Owo, ami ndige. Ndien
ke ñkpö nte ñkanika kiet ama ebe owo eñwen ösöñ uyo
ödöhö ete, Ke akpanikö owo emi ñko okodu ye Enye: koro
60 enye edide eyen Galilee. Edi Peter ödöhö ete, Owo, ami
mñökke se afo ödöhöde. Ndien ndo ndo oro, ke enye
61 osuk ödödöhö, ekikö ökpök. Ndien Öböñ akabare ese
Peter. Ndien Peter eti ikö Öböñ, nte Enye öködöhöde
enye, ete, Ke ekikö mika-ikpökke kaña mfĩn emi, afo
62 eyekañ Mi ikata. Ndien enye öwörö, atua eyet eti
eti.

63 Ndien me-owo emi ēmumde Jesus ēbiaña Enye, ēnyuñ
64 ēmia Enye. Ndien mö ēböp Enye enyïn, ënyuñ ēbup
65 Enye, ëte, Siak: anie amia Fi? Mö ēnyuñ ēdöhö
ediwak ikö eñwen ëdian Enye, ēsuñi Enye.
66 Ndien idaha oro eyo esierede, esop nyebiowo mbiobio
ëbono ötö kiet, kpa ikpö oku ye me-scribe; ndien mö
67 ëda Enye ëduk ke esop mö, ëte, Afo ama edi Christ, döhö
nyïn. Edi Enye ödöhö mö, ete, Ami ma ndöhö mbufo,
68 mbufo idinïmke ke akpanikö: Ami ma nyuñ mbup mbufo,
69 mbufo idiböröke. Edi ötöñöde ke ini emi Eyen owo
70 eyetie ke ubök nasia odudu Abasi. Ndien kpukpru mö
ëdöhö ëte, Nte Afo edi Eyen Abasi ndien? Ndien Enye
71 öbörö mö, ete, Mbufo ēmetïm ëdöhö ëte, Ami ndi. Ndien
mö ēdöhö ēte, Nso ikö ntiense efen ke nyïn iyom? Koro
nyïn ke idemnyïn ima ikop ke inua esiemö.

23 Ekem öfuri otu mö ëdakha kenyöñ, ēda Enye ëka ke
2 ötö Pilate. Ndien mö ëtöñö ndidori Enye ikö, ēte, Nyïn
ima ikut owo emi etemede obio nyïn uquañido, önyuñ
akpande owo ndinö Cæsar utomo, ete, Imö ke idemimö
3 idi Christ Edidem. Ndien Pilate obup Enye, ete, Nte Afo
edi Edidem Me-Jew? Ndien Enye öbörö enye, ete, Afo
4 ömödöhö. Ndien Pilate ödöhö ikpö oku ye me-otu owo,
5 ete, Ñque baba idiöñkpö ke owo emi. Edi mö ēdödiöñ
ēdöhö ēte, Enye edemere mbiobio, önyuñ ekpep ke öfuri
6 Judæa, ötöñöde ke Galilee osïm ebiēt emi. Edi ke Pilate
7 okopde, enye obup, me owo oro edi eyen Galilee. Ndien
kini enye öfiökde ete, Enye edi owo esien Herod, enye
önö Enye ësök Herod, emi ke idemesie odude ke Jerusalem
ke musen oro.
8 Ndien kini Herod okutde Jesus, enye adaresït eti eti:
koro enye okoyomde ndikut Enye anyan ini, koro enye
ama okokop abaña Enye; enye önyuñ odori enyïn ete,
9 iyekut enye anamde utïbe ñkpö kiet. Ndien enye obup
Enye ñkpö ke ediwak ikö; edi Enye iböröke enye baba
10 ikö kiet. Ndien ikpö oku ye me-scribe ēdeda, ēñopesït
11 ēdori Enye ikö. Ndien Herod ye mbon-ekön esie ësak Enye,
ënyuñ ëbiaña Enye, ënyuñ ësïne Enye öföñidem ubön,
12 ënyuñ ënö Enye ëfiak ësök Pilate. Ndien Herod ye Pilate
ëkabare ëdi mufan kiet ye eken kpa ke usen oro: koro
ke mbemiso mö ëketiede usua usua kiet ye eken.
13 Ndien Pilate obon ikpö oku ye mendikara ye mbiobio

14 ötö kiet, önyuñ ödöhö mö, ete, Mbufo ëkeda owo emi ësök
mi, nte owo emi ekpepde mbiobio uquañido : ndien sese,
ami, ke ndomode Enye kiso mbufo kabaña me-ñkpö
oro mbufo ëdoride Enye, ñque baba idiöñkpö ke owo emi :
15 Herod inyuñ ique : koro enye önöde Enye ëfiak ësök
nyïn ; ndien sese, Enye inamke ñkpö eke odotde mkpa.
16 Mödo ami nyemia Enye, nyuñ nsana Enye nyak. Edi
18 kpukpru mö ëfiori ke uyo kiet, ëte, Wot owo emi, nyuñ
19 sana Barabbas yak nö nyïn : owo emi ëkesïnde enye ke
ufök-ñkpököbi kabaña ndutïme emi enye akanamde ke
20 obio, ye ñwot-owo. Ndien Pilate ötöñö ntak etïñ ye mö,
21 oyoyom ndisana Jesus nyak ; edi mö ëfiori ëte, Köñ
22 Enye ke cross, Köñ enye ke cross. Ndien enye ödöhö mö
öyöhö utïm ikata, ete, Ke nso, nso idiöñkpö ke owo emi
anam ? Ñque baba ñkpö kiet emi odotde mkpa ye Enye :
23 mödo nyemia Enye nyuñ nsana Enye nyak. Edi mö
ëyire ke mkpösöñ uyo, ëte, ëköñ Enye ke cross. Ndien
24 uyo mö ëkan. Ndien Pilate önö uyo ete, ënam se mö
25 ëbeñede. Ndien enye asana owo oro ayak, emi ëkesïnde
ke ufök-ñkpököbi kabaña ndutïme ye ñwot-owo, emi mö
ëbeñede ; edi enye ayak Jesus önö mö ete ënam nte mö
ëmade.
26 Ndien nte mö ëdade Enye ëka, mö ëmum owo kiet, Simon
owo Cyrene, emi asañade oto iñwañ, ënyuñ ëdori enye
cross, ndibiom enye ntiene Jesus.
27 Ndien akamba otu owo ëtiene Enye, ye iban emi
28 ësemede ënyuñ ëtuañade Enye. Edi Jesus akabare ese
mö, önyuñ ödöhö ete, Nditö-iban Jerusalem, ëkutua Mi,
29 edi ëtua idemmbufo ye nditö mbufo. Koro sese, musen
ke ëdi, eke ëdidöhöde ëte, Öföfön önö me-ada, ye midibi
eke mimanke eyen, ye eba eke nditö ëkenam miwapke.
30 Ke ini oro mö ëyetöñö ndidöhö ikpö obot, ëte, Ëduö nyïn
31 ke idem ; ye ñkpri obot, Ëfuk nyïn. Koro mö ëma ënam
ñkpö emi ke nsekhe eto, ëdinam nso ke nsat eto ?
32 Ndien ëda owo iba eñwen, menam-idiöñkpö, ësaña
ye Enye ëka ndiwot.
33 Ndien kini mö ëdide ke ötö emi ekerede Mkpökpörö,
do ke mö ëköñ Enye ke cross, ye menam-idiöñkpö, kiet
34 ke ubök nasia, enye eken ke ufien. Ndien Jesus ödöhö ete,
Ëte, dahado nö mö ; koro mö mifiökke se mö ënamde.
35 Ndien mö ësïn afia, ëdeme edisïne-ñkpö Esie kotu mö.
Ndien mbiobio ëda ëse. Ndien mendikara ësak Enye,

ëte, Enye akanyaña owo eñwen ; yak Enye anyaña Idem·
esie, edieke Enye emi edide Christ Abasi, edimek *Eyen*
36 Esie. Ndien mbon-eköñ ñko ëbiaña Enye, ësaña ëdiana
37 Enye, ënyuñ ënyan vinegar ënö Enye, ëte, Afo ama
38 edi Edidem Me-Jew, nyaña Idemfo. Ënyuñ ëdian ñwed
kenyöñ ibuot Esie, ete, EMI EDI EDIDEM ME-JEW.
39 Ndien anam-idiöñkpö kiet emi ëköñde asak Enye, ete,
40 Nte Afo udige Christ ? nyaña Idemfo ye nyïn. Edi enye
eken öbörö önyuñ asua önö enye, ete, Nte afo ufegheke
41 Abasi, emi afo odude ke eribiom ikpe kiet ? Ndien ama
edi nyïn, enen : koro nyïn iböde nen-nen ñkpö eyen-utom
42 nyïn : edi owo emi inamke uquañ. Ndien enye ödöhö ete,
43 Jesus, ti mi kini Afo edide ke obio Fo. Ndien Enye ödöhö
enye, ete, Kakpan ke ndöhö fi, nte, Mfïn emi afo eyedu ye
Ami ke Paradise.
44 Kemi edi ñkpö nte öyöhö ñkanika itiokiet, ndien ekïm
ofuk öfuri isöñ tutu osïm öyöhö ñkanika usukkiet, uñwana
45 utïn onïme : ndien ikpeghe temple asiakha kuföt.
46 Ndien ke Jesus ama okofiori ke ökpösöñ uyo, Enye ödöhö
ete, Ëte, Nda spirit Mi nsïn Fi ke ubök : ndien ke Enye
47 ödöhöde ntem, Enye ayak spirit Esie. Ndien kini
centurion okutde se ënamde, enye otoro Abasi, ete, Ke
48 akpanikö owo emi ekedi eti owo. Ndien kpukpru
otu owo emi ëkebonode ndise ñkpö emi, kini mö ëkutde
49 ñkpö eke ënamde, ëfiak ënyöñ, ëmia ikpanesït mö. Ndien
kpukpru mödiöñö Esie, ye iban emi ëketienede Enye
ëto ke Galilee, ëda nsan nsan, ëkut ñkpö emi.
50 Ndien sese, owo kiet emi ekerede Joseph, owo esop,
51 eti ye edinen owo, (enye ikenyïmeke uduak ye utom mö),
enye edi owo Arimathæa, obio Me-Jew kiet, enye önyuñ
52 odori enyïn abaña obio Abasi : owo emi etiene Pilate,
53 ekebeñe okpo Jesus. Ndien enye ösukhöre Enye, önyuñ
awañ Enye ke öföñ linen, önyuñ onïm Enye ke udi eke
54 ëtïbide ke itiat, eke akanam minïmke owo kaña. Ndien edi
55 usen eritïm ñkpö, ndien sabbath ötöñö ndisiere. Ndien
iban, eke ëkesañade ye Enye ëto ke Galilee, ëtiene, ëkut
56 udi, ye nte ënïmde okpo Esie. Ndien mö ënyöñ ëketïm
ufuöñkpö ye myrrh.
Ndien ke sabbath mö ëduök odudu nte ibet etemede.

**24** EDI ke akpa usen urua, ke usenubök tukhi, mö ëda
2 ufuöñkpö oro mö ëketïmde, ëdi ke udi. Ndien mö ëkut

3 ēte, ēma ēkpat itiat ke udi ēfep. Ndien mö ēduk, edi
4 ique okpo Öböñ Jesus. Ekem, nte ekikere anamde
mö kabaña ñkpö emi, sese, owo iba, emi ēsīnede edisem
5 öföñidem, ēda ēkpere mö : ndien nte mö ēfeghede ndīk,
ēnyuñ ētukde iso ēse isöñ, mö [owo iba oro] ēdöhö
mö, ēte, Nsinam mbufo ēyomde Enye emi odude uwem
6 kotu mekpa-mkpa ? Enye iduhe mi, edi ama eset :
mbufo ēti nte Enye öködöhöde mbufo kini Enye okodude
7 kaña ke Galilee, ete, ēnyene ndiyak Eyen owo nsīn ke
ubök midiök owo, *ēnyuñ ēnyene* ndiköñ Enye ke cross,
8 ndien ke öyöhö usen ita Enye *enyene* ndiset. Ndien
9 mö ēti ikö Esie, ēnyuñ ēdakha ke udi ēfiak, ēka ēkebuk
kpukpru ñkpö emi ēnö mbet duopekiet, ye kpukpru mö
10 eñwen. Ndien mö ēkedi Mary Magdalene, ye Joanna,
ye Mary eka James : ndien iban eñwen emi ēdude ye
11 mö ēdöhö me-apostle ñkpö emi. Ndien ikō emi ētie
nte ikpikpu mbuk ke utöñ mö ; mō inyuñ inīmke mö ke
12 akpanikö. Edi Peter adakha kenyöñ, efeghe aka ke udi ;
ndien enye önukhö önyuñ ese kesīt, okut öföñ linen ēnade
ke idemmö ; ndien enye önyöñ ke ufök esie, eyīk abaña
ñkpö oro ököwöröde.
13 Ndien sese, kpa ke usen oro, owo mō iba ēsaña ēka ke
ekpri obio, ekere Emmaus, eke ökpöñde Jerusalem furlong
14 ata. Ndien mö ēneme kiet ye eken ēbaña kpukpru ñkpö
15 emi ēketībede. Ekem nte mö ēnemede ēnyuñ ēbupde kiet
eken mbume, Jesus ke Idemesie asaña ekpere, önyuñ asaña
16 ye mö. Edi ēma ēböp enyīn mö man mö ēkudiöñö Enye.
17 Ndien Enye ōdöhö mö, ete, Nso oruk neme edi emi mbufo
ēnemede kiet ye eken, nte mbufo ēsañade ? Ndien mö
18 ētuak ēda ye mfukhō ke iso. Ndien owo mö kiet, emi
ekerede Cleopas, öbörö Enye, ete, Nte Afo adañ ke
Jerusalem ikpöñ, unyuñ ufiökke ñkpö eke ēwöröde kesīt
19 ke musen emi ? Ndien Enye ödöhö mö, ete. Nso ñkpö ?
Ndien mö ēdöhō Enye, ēte, Ñkpō emi ēbañade Jesus
eyen Nazareth, emi ekedide prophet, ökpösöñ ke utom
20 ye ikö ke iso Abasi ye kpukpru mbiobio : ye nte ikpö oku
ye mendikara nyīn ēkeyakde Enye man ēbiom Enye ikpe
21 mkpa, ēnyuñ ēköñ Enye ke cross. Edi nyīn ikedori enyīn
ite, edi Enye emi akpafakde Israel. Ökörö ye kpukpru
ñkpö emi ñko, emi edi öyöhö usen ita nte ñkpö emi ēke-
22 tībe. Ñko ndusuk iban kotu nyīn ēnam idem akpa
23 nyīn ; mō ēkebak ēka ke udi : ndien kini mō miqne okpo

Esie, mö ëdi, ëdidöhö ëte, Mimö ïma Ikut ñkukut me-
24 angel, emi ëdöhöde ëte, Enye ke odu uwem. Ndien
ndusuk mö emi ëdude ye nyïn ëka ke udi, ënyuñ ëkut
25 kpa nte iban ëkedöhöde: edi mö ique Enye. Ndien
Enye ödöhö mö, ete, O me-ndisïme owo, ye medobi esït
ndinïm kpukpru se me-prophet ëdöhöde ke akpanikö!
26 Nte ikonïmke inö Christ ndikut me-ñkpö emi, 'nyuñ
27 nduk ke ubõñ Esie? Ndien Enye ötöñö ke Moses ye
kpukpru me-prophet, asian önö mö ke kpukpru ñwed
28 Abasi me-ñkpö eke ëbañade Idemesie. Ndien mö ësaña
ëkpere ekpri obio emi mö ëkade, ndien Enye anam nte
29 ñkpö eke oyomde ndika iso. Ndien mö ëyire Enye, ëte,
Dañ ye nyïn: koro ekperede mbubreyo, eyo önyuñ oyom
30 ndikut. Ndien Enye oduk adañ ye mö. Ekem nte
Enye ökösukhörede etie ye mö ke itie-udia, Enye ada
31 uyo, ödiöñ, önyuñ obuñ, önyuñ önö mö. Ndien enyïn
mö ëtara, mö ënyuñ ëdiöñö Enye; ndien Enye osop
32 mö ke enyïn. Ndien mö ëdöhö kiet ye eken, ëte,
Nte esït ikofiopke kesït nyïn, nte Enye ödöhöde
ye nyïn ke usuñ, nte Enye önyuñ asiakde ñwed
33 Abasi önö nyïn? Ndien mö ëdakha kenyöñ ke idem
ñkanika oro ëfiak ëka ke Jerusalem, ënyuñ ëkut nte
mbet duopekiet ëbonode ötö kiet, ye mö emi ëdude ye
34 mö, emi ëdöhöde ëte, Öböñ emeset ke akpanikö, ömönyuñ
35 owut Simon Idemesie. Ndien mö ëbuk ñkpö *eke ëwöröde*
ke usuñ, ye nte mö ëdiöñöde Enye ke eribuñ uyo.
36 Ndien nte mö ëtïñde ñkpö oro, Enye ke Idemesie
ada kuföt mö, önyuñ ödöhö mö, ete, Emem odu ye mbufo.
37 Edi ndïk ye nyekidem anam mö, mö ënyuñ ëkere ëte,
38 ikut spirit. Ndien Enye ödöhö mö, ete, Nsinam esït
otïmerede mbufo, nsinyuñ inam mekikere ëtïbede ke
39 esït mbufo? Ëse ubök Mi ye ukot Mi, ëte, edi Ami ke
Idemmi: ëtuk Mi ke ubök, ënyuñ ëdiöñö; koro spirit
minyeneke öbuk me ökpö, nte mbufo ëkutde Ami nyenede.
40 Ndien ke Enye ödöhöde ntem, Enye owut mö ubök ye
41 ukot Esie. Ndien kini mö ësuk ëyïkde oto ke idaresït,
ënyuñ ënyenede ndyö, Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo
42 ëmenyene ñkpö eke ëdiade mi? Ndien mö ënõ Enye
43 ubak öföp iyak. Ndien Enye öbõ, ata kiso mö.
44 Ndien Enye õdöhö mö, ete, Memõ emi ëdi ikõ Mi eke
ñködõhöde mbufo, adaña ini nte ñketiede kaña ye mbufo,
nte, ënyene ndinam kpukpru se ëwetde ke Ibet Moses

45 ye ke me-prophet, ye me-psalm ëbaña Mi 'ma. Ndien
Enye anam ibuot mö ëñwaña man mö ëñök ñwed Abasi;
46 Enye önyuñ ödöhö mö, ete, Ëwet ntem ëte, Christ
47 akpakpa, önyuñ eset ke mkpa ke öyöhö usen ita; ëte,
ëkpenyuñ ëquörö erikabare esït ye eridahado ke midiök-
ñkpö ke enyïñ Esie ënö kpukpru midut, ötöñöde ke Jerusa-
48 lem. Mbufo ëdi mentiense ñkpö emi. Ndien sese,
49 Ami möñ ndöñ uñwöñö Ëte Mi odoro mbufo: edi mbufo
ëtie ke obio, tutu ësïne mbufo odudu oto ke enyöñ.
50 Ndien Enye ada mö öwörö tutu ekem iso ye Bethany:
51 ndien Enye emenere ubök Esie ödiöñ mö. Ekem nte
Enye ödiöñde mö, Enye adianare ökpöñ mö, ndien ëmen
52 Enye ëdök ke heaven. Ndien mö ëtuak ibuot ënö Enye,
53 ënyuñ ëfiak ëka ke Jerusalem ye aqua idaresït: ndien ëdu
ke temple kpukpru ini, ëtoro Abasi.

---

## GOSPEL JOHN.

1 Ke eritöñö Ikö odu, Ikö önyuñ odu ye Abasi, Ikö
2 önyuñ edi Abasi. Kpa Enye odu ye Abasi ke eritöñö.
3 Oto ke Enye ënam kpukpru ñkpö; ndien mitoho ke Enye
4 inamke ñkpö baba kiet eke ënamde. Uwem odu ke Enye;
5 ndien uwem oro edi uñwana owo. Ndien uñwana ayama ke
6 ekïm; ekïm inyuñ ikanke enye. Owo kiet ekedi, Abasi
7 öködöñ enye, enyïñ esie ekere John. Enye edi nte ntiense,
man enye edi ntiense uñwana, kpañ oto ke enye kpukpru
8 owo ëkpenïm ke akpanikö. Enye idige uñwana oro, edi
9 *edi* man edi ntiense uñwana. Oro edi ata uñwana, emi
añwañade kpukpru owo kiet kiet, emi ëdukde ke ere-
10 rïmbot. Enye odu ke ererïmbot, ënyuñ ënam ererïmbot
11 oto ke Enye, ndien ererïmbot idiöñöke Enye. Enye
etiene oruk Esiemö, ndien mö emi ëdide oruk Esiemö
12 inyïmeke Enye. Edi adaña owo nte ënyïmede Enye,
Enye önö mö unen ndidi nditö Abasi, *kpa* mö emi ënïmde
13 enyïñ Esie ke akpanikö: emi ëmanade, itoho ke iyïp,
inyuñ itoho ke erinyïme öbukidem, inyuñ itoho ke erinyïme
14 owo, edi oto ke Abasi. Ndien Ikö akabare edi öbukidem,
önyuñ oduñ kotu nyïn (ndien nyïn ikokut uböñ Esie, uböñ
nte eke eribon Eyen Ëte kierakiet), öyöhö ke mfön ye
15 akpanikö. John etïñ ikö ntiense abaña Enye, önyuñ

ofiori ete, Edi Enye emi ke ami ñkabaña nte, Enye emi
etienede mi ke edem ama akabare edi ebe-iso mi: koro
16 Enye ekebemde mi iso odu. Koro oto ke uyöhö Esie
17 kpukpru nyïn imenyene, mfön ke mfön. Koro ëkenöde
ibet ke ubök Moses; mfön ye akpanikö ëdi ke Jesus
18 Christ. Baba owo kiet ique Abasi ndomo ini kiet;
Eribon Eyen kierakiet, emi odude ke ikpanesït Ëte, Enye
ama ayarare *Enye*.
19 Ndien emi edi ikö ntiense John, ke ini Me-Jew ëdöñde
me-oku ye me-Levite ëto ke Jerusalem ëtiene Enye
20 ëbup enye, ëte, Afo edi anie? Ndien enye onyïme,
inyuñ ikañke; enye önyuñ ayarare ete, Ami ndige Christ.
21 Ndien mö ëbup enye, ëte, Nso ndien? Me afo edi Elijah?
Ndien enye ödöhö ete, Ami ndige. Me afo edi prophet
22 oro? Ndien enye öbörö ete, I'ih. Ntem mö ëdöhö enye,
ëte, Afo edi anie? man nyïn ida ibörö isök mö emi
23 ëdöñde nyïn. Afo ödöhö didie abaña idemfo? Enye ödöhö
ete, Ami ndi uyo andifiori ke desert, ete, Ëneñere
24 usuñ Jehovah, kpa nte Isaiah prophet ödöhöde. Ndien
25 mö oro ëkedöñde ëto ke Me-Pharisee. Ndien mö ëbup
enye, ëte, Nsinam afo onïmde baptism ndien, ke afo
26 mudige Christ, me Elijah, me prophet oro? John öbörö
mö, ete, Ami 'nïm baptism ke möñ: owo kiet ada ke uföt
27 mbufo, emi mbufo midiöñöke, *kpa* Enye emi etienede mi
ke edem, emi ami mendotke uditat uruk ikpa-ukot Esie.
28 Ëkenam me-ñkpö emi ke Bethany ke edem Jordan oko,
ke ebiët eke John onïmde baptism.
29 Mkpöñ enye okut Jesus asañade etiene enye, önyuñ
ödöhö ete, Sese, Eyeneröñ Abasi, emi emende midiöñkpö
30 ererïmbot efep! Emi edi Enye eke ami ndöhöde mbaña
Enye, nte, Owo ke etiene mi ke edem emi akabarede edi
31 ebe-iso mi: koro Enye ekebemde mi iso odu. Ami ñkönyuñ
ndiöñöke Enye; edi ke abaña emi ke ami ndi, 'nonïm
baptism ke möñ, man ëkpeyarare Enye ënö Israel.
32 Ndien John etïñ ikö ntiense ete, Ñkokut Spirit oto ke
33 enyöñ ösukhöre nte ibiom odoro Enye ke idem. Ndien
ami ñködiöñöke Enye: edi Enye emi ödöñde mi ete 'nïm
baptism ke möñ, Enye ödöhö mi, ete, Owo emi afo edikutde
Spirit ösukhörede, odoro Enye ke idem, edi Enye edinïm
34 baptism ke Edisana Spirit. Ndien ami ma ñkut, nyuñ
ntïñ ikö ntiense nte, Emi edi Eyen Abasi.
35 Mkpöñ John ötöñö ntak ada ñko, ye owo mbet esie iba;

36 önyuñ ese Jesus nte Enye asañade, ndien ödöhö ete, Sese,
37 Eyeneröñ Abasi ! Ndien mbet esie iba oro ëkop nte enye
38 ödöhöde, ënyuñ ëtiene Enye. Ndien Jesus akabare, ese
mö nte ëtienede Enye, önyuñ ödöhö mö, ete, Mbufo ëyom
so ? Ndien mö ëbörö Enye, ëte, Rabbi (emi ke erisiak
39 ikö öwöröde, Andikpep), Afo adañ ke möñ ? Enye ete
mö, Edi, ndien mbufo ëyekut. Ntem mö ëtiene ëkekut
ebiët eke Enye adañde ; ndien mö ëtie ye Enye ke usen
40 oro : ekedi ñkpö nte öyöhö ñkanika duop. Owo kiet
kotu owo iba oro ëkekopde ikö John, ënyuñ ëtienede
41 Enye, edi Andrew, eyen-eka Simon Peter. Enye ebem
iso oyom eyen-eka esie Simon, önyuñ ödöhö enye, ete,
Nyïn ima ikut Messiah (emi ke erisiak ikö edide Christ).
42 Enye ada enye ösök Jesus. Jesus ese enye, önyuñ ödöhö
ete, Afo edi Simon eyen John : afo eyekere Cephas (emi
ke erisiak ikö edide Peter).
43 Mkpöñ Enye oyom ndïsaña ñka ke Galilee, ndien Enye
44 okut Philip ; önyuñ ödöhö enye, ete, Tiene Mi. Ndien
45 Philip edi owo Bethsaïda, obïo Andrew ye Peter. Philip
okut Nathanael, önyuñ ödöhö enye, ete, Nyïn ima ikut
Enye emi Moses ke ibet, ye me-prophet ëkewetde ëbaña,
46 Jesus emi otode ke Nazareth, eyen Joseph. Ndien
Nathanael ete enye, Nte eti ñkpö ekededi ekeme ndito ke
47 Nazareth ? Philip ete enye, Di dise. Jesus okut
Nathanael asañade etiene Enye, önyuñ ödöhö abaña enye,
ete, Sese, ata eyen Israel, emi abiaña miduhe enye kesït !
48 Nathanael ete Enye, Ada nso ödiöñö mi ? Jesus öbörö
enye, ete, Ke Philip mika-ikotke fi kaña, kini afo okodude
49 ke idak eto fig, Ami ma ñkut fi. Nathanael öbörö Enye,
ete, Rabbi, Afo edi Eyen Abasi ; Afo edi Edidem Israel.
50 Jesus öbörö enye, ete, Nte afo omonïm ke akpanikö, koro
Ami ndöhöde fi, nte, Ma ñkut fi kidak eto fig ? Afo eyekut
51 ñkpö eke ëkponde ëkan memö emi. Ndien Enye
ödöhö enye, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Mbufo
ëyekut enyöñ ökubörede, ye me-angel Abasi ëdökde
ënyuñ ësukhörede ëdoro Eyen owo.

**2** Ekem ke öyöhö usen ita ndö odu ke Cana ke Galilee ;
2 ndien eka Jesus odu do : ënyuñ ëkot Jesus, ye mbet Esie,
3 ëdi ndö ñko. Ndien ke wine okurede, eka Jesus ete Enye,
4 Mö inyeneke wine. Ndien Jesus ete enye, Ñwan, Ami
5 nsaña nso ye afo ? ini Mi ika-idige kaña. Eka Esie

ödöhö mesañutom, ete, Se Enye edidöhöde mbufo, ënam.
6 Ndien abañ möñ itiat itiokiet ëdiökhö do nte ido
erinam asana Me-Jew asañade: abañ kiet kiet esïne
7 adaña nte gallon edïp. Jesus ödöhö mö, ete, Ësïn möñ ke
me-abañ ëyöhö. Ndien mö ëyöhö mö tutu osïm inua.
8 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ëkoi kemi, ëmen ësök ëtubom
9 usörö. Ndien mö ëmen *ësök enye.* Ndien kini ëtubom
usörö atabide möñ oro ama akabare edi wine kemi, edi
ifiökke ebiët eke enye otode (edi mesañutom emi ëkekoide
10 möñ ëfiök), ëtubom usörö okot ödö ndö edi, önyuñ ödöhö
enye, ete, Kpukpru owo ëbem iso ënïm eti wine; ndien
kini owo ëñwöñde ediwak, ënïm se mifönke nte enye eken:
11 afo ama omum eti wine akama tutu osïm emi. Jesus
anam akpa idiöñö Esie emi ke Cana ke Galilee, önyuñ
ayarare ubööñ Esie; mbet Esie ënyuñ ënïm Enye ke
akpanikö.
12 Ke ñkpö emi ëma ëkebe, Enye, ye eka Esie, ye ndito-eka
Esie, ye mbet Esie ësukhöre ëka ke Capernaum: ndien
mö itiehe do ediwak usen.
13 Ekem passover Me-Jew ekpere, ndien Jesus ödök aka
14 Jerusalem. Ndien Enye okut ke temple mö emi ënyamde
enañ ye eröñ ye ibiom, ye mekpuhö-okuk ëtiede do:
15 ndien Enye ada ñkpri uruk anam ikpa, ebïn kpukpru mö,
ye eröñ ye enañ, ëwöñö ke temple; önyuñ añwaña okuk
mekpuhö-okuk öduök, önyuñ öduök mokpokoro mö ke
16 isöñ; önyuñ ödöhö mö emi ënyamde ibiom, ete, Ëmen
ñkpö emi ëdakha; ëkunam ufök Ëte Mi edi ufök urua.
17 Mbet Esie ëti nte ëkewetde ëte, Udöñ ufök Fo
18 eyeta Mi. Ntem Me-Jew ëdöhö Enye, ëte, Nso
idiöñö ke Afo owut nyïn, emi Afo anamde me-ñkpö
19 emi? Jesus öbörö mö, ete, Ëwuri temple emi,
20 ndien Ami nyeböp enye ke usen ita. Ntem Me-Jew
ëdöhö ëte, Ëkeda isua aba ye itiokiet ëböp temple emi,
21 ndien nte Afo ediböp enye ke usen ita? Edi Enye
22 ödöhö abaña temple ikpöhidem Esie. Mödo ke Enye ama
ekeset ke mkpa, mbet Esie ëti nte Enye öködöhöde ikö
emi; ndien mö ënïm ñwed Abasi ye ikö eke Jesus
öködöhöde ke akpanikö.
23 Ekem ke ini Enye odude ke Jerusalem ke passover, ke
ini usörö, ediwak owo ënïm enyïñ Esie ke akpanikö,
24 ëkutde midiöñö oro Enye anamde. Edi Jesus ibuötke
25 Idemesie ye mö, oto koro Enye öfiökde kpukpru owo, sia

Enye minyuñ iyomke ite owo asian Imö abaña owo ; koro
Enye ke Idemesie öñökde se idude kesït owo.

3 Owo Pharisee odu, ekere Nicodemus, andikara Me-Jew :
2 enye etiene Jesus ke okoneyo, önyuñ ödöhö Enye, ete,
Rabbi, nyïn imöñök ite Afo edi ekpep-owo emi otode
Abasi : koro baba owo kiet emi ekemede ndinam midiöñö
oro Afo anamde miduhe, iböhöke Abasi odu ye enye.
3 Jesus ödöhö enye, ete, Kakpan ke ndöhö fi, nte,
Ke owo mimanake öbufa, enye ikemeke ndikut obio
4 Abasi. Nicodemus ete Enye, Didie ke owo edimana kini
enye ösöñde ? nte enye emekeme nditöñö ntak 'nduk ke
5 idibi eka esie, 'nyuñ 'mana ? Jesus öbörö ete, Kakpan ke
ndöhö fi, nte, ke owo mimanake ito ke möñ ye Spirit, enye
6 ikemeke ndiduk ke obio Abasi. Se amanade oto ke
öbukidem edi öbukidem ; se amanade oto ke Spirit edi
7 spirit. Kuyïk koro Ami ndöhöde fi, nte, Mbufo ënyene
8 ndimana öbufa. Ofïm ofïme ebiët enye amama, afo
ömönyuñ okop uyo esie, edi ufiökke ebiët eke enye otode
ye ebiët eke enye akade : edi ntre ye kpukpru owo kiet kiet
9 emi amanade oto ke Spirit. Nicodemus obup Enye, ete,
10 Didie ke ñkpö emi ëkeme ndidu ? Jesus öbörö enye,
ete, Nte afo edi ekpep-owo ke Israel, ndien ufiökke
11 ñkpö emi ? Kakpan ke ndöhö fi, nte, Nyïn itïñ se nyïn
ifiökde, inyuñ idöhö ikö ntiense ibaña se nyïn *ima ikokut* ;
12 ndien mbufo inyïmeke ikö ntiense nyïn. Ami ma ndöhö
mbufo me-ñkpö isöñ, ndien mbufo inïmke ke akpanikö,
didie ke mbufo ëdinïm ke akpanikö, ke Ami ndöhöde mbufo
13 me-ñkpö enyöñ ? Ndien ndomo owo kiet idökke kenyöñ
iduk ke heaven, iböhöke Enye emi otode ke heaven
14 ösukhöre, kpa Eyen owo, emi odude ke heaven. Ndien
kpa nte Moses ekemende urukiköt kenyöñ ke desert,
15 kpa ntre ke ënyene ndimen Eyen owo kenyöñ : man owo
ekededi eke öbuötde idem ke Enye ekpenyene nsinsi uwem.
16 Koro Abasi amama ererïmbot adaña nte Enye ökönöde
Edibon Eyen Esie kierakiet, man owo ekededi eke öbuötde
17 idem ye Enye okutak, edi enyene nsinsi uwem. Koro
Abasi miködöñke Eyen Esie ke ererïmbot ndikpe ikpe ye
18 ererïmbot, edi man ënyaña ererïmbot oto ke Enye. Ikpehe
ikpe ye owo emi öbuötde idem ye Enye : enye emi mi-
buötke idem ye Enye, ëma ëkpe ikpe ye enye ëma, koro
enye mibuötke idem ke enyïñ Edibon Eyen Abasi kiera-

19 kiet. Ndien emi edi ikpe oro, ete, uñwana emedi ke
ererïmbot, ndien owo ēmama ekïm ēkan uñwana ; koro
20 utom mö ēdiökde. Koro kpukpru owo kiet kiet emi
anamde idiöñkpö asua uñwana, inyuñ iwöröke ke
21 uñwana, mbak ëdisua ēnö se enye anamde. Edi enye emi
anamde akpanikö öwörö ke uñwana, man utom esie
ayarare, ete, anam ke Abasi.
22 Ke me-ñkpö emi ēma ëbe Jesus ye mbet Esie ëdi ke
isöñ Judæa ; ndien Enye etie do ye mö onïm baptism.
23 John önyuñ onïm baptism ke Ænon emi ekperede Salim,
koro möñ awakde do : ndien mö ēdi ēdina baptism.
24 Koro mika-isïnke John kaña ke ufök-ñkpököbi. Ndien
25 ndusuk mbet John ēneni ye Jew kiet ēbaña erinam asana.
26 Ndien mö ētiene John, ēnyuñ ēdöhö enye, ēte, Rabbi, Sese,
Enye emi okodude ye afo ke edem Jordan oko, emi afo
eketïñde ikö ntiense abaña Enye, ke onïm baptism,
27 kpukpru owo ēnyuñ ētiene Enye. John ödöhö ete,
Owo ikemeke ndibö baba ñkpö kiet, iböhöke ēnöde
28 enye oto ke heaven. Mbufo idemmbufo ēdi mentiense
ēte, ami ndöhö nte, Ami ndige Christ, edi, Ēdöñ mi
29 ēte mbem Enye iso. Enye emi enyenede ñwan-ndö edi
ödö-ñwan : edi ufan ödö-ñwan, emi adade okop uyo esie,
adara akpan akpan kabaña uyo ödö-ñwan : ntem idara
30 mi emi öyöhö. Enye enyene ndiköri, edi ami nyene
ndikabare ñkpri.
31 Enye emi otode ke enyöñ okpon akan kpukpru : enye
emi otode ke isöñ edi eke isöñ, önyuñ ödöhö ñkpö isöñ :
32 enye emi otode ke heaven okpon akan kpukpru. Se
Enye okutde önyuñ okopde, ke Enye ödöhö nte ntiense ;
33 ndien baba owo kiet inyïmeke ikö ntiense Esie. Enye
emi onyïmede ikö ntiense Esie ama onïm idiöñö, ete, Abasi
34 edi akpanikö. Koro Enye emi Abasi ödöñde etïñde ikö
35 Abasi : koro Enye minöñö Spirit ke idomo. Ēte amama
Eyen, ama önyuñ ayak kpukpru ñkpö esïn ke ubök Esie.
36 Owo emi öbuötde idem ye Eyen enyene nsinsi uwem ;
edi enye emi mibuötke idem ye Eyen idique uwem, edi
iyaresït Abasi odoro enye.

4 Nᴛᴇᴍ kini Öböñ öfiökde ete, Me-Pharisee ēma ēkop
2 ēte, Jesus ke anam önyuñ onïm mbet baptism akan John
(okposuk edi nte Jesus ke Idemesie minïmke baptism, edi
3 mbet Esie *ënim*), Enye adakha ke Judæa, ötöñö ntak ör yöñ

4 ke Galilee. Ndien Enye enyene ndisaña mbe ke Samaria.
5 Ntre Enye osīm obio Samaria kiet, emi ekerede Sychar,
ekpere ubak isöñ oro Jacob ökönöde Joseph eyen esie:
6 ndien obube möñ Jacob odu do. Ndien koro Jesus akpade
mba ke isañ Esie, Enye etie ntem ke mben obube möñ.
7 Edi adaña nte öyöhö ñkanika itiokiet. Ñwan Samaria kiet
edi ndikot möñ: Jesus ödöhö enye, ete, Nö mi möñ ñwöñ.
8 Koro mbet Esie ëma ëka ke obio ndidep udia. Ndien
9 ñwan Samaria oro ödöhö Enye, ete, Didie ke afo, emi
edide Jew, ebeñe mi, ñwan Samaria, möñ eke öñwöñde?
10 (Koro Me-Jew misañake ñkpö ye mbio Samaria.) Jesus
öbörö enye, ete, Afo ama ökpöñök enö Abasi, ama
ökpönyuñ ödiöñö Enye emi ödöhöde fi, ete, Nö Mi *möñ*
*ñwöñ*; afo ekpebeñe Enye, ndien Enye ökpönö fi odu-
11 uwem *möñ*. Ñwan oro ödöhö Enye, ete, Öböñ, Afo
unyeneke ñkpö ndikot, obube önyuñ ötuñö: oto möñ
12 ndien ke Afo enyene odu-uwem möñ oro? Nte Afo
omokpon akan Ëte nyīn Jacob, emi ökönöde nyīn obube,
ökönyuñ öñwöñde ke idemesie, ye nditö esie, ye ufene
13 esie? Jesus öbörö enye, ete, Kpukpru owo kiet kiet
eke öñwöñde möñ emi, itöñ eyetöñö ntak asat enye:
14 edi owo ekededi eke öñwöñde möñ oro Ami ndinöde
enye, itöñ idisatke enye aba; edi möñ oro Ami ndinöde
eyekabare edi idīm möñ kesīt esie önö nsinsi uwem.
15 Ñwan oro ete Enye, Öböñ, nö mi möñ emi, man itöñ
okusat mi, ami ñkunyuñ ndi mi aba öfuri usuñ emi ndikot
16 möñ. Jesus ete enye, Ka kokot uberi, nyuñ di ken.
17 Ñwan oro öbörö Enye, ete, 'Nyeneke ebe. Jesus
ete enye, Afo omotīm ödöhö ete, uyeneke ebe: koro
18 afo ama öködö mebe ition; ndien owo emi afo odude
ye enye kemi idige uberi: afo ömödöhö akpanikö.
19 Ñwan oro ete Enye, Öböñ, mokut nte Afo edi prophet.
20 Mëte nyīn ëketuak ibuot *ënö Abasi* ke obot emi; edi
mbufo ëte, Ke Jerusalem ebiët odu emi owo ënyenede
21 ndituak ibuot. Jesus ete enye, Ñwan, nīm uyo mi ke
akpanikö, ini ke edi, eke midige ke obot emi, minyuñ idige
22 ke Jerusalem, ke mbufo ëdituak ibuot ënö Ëte. Mbufo
ëtuak ibuot ënö se mbufo mifiökke: nyīn ituak ibuot inö
23 se nyīn ifiökde: koro erinyaña otode ke Me-Jew. Edi
ini ke edi, önyuñ odu kemi, eke ata mendituak ibuot
ëdituakde ibuot ënö Ëte ke spirit ye ke akpanikö: koro
Ëte oyomde oruk owo emi ëdi menditnak ibuot ënö

24 Enye. Abasi edi Spirit: ndien mö emi ëtuakde ibuot ënö
Enye ënyene ndituak ibuot ke spirit ye ke akpanikö.
25 Ñwan oro ete Enye, Möñök nte Messiah ke edi (emi ekerede
Christ): Enye ama edi, eyesian nyïn kpukpru ñkpö.
26 Jesus ete enye, Ami emi ndöhöde ye afo ndi *Enye*.
27 Ndien ke ini emi mbet Esie ëdi; ndien mö ëyïk koro
Enye enemede neme ye ñwan; edi ndomo owo kiet
idöhöke ite, Afo oyom nso? me, Nsinam Afo enemede neme
28 ye enye? Ntre ñwan oro ökpöñ abañ esie, aka ke obio,
29 önyuñ ödöhö mbiobio, ete, Ëdi, ëdise owo emi ödöhöde
mi kpukpru ñkpö eke ñkanamde: Nte Enye emi
30 ekeme ndidi Christ? Mö ëwöñö ke obio, ësaña ëbïne
31 Enye. Kemi mbet Esie ëkpe ye Enye, ëte, Rabbi, dia
32 ñkpö. Edi Enye ödöhö mö, ete, Ami menyene udia eke
33 ndiade eke mbufo mifiökke. Ndien mbet ëdöhö kiet ye
eken, ëte, Me owo ekededi ama önö Enye udia adia?
34 Jesus ete mö, Udia Mi edi ndinam se Ëte emi öködöñde Mi
35 amade, 'nyuñ 'nam utom Esie 'ma. Nte mbufo idöhöke
ite, Ösuk kaña öñöñ inañ, ndien ini ukpeñe edi? Sese,
Ami ndöhö mbufo, nte, Ëmenere enyïn mbufo, ëse iñwañ,
36 nte mö ëdatde ëkem ini ukpeñe. Enye emi ekpeñede öbö
ñkpö eyen-utom, önyuñ atañ mfri önö nsinsi uwem; man
enye emi awaride mkpasïp ye enye emi ekpeñede ëdara
37 ötö kiet. Koro ke ñkpö emi ikö oro edi akpanikö, ete,
38 Owo kiet awari mkpasïp, efen ekpeñe. Ami ñködöñ
mbufo ndikpeñe se mbufo mikanamke utom kesït:
owo eñwen ënam utom, ndien mbufo ëduk ke utom
mö.
39 Ndien ediwak mbon Samaria ke obio oro ënïm Enye ke
akpanikö, oto ke ikö ñwan oro ödöhöde ete, Enye öködöhö
40 mi kpukpru ñkpö eke ñkanamde. Ntre kini mbon
Samaria ësïmde Enye, mö ëkpe Enye ubök ëte, Etie ye
41 mimö: ndien Enye etie do ke usen iba. Ndien ediwak
42 owo efen ënïm ke akpanikö oto ke ikö Esie; mö ënyuñ
ëdöhö ñwan oro, ëte, Kemi nyïn imonïm ke akpanikö,
itoho koro afo etïñde: koro nyïn imokop ke idemnyïn,
imönyuñ ifiök ite, Enye emi edi Andinyaña ererïmbot ke
akpanikö.
43 Ndien ke musen iba oro ëbede Enye adakha do aka ke
44 Galilee. Koro Jesus ke Idemesie etïñde ikö ntiense ete,
45 prophet inyeneke ukpono ke obio esiemö. Kadañemi
Enye edide ke Galilee, mbon Galilee ënyïme Enye, ke ëma

ēkekut kpukpru ñkpö oro Enye akanamde ke Jerusalem
ke usörö : koro mö ënyuñ ëkade usörö.
46 Ntem Enye ötöñö ntak edi ke Cana ke Galilee, ebiët eke
Enye akanamde möñ akabare edi wine. Ndien Öböñ kiet
odu do, emi eyen eren esie ödöñöde ke Capernaum.
47 Kini enye okopde ete Jesus ama okoto ke Judæa oduk ke
Galilee, enye etiene Enye önyuñ ebeñe Enye, ete, Enye
ōkpösukhöre edi edinam udöñö okure eyen imö ; koro
48 enye oyomde ndikpa. Ndien Jesus ödöhö enye, ete,
Ibōhöke ini mbufo ēkut midiöñö ye mutībe ñkpö, mbufo
49 idinīmke ke akpanikö. Öböñ oro ete Enye, Öböñ,
50 sukhöre di, ke eyen mi mika-ikpaha kaña. Jesus ete enye,
Ka okuo ; eyen fo ke odu uwem. Owo oro onīm ikö oro
Jesus ödöhöde enye ke akpanikö, ndien önyöñ ke usuñ
51 esie. Ekem nte enye ösukhörede önyöñ, iköt esie
52 ësobo ye enye, ëte, eyen esie odu uwem. Ndien enye
obup mö ñkanika eke enye ötöñöde ndikop idem. Ndien
mö ëdöhö enye, ëte, Mkpöñ ke öyöhö ñkanika itiaba ufiop-
53 idem ökökpöñ enye. Ntre ëte öñök ete, ekedi ke ñkanika
oro Jesus öködöhöde imö, ete, Eyen fo ke odu uwem :
ndien enye ke idemesie ye öfuri ufök esie ënīm ke akpanikö.
54 Ndien emi edi udiana-akpa idiöñö eke Jesus anamde ke
Enye ama okoto ke Judæa edi ke Galilee.

5 Ke me-ñkpö emi ëbede usörö Me-Jew odu ; ndien Jesus
2 ödök aka ke Jerusalem. Mkpödiökhömöñ odu ke Jeru-
salem ke inua-otop eröñ, emi ke usem Hebrew ëkotde
3 Bethesda, ndien enye enyene nsuk uyo ition. Ata ediwak
mbon udöñö, ye me-'nan, ye mbuñö, ye mö emi idem
5 akpade, ëna do. Ndien owo kiet odu do, emi ödöñöde ke
6 isua edīp ye efureta. Ke ini Jesus okutde enye nte anade,
önyuñ öñökde ete, enye ama etie *ntre* anyan ini, Enye
ödöhö enye, ete, Nte afo akpama ndikop nsöñidem ?
7 Owo udöñö oro ete Enye, Öböñ, ami 'nyeneke owo eke
esīnde mi ke mkpödiökhömöñ kini ëtīmerede möñ : edi
kini ami ndide, owo eñwen ebem mi iso ösukhöre.
8 Jesus ödöhö enye, ete, Dakha kenyöñ men mbri fo, saña.
9 Ndien ndo ndo oro idem ösöñ owo oro, enye önyuñ emen
mbri esie asaña.
10 Usen oro edi sabbath. Ntre Me-Jew ëdöhö enye emi
udöñö okurede enye, ëte, Edi sabbath, inyuñ inenke
11 fi ndimen mbri fo. Edi enye öbörö mö, ete, Enye emi

akanamde udöñö okure mi, kpa Enye öködöhö mi, ete,
12 Men mbri fo, saña. Mö ēbup enye, ëte, Anie owo
13 öködöhö fi, ete, Men *mbri fo*, saña ? Edi owo emi udöñö
okurede enye ifiökke owo eke edide : koro Jesus ama aka-
14 dakha, sia otu owo odude ke ebiët oro. Ekem Jesus
okut enye ke temple, önyuñ ödöhö enye, ete, Sese,
udöñö fo okure : Kunam aba idiöñkpö, mbak se idiökde
15 ikan ediwörö önö fi. Owo oro aka öködöhö Me-Jew, ete,
16 ke edi Jesus akanam udöñö okure imö. Ndien oto do
Me-Jew ëköbö Jesus, koro Enye akanamde ñkpö emi ke
17 sabbath. Edi Jesus öbörö mö, ete, Ëte mi ke ananam
18 utom tutu osīm emi, Ami 'nyuñ 'nam. Oto do Me-Jew
ëdediöñ ëyom Enye ndiwot, idige koro Enye abiatde
sabbath ikpöñ ikpöñ, edi koro Enye okotde Abasi, ete,
Ëte Imö, anam Idemesie edi ukem ye Abasi.
19 Ndien Jesus ödöhö mö, ete,
Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Eyen ikemeke ndinam
ñkpö ke Idemesie, ibököke se Enye okutde nte Ëte anamde :
koro ñkpö ekededi Enye [Ëte] anamde, me-ñkpö emi ke
20 Eyen önyuñ anam kpa suk ntre. Koro Ëte amama Eyen,
önyuñ owut Enye kpukpru ñkpö oro Enye ke Idemesie
anamde : eyenyuñ owut Enye me-utom emi ëkponde
21 ëkan me-ñkpö emi, man idem akpa mbufo. Koro nte
Ëte anamde mekpa-mkpa ëset önyuñ önöde mö uwem, kpa
22 ntre ke Eyen önö owo emi Enye amade uwem. Koro
Ëte minyuñ ikpehe ikpe baba owo kiet, edi Enye ama ayak
23 kpukpru ikpe önö Eyen, man kpukpru owo ëkpono Eyen,
kpa nte mö ëkponode Ëte. Enye emi mikponoke Eyen
24 ikponoke Ëte emi öködöñde Enye. Kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, Enye emi okopde uyo Mi, önyuñ öbuötde idem
ye Enye emi öködöñde Mi, enyene nsinsi uwem, inyuñ
idukke ke ikpe, edi ama öwörö ke mkpa önyuñ oduk ke
25 uwem. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ini ke edi, önyuñ
odu kemi, eke mekpaña-mkpa ëdikopde uyo Eyen Abasi ;
26 ndien mö emi ëkopde ëyedu uwem. Koro nte emi Ëte
enyenede uwem ke Idemesie, kpa suk ntre ke Enye ökönö
27 Eyen ñko ndinyene uwem ke Idemesie : Enye ökönyuñ
önö Enye odudu ndikpe ikpe, koro Enye edide Eyen owo.
28 Ëkuyïk ñkpö emi : koro ini ke edi, eke kpukpru mö emi
29 ëdude ke me-udi ēdikopde uyo Esie, ëyenyuñ ëwöñö ;
mö emi ëkenamde se ifönde ke eriset uwem ; ye mö emi
ëkenamde se idiökde ke eriset ubiom-ikpe.

30 Ami ke Idemmi ñkemeke ndinam ñkpö: nte ñkopde,
ke Ami ñkpe ikpe: ikpe Mi önyuñ enen; koro Ami
menyomke se Ami 'made ke Idemmi, edi se Enye emi
31 öködöñde Mi amade. Ami 'ma ndöhö ikö ntiense mbaña
32 Idemmi, ikö ntiense Mi idige akpanikö. Edi efen odu eke
etïñde ikö ntiense abaña Mi; Ami mönyuñ mfiök nte ikö
33 ntiense oro enye ödöhöde abaña Mi edi akpanikö. Mbufo
ëma ëdöñ owo ëtiene John, enye önyuñ ödöhö ikö
34 ntiense abaña akpanikö. Edi ikö ntiense eke Ami 'nyenede
itoho owo: edi Ami mödöhö me-ñkpö emi, man ënyaña
35 mbufo. Enye ekedi utuenikañ eke asakde önyuñ ayama-
de; ndien mbufo ëkenyïme ndidara ke uñwana esie
36 ke ini. Edi ikö ntiense emi Ami 'nyenede okpon akan
eke John: koro me-utom emi Ête ökönöde Mi ete 'nam
ma, idem me-utom oro Ami 'namde ëdöhö ikö ntiense
37 ëbaña Mi, ëte, Ête öködöñ Mi. Ndien Ête emi öködöñde
Mi, Enye ama ödöhö ikö ntiense abaña Mi. Akananam
38 mbufo ikopke uyo Esie, inyuñ ique mbiët Esie. Ikö Esie
inyuñ iduhe kesït mbufo: koro mbufo minïmke Enye eke
39 Enye ödöñde ke akpanikö. Mbufo ëduñöre me-ñwed
Abasi, koro mbufo ëkerede ëte, mbufo ëmenyene nsinsi
uwem kesït mö; ndien mö emi ëdi mö emi ëdöhöde ëbaña
40 Mi; edi mbufo inyïmeke nditiene Mi, man mbufo ënyene
41 uwem. Ami mböhö owo ukpono. Edi Ami möfiök
42 mbufo, nte, mbufo inyeneke ima Abasi kesït mbufo. Ami
43 medi ke enyïñ Ête Mi, ndien mbufo inyïmeke Mi: owo
eñwen ama edi ke enyïñ esiemö, enye ke mbufo ëdinyïme.
44 Didie ke mbufo ëkeme ndinïm ke akpanikö, emi ëböde kiet
eken ukpono, ndien iyomke ukpono emi otode ke Abasi
45 kierakiet? Êkukere ëte Ami nyedori mbufo ikö kiso Ête:
kiet odu emi odoride mbufo ikö, kpa Moses emi mbufo
46 ëdoride enyïn ke enye. Koro edieke mbufo ëkpenïmde
Moses ke akpanikö, mbufo ëkpenïm Mi ke akpanikö;
47 koro enye ekewetde abaña Mi. Edi edieke mbufo minïmke
me-ñwed esie ke akpanikö, didie ke mbufo ëdinïm ikö Mi
ke akpanikö?

6 Ke ñkpö emi ëbede Jesus adakha aka ke edem inyañ
2 Galilee oko, emi edide inyañ Tiberias. Ndien ata ediwak
owo ëtiene Enye, koro mö ëkutde midiöñö emi Enye
3 anamde ke idem mö emi ëdöñöde. Ndien Jesus ödök
4 akamba obot, önyuñ etie do ye mbet Esie. Ndien passover,

5 usörö Me-Jew, ekpere. Ndien Jesus emenere enyïn Esie,
önyuñ okut nte ata ediwak owo ëtienede Enye, ndien
ödöhö Philip, ete, Ke möñ ke nyïn ididep uyo, man memö
6 emi ëdia ? Enye ödöhö ikö emi ndidomo enye: koro
7 Enye ke Idemesie öñökde se Enye edinamde. Philip öbörö
Enye, ete, Uyo ke okuk ikie iba ikemke, man kpukpru owo
8 kiet kiet adia nsït nsït. Owo mbet Esie kiet, Andrew, eyen-
9 eka Simon Peter, öbörö Enye, ete, Akparawa kiet odu
mi, emi enyenede uyo ition ye iyak iba: edi mö emi ëdi
10 nso kotu ediwak owo ntre ? Jesus ödöhö ete, Ënam me-
owo ëtetie. Ndien mbiët awak ke ötö oro. Ntre me-owo
11 oro ëtetie, ibat mö edi adaña nte thousand ition. Ndien
Jesus ada me-uyo oro ; ndien ke ama ökönö eköm, enye
edeme önö mö emi ëtiede ; önyuñ anam kpa ntre ye iyak
12 ñko adaña nte mö ëmade. Ndien kini mö ëyukhöde,
Enye ödöhö mbet Esie, ete, Ëtañ ñkeñe eke ösukhöde,
13 kpañ baba ñkpö kiet okutak. Ntre mö ëtañ mö, ënyuñ
ëyöhö akpasa duopeba ye ñkeñe uyo ition, eke ösukhöde
14 ke mö ëdiade ëma. Ntem ke mbon oro ëkutde idiöñö oro
Enye anamde, mö ëdöhö ëte, Ke akpanikö Enye emi edi
prophet eke edide ke ererïmbot.
15 Ndien ke Jesus öñökde ete, mö ëyom ndidi ndida Enye
ke odudu 'nïm Enye nte edidem, Enye ötöñö ntak adakha
aka ke akamba obot ke Idemesie ikpöñ.
16 Ke mbubreyo mbet Esie ësukhöre ëka aqua inyañ ; ndien
17 mö ëdiere ke ubom, ëwat ëbe inyañ ëte ika ke Capernaum.
Ndien kemi ekïm odu, ndien Jesus ika-isïmke mö kaña.
18 Ndien inyañ adakha oto ke ökpösöñ ofïm eke ofïmede.
19 Ndien ke mö ëma ëkewat mile ita me inañ, mö ëkut Jesus
asañade ke inyañ, ekpere ubom ; ndien mö ëfeghe ndïk.
20 Edi Enye ödöhö mö, ete, Edi Ami ; ëkufeghe ndïk. Ndien
21 mö ënyïme Enye ediere ke ubom: ndien idaha oro ubom
ebekhe ke ebiët eke mö ëkade.
22 Mkpöñ otu owo oro ëdade ke edem inyañ oko ëkut ëte,
ubom efen iduhe do, iböhöke kiet, nte Jesus minyuñ
idiereke ke ubom oro ye mbet Esie, edi mbet Esie ëkewat
23 ikpöñ (edi me-ubom ëto ke Tiberias ëdi ëdikpere ebiët oro
24 ëketade uyo ke Öböñ ama ökönö eköm ama): ntem kini
otu owo ëkutde ëte Jesus iduhe do, mbet Esie inyuñ iduhe,
mö ke idemmö ëdiere ke ubom, ëdi ke Capernaum, ke ëyom
25 Jesus. Ndien kini mö ëkutde Enye ke edem inyañ eken,
mö ëdöhö Enye, ëte, Rabbi, ke ini ewe ke Afo ekedi mi ?

26 Jesus öbörö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte,
Mbufo ëyom Mi, idige koro mbufo ëkekutde midiöñö,
27 edi koro mbufo ëketade uyo ënyuñ ëyukhöde. Ëkunam
utom ëbaña uyo eke ësobode, edi ëbaña uyo oro ëbïgide
osïm nsinsi uwem, emi Eyen owo edinöde mbufo: koro
28 Ëte *kpa* Abasi ama onïm Enye idiöñö. Mö ëdöhö Enye
29 ndien, ëte, Nyïn idinam nso, man inam utom Abasi?
Jesus öbörö mö, ete, Emi edi utom Abasi, ete, mbufo
30 ënïm Enye emi Enye öködöñde ke akpanikö. Ndien
mö ëdöhö Enye, ëte, Nso idiöñö ke Afo anam ndien, man
nyïn ikut inyuñ inïm Fi ke akpanikö? nso utom ke Afo
31 anam? Mëte nyïn ëkedia manna ke wilderness; nte
ëwetde ëte, Enye ökönö mö uyo oto ke heaven ndidia.
32 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte,
Ikedige Moses eke ökönöde mbufo uyo oto ke heaven;
33 edi Ëte Mi önö mbufo ata uyo oto ke heaven. Koro
uyo Abasi edide Enye emi otode ke heaven ösukhöre,
34 önyuñ önöde ererïmbot uwem. Mö ëdöhö Enye, ëte,
35 Öböñ, nö nyïn uyo emi kpukpru ini. Jesus ödöhö mö,
ete, Ami ndi uyo uwem: biöñ ididöñke enye emi etienede
Mi, itöñ idinyuñ isatke enye ke nsinsi emi onïmde Mi ke
36 akpanikö. Edi Ami ndöhö mbufo, nte, mbufo ëma ëkut
37 Mi, edi inïmke ke akpanikö. Kpukpru owo emi Ëte önöde
Mi ëyetiene Mi; ndien owo emi etienede Mi Ami ndiduökke
38 enye. Koro Ami ntode ke heaven nsukhöre, idige ndinam
39 se Ami 'made, edi se Enye emi öködöñde Mi amade. Ndien
emi edi se Enye emi öködöñde Mi amade, ete, ke kpukpru
se Enye önöde Mi, Ami mkpöduökke baba kiet, edi ñkpanam
40 enye eset ke ukperedem usen. Koro emi edide se Ëte Mi
amade, ete, kpukpru owo kiet kiet emi okutde Eyen,
önyuñ onïmde Enye ke akpanikö, ekpenyene nsinsi uwem;
ndien Ami nyenam enye eset ke ukperedem usen.
41 Ndien Me-Jew ësuk Enye uyo, koro Enye ödöhöde ete,
42 Imö idi uyo emi otode ke heaven ösukhöre. Ndien mö
ëdöhö ëte, Nte emi idige Jesus, eyen Joseph, emi nyïn
idiöñöde ëte ye eka Esie? Nsinam Enye ödöhöde
43 kemi ete, Ami nto ke heaven nsukhöre? Jesus öbörö
44 mö, ete, Ëkusuk uyo kotu idemmbufo. Baba owo
kiet ikemeke nditiene Mi, iböhöke ini Ëte emi
öködöñde Mi odudi enye: ndien Ami nyenam enye
45 eset ke ukperedem usen. Ëwet ke me-prophet ëte, Abasi
eyekpep mö kpukpru. Kpukpru owo emi okopde uyo

46 Ete, önyuñ ekpepde, etiene Mi. Idige nte owo ekededi
okokutde Ête, iböhöke Enye emi otode ke Abasi; Enye
47 ama okut Ête. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye eke
48 onīmde ke akpanikö enyene nsinsi uwem. Ami ndi uyo
49 uwem. Mēte mbufo ēkedia manna ke wilderness ënyuñ
50 ëkpaña. Emi edi uyo emi otode ke heaven ösukhöre, man
51 owo adia enye, ndien okukpa. Ami ndi odu-uwem uyo eke
otode ke heaven ösukhöre: owo ekededi ama ata uyo
emi, enye eyedu uwem ke nsinsi: Ih, ndien uyo oro Ami
ndinöde edi öbukidem Mi, kabaña uwem ererīmbot.
52 Ndien Me-Jew ëneni kiet ye eken, ēte, Didie ke owo emi
53 ekeme ndinö nyīn öbukidem Esie ita? Ndien Jesus ödöhö
mö, ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ibōhöke mbufo
ēta öbukidem Eyen owo ënyuñ ëñwöñ iyīp Esie, mbufo
54 inyeneke uwem ke esīt mbufo. Enye eke atade öbukidem
Mi önyuñ öñwöñde iyīp Mi enyene nsinsi uwem; Ami
55 nyenyuñ 'nam enye eset ke ukperedem usen. Koro
öbukidem Mi edide udia ke akpanikö, iyīp Mi önyuñ
56 edide ediñwöñ-ñkpö ke akpanikö. Owo eke atade öbukidem
Mi önyuñ öñwöñde iyīp Mi odu ke esīt Mi, Ami 'nyuñ ndu
57 ke esīt esie. Nte Ête emi odude uwem öködöñde Mi,
ndien Ami ndu uwem oto ke Ête; ntre owo emi atade Mi,
58 enye ñko eyedu uwem oto ke Ami. Emi edi uyo eke otode
ke heaven ösukhöre: idige nte mēte ēketade, ënyuñ
ëkpaña: enye emi atade uyo emi eyedu uwem ke nsinsi.
59 Jesus etīñ ikö oro ke synagogue, nte Enye ekpepde ke
Capernaum.
60 Ndien ediwak mbet Esie, kini mö ëkopde *emi*, ēdöhö ēte,
61 Emi edi ökpösöñ ikö: anie ekeme ndikop enye? Edi
Jesus, ke öñökde ke esīt Esie nte mbet Esie ēsukde uyo
ēbaña emi, ödöhö mö, ete, Nte ikö emi esïn mbufo
62 ëduö? *Nso* ndien edieke mbufo ëkpekutde Eyen owo
ödökde aka ke ebiët oro Enye okodude ke mbemiso?
63 Edi spirit önö uwem; öbukidem ifönke baba ñkpö kiet:
me-ikö eke Ami ndöhöde mbufo ēdi spirit, ēnyuñ ēdi uwem.
64 Edi ndusuk mbufo ēdu emi minīmke ke akpanikö. Koro
Jesus öñökde toto ke eritöñö owo emi minīmke ke
65 akpanikö, ye owo emi editapde Enye. Ndien Enye ödöhö
ete, Oto ke ñkpö emi Ami ñködöhö mbufo, nte, baba owo
kiet ikemeke nditiene Mi, ke Ête minöñö enye ukeme.
66 Ke ikö emi ediwak mbet Esie ëñak edem, inyuñ isañake
67 aba ye Enye. Ndien Jesus ödöhö ***mbet Esie*** duopeba, ete,

68 Nte mbufo ñko ëmeyom ndinyöñ ? Simon Peter öbörö
Enye, ete, Öböñ, nyïn iditiene anie ? Afo emenyene ikö
69 nsinsi uwem. Ndien nyïn imonïm ke akpanikö imönyuñ
70 ifiök ite, Afo edi Edisana Eyen Abasi. Jesus öbörö mö,
ete, Nte Ami ñkemekke mbufo owo duopeba, ndien owo
71 mbufo kiet edi demon ? Enye ödöhö abaña Judas *eyen*
Simon Iscariot, koro enye edide owo duopeba oro kiet emi
editapde Enye.

7 Ke ñkpö oro ëbede Jesus asaña ke Galilee: koro
Enye minyïmeke ndisaña ke Judæa, koro Me-Jew ëyomde
2 ndiwot Enye. Ekem usörö Me-Jew ekpere, kpa usörö
3 ataya. Ndien nditö-eka Esie ëdöhö Enye, ëte, Dakha ke
ötö emi, ka ke Judæa, man mbet Fo ñko ëkut utom Fo eke
4 Afo anamde. Koro baba owo kiet minamke ñkpö ke
ndïbe, kini enye oyomde owo ëdiöñö enye ke añwa. Afo
ama anam me-ñkpö emi, yarare Idemfo nö ererïmbot.
5 Koro kpa nditö-eka Esie minïmke Enye ke akpanikö.
6 Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Ini mi ikemke kaña; edi ini
7 mbufo ekem kpukpru ini. Ererïmbot ikemeke ndisua
mbufo; edi enye asasua Mi, koro Ami ntïñde nte ntiense
8 mbaña enye, nte, me-utom esie ëdiök. Mbufo ëdök ëka
usörö: Ami ndökke kaña ñka usörö emi; koro ini Mi
9 mika-iyöhöke kaña. Ndien ke Enye ama öködöhö mö
ikö emi, Enye osuk etie ke Galilee.
10 Edi kini nditö-eka Esie ëdökde ëka ke usörö, Enye
önyuñ ödök aka ñko, idige añwa añwa, edi nte edide ke
11 ndïbe. Ndien Me-Jew ëyom Enye ke usörö, ënyuñ
12 ëdöhö ëte, Enye odu möñ ? Ndien nsuk-uyo ëdu eti
eti kotu me-otu owo ëbaña Enye: ndusuk owo ëte,
Enye edi eti owo; mö efen ëte, Idige ntre, edi Enye
13 ababiaña otu owo. Edi baba owo kiet ibañake Enye
añwa añwa mbak Me-Jew.
14 Ekem ke uföt usörö Jesus ödök ke temple, önyuñ ekpep.
15 Ndien Me-Jew ëyïk ëte, Didie ke owo emi öñök ñwed, emi
16 akananam mikpepke ? Jesus öbörö mö, ete, Erikpep Mi
17 idige okïm, edi eke Enye emi öködöñde Mi. Edieke owo
onyïmede ndinam se Enye amade, enye eyefiök abaña
erikpep oro, me oto ke Abasi, me Ami ntïñ ikö Idemmi.
18 Enye emi etïñde ikö oto ke idemesie oyom ukpono esiemö:
edi enye emi oyomde ukpono enye emi öködöñde enye,
kpa enye edi akpanikö, baba uquañido inyuñ iduhe ye

19 enye. Nte Moses ikönöñö mbufo ibet, ndien baba owo
kiet kotu mbufo inïmke ibet? Nsinam mbufo ëyomde
20 ndiwot Mi? Otu owo ëdöhö ëte, Afo emenyene demon:
21 anie oyom ndiwot Fi? Jesus öbörö mö, ete, Ami ñkanam
22 utom kiet, ndien kpukpru mbufo ëyïk. Moses ökönö
mbufo mbobi kabaña emi (edi enye itoho Moses edi oto
23 mëte); mbufo ënyuñ ënïm owo mbobi ke sabbath. Edieke
ënïmde owo mbobi ke sabbath, man ëkubiat ibet Moses;
nte mbufo ëyaresït ye Ami, koro 'namde idem ösöñ owo
24 ke sabbath? Ëkukpe ikpe nte etiede owo ke enyïn, edi
ëkpe edinen ikpe.
25 Ndien ndusuk mbon Jerusalem ëdöhö ëte, Nte owo emi
26 idige Enye emi mö ëyomde ndiwot? Ndien sese, Enye ke
etïñ ikö añwa añwa, mö inyuñ idöhöke Enye baba ñkpö
kiet. Me ikpö owo ëtïm ëfiök ke akpanikö ëte, owo emi
27 edi Christ? Edi nyïn imöfiök ebiët emi owo emi otode:
edi kini Christ edide, baba owo kiet ifiökke ebiët emi Enye
28 otode. Ndien Jesus ofiori ke temple, ekpep önyuñ ödöhö
ete, Mbufo ëmefiök Mi, ëmenyuñ ëfiök ebiët emi Ami
ntode ñko; ndien Ami ndige *ke* Idemmi, edi Enye
29 emi ödöñde Mi edi akpanikö, emi mbufo mifiökke. Ami
möfiök Enye; koro Ami ntode ke Enye, Enye önyuñ
30 ödöñ Mi. Ndien mö ëyom ndimum Enye: ndien baba
owo kiet idorike Enye ubök, koro ini Esie mika-ikemke
31 kaña. Edi ke otu owo oro ediwak owo ënïm Enye ke
akpanikö; ënyuñ ëdöhö ëte, Christ ama edi, nte Enye
32 edinam midiöñö ëwak ëkan se owo emi anamde? Me-
Pharisee ëkop nte otu owo ësukde uyo ëtïñ ikö emi
ëbaña Enye; ikpö oku ye Me-Pharisee ënyuñ ëdöñ
33 misuñutom ndimum Enye. Ndien Jesus ödöhö ete,
Nsuk ndodu ye mbufo ke ekpri ini kaña, ndien Ami ndakha
34 ntiene Enye emi öködöñde Mi. Mbufo ëyeyom Mi,
ndien idique Mi: ndien ke ebiët eke Ami ndude, mbufo
35 ikemeke ndidi. Ndien Me-Jew ëdöhö kotu idemmö ëte,
Owo emi edika möñ eke nyïn midique Enye? Me Enye
editiene mö emi ësuanade kotu Me-Greek, önyuñ ekpep
36 Me-Greek? Nsidi ikö emi Enye ödöhöde ete, Mbufo
ëyeyom Mi, ndien idique Mi: ndien ke ebiët eke Ami ndude,
mbufo ikemeke ndidi?
37 Ekem ke akpatre usen, aqua usen usörö, Jesus ada
ofiori ete, Itöñ ama asat owo ekededi, yak enye etiene Mi
38 öñwöñ. Enye emi öbuötde idem ye Ami, nte ñwed *Abasi*

ödöhöde, me-akpa odu-uwem möñ ëyeto enye ke esït
39 ëwörö. Edi Enye ödöhö ntem abaña Spirit, emi mö emi
ëbuötde idem ye Enye ëdinyenede: koro mika-inöñö
Spirit kaña; koro mika-inöñö Jesus kaña uböñ.
40 Ndien ndusuk mö ke otu owo oro, adañemi mö ëkopde
mikö emi, ëdöhö ëte, Ke akpanikö emi edi prophet oro.
41 Ndusuk eñwen ëdöhö ëte, Emi edi Christ. Edi ndusuk
42 ëdöhö ëte, Nso, nte Christ eyeto ke Galilee? Nte ñwed
*Abasi* idöhöke ite, Christ oto ke oruk David, önyuñ oto ke
43 Bethlehem, ekpri obio emi David okodude? Ntre eribak-
44 hare otïbe ke otu owo abaña Enye. Ndien ndusuk mö
ëyom ndimum Enye; edi baba owo kiet idorike Enye
ubök.
45 Ndien misuñutom oro ëtiene ikpö oku ye Me-Pharisee;
mö ënyuñ ëdöhö mö, ëte, Nsinam mbufo midaha Enye idi?
46 Misuñutom oro ëbörö ëte, Akananam owo itïñke ikö ntre.
47 Ndien Me-Pharisee ëdöhö mö, ëte, Nte mbufo nde ëmeduk
48 abiaña. Nte owo ekededi kotu mendikara me kotu Me-
49 Pharisee omonïm Enye ke akpanikö? Edi otu owo emi
50 mifiökke ibet, ödödiök önö mö. Nicodemus (owo mö kiet
51 emi ekebemde iso etiene Enye) ödöhö mö, ete, Nte ibet
nyïn ekpe ikpe owo, ke mibemke iso ikop uyo esie inyuñ
52 ifiök se enye anamde? Mö ëbörö enye, ëte, Nte afo nde
oto ke Galilee? Duñöre, nyuñ se nte baba prophet kiet
midakhake ida ito ke Galilee.

8 [NDIEN kpukpru owo ënyöñ ke ufök mö: edi Jesus aka
2 ke obot Olive. Ndien Enye abak ke usenubök ötöñö
ntak edi ke temple, kpukpru owo ënyuñ ëtiene Enye;
3 ndien Enye ösukhöre etie ekpep mö. Ndien me-scribe
ye Me-Pharisee ëda ñwan kiet, emi ëkemumde enye ke
4 itie efïbe; ndien ke mö ëma ëkenïm enye ke uföt, mö
ëdöhö Enye, ëte, Andikpep, ëkemum ñwan emi ke efïbe,
5 ke idem itie. Moses eteme nyïn ke ibet, ete, itöñö oruk
6 owo emi ke itiat: Afo ödöhö didie abaña enye? Mö
ëdöhö ikö emi, ëdomo Enye, man mö ënyene se ëdade
ëdori Enye ikö. Edi Jesus önukhö ada nuenubök Esie
7 ewet ke isöñ. Edi kini mö ëköböde ëbup Enye, Enye
emenere Idemesie önyuñ ödöhö mö, ete, Owo kotu mbufo
eke ananade ndudue, yak enye ebem iso emen itiat ötö
8 enye. Ndien Enye ötöñö ntak önukhö ada nuenubök
9 Esie ewet ke isöñ. Ndien kini mö ëkopde, mö ëwöñö kiet

kiet, ëtöñöde ke ebiowo tutu osïm ukperedem : ndien
Jesus osuk ikpöñ, ye ñwan ke ebiët eke enye adade ke
10 ufót. Ndien Jesus emenere Idemesie, ödöhö enye, ete,
Ñwan, mö ëdu möñ ? Nte baba owo kiet ibiomke fi ?
11 Ndien enye ete, Baba owo kiet, Öböñ. Ndien Jesus ete,
Ami 'nyuñ mbiomke fi : ka okuo ; ötöñöde kemi, kunam
aba idiöñkpö.]
12 Ndien Jesus ötöñö ntak ödöhö mö, ete, Ami ndi uñwana
ererïmbot : enye eke asañade etiene Mi idisañake ke ekïm,
13 edi eyenyene uñwana uwem. Ntem Me-Pharisee ëdöhö
Enye, ëte, Afo etïñ ikö ntiense abaña Idemfo ; ikö
14 ntiense Fo idige akpanikö. Jesus öbörö mö, ete,
Mkpetïñ ikö ntiense mbaña Idemmi, ikö ntiense Mi
edi akpanikö ; koro Ami mfiökde ebiët eke Ami ñkotode,
ye ebiët eke Ami ñkade ; edi mbufo ifiökke ebiët eke Ami
15 ntode, me ebiët eke Ami ñkade. Mbufo ëkpe ikpe nte
asañade ye öbukidem ; Ami ñkpehe ikpe baba owo kiet.
16 Ndien edieke Ami ñkpede ikpe, ikpe Mi edi akpanikö ;
koro Ami menduhe ikpöñ, edi Ami ye Ëte emi öködöñde
17 Mi. Ñko, ënyuñ ëwet ke ibet mbufo ëte, ikö ntiense owo
18 iba edi akpanikö. Ami ndi enye emi ntïñde ikö ntiense
mbaña Idemmi, ndien Ëte emi öködöñde Mi önyuñ etïñ
19 ikö ntiense abaña Mi. Ntem mö ëdöhö Enye, ëte, Usö odu
möñ ? Jesus öbörö ete, Mbufo ifiökke Mi, inyuñ ifiökke
Ëte Mi : mbufo ëkpefiök Mi, mbufo ëkpenyuñ ëfiök Ëte
20 Mi. Enye ödöhö mikö emi ke ubet unïm-ñkpö, nte Enye
ekpepde ke temple : ndien baba owo kiet imumke Enye ;
koro ini Esie mika-ikemke kaña.
21 Ndien Enye ötöñö ntak ödöhö mö, ete, Ami möñ 'nyöñ,
ndien mbufo ëyeyom Mi, ënyuñ ëkpaña ke idiöñkpö mbufo:
22 ke ebiët eke Ami ñkade, mbufo ikemeke ndidi. Ndien
Me-Jew ëdöhö ëte, Nte Enye ediwot Idemesie, emi Enye
ödöhöde ete, Ke ebiët eke Ami ñkade, mbufo ikemeke
23 ndidi ? Ndien Enye öbörö mö, ete, Mbufo ëdi eke isöñ ;
Ami ndi eke enyöñ : mbufo ëdi eke ererïmbot emi ; Ami
24 ndige eke ererïmbot emi. Ntre ke Ami ñködöhö mbufo,
nte, mbufo ëyekpaña ke idiöñkpö mbufo : koro iböhöke
mbufo ënïmde ke akpanikö ëte, Ami ndi *Enye*, mbufo
25 ëyekpaña ke idiöñkpö mbufo. Mödo mö ëdöhö Enye, ëte,
Afo edi anie ? Jesus ödöhö mö, ete, Kpa se Ami ndöhöde
26 mbufo toto ke eritöñö. Menyene ediwak ñkpö nditïñ 'nyuñ
ñkpe ikpe mbaña mbufo : edi Enye emi öködöñde Mi edi

akpanikö; ndien ñkpö eke Ami ñkopde oto ke Enye,
27 ñkpö emi ke Ami ndöhö ererimbot. Mö ifiökke ite ke
28 Enye ödöhö mö abaña Ëte. Ndien Jesus ödöhö ete, Ke
mbufo ëma ëmen Eyen owo ke enyöñ, ini oro ke mbufo
ëdifiök ëte, Ami ndi Enye, ye nte Ami menamke ñkpö ke
Idemmi, edi Ami ndöhö ñkpö emi kpa nte Ëte ekpepde
29 Mi. Ndien Enye emi ödöñde Mi odu ye Ami; Enye
ikpöñke Mi ikpöñ; koro Ami 'namde ñkpö eke ënemde
30 Enye kpukpru ini. Nte Enye ödöhöde ikö emi, ediwak
owo ënïm Enye ke akpanikö.
31 Ndien Jesus ödöhö Me-Jew oro ëbuötde idem ye Enye,
ete, Mbufo ëma ëdu ke ikö Mi, mbufo ëdi mbet Mi
32 ke akpanikö; mbufo ëyenyuñ ëfiök akpanikö, akpanikö
33 eyenyuñ anam mbufo ëdi nditö isöñ. Mö ëbörö
Enye, ëte, Nyïn idi nditö Abraham, akananam nyïn
iduhe ke idak baba owo kiet: didie ke Afo ödöhö ndien
34 ete, Mbufo ëyedi nditö isöñ? Jesus öbörö mö, ete,
Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Kpukpru owo kiet
35 kiet eke anamde idiöñkpö edi ofn idiöñkpö. Ndien
ofn itiehe ke ufök ke nsinsi: eyen etetie ke nsinsi.
36 Mödo Eyen ama anam mbufo ëkabare ëdi nditö
isöñ, mbufo ëyedi nditö isöñ ke akpanikö. Möfiök
37 nte mbufo ëdi nditö Abraham; edi mbufo ëyom
ndiwot Mi, koro ikö Mi minyeneke odudu ke esït
38 mbufo. Ami ndöhö ñkpö eke Ami ñkutde ye Ëte
*Mi*: mbufo ënyuñ ënam ñkpö eke mbufo ëkopde ye
39 ëte *mbufo*. Mö ëbörö Enye, ëte, Ëte nyïn edi Abraham.
Jesus ödöhö mö, ete, Mbufo ëma ëkpedi nditö Abraham,
40 mbufo ëkpenam utom Abraham. Edi kemi mbufo ëyom
ndiwot Mi, kpa owo emi etïñde akpanikö önö mbufo, eke
41 ñkopde oto ke Abasi: Abraham ikanamke ntem. Mbufo
ënam mutom ëte mbufo. Mö ëdöhö Enye, ëte, Nyïn
idige nditö akpara; nyïn inyene ëte kiet, *kpa* Abasi.
42 Jesus ödöhö mö, ete, Abasi ama ekpedi Ëte mbufo,
mbufo ëkpema Mi: koro Ami ntode ke Abasi ndi; koro
Ami menyuñ ndige ke Idemmi, edi Enye öködöñ Mi.
43 Nsinam mbufo mifiökke ikö Mi? Edi suk koro mbufo
44 mikemeke ndikop uyo Mi. Mbufo ëdi eke ëte mbufo
devil, mbufo ënyuñ ëma ndinam idiök itöñ ëte mbufo.
Enye edi owot-owo ötöñöde ke eritöñö, ikönyuñ idaha ke
akpanikö, koro akpanikö miduhe kesït esie. Kini enye
osude nsu, enye ödöhö oto ke idemesie: koro enye edide

45 osu-nsu, ye ëte nsu. Edi koro Ami ntïñde akpanikö,
46 mbufo inïmke Mi ke akpanikö. Anie owo mbufo owut
Mi idiöñkpö Mi? Edieke Ami ndöhöde akpanikö, nsinam
47 mbufo minïmke Mi ke akpanikö? Enye emi otode ke
Abasi okop ikö Abasi: oto ke ñkpö emi mbufo ikopke,
48 koro mbufo mitoho ke Abasi. Me-Jew ëbörö ëte,
Nte nyïn itïmke idöhö ite, Afo edi owo Samaria,
49 ömönyuñ enyene demon? Jesus öbörö ete, Ami 'nyeneke
demon; edi Ami ñkpono Ëte Mi, ndien mbufo ësuene Mi.
50 Edi Ami nyomke ukpono Idemmi: Kiet odu emi oyomde
51 *ukpono Mi* önyuñ ekpede ikpe. Kakpan ke ndöhö
mbufo, nte, Edieke owo onïmde uyo Mi, enye idique mkpa
52 ke nsinsi. Me-Jew ëdöhö Enye, ëte, Nyïn imöñiök ndien ite,
Afo emenyene demon. Abraham ama akpa, ye me-pro-
phet; ndien Afo ete, Edieke owo onïmde ikö Fo, enye
53 iditabike mkpa ke nsinsi. Nte Afo omokpon akan ëte
nyïn Abraham emi akpade? me-prophet ënyuñ ëkpaña:
54 Afo onïm Idemfo ke anie? Jesus öbörö ete, Ami 'ma
ñkpono Idemmi, ukpono Mi idige ñkpö: ke edi Ëte Mi eke
okponode Mi; emi mbufo ëdöhöde ëte, Enye edi Abasi
55 mbufo; ndien mbufo ifiökke Enye: ke edi Ami möñiök
Enye; ndien edieke Ami ñkpödöhöde nte, mfiökke Enye,
mkpakabare ndi osu-nsu nte mbufo: edi Ami möñiök Enye,
56 'nyuñ 'nïm ikö Esie. Ëte mbufo Abraham akadara ndikut
57 usen Mi; ndien enye okut, önyuñ adaresït. Ndien
Me-Jew ëdöhö Enye, ëte, Afo usïmke kaña isua aba ye
58 duop, nte Afo omokut Abraham? Jesus öbörö mö,
ete, Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke Abraham mika-
59 iduhe kaña, Ami ndodu. Oto do mö ëmen itiat ëte itöñö
Enye: edi Jesus odïp Idemesie, önyuñ öwörö ke temple.

9 NDIEN nte Enye asañade ebe, Enye okut owo emi edide
2 'nan oto ke emana esie. Ndien mbet Esie ëbup Enye, ëte,
Rabbi, anie akanam idiöñkpö, ndi owo emi, me ndi ëte ye
3 eka esie, eke esïnde enye amana 'nan? Jesus öbörö ete, Idige
owo emi inyuñ idige ëte ye eka esie ëkenam idiöñkpö: edi
4 man utom Abasi ëkpeyarare ke enye. Nyïn inyene ndinam
utom Enye emi öködöñde Mi, kini edide uwemeyo:
okoneyo ke edi emi baba owo kiet mikemeke ndinam utom.
5 Adaña ini nte Ami ndodu ke ererïmbot, Ami ndi uñwana
6 ererïmbot. Ke Enye ama öködöhö ntem, Enye ökök
etap ke isöñ, anam mbat ke etap oro, ndien eyet mbat

7 oro ke enyĩn esie, önyuñ ödöhö enye, ete, Ka keyere ke
mkpödiökhömöñ Siloam (emi öwöröde ete, Enye emi
ëdöñde). Ndien Enye aka ekeyere, önyuñ afiak edi okut
8 usuñ. Ndien mböhiduñ ye mö emi ëkekutde enye ke
mbemiso ëte, enye ekedi ebeñe ebeñe, ëdöhö ëte, Nte emi
9 idige enye oro eketiede ebeñe ebeñe ? Me-owo efen ëte,
10 Edi enye : efen ëte, Idige, edi ebiët enye. Enye ödöhö ete,
Ami ndi enye. Ndien mö ëdöhö enye, ëte, Didie ndien ke
11 ëketat fi enyĩn ? Enye öbörö ete, Owo oro ekerede Jesus
akanam mbat eyet mi ke enyĩn, önyuñ ödöhö mi, ete, Ka
ke Siloam, nyuñ yere : ntre ami ñka ñkeyere, 'nyuñ ñkut
12 usuñ. Ndien mö ëdöhö enye, ëte, Enye odu möñ ? Enye
ete, Mfiökke.
13 Mö ëda enye emi ekedide 'nan ëtiene Me-Pharisee.
14 Ndien ekedi ke sabbath ke Jesus akanam mbat önyuñ
15 atat enye enyĩn. Ntem Me-Pharisee ëtöñö ntak ëbup
enye ñko, nte enye okokutde usuñ. Ndien enye ödöhö
mö, ete, Enye eyet mbat ke enyĩn mi, ndien ami ñkeyere
16 'nyuñ ñkut usuñ. Ndien ndusuk Me-Pharisee ëdöhö ëte,
Owo emi itoho ke Abasi, koro Enye minĩmke sabbath.
Edi owo eñwen ëte, Didie ke owo emi edide abiat-ibet
ekeme ndinam midiöñö ntem ? Ndien mö ëbakhare.
17 Ndien mö ëtöñö ntak ëdöhö 'nan oro, ëte, Afo ödöhö
didie abaña Enye, sia Enye atatde fi enyĩn ? Enye öbörö
18 ete, Enye edi prophet. Edi Me-Jew inĩmke ke akpanikö
ibaña enye, ite, enye ekedi 'nan, ndien okut usuñ,
tutu mö ëkot ëte ye eka owo emi ëkenamde enye okut
19 usuñ ëdi, ënyuñ ëbup mö, ëte, Nte owo emi edi eyen mbufo,
emi mbufo ëdöhöde ëte enye akamana 'nan ? Didie ndien
20 ke enye okut usuñ kemi ? Ëte ye eka esie ëbörö ëte,
Nyĩn imöfiök ite enye edi eyen nyĩn, ye nte enye akama-
21 nade 'nan : edi nte enye okutde usuñ kemi, nyĩn ifiökke ; ye
owo emi atatde enye enyĩn, nyĩn ifiökke : ëbup enye ;
22 enye okpon ; enye eyetĩñ ikö idemesie. Ëte ye eka
esie ëdöhö ikö emi, koro mö ëfeghede Me-Jew : koro
Me-Jew ëma ëkediomi ëte, owo ama onyĩme Enye,
ete, Enye edi Christ, ëyebĩn enye öwörö ke synagogue.
23 Oto oro ëte ye eka esie ëdöhö ëte, enye okpon ; ëbup enye.
24 Ntre mö ëtöñö ntak ëkot owo oro ekedide 'nan edi, ënyuñ
ëdöhö enye, ëte, Nö Abasi ukpono : nyĩn imöfiök ite owo
25 emi edi abiat-ibet. Edi enye öbörö ete, Me Enye edi
abiat-ibet, ami mfiökke ; ñkpö kiet ke ami mfiök,

26 nte ami ñkedide 'nan, kemi mokut usuñ. Ndien mö
ëdöhö enye, ëte, Enye akanam nso ye afo? Didie ke
27 Enye atat fi enyïn? Enye öbörö mö, ete, Ami 'ma ndöhö
mbufo kpa idaha emi, ndien mbufo ikopke: nsinam
mbufo ëyomde nditöñö ntak ñkop? nte mbufo ñko
28 ëyom ndikabare ndi mbet Esie? Ndien mö ësuñi enye,
ënyuñ ëdöhö ëte, Afo edi owo mbet Esie; edi nyïn idi
29 mbet Moses. Nyïn imöñök ite, Abasi öködöhö ye
Moses: edi ama edi owo emi, nyïn ifiökke ebiët eke
30 Enye otode. Owo oro ödöhö mö, ete, Emi edi
utïbe ñkpö, nte mbufo mifiökke ebiët emi Enye otode,
31 ndien Enye ama atat mi enyïn. Nyïn imöfiök ite Abasi
ikopke uyo mebiat-ibet: edi owo ekededi ama edi atuak-
ibuot 'nö Abasi, önyuñ anam se Enye amade, Enye okop
32 uyo esie. Toto ke eritöñö ererïmbot owo isikopke ite, owo
33 ekededi ama atat enyïn owo emi akamanade 'nan. Owo
emi mikpotoho ke Abasi, Enye ikpekemeke ndinam ñkpö.
34 Mö ëdöhö enye, ëte, Afo akamana öfuri ke idiöñkpö, ndien
nte afo ke ekpep nyïn? Ndien mö ëbïn enye.
35 Jesus okop ete mö ëma ëbïn enye; ndien ke okutde enye,
Enye ödöhö ete, Nte afo omonïm Eyen Abasi ke akpanikö?
36 Enye öbörö ete, Enye edi anie, Öböñ, man 'nïm
37 Enye ke akpanikö? Jesus ödöhö enye, ete, Afo ama
38 okut Enye, önyuñ edi Enye etïñ ikö emi ye afo. Ndien
enye ete, Öböñ, ami monïm ke akpanikö. Ndien enye
39 atuak ibuot önö Enye. Ndien Jesus ödöhö ete, Kabaña
ikpe ke Ami ndi ke ererïmbot emi, man mö emi mique
ñkpö ëkpekut, man mö emi ëkutde ñkpö ëkpenyuñ
40 ëkabare ëdi 'nan. Me-Pharisee emi ëdude ye Enye ëkop
ikö oro, ënyuñ ëdöhö Enye, ëte, Nte nyïn nde idi 'nan?
41 Jesus ödöhö mö, ete, Mbufo ëkpedi 'nan, mbufo ikpenyeneke
idiöñkpö: edi kemi mbufo ëdöhö ëte, Nyïn imokut ñkpö:
idiöñkpö mbufo osuk ododu.

10 Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Owo emi misañake ke
usuñ iduk ke ufök-eröñ edi ödökde ke usuñ efen, kpa enye
2 edi inö ye ñwo. Edi owo emi asañade ke usuñ oduk edi
3 andikpeme meröñ. Etie-usuñ eberere önö enye; meröñ
ënyuñ ëkop uyo esie: ndien enye okot meröñ esiemö ke
4 enyïñ, önyuñ ada mö öwörö. Ke enye ama okosioño
kpukpru *meröñ* esiemö, enye ebem mö iso asaña, meröñ
5 ënyuñ ëtiene enye: koro mö ëdiöñöde uyo esie. Ndien

mö iditieneke esen owo, edi ëyefeñe ëkpöñ enye : koro mö
6 midiöñöke uyo esen owo. Jesus otop ñke emi önö mö ;
edi mö ifiökke ñkpö oro Enye ödöhöde mö.
7 Ndien Jesus ötöñö ntak ödöhö mö, ete, Kakpan ke
8 ndöhö mbufo, nte, Ami ndi usuñ meröñ. Kpukpru owo
emi ëbemde Mi iso ëdi inö ye ñwo : edi meröñ ikopke
9 uyo mö. Ami ndi usuñ : edieke owo odukde ke Ami,
ëyenyaña enye, enye eyenyuñ oduk önyuñ öwörö, önyuñ
10 okut udia. Inö idige, iböhöke man oyïp, önyuñ owot,
önyuñ osobo : Ami ñkedi man mö ënyene uwem, ënyuñ
11 ënyene enye awak akan. Ami ndi eti andikpeme eröñ :
eti andikpeme eröñ önö uwem Esie kabaña meröñ.
12 Anam-utom ke okuk, emi midige andikpeme eröñ, emi
meröñ minyeneke enye, okut nte ekpe edide, önyuñ
ökpöñ meröñ, efeghe, ndien ekpe omum mö, önyuñ
13 asuan mö ; (*enye efeghe* koro enye edide anam-utom ke
14 okuk, minyuñ ikereke meröñ. Ami ndi eti andikpeme
15 eröñ ; ndien Ami mödiöñö okïmmö, okïmmö ënyuñ
ëdiöñö Mi, kpa nte Ëte ödiöñöde Mi, Ami mönyuñ ndiöñö
16 Ëte ; ndien Ami 'nö uwem Mi kibuot meröñ. Ndien Ami
menyene meröñ eñwen, emi midige eke ufök emi : mö ke
Ami 'nyene ndida ndi ñko, mö ëyenyuñ ëkop uyo Mi ;
ndien mö ëyekabare ëdi otu eröñ kiet, Andikpeme eröñ
17 önyuñ edi kiet. Oto emi Ëte ama Mi, koro Ami nyakde
18 uwem Mi, man ntöñö ntak nda enye. Baba owo kiet
iböhö Mi uwem, edi Ami 'ma nyak enye ke Idemmi.
Ami menyene odudu ndiyak enye, mönyuñ 'nyene odudu
nditöñö ntak nda enye. Item emi ke Ami ñköbö Ëte Mi.
19 Eribakhare ötöñö ntak otïbe kotu Me-Jew kabaña
20 me-ikö emi. Ndien ekese mö ëdöhö ëte, Enye enyene
demon, önyuñ adama idat ; nsinam mbufo ëkpañde utöñ
21 ënö Enye ? Owo eñwen ëbörö ëte, Memö emi idige ikö
owo emi enyenede demon. Nte demon emekeme nditat
'nan enyïn ?
22 Ndier edi ini usörö erinam *temple* asana ke Jerusalem :
23 önyuñ edi ini etuep ; ndien Jesus asasaña ke temple ke
24 eteghe Solomon. Ndien Me-Jew ëkanare Enye ëkuk,
ënyuñ ëdöhö Enye, ëte, Adaña didie ke Afo edisïn nyïn
25 iyïk ? Afo ama edi Christ, tïm sian nyïn. Jesus öbörö
mö, ete, Ami 'ma nsian mbufo, ndier mbufo inïmke ke
akpanikö : me-utom oro Ami 'namde ke enyïñ Ëte Mi
26 ëtïñ ikö ntiense ëbaña Mi. Edi mbufo inïmke ke akpan-

27 ikö, koro mbufo mitoho ke meröñ Mi. Meröñ Mi ëkop
uyo Mi, Ami mönyuñ ndiöñö mö, mö ënyuñ ëtiene Mi:
28 ndien Ami 'nö mö nsinsi uwem; mö idinyuñ itakke ke
nsinsi, baba owo kiet idinyuñ ifabakere mö ke ubök Mi
29 isio. Ëte Mi, emi adade mö önö Mi, okpon akan kpukpru;
ndien baba owo kiet ikemeke ndifabare mö ke ubök Ëte
30 nsio. Ami ye Ëte Mi idi kiet. Me-Jew ëtöñö ntak ëtañ
32 itiat ëte itöñö Enye. Jesus öbörö mö, ete, 'Ma ñwut mbufo
ediwak nti utom ëto ke Ëte; ke ewe utom oro ke mbufo
33 ëyom nditöñö Mi ke itiat? Me-Jew ëbörö Enye, ëte,
Kabaña eti utom nyïn itöñöke Fi ke itiat, edi kabaña
isuñi; ye, koro Afo, emi edide owo, onïmde idem nte Abasi.
34 Jesus öbörö mö, ete, Nte ikewetke ke ibet mbufo ite, Ami
35 ñködöhö nte, Mbufo ëdi me-abasi? Edieke Enye okokot-
de mö me-abasi, emi uyo Abasi eketienede mö (ndien ñwed
36 Abasi ikemeke ndikpu), nte mbufo ëmedöhö ëbaña Enye
emi Ëte akanamde asana ökönyuñ ödöñde edi ke ererïmbot,
ete, Afo omosuñi; koro Ami ndöhöde nte, Ami ndi Eyen
37 Abasi? Edieke Ami menamke mutom Ëte Mi, ëkunïm Mi
38 ke akpanikö. Edi Ami 'ma 'nam mö, okposuk edi mbufo
minïmke Mi ke akpanikö, ënïm idem utom oro ke akpan-
ikö: man mbufo ëfiök, man otïm añwaña önö mbufo ñko,
39 ete, Ëte odu ke esït Mi, ye Ami ke esït Ëte. Mö ëtöñö
ntak ëyom ndimum Enye: ndien Enye öwörö öböhö mö
ke ubök.
40 Ndien Enye ötöñö ntak ebe Jordan aka ke ebiët emi
41 John ekebemde iso onïm baptism; önyuñ etie do. Ndien
ediwak owo ëtiene Enye; ndien mö ëdöhö ëte, Ke akpanikö
John ikanamke idiöñö: edi kpukpru ñkpö oro John
42 öködöhöde abaña owo emi ëdi akpanikö. Ndien ediwak
owo ënïm Enye ke akpanikö do.

11 Ekem owo kiet emi ekerede Lazarus, owo Bethany, obio
2 Mary ye Martha eyen-eka esie, ödöñö. Edi Mary oro
akadade ufuöñkpö eyet Öböñ, ökönyuñ öquöhörede ukot
Esie ke idet esie, emi Lazarus eyen-eka esie eren ödöñöde.
3 Ndien nditö-eka iban oro ëdöñ ëkedöhö Enye, ëte, Öböñ,
4 sese, enye emi Afo amade ke ödöñö. Edi kini Jesus
okopde, Enye ödöhö ete, Udöñö emi idige eke mkpa, edi
kabaña ukpono Abasi, man oto do ëkpono Eyen Abasi.
5 Jesus ama Martha, ye eyen-eka esie añwan, ye Lazarus.
6 Mödo kini Enye okopde ete enye ke ödöñö, Enye osuk

7 etie usen iba ke ebiët oro Enye odude. Ndien ke emi
ebede Enye ödöhö mbet Esie, ete, Ëyak nyïn itöñö ntak
8 ika ke Judæa. Mbet Esie ëdöhö Enye, ëte, Rabbi, kpa
idahemi ke Me-Jew ëkeyom nditöñö Fi ke itiat; ndien
9 nte Afo möñ ötöñö ntak aka do? Jesus öbörö ete, Nte
idige ñkanika duopeba ëdu ke uwemeyo? owo ama asaña
ke uwemeyo, enye ituakke ukot, koro enye okutde uñwana
10 ererïmbot emi. Edi owo ama asaña ke okoneyo, enye
11 atuak ukot, koro uñwana miduhe ye enye. Enye
ödöhö ikö emi: ndien ke ama öködöhö ntem, Enye
ödöhö mö, ete, Lazarus ufan nyïn ke ede; edi Ami möñ
12 ñka, man ndemere enye ke idap. Mbet Esie ëdöhö Enye,
ëte, Öböñ, enye ama ede idap, idem eyefere enye.
13 Jesus ödöhö abaña mkpa esie: edi mö ëkere ëte, Enye
14 ödöhö abaña eriduök-odudu ke idap. Ndien Jesus
15 otïm ödöhö mö, ete, Lazarus akpa. Ndien esït adat Mi
kabaña mbufo koro Ami meñkoduhe do, man mbufo
16 ënïm ke akpanikö; edi ëyak nyïn ibïne enye. Ndien
Thomas, emi ekerede Didymus, ödöhö mbet eñwen, ete,
Yak nyïn inyuñ ika man ikpaña ye Enye.
17 Ntre kini Jesus osïmde do, Enye okut ete enye ama
18 ana ke udi usen inañ. Bethany ekpere Jerusalem,
19 oyom usuñ ñkpö nte mile iba; ndien ediwak Me-Jew ëma
ëtiene Martha ye Mary, man ëdöñ mö esït kabaña eyen-eka
20 mö. Ntem kini Martha okopde ete Jesus ke edi, enye aka
21 okosobo ye Enye: edi Mary osuk etie ke ufök. Ndien
Martha ödöhö Jesus, ete, Öböñ, Afo ama okpodu mi, eyen-
22 eka mi ikpekpaha. Ndien kpa kemi möñök nte, ñkpö
23 ekededi Afo edibeñede Abasi, Abasi eyenö Fi. Jesus ödöhö
24 enye, ete, Eyen-uka eyetöñö ntak eset. Martha ete Enye,
25 Möñök nte enye eyeset ke eriset ke akpatre usen. Jesus
ödöhö enye, ete, Ami ndi eriset ye uwem: enye emi
öbuötde idem ye Ami, okposuk edi nte enye akpade,
26 eyedu uwem: ndien owo ekededi emi odude uwem önyuñ
öbuötde idem ye Ami idikpaha ke nsinsi. Nte afo omonïm
27 emi ke akpanikö? Enye öbörö Enye, ete, Ih, Öböñ, ami
monïm ke akpanikö nte, Afo edi Christ Eyen Abasi, kpa
28 Enye emi edide ke ererïmbot. Ndien ke enye ama
öködöhö emi, enye aka okokot Mary eyen-eka esie ke
29 ndïbe, ete, Andikpep mömi, ke önyuñ okot fi. Ndien kini
enye okopde, enye adakha kenyöñ iwiwa etiene Enye.
30 (Jesus ika-idukke ke ekpri obio oro kaña, edi osuk odu ke

31 ebiët oro Martha okosobode ye Enye.) Ndien kini Me-Jew
emi ëdude ye enye ke ufök, ënyuñ ëdöñde enye esït.
ëkutde nte Mary adakhade kenyöñ iwiwa önyuñ öwöröde,
mö ëtiene enye, ëkere ëte, enye aka ke udi nditua eyet do.
32 Ndien Mary, kini enye osïmde ebiët oro Jesus odude, önyuñ
okutde Enye, öduö Enye ke ukot, önyuñ ödöhö Enye, ete,
33 Öböñ, Afo ama okpodu mi, eyen-eka mi ikpekpaha. Ntem
kini Jesus okutde enye atuade eyet, ye Me-Jew emi
ëtienede enye nte ëtuañade ñko, Enye omum ke spirit,
34 mfukhö önyuñ anam Enye, Enye önyuñ ödöhö ete,
Mbufo ëkenïm enye ke ebiët ewe ? Mö ëdöhö Enye, ëte,
35 Öböñ, Di dise. Jesus atua eyet. Ntem Me-Jew ëdöhö
36 ëte, Sese, nte Enye amade enye ! Edi ndusuk mö ëdöhö
37 ëte, Nte owo emi akatatde enyïn enye emi ekedide 'nan,
38 ikpekemeke ndikpan owo emi ndikpa ? Ndien Jesus
ötöñö ntak omum ke esït Esie önyuñ edi ke udi. Udi edi
39 aba, itiat önyuñ ebere ke inua esie. Jesus ödöhö ete,
Mbufo ëmen itiat ëfep. Martha, eyen-eka akpa-mkpa,
ödöhö Enye, ete, Öböñ, kemi enye ke etebe : koro usen
40 inañ ëbe nte enye akakpa. Jesus ödöhö enye, ete, Nte Ami
ñködöhöke fi, nte, Afo ama onïm ke akpanikö, afo eyekut
41 uböñ Abasi ? Ndien mö ëmen itiat ëfep. Ndien Jesus
emenere enyïn Esie, önyuñ ödöhö ete, Ëte, mököm Fi
42 koro Afo okopde uyo Mi. Ndien Ami möfiök nte Afo
okokop uyo Mi kpukpru ini : edi Ami ndöhö ntem kabaña
otu owo emi ëdade mi, man mö ënïm ke akpanikö
43 ëte Afo öködöñ Mi. Ndien ke Enye ama öködöhö ntre,
44 Enye ofiori ke ökpösöñ uyo, ete, Lazarus, wörö di. Akpa-
mkpa öwörö edi, ëwañ enye ubök ye ukot ke öföñ udi ;
ënyuñ ëböp iso esie ke ubak öföñ. Jesus ödöhö mö, ete,
Ëtat enye, ënyuñ ësana enye ëyak.
45 Ndien ediwak Me-Jew, emi ëketienede Mary ëkenyuñ
46 ëkutde se Enye anamde, ënïm Enye ke akpanikö. Edi
ndusuk mö ëdakha ëtiene Me-Pharisee, ënyuñ ëbuk ënö mö
se Jesus akanamde.
47 Ndien ikpö oku ye Me-Pharisee ëkot esop ëbono, ënyuñ
ëdöhö ëte, Nso ke nyïn inam ntem ? koro owo emi ke
48 ananam ediwak midiöñö. Nyïn ima iyak Enye anam
ntem, kpukpru owo ëyenïm Enye ke akpanikö : ndien
49 Me-Roman ëyedi ëdibö nyïn obio ye idut nyïn. Edi
Caiaphas, owo mö kiet, emi edide aqua oku ke isua oro,
50 ödöhö mö, ete, Mbufo ifiökke baba ñkpö kiet, mbufo inyuñ

ique ite öfön nte owo kiet akpakpade kibuot mbiobio,
51 man öfuri obio ëkunyuñ ëtak. Enye idöhöke ntem
ke idemesie: edi koro enye edide aqua oku ke isua oro,
enye etïñ prophecy ete, Jesus edikpa kibuot obio oro;
52 ndien idige kibuot obio oro ikpöñ, edi man Enye obon
53 ötö kiet kpukpru nditö Abasi emi ësuanade. Ntre
ötöñöde ke usen oro mö ëdiomi ndiwot Enye.
54 Mödo Jesus isañake aba añwa añwa kuföt Me-Jew, edi
adakha do aka ke ebiët emi ekperede wilderness, okoduk ke
obio emi ekerede Ephraim; önyuñ etie do ye mbet Esie.
55 Passover Me-Jew ekpere: ndien ediwak owo ëto ke
iñwañ ëdök ëka ke Jerusalem ëbem passover iso, ndinam
56 idemmö ësana. Ndien mö ëyom Jesus, ënyuñ ëdöhö
kiet ye eken nte mö ëdade ke temple, ëte, Mbufo ëkere
57 didie? Nte Enye ididige usörö? Ndien ikpö oku ye
Me-Pharisee ëma ëwuk ëte, owo ekededi ama öfiök
ebiët emi Enye odude, yak enye asian, man mö ëmum
Enye.

12 Ndien Jesus ebem passover iso usen itiokiet edi ke
Bethany, ebiët eke Lazarus odude, emi Jesus akanamde
2 enye eset ke mkpa. Ndien mö ënam usörö ënö Enye
do: ndien Martha otïm ñkpö; edi Lazarus edi owo mö
3 kiet emi ëtiede ke itie-udia ye Enye. Ntem Mary ada
pound ufuöñkpö spiknard, ata ñkpö uto, eyet ukot Jesus,
önyuñ öquöhöre ukot Esie ke idet esie: ndien utebe
4 ufuöñkpö öyöhö ufök. Edi Judas Iscariot, owo mbet
5 Esie kiet, emi editapde Enye, ödöhö ete, Nsinam
minyamke ufuöñkpö emi ibö okuk ikie ita, inö ubuene?
6 Enye idöhöke ntem koro enye ekerede ubuene; edi
koro enye edide inö, önyuñ akamade ekpat, ndien ososio
7 se isïnede kesït. Ntem Jesus ödöhö ete, Ëyak enye anam
8 emi abaña usen eribuk Mi. Koro mbufo ënyenede
mubuene ye mbufo kpukpru ini; edi mbufo inyeneke
Mi kpukpru ini.
9 Ndien mbiobio Me-Jew ëkop ëte Enye odu do: ndien
mö ëdi, idige kabaña Jesus ikpöñ ikpöñ, edi man mö
ënyuñ ëkut Lazarus, emi Enye akanamde eset ke mkpa.
10 Edi ikpö oku ëdiomi ëte ikpewot Lazarus ñko, koro
11 otode ke enye ediwak Me-Jew ëdakha ënyuñ ënïm Jesus
ke akpanikö.
12 Mkpöñ aqua otu owo emi ëkedide usörö, ke mö ëkopde

13 ēte Jesus ke asaña edi ke Jerusalem, ēda ndak eyop
ēwöñö ndisobo ye Enye, ënyuñ ēfiori ëte,
Hosanna :
Ētoro Enye emi edide ke enyïñ Jehovah,
Kpa Edidem Israel.
14 Ndien adañemi Jesus okutde abak ass, Enye odoro kesït,
nte ēwetde ēte,
15 Kufeghe, Adiaha Zion :
Sese, Edidem fo ke edi,
Ke odoro abak ass.
16 Mbet Esie ifiökke ñkpö emi ke akpa : edi kini Jesus
ama okoduk ke ubön̄, ndien mö ēti ēte, ëkewet
ñkpö emi ēbaña Enye, ēte, mö ēkenyuñ ēnam ñkpō emi
17 ēnö Enye. Ndien otu owo emi ēkedude ye Enye kini
Enye okotde Lazarus öwörö ke udi, önyuñ anamde Enye
18 eset ke mkpa, ēdöhö ikö ntiense. Oto ke ñkpö emi ñko
otu owo ēka ëkesobo ye Enye, koro mö ēkopde ëte, Enye
19 ama anam idiöñö emi. Ntem Me-Pharisee ēdöhö
kotu idemmö ēte, Ēse nte mbufo mikemeke ñkpö : sese,
ererïmbot ke etiene Enye.
20 Ndusuk Me-Greek ēdu kotu mö emi ēdökde ëka
21 ndituak ibuot ke usörö : ndien memö emi ētiene Philip,
emi otode ke Bethsaida ke Galilee, ënyuñ ëbup enye, ëte,
22 Öbön̄, nyïn iyom ndikut Jesus. Philip edi edidöhö
23 Andrew : Andrew ye Philip ëdi ëdidöhö Jesus. Ndien
Jesus öbörö mö, ete, Ini ekem, nte ēkpenöde Eyen owo
24 uböñ. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Ke mkpasïp ibokpot
miduöhö ke isöñ inyuñ ikpa, enye osuk odu ke idemesie
ikpöñ ; edi enye ama akpa, enye oñwom ediwak mfri.
25 Enye emi amade uwem esie öduök enye ; ndien enye emi
asuade uwem esie ke ererïmbot emi eyenïm enye önö
26 nsinsi uwem. Owo ekededi ama anam ñkpö önö Mi, yak
enye ebïne Mi ; ndien ebiët eke Ami ndude, do ke asañ-
utom mi edinyuñ odu ñko : owo ama anam ñkpö önö
27 Mi, Ēte Mi eyekpono enye. Kemi spirit Mi öfukhö ;
ndien nso ke Ami ndidöhö ? Ēte, nyaña Mi ke ñkanika
emi. Edi kabaña ñkpö emi ke Ami ndi nsïm ñkanika
28 emi. Ēte, kpono enyïñ Fo. Ndien uyo oto ke enyöñ
ete, Ami 'ma ñkpono enye, nyenyuñ ntöñö ntak ñkpono
29 enye ñko. Ndien otu owo emi ëdade do ënyuñ ëkopde,
ēdöhö ëte, enyöñ atuak : mö eñwen ëte, Angel etïñ
30 ikö ye enye. Jesus ödöhö ete, Uyo emi idige kabaña

31 Mi, edi kabaña mbufo. Emi edi ini ikpe ererïmbot
32 emi: kemi ëyeduök öböñ ererïmbot emi. Ndien Ami,
ke ëma ëmen Mi ëkpöñ isöñ, nyedudi kpukpru owo
33 ëtiene Mi. Enye ödöhö emi owut oruk mkpa eke Enye
34 edikpade. Ndien otu owo ëbörö Enye, ëte, Nyïn ima
ikop ke ibet ite, Christ ododu ke nsinsi: ndien didie
ke Afo ödöhö ete, Ënyene ndimen Eyen owo kenyöñ? anie
35 edi Eyen owo emi? Ntem Jesus ödöhö mö, ete, Ke ini
esisit kaña uñwana ododu kotu mbufo. Ësaña adaña ini
nte mbufo ënyenede uñwana, man ekïm okusïm mbufo:
ndien enye emi asañade ke ekïm ifiökke ebiët eke enye
36 akade. Adaña ini nte mbufo ënyenede uñwana, ëbuöt
idem ke uñwana, man mbufo ëkabare ëdi nditö uñwana.
37 Jesus ödöhö ñkpö emi, önyuñ adakha odïbe mö. Edi
okposuk edi nte Enye anamde adaña ediwak midiöñö
38 oro kiso mö, mö ibuötke idem ye Enye: man ikö prophet
Isaiah osu emi enye öködöhöde ete,
Öböñ, anie onïm mbuk nyïn ke akpanikö?
Ubök Jehovah önyuñ ayarare önö anie?
39 Oto ke ñkpö emi mö ikemeke ndinïm ke akpanikö, koro
Isaiah ötöñöde ntak ödöhö ete,
40 Enye ama otïbi mö enyïn, önyuñ anam esït mö ösöñ;
Mbak mö ëdida enyïn mö ëkut, ënyuñ ëda esït mö ëfiök,
Ënyuñ ëkabare,
Ndien Ami mkpökök udöñö mö.
41 Isaiah ödöhö me-ñkpö emi, koro enye okutde uböñ esie;
42 ndien enye ödöhö abaña Enye. Edi kpa ediwak mendi-
kara ënïm Enye ke akpanikö; edi oto ke Me-Pharisee
mö iyarakere, mbak mö ëdibïn mö ke synagogue ëfep:
43 koro mö ëmade ukpono owo ëkan ukpono Abasi.
44 Ndien Jesus ofiori önyuñ ödöhö ete, Enye emi öbuötde
idem ye Ami, ibuötke idem ye Ami, edi ye Enye emi
45 öködöñde Mi. Ndien enye emi okutde Mi, okut Enye
46 emi öködöñde Mi. Ami medi nte uñwana ke ererïmbot,
man owo ekededi emi öbuötde idem ye Ami okutie ke
47 ekïm. Ndien owo ekededi ama okop ikö Mi, ndien
minïmke mö, Ami ñkpehe ikpe esie: koro Ami ñkedige
48 ndikpe ikpe ererïmbot, edi ndinyaña ererïmbot. Enye
emi esïnde Mi, minyuñ ikopke ikö Mi, enyene kiet emi
ekpede ikpe esie: ikö oro Ami ndöhöde, kpa enye edikpe
49 ikpe esie ke akpatre usen. Koro Ami ñködöhöke oto ke
Idemmi; edi Ëte emi öködöñde Mi, Enye ama eteme

50 Mi, se Ami ñkpödöhöde ye se Ami ñkpetĩñde. Ndien
Ami möfiök nte item Esie edi nsinsi uwem: mödo me-
ñkpö eke Ami ntĩñde, kpa nte Ëte öködöhöde Mi, ntre
ke Ami ntĩñ.

13 Ke usörö passover mika-itöñöke kaña, Jesus, ke
öfiökde ete, ini Esie ama edi nte Enye akpadakhade öwörö
ke ererĩmbot emi, etiene Ëte, ke erima Esiemö emi ëdude
2 ke ererĩmbot, Enye amama mö osĩm akpatre. Ndien
ke ini udia mbubreyo, ke devil esĩnde ke esĩt Judas Iscariot
3 eyen Simon nditap Enye, *Jesus* öföfiök ete, Ëte ama
ada kpukpru ñkpö esĩn ke ubök Esie, ye nte Enye otode
4 ke Abasi önyuñ oyomde nditiene Abasi, adakha ökpöñ
itie-udia, önyuñ ökpönöre me-öföñidem Esie onĩm; önyuñ
5 ada uquöhöre-idem öböp Idemesie. Ndien Enye ötökhö
möñ esĩn ke uyet-ubök, önyuñ ötöñö ndiyet mbet Esie
6 ukot, 'nyuñ 'nquöhöre mö ke uquöhöre-idem eke Enye
öböböde. Ntre Enye osĩm Simon Peter. Enye ödöhö
7 Enye, ete, Öböñ, nte Afo möñ eyet ukot mi? Jesus öbörö
enye, ete, Se Ami 'namde afo ufiökke kemi: edi afo eyefiök
8 ke ini iso. Peter ödöhö Enye, ete, Afo uduyetke ukot
mi ke nsinsi. Jesus öbörö enye, ete, Ke Ami menyetke
9 fi, afo unyeneke udeme ye Ami. Simon Peter ödöhö
Enye, ete, Öböñ, idige ukot mi ikpöñ, edi ubök ye ibuot
10 mi nde. Jesus ete enye, Enye emi eyerede möñ ama
iyomke aba ndiyere iböhöke ukot esie, edi asana öfuri
11 öfuri: ndien mbufo ëmesana, edi idige kpukpru. Koro
Enye öfiökde enye emi editapde Enye; mödo Enye ödöhö
ete, Idige kpukpru mbufo ësana.
12 Ntre ke Enye ama ekeyet ukot mö ama, önyuñ
emen öföñidem Esie esĩne, önyuñ ösukhöre etie ñko,
Enye ödöhö mö, ete, Nte mbufo ëmefiök se Ami 'namde
13 ye mbufo? Mbufo ëkot Mi ëte, Andikpep ye Öböñ:
ndien mbufo ëmetĩm ëdöhö; koro Ami ndide ntre.
14 Edieke Ami ndien, Öböñ ye Andikpep, nyetde mbufo
15 ukot, mbufo nde nde ëkpeyet ukot kiet eken. Koro
Ami 'ma ñwut mbufo ido, man mbufo nde ëkpenam kpa
16 nte Ami 'namde ye mbufo. Kakpan ke ndöhö mbufo,
nte, asañutom ikponke ikan Ëte ufök esie; isuñutom
17 inyuñ ikponke ikan andidöñ enye. Mbufo ëma ëfiök
me-ñkpö emi, öföfön önö mbufo edieke mbufo ënamde mö.
18 Ami ndöhöke mbaña kpukpru mbufo: Ami möfiök mö

emi 'mekde : edi man se ẽwetde osu ẽte, Enye emi adiade
19 udia Mi ama emenere nditĩñ-ikpat esie atĩga Mi. Toto
ke ini emi mödöhö mbufo ke ñkpö emi mika-itĩbeke
kaña, man, kini otĩbede, mbufo ënĩm ke akpanikö ëte,
20 Ami ndi *Enye*. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye emi
onyĩmede owo ekededi emi Ami ndidöñde onyĩme Mi;
ndien enye emi onyĩmede Mi onyĩme Enye emi öködöñde
Mi.
21 Ke Jesus ama öködöhö ntem, Enye öfukhö ke
spirit, önyuñ ösöñ uyo ödöhö ete, Ami motĩm ndöhö
22 mbufo, nte, owo mbufo kiet eyetap Mi. Mbet Esie ëse
23 kiet eken, ẽyĩk owo eke Enye ödöhöde abaña. Owo mbet
Esie kiet emi Jesus amade odu ke okpokoro emi eberede
24 ke ikpanesĩt Jesus. Simon Peter ofuñ ubök önö enye,
25 ete, Sian nyĩn owo emi Enye etĩñde abaña. Enye
ke eberede ke ikpanesĩt Jesus, kpa nte eketiede,
26 ödöhö Enye, ete, Edi anie, Öböñ? Ndien Jesus öbörö
ete, Edi enye emi Ami ndinöde uyo, kini ndebide enye.
Ntre ke Enye ama ekedebi uyo, Enye ada önö Judas,
27 eyen Simon Iscariot. Ndien ke enye ama ököbö uyo
oro, Satan oduk ke esĩt esie. Ndien Jesus ödöhö enye,
28 ete, Se afo oyomde ndinam, nam iwiwa. Edi baba owo
kiet ke okpokoro ifiökke ntak eke Enye ödöhöde enye
29 ntem. Koro ndusuk owo ëkerede ëte, oto koro Judas
akamade ekpat, Jesus ödöhö enye, ete, Dep ñkpö eke
nyĩn idiyomde ke abaña usörö; me, nte enye ökpönöde
30 ubuene ñkpö. Ndien ke enye öböde uyo oro ndo ndo oro
enye öwörö : ndien ekedi okoneyo.
31 Ke enye ama ököwörö, Jesus ödöhö ete, Kemi
ëkpono Eyen owo, Abasi önyuñ ada ukpono ke Enye;
32 Abasi eyenyuñ okpono Enye ke Idemesie, eyenyuñ
33 okpono Enye idaha kiet. Ñkpri nditö Mi, Ami nsuk
ndodu ye mbufo ke ini esisit. Mbufo ëyeyom Mi : ndien
nte Ami ndöhöde Me-Jew, nte, Ebiët emi Ami ñkade,
mbufo ikemeke ndidi; kpa ntre ke Ami ndöhö mbufo
34 kemi. Öbufa ibet ke Ami 'nö mbufo, nte, mbufo ëma
kiet eken; mbufo ënyuñ ëma kiet eken kpa nte Ami
35 'made mbufo. Kpukpru owo ëyeda emi ëfiök ëte mbufo
ëdi mbet Mi, ke mbufo ëma ëma kiet eken.
36 Simon Peter ödöhö Enye, ete, Ebiët ewe ke Afo akaka?
Jesus öbörö ete, Ebiët eke Ami ñkade, afo ukemeke
37 nditiene Mi kemi; edi afo eyetiene Mi usuk usuk. Peter

ödöhö Enye, ete, Öböñ, nsinam ami meñkemeke nditiene
38 Fi kemi? Nyeduök uwem mi kabaña Fi. Jesus öbörö
ete, Nte afo eyeduök uwem fo kabaña Mi? Kakpan ke
ndöhö fi, nte, Ekikö idikpökke, tutu afo akañ Mi
utïm ikata.

14 Ëkuyak esït ëtïmere mbufo: mbufo ëbuöt idem ye
2 Abasi, ëbuöt idem ye Ami ñko. Ke ufök Ëte Mi ediwak
ebiët iduñ ëdu; mikpedige ntre, Ami ñkpödöhö mbufo;
3 koro Ami möñ ñka nditïm itie 'nö mbufo. Ndien Ami 'ma
ñka 'nyuñ ntïm itie 'nö mbufo, nyetöñö ntak ndi, 'nyuñ nda
mbufo ke Idemmi; man ke ebiët eke Ami ndude, mbufo
4 ëdu ñko. Ndien ebiët eke Ami ñkade, mbufo ëmefiök
5 usuñ. Thomas ödöhö Enye, ete, Öböñ, nyïn ifiökke ebiët
6 eke Afo akade; didie ke nyïn ifiök usuñ? Jesus ödöhö
enye, ete, Ami ndi usuñ, ye akpanikö, ye uwem: baba owo
7 kiet itieneke Ëte iböhöke ke Ami. Mbufo ëma ëkpefiök
Mi, mbufo ëkpenyuñ ëfiök Ëte Mi ñko: toto ke ini
8 emi mbufo ëmefiök Enye, ënyuñ ëkut Enye. Philip
ete Enye, Öböñ, wut nyïn Ëte, ndien oro ekem nyïn.
9 Jesus ete enye, Nte Ami modu ye mbufo adaña anyan
ini emi, ndien afo ufiökke Mi, Philip? owo ama okut
10 Mi okut Ëte; didie ke afo ödöhö ete, Wut nyïn Ëte? Nte
afo unïmke ke akpanikö, ete, Ami ndu ke Ëte, ye Ëte ke
Ami? ikö oro Ami ndöhöde mbufo ndöhöke oto ke
Idemmi: edi Ëte emi odude kesït Mi anam utom Esie.
11 Ënïm uyo Mi ke akpanikö ëte, Ami ndu kesït Ëte, ye Ëte
kesït Mi: midige ntre ënïm Mi ke akpanikö kabaña idem
12 utom. Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, Enye emi öbuötde
idem ye Ami, utom eke Ami 'namde ke enye edinam ñko;
enye eyenyuñ anam utom emi okponde akan me mö emi:
13 koro Ami ntienede Ëte. Ndien ñkpö ekededi eke mbufo
ëdibeñede ke enyïñ Mi, oro ke Ami ndinam, man Ëte
14 enyene ukpono ke Eyen. Mbufo ëma ëbeñe ñkpö ke
15 enyïñ Mi, Ami nyenam oro. Edieke mbufo ëmade Mi,
16 mbufo ëyenïm mbet Mi. Ndien Ami nyekpe Ëte ubök,
Enye eyenyuñ önö mbufo Iberedem efen, man Enye
17 odu ye mbufo ke nsinsi, kpa Spirit akpanikö: emi
ererïmbot mikemeke ndinyïme; koro mique Enye,
minyuñ ifiökke Enye: mbufo ëmefiök Enye; koro Enye
18 odude ye mbufo, edinyuñ odude ke esït mbufo. Ami
ndikpöñke mbufo nte nditö-akpa: Ami nyetiene mbufo.

19 Osuk ekpri ini esisit, ndien ererĩmbot ique Mi aba; edi
mbufo ëkut Mi: koro Ami ndude uwem, mbufo ëyenyuñ
20 ëdu uwem ñko. Ke usen oro mbufo ëyefiök ëte Ami ndu
21 ke Ëte Mi, ye mbufo ke Ami, ye Ami ke mbufo. Enye
emi enyenede mbet Mi, önyuñ onĩmde mö, edi enye ama
Mi: ndien enye emi amade Mi, Ëte Mi eyema enye, Ami
nyenyuñ 'ma enye, nyenyuñ nyarare Idemmi 'nö enye.
22 Judas (idige Iscariot) ödöhö Enye, ete, Öböñ, nsinam Afo
ediyararede Idemfo önö nyĩn, edi unöñö ererĩmbot?
23 Jesus öbörö enye, ete, Edieke owo amade Mi, enye
eyenĩm ikö Mi: ndien Ëte Mi eyema enye, nyĩn iyenyuñ
24 itiene enye, inyuñ iduñ ye enye. Enye emi mimaña Mi
inĩmke ikö Mi: ndien ikö oro mbufo ëkopde idige
okĩmmö, edi eke Ëte emi öködöñde Mi.
25 Ami 'ma ndöhö mbufo ñkpö emi kini ndude ye
26 mbufo *kaña*. Edi Iberedem, kpa Edisana Spirit, emi
Ëte edidöñde ke enyĩñ Mi, Enye eyekpep mbufo kpukpru
ñkpö, eyenyuñ anam mbufo ëti kpukpru ñkpö oro Ami
27 ñködöhöde mbufo. Emem ke Ami ñkpöñ 'nö mbufo;
emem Mi ke Ami 'nö mbufo: idige nte ererĩmbot önöde ke
Ami 'nö mbufo. Ëkuyak esĩt etĩmere mbufo, ëkunyuñ
28 ëfeghe ndĩk. Mbufo ëma ëkop nte Ami ñködöhöde
mbufo, nte, Ami möñ 'nyöñ, 'nyuñ mfiak ntiene mbufo.
Edieke mbufo ëmade Mi, mbufo ëkpedara, koro Ami
29 ntienede Ëte: koro Ëte okponde akan Mi. Ndien kemi
Ami 'ma ndöhö mbufo ke ñkpö emi mika-itĩbeke kaña, man,
30 kini ëtĩbede, mbufo ënĩm ke akpanikö. Ndöhöke aba
ediwak ikö ye mbufo, koro Öböñ ererĩmbot emi ke edi:
31 enye inyuñ inyeneke baba ñkpö kiet kesĩt Mi; edi man
ererĩmbot ëfiök ëte Ami 'mama Ëte, ndien nte Ëte ökönöde
Mi item, kpa ntre ke Ami 'nam. Ëdakha kenyöñ, ëyak
nyĩn iwörö ke ebiët emi.

**15** Ami ndi ata vine, ndien Ëte Mi edi andikpeme iñwañ.
2 Kpukpru ñkök kiet kiet kesĩt Mi emi miñwomke mfri,
Enye osĩbe efep, ndien kpukpru ñkök kiet kiet emi
oñwomde mfri, Enye ödödiöñ, man enye oñwom mfri
3 awak akan. Kemi mbufo ëmesana oto ke ikö emi
4 Ami ndöhöde mbufo. Ëdu kesĩt Mi, Ami 'nyuñ ndu kesĩt
mbufo. Nte ñkök mikemeke ndiñwom mfri ke idemesie,
iböhöke enye odu ke vine; kpa suk ntre mbufo inyuñ
5 ikemeke, iböhöke mbufo ëdu kesĩt Mi. Ami ndi vine,

mbufo ēdi me-ñkök: Enye emi odude kesīt Mi, Ami
'nyuñ ndude kesīt esie, kpa enye oñwom ediwak mfri:
koro ke eridianare ye Ami mbufo ikemeke ndinam ñkpö.
6 Edieke owo miduhe kesīt Mi, ēduök enye nte ñkök, enye
önyuñ eyemere; ndien ētañ mö ēsīn ke ikañ, ënyuñ ēföp
7 mö. Mbufo ëma ēdu kesīt Mi, ikö Mi ama önyuñ odu
kesīt mbufo, ēbeñe ñkpö ekededi eke mbufo ëyeyom,
8 ndien ëyenam ēnö mbufo. Ke ñkpö emi Ēte Mi enyene
ukpono, emi mbufo ēñwomde ediwak mfri; ndien ntre ke
9 mbufo ēdidi mbet Mi. Kpa nte Ēte amade Mi, ke Ami
10 'nyuñ 'ma mbufo: ēsuk ēdu ke ima Mi. Mbufo ēma
ēnīm mbet Mi, mbufo ëyedu ke ima Mi; kpa nte Ami
11 'nīmde mbet Ēte Mi, 'nyuñ ndude ke ima Esie. Me-ñkpö
emi ke Ami ndöhö mbufo, man idaresīt Mi odu kesīt mbufo,
12 *man* idaresīt mbufo önyuñ öyöhö. Emi edi ibet Mi, ete,
13 mbufo ēma kiet eken kpa nte Ami 'made mbufo. Baba
owo kiet inyeneke ima eke okponde akan emi, nte owo
14 önöde uwem esie kabaña mufan esie. Mbufo ēdi mufan
Mi, ke mbufo ēnamde me-ñkpö eke Ami ntemede mbufo.
15 Ñkotke aba mbufo ifn; koro ofn mifiökke se ēte
esie anamde: edi ñkot mbufo mufan; koro Ami
'ma nsian mbufo kpukpru ñkpö oro Ami ñkopde oto
16 ke Ēte Mi. Mbufo ikemekke Mi, edi Ami ñkemek
mbufo, 'nyuñ 'nīm mbufo, man mbufo ēka ëkeñwom mfri,
man mfri mbufo önyuñ ebīgi: man ñkpö ekededi eke
mbufo ēdibeñede Ēte ke enyīñ Mi, Enye ökpönö mbufo.
17 Me-ñkpö emi ke Ami ñwuk mbufo, nte, mbufo ēma kiet
18 eken. Edieke ererīmbot ēsuade mbufo, mbufo ēmefiök
19 ēte mö ēkebem iso ēsua Mi ndien ēsua mbufo. Mbufo
ēkpedi eke ererīmbot, ererīmbot ëkpema esiemö: edi
koro mbufo midige eke ererīmbot, edi Ami ñkemek mbufo
20 nsio ke ererīmbot, ntem ke ererīmbot ësua mbufo. Ēti
ikö oro Ami ñködöhöde mbufo, nte, ofn ikponke
ikan ēte esie. Edieke mö ēkeköböde Mi, ëyeköbö
mbufo ñko; edieke mö ēkenīmde ikö Mi, ëyenīm eke
21 mbufo ñko. Edi kpukpru ñkpö emi ke mö ēdinam ye
mbufo kabaña enyīñ Mi, koro mö mifiökke Enye emi
22 öködöñde Mi. Edieke Ami meñkpedige 'nyuñ ntīñ ye mö,
mö ikpenyeneke idiöñkpö: edi kemi mö inyeneke se ēkpe-
23 böröde ēbaña idiöñkpö mö. Enye emi asuade Mi asua Ēte
24 Mi nde. Ke Ami meñkpanamke kotu mö me-utom eke
baba owo efen mikanamke, mö ikpenyeneke idiöñkpö:

edi kemi mö ëma ëkut ënyuñ ësua Mi ye Ête Mi nde.
25 Edi *ñkpö emi öwörö*, man ikö oro ëwetde ke ibet mö osu,
26 ëte, Mö ëkesua Mi ke ikpikpu. Edi kini Iberedem
edide, emi Ami ndidöñde etiene mbufo oto ke Ête,
kpa Spirit akpanikö emi otode ke Ête, Enye eyetïñ ikö
27 ntiense abaña Mi: mbufo ënyuñ ëtïñ ikö ntiense ñko,
koro mbufo ëma ëkedu ye Ami toto ke eritöñö.

16 Mikö emi ke Ami ndöhö mbufo, man ëkusïn mbufo
2 ëduö. Mö ëyebïn mbufo ëfep ke me-synagogue: ini ke
önyuñ edi eke owo ekededi emi ediwotde mbufo edikerede
3 ete, imö inam ñkpö inö Abasi. Ndien mö ëyenam me-
4 ñkpö emi, koro mö mifiökke Ête, me Mi. Edi Ami
'ma ndöhö mbufo me-ñkpö emi, man kadañemi ini mö
edide, mbufo ëkpeti mö, ëte, Ami 'ma ndöhö mbufo.
Ndien Ami ñködöhöke mbufo me-ñkpö emi toto ke eritöñö,
5 koro Ami ñkodude ye mbufo. Edi kemi Ami möñ ntiene
Enye emi öködöñde Mi; ndien baba owo mbufo kiet
6 ibupke Mi, ite, Afo aka möñ? Edi koro Ami ndöhöde
mbufo me-ñkpö emi, mfukhö ömöyöhö ke esït mbufo.
7 Edi Ami ndöhö mbufo akpanikö; nte, öfön ye mbufo
nte Ami 'nyöñde: koro ke Ami menyöñke, Iberedem
iditieneke mbufo; edi Ami 'ma 'nyöñ, nyedöñ Enye etiene
8 mbufo. Ndien Enye, kini Enye edide, eyenam ikpe
obiom ererïmbot kabaña idiöñkpö, ye edinen ido, ye ikpe:
9 kabaña idiöñkpö, koro mö minïmke Mi ke akpanikö;
10 kabaña edinen ido, koro Ami ntienede Ête, ndien mbufo
11 ique Mi aba; kabaña ikpe, koro ëma ëkpe ikpe öböñ
12 ererïmbot emi. Ami menyene kaña ediwak ikö ndidöhö
13 mbufo, edi mbufo ikemeke ndikop mö kemi. Edi kadañemi
Enye, kpa Spirit akpanikö, ama edi, Enye eyeteme mbufo
ësaña ke öfuri akpanikö: koro Enye miditïñke ito ke
Idemesie; edi Enye eyetïñ ñkpö ekededi eke Enye okopde:
14 Enye eyenyuñ asian mbufo ñkpö eke ëdidide. Enye
eyekpono Mi: koro Enye edidade okïmmö asian mbufo.
15 Kpukpru ñkpö ekededi eke Ête enyenede ëdi okïm: ntre
ke Ami ndöhö nte, Enye edida se edide okïm, eyenyuñ
16 asian mbufo. Ke ekpri ini esisit, ndien mbufo idique Mi
aba, ndien ke ekpri ini esisit ñko, mbufo ëyenyuñ ëkut Mi.
17 Mödo *ndusuk* mbet Esie ëdöhö kiet ye eken, ëte, Nso ke
Enye ödöhö nyïn ntem, ete, Ke ekpri ini esisit, ndien
mbufo idique Mi; ndien ke ekpri ini esisit ñko mbufo

18 ëyenyuñ ëkut Mi : Koro Ami ntienede Ëte ? Ndien
mö ëdöhö ëte, Nso ke Enye ödöhö ntem, ete, Ekpri ini
19 esisit ? Nyïn ifiökke se Enye ödöhöde. Jesus öfiök ete
mö ëyom ndibup Enye, ndien Enye ödöhö mö, ete, Nte
mbufo ke ëbume kotu mbufo kabaña ñkpö emi Ami
ndöhöde, nte, Ke ekpri ini esisit, ndien mbufo idique
Mi, ndien ke ekpri ini esisit ñko, mbufo ëyenyuñ ëkut
20 Mi ? Kakpan ke ndöhö mbufo, nte, mbufo ëyetuaña
ënyuñ ëseme, edi ererïmbot ëyedara : mbufo ëyefukhö,
21 edi mfukhö mbufo eyekabare edi idara. Kini uman
otukde ñwan enye odu ke mfukhö, koro ini esie ekemde :
edi kini enye amande eyen ama, enye itihi aba ndutukhö,
oto ke idara koro eyen eren amanade oduk ke ererïmbot.
22 Mödo mbufo ëdu ke mfukhö kemi : edi Ami nyetöñö ntak
ñkut mbufo, ndien esït eyedat mbufo, ndien baba owo kiet
23 idiböhö mbufo idara mbufo. Ndien ke usen oro mbufo
idibupke Mi baba ñkpö kiet. Kakpan ke ndöhö mbufo,
nte, Mbufo ëma ëbeñe Ëte ñkpö ekededi, Enye eyenö
24 mbufo ke enyïñ Mi. Tutu osïm emi mbufo ibeñeke kaña
ñkpö ke enyïñ Mi : ëbeñe, ndien mbufo ëyebö, man
idara mbufo öyöhö.
25 Mikö emi ke Ami ndöhö mbufo ke ñke : ini ke edi
eke Ami mendidöhöke mbufo aba ke ñke, edi nyetïm
26 nsian mbufo mbaña Ëte. Ke usen oro mbufo ëyebeñe ke
enyïñ Mi : ndien Ami ndöhöke nte, nyekpe Ëte ubök 'nö
27 mbufo ; koro Ëte ke Idemesie amama mbufo, koro mbufo
ëkemade Mi, ëkenyuñ ënïmde ke akpanikö ëte, Ami nto
28 ke Ëte ñwörö. Ami ñkoto ke Ëte, 'nyuñ ndi ke ererïmbot :
29 Ami ñkpöñ ererïmbot ñko, 'nyuñ ntiene Ëte. Mbet Esie
ëdöhö ëte, Sese, kemi Afo ototïm asian, unyuñ udöhöke ke
30 ñke. Kemi nyïn imöfiök ite, Afo öföfiök kpukpru ñkpö,
unyuñ uyomke owo obup Fi : nyïn ida emi inïm ke
31 akpanikö ite, Afo okoto ke Abasi öwörö edi. Jesus öbörö
32 mö, ete, Nte mbufo ëmenïm ke akpanikö kemi ? Sese,
ini ke edi, önyuñ ededi ama, eke mbufo ëdisuanade,
kpukpru owo kiet kiet ke ebiët esiemö, ënyuñ ëkpöñ Mi
ikpöñ : edi Ami nduhe ikpöñ, koro Ëte odude ye Ami.
33 Ami mödöhö mbufo me-ñkpö emi, man mbufo ënyene
emem ke Ami. Ke ererïmbot mbufo ëyekut ukut : edi
ësöñ esït ; Ami 'ma ñkan ererïmbot.

**17** Jesus ödöhö ikö emi ; ndien emenere enyïn Esie

ese enyöñ, ödöhö ete, Ëte, ini edi; kpono Eyen Fo,
2 man Eyen okpono Fi: kpa nte Afo ökönöde Enye odudu
ndikara kpukpru öbukidem, man owo ekededi emi Afo
3 ökönöde Enye, Enye ökpönö mö nsinsi uwem. Ndien
emi edi nsinsi uwem, nte mö ëkpefiökde Fi ata Abasi
kierakiet, ye Enye emi Afo öködöñde, kpa Jesus Christ.
4 Ami ñkokpono Fi ke isöñ, ke 'ma ñkanam utom emi Afo
5 ökönöde Mi ete 'nam. Ndien kemi, O Ëte, kpono Mi
ke ñkañ Fo ye ukpono eke Ami ñkenyenede ye Afo ke
6 ererïmbot mika-iduhe kaña. Ami ñkayarare enyïñ Fo
'nö me-owo eke Afo okosiode ke ererïmbot önö Mi: mö
ëkedi Okuo, ndien Afo akada mö önö Mi; ndien mö ëma
7 ënïm ikö Fo. Kemi mö ëfiök ëte, kpukpru ñkpö ekededi
8 eke Afo ökönöde Mi ëto Fi: koro Ami 'ma 'nö mö
me-ikö emi Afo ökönöde Mi; ndien mö ënyïme mö,
ënyuñ ëfiök ke akpanikö ëte, Ami ñkoto Fi ñwörö, mö
9 ënyuñ ënïm ke akpanikö ëte, Afo öködöñ Mi. Ami
mekpe ubök 'nö mö: mkpehe ubök 'nö ererïmbot, edi
'nö mö oro Afo önöde Mi; koro mö ëdide Okuo:
10 ndien kpukpru ñkpö eke ëdide Okïm ëdi Okuo, Okuo
ënyuñ ëdi Okïm: ndien Ami menyene ukpono kesït mö.
11 Ami nduhe aba ke ererïmbot, ndien mö ëdu ke ererïmbot,
ndien Ami ntiene Fi. Edisana Ëte, kpeme mö ke enyïñ
Fo eke Afo ökönöde Mi, man mö ëdi kiet, kpa nte nyïn
12 *idide.* Kini Ami ñkodude ye mö, Ami ñkekpeme ke enyïñ
Fo mö eke Afo ökönöde Mi: Ami 'nyuñ ntïñ enyïn ñkpeme
mö, ndien baba owo mö kiet itakke, ke miböhöke eyen
13 nsobo; man se ëwetde okposu. Edi kemi Ami ntiene
Fi; ndien Ami ndöhö me-ñkpö emi ke ererïmbot, man
14 mö ënyene idaresït Mi öyöhö kesït mö. Ami 'ma 'nö mö
ikö Fo, ndien ererïmbot ësua mö, koro mö midige eke
15 ererïmbot, kpa nte Ami mendige eke ererïmbot. Ami
ñkpehe ubök nte, Afo okposio mö ke ererïmbot efep, edi
16 nte Afo ekpekpeme mö ke idiök. Mö idige eke ererïmbot,
17 kpa nte Ami mendige eke ererïmbot. Nam mö ësana oto
18 ke akpanikö: ikö Fo edi akpanikö. Nte Afo öködöñde
Mi ke ererïmbot, kpa ntre ke Ami ndöñ mö ëduk ke
19 ererïmbot. Ndien kabaña mö Ami 'nam Idemmi nsana,
20 man ënam mö ke idemmö ësana ñko oto akpanikö. Ami
'nyuñ mkpehe ubök 'nö memö emi ikpöñ, edi 'nö mö emi
ëbuötde idem ye Ami ñko oto ke ikö mö; man kpukpru mö
21 ëdi kiet; kpa nte Afo, Ëte, ke Ami, ye Ami ke Afo, man

mö ënyuñ ëdu ke nyïn : man ererïmbot ënïm ke akpanikö
22 ëte, Afo öködöñ Mi. Ndien ukpono eke Afo ökönöde
Mi Ami 'ma 'nö mö ; man mö ëdi kiet, kpa nte Nyïn idide
23 kiet ; Ami kesït mö, ye Afo kesït Mi, man mö ëfön ëma
ke eridi kiet ; man ererïmbot ëfiök ëte, Afo öködöñ Mi,
24 ökönyuñ ama mö, kpa nte Afo akamade Mi. Ëte, Ami
moyom nte, mö ñko eke Afo ökönöde Mi ëdu ye Ami ke
ebiët eke Ami ndude ; man mö ëkut uböñ Mi, eke Afo
ökönöde Mi : koro Afo akamade Mi ke mika-itöñöke kaña
25 ndibot ererïmbot. O edinen Ëte, ererïmbot ikefiökke Fi,
edi Ami 'ma mfiök Fi ; ndien memö emi ëfiök ëte, Afo
26 öködöñ Mi ; ndien Ami ñkayarare enyïñ Fo 'nö mö,
nyenyuñ nyarare enye ; man ima eke Afo akamade Mi
odu kesït mö, Ami 'nyuñ ndu kesït mö.

18 KE Jesus ama öködöhö ikö emi, Enye öwörö ye
mbet Esie ebe idïm Kidron, aka ke ötö emi iñwañ mfri
odude, eke Enye ke Idemesie ye mbet Esie ëdukde.
2 Ndien Judas ñko, emi atapde Enye, öfiök ebiët oro, koro
3 Jesus awakde ndika do ye mbet Esie. Ndien Judas, ke
enye ama ököbö ikpö oku ye me-Pharisee udïm owo ye
misuñutom, edi do ye mutuenikañ ye nsarañikañ ye ñkpö
4 eñwan. Ndien Jesus, ke öfiökde kpukpru ñkpö oro
ëditienede Enye, öwörö önyuñ obup mö, ete, Mbufo ëyom
5 anie ? Mö ëbörö Enye, ëte, Jesus eyen Nazareth. Jesus
ete mö, Ami ndi Enye. Ndien Judas ñko, emi atapde
6 Enye, ada ye mö. Ndien kini Enye ödöhöde mö, ete,
7 Ami ndi Enye, mö ëfiak edem ëduöñö ke isöñ. Ndien
Enye ötöñö ntak obup mö, ete, Mbufo ëyom anie ? Mö
8 ëbörö ëte, Jesus eyen Nazareth. Jesus ödöhö ete, Ami
'ma ndöhö mbufo, nte, Ami ndi Enye : ndien edieke mbufo
9 ëyomde Mi, ëyak memö emi ënyöñ : man ikö oro Enye
ödöhöde osu, ete, Memö oro Afo ökönöde Mi, Ami nduökke
10 baba kiet. Ndien Simon Peter emi akamade ofut osio
enye, önyuñ ekpi owo aqua oku, osïbe enye utöñ
11 nasia. Enyïñ owo oro ekere Malchus. Ndien Jesus
ödöhö Peter, ete, Sïn ofut ke eför : cup emi Ëte önöde
Mi, nte Ami ndiñwöñke enye ?
12 Ntre udïm oro ye akamba ëtubom, ye misuñutom me-
13 Jew, ëmum Jesus ënyuñ ëböp Enye, ënyuñ ëbem iso ëda
Enye ëtiene Annas ; koro enye edide ëte ñwan Caiaphas,
14 emi edide aqua oku ke isua oro. Caiaphas edi enye emi

ökönöde Me-Jew item ete, öfön nte owo kiet akpakpade
kibuot mbiobio.
15 Ndien Simon Peter etiene Jesus, mbet kiet efen önyuñ
anam kpa ntre. Ndien mbet oro emi aqua oku ödiöñöde,
önyuñ oduk ye Jesus ke okure aqua oku; edi Peter ada
16 ke usuñ ke esien. Ntre mbet eken emi aqua oku ödiöñöde
öwörö, önyuñ ödöhö ye ñwan emi ekpemede usuñ,
17 önyuñ ada Peter oduk. Ndien eyen-añwan oro ekpemede
usuñ ödöhö Peter, ete, Nte afo önyuñ edi mbet owo emi
18 kiet? Enye ete, Ami ndige. Ndien ifn ye misuñutom,
ke ëma ëkebara ikañ ukañ, koro tuep odude, ëda
do ëwebe ikañ; ndien Peter ñko odu ye mö, ada ewebe
ikañ.
19 Ekem aqua oku obup Jesus abaña mbet Esie, ye erikpep
20 Esie. Jesus öbörö enye, ete, Ami 'ma ntiñ 'nö ererimbot
añwa añwa; kpukpru ini Ami ñkpekpep ke synagogue
ye ke temple, ebiët eke kpukpru Me-Jew ëbonode ötö
21 kiet; ndien Ami ntiñke baba ikö kiet ke ndibe. Nsinam
afo obupde Mi? Bup mö emi ëkopde, se Ami ndöhöde
22 mö: sese, mö ëfiök se Ami ñködöhöde. Ndien kini Enye
ama öködöhö emi, owo misuñutom kiet emi adade do
amia Jesus ke ubök, ete, Afo öbörö aqua oku ntre?
23 Jesus öbörö enye, ete, Ami 'ma ndöhö se idiökde, sian
idiök oro: edi *'ma ndöhö* edinen, nsinam afo amiade Mi?
24 Ndien Annas önö enye ye uruk ëda ësök Caiaphas aqua
oku.
25 Ndien Simon Peter ada do ewebe ikañ. Ndien mö
ëdöhö enye, ëte, Nte afo edi owo mbet Esie kiet? Enye
26 akañ, önyuñ ödöhö ete, Ami ndige. Ofn aqua oku
kiet, emi edide oruk ye enye emi Peter okosibede
utöñ esie, ödöhö ete, Nte ami ñkeque fi ke iñwañ mfri ye
27 Enye? Ndien Peter ötöñö ntak akañ: ndien idaha
oro ekikö ökpök.
28 Ntem mö ëda Jesus ëdakha ëkpöñ Caiaphas ëkeduk ke
ufök andikara: ndien edi usenubök; ndien mö ke idemmö
idukke ke ufök andikara, mbak mö ëdidekhe, edi ëkpedia
29 passover. Ndien Pilate öwörö etiene mö, önyuñ ödöhö
30 ete, Nso ke mbufo ëdori owo emi? Mö ëbörö
enye, ëte, Edieke owo emi mikpedige anam idiöñkpö,
31 nyin ikpadaha Enye isin fi ke ubök. Ndien Pilate ödöhö
mö, ete, Mbufo ke idemmbufo ëda Enye ëkpe ikpe Esie
nte ibet mbufo asañade. Me-Jew ëdöhö enye, ëte, Ewukhö

32 akpan nyĭn ndiwot owo ekededi: man ikö Jesus okposu
eke Enye ödöhöde, owut oruk mkpa eke Enye edikpade.
33 Mödo Pilate ötöñö ntak oduk ke ufök andikara, önyuñ
okot Jesus, önyuñ ödöhö Enye, ete, Nte Afo edi Edidem
34 Me-Jew? Jesus öbörö ete, Nte afo ödöhö emi ke idemfo,
35 me edi owo efen ëdöhö fi ñkpö emi ëbaña Mi? Pilate
öbörö ete, Nte ami ndi Jew? Obio Fo ye ikpö oku ëda
36 Fi ësĭn ke ubök mi: Afo anam nso? Jesus öbörö ete,
Obio Mi idige eke ererĭmbot emi: obio Mi ekpedi eke
ererĭmbot emi, misuñutom Mi ëkpeñwana, man ëkusĭn
37 Mi ke ubök Me-Jew: edi kemi obio Mi itoho mi. Ndien
Pilate ödöhö Enye, ete, Nte Afo edi edidem ndien? Jesus
öbörö ete, Afo ömödöhö ete, Ami ndi edidem. Kabaña
ñkpö emi ke Ami 'mana, kabaña ñkpö emi ke Ami 'nyuñ
ndi ke ererĭmbot, man Ami ntĭñ ikö ntiense mbaña
akpanikö. Kpukpru owo kiet kiet emi edide eke akpanikö
38 okop uyo Mi. Pilate ete Enye, Nsidi akpanikö?
Ndien ke enye ama öködöhö emi, enye ötöñö ntak
öwörö etiene Me-Jew, önyuñ ödöhö mö, ete, Ami ñque
39 idiök ñkpö ye Enye. Edi mbufo ëmenyene ido, nte ami
ñkpasanade owo kiet nyak 'nö mbufo ke passover: nte
mbufo ëmenyĭme ndien ëte, ami nsana Edidem Me-Jew
40 nyak 'nö mbufo? Ntem mö ëtöñö ntak ëfiori ëte, Idige
owo emi, edi Barabbas. Barabbas emi edi owo ñwo.

19 Ndien Pilate ada Jesus amia Enye. Ndien mbon-
2 eköñ ëdök anyanya ñkukĭm, ëyara Enye ke ibuot, ënyuñ
3 ësĭne Enye ididuot öföñidem; ndien mö ëtiene Enye,
ënyuñ ëdöhö ëte, Etia, Edidem Me-Jew! ndien mö
4 ëmia Enye ke ubök mö. Ndien Pilate ötöñö ntak öwörö,
önyuñ ödöhö mö, ete, Sese, ami mada Enye ñwörö nsök
mbufo, man mbufo ëfiök ëte, ami ñque idiök ye Enye.
5 Ndien Jesus öwörö edi, ayara anyanya ñkukĭm önyuñ
6 esĭne ididuot öföñidem. Ndien Pilate ete mö, Sese, owo
oro! Ndien kini ikpö oku ye misuñutom ëkutde Enye,
mö ëfiori ëte, Ëköñ Enye ke cross, ëköñ Enye ke cross.
Pilate ete mö, Mbufo ëda Enye ëkeköñ ke cross: koro
7 ami meñque idiök ye Enye. Me-Jew ëbörö enye, ëte,
Nyĭn imenyene ibet, ndien nte ibet oro asañade Enye
odot ndikpa, koro Enye onĭmde Idemesie nte Eyen Abasi.
8 Kini Pilate okopde ikö emi, enye ödödiöñ efeghe
9 ndik; önyuñ ötöñö ntak oduk ke ufök andikara, önyuñ

ödöhö Jesus, ete, Afo oto möñ? Edi Jesus inöñö enye
10 iborö. Ndien Pilate ödöhö Enye, ete, Nte Afo uböröke
Mi ikö? ufiökke ete, ami menyene odudu ndisana Fi nyak,
11 mönyuñ 'nyene odudu ndiköñ Fi ke cross? Jesus öbörö
enye, ete, Afo ukpenyeneke odudu ndinam Mi ñkpö, ke
minöñö fi oto ke enyöñ: mödo enye emi adade Mi esīn
12 fi ke ubök enyene idiöñkpö eke okponde akan. Ndien
Pilate oyom ndisana Enye nyak: edi Me-Jew ëfiori ëte,
afo ama asana owo emi ayak, afo udige ufan Cæsar:
kpukpru owo kiet kiet emi onīmde idemesie ke edidem
13 ödöhö se abiatde Cæsar. Kini Pilate okopde ikö
emi, enye ada Jesus öwörö, önyuñ etie ke itie-ikpe
ke ebiët emi ekerede Isöñ-itiat, edi ke Hebrew, ekere
14 Gabbatha. Edi usen editīm ñkpö passover: edi ñkpö
nte ñkanika itiokiet. Ndien enye ödöhö Me-Jew, ete,
15 Sese, Edidem mbufo! Ndien mö ëfiori ëte, Men Enye
fep, men Enye fep, köñ Enye ke cross. Pilate ete mö,
Nte ami ndiköñ Edidem mbufo ke cross? Ikpö oku
ëbörö ëte, Nyīn inyeneke edidem ke miböhöke Cæsar.
16 Ndien enye ayak Enye önö mö, ete, ëköñ Enye ke cross.
17 Mödo mö ëda Jesus: ndien Enye öwörö obiom cross
ke Idemesie, aka ke ebiët emi ekerede Ebiët Mkpökpörö,
18 emi ëkotde enye ke Hebrew, Golgotha: ebiët eke ëköñde
Enye ke cross, ye owo iba efen ye Enye, kiet ke ubök
19 kiet, kiet ke ubök eken, ye Jesus ke uföt. Ndien Pilate
ewet ñwed eridori enyīñ, önyuñ adian ke cross. Ndien
ëwet ëte, JESUS EYEN NAZARETH, EDIDEM ME-JEW.
20 Ediwak Me-Jew ëkot ñwed eridori enyīñ emi: koro ebiët
emi ëköñde Jesus ke cross ekpere obio: ndien ëwet enye
21 ke Hebrew, ye Latin, ye Greek. Ndien ikpö oku Me-
Jew ëdöhö Pilate, ëte, Kuwet ete, Edidem Me-Jew, edi,
22 nte Enye ödöhöde ete, Ami ndi Edidem Me-Jew. Pilate
öbörö ete, Se amí ñwetde 'ma ñwewet.
23 Ndien mbon-eköñ, kini mö ëma ëkeköñ Jesus ke cross,
ëda edisīne-ñkpö Esie ëbakhare ke itie inañ, ënö owo-
eköñ kiet itie kiet, owo eköñ kiet itie kiet; ye öföñidem
Esie ñko: edi öföñidem Esie inyeneke ituak, ëtöñö ke
24 enyöñ ëdök enye öfuri. Ndien mö ëdöhö kiet ye eken,
ete, Ëyak nyīn ikusiak enye, edi isīn afia owo eke enye
edinyenede: man se ëwetde okposu ëte,

Mö ëdeme edisīne-ñkpö Mi ke idemmö,
Ënyuñ ësīn afia ëbaña öföñidem Mi.

25 Ntem ke mbon-ekõñ ënam ñkpö emi. Ndien eka Jesus, ye
eyen-eka eka Esie añwan, Mary *ñwan* Clopas, ye Mary
26 Magdalene ëda ëkpere cross Esie. Ndien kini Jesus
okutde eka Esie ye mbet emi Enye amade ëdade do,
27 Enye ödöhö eka Esie, ete, Ñwan, Se, eyen fo! Ndien Enye
ödöhö mbet oro, ete, Se, uka! Ndien ötõñöde ke ñkanika
oro mbet oro ada enye önyöñ ke ufök esiemö.
28 Ke emi ebede, Jesus, ke öñökde ete ënam kpukpru ñkpö
ëma, man se ëwetde okposu, ödöhö ete, Itöñ asat Mi.
29 Ema ënïm otu emi öyöhöde ye vinegar do: ntre mö
ëwuk ndöbö emi öyöhöde ye vinegar ke hyssop, ënyuñ
30 ëdian ke inua Esie. Kini Jesus atabide vinegar,
Enye ödöhö ete, Okure: önyuñ onuk ibuot Esie, ayak
ukpöñ Esie.
31 Ndien Me-Jew, koro edide usen editïm ñkpö, man
mokpo ëkudu ke cross ke sabbath (koro sabbath oro
edide akamba usen), ëbeñe Pilate, ëte, ëbuñ ukot mö,
32 ënyuñ ëmen mö ëfep. Ndien mbon-ekõñ ëdi ëdibuñ
ukot akpa owo, ye eke enye eken emi ëköñde ke cross ye
33 Enye: edi kini mö ësïmde Jesus, ënyuñ ëkutde ëte,
34 Enye akpa ama, mö ibuñke Enye ukot: edi owo
mbon-ekõñ kiet okïm Enye ke ñkañ ke eduat, ndien
35 ndo ndo oro iyïp ye möñ ëwörö. Ndien enye emi okutde
etïñ ikö ntiense, ndien ikö ntiense esie edi akpanikö:
ndien enye öñök ete enye ödöhö akpanikö, man mbufo ñko
36 ënïm ke akpanikö. Koro me-ñkpö emi ëwöñö, man se
ëwetde okposu, ëte, Okpö Esie baba kiet idibuñöke.
37 Ndien ñko ëwet ke ebiët efen ëte, Mö ëyese Enye emi mö
ëkekïmde.
38 Ndien ke me-ñkpö emi ëbede, Joseph eyen Arimathæa,
emi edide owo mbet Jesus, edi ke ndïbe oto ke ndïk Me-
Jew, ebeñe Pilate, ete, imen okpo Jesus ifep: ndien
Pilate onyïme. Ndien enye edi edimen okpo Esie efep.
39 Nicodemus önyuñ edi ñko, enye emi ke mbemiso eke-
tienede Enye ke okoneyo, ada mbuakha myrrh ye aloes,
40 emi udop esie edide ñkpö nte pound ikie edi. Ntre mö
ëda okpo Jesus ënyuñ ëwañ enye ke öföñ linen, ënyuñ ësïn
41 ufuöñkpö, nte Me-Jew ëkam ëbukde owo. Ndien ke
ebiët eke ëköñde Enye ke cross iñwañ mfri odu, öbufa
udi önyuñ odu ke iñwañ mfri oro, eke akananam minïmke
42 kaña baba owo kiet. Do ke mö ënïm Jesus kabaña usen
eritïm ñkpö Me-Jew, (koro udi ekperede).

20 Ekem ke akpa *usen* urua Mary Magdalene abak edi ke
udi, ke ñkïm-ñwaña, önyuñ okut nte mö ëma ëkemen
2 itiat ke udi ëfep. Ndien enye efeghe etiene Simon Peter,
ye mbet efen oro Jesus amade, önyuñ ödöhö mö, ete, Mö
ëma ëmen Öböñ ke udi ëfep, ndien nyïn ifiökke ebiët eke
3 mö ënïmde Enye. Ndien Peter ye mbet eken oro ëwöñö
4 ëka ke udi. Ndien mö mbiba ëfeghe ötö kiet: ndien mbet
eken oro efeghe ebe Peter, önyuñ ebem iso osïm udi;
5 ndien önukhö ese, okut öföñ linen anade, edi enye
6 idukke. Ndien Simon Peter etiene enye edi ñko, önyuñ
7 oduk ke udi; ndien enye okut öföñ linen nte anade, ye
öföñ emi ököböböde ke ibuot Esie, nte minaña ye öföñ
linen, edi ëfut enye ënïm ke ebiët kiet ke idemesie.
8 Ndien mbet eken ñko emi ebemde iso osïm udi oduk,
9 ndien enye okut önyuñ onïm ke akpanikö. Koro mö
mifiökke kaña se ëwetde ëte, Enye enyene ndiset ke mkpa.
10 Ntem mbet oro ëdakha ënyöñ ke ufök mö.
11 Edi Mary ada ekpere udi atua eyet: ntre, nte enye
12 atuade eyet, enye önukhö önyuñ ese kesït udi; önyuñ
okut angel iba ye afia edisïne-ñkpö ëtiede, kiet ke ibuot,
13 kiet ke ukot, ke ebiët eke okpo Jesus akanade. Ndien mö
ëte enye, Ñwan, afo atua nso? Enye öbörö mö, ete, Koro
mö ëmende Öböñ mi ëfep, ndien ami mfiökke ebiët eke mö
14 ënïmde Enye. Ke enye ama öködöhö ntem, enye akabare
idem, önyuñ okut Jesus adade, edi ifiökke ite edi Jesus.
15 Jesus ete enye, Ñwan afo atua nso? afo oyom anie?
Enye ese ete Enye edi andikpeme iñwañ, ödöhö Enye, ete,
Öböñ afo ama emen Enye efep, sian mi ebiët eke afo onïmde
16 Enye, ndien ami nyemen Enye mfep. Jesus ete enye, Mary.
Enye akabare idem önyuñ ödöhö Enye ke usem Hebrew,
17 ete, Rabboni; oro edi, Andikpep. Jesus ete enye, Kutuk
Mi; koro Ami mendökke kaña ntiene Ëte: edi bïne
nditö-ëte Mi, nyuñ döhö mö, ete, Ami ke ndök ntiene Ëte
18 Mi, ye Ëte mbufo, Abasi Mi, ye Abasi mbufo. Mary
Magdalene edi edidöhö mbet, ete, Ami 'ma ñkut Öböñ;
ye *nte* Enye ama öködöhö enye mikö emi.
19 Ke mbubreyo usen oro, akpa usen urua, kini ëma
ëkeberi usuñ ke ebiët oro mbet ëbonode oto ke ndïk Me-
Jew, Jesus edi edida ke uföt, önyuñ ödöhö mö, ete, Emem
20 odu ye mbufo. Ndien ke Enye ödöhöde ntem, Enye
owut mö ubök Esie, ye ñkañ Esie. Ndien mbet ëdaresït
21 kini mö ëkutde Öböñ. Ndien Jesus ötöñö ntak ödöhö mö,

ete, Emem odu ye mbufo. Nte Ête öködöñde Mi, kpa
22 ntre ke Ami 'nyuñ ndöñ mbufo. Ndien ke Enye ama
öködöhö ntem, Enye öduök mö ibifik ke idem, önyuñ
23 ödöhö mö, ete, Mbufo ëbö Edisana Spirit: mö ekededi eke
mbufo ëfende midiöñkpö mö ënö mö, ëmefen ënö mö;
mö ekededi eke mbufo ënîmde midiöñkpö mö, ëmenîm mö.
24 Edi Thomas, emi ekerede Didymus, owo mbet duopeba
25 kiet, ikoduhe ye mö kini Jesus edide. Ndien mbet eñwen
ëdöhö enye, ëte, Nyîn ima ikut Öböñ. Edi enye ödöhö mö,
ete, Iböhöke ami ñkut nde ökpö uquak ke ubök Esie,
'nyuñ nsîn nuenubök mi ke nde ökpö uquak, 'nyuñ nsîn
ubök mi ke ñkañ Esie, ami ndinîmke ke akpanikö.
26 Ñko ke usen itiaeta ëbede mbet Esie ëtöñö ntak ëbono ke
ufök, Thomas önyuñ odu ye mö. Ke ëma ëkeberi usuñ
Jesus edi, ada ke uföt mö, önyuñ ödöhö mö, ete, Emem odu
27 ye mbufo. Ekem Enye ödöhö Thomas, ete, Nyan nuen-
ubök fo mi, nyuñ se ubök Mi; nyuñ nyan ubök fo sîn
ke ñkañ Mi: kunyuñ unana mbuötidem, edi nîm ke
28 akpanikö. Thomas öbörö Enye, ete, Öböñ mi ye Abasi
29 mi. Jesus ödöhö enye, ete, Koro afo okutde Mi, afo
omonîm ke akpanikö: öföfön önö mö emi mique, ndien
ënîmde ke akpanikö.
30 Jesus akanam ediwak midiöñö eñwen ke iso mbet
31 Esie, emi miwetke ke ñwed emi: edi ëwet memö emi,
man mbufo ënîm ke akpanikö ëte, Jesus edi Christ, Eyen
Abasi; man ke erinîm ke akpanikö mbufo ëkpenyene
uwem ke enyîñ Esie.

**21** Ke ñkpö emi ebede Jesus ötöñö ntak ayarare Idemesie
önö mbet Esie ke inyañ Tiberias; Enye önyuñ ayarare
2 Idemesie ntem. Simon Peter, ye Thomas emi ekerede
Didymus, ye Nathanael eyen Cana ke Galilee, ye nditö
3 Zebedee iren, ye mbet Esie iba efen ëdu ötö kiet. Simon
Peter ödöhö mö, ete, Ami möñ ñka ñkökö iyak. Mö ëte
enye, Nyîn ñko möñ itiene fi ika. Mö ëwöñö ënyuñ ëdiere
4 ke ubom; ndien ke okoneyo oro mö imumke ñkpö. Edi ke
eyo oyomde ndisiere, Jesus ada ke esuk: edi mbet ifiökke
5 ite edi Jesus. Ndien Jesus ödöhö mö, ete, Nditö, nte
mbufo ëmenyene se ëdiade? Mö ëbörö Enye, ëte, I'ih.
6 Ndien Enye ödöhö mö, ete, Ëduök iyire ke ñkañ ubom
nasia, ndien mbufo ëyekut. Mö ëduök, ndien kemi mö
7 ikemeke ndikot enye oto ke uwak iyak. Ndien mbet oro

Jesus amade ödöhö Peter, ete, Edi Öböñ. Ntre ke Simon
Peter okopde ete edi Öböñ, enye awañ öföñidem esie ke
8 idem (koro enye etiede iferi), önyuñ öduö ke inyañ. Edi
mbet efen ëdi ke ekpri ubom oro (koro mö miyomke usuñ
ye obot, edi ñkpö nte esït aba ye duop), ke ëdudi iyire ye
9 iyak. Ntre kini mö ësïmde ke obot, mö ëkut ikañ ukañ
10 do, ye iyak ëdorode kesït, ye uyo. Jesus ödöhö mö, ete,
11 Ëda usuk iyak eke mbufo ëmumde kemi ëdi. Ntem
Simon Peter oduk ke ubom önyuñ odudi iyire edi ke obot,
öyöhö ye ikpö iyak, ikie ye aba ye duopeta : ndien okposuk
12 edi nte ëwakde ntem, iyire iwakhake. Jesus ödöhö mö,
ete, Ëdi ëdidia ñkpö. Ndien baba mbet kiet inyeneke
uko ndibup Enye, ete, Afo edi anie ? ëfëñök ëte, edi Öböñ.
13 Jesus edi edimen uyo önö mö, ye iyak nde. Emi anam
14 utïm ikata eke Jesus ayararede Idemesie önö mbet, ke
Enye ama ekeset ke mkpa.
15 Ntre ke mö ëdiade udia ëma, Jesus ödöhö Simon Peter,
ete, Simon, eyen John, nte afo amama Mi akan memö emi ?
Enye öbörö Enye, ete, Ih, Öböñ ; Afo ömöñök ete, ami
mama Fi. Enye ödöhö enye, ete, Bök nditö-eröñ Mi.
16 Enye ötöñö ntak ödöhö enye utïm ikaba, ete, Simon, eyen
John, nte afo amama Mi ? Enye öbörö Enye, ete, Ih,
Öböñ ; Afo ömöñök ete, ami 'mama Fi. Enye ödöhö enye,
17 ete, Kpeme meröñ Mi. Enye ödöhö enye utïm ikata, ete,
Simon, eyen John, nte afo amama Mi ? Peter öfukhö koro
Enye ödöhöde enye utïm ikata, ete, Nte afo amama Mi ?
Ndien enye öbörö Enye, ete, Öböñ, Afo ömöñök kpukpru
ñkpö ; Afo ömöñök ete, ami 'mama Fi. Jesus ödöhö enye,
18 ete, Bök meröñ Mi. Kakpan ke ndöhö fi, nte, Kini afo
ekedide akparawa, afo ököböbö mböbö, önyuñ asaña aka ke
ebiët eke afo amade : edi kini afo edisöñde, afo eyenyan
ubök fo, ndien owo eñwen eyeböp fi mböbö, önyuñ emen
19 fi aka ebiët eke afo mumaña. Enye ödöhö emi owut oruk
mkpa eke enye edikponode Abasi kesït. Ndien ke Enye
ama öködöhö ntem, Enye ödöhö enye, ete, Tiene Mi.
20 Peter öwöñöre okut mbet oro Jesus amade ke etiene ;
*kpa enye* emi ekeberede ke ikpanesït Esie ke itie-udia,
21 önyuñ ödöhöde ete, Öböñ, anie editap Fi ? Ndien
Peter ke okutde enye ödöhö Jesus, ete, Öböñ, owo emi
22 edinyuñ anam nso ? Jesus öbörö enye, ete, Edieke Ami
'made nte enye odu uwem tutu Ami ndi, afo asaña nso do ?
23 afo tiene Mi. Ndien ikö emi akasuana kotu nditö-ëte, ete,

mbet oro idikpaha : edi Jesus idöhöke enye, ite, enye
idikpaha ; edi ödöhö ete, Edieke Ami 'made nte enye odu
uwem tutu Ami ndi, afo asaña nso do ?
24 Emi edi mbet oro etiñde ikö ntiense abaña me-ñkpö emi,
önyuñ ewetde me-ñkpö emi : ndien nyïn imöñiök ite ikö
ntiense esie edi akpanikö.
25 Ndien ediwak ñkpö eñwen eke Jesus akanamde ënyuñ
ëdu, emi ekpedi nte ëwetde mö kpukpru kiet kiet, etie mi
nte kpa idem ererïmbot ikpekemeke ndikama me-ñwed
eke ëkpewetde.

---

# UTOM ME-APOSTLE.

1 AMI ñkewet akpa ñwed oko, O Theophilus, mbaña kpu-
2 kpru ñkpö oro Jesus ökötöñöde ndinam 'nyuñ ñkpep, tutu
osïm usen oro ëmende Enye ëdök ke enyöñ, ke Enye ama
eketeme me-apostle emi Enye ekemekde oto ke Edisana
3 Spirit : emi Enye önyuñ owutde mö Idemesie ke uwem, ke
mkpa Esie ama ekebe, ke ediwak midiöñö, owut mö Idem ke
4 usen aba, önyuñ ödöhö ñkpö abaña obio Abasi : ndien, ke
ama okobono ötö kiet ye mö, Enye eteme mö, ete, ëkudaña
ke Jerusalem, edi ëbet uñwöñö Ëte, emi mbufo ëkopde ke
5 inua Mi : koro John ke akpanikö onïmde baptism ke möñ ;
edi ëyenïm mbufo baptism ke Edisana Spirit ke ediwak usen
mika-ibehe kaña.
6 Mödo, kini mö ëbonode ötö kiet, mö ëbup Enye, ëte,
Öböñ, nte Afo möñ ötöñö ntak ayak obio önö Israel kemi ?
7 Ndien Enye öbörö mö, ete, Inyeneke mbufo ndifiök me-ini
8 me edikem ini, eke Ëte okonïmde ke odudu Esiemö. Edi
mbufo ëyebö odudu, ke Edisana Spirit ama odoro mbufo :
mbufo ëyenyuñ ëdi mentiense Mi ke Jerusalem, ye ke
öfuri Judæa ye Samaria, tutu osïm utït ererïmbot ñko.
9 Ndien ke Enye ama eketiñ ikö oro ama, nte mö ësede,
ëmen Enye ëdök kenyöñ ; ndien ikpa-enyöñ ofuk Enye,
10 Enye önyuñ osop mö ke enyïn. Ndien nte mö ëwukde
enyïn ëse enyöñ nte Enye ödökde, sese, owo iba emi ësïnede
11 mfia öföñidem ëda ëkpere mö ; emi ënyuñ ëdöhöde mö,
ëte, Mbufo mbon Galilee, nsinam mbufo ëdade ëse enyöñ ?

Jesus, emi ēbōde mbufo ēdōk ke heaven, eyedi kpa suk
ke ido emi mbufo ēkutde Enye odukde ke heaven.
12 Ekem mö ēfiak ēdi ke Jerusalem, ēto ke obot emi ekerede
Olivet, emi ekperede Jerusalem, oyom usuñ isañ usen
13 sabbath. Ndien kini mö ēdukde ke ufök, mö ēdök ke
ubet enyöñ, ebiët emi mö ētiede; kpa Peter ye John ye
James ye Andrew, ye Philip ye Thomas, ye Bartholomew
ye Matthew, ye James Alphæus, ye Simon Zealot, ye Judas
14 *eyen* James. Kpukpru mö emi ye esīt kiet ēdediöñ ëköbö
ke akam, ye iban, ye Mary eka Jesus, ye nditö-eka Esie.
15 Ndien ke musen emi Peter adakha kenyöñ ke ufök
nditö-ēte, (ndien otu owo ēdu ebiët kiet ñkpö nte owo
16 ikie ye edīp), ōnyuñ ödöhö ete, Nditö-ēte, se ēkewetde
ekenyene ndisu, emi Edisana Spirit ekebemde iso etiñ
ke inua David abaña Judas, emi ekedide eteme mendimum
17 Jesus. Koro ēbatde enye ēsīn kotu nyīn, enye önyuñ
18 ada udeme ke utom emi. (Ndien owo emi ada utīp uquañ-
kpö esie edep iñwañ; önyuñ öduö ibuot ibuot, idibi esie
19 önyuñ asiakha, kpukpru nsia esie ēnyuñ ēwöñö. Ndien
kpukpru mendiduñ ke Jerusalem ēfiök emi; oro anam
ēkot iñwañ oro ke usem mö, ēte, Akeldama, oro edi, Iñwañ
20 iyīp.) Koro ēwetde ke ñwed me-psalm ēte,

Yak ebiët esie ana ndon,
Owo ökunyuñ oduñ kesīt:
ñko ñko,
Yak owo efen ada itie esie.

21 Mödo kotu me-owo emi ēkesañade ye nyīn öfuri ini emi
22 Öböñ Jesus odukde önyuñ öwöröde kotu nyīn, ötöñöde ke
baptism John, tutu osīm usen emi ēbōde nyīn Enye ēdök,
owo kiet kotu memö emi enyene ndikabare ndi ntiense
23 eriset Esie ökörö ye nyīn. Ndien mö ēnīm owo iba,
Joseph emi ekerede Barsabbas, emi ēdoride enye enyīñ
24 Justus, ye Matthias. Ndien mö ēböñ akam, ēnyuñ ēdöhö
ēte, Afo, Öböñ, emi öfiökde esīt kpukpru owo, wut kotu
25 owo iba emi owo eke Afo emekde, ete, ada itie utom emi
26 ye idaha apostle, emi Judas öduöde ökpöñ, man enye
aka ebiët esiemö. Ndien mö ēsīn afia ēbaña mö; ndien
afia otīp Matthias; ndien ēbat enye ēsīn ye me-apostle
duopekiet.

2 Ndien kini usen Pentecost ekemde, kpukpru mö ēdu
2 ötö kiet. Ndien uyom abuat oto ke enyöñ edi, ebiët eke

ata ökpösöñ ofīm emi ofīmede, enye önyuñ öyöhö ke
3 öfuri ufök oro mö ëtiede kesīt. Ndien mö ëkut medeme
eke ëbakharede kiet ye eken, ëbiët ikañ; ndien enye
4 odoro mö kiet kiet. Ndien Edisana Spirit öyöhö kpukpru
mö ke idem, mö ënyuñ ëtöñö ndisem nsio nsio usem, nte
Spirit önöde mö ukeme nditīñ.
5 Ndien Me-Jew, nti owo, ëdañ ke Jerusalem, ëto ke
6 kpukpru midut kidak enyöñ. Ndien ke mö ëkopde uyom
emi, otu owo ëbono ötö kiet, idem önyuñ akpa mö, koro
kpukpru owo kiet kiet ëkopde nte mö ëtīñde ikö ke usem
7 mö. Ndien enyene kpukpru mö ndyö, mö ënyuñ ëyīk
ëte, Sese, nte kpukpru memö emi ëtīñde ikö idige nditö
8 Galilee? Ndien ke didie ke kpukpru nyīn kiet kiet
ikop nte mö ëtīñde ikö ke usem nyīn eke imanade
9 kesīt? Me-Parthian ye Me-Mede ye mbon Elam, ye
mendiduñ ke Mesopotamia, ye ke Judæa ye ke Cappa-
10 docia, ye ke Pontus ye ke Asia, ye ke Phrygia ye ke
Pamphylia, ye ke Egypt, ye ke edem Lybia emi ekperede
Cyrene, ye mbon Rome emi ëdañde *ke Jerusalem*, Me-Jew
ye Me-Gentile emi ënamde ñkpö ënö Abasi ke ido Me-Jew,
11 ye mbon Crete ye eke Arabia, nyīn imokop mö ësemde usem
12 nyīn ëtīñ ata mkpösöñ utom Abasi. Ndien enyene
kpukpru mö ndyö, mö inyuñ ifiökke se ëkpekerede, ëdöhö
13 kiet ye eken, ëte, Ñkpö emi edi nso? Edi owo efen ësak
ëte, Mö ëyukhö ye öbufa wine.
14 Edi Peter adakha kenyöñ ye mö duopekiet, emenere uyo
esie, ödöhö mö, ete,
Mbufo nditö Judæa, ye kpukpru mbufo emi ëduñde ke
15 Jerusalem, ëfiök emi, ënyuñ ëkpañ utöñ ke ikö mi. Koro
mö emi mikpaha mīn, nte mbufo ëkerede; sia edide kaña
16 ñkanika ita ke usen; edi emi edi se prophet Joel öködöhöde
ete;
17 Abasi ödöhö ete, Ama ekem ke akpatre ini oro,
Nyeñwaña Spirit Mi 'nö öfuri öbukidem:
Ndien nditö-iren mbufo ye nditö mbufo iban ëyetīñ
prophecy,
Ndien mkparawa mbufo ëyekut ñkukut,
Nyebiowo mbufo ëyedaba ndap:
18 Nyenyuñ ñwaña Spirit Mi ke eyo oro
'Nö ifn iren Mi ye ifn iban Mi;
Ndien mö ëyetīñ prophecy.
19 Nyenyuñ ñwut mutībe ñkpö ke heaven ke enyöñ,

Ye midiöñö ke isöñ ke idak;
Iyïp, ye ikañ, ye uye nsuñikañ:
20 Utïn eyekabare edi ekïm,
Öñöñ eyenyuñ akabare edi iyïp,
Ke aqua usen Jehovah eke öwöröde etop mika-idige:
21 Ndien ama ekem, kpukpru owo eke ësemede ëkot enyïñ
22 Jehovah ëyeböhö. Mbufo mbon Israel, ëkop me-ikö emi:
Jesus eyen Nazareth, owo emi Abasi onyïmede kotu mbufo
ke ata mkpösöñ utom ye mutïbe ñkpö ye midiöñö, eke
Abasi adade ubök Esie anam kotu mbufo, kpa nte mbufo
23 ke idemmbufo ëñökde; Enye, emi ëdade ënö oto ke
ökpösöñ uduak ye mbem iso ifiök Abasi, ke mbufo ëkeda
24 ubök mö emi minyeneke ibet ëköñ ke cross ëwot: emi
Abasi anamde eset, ke ama akatat mubiak mkpa: koro
25 enye [mkpa] mikemeke ndimum Enye ñkama. Koro
David ödöhöde abaña Enye ete
Mokut Jehovah kiso mi kpukpru ini;
Koro Enye odude mi ke ubök nasia, ndisekhekede:
26 Mödo esït adatde mi, edeme mi önyuñ adara;
Öbukidem mi eyenyuñ etie ke idori-enyïn:
27 Koro Afo mudukpöñke ukpöñ mi ke obio ekpo,
Udunyuñ uyakke Edisana Owo Fo okut mbiara.
28 Afo okowut mi usuñ uwem;
Afo eyenö mi uyukhö idaresït ke iso Fo.
29 Nditö-ëte, mekeme nditïñ 'nö mbufo uko uko mbaña
patriarch David, nte, enye ama akpa, ëma ënyuñ ëbuk
enye ñko, udi esie önyuñ odu ye nyïn tutu osïm mfïn emi.
30 Mödo koro enye edide prophet, önyuñ öñökde ete, Abasi
ököñwöñö uñwöñö önö imö, ete, iyeda mfri isïn esie idori ke
31 ebekpo esie; enye ebem iso okut önyuñ etïñ abaña erïset
Christ ke mkpa, ete, ikpöñke ukpöñ Esie ke obio ekpo,
32 öbukidem Esie inyuñ ique mbiara. Abasi akanam Jesus
emi eset ke mkpa, emi nyïn kpukpru idide mentiense.
33 Mödo ke ubök nasia Abasi ekemenerede Enye onïm ke
enyöñ, emi Enye ökönyuñ öböde Ëte uñwöñö Edisana
Spirit, Enye añwaña ñkpö emi mbufo ëkutde ënyuñ
34 ëkopde. Koro David miködökke iduk ke heaven: edi
enye ke idemesie ödöhö ete,
Jehovah ödöhö ye Öböñ mi, ete,
Tie mi ke ubök nasia,
35 Tutu nda musua Fo 'nïm Fi ke udorukot.
36 Mödo yak öfuri ufök Israel ëtïm ëñök ëte, Abasi ama onïm

kpa Jesus emi mbufo ēwotde ke cross, ke Ōbōñ ye
Christ.
37 Kini mō ēkopde emi, ēmia mö ke esit, mō ēnyuñ
ēdōhō Peter ye me-apostle efen, ēte, Nditö-ēte, nyīn
38 idinam nso? Ndien Peter öbörö mö, ete, Mbufo ēkabare
esīt, ēnyuñ ēna baptism kpukpru mbufo kiet kiet ke enyīñ
Jesus Christ man ēfen midiöñkpö mbufo; ndien mbufo
39 ēyebö enō Edisana Spirit. Koro uñwöñö enyenede mbufo,
ye nditö mbufo, ye kpukpru mō emi ēdade nsan nsan,
adaña owo nte Jehovah Abasi nyīn edikotde ētiene Enye.
40 Ndien ke ediwak ikö efen enye ödöhö önyuñ akpak mō,
41 ete, Ēnyaña idemmbufo ke emana emi ēquañade. Ndien
ēnīm mö emi ēnyīmede ikö esie baptism: ndien ñkpō nte
42 thousand owo ita ēdiana ye mō ke usen oro. Ndien mö
ēdediöñ ēsīn ifik ke erikpep ye eribuana me-apostle, ye ke
eribuñ uyo ye ke akam.
43 Ndien ndīk odoro kpukpru ukpöñ kiet kiet: me-apostle
44 ēnyuñ ēnam ediwak mutībe ñkpō ye midiöñö. Ndien
kpukpru mō emi ēnīmde ke akpanikö ēdu ötö kiet, ēnyuñ
45 ēbuana kpukpru ñkpö; mö ēnyuñ ēnyam inyene ye ñkpō
mö, ēdeme ēnō kpukpru owo, adaña nte owo ekededi
46 ananade. Ndien kusen kusen, mö ēdediöñ ēdu ke temple
ye esīt kiet, ēnyuñ ēbuñ uyo ke ufök, ēdia udia mö ke
47 idaresīt ye esīt kiet, ētoro Abasi, kpukpru owo ēnyuñ ēnen
iso ye mö. Ndien kusen kusen Öböñ ada mö oro ēnyañade
adian ye mö.

3 Ekem Peter ye John ēdök ēka ke temple ke ñkanika
2 akam, emi edide ñkanika usukkiet. Ndien ēmen owo
kiet, emi edide mbuñö toto ke emana esie, ēnīm ke usen
ke usen ke usuñ temple emi ekerede Ediye, man ebeñe
3 mö emi ēdukde ke temple ñkpö; emi okutde Peter ye
4 John ēyomde ndiduk ke temple, ebeñe mö ñkpö. Ndien
Peter owuk enyīn esie ese enye, ye John, önyuñ ödōhō ete,
5 Se nyīn. Ndien enye akpañ utöñ önō mō, odori enyīn
6 ete, ēyenö imö ñkpö. Edi Peter ödöhö ete, Ami 'nyeneke
silver ye gold; edi se ami 'nyenede, oro ke 'nö fi. Ke
7 enyīñ Jesus Christ eyen Nazareth, saña. Ndien enye
omum enye ubök nasia, emenere enye: ndien idahoro
8 ukot esie ye ökpö itöñ ukot esie ēsöñ. Enye önyuñ
öfrö adakha kenyöñ, ada, ötöñö ndisaña; ndien enye
etiene mō oduk ke temple, asaña, öfrö, ōnyuñ otoro

9 Abasi. Ndien kpukpru owo ēkut nte enye asañade önyuñ
10 otorode Abasi: mö ēnyuñ ēdiöñö enye, ēte, edi enye oro
eketiede ke Ediye Usuñ temple ebeñe ñkpō: ndien se
iwöröde inö enye anam mö ndyö ye mkpa-idem.
11 Ndien nte enye omumde Peter ye John, kpukpru mbiobio
ēfeñe ētiene mö ke eteghe emi ēkotde eke Solomon, ēyīk eti
12 eti. Ndien kini Peter okutde oro, enye ödöhö mbiobio, ete,
Mbufo mbon Israel, nsinam mbufo ēyīkde ēbaña owo emi?
nsinam mbufo ēnyuñ ēwukde enyīn mbufo ēse nyīn, nte
ñkpö eke nyīn idade odudu me nti ido nyīn inam enye
13 asaña? Abasi Abraham, ye eke Isaac, ye eke Jacob,
Abasi mēte nyīn, ama ada ubōñ önö Owo Esie Jesus; emi
mbufo ēkedade ēnö, ēnyuñ ēkañde kiso Pilate, kini enye
14 aduakde ndisana Enye nyak. Edi mbufo ēkañ Enye emi
edide Edisana ye Edinen, ënyuñ ēbeñe ēte, ēnö mbufo owot-
15 owo, ēnyuñ ēwot Ōböñ uwem; emi Abasi anamde eset ke
16 mkpa; emi nyīn idide mentiense. Ndien oto ke mbuöt-
idem ke enyīñ Esie enyīñ Esie anam owo emi okop nsöñ-
idem, emi mbufo ēkutde ēnyuñ ēdiöñöde: ke akpanikö,
mbuötidem emi otode ke Enye anam enye otīm okop
17 idem ntem kiso mbufo kpukpru. Ndien kemi, nditö-ēte,
möñök nte mbufo ēkenam emi ke ököi, nte mendi-
18 kara mbufo ēkenyuñ ēnamde. Edi me-ñkpö eke Abasi
ekebemde iso etīñ ke inua kpukpru me-prophet ete, Christ
19 Imö eyekut ukut, ke Enye anam ēsu ntem. Ēkabare esīt
ndien, ēnyuñ ēfiak edem, man ēsökhi midiöñkpö mbufo
ēfep, man me-ini eke ēnamde owo ēdemere ēto kiso Jehovah;
20 man Enye önyuñ ödöñ Christ emi ēkenīmde ēnö mbufo,
21 *kpa* Jesus: emi heaven enyenede ndikama tutu osīm ini
oro ēditöñöde ntak ēnam kpukpru ñkpō ēfön ēma, emi
Abasi ödöhöde abaña ke inua ndisana prophet Esie emi
22 ēkedude ötöñöde ke eritöñö ererīmbot. Ke akpanikö
Moses öködöhö ete, Jehovah Abasi eyenam prophet eke
edibiētde mi, adakha da kotu nditö-ēte mbufo önö mbufo;
mbufo ēyekop ēnö Enye ke kpukpru ñkpö eke Enye
23 edidöhöde mbufo. Ndien ama ekem kpukpru owo kiet
kiet, eke midikopke inö prophet oro, ēyesībe enye kotu
24 mbiobio ēfep. Ndien kpukpru me-prophet ñko ötöñöde
ke Samuel ye mö emi ētienede, adaña owo nte ētīñde,
25 ēkenyuñ ēdöhö ēbaña musen emi. Mbufo ēdi nditö me-
prophet, ye eke ediomi oro Abasi okodiomide ye mēte
mbufo, ödöhö Abraham, ete, Oto ke ubon fo kpukpru oruk

26 ke ererimbot ëyekut mfön. Abasi, ke Enye akanamde Owo
Esie adakha da, ebem iso ödöñ Enye ndidiöñ mbufo, ke
erinam kpukpru mbufo kiet kiet ëkabare ëkpöñ midiöñkpö
mbufo.

4 Ndien nte mö ëtiñde ënö mbiobio, me-oku ye ëtubom
2 temple ye me-Sadducee ësïm mö, esït otimere mö koro
mö ëkpepde mbiobio, ënyuñ ëquörõde ke Jesus eriset ke
3 mkpa. Ndien mö ëmum mö, ësïn ke ufök-ñkpököbi tutu
4 osïm mkpöñ: koro edide mbubreyo kemi. Edi ediwak
owo emi ëkopde ikö ënïm ke akpanikö; ndien ibat mö osïm
ñkpö nte thousand owo ition.
5 Ekem mkpöñ, mböñ ye nyebiowo ye me-scribe mö
6 ëbono ötö kiet ke Jerusalem; ndien Annas aqua oku,
ye Caiaphas, ye John, ye Alexander, ye adaña owo nte
7 ëdide iman ye aqua oku, ëdu do. Ndien kini mö
ënïmde mö ke uföt, ëbup ëte, Ke ewe odudu, me ke ewe
8 enyïñ, ke mbufo ëkenam ñkpö emi? Ndien Edisana Spirit
öyöhö Peter ke idem, enye önyuñ ödöhö mö, ete, Mbufo
9 mböñ obio, ye nyebiowo, edieke ëbupde nyïn mfïn emi
ëbaña eti ñkpö eke ënamde owo mbuñö, ëte, didie ke owo
10 emi okop idem; yak kpukpru mbufo, ye kpukpru mbon
Israel ëfiök ëte, edi ke enyïñ Jesus Christ eyen Nazareth,
emi mbufo ëkewotde ke cross, emi Abasi anamde eset ke
mkpa, ke Enye ke owo emi ada kiso mbufo ke nsöñidem.
11 Enye edi itiat emi mbufo mendiböp ufök ëkesïnde, emi
12 ëkenamde edi ëtubom inuk. Ndien erinyaña iduhe ke
baba owo efen: koro baba enyïñ efen miduhe kidak enyöñ,
emi ënöde kotu owo, eke ëkpenyañade nyïn kesït.
13 Ndien kini mö ëkutde uko Peter ye John, ënyuñ ëfiökde
ëte, mö ikekpepke ñwed ënyuñ ëdi ököi, mö ëyïk eti eti;
14 ënyuñ ëdiöñö ëte, mö ëkedu ye Jesus. Ndien sia mö
ëkutde owo emi okopde idem adade ye mö, mö ikemeke
15 ndineni. Edi kini ënöde mö uyo, ëte, ëwöñöre ëka ëkpöñ
16 esop, mö ëdöhö kotu idemmö, ëte, Nso ke nyïn idinam me-
owo emi? Koro kpukpru mendiduñ ke Jerusalem ëkutde
ëte, ëda mö ënam utibe ñkpö emi öwörõde etop; nyïn
17 inyuñ ikemeke ndineni. Edi man okusuana aba kotu
mbiobio, ëyak nyïn isöñ uyo ikpan mö, ite, mö ëkutïñ
18 ikö aba ënö baba owo kiet ke enyïñ emi. Ndien mö
ëkot mö ëdi, ënyuñ ëwuk mö, ëte, ëkutïñ ënö baba owo kiet
19 ëkunyuñ ëkpep ke enyïñ Jesus. Edi Peter ye John ëbörö

mö, ëte, Mbufo ëkere, me enen ke enyîn Abasi ndikop uyo
20 mbufo ñkan eke Abasi: koro nyîn mique nte idopde
21 nditîñ se nyîn ikokutde ikönyuñ ikopde. Ndien ke
ëkesöñ uyo ëkpan mö, mö ësana mö ëyak, ique ntak
eke ënöde mö ufen, kabaña mbiobio; korò kpukpru owo
22 ëtorode Abasi ke se ëkenamde. Koro owo oro ebede isua
aba, eke ëkenamde enye okop idem oto ke erinam utîbe
ñkpö emi.
23 Ndien ke ësanade mö ëyak, mö ëtiene mensaña mö,
24 ësian kpukpru se ikpö oku ye nyebiowo ëdöhöde mö. Ndien
kini mö ëkopde, mö ëmenere uyo mö ënö Abasi ye esît kiet,
ëte, O Jehovah, emi akanamde enyöñ ye isöñ ye inyañ, ye
25 kpukpru se idude mö kesît: emi ke Edisana Spirit, ke
inua ëte nyîn, owo Fo David, öködöhöde ete,

Nsinam Me-Gentile ëfutde,
Nsinyuñ inam mbiobio ëkerede ikpikpu ñkpö?
26 Ndidem ererîmbot ëtim udîm-eköñ,
Mböñ ënyuñ ëbono, ëduk odu
Ëbaña Jehovah, ye Enye emi Enye ekeyetde aran:

27 koro ke akpanikö Herod ye Pontius Pilate, ye Me-Gentile
ye mbon Israel ëkebonode ke obio emi, ëduk odu ëbaña
28 Edisana Owo Fo Jesus, emi afo ekeyetde aran, man mö
ënam se ubök Fo ye uduak Fo ekebemde iso onîm ete,
29 ökpöwörö. Ndien kemi, Jehovah, se idiök nsöñ-uyo mö:
nyuñ nö mesañutom Fo odudu nditîñ ikö Fo ke kpukpru
30 uko, kini Afo anyande ubök anam udöñö okure owo; man
ënyuñ ënam midiöñö ye mutîbe ñkpö ke enyîñ Edisana Owo
31 Fo Jesus. Ndien ke mö ëböñde akam ëma, ufök emi mö
ëbonode kesît enyek; ndien Edisana Spirit öyöhö mö
kpukpru ke idem, mö ënyuñ ëtîñ ikö Abasi ke uko.
32 Ndien otu mö emi ënîmde ke akpanikö ënyene esît kiet
ye spirit kiet: ndien baba owo mö kiet idöhöke ite, inyene
imö ekededi edi ñkpö idemimö; edi mö ëbuana kpukpru
33 ñkpö. Ndien me-apostle ëtîñ ikö ntiense mö ëbaña
eriset Öböñ Jesus ke aqua odudu: aqua mfön önyuñ odoro
34 mö kpukpru. Koro owo emi ananade ñkpö minyuñ
iduhe kotu mö: koro adaña owo nte ënyenede miñwañ
35 me mufök ënyam mö, ëda okuk ëkenîm ke ukot me-apostle:
ndien ëdeme ënö owo kiet kiet nte unana owo ekededi
edide.
36 Ndien Joseph, emi me-apostle ëdoride enye enyîñ
Barnabas (emi öwöröde, ke erisiak ikö, Eyen ndöñesît),

37 Levite kiet, owo Cyprus, emi enyenede iñwañ, anyam enye,
ada okuk okonĭm ke ukot me-apostle.

5 Edi owo kiet, ekere Ananias, ye Sapphira ñwan esie,
2 anyam ñkpö mö, osio ubak urua onĭm, ñwan esie önyuñ
3 öñök, ada ubak okonĭm ke ukot me-apostle. Edi Peter
ödöhö ete, Ananias, nsinam Satan öyöhöde fi kesĭt, esĭn
fi osu nsu önö Edisana Spirit, osio ubak urua iñwañ
4 onĭm ? Kini enye okodude, nte ikedige okuo ? ndien
kini akanyamde enye, nte iduhe fi ke ubök ? Didie
ke afo ekekere ñkpö emi ke esĭt fo ? afo usuhe nsu unö
5 owo, osu önö Abasi. Ndien ke Ananias okopde ikö emi,
enye öduö ke isöñ akpa : ndien aqua ndĭk anam kpukpru
6 mö emi ĕkopde. Ndien mkparawa ĕdakha kenyöñ ĕböp
enye, ĕmen enye ĕwörö, ĕnyuñ ĕbuk enye.
7 Ekem ke ñkpö nte ñkanika ita ĕbede, ñwan esie
8 oduk, ifiökke se ikōwōrōde. Ndien Peter ödöhö enye,
ete, Tiñ nö mi nte mbufo ĕnyam iñwañ ke adaña okuk oro ?
9 Ndien enye ete, Ih, ke adaña oro. Edi Peter öbörö enye,
ete, Nsinam mbufo ĕdiomide kiet ye eken ndidomo Spirit
Jehovah ? sese, ukot mö emi ĕbukde uberi mödo ke enyĭn
10 usuñ, mö ĕyenyuñ ĕmen fi ĕwörö. Ndien ke idaha oro
enye öduö ke ukot esie akpa : ndien mkparawa ĕduk,
ĕkut ĕte enye akpa, ndien mö ĕmen enye ĕwörö ĕbuk ke
11 ñkañ ebe esie. Ndien aqua ndĭk anam öfuri ufök Abasi,
ye kpukpru mö emi ĕkopde ñkpö emi.
12 Ndien ke ubök me-apostle ĕnam ediwak midiöñö ye
mutĭbe ñkpö kotu mbiobio : ndien kpukpru mö ĕbono ye
13 esĭt kiet ke eteghe Solomon. Edi kotu mö efen baba owo
kiet inyeneke uko ndidian idem ye mö : edi mbiobio
14 ĕkpono mö ; ndien ĕdediöñ ĕdian mendinĭm ke akpanikö
15 ye Öböñ, ekese iren ye iban nde ; ntem ke mö ĕmen
mbon udöñö ĕnĭm ke mbri ye ke mkpana ke efak, kpañ
ekpedi mfut Peter, nte enye asañade ebe, okpofuk ndusuk
16 mö. Ndien me-otu owo ĕnyuñ ĕto ke me-obio emi ĕkande
Jerusalem ĕkuk ĕdi, ĕda mbon udöñö, ye mö emi ndidekhe
spirit ĕnamde : ndien ĕnam udöñö okure kpukpru mö.
17 Edi aqua oku adakha kenyöñ, ye kpukpru mö emi ĕdude
ye enye (emi ĕdide oruk Sadducee), ufup önyuñ öyöhö mö
18 kesĭt, mö ĕnyuñ ĕmum me-apostle, ĕsĭn mö ke ufök-
19 ñkpököbi. Edi ke okoneyo angel Öböñ eberere usuñ ufök-
20 ñkpököbi, ada mö öwörö, ete, Eka ĕkeda ke temple ĕtiñ

21 kpukpru ikö Uwem emi ënö mbiobio. Ndien kini mö
ëkopde, mö ëduk ke temple kini eyo oyomde ndisiere, ënyuñ
ëkpep. Edi aqua oku ye mö emi ëdude ye enye ëdi ëdikot
aqua esop ye kpukpru nyebiowo nditö Israel ëbono,
22 ënyuñ ëdöñ ëka ke ufök-ñkpököbi man ëda mö ëdi. Edi
misuñutom eke ëdide ique mö ke ufök-ñkpököbi; ndien
23 mö ëñak ëdidöhö ëte, Nyïn imokut nte ëtïmde ëköbi ufök-
ñkpököbi, ye nte mendikpeme ëdade ke usuñ: edi kini nyïn
24 ibererede, nyïn ique baba owo kiet kesït. Ekem kini ëtubom
temple ye ikpö oku ëkopde ikö emi, esït otïmere mö
25 kabaña mö nte ñkpö emi ediwöröde. Ndien owo kiet edi
edidöhö mö, ete, Sese, me-owo oro mbufo ëkesïnde ke ufök-
26 ñkpököbi ke ëda ke temple ëkpep mbiobio. Ndien ëtubom
temple ye misuñutom ëka ëkeda mö ëdi, edi idige ke
ñkanubök; koro mö ëfeghede mbiobio, mbak ëditöñö
27 mö ke itiat. Ndien kini ëdade mö ëdi, mö ënïm mö
28 ke iso esop. Ndien aqua oku obup mö, ete, Nyïn ima
itïm ikpan mbufo, ite, ëkukpep ke enyïñ emi: ndien
sese, mbufo ëmeda erikpep mbufo ëyöhö ke Jerusalem,
29 ënyuñ ëduak ndinam iyïp owo emi ösöp nyïn. Edi Peter
ye me-apostle ëbörö ëte, Nyïn inyene ndikop uyo Abasi
30 ñkan eke owo. Abasi mëte nyïn akanam Jesus, emi
31 mbufo ëkeköñde ke eto ëwot, eset ke mkpa. Abasi okofori
Enye ke ubök nasia Esie, Öböñ ye Andinyaña, man önö
32 Israel erikabare esït, ye erifen midiöñkpö. Ndien nyïn
idi mentiense ñkpö emi; ye Edisana Spirit ñko, emi Abasi
ökönöde mö emi ëkopde uyo Esie.
33 Edi kini mö ëkopde ikö emi, esït ayat mö eti eti, mö
34 ënyuñ ëkere ndiwot mö. Edi owo kiet adakha kenyöñ
ke esop, enye edi Pharisee ekere Gamaliel, ekpep-ibet, emi
kpukpru mbiobio ëkponode, ödöhö ete, ënam owo oro
35 ëwörö esisit. Ndien enye ödöhö mö, ete, Mbufo mbon
Israel, ëkpeme idemmbufo kabaña me-owo emi, ke se
36 mbufo ëyomde ndinam. Koro kini misïmke musen emi
kaña, Theudas adakha da, ete, imö idi akamba owo; emi
ndusuk owo, ñkpö nte ikie inañ, ëdiande idem ye enye:
edi ëwot enye; ndien kpukpru owo emi ëkopde uyo esie
37 ësuana, inyuñ ique unen. Ke owo emi ama ekebe, Judas
owo Galilee adakha da, ke ini oro ëwetde enyïñ mbiobio
ësïn ke ñwed, önyuñ odudi owo ëtiene enye: enye
nde atak; kpukpru owo, adaña nte ëkopde uyo esie,
38 ënyuñ ësuana. Ndien kemi ami ndöhö mbufo, nte,

Edianare ĕkpöñ me-owo emi: koro edieke item me utom
39 emi otode ke owo, eyesuana: edi edieke otode ke Abasi,
mbufo idikemeke ndisuan mö; mbak ĕdikut ĕte, mbufo
40 ĕñwana ye Abasi. Ndien mö ĕnyīme ĕnö enye: ndien
ke mö ĕma ĕkekot me-apostle ĕdi, ĕmia mö ĕnyuñ ĕwuk
mö, ĕte, ĕkutīñ ikö ke enyīñ Jesus, ĕnyuñ ĕsana mö ĕyak.
41 Mödo mö ĕwörö ĕkpöñ esop, ĕdara koro ĕbatde mö nte
42 owo eke ĕdotde ndikut esuene kabaña Enyīñ oro. Ndien
ke usen ke usen, ke temple ye ke ufök, mö idopke ndikpep
'nyuñ ñquörö Jesus nte Christ.

6 Ekem ke musen emi, nte mbet ĕtötde ĕka iso, Me-Jew
emi ĕsemde usem Greek ĕsuk Me-Hebrew uyo, koro mebe-
2 akpa mö midaha udeme mö ke usen ke usen. Ndien
*me-apostle* duopeba ĕkot otu mbet ĕtiene mö, ĕte, Idotke
3 nyīn ndikpöñ ikö Abasi ndeme udia. Mödo, nditö-ĕte,
ĕmek kotu idemmbufo owo emi ĕnyenede eti enyīñ itiaba,
emi Edisana Spirit ye ifiök ĕyöhöde mö ke idem, man nyīn
4 inīm mö, ite ĕnam utom emi. Edi nyīn iyesuk ika iso ke
5 akam ye ke utom ikö *Abasi.* Ndien ikö oro enem öfuri
otu owo: ndien mö ĕmek Stephen, owo emi mbuötidem
ye Edisana Spirit ĕyöhöde enye ke idem, ye Philip, ye
Prochorus, ye Nicanor, ye Timon, ye Parmenas, ye Nicolas
owo Antioch emi anamde ñkpö önö Abasi ke ido Me-
6 Jew: emi mö ĕnīmde kiso me-apostle: ndien ke mö ĕma
ĕkeböñ akam, mö ĕdori mö ubök.
7 Ndien ikö Abasi ödödiöñ aka iso; ibat mbet önyuñ
ötöt ke Jerusalem eti eti; ediwak me-oku ĕnyuñ ĕsuk idem
ĕnö akpanikö.
8 Ndien Stephen, emi mfön ye odudu ĕyöhöde enye ke
idem, anam ikpö mutībe ñkpö ye midiöñö kotu mbiobio.
9 Edi ndusuk owo synagogue emi ekerede synagogue
Libertini, ye eke mbon Cyrene, ye eke mbon Alexandria,
ye eke mbon Cilicia ye Asia, ĕdakha kenyöñ, ĕneni eneni
10 ye Stephen. Ndien mö ikemeke ndida kiso ifiök ye Spirit
11 eke enye adade etīñ ikö. Ekem mö ĕduk odu ĕteme owo
ĕdöhö ĕte, Nyīn ima ikop nte enye etīñde ikö isuñi adian
12 Moses ye Abasi. Ndien mö ĕdemere mbiobio, ye nye-
biowo, ye me-scribe, ĕdi ĕdimum enye, ĕda enye ĕdi ke
13 esop, ĕnyuñ ĕnīm mentiense nsu emi ĕdöhöde ĕte, Owo emi
14 idopke nditīñ ikö ndian edisana ebiĕt emi ye ibet: koro
nyīn ima ikop nte enye ödöhöde ete, Jesus owo Nazareth

emi eyewuri ebiët emi, eyenyuñ ökpukhöre me-ido oro
15 Moses ökönöde nyin. Ndien kpukpru owo emi ëtiede ke
esop ëwuk enyin ëse enye, ëkut nte iso esie ebiëtde iso angel.

7 Ndien aqua oku ödöhö ete, Nte me-ñkpö emi ëdi ntre?
2 Ndien enye ödöhö ete,
Nditö-ëte ye mëte, ëkpañ utöñ. Abasi uböñ owut ëte
nyin Abraham Idemesie, kini enye odude ke Mesopotamia,
3 ke enye mika-iduñke ke Haran kaña, önyuñ ödöhö enye,
ete, Nam dakha ke isöñ fo ye ke ebiët emana fo, nyuñ di
4 ke isöñ emi ndiwutde fi. Ndien enye öwörö ke isöñ Me-
Caldæan, edi ediduñ ke Haran: ndien ke ëte esie ama
akakpa, *Abasi* anam enye öwörö iduñ edi ke isöñ emi
5 mbufo ëduñde kesït kemi: ndien Enye inöñö enye udeme
kesït, baba adaña nte enye owukde ukot esie: Enye
önyuñ öñwöñö ete, Imö iyenö enye ye ubon esie eke
ëditienede enye *isöñ* emi ënyene, ke enye mika-inyeneke
6 kaña eyen. Ndien Abasi ödöhö ntem ete, ubon esie
ëyedañ ke esen idut, ete, mö oro ëyenyuñ ënam mö ëtie
7 ke ufn, ëyenyuñ ëfïk mö, ke isua ikie inañ. Ndien
Abasi ödöhö ete, Ami nyekpe ikpe ye idut oro ënïmde
mö ke ufn: ndien ñkpö oro ama ebe, mö ëyewörö ëdinam
8 ñkpö ënö Mi ke ebiët emi. Ndien Enye önö enye ediomi
mbobi: ntre ke *Abraham* obon Isaac, önyuñ onïm enye
mbobi ke öyöhö usen itiaeta; Isaac önyuñ *obon* Jacob,
9 Jacob önyuñ *obon* me-patriarch duopeba. Ndien me-
patriarch ëfïbe Joseph ufup, ënyuñ ënyam enye ënö ke
0 Egypt: ndien Abasi odu ye enye, önyuñ anyaña enye osio
ke kpukpru ukut esie, esïn Pharaoh edidem Egypt enen
iso ye enye, önyuñ önö enye ifiök; *Pharaoh* önyuñ onïm
1 enye ke andikara ke Egypt ye ke öfuri ufök esie. Ndien
akañ ye aqua ukut ëtïbe ke öfuri isöñ Egypt ye Canaan:
2 ndien mëte nyïn ique se ëdiade. Edi kini Jacob okopde
ete ibokpot odu ke Egypt, enye ödöñ mëte nyïn ëka
13 ke akpa ini. Ndien ke udiana-akpa ini Joseph ayarare
idemesie önö nditö-ëte esie; ndien Pharaoh ödiöñö oruk
14 Joseph. Ndien Joseph ödöñ ëkekot Jacob ëte esie, ye
15 kpukpru ubon esie, owo ata ye efut, ëtiene enye. Ndien
Jacob ösukhöre aka ke Egypt; önyuñ akpa do, enye, ye
16 mëte nyïn; ndien ëmen mö ëka ke Shechem, ëkebuk mö
ke udi oro Abraham akadade silver edep ye nditö Hamor
17 ke Shechem. Edi nte ini uñwöñö oro Abasi ököñwöñöde

önö Abraham ekperede, mbiobio *Israel* ëtöt ënyuñ ëkabare
18 ëwak ke Egypt, tutu edidem efen emi miñökke Joseph
19 adakha da ke Egypt. Enye anam ñkari ye oruk nyïn,
önyuñ ödiök ye mëte nyïn, ete, mö ëduök nsek-nditö
20 mö, mbak mö ëdidu uwem. Ke ini emi Moses amana,
enye önyuñ eye eti eti; ndien ëbök enye ke öñöñ ita ke
21 ufök ëte esie: ndien kini ëduökde enye, eyen-añwan
22 Pharaoh emen enye, öbök nte eyen esiemö. Ndien ëkpep
Moses kpukpru ifiök mbon Egypt; enye önyuñ edi
23 ökpösöñ owo ke ikö esie ye ke utom. Edi kini enye
ekperede ndisïm isua aba, ödöñ enye ndika ñkese nditö-
24 ëte esie nditö Israel. Ndien ke enye okutde nte ëtukde
owo mö kiet, enye anyaña enye, önyuñ osio usiene önö
25 enye emi mö ëtukde, önyuñ ötö eyen Egypt oro: enye
önyuñ ese ete, nditö-ëte imö ëyeñök ëte, Abasi ke ada
26 ubök imö anyaña mö; edi mö ifiökke. Ndien mkpöñ
enye öbiöñöre ke iso mö nte mö ëñwanade eñwan, oyom
ndinam mö ëtöñö ntak ëtie ke emem, ete, Mbufo ëdi nditö-
27 ëte; nsinam mbufo ëtukde kiet eken? Edi anditu
mböhiduñ esie onuk enye efep, ete, Anie onïm fi ete edi
28 öböñ ye ebierikpe önö nyïn? Nte afo oyom ndiwot mi,
29 nte okowotde eyen Egypt mkpöñ? Ndien ikö oro esïn
Moses efeghe, enye önyuñ akabare edi andiduñ ke isöñ
30 Midian, ndien enye obon nditö iren iba do. Ndien ke
isua aba ëyöhöde, angel kiet owut enye idem ke desert
31 obot Sinai, ke edeme ikañ ke eto kiet. Ndien kini Moses
okutde, enye eyïk ñkukut oro: ndien nte enye asañade
32 ekpere ndise, uyo Jehovah edi ete, Ami ndi Abasi mëte
fo, Abasi Abraham, ye eke Isaac, ye eke Jacob. Ndien
33 idem enyek Moses, enye inyuñ inyeneke uko ndise. Ndien
Jehovah ödöhö enye, ete, Sio ikpa-ukot fo ke ukot fo fep:
34 koro ötö oro afo adade keeït edide edisana isöñ. Motïm
ñkut ukut iköt Mi emi ëdude ke Egypt, mönyuñ ñkop
'mum mö, mönyuñ nsukhöre ndisio mö menditük mö ke
35 ubök: di ndien, nyedöñ fi utom ke Egypt. Idem Moses
emi mö ëkesïnde ëte, Anie onïm fi ete edi öböñ ye ebierikpe?
edi enye ke Abasi ödöñ ete ada ubök angel oro owutde
36 enye idem ke eto edi öböñ ye andinyaña ñko. Owo emi
ada mö öwörö, ke enye ama akanam mutïbe ñkpö ye
midiöñö ke Egypt, ye ke Ididuot Inyañ, ye ke desert ke
37 isua aba. Emi edi Moses oro ödöhöde nditö Israel, ete,
Abasi eyenam prophet eke edibiëtde mi adakha da kotu

38 ndītö-ēte mbufo önö mbufo. Emi edi enye eke okodude
ke esop ke desert ye angel emi ödöhöde ye enye ke obot
Sinai, ye mēte nyīn : emi ökönyuñ öböde me-ikö uwem
39 önö nyīn : edi mēte nyīn inyīmeke ndisuk ibuot 'nō enye,
edi ēsīn enye, ēnyuñ ēyom ke esīt mö ndifiak ñka ke Egypt,
40 ēdöhö Aaron, ēte, Nam me-abasi nō nyīn eke ēdibemde
nyīn iso ēka : koro ama edi Moses emi akadade nyīn
öwörö ke isöñ Egypt, nyīn ifiökke se itibede ye enye.
41 Ndien mö ēnam eyen-enañ ke musen oro, ēnyuñ ēda uwa
42 ēsök idem oro, ēnyuñ ēdara ke se ubök mö ēnamde. Edi
Abasi akabare ökpöñ mö, ayak mö ēnam ñkpö ēnö udīm
enyöñ ; kpa nte ēwetde ke ñwed me-prophet ēte,
O ufök Israel, nte mbufo ēkeda munam eke ēwotde ye
muwa
Ēsök Mi ke desert ke isua aba ?
43 Ndien mbufo ēkemen ataya Moloch,
Ye ntantañöñ abasi Rephan,
Mbiēt-ñkpö eke mbufo ēkenamde ēte, ituak ibuot inō mö :
Ndien nyetañ mbufo mfep 'nīm ke edem Babylon oko.
44 Mēte nyīn ēkenyene ebiēt iduñ ñkpö-ntiense ke desert,
kpa nte Enye emi öködöhöde ye Moses etemede ete, anam
45 enye esīn ke mbiēt emi enye okokutde. Emi mēte nyīn
ñko ēdade ēduk ye Joshua kini ēdade isöñ midut ēnyene,
emi Abasi ebīnde kiso mēte nyīn efep, tutu osīm musen
46 David ; emi enemde Abasi, önyuñ ebeñede ete, ayak imō
47 iböp ebiēt iduñ inō Abasi Jacob. Edi Solomon öböp ufök
48 önö Enye. Edi Ata Edikoñ iduñke ke *mufök* eke ubök
owo ēnamde ; nte prophet ödöhöde ete,
49 Enyöñ edi ebekpo Mi,
Isöñ önyuñ edi udorukot Mi :
Jehovah ödöhö ete, Nso oruk ufök ke mbufo ēdiböp ēnö
Mi ?
Nso *ebiēt* ke mbufo ēdinīm ke ebiēt nduök-odudu Mi ñko ?
50 Nte ubök Mi ikanamke kpukpru ñkpö emi ?
51 Mbufo mbon nsöñibuot emi minaña mbobi ke esīt ye
utöñ, mbufo ēñweñwana ye Edisana Spirit kpukpru ini : nte
52 mēte mbufo ēkenamde, kpa ntre ke mbufo ēnam. Prophet
ewe ke mēte mbufo ikököböke ? Mö ēkenyuñ ēwot mö
eke ēbemde iso ēquörö ēbaña eridi Ata Edinen ; Emi
mbufo ēma ēkabare ēdi menditap ye mendiwot Enye ;
53 mbufo emi ēkeböde ibet ke inua me-angel, mikenyuñ
inīmke enye.

54 Ndien kini mö ëkopde ñkpö emi, esït ayat mö, mö
55 ënyuñ ëta edet ëse enye. Edi enye, emi Edisana Spirit
öyöhöde enye ke idem, owuk enyïn ese enyöñ, okut ubööñ
56 Abasi, ye Jesus adade ke ubök nasia Abasi, önyuñ ödöhö
ete, Sese, mokut heaven anade iñwañ, ye Eyen owo adade
57 ke ubök nasia Abasi. Edi mö ëfiori ke ökpösöñ uyo,
ënyuñ ësiri utöñ mö, ënyuñ ëbumere ëbïne enye ye esït
58 kiet; ndien ëbïn enye ke obio ëfep, ënyuñ ëtöñö enye ke
itiat: mentiense ënyuñ ënïm öföñidem mö ke ukot
59 akparawa kiet emi ekerede Saul. Ndien mö ëtöñö
Stephen ke itiat, emi ödöhöde ete, Ōböñ Jesus, bö ukpöñ
60 mi. Ndien enye ötöñö edöñ, önyuñ ofiori ke ökpösöñ uyo
ete, Ōböñ, kuda idiöñkpö emi udori mö. Ndien ke enye
ama öködöhö ikö emi, enye ede.

8 Ndien Saul onyïme mkpa esie.
Ndien ke usen oro ëtöñö ndiköbö ufök Abasi emi odude
ke Jerusalem; ndien kpukpru mö ësuana ke öfuri Judæa
2 ye Samaria, iböhöke me-apostle. Ndien nti owo ëbuk
Stephen, ënyuñ ëtua akamba eyet ëbaña enye. Edi Saul
3 abiat ufök Abasi, oduk ke ufök ke ufök, odudi iren ye
iban öwörö esïn mö ke ufök-ñkpököbi.
4 Mödo mö emi ësuanade ësaña ke ebiët ke ebiët ëquörö
5 gospel. Philip önyuñ ösukhöre aka ke obio Samaria,
6 öquörö Christ önö mö. Ndien me-otu owo ëkpañ utöñ ye
esït kiet ke ikö oro Philip etïñde, kini mö ëkopde
7 ënyuñ ëkutde midiöñö eke enye anamde. Koro ndidekhe
spirit ëfioride ke ökpösöñ uyo ëwörö ke ediwak owo eke
ënyenede mö: ndien ediwak owo emi ëdöñöde akpa-ubeñ,
8 ye memö emi ëdide mbuñö, ëkop idem. Ndien aqua idara
odu ke obio oro.
9 Ndien owo kiet odu do ekere Simon, emi ekebemde iso
ebre idiöñ ke obio, esïn idem akpa mbon Samaria, ete, imö
10 ke idemimö idi akamba owo kiet: ndien kpukpru mö ëkpañ
utöñ ënö enye, ötöñöde ke ata ñkpri tutu osïm ikpö, ëte,
11 Owo emi edi odudu Abasi emi ekerede Akamba. Ndien
mö ëkpañ utöñ ënö enye, koro ke anyan ini enye akanam
12 idem akpa mö ke idiöñ esie. Edi kini mö ënïmde Philip
ke akpanikö nte enye öquöröde ikö mfön abaña obio Abasi
ye enyïñ Jesus Christ, ënïm mö baptism, ye iren ye iban.
13 Simon ke idemesie ñko onïm ke akpanikö: ndien ke ënïmde
enye baptism, enye osuk etie ye Philip; idem önyuñ

akpa enye ndikut midiöñö ye ikpö ñkpö odudu oro
ënamde.
14 Ekem kini me-apostle emi ëdude ke Jerusalem ëkopde
ëte Samaria ama okop ikö Abasi, mö ëdöñ Peter ye John
15 ëtiene mö : emi, kini ësukhörede ëdi, ëkpede ubök ënö mö,
16 ëte, mö ëkpebö Edisana Spirit : koro Enye mika-idoroke
ndomo owo mö kiet kaña : edi ëkenïm mö baptism ke enyïñ
17 Öböñ Jesus. Ndien mö ëdori mö ubök, mö ënyuñ ëbö
18 Edisana Spirit. Ndien kini Simon okutde ete, ënö
Edisana Spirit oto ke eridori ubök me-apostle, enye oyom
19 ndinö mö okuk, ete, Ënö mi nde odudu emi, man owo
20 ekededi eke ami ndoride ubök edibö Edisana Spirit. Edi
Peter ödöhö enye, ete, Okuk fo atak ye afo, koro
21 afo ekesede ete iyebö enö Abasi ke okuk. Afo unyeneke
ubak me udeme ke ñkpö emi : koro esït fo minenke ke iso
22 Abasi. Mödo kabare esït baña idiök ido fo emi, nyuñ kpe
Öböñ ubök, me ndusuk ëyedahado ënö fi ke ekikere esït
23 fo. Koro mokut nte afo etiede ke ata ndot-ndot itie ye
24 ke uruk idiöñkpö. Ndien Simon öbörö ete, Mbufo ëkpe
Öböñ ubök ënö mi, mbak ñkpö oro mbufo ëdöhöde ndomo
kiet edinam mi.
25 Ndien ke mö ëma ëketiñ ikö ntiense, ënyuñ ëquörö ikö
Öböñ, mö ëfiak ëka ke Jerusalem, ënyuñ ëquörö gospel
ënö ediwak ñkpri obio nditö Samaria.
26 Edi angel Jehovah ödöhö Philip, ete, Dakha kenyöñ,
ka ke edem usuk, tutu osïm usuñ oro otode ke Jerusalem
27 ösukhöre aka Gaza : emi edide desert. Ndien enye
adakha kenyöñ aka : ndien sese, owo Ethiopia, eunuch emi
edide akamba owo Candace, öböñ-añwan Me-Ethiopian,
emi akamade kpukpru inyene esie, emi ekedide ke Jeru-
28 salem ndituak ibuot 'nö Abasi ; ndien enye ke önyöñ,
29 etie ke chariot esie okot ñwed prophet Isaiah. Ndien
Spirit ödöhö Philip, ete, Saña kpere, tutu osïm chariot
30 emi. Ndien Philip efeghe etiene enye, okop nte enye
okotde ñwed prophet Isaiah, önyuñ obup enye, ete, Me
31 afo omotïm öñök se afo okotde ? Ndien enye ete, Ami
ñkeme didie, ke owo mitemeke mi ? Ndien enye ebeñe
32 Philip ete ödök etie ye imö. Ndien emi edi ñwed emi
enye okotde,

Ëda enye nte eröñ ëka, ëte ëkewot ;
Ndien kpa nte eyen-eröñ odopde inua kiso andifat enye,
Kpa ntre enye inyuñ itatke inua esie :

33 Ke erisukhöre esie ëbö ikpe esie ëfep
Ndien anie edibuk emana esie ?
Koro ësïbede uwem esie ëfep ke ererïmbot.
34 Ndien eunuch öbup Philip, ete, Mbök, prophet ödöhö emi
abaña anie owo ? me abaña idemesie, me abaña owo
35 eñwen ? Ndien Philip atat inua esie, ötöñö ke ikö ñwed
36 *Abasi* emi, öquörö Jesus önö enye. Ndien nte mö ëkade
37 iso ke usuñ, mö ësïm möñ ; ndien eunuch ödöhö ete, Se
38 möñ mi ; nso akpan mi ndina baptism ? Ndien enye
ödöhö chariot atuak ada : ndien mö mbiba, Philip ye
eunuch, ësukhöre ëduk ke möñ ; ndien enye onïm enye
39 baptism. Ndien ke mö ëdökde ëwörö ke möñ, Spirit
Jehovah emen Philip efep ; eunuch inyuñ ique enye aba,
40 ndien enye aka iso ke usuñ esie adara. Edi ëkut Philip
ke Azotus : ndien enye asaña ebe öquörö gospel önö
kpukpru me-obio tutu osïm Cæsarea.

9 Edi Saul, ke osuk etïñ ökpösöñ ikö ye eriwot adian mbet
2 Öböñ, etiene aqua oku, ebeñe enye ete önö imö ñwed eke
idinöde ke me-synagogue ke Damascus, man, enye ama okut
owo ekededi emi odude ke Usuñ oro, edide iren önyuñ edide
3 iban, akpada mö edi ke Jerusalem ke ñkpököbi. Ekem nte
enye asañade, enye ötöñö ndikpere Damascus : ndien
idahoro uñwana oto ke enyöñ ayama akanare enye
4 okuk : enye önyuñ öduö ke isöñ, okop uyo ödöhöde enye,
5 ete, Saul, Saul, nsinam afo ököböde Mi ? Ndien enye ete,
Afo edi anie, Öböñ ? Ndien Enye *ete*, Ami ndi Jesus emi
6 afo ököböde : edi dakha kenyöñ, duk ke obio, ndien
7 ëyesian fi se afo edinamde. Ndien mö emi ësañade ye
enye ëda nte imum, ëkop uyo, edi ique baba owo kiet.
8 Ndien Saul adakha ke isöñ ; ndien ke atatde enyïn esie,
enye ique ñkpö ; ndien mö ëmum enye ubök, ëda enye
9 ëdi ke Damascus. Ndien ke usen ita enye ique ñkpö,
inyuñ idiaha inyuñ iñwöñke ñkpö.
10 Ndien owo mbet kiet odu ke Damascus, ekere Ananias ;
ndien Öböñ ödöhö enye ke ñkukut, ete, Ananias. Ndien
11 enye öbörö ete, Se ami mi, Öböñ. Ndien Öböñ ödöhö
enye, ete, Dakha kenyöñ, ka ke efak emi ekerede Edinen,
nyuñ bup owo kiet ke uförk Judas, emi ekerede Saul, owo
12 Tarsus : koro sese, enye ke öböñ akam ; enye ama önyuñ
okut owo kiet emi ekerede Ananias odukde ke uförk,
önyuñ odoride enye ubök ke idem, man enye okut usuñ.

13 Edi Ananias öbörö ete, Öböñ, 'ma ñkop ke inua ediwak
owo mbaña owo emi, adaña ekese midiök ñkpö emi enye
14 akanamde ndisana iköt Fo ke Jerusalem : ndien ke edem
emi ikpö oku ëma ënö enye odudu ndiböp kpukpru owo
15 emi ësemede ënö Fi. Edi Öböñ ödöhö enye, ete, Ka okuo :
koro enye edide ñkpö-utom emi 'mekde nte, ada enyïñ
16 Mi aka kiso Me-Gentile ye ndidem, ye nditö Israel : koro
Ami nyewut enye adaña ediwak ñkpö eke enye edikutde
17 kabaña enyïñ Mi. Ndien Ananias adakha aka, önyuñ oduk
ke ufök; ndien odori enye ubök ke idem, ete, Eyen-ëte Saul,
Öböñ, kpa Jesus, emi owutde fi idem nte afo asañade ke
usuñ edi, ama ödöñ mi utom, man afo okut usuñ, Edisana
18 Spirit önyuñ öyöhö fi ke idem. Ndien idaha oro ñkpö nte
ikpök ëto ke enyïn esie ëduö ke isöñ, enye önyuñ okut
19 usuñ ; ndien enye adakha kenyöñ ana baptism ; ndien
adia ñkpö okop nsöñ-idem.
Ndien enye etie ye mbet emi ëdude ke Damascus ke
20 ndusuk usen. Ndien kpa idaha oro enye öquörö Jesus
21 ke me-synagogue ete, Enye edi Eyen Abasi. Ndien idem
akpa kpukpru mö emi ëkopde, mö ënyuñ ëdöhö ëte, Nte
emi idige enye emi ke Jerusalem okosobode mö eke ësemede
ëkot enyïñ emi ? enye ama önyuñ edi mi ke uduak emi ete,
22 ida mö ke ñkpököbi ika kiso me-oku. Edi Saul ödödiöñ
ököri ke odudu aka iso, önyuñ akan Me-Jew emi ëduñde
ke Damascus, owut ete, Enye emi edi Christ.
23 Ndien ke ediwak usen ëbede, Me-Jew ëduk odu ëbaña
24 enye, ëte, iwot enye : edi odu mö ayarare önö Saul. Ndien
mö ëkpeme me-inua-otop ke uwemeyo ye ke okoneyo
25 ëte, iwot enye : edi mbet esie ëda enye ke okoneyo ësïn
ke akpasa, ësukhöre enye ke ibibene.
26 Ndien ke enye edide ke Jerusalem, enye odomo ndidian
idemesie ye mbet : ndien kpukpru mö ëfeghe ndïk ëbaña
27 enye, inïmke ke akpanikö ite enye edi owo mbet. Edi
Barnabas ada enye etiene me-apostle, önyuñ asian mö nte
enye okokutde Öböñ ke usuñ, nte Enye ökönyuñ etïñde
ikö ye enye, ye nte enye öquöröde uko uko ke enyïñ
28 Jesus ke Damascus. Ndien enye etie ye mö ke Jerusalem,
oduk önyuñ öwörö, önyuñ öquörö uko uko ke enyïñ Öböñ :
29 ndien enye etïñ ikö önyuñ eneni ye Me-Jew emi ësemde
30 usem Greek ; edi mö ëyom usuñ ndiwot enye. Ndien ke
nditö-ëte ëfiökde, mö ëda enye ësukhöre ëdi ke Cæsarea,
ënyuñ ënö enye aka ke Tarsus.

31 Ntre ufök Abasi ke öfuri Judæa ye Galilee ye Samaria
ëkut ifure, ënyuñ ëköri ke ifiök; ndien, ke ësañade ke
uteñe Jehovah ye ke ndöñesït Edisana Spirit, mö ëtöt.
32 Ekem nte Peter asañade ebe ke kpukpru ebiët, enye
önyuñ ösukhöre etiene mbon Abasi emi ëduñde ke Lydda.
33 Ndien enye okut owo kiet do emi ekerede Æneas, emi
akanade ke mkpana esie isua itiaeta; ödöñö akpa-ubeñ.
34 Ndien Peter ödöhö enye, ete, Æneas, Jesus Christ anam
udöñö okure fi: dakha kenyöñ, tïm mkpana fo. Ndien
35 idaha oro enye adakha kenyöñ. Ndien kpukpru mö emi
ëduñde ke Lydda ye Sharon ëkut enye, ënyuñ ëkabare
ëtiene Öböñ.
36 Ekem owo mbet kiet odu ke Joppa ekere Tabitha,
emi ke erisiak ikö edide Dorcas: ñwan emi öyöhö ye
37 nti utom ye ntarubök emi enye anamde. Ekem ke
musen oro enye ödöñö, akpa: ndien ke mö ëma ëkeyet
38 enye, mö ënïm enye ke ubet enyöñ. Ndien koro Lydda
ekperede Joppa, mbet ënyuñ ëkopde ëte, Peter mödo, mö
ëdöñ owo iba ëtiene enye, ëte, Okunam ubïgi ke eritiene
39 mimö. Ndien Peter adakha kenyöñ asaña ye mö. Ndien
ke enye ama ekedi, mö ëda enye ëduk ke ubet enyöñ:
kpukpru mebe-akpa ënyuñ ëda ëkpere enye ëtua eyet,
ënyuñ ëwut me-ekura ye öföñidem oro Dorcas akanamde,
40 kini enye odude ye mö. Edi Peter anam mö kpukpru
ëwörö, önyuñ ötöñö edöñ, öböñ akam; ndien akabare ese
okpo, ete, Tabitha, dakha kenyöñ. Ndien enye atat enyïn
esie; ndien kini enye okutde Peter, emenere idem etie.
41 Ndien enye önö enye ubök, emenere enye; ndien enye
okot mbon Abasi ye mebe-akpa ëdi, onïm enye kiso mö
42 ye uwem. Ndien kpukpru mbio Joppa ëfiök: ediwak
43 owo ënyuñ ënïm Öböñ ke akpanikö. Ekem Peter etie
ke Joppa ediwak usen ye owo kiet emi ekerede Simon,
aquat-ikpa.

10 Ekem owo kiet *odu* ke Cæsarea, ekere Cornelius; enye
2 edi centurion udïm emi ekerede udïm Italy; enye edi owo
uteñe, emi önyuñ abakde Abasi ye öfuri ufök esie, emi
önöde mubuene ediwak ñkpö, önyuñ anamde mkpe-ubök
3 önö Abasi kpukpru ini. Ke ñkpö nte öyöhö ñkanika
usukkiet ke uwemeyo, enye otïm okut ke ñkukut, nte
angel Abasi kiet odukde ke ufök esie, önyuñ ödöhöde enye,
4 ete, Cornelius. Ndien enye owuk enyïn ese enye, efeghe

udîk, õnyuñ ödöhö ete, Nso, Ōböñ ? Ndien enye öbõrö
enye, ete, Mkpe-ubök fo ye enö fo ëmedök ëka kiso Abasi,
5 ke ñkpö eriti. Kam döñ owo ëka ke Joppa, ëkeda owo
6 emi ekerede Simon, emi ëdoride enye enyîñ Peter, ëdi : enye
adañ ye Simon, aquat-ikpa, emi ufök esie odude ke mben
7 inyañ. Ndien kini angel emi ödöhöde ye enye ama
akadakha, enye okot nditö ufök esie iba, ye owo eköñ kiet
emi efeghede Abasi, oto ke mö emi ënamde ñkpö ënö enye
8 kpukpru ini ; ndien enye obuk kpukpru ñkpö önö mö,
ödöñ mö ëka ke Joppa.
9 Ekem mkpöñ, nte mö ësañade ke usuñ, ënyuñ ëkperede
obio, Peter ödök ke ököm ufök ndiböñ akam, ke ñkpö nte
10 öyöhö ñkanika itiokiet : ndien biöñ ödöñ enye, enye
önyuñ oyom ndidia ñkpö : edi nte mö ëtemde udia, isiöñ
11 omum enye ; enye önyuñ okut enyöñ ökuböre, ye nte
ñkpö kiet ösukhörede, ebiët aqua öföñ, eke ëmumde ke
12 utît inañ ësukhöre osîm isöñ : ndien kpukpru oruk munam
ukot inañ, ye ñkpö eke ënyönide ke isöñ ye minuen enyöñ
13 ëdu kesît. Ndien uyo osîm enye, ete, Peter, dakha
14 kenyöñ ; wot, ta. Edi Peter ödöhö ete, Nsa O, Ōböñ ;
koro akananam ami ntaha se misanake ye se idekhede.
15 Ndien uyo ötöñö ntak osîm enye öyöhö ikaba, ete,
16 Kunîm se Abasi akanamde asana ke edidekhe. Ndien
ënam emi utîm ikata : ndien idaha oro ëmen ñkpö oro
ëdök ke enyöñ.
17 Ekem nte esît otîmerede Peter abaña se ñkukut oro
enye okokutde ediwöröde, sese, mö oro Cornelius öködöñde
18 utom ëma ëbup ufök Simon, ënyuñ ëda ke usuñ, ëmenere
uyo ëbup me Simon, emi ëdoride enye enyîñ Peter, odu
19 do. Ndien nte Peter ekerede ñkukut oro, Spirit ödöhö
20 enye ete, Sese, owo ita ke ëyom fi. Edi dakha kenyöñ,
sukhöre, nyuñ saña ye mö, kunyuñ uyîk : koro Ami
21 ñködöñ mö. Ndien Peter ösukhöre etiene mö oro, ete,
Sese, ami ndi enye emi mbufo ëyomde : nsidi ntak emi
22 mbufo ëdide ? Ndien mö ëdöhö ëte, Edisana angel eteme
Cornelius, centurion, emi edide eti owo emi önyuñ abakde
Abasi, emi kpukpru Me-Jew ënyuñ ëdöhöde eti ikö ëbaña
enye, ete, ödöñ ëdikot fi edi ke ufök esie, önyuñ okop ikö
23 ke inua fo. Ndien enye ödöhö mö ëduk önyuñ önö mö
ebiët ëdañ.
Ndien mkpöñ enye adakha kenyöñ asaña ye mö, ndusuk
24 nditö-ëte ënyuñ ëto ke Joppa ësaña ye enye Ndien

mkpöñ mö ēduk ke Cæsarea. Ndien Cornelius ke ebet
mö, enye ama önyuñ obon me-oruk esie ye ata mufan esie.
25 Ekem kini Peter odukde, Cornelius osobo ye enye, önyuñ
26 öduö ke ukot esie, atuak ibuot önö enye. Edi Peter
emenere enye, ete, Dakha kenyöñ; ami 'nyuñ ndi owo.
27 Ndien nte enye enemede ye enye, enye oduk ke ufök, okut
28 nte ediwak owo ēbonode ötö kiet: ndien enye ödöhö mö,
ete, Mbufo ke idemmbufo ēmefiök nte ibet akpande owo
emi edide Jew ndidian idem ye owo idut efen me nditiene
enye; edi Abasi okowut mi, ete, ami ñkukot baba
29 owo kiet nte, obukpo me isanake: mödo ami 'nyuñ
ndide, mfañake, kini ēdöñde ēkot mi. Mobup ndien nte,
30 nsidi ntak emi afo ödöñde ēkot mi. Ndien Cornelius
ödöhö ete, Mfīn, kpa ke idem ñkanika emi, anam usen
inañ eke ami 'nīmde akam ke ufök mi ke öyöhö ñkanika
usukkiet; ndien sese, owo emi esīnede edisem öföñidem
31 öbiöñöre mi kiso, ödöhö ete, Cornelius, ēma ēkop akam
32 fo, ēnyuñ ēti enö fo kiso Abasi. Döñ ndien owo ēka ke
Joppa ēkekot Simon, emi ēdoride enye enyīñ Peter, etiene
fi; enye adañ ke ufök Simon, aquat-ikpa, ke mben inyañ.
33 Mödo idaha oro ami ndöñ ēbīne fi; ndien afo omotīm anam
emi afo edide. Ndien kpukpru nyīn idu mi kiso Abasi
kemi, man nyīn ikop kpukpru ñkpö eke Jehovah etemede
34 fi. Ndien Peter atat inua esie ete,
Ke akpanikö mokut nte Abasi miteñeke owo enyīn:
35 edi Enye onyīme owo ekededi ke kpukpru idut eke abakde
36 Enye, önyuñ anamde nti ñkpö. Ikö oro Enye ökönöde
ēsök nditö Israel, ke öquöröde gospel emem ke Jesus
37 Christ (Enye edi Öböñ kpukpru)—ikö oro mbufo ke idemmbufo
ēmefiök, emi ēkequöröde ke öfuri Judæa, ötöñöde
38 ke Galilee, ke baptism emi John öquöröde ama ekebe;
Jesus eyen Nazareth, nte Abasi eyetde Enye ke Edisana
Spirit ye odudu: Emi asañade ke ebiët ke ebiët öfön ido ye
owo, anam kpukpru owo emi Satan ötukhöde okop idem;
39 koro Abasi odude ye Enye. Nyīn inyuñ idi mentiense
kpukpru ñkpö emi Enye anamde ke isöñ Me-Jew, ye ke
40 Jerusalem; emi mö ēnyuñ ēköñde ke eto ēwot. Abasi
anam Enye eset ke mkpa ke öyöhö usen ita, önyuñ önö
41 Enye ete ayarare Idemesie, idige ke enyīn kpukpru owo,
edi ke enyīn mentiense, emi Abasi ekebemde iso emek,
nyīn, emi ikadiade ikönyuñ iñwöñde ñkpö ye Enye
2 ke Enye ama ekeset ke mkpa. Enye önyuñ owuk nyīn,

ete, iquörö inö mbiobio, inyuñ itïñ ikö ntiense ite, Emi
edi Enye emi Abasi onïmde ke Ebierikpe medu-uwem ye
43 mekpa-mkpa. Kpukpru me-prophet ëdi mentiense ënö
Enye ëte, oto ke enyïñ Esie ëyefen midiöñkpö kpukpru owo
emi ënïmde Enye ke akpanikö.
44 Ke Peter osuk etïñde ikö oro kaña, Edisana Spirit
45 öduö odoro kpukpru mö eke ëkopde ikö ke idem. Ndien
idem akpa mbon mbobi emi ënïmde ke akpanikö, kpukpru
owo emi ëkesañade ye Peter ëdi, koro ëñwañade enö
46 Edisana Spirit ënö Me-Gentile ñko. Koro mö ëkopde nte
mö ësemde nsio nsio usem, ënyuñ ëtorode Abasi. Ndien
47 Peter obup ete, Nte owo ekededi ekeme ndikpan ete,
ëkuda möñ ënïm mö baptism, emi ëböde Edisana
48 Spirit kpa nte nyïn? Ndien enye ödöhö ete, ënïm mö
baptism ke enyïñ Jesus Christ. Ndien mö ëbeñe enye,
ëte, etie ye mimö ndusuk usen.

11 EKEM me-apostle ye nditö-ëte emi ëdude ke Judæa ëkop
2 ëte Me-Gentile nde ëkop ikö Abasi. Ndien kini Peter
edide ke Jerusalem, mö emi ëdide mbon mbobi ëneni ye
3 enye, ëte, Afo okoduk ke ufök mbon erut, önyuñ adia
4 ñkpö ye mö. Edi Peter ötöñö, önyuñ otïm obuk *ñkpö oro*
5 önö mö, ete, Ami ñkodu ke obio Joppa mböñ akam: ndien
ke isiöñ ami ñkut ñkukut, ñkpö kiet ösukhöre, ebiët
aqua öföñ eke ëmumde ke utït inañ ëyak ösukhöre oto
6 ke enyöñ; ndien enye osïm mi: ndien ke ñwukde enyïn
nse enye, ñkere, 'nyuñ ñkut munam isöñ ukot inañ ye
munam iköt ye ñkpö eke ënyönide ye me-inuen enyöñ.
7 Ndien ñkop nte uyo ödöhöde mi, ete, Dakha kenyöñ,
8 Peter; wot, ta. Edi ami ndöhö nte, Nsa O, Öböñ: koro
se misanake me se idekhede akanam midukke mi ke inua.
9 Edi uyo öbörö öyöhö ikaba oto ke enyöñ ete, Kunïm
10 se Abasi akanamde asana ke edidekhe. Ndien ënam emi
utïm ikata: ënyuñ ëdudi kpukpru ëdök ëduk ke enyöñ.
11 Ndien sese, ke idem idaha oro owo ita ëda ke usuñ ufök
emi nyïn idude kesït, emi ëkedöñde ëtiene mi ëto ke
12 Cæsarea. Ndien Spirit ödöhö mi, ete, nsaña ye mö,
ñkusari owo. Ndien nditö-ëte itiokiet emi ënyuñ ësaña
13 ye ami; nyïn inyuñ iduk ke ufök owo oro: ndien enye
ödöhö nyïn, ete, imö ikokut angel adade ke ufök imö,
önyuñ ödöhöde ete, Döñ owo ëka ke Joppa, ëkeda Simon,
14 emi ëdoride enye enyïñ Peter, ëdi; emi editïñde ikö önö

15 fi, eke ëdinyañade fi ye öfuri ufök fo. Ndien nte ami
ntöñöde nditīñ, Edisana Spirit ösukhöre odoro mö ke idem,
16 kpa nte okodorode nyīn ke akpa. Ndien ami nti ikö
Öböñ, nte Enye öködöhöde ete, John ada möñ onīm owo
baptism; edi ëyeda Edisana Spirit ënīm mbufo baptism.
17 Mödo edieke Abasi önöde mö kpa enö oro Enye önöde nyīn,
kini nyīn inīmde Öböñ Jesus Christ ke akpanikö, ami ndi
18 anie eke ñkpöbiöñöde Abasi? Ndien kini mö ëkopde
ñkpö emi, mö ëdop uyo, ënyuñ ëtoro Abasi ëte, Ndien
Abasi ama önö Me-Gentile ñko erikabare esīt nduk uwem.
19 Mödo mö emi ëkesuanade ëbaña erikööbö eke ötöñöde
abaña Stephen, ësaña tutu ësīm Phœnicia, ye Cyprus, ye
20 Antioch, itiñke ikö inö owo ke midige Me-Jew ikpöñ. Edi
ndusuk mö, mbon Cyprus ye Cyrene, kini mö ëdide ke
Antioch, ëtīñ ënö Me-Greek ñko, ëquörö Öböñ Jesus.
21 Ndien ubök Öböñ odu ye mö: ediwak owo emi ënīmde
22 ke akpanikö ënyuñ ëkabare ëtiene Öböñ. Ndien etop
mö osīm utöñ mbon ufök Abasi emi ëdude ke Jerusalem:
23 mö ënyuñ ëdöñ Barnabas aka tutu osīm Antioch: ndien
ke enye ama ekedi, önyuñ okut mfön Abasi, enye adaresīt;
önyuñ ekpe mö kpukpru, ete, mö ëdiana Öböñ ke esīt iwuk:
24 koro enye edide eti owo, Edisana Spirit ye mbuötidem
ënyuñ ëyöhö enye ke idem: ndien ediwak owo ëdiana
25 Öböñ. Ndien enye adakha aka Tarsus okoyom Saul:
26 ndien ke enye ama okokut enye, ada enye edi ke Antioch.
Ekem mö ëbono ye ufök Abasi ke öfuri isua kiet, ënyuñ
ëkpep ediwak owo; ndien ëbem iso ësio mbet enyīñ
Christian ke Antioch.
27 Ekem ke musen emi me-prophet ëto ke Jerusalem
28 ësukhöre ëdi ke Antioch. Ndien owo mö kiet emi ekerede
Agabus adakha kenyöñ, ayarare ke Spirit ete, akamba
akañ möñ odu ke öfuri ererīmbot: emi öwöröde ke ini
29 Claudius. Ndien mbet, kpukpru owo kiet kiet nte ukeme
esie edide, ëduak ndinö ñkpö ësök nditö-ëte emi ëduñde
30 ke Judæa: emi mö ënyuñ ënamde, ënö ësök nyebiowo ke
ubök Barnabas ye Saul.

12 Ekem ke adaña ini oro Herod edidem anyan ubök esie
2 ndituk ndusuk owo ufök Abasi. Ndien enye owot James
3 eyen-eka John ke ofut. Ndien kini enye okutde ete, enem
Me-Jew esīt, enye önyuñ aka iso ndimum Peter. Ndien
4 ekedi ke musen *usörö* uyo eke leaven miduhe. Ndien

ke enye ama okomum enye, esin enye ke ufök-ñkpököbi,
önyuñ ayak enye önö mbon eköñ inañ ke itie inañ, ete,
ëkpeme enye; ke aduak ete, Passover ama ebe, iyeda
5 enye iwörö iyak inö mbiobio. Mödo ëkpeme Peter ke
ufök-ñkpököbi: edi ufök Abasi ëköbö Abasi ke akam ke
6 abaña enye. Kadañoro Herod oyomde ndida enye ñwörö,
ke idem okoneyo oro Peter ke ede idap kuföt mbon eköñ
iba, ëköbi enye ke ñkpököbi iba: mbon-ukpeme ënyuñ
7 ëda ke usuñ ëkpeme ufök-ñkpököbi. Ndien sese, angel
Öböñ ada enye ke ñkañ, uñwana önyuñ ayama ke ubet:
ndien enye atuak Peter ke ñkañ, edemere enye, ete, Dakha
kenyöñ iwiwa. Ndien ñkpököbi esie ëföröre enye ke ubök
8 ëduö. Ndien angel ödöhö enye, ete, Böbö ñkpö ke idem,
nyuñ böp ikpa-ukot fo ke ukot. Ndien enye anam ntre.
Ndien enye ödöhö enye, ete, Sïne aqua öföñidem fo, nyuñ
9 tiene mi. Ndien enye öwörö, etiene; enye inyuñ ifiökke
ite se angel anamde edi ata ñkpö, edi ekere ete, imö ikut
10 ñkukut. Ndien ke mö ëma ëkebe akpa ye udiana-akpa
mbon-ukpeme, mö ësïm itïm uquak emi öwöröde oduk
ke obio; emi ebererede önö mö ke idemesie: ndien mö
ëwörö ësaña ke efak kiet ëbe; ndien idaha oro angel
11 adakha ökpöñ enye. Ndien ke Peter öñökde idemesie,
enye ödöhö ete, Kemi motïm mfiök nte, Öböñ ama
ödöñ angel Esie osio mi ke ubök Herod, ye ke kpu-
12 kpru idori-enyïn Me-Jew. Ndien ke enye ama ekekere
ñkpö emi, enye edi ke ufök Mary eka John, emi ëdoride
enye enyïñ Mark; ebiët eke ediwak owo ëbonode ëböñ
13 akam. Ndien kini enye atuakde ke itïm enyïn-usuñ,
14 eyen-añwan emi ekerede Rhoda edi ndiberere. Ndien
ke enye ödiöñöde uyo Peter, idaresït inyïmeke enye osio
usuñ, edi enye efeghe oduk, asian mö, ete, Peter ke ada
15 ke enyïn-usuñ. Ndien mö ëdöhö enye, ete, Idat anam
fi. Edi enye ösöñ uyo ete, Edi ntre. Ndien mö ëdöhö
16 ëte, Edi angel esie. Edi Peter ödödiöñ atuak: ndien
kini mö ëbererede usuñ, mö ëkut enye, idem önyuñ
17 akpa mö. Edi enye anam idiöñö önö mö, ete, ëdop uyo,
önyuñ asian mö nte Öböñ okosiode enye ke ufök-
ñkpököbi. Enye önyuñ ödöhö ete, Ësian James ye
nditö-ëte ñkpö emi. Ndien enye adakha aka ke
18 ebiët eñwen. Ndien ke usenubök akamba ndutïme odu
19 kotu mbon-eköñ, ëte, Peter odu möñ? Ndien kini Herod
oyomde enye, minyuñ ique, enye otïm obup mbon-ukpeme

abaña enye, õnyuñ önö uyo ete, ẽwot mö. Ndien enye
oto ke Judæa ösukhõre aka ke Cæsarea, önyuñ etie do.
20 Ekem enye ayaresĩt eti eti ye mbon Tyre ye Sidon:
ndien mö ẽsaña kiet ẽtiene enye, ndien, kini mö ẽnamde
ufan ye Blastus emi ekpemede ubet edidem, mö ẽbeñe
21 emem, koro *idut* edidem öbökde edem mö. Ndien ke
usen eke ẽnĩmde, Herod esĩne öföñidem edidem, etie ke
22 ebekpo, öquörö ikö önö mö. Ndien mbiobio ẽfiori ẽte,
23 Uyo abasi, idige uyo owo! Ndien idaha oro angel Öböñ
kiet ötö enye, koro enye minöñö Abasi uböñ: ndien ndöñ
ẽta enye, enye önyuñ akpa.
24 Edi ikö Öböñ ököri önyuñ ötöt.
25 Ndien Barnabas ye Saul ẽdakha ke Jerusalem ẽfiak,
ke ẽma ẽkenam utom mö ẽma, ẽnyuñ ẽda John, emi ẽdoride
enye enyĩñ Mark, asaña ye mö.

13 Ndien me-prophet ye mendikpep ẽdu ke ufök Abasi
ke Antioch, Barnabas, ye Symeon emi ekerede Niger,
ye Lucius owo Cyrene, ye Manaen emi ẽkebökde enye ye
2 Herod tetrarch, ye Saul. Ndien nte mö ẽnamde ñkpö
ẽnö Öböñ, ẽnyuñ ẽtrede udia, Edisana Spirit ödöhö mö,
ete, Ẽdianare Barnabas ye Saul ẽnö Mi man ẽnam utom
3 oro Ami ñkokotde mö nte ẽnam. Ndien ke mö ẽma
ẽketre udia ẽnyuñ ẽböñ akam ẽnyuñ ẽdori mö ubök, mö
ẽdöñ mö ẽka.
4 Ntre kini Edisana Spirit ödöñde mö ẽwörö, mö ẽsukhöre
5 ẽka Seleucia; ẽnyuñ ẽto do ẽwat ẽka ke Cyprus. Ndien
kini mö ẽdude ke Salamis, mö ẽquörö ikö Abasi ke me-
synagogue Me-Jew: mö ẽnyuñ ẽnyene John nte asañutom
6 mö. Ndien ke mö ẽma ẽkesaña ke öfuri isuo ẽsĩm Paphos,
mö ẽkut abia-idiöñ kiet, prophet abiaña, owo Jew, eke
7 enyĩñ esie ekerede Bar-Jesus; eke odude ye Sergius
Paulus, andikara, enyene-ibuot owo. Owo emi okot
Barnabas ye Saul ẽtiene enye, ete, iyom ndikop ikö Abasi.
8 Edi Elymas abia-idiöñ oro (koro ntre ke ẽsiak enyĩñ esie)
öbiöñö mö, oyom ndinam andikara ökpöñ akpanikö.
9 Edi Edisana Spirit öyöhö Saul, emi edide Paul ñko, ke
10 idem, enye önyuñ owuk enyĩn esie ese enye, ete, O afo,
emi kpukpru abiaña ye idiöñkpö ẽyöhöde fi ke idem, afo
eyen Satan, afo usua kpukpru nti ido, nte afo udutreke
11 ndiquaña eti usuñ Öböñ? Ndien kemi, sese, ubök Öböñ
odoro fi ke idem, afo eyenyuñ edi 'nan, udunyuñ uque utĩn

ke ndusuk ini. Ndien idaha oro ntöñ ye ekim ëfuk
enye; ndien enye asaña oyom owo eke omumde enye
12 ubök asaña. Ndien andikara, kini enye okutde se ënamde,
onïm ke akpanikö, koro idem akpade enye abaña erikpep
Öböñ.
13 Ekem Paul ye mensaña esie ësio ke Paphos, ënyuñ ëdi
ke Perga ke Pamphylia: ndien John ökpöñ mö önyöñ ke
14 Jerusalem. Edi mö ëto ke Perga ësaña ëbe, ëdi ke Antioch
ke Pisidia; ndien mö ëduk ke synagogue ke sabbath,
15 ësukhöre ëtie. Ndien ke ëma ëkekot mbet ye me-prophet,
mëtubom synagogue ëdöñ ëdöhö mö, ëte, Nditö-ëte,
edieke mbufo ënyenede ikö eke ëtiñde ënö mbiobio, ëtiñ.
16 Ndien Paul adakha kenyöñ, ofuñ ubök ödöhö ete,
17 Mbio Israel, ye mbufo emi ëbakde Abasi, ëkop. Abasi
mbio Israel emi ekemek mëte nyïn, ökönyuñ ofori mbon emi
kini mö ëdude nte isen ke isöñ Egypt, önyuñ ada mö öwörö
18 kesït ke edimenere ubök. Enye önyuñ öyö midiök ido
19 mö ke desert ke ñkpö nte isua aba. Ndien ke Enye ama
okosobo midut itiaba ke isöñ Canaan, Enye önö *mö* isöñ
mö, ete ënyene, ke ñkpö nte isua ikie inañ ye aba ye duop:
20 ndien ke ñkpö emi ëma ëkebe, Enye önö mö mbierikpe
21 tutu osïm Samuel prophet. Ekem mö ëbeñe edidem:
ndien Abasi önö mö Saul eyen Kish, owo esien Benjamin,
22 ke isua aba. Ndien ke Enye ama okosio enye efep, Enye
emenere David, ete, edi edidem mö: emi Enye ödöhöde
abaña enye, ete, Mokut David eyen Jesse, owo emi ekemde
23 esït ye Ami, emi edinamde kpukpru se Ami 'made. Oto
ke ubon owo emi, Abasi, nte Enye ököñwöñöde, akada
24 Andinyaña önö Israel, Jesus; ke John ama ekebem
eridi Esie iso öquörö baptism erikabare esït önö kpukpru
25 mbio Israel. Ndien nte John anamde utom esie,
enye ödöhö ete, Mbufo ëse ëte ami ndi anie? Ami ndige
*Enye*. Edi sese, kiet etiene mi ke edem, emi ami mendotke
26 nditat uruk ikpa-ukot Esie. Nditö-ëte, nditö ubon
Abraham, ye mö kotu mbufo emi ëbakde Abasi, ëmedöñ
27 ikö erinyaña emi ënö nyïn. Koro mö emi ëduñde ke
Jerusalem, ye mendikara mö, koro mö midiöñöke Enye,
minyuñ ifiökke me-uyo me-prophet emi ëkotde ke sabbath
28 ke sabbath, ënamde *mö* ësu ke ëbiomde *Enye*. Ndien
okposuk edi nte mö mique ntak mkpa, mö ëbeñe Pilate,
29 ëte, ëwot Enye. Ndien kini mö ëkenamde kpukpru
ñkpö emi ëkewetde ëbaña Enye ësu, mö ësukhöre Enye

30 ke eto ëkenïm Enye ke udi. Edi Abasi anam Enye eset
31 ke mkpa: ndien mö, emi ësañade ye Enye ëto ke Galilee
ëdök ëdi ke Jerusalem, ëkut Enye ediwak usen, mö
32 ënyuñ ëdi mentiense Esie ënö mbiobio kemi. Ndien nyïn
ibuk eti mbuk inö mbufo ibaña uñwöñö eke ëkenöde mëte,
33 ite, Abasi ama anam uñwöñö oro osu önö nditö nyïn, ke
Enye anamde Jesus eset; ntemi ënyuñ ëwetde ke udiana-akpa psalm ëte.

Afo edi eyen Mi, Ami mobon Fi mfïn emi.

34 Ndien kabaña emi Enye anamde Enye eset ke mkpa, Enye
ökunyuñ afiak aba ke mbiara, Enye ödöhö ntem ete,

Nyenö mbufo nti *ñkpö* David emi ëdide akpanikö.

35 Koro Enye ödöhöde ke psalm eñwen ete,

Afo uduyakke Edisana Owo fo okut mbiara.

36 Koro David, kini enye akanamde item Abasi ke eyo esie,
ede idap, ndien ënïm enye ye mëte esie, enye önyuñ okut
37 mbiara: edi Enye emi Abasi anamde eset ke mkpa ique
38 mbiara. Mödo ëyak mbufo, nditö-ëte, ëñök ëte, ke ëquörö
39 erifen midiöñkpö ënö mbufo oto ke owo emi: ndien ke
Enye ikpe etebe kpukpru owo emi ënïmde ke akpanikö
ke kpukpru ñkpö eke ibet Moses mikemeke ndinam ikpe
40 etebe owo. Mödo ëkpeme mbak se ëwetde ke me-prophet
editiene mbufo, ëte,

41 Mbufo, emi ësuenede *Jehovah*, ëse, ënyuñ ëyïk, ënyuñ ëtak;
Koro Ami 'nam utom ke eyo mbufo,
Utom eke mbufo midinïmke ke akpanikö, edieke owo
editïñde önö mbufo.

42 Ndien nte mö ëwörödc, mö ëbeñe ëte, ëtïñ ikö oro ënö
43 mimö ke sabbath eñwen. Ndien ke synagogue asuanade,
ediwak Me-Jew ye nti Me-Gentile emi ëtuakde ibuot ënö
Abasi ke ido Me-Jew ëtiene Paul ye Barnabas: emi ëtïñde
ikö ënö mö, ënyuñ ëyirede mö, ëte, ëtie ke mfön Abasi.

44 Ndien ke sabbath eke etienede ayak esisit öfuri obio
45 ëbono ötö kiet ndikop ikö Abasi. Edi kini Me-Jew ëkutde
otu owo, ufup öyöhö mö kesït, mö ënyuñ ëneni me-ñkpö
46 emi Paul ödöhöde, ënyuñ ësuñi. Ndien Paul ye Barnabas
ëdöhö uko uko ëte, Ëkenyene ndibem iso ntïñ ikö Abasi
'nö mbufo. Sia mbufo ësïnde enye, minyuñ ibatke idem-mbufo ite, imodot nsinsi uwem, sese, nyïn imakabare
47 itiene Me-Gentile. Koro Öböñ etemede nyïn ntre, ete,

Ami monïm Fi ke uñwana midut,
Man Afo ekpedi erinyaña tutu osïm ke utït ererïmbot.

48 Ndien nte Me-Gentile ëkopde emi, mö ëdaresit, ënyuñ
ëkpono ikö Abasi: ndien adaña owo nte ëkenimde ënö
49 nsinsi uwem ënim ke akpanikö. Ndien ikö Öböñ asuana
50 ke öfuri edem oro. Edi Me-Jew ënyik ikpö iban emi
ëbakde Abasi, ye mböñ obio, ësin ëköbö Paul ye Barnabas,
51 ënyuñ ëbin mö ke me-adaña mö ëfep. Edi mö ëkeñ
ntan ikpat mö ëfep ke ubiom-ikpe mö, ënyuñ ëdi ke
52 Iconium. Ndien idaresit ye Edisana Spirit ëyöhö mbet ke
idem.

14 Ekem ke Iconium, mö mbiba ëduk ke synagogue Me-
Jew, ënyuñ ëquörö ke ido eke ësinde aqua otu Me-Jew ye
2 Me-Greek nde ënim ke akpanikö. Edi Me-Jew emi misukke
3 idem ëdemere Me-Gentile, ësin mö ësua ndItö-ëte. Ntre
ke mö ëtie do anyan ini, ëquörö uko uko ke Öböñ, emi
onyimede ikö mfön Esie, ke erinö ubök mö odudu ndinam
4 midiöñö ye mutibe ñkpö. Edi otu owo ke obio abakhare;
5 ubak ëda ye Me-Jew, ubak ëda ye me-apostle. Ndien
kini Me-Gentile ye Me-Jew ñko ye mböñ mö ëbumerede
6 ëbine mö, ndisuene mö, 'nyuñ ntö mö ke itiat, mö ëñök,
ënyuñ ëfeñe ëka Lystra ye Derbe, me-obio Lycaonia, ye
7 edem eke akande mö okuk: mö ënyuñ ëquörö gospel do.
8 Ndien owo kiet odu ke Lystra, emi ukot esie misöñke,
owo mbuñö toto ke uyen esie, emi akanam misañake.
9 Enye okop nte Paul etiñde ikö: ndien *Paul* owuk enyin ese
enye, okut ete, enye enyene mbuötidem nte ëdinamde idem
10 ösöñ enye, önyuñ ödöhö ke ökpösöñ uyo ete, Dakha
11 kenyöñ, neñere da ke ukot fo. Ndien enye öfrö adakha
kenyöñ asaña. Ndien kini me-otu owo ëkutde se Paul
anamde, mö ëmenere uyo mö, ënyuñ ëdöhö ke usem Lyca-
onia ëte, Me-abasi ëmeda mbiët owo ësukhöre ëtiene nyin.
12 Mö ënyuñ ësio Barnabas enyiñ Jupiter; ënyuñ ësio Paul
13 enyiñ Mercury, sia enye edide ëtubom ke eritiñ ikö. Ndien
oku Jupiter emi *temple* esie odude kiso obio, ada enañ ye
uruk eke ëdade flower ënam edi ke usuñ obio, oyom ndiwa
14 uwa ye otu owo. Edi kini me-apostle, Barnabas ye Paul,
ëkopde, mö ëwai öföñidem mö, ëfrö ëduk kotu mbiobio,
15 ëfiori ëte, Mböñ owo, nsinam mbufo ënamde ñkpö
emi? Nyin inyuñ idi owo emi ibiëtde mbufo, inyuñ ibuk
eti mbuk inö mbufo, ite, mbufo ëkabare ëkpöñ me-ikpikpu
ñkpö emi, ëtiene Abasi uwem, emi akanamde enyöñ ye
16 isöñ ye inyañ ye kpukpru se idude mö kesit: emi ke eyo

17 eke ebede akayakde kpukpru mïdut ësaña ke usuñ mö. Edi
Enye iyakke ntiense anana Enye, emi Enye öfönde ïdo,
önyuñ önöde mbufo edïm ye ini eduek, önyuñ esïn udia
18 ye idara ke esït mbufo öyöhö. Ndien ke ikö emi ayak
esisit mö ikpakpanke me-otu owo ndiwa uwa 'nö mö.
19 Edi Me-Jew ëto ke Antioch ye Iconium ëdi do: ndien
ke mö ëma ëkeyut otu owo, mö ëtöñö Paul ke itiat,
20 ënyuñ ëdudi enye ësio ke obio, ëse ëte, enye akpa. Edi
nte mbet ëdade ëkan enye ëkuk, enye adakha kenyöñ
oduk ke obio: ndien mkpöñ enye öwörö ye Barnabas aka
21 ke Derbe. Ndien ke mö ëma ëkequörö gospel ënö obio
oro, ënyuñ ënam ediwak owo ëdi mbet, mö ëfiak ëka ke
22 Lystra, ye Iconium, ye Antioch, ënyuñ ësöñ mbet esït,
ënyuñ ëyire mö, ëto, ëtie ke mbuötidem, ëte, nyïn inyene
23 ndikut ediwak ukut nduk ke obio Abasi. Ndien ke mö
ëma ëkenïm nyebiowo ënö mö ke kpukpru ufök Abasi,
ënyuñ ëböñ akam ye eritre udia, mö ëyak mö ësïn ke
24 ubök Öböñ, emi mö ënïmde ke akpanikö. Ndien mö
25 ësaña ke Pisidia ëbe ëdi ke Pamphylia. Ndien ke mö
ëma ëkequörö ikö ke Perga, mö ësukhöre ëdi ke Attalia;
26 ndien mö ëto do ëwat ëdi ke Antioch, emi ëma ëkeyak
mö ënö mfön Abasi ëte, ënam utom oro mö ëma ëkenam
27 ëma. Ndien kini mö ëdide, ënyuñ ëbonde ufök Abasi
ötö kiet, mö ëbuk kpukpru ñkpö emi Abasi akadade
mö anam, ye nte Enye ama ekeberere usuñ mbuötidem
28 önö Me-Gentile. Ndien mö ëtie do ye mbet anyan ini.

15 Ndien ndusuk owo ëto ke Judæa ësukhöre ëdi ëdikpep
nditö-ëte, *ëte*, Ke mbufo minaña mbobi nte Moses etemede,
2 mbufo ikemeke ndiböhö. Ndien kini Paul ye Barnabas
minyïmeke inö mö, ënyuñ ënenide ökpösöñ eneni ye mö,
*mbon Abasi ke Antioch* ënïm ëte, Paul ye Barnabas ye
ndusuk eñwen kotu mö ëkpedök ëka ke Jerusalem ëkebup
3 me-apostle ye nyebiowo ëbaña ikö emi. Mödo ke ufök
Abasi adade mö akayak ke usuñ, mö ësaña ëbe ke
Phœnicia ye Samaria, ëbuk ëte, Me-Gentile ëkabare esït:
4 ënyuñ ënam kpukpru nditö-ëte ëdara eti eti. Ndien kini
mö ëdide ke Jerusalem, ufök Abasi ye me-apostle ye
nyebiowo ësobo ye mö, mö ënyuñ ëbuk kpukpru ñkpö emi
5 Abasi akadade mö anam. Edi ndusuk owo emi ëdide
Me-Pharisee, emi ënïmde ke akpanikö, ëdakha kenyöñ,

ëdöhö ëte, Ënyene ndinïm mö mbobi, 'nyuñ nteme mö
ndinïm ibet Moses.
6 Ndien me-apostle ye nyebiowo ëbono ötö kiet ndikere
7 mbaña ñkpö emi. Ndien ke mö ëma ëkeneni ediwak
eneni, Peter adakha kenyöñ, önyuñ ödöhö mö, ete,
Nditö-ëte, mbufo ëmefiök ëte, ke anyan ini emi ebede,
Abasi ekemek kotu mbufo, ete, Me-Gentile ëdikop ikö
8 gospel ke inua mi, ënyuñ ënïm ke akpanikö. Ndien Abasi,
emi öfiökde esït, onyïme önö mö, önö mö Edisana Spirit,
9 kpa nte ökönöde nyïn ; inyuñ inamke mö ëdi isio ye nyïn,
10 ke anamde esït mö asana oto ke mbuötidem. Nsinam
mbufo ëdomode Abasi naña, ke eriköñ ökpönö ke itöñ
11 mbet, eke mëte nyïn me nyïn mikemeke ndibiom ? Edi
nyïn imenïm ke akpanikö ite, nyïn iyeböhö oto ke mfön
Öböñ Jesus, kpa nte mö.
12 Ndien öfuri otu owo ëdop uyo ; ënyuñ ëkpañ utöñ ënö
Barnabas ye Paul, nte ëbukde midiöñö ye mutïbe ñkpö
eke Abasi akadade ùbök mö anam kotu Me-Gentile.
13 Ndien ke mö ëdopde, James öbörö ete,
14 Nditö-ëte, ëkpañ utöñ ënö mi : Symeon omobuk nte
Abasi ekebemde iso etiene Me-Gentile, ete, isio owo kotu
15 mö inö enyïñ Esie. Ndien ikö me-prophet ësaña ubök
kiet ye ñkpö emi ; nte ëwetde ëte,
16 Ñkpö emi ëma ëbe, nyefiak,
Nyenyuñ ntöñö ntak mböp ataya David emi öduöde ;
'Nyuñ ntöñö ntak mböp ñwure esie,
'Nyuñ 'neñere mböp enye :
17 Man owo eke ësukhöde ëkpeyom Öböñ,
Ye kpukpru Me-Gentile, emi ëkerede enyïñ Mi ;
18 Jehovah, emi anamde owo ëfiök ñkpö emi toto ke
eritöñö ererïmbot, ödöhö ntem.
19 Mödo uyo mi edi ntem, ete, nyïn ikunö mö emi ëtode ke
20 Me-Gentile ëkabare ëtiene Abasi afaniköñ ; edi iwet inö
mö, ite, mö ëbet edidekhe ñkpö ndem, ye use, ye se iyiride
21 yiri, ye iyïp. Koro Moses toto ke eset emenyene mö emi
ëquöröde enye ke kpukpru obio, emi ëkotde enye ke me-
synagogue kpukpru sabbath.
22 Ndien öfön me-apostle ye nyebiowo, ye öfuri ufök
Abasi ke enyïn, ndimek owo kotu mö, ndöñ mö ësaña ye
Paul ye Barnabas ëka ke Antioch, Judas emi ekerede
Barsabbas, ye Silas, emi ëdide ikpö owo kotu nditö-ëte :
23 mö ënyuñ ëwet ñwed ënö mö ëkama, ëte, Me-apostle ye

ndītö-ēte emi ēdide nyebiowo ēwet ēnö nditö-ēte emi
ēdide Me-Gentile ke Antioch ye Syria ye Cilicia, ēte,
24 Imōköm mbufo : Sia nyīn ikokopde ite, ndusuk owo emi
ēwöröde kotu nyīn ēda ikö ētīmere mbufo, ndiyut ukpöñ
25 mbufo ; eke nyīn mikönöñö item baba ; öfön ke enyīn
nyīn, emi inyenede esīt kiet ke ñkpö emi, ndimek owo
'nyuñ ndöñ mö ētiene mbufo ye edima Barnabas ye Paul,
26 emi ēkebatde uwem mö nte ekpri ñkpö kabaña enyīñ Öböñ
27 nyīn Jesus Christ. Mōdo nyīn ima idöñ Judas ye Silas, emi
ke idemmö ēdinyuñ ēdöhöde mbufo idem ñkpö emi ke
28 inua mö. Koro öfönde Edisana Spirit ye nyīn ke enyīn
ete, nyīn ikudori mbufo mbiomo eñwen ke idem, ke
29 miböhöke ñkpö emi owo ēnyenede ndinam ; ēte, mbufo
ēbet me-ñkpö eke ēwade ēnö ndem, ye iyīp, ye ñkpö eke
ēyīride yiri, ye use ; mbufo ēma ēkpeme idemmbufo ke
ñkpö emi, eyefön ye mbufo. Ētie suñ-o.
30 Ndien kini ēyakde mö, mö ēsukhöre ēdi ke Antioch; ndien
31 ke ēma ēkebon otu owo, mö ēnö mö ñwed oro. Ndien
kini mö ēkotde enye, mō ēdara kabaña ndöñesīt oro.
32 Ndien Judas ye Silas, emi idemmö ēnyuñ ēdide me-prophet,
ēda ediwak ikö ēteme nditö-ēte, ēnyuñ ēsöñö mö idem.
33 Ndien ke mö ēketiede ndusuk ini do, nditö-ēte ēyak mö
35 ēnyöñ ke emem ētiene mö emi ēkedöñde mö utom. Edi
Paul ye Barnabas ye ediwak owo eñwen ētie ke Antioch,
ēkpep ēnyuñ ēquōrö ikö Öböñ.
36 Ndien ke ndusuk usen ēkebede Paul ödöhö Barnabas,
ete, Yak nyīn ifiak ika ke kpukpru obio oro nyīn iköquöröde
37 ikö Öböñ kesīt, ikese ndītö-ēte nte mö ētiede. Ndien
38 Barnabas ekere ndida John emi ekerede Mark ye mö. Edi
Paul ekere ete, ifönke ndida enye emi ökökpöñde mö ke
39 Pamphylia, minyuñ itieneke mö ika utom. Ndien
ökpösöñ eneni otībe, ntre mö ēdianare kiet ye eken, ndien
40 Barnabas ada Mark, osio aka Cyprus ; edi Paul emek
Silas, ada öwörö, kini ndītö-ēte ēma ēkeyak enye ēnö mfön
41 Öböñ. Ndien enye asaña ebe ke Syria ye Cilicia, ösöñö
me-ufök Abasi idem.

16 Ndien enye edi ke Derbe ye Lystra ñko : ndien sese,
owo mbet kiet odu do, emi ekerede Timothy, eka esie edi
Jew emi onīmde ke akpanikö, edi ēte esie edi Greek.
2 Nditö-ēte emi ēdude ke Lystra ye Iconium ēbuk eti mbuk
3 ēbaña owo emi. Paul oyom enye öwörö asaña ye enye ;

ndien ada enye onīm mbobi kabaña Me-Jew emi
ēdude ke edem oro: koro kpukpru mö ēfiökde ēte, ēte
4 esie edi Greek. Ndien nte mö ēsañade ke usuñ mö ēbe
ke me-obio, mö ēnö mö mewukhö ndinīm, emi me-apostle
5 ye nyebiowo emi ēdude ke Jerusalem ēkewukde. Ntre
ēsöñö me-ufök Abasi idem ke mbuötidem, mö ēnyuñ ētöt
ke ibat ke usen ke usen.
6 Ndien mö ēsaña ke edem Phrygia ye Galatia ēbe, koro
Edisana Spirit akpande mö, ete, ēkutīñ ikö ke Asia;
7 ndien ke mö ēdide ke edem emi asakde iso ese Mysia, mö
ēdomo ndíduk ke Bithynia; ndien Spirit Jesus inyīmeke
8 mö ēduk; ndien mö ēsaña ēbe Mysia, ēsukhöre ēdi ke
9 Troas. Ndien Paul okut ñkukut ke okoneyo; Owo
Macedonia kiet ada, ebeñe enye, ete, Be di ke Macedonia,
10 di nyaña nyīn. Ndien ke enye okutde ñkukut oro,
idaha oro nyīn iyom usuñ ndika ke Macedonia, inīm ke
akpanikö ite, Abasi ama okot nyīn iquörö gospel inö mö.
11 Ntre nyīn isio ke Troas, ineñere iwat ika ke Samothrace,
12 ndien mkpöñ ika ke Neapolis; ndien ito do ika ke
Philippi, emi edide obio Macedonia, akpan obio 'ke edem
oro, ye colony ñko: ndien nyīn itie ke obio emi ndusuk
13 usen. Ndien ke sabbath nyīn iwörö ke inua-otop ika
ke mben akpa, ebiēt eke nyīn isede ite, itie-akam odu;
ndien nyīn isukhöre itie, itīñ inö iban emi ēbonode ötö kiet.
14 Ndien ñwan kiet emi ekerede Lydia, emi otode ke obio
Thyatira, anyam ididuot öföñ, emi okponode Abasi, okop
uyo nyīn: emi Ōböñ ebererede esīt esie ndikpañ utöñ
15 'nö ikö oro Paul etīñde. Ndien kini ēnīmde enye ye
ufök esie baptism, enye ebeñe nyīn, ete, Ke mbufo ēma
ēnīm mi nte owo akpanikö 'nö Ōböñ, ēdi ke ufök mi,
ēnyuñ ētie do. Enye önyuñ eyire nyīn.
16 Ekem nte nyīn isañade ika itie-akam, eyen-añwan kiet,
emi enyenede spirit idiöñ, osobo ye nyīn, emi ebrede
17 idiöñ ökö ediwak okuk önö mēte ufök esie. Enye etiene
Paul ye nyīn, önyuñ ofiori ete, Me-owo emi ēdi masañutom
Abasi Andikpon Ñkan, emi ēquöröde usuñ erinyaña ēnö
18 mbufo. Enye önyuñ anam ntre ediwak usen. Edi kini
esīt otīmerede Paul eti eti, enye akabare ödöhö spirit
oro, ete, Mowuk fi ke enyīñ Jesus Christ nte, öwörö enye
ke idem. Ndien enye öwörö ke idem ñkanika oro.
19 Edi ke mēte ufök esie ēkutde ēte, idori-enyīn udori mö
iduhe aba, mö ēmum Paul ye Silas, ēdudi mö ēka ke añwa-

20 urua kiso mendikara, ndien ke mö ëdade mö ëka kiso
mbierikpe, mö ëdöhö ëte, Me-owo emi, emi ëdide Me-Jew,
21 ëtïmere obio nyïn ëkan, ënyuñ ëkpep ido eke minenke
22 nyïn, Me-Roman, ndinyïme, me ndinïm. Ndien otu owo
ëdakha kenyöñ ëdori mö ikö: mbierikpe ënyuñ ëwai
öföñidem mö ëfep, ënyuñ ëdöhö ëte, ëmia mö ke eto.
23 Ndien ke ëmiade mö ediwak ubök, mö ësïn mö ke ufök-
ñkpököbi, ënyuñ ëwuk ekpeme-ufök-ñkpököbi, ëte, otïm
24 ekpeme mö: ndien ke enye ama ököbö oruk item emi,
esïn mö ke ata esït esït ufök-ñkpököbi, önyuñ esïn ukot
25 mö ke ebuka. Edi ke uföt okoneyo Paul ye Silas ke
ëböñ akam ënyuñ ëquö iquö ënö Abasi, mbon-ñkpököbi
26 ënyuñ ëkop; ndien idaha oro aqua unyek-isöñ odu,
tutu enyeñe isöñ ufök-ñkpököbi: ndien ke idaha oro
ëberere kpukpru usuñ; ñkpököbi ënyuñ ëkpökhöre
27 kpukpru owo ke ubök. Ndien ekpeme-ufök-ñkpököbi, kini
edemerede ke idap, önyuñ okutde musuñ ufök-ñkpököbi
ëna iñwañ, osio ofut esie, oyom ndiwot idemesie, ese
28 ete, mbon-ñkpököbi ëfeñe. Edi Paul ofiori ke ökpösöñ
uyo ete, Kunam idemfo ñkpö: koro kpukpru nyïn mi.
29 Ndien enye ete, ëda mutuenikañ ëdi, önyuñ öfrö oduk, ndïk
önyuñ anam idem enyek enye, enye önyuñ öduö kiso Paul
30 ye Silas, ada mö öwörö, ete, Mböñ owo, ndinam nso man
31 ënyaña mi? Ndien mö ëdöhö ëte, Nïm Öböñ Jesus ke
32 akpanikö, ndien ëyenyaña fi ye ufök fo. Ndien mö ëtïñ
ikö Öböñ ënö enye, ye kpukpru owo emi ëdude ke ufök
33 esie. Ndien ke idem ñkanika oro ke okoneyo. enye ada
mö eyet nde ufen mö; ndien idaha oro ënïm enye ye öfuri
34 ufök esie baptism. Ndien enye ada mö ödök edi ke ufök
esie, önyuñ onïm udia kiso mö, önyuñ adaresït eti eti, ye
öfuri ufök esie, ke onïmde Abasi ke akpanikö.
35 Edi ke eyo esierede, mbierikpe ëdöñ misuñutom ëte,
36 Sana me-owo oro yak. Ndien ekpeme-ufök-ñkpököbi
emen ikö oro etïñ önö Paul, ete, Mbierikpe ënö uyo ëte,
37 nsana mbufo nyak; ëwörö ëdi ndien ënyöñ ke ifure. Edi
Paul ödöhö mö, ete, Mö ëma ëkemia nyïn emi idide Nditö
Rome ke añwa, ke ikpe mibiomke nyïn, ënyuñ ësïn nyïn
ke ufök-ñkpököbi; nte mö ëyom kemi ndibïn nyïn iwörö
ke ndïbe? Nsa O! Edi yak mö ëdi ke idemmö ëdida
38 nyïn ëwörö. Ndien misuñutom ëmen ikö oro ëtïñ ënö
mbierikpe: ndien mö ëfeghe ndïk, kini ëkopde ëte, mö ëdi
39 Nditö Rome; ndien mö ëdi ëdikpe mö ubök; ndien ke

40 ëdade mö ëwörö, mö ëbeñe mö, ëte, ëkpöñ obio. Ndien
mö ëwörö ke ufök-ñkpököbi, ëkeduk ke ufök Lydia: ndien
ke ëkutde nditö-ëte, ëdöñ mö esït, ënyuñ ëdakha.

17 Ekem ke mö ëma ëkebe kuföt Amphipolis ye Apollonia,
mö ëdi ke Thessalonica, ebiët emi synagogue Me-Jew
2 odude: ndien Paul, nte ido esie edide, oduk etiene mö,
3 önyuñ ada ñwed Abasi ekpe ye mö ke sabbath ita, asiak
önyuñ owut nte Christ enyenede ndikpa, 'nyuñ nset ke
mkpa; nte Jesus, emi ñquöröde 'nö mbufo, edide
4 Christ. Ndien ndusuk mö ënyïme, ënyuñ ëdian idem
ye Paul ye Silas; ëkörö ye ediwak Me-Greek emi ëfeghede
5 Abasi, ye ikpö iban idige esisit. Edi Me-Jew ëfïbe ufup,
ënyuñ ëda ndusuk mbukpo owo mbiobio ëdian idem, ndien
kini ëbonde otu owo, mö ëtïmere obio; ënyuñ ëkan
6 ufök Jason ekuk, ëte, ida mö iwörö inö mbiobio. Ndien
ke mö mique mö, mö ëdudi Jason ye ndusuk nditö-ëte
ëdi kiso mböñ obio, ëfiori ëte, Mö emi ëtïmerede ererïmbot
7 ëdi mi ñko; Jason önyuñ ada mö oduk ke ufök
esie: kpukpru mö ënyuñ ëbiat mewukhö Cæsar, ëte,
8 edidem eñwen odu, Jesus. Ndien esït otïmere me-otu
9 owo ye mböñ obio, ke mö ëkopde ikö emi. Ndien ke mö
ënamde Jason ye mö efen ëtie ubiöñ, mö ësana mö ëyak.
10 Ndien idaha oro nditö-ëte ënö Paul ye Silas ke okoneyo
ëka ke Berœa: ndien kini mö ëdide do mö ëduk ke syna-
11 gogue Me-Jew. Ndien memö emi ëdot ukpono ëkan mö
ke Thessalonica, ke emi mö ëkopde ikö ke erinyïme esït,
ënyuñ ëduñörede ñwed Abasi ke usen ke usen, me ñkpö
12 oro ëdi ntre. Mödo ediwak mö ënïm ke akpanikö; ye
13 ikpö iban Greek, ye iren owo ñko. Edi kini Me-Jew ke
Thessalonica ëkopde ëte, Paul öquörö ikö Abasi ke
Berœa ñko, mö ënyuñ ëdi do, ëdidemere ënyuñ ëtïmere
14 mbiobio. Ndien idaha oro nditö-ëte ënö Paul ëka tutu
15 osïm ke inyañ: ndien Silas ye Timothy ësuk ëtie do. Edi
mö emi ëkamade Paul ëda enye tutu ësïm ke Athens:
ndien kini Paul önöde mö uyo ete, ëdöhö Silas ye Timothy
ëwara ëbïne imö, mö ënyöñ.
16 Ekem nte Paul etiede ke Athens ebet mö, esït ayat enye
17 ndikut nte ndem ëyöhöde ke obio. Ntre enye ekpe ke
synagogue ye Me-Jew ye mö emi ëfeghede Abasi, ye ke
añwa-urua ke usen ke usen ye mö emi ësobode ye enye.
Ndien ndusuk mefiöñkpö owo, Me-Epicurean ye Me-Stoic,

18 ënenI eneni ye enye. Ndien ndusuk ëdöhö ëte, Nso ke
ababara emi oyom ndidöhö ? ndusuk eñwen ëte, Enye
etie nte andiquörö isen abasi : koro enye öquöröde Jesus
19 ye eriset ke mkpa. Ndien mö ëmum enye, ënyuñ ëda enye
ëdi ke Areopagus, ëte, Me afo eyenam nyïn ifiök se öbufa
20 ikö emi afo ekpepde edide ? Koro afo adade ndusuk
mbufa ñkpö etïñ ke utöñ nyïn : mödo nyïn iyom ndifiök
21 nte ñkpö emi ëwöröde. (Koro kpukpru mbio Athens
ye isen owo emi ëdañde do idaha ini mö inam ñkpö efen,
22 ke midige nditïñ me ndikop öbufa ñkpö.) Ndien Paul
ada kuföt Areopagus, ödöhö ete,
Mbufo mbio Athens, mokut nte ke kpukpru usuñ mbufo
23 ëdi mendikpono me-abasi ëkan. Koro nte ami nsañade
mbe, 'nyuñ ñkutde me-ñkpö eke mbufo ëkponode, ami
mönyuñ ñkut itie-uwa kiet emi ëwetde kesït ëte, ENYENE
ABASI EMI OWO MIFIÖKKE. Mödo se mbufo ëkponode ke
24 ököi, ke ami ñquörö 'nö mbufo. Abasi emi okobotde
ererïmbot ye kpukpru ñkpö emi ëdude kesït, sia Enye
edide Öböñ enyöñ ye isöñ, iduñke ke me-temple eke ubök
25 owo ënamde ; owo inyuñ idaha ubök inam ñkpö inö Enye,
nte ñkpö emi Enye ananade ñkpö, sia Enye önöde kpukpru
26 *owo* uwem ye ibifïk ye kpukpru ñkpö ; ndien oto ke *owo*
kiet ke Enye akanam owo ke kpukpru midut, ete, ëduñ
ke öfuri iso isöñ, ke ama okowuk ini eke ënïmde ënö mö,
27 ye adañа ebiët iduñ mö ; man mö ëyom Abasi, ekpedi
nte mö ëdifiöñöde ëyom Enye, ënyuñ ëkut Enye, okposuk
edi nte Enye mikpöñke baba owo nyïn kiet anyan usuñ :
28 koro ke Enye ke nyïn idu uwem, inyuñ isaña, inyuñ idu ;
nte ndusuk kpa kotu me-poet mbufo ëdöhöde ëte,
Koro nyïn inyuñ idide nditö Esie.
29 Sia nyïn idide nditö Abasi, nyïn ikpesehe ite, Abasi
ebiët gold, me silver, ye itiat, eke ubök owo ye ekikere owo
30 ësöide. Mödo Abasi ekefepde enyïn Esie ke ini ököi emi ;
edi kemi Enye owuk kpukpru owo ke kpukpru ebiët,
31 ete, ëkabare esït : sia Enye onïmde usen eke Enye edidade
Owo oro Enye onïmde ete, ekpe ererïmbot ke edinen ido ;
emi Enye anamde kpukpru owo ëtïm ëfiök, ke erinam
Enye eset ke mkpa.
32 Ekem kini mö ëkopde ëbaña eriset ke mkpa, ndusuk
ësak ; edi ndusuk eñwen ëdöhö ëte, Nyïn iyekop fi
33 abaña ñkpö emi ke usen eñwen. Ntem ke Paul öwörö
34 kotu mö. Edi ndusuk owo ëyire ye enye, ënyuñ ënïm

ke akpanikö : kotu mö ēdi Dionysius owo Areopagus, ye
ñwan emi ekerede Damaris, ye owo eñwen ēkörö ye mö.

18 KE ñkpö emi ēma ēkebe, enye adakha ke Athens,
2 edi ke Corinth. Ndien enye okut Jew kiet emi ekerede
Aquila, eyen Pontus, emi mibīgike nte okoto ke Italy
edi, ye Priscilla ñwan esie, koro Claudius ama ókowuk
kpukpru Me-Jew, ete, ēdakha ke Rome : enye önyuñ
3 etiene mö ; ndien koro enye anamde ubök utom kiet ye
mö, enye adañ ye mö anam utom ; koro ubök utom mö
4 edide erinam ufök öföñ. Enye önyuñ ekpe ke synagogue
kpukpru sabbath, odomo ndinam Me-Jew ye Me-Greek
ēnīm ke akpanikö.
5 Edi kini Silas ye Timothy ētode ke Macedonia ēsukhöre
ēdi, eriquörö ikö *Abasi* efīkhe Paul, ndien enye otīm asian
6 Me-Jew, ete, Jesus edi Christ. Edi kini mö ēbiöñöde enye
ökpösöñ, ēnyuñ ēsuñide, enye ekeñ öföñidem esie, önyuñ
ödöhö mö, ete, Iyīp mbufo ösöp mbufo ; ami masana :
7 ötöñöde ke ini emi ami nyetiene Me-Gentile. Ndien enye
ökpöñ mö okoduk ke ufök owo kiet ekere Titus Justus,
emi atuakde ibuot önö Abasi, emi ufök esie adianade
8 synagogue. Ndien Crispus, ētubom synagogue, onīm
Oböñ ke akpanikö ye öfuri ufök esie ; ndien ediwak mbio
Corinth, kini ēkopde, ēnīm ke akpanikö, ndien ēnīm mö
9 baptism. Ndien Oböñ ödöhö Paul ke ñkukut ke okoneyo,
10 ete, Kufeghe ndīk, edi tīñ ikö, kunyuñ udop inua : koro
Ami ndude ye afo, ndomo owo kiet idinyuñ itieneke fi
ndinam fi idiök : koro Ami 'nyenede ediwak owo ke obio
11 emi. Ndien enye etie do ke isua kiet ye öfiöñ itiokiet,
ekpep ikö Abasi kotu mö.
12 Edi kini Gallio edide andikara Achaia, Me-Jew ēdakha
kenyöñ ye esīt kiet ēnam ikö ye Paul, ēnyuñ ēda enye
13 ēka itie-ikpe, ēdöhö ēte, Owo emi eteme owo ētuak ibuot
14 ēnö Abasi ke usuñ eke mikemke ye ibet. Edi nte Paul
oyomde nditat inua ntīñ, Gallio ödöhö Me-Jew, ete,
Edieke ekpedide ikö idiöñkpö me idiök ibak, O mbufo Me-
15 Jew, ekpenen ami 'me ime ye mbufo : edi ama edi ñkpö eke
ēbañade ikö ye enyīñ ye ibet mbufo, ēse oro ke idemmbufo :
16 koro ami ñkereke ndibiere oruk ikö oro. Ndien enye
17 ebīn mö ke itie-ikpe efep. Ndien kpukpru mö ēmum
Sosthenes, ētubom synagogue, ēmia enye kiso itie-ikpe.
Ndien Gallio ikereke ndomo ñkpö oro kiet.

18 Ekem ke ñkpö emi ama ekebe Paul etie ediwak usen,
ndien enye ökpöñ nditö-ëte, osio do aka ke Syria, Priscilla
ye Aquila ënyuñ ësaña ye enye; ndien enye okporo idet
19 esie ke Cenchreæ: koro enye akakañade akaña. Ndien
mö ëdi ke Ephesus, ndien enye ökpöñ mö do: edi enye ke
20 idemesie oduk ke synagogue ekpe ye Me-Jew. Ndien
21 kini mö ëbupde enye, ëte, etie kaña, enye inyïmeke; edi
ödöhö mö, ete, Ami nyetöñö ntak mfiak ntiene mbufo,
22 ke Abasi amade, ndien ökpöñ mö osio ke Ephesus. Ndien
kini enye ebekhede ke Cæsarea, enye ödök ökököm ufök
23 Abasi, önyuñ ösukhöre aka ke Antioch. Ndien kini enye
ama eketie do ndusuk ini, enye adakha, önyuñ ebe ke
edem Galatia ye Phrygia ke itie ke itie, ösöñ kpukpru
mbet esït.
24 Ekem Jew kiet ekere Apollos, owo Alexandria, öfiöñkpö
owo, edi ke Ephesus; enye önyuñ edi ökpösöñ owo ke
25 ñwed Abasi. Ema ëteme owo emi usuñ Öböñ; ndien,
ke ifiop esït, enye etïñ önyuñ otïm ekpep ñkpö abaña
26 Jesus, öfiök baptism John ikpöñ: ndien enye ötöñö
nditïñ ikö uko uko ke synagogue. Edi kini Priscilla
ye Aquila ëkopde enye, mö ëda enye ke idemmö, ëtïm
27 ësian enye usuñ Abasi. Ndien kini enye oyomde ndibe
nduk ke Achaia, nditö-ëte ësöñ enye esït, ënyuñ ëwet ñwed
ënö mbet, ëte, ëda enye: ndien ke enye edide, enye
añwam mö eti eti emi ëkenïmde ke akpanikö oto ke mfön:
28 koro enye adade odudu akan Me-Jew ke eneni, *önyuñ
anam oro* añwa añwa, ada ñwed owut ete Jesus edi Christ.

**19** Ekem kini Apollos odude ke Corinth, Paul asaña ke
obot obot ebe, edi ke Ephesus, önyuñ okut ndusuk
2 mbet: ndien obup mö, ete, Nte mbufo ëma ënyene
Edisana Spirit kini mbufo ënïmde ke akpanikö? Ndien
mö ëdöhö enye, ëte, I'ih, nyin ikopke kop ite Edisana
3 Spirit odu. Ndien enye ete, Ëkenïm mbufo baptism ke
4 nso? Ndien mö ëbörö ëte, Ke baptism John. Ndien
Paul ödöhö ete, John onïm owo baptism erikabare esït,
önyuñ ödöhö mbiobio, ete, mö ëkpenïm Enye emi edi-
5 tienede imö ke akpanikö, oro edi, Jesus. Ndien kini mö
6 ëkopde emi, mö ëna baptism ke enyïñ Öböñ Jesus. Ndien
kini Paul odoride mö ubök, Edisana Spirit odoro mö; mö
7 ënyuñ ëse nsio nsio usem, ënyuñ ëtïñ prophecy. Ndien
kpukpru mö ëdi ñkpö nte owo duopeba

8 Ndien enye oduk ke synagogue, önyuñ öquörö uko uko
ke öfiöñ ita, ekpe önyuñ eteme mö abaña obio Abasi.
9 Edi kini esït ndusuk mö ama akakabare ösöñ, mö ënyuñ
ëtutde utöñ, ëtïñ idiök ikö ëbaña Usuñ oro kiso mbiobio,
enye adakha ökpöñ mö, adianare mbet, önyuñ ekpe ke
10 usen ke usen ke ufök-ñwed Tyrannus. Ndien emi aka iso
ke isua iba; ntre ke kpukpru owo emi ëduñde ke Asia,
11 Me-Jew ye Me-Greek, ëkop ikö Öböñ. Ndien Abasi ada
12 ubök Paul anam ata ñkpö odudu: esïn mö ëda ñkpri
öföñ me mböbö emi ëtode enye ke idem ësök mbon udöñö,
13 ndien mudöñö ëkpöñ mö, midiök spirit ënyuñ ëwöñö. Edi
ndusuk mbia-idiöñ, me-nyoñ Jew, ësïn ubök nditïñ enyïñ
Öböñ Jesus 'nö memö emi ënyenede midiök spirit, ëte,
14 Mowuk fi ke Jesus emi Paul öquöröde. Ndien owo
itiaba, nditö Sceva, owo Jew, aqua oku kiet, ënam ntre.
15 Ndien idiök spirit öbörö mö, ete, Mödiöñö Jesus, mönyuñ
16 ndiöñö Paul; edi mbufo ëdi manie? Ndien owo emi
enyenede idiök spirit öfrö odoro mö, önyuñ akan mö
17 mbiba, esïn mö ëfeghe ëwöñö ke ufök iferi ye unan. Ndien
kpukpru Me-Jew ye Me-Greek, emi ëduñde ke Ephesus,
ëfiök emi; ndïk önyuñ odoro kpukpru mö, enyïñ Öböñ
18 Jesus önyuñ enyene ukpono. Ndien ediwak mö emi ënïmde
ke akpanikö ëdi, ëdiyarare, ënyuñ ësiak se mö ënamde.
19 Ndien ediwak mö emi ënamde ñkpö idiöñ ëda ñwed mö
ëdi, ëdiföp kiso kpukpru owo: ndien mö ëbat eköm urua
mö, ënyuñ ëkut ëte, edi thousand mbak silver aba ye duop.
20 Ikö Öböñ ököri ke aqua odudu ntem önyuñ akan.
21 Ekem ke ñkpö oro ëbede, Paul 'aduak ke esït ete,
iyesaña ibe ke Macedonia ye Achaia, ika ke Jerusalem,
ete, Ke imö ima ika do, imö inyene ndikut Rome ñko.
22 Ndien ke enye ama öködöñ Timothy ye Erastus, owo iba
kotu mö emi ënamde ñkpö ënö enye, ëka ke Macedonia,
enye ke idemesie osuk etie ke Asia kaña.
23 Ndien ke adaña ini oro aqua ndutïme otïbe abaña Usuñ
24 oro. Koro owo kiet emi ekerede Demetrius, odom silver,
emi anamde mbiët Diana ke silver, önö menam-usö ediwak
25 utom; emi enye okotde mö ëbono ötö kiet, ye kpukpru
menam ubök utom kiet ye mö, önyuñ ödöhö mö, ete,
Mböñ owo, mbufo ëmefiök ëte, ke ubök utom emi ke nyïn
26 ikö inyene nyïn. Mbufo ëmekut ëmenyuñ ëkop ëte,
idige ke Ephesus ikpöñ ikpöñ, edi ayak esisit ke öfuri
Asia, Paul emi emekpe ye ediwak owo, önyuñ akabare

27 mö efep, ete, se ubök owo ënamde idige me-abasi: ndien
idige nte ëkemede ndisuene ubök utom nyïn ikpöñ ikpöñ;
edi nte ëdibatde temple aqua abasi-añwan Diana ke ikpikpu,
ëdinyuñ ësukhörede enye ke aqua ubööñ esie, emi öfuri Asia
28 ye ererïmbot ëtuakde ibuot ënö. Ndien kini mö ëkopde
emi, mö ëfuresït, ënyuñ ëfiori ëte, Diana mbio Ephesus
29 omokpon. Ndien ndutïme öyöhö ke obio: ndien mö
ëmum Gaius ye Aristarchus, owo Macedonia emi ësañade
ye Paul, ënyuñ ëbumere ëduk ke theatre ye esït kiet.
30 Ndien kini Paul oyomde ndiduk ntiene mbiobio, mbet
31 inyïmeke. Ndien ndusuk ikpö mendikara Asia, emi
ëdide mufan esie, ëdööñ ëdibeñe enye, ëte, okuduk ke
32 theatre. Ndien ndusuk ëfiori ñkpö kiet, ndusuk ëfiori
ñkpö efen: koro esop otïmerede; akamba ubak mö
33 inyuñ ifiökke ntak eke mö ëbonode. Ndien mö ësio
Alexander ke otu owo, Me-Jew ënyuñ ënuk enye aka iso.
Ndien Alexander anyan ubök, oyom ndikañ idem 'nö
34 mbiobio. Edi kini mö ëkutde ëte, enye edi Jew, kpukpru
mö ëmen uyo kiet ëfiori ke adaña nte ñkanika iba ëte, Diana
35 mbio Ephesus omokpon. Edi ke ewet-ñwed obio ama
okosuk mbiobio esït, enye ödöhö ete, Mbio Ephesus, anie
owo odu emi mifiökke ite, obio Ephesus edi andikpeme-
temple aqua Diana, ye eke *mbiët* emi otode Jupiter öduö
36 kisöñ? Sia owo mique nte enenide me-ñkpö emi, öfön
37 mbufo ësukhöre esït, ëkunyuñ ëbumere ënam ñkpö. Koro
mbufo ëmeda me-owo emi ëdi, emi midige mendiwo me-
temple, minyuñ idige mendisuñi abasi-añwan nyïn.
38 Edieke Demetrius ye menam-usö emi ëdude ye enye
ënyenede ikö ye owo, mitie-ikpe ëdu, mendikara ënyuñ
39 ëdu: yak mö ëdori kiet eken ikö. Edi ke mbufo ëyomde
40 ñkpö eñwen, esop emi akam odude eyebiere. Koro
ëkeme ndidori nyïn ikö kabaña ndutïme mfïn emi, sia
ntak miduhe; ndien kabaña emi nyïn idikemeke ndinö
41 ntak esop emi. Ndien ke enye ama eketïñ ntem, enye
asuan esop.

20 Ndien ke ndutïme ama okodop, Paul ödööñ ëkot mbet
ëdi, önyuñ eteme mö, ököm mö, önyuñ adakha aka
2 ke Macedonia. Ndien kini enye akasañade ebe ke me-
edem oro, ökönyuñ önöde mö ediwak item, enye edi
3 ke Greece. Ndien kini enye etiede do ke öfiöñ ita,
Me-Jew ënyuñ ëduk odu ëbaña enye, kini enye oyomde

ndisio ñka ke Syria, enye aduak ndifiak ke usuñ Macedonia.
4 Ndien Sopater, *eyen* Pyrrhus, owo Berœa; ye Aristarchus
ye Secundus, nditö Thessalonica; ye Gaius, owo Derbe,
ye Timothy; ye Tychicus ye Trophimus, nditö Asia,
5 ësaña ye enye tutu osim Asia. Edi memö emi ëma
6 ëkebem iso, ënyuñ ëbet nyin ke Troas. Ndien nyin isio
ke Philippi ke musen usörö uyo eke leaven miduhe ëma
ëkebe, inyuñ isim mö ke Troas ke usen ition; nyin inyuñ
itie do usen itiaba.
7 Ndien ke akpa usen urua, kini nyin ibonode ndibuñ
uyo, Paul öquörö ikö önö mö, aduak ndinyöñ mkpöñ;
8 önyuñ etiñ ikö tutu osim ufötokoneyo. Ediwak utuenikañ
9 ënyuñ ëdu ke ubet enyöñ emi nyin ibonode kesit. Ndien
akparawa kiet emi ekerede Eutychus etie ke window,
ökpösöñ idap önyuñ anam enye; ndien nte Paul ödiöñde
diöñ etiñ ikö aka iso, idap akan enye, enye oto ke öyöhö
10 enyöñ ita öduö ke isöñ, ndien mö ëmen enye akpa. Ndien
Paul ösukhöre, öduö ofuk enye, önyuñ afat enye, ete,
Ëkunam ndutime; koro uwem esie odude enye ke idem.
11 Ndien kini Paul ödökde, obuñ uyo, ata, önyuñ etiñ ikö
12 ye mö anyan ini tutu osim usiere, enye önyöñ. Ndien
mö ëda akparawa oro ëdi ye uwem, ndien ëkop idöñesit
eti eti.
13 Edi nyin ibem enye iso idiere ke ubom, isio ika ke
Assos, iduak ndida Paul do nsin ke ubom: koro enye
14 okonimde ntre, aduak ke idemesie ndisaña obot obot. Ndien
ke enye osobode ye nyin ke Assos, nyin ida enye isin ke
15 ubom, isio idi ke Mitylene. Ndien nyin isio do, mkpöñ
isim ikem iso ye Chios; mkpöñ nyin idian ke Samos;
16 ndien ke öyöhö usen ita isim ke Miletus. Koro Paul
akaduakde ndiwat mbe Ephesus, kpañ okubigi ke Asia;
koro enye ösöpde, ete, idu ke Jerusalem ke usen Pentecost,
edieke imö idikemede.
17 Ndien enye etie ke Miletus ödöñ owo ëka ke Ephesus
18 ëkekot nyebiowo ufök Abasi ëtiene enye. Ndien kini mö
ëdide, enye ödöhö mö, ete,
Mbufo ke idemmbufo ëmefiök, ötöñöde ke akpa usen emi
ami ndigide ikpat ke Asia, oruk ido emi ami 'namde kotu
19 mbufo öfuri ini, nte 'namde ñkpö 'nö Öböñ ke ata nsuk-
esit, ye ke möñeyet, ye ke idomo eke öwöröde önö mi oto
20 ke odu Me-Jew: ye nte meñkefegheke nditiñ 'nö mbufo
se ededi, emi odorode udori, 'nyuñ ñkpep mbufo añwa

21 añwa ye ke ufök ke ufök, ñquörö nte ntiense 'nö Me-Jew
ye Me-Greek erikabare esīt ntiene Abasi, ye mbuötidem ke
22 Öböñ nyīn Jesus Christ. Ndien kemi, sese, spirit eyire
mi, ete, ñka ke Jerusalem, mñökke se idiwöröde inö mi
23 do: ke miböhöke Edisana Spirit ödöhöde mi ke kpukpru
24 obio, ete, ñkpököbi ye ukut ëna ënö mi. Edi mbatke
uwem mi ke ñkpö emi ami 'made, man ñkpefeghe itök
mi 'ma, ñkpönyuñ 'nam utom oro Öböñ Jesus önöde mi
25 'ma, ete, ñquörö gospel mfön Abasi. Ndien kemi, sese,
ami möñök nte kpukpru mbufo, emi nsañade kotu mbufo
26 ñquörö Obio *Abasi*, idique iso mi aba. Mödo ami motīm
ndöhö mbufo mñn emi, nte, Ami masana ke iyīp kpukpru
27 owo. Koro meñkefegheke ndiquörö 'nö mbufo öfuri uyo
28 Abasi. Ëkpeme idemmbufo, ye öfuri otu eröñ, emi
Edisana Spirit okonīmde mbufo ke mendise, ete, ëbök
29 ufök Abasi, eke Enye ekedepde ke iyīp Esie. Möñök
nte, ke ami 'ma 'nyöñ, midiök unam ëyeduk kotu mbufo,
30 idinyuñ ituaha otu eröñ mböm; owo ëyenyuñ ëdakha
ëda kotu mbufo, ëtīñ uquañ ikö, ndidudi mbet ëtiene
31 mö. Mbufo ëkpeme ndien, ke ëtide ëte, ke isua ita ami
ñkodopke nditeme kpukpru owo kiet kiet ke okoneyo ye
32 ke uwemeyo ye möñeyet. Ndien kemi mayak mbufo 'nö
Abasi ye ikö mfön Esie, emi ekemede ndinam mbufo
ësöñö ëda, 'nyuñ 'nö mbufo inyene kotu mö emi ënamde
33 mö ësana. Ñkoyomke silver, me gold, me edisīne-ñkpö
34 baba owo kiet. Mbufo ke idemmbufo ëmeñök nte ubök
emi ëkenamde utom, ëñwana se inanade mi, ye mö emi
35 ëdude ye ami. Ke kpukpru ñkpö ami ñkanam se mbufo
ëkpekpebede, man ke erinam utom ntem, mbufo ëkpeñwam
mbio mem-idem, ënyuñ ëti ikö Öböñ Jesus, emi Enye
ödöhöde ete, Öföfön ye owo ndinö, akan ndibö.
36 Ndien ke enye ama eketīñ ntem, enye ötöñö edöñ, öböñ
37 akam ye kpukpru mö. Ndien kpukpru mö ëtua eyet
ökpösöñ, ënyuñ ëwaña Paul ke itöñ, ënyuñ ëtīm enye inua,
38 ëfukhö ëkan kabaña ikö eke enye öködöhöde ete, mö idique
aba iso imö. Ndien mö ësaña ye enye tutu ësīm ubom.

21 Edikem ke nyīn ima ikökpöñ mö, isio, nyīn ineñere iwat
idi ke Cos, ndien mkpöñ isīm Rhodes, ndien ito do idi ke
2 Patara: ndien ke ima ikokut ubom eke oyomde ndibe
3 ñka ke Phœnicia, nyīn idiere, isio. Ndien ke nyīn
ikutde Cyprus, nyīn ikpöñ enye ke ufien, iwat ika ke

Syria, inyuñ ibekhe ke Tyre: koro ëdisloñode ñkpö ke
4 ubom do. Ndien kini nyïn ikutde mbet, nyïn itie do
ke usen itiaba: mö emi ënyuñ ëdöhö Paul ke Spirit,
5 ëte, enye okudïgi ikpat ke Jerusalem. Ekem ke musen
oro ëbede, nyïn idakha ika iso ke isañ nyïn; kpukpru mö
ye iban ye nditö ënyuñ ëda nyïn ëkeyak ke usuñ, tutu
6 nyïn iwörö ke obio: ndien nyïn itöñö edöñ ke esuk, iböñ
akam, inyuñ iköm kiet eken; ndien nyïn idiere ke ubom,
edi mö ëfiak ënyöñ ufök.
7 Ndien kini nyïn iwatde ito ke Tyre, nyïn isïm
Ptolemais; ndien nyïn iköm nditö-ëte, inyuñ idañ ye mö
8 usen kiet. Ndien mkpöñ nyïn idakha do idi ke Cæsarea:
inyuñ iduk ke ufök Philip evangelist, emi ekedide owo
9 itiaba oro kiet, idañ ye enye. Ndien owo emi enyene
nditö-iban inañ, emi midöhö ndö, emi ëtïñde prophecy.
10 Ndien nte nyïn itiede do ke ediwak usen, prophet kiet,
11 ekere Agabus, ösukhöre oto ke Judæa edi. Ndien ke enye
osïmde nyïn, enye emen mböbö Paul, öböp idemesie
ukot ye ubök, ete, Ntem ke Edisana Spirit ödöhö ete,
Ntem ke Me-Jew ke Jerusalem ëdiböp owo emi enyenede
mböbö emi, ëyenyuñ ëyak enye ësïn Me-Gentile ke ubök.
12 Ndien kini nyïn ikopde ñkpö emi, nyïn ye mö emi ëduñde
13 do ibeñe Paul, ite, ökudök aka ke Jerusalem. Ndien
Paul öbörö ete, Nsinam mbufo ëtuade eyet ënyuñ ënamde
esït öduö mi? koro ami mebeñe idemmi, idige ndidu ke
ñkpököbi ikpöñ, edi ndinyuñ ñkpa ke Jerusalem mbaña
14 enyïñ Öböñ Jesus. Ndien ke enye minyïmeke ndikop,
nyïn idop, ite, Yak ënam nte Öböñ amade.
15 Ndien ke musen emi ëbede, nyïn itañ mbiomo nyïn,
16 idök ika ke Jerusalem. Ndien ndusuk mbet nde ëto ke
Cæsarea ësaña ye nyïn, owo Cyprus kiet ekere Mnason
odu ye mö, emi edide owo mbet ötöñöde ke akpa ini, emi
nyïn iditiede ye enye.
17 Ndien ke nyïn isïmde Jerusalem, nditö-ëte ëda nyïn
18 ke idaresït. Ndien mkpöñ Paul asaña ye nyïn aka
19 ndise James; kpukpru nyebiowo ënyuñ ëdu do. Ndien
kini enye ökömde mö, enye obuk önö mö kpukpru
ñkpö kiet kiet eke Abasi akadade enye anam kotu Me-
20 Gentile. Ndien kini mö ëkopde, mö ëtoro Abasi; mö
ënyuñ ëdöhö enye, ëte, Afo omokut, eyen-ëte, adaña
ediwak thousand owo ëdu kotu Me-Jew emi ënïmde ke
akpanikö; kpukpru mö ënyuñ ëfiopesït ëbaña ibet;

21 ndien ẽma ẽsian mõ ẽbaña fi, ẽte, afo ekpep kpukpru Me-
Jew emi ẽduñde kotu Me-Gentile, ete, ẽkpõñ Moses. õnyuñ
ödöhõ mõ, ete, ẽkunĩm nditö mö mbobi, ẽkunyuñ ẽnĩm
22 me-ido emi ẽkam ẽsidude. Ñkpö etie didie ndien? mö
23 iditreke ndikop ete, afo emedi. Nam ndien ñkpö emi
nyĩn itemede fi: Nyĩn imenyene owo inañ emi ẽkekañade
24 akaña; dian idemfo ye mõ, nyuñ nam idemfo asana ye
mõ, nyuñ nõ okuk kibuot mö, man mõ ẽkporo idet mõ:
kpukpru owo ẽyenyuñ ẽfiök ẽte, se ẽdöhõde ẽbaña fi idige
akpanikö: edi ẽkut ẽte, afo ke idemfo omotĩm asaña, önyuñ
25 onĩm ibet. Edi ama edi Me-Gentile emi ẽnĩmde ke
akpanikö, nyĩn ikewet, inõ uyo ite, ẽkpeme idemmõ ke
se ẽwade ẽnö ndem, ye iyĩp, ye se ẽyĩride yiri, ye use.
26 Ndien Paul ada me-owo oro, ndien mkpõñ anam idemesie
asana ye mõ, õnyuñ oduk ke temple, asian ete iyenĩm
musen erinam idem ẽsana, tutu ẽdiwa uwa kibuot
kpukpru mö kiet kiet.
27 Ndien kini musen itiaba ẽkperede ndikure, Me-Jew emi
ẽtode ke Asia, kini mö ẽkutde enye ke temple, ẽdemere
28 õfuri otu owo, ẽnyuñ ẽmum enye, ẽfiori ẽte, Mbio Israel,
ẽnyaña: Emi edi owo oro ekpepde kpukpru owo ke
kpukpru ebiẽt ndibiõñõ mbiobio, ye ibet, ye ebiẽt emi:
ndien ñko ñko enye ökönyuñ ada Me-Greek oduk ke
29 temple, õnyuñ asabare edisana ebiẽt emi. Koro sia mö
ẽkekutde Trophimus, owo Ephesus, asañade ke obio ye
30 enye, mö ẽse ẽte, Paul ama ada enye oduk ke temple. Ndien
õfuri obio otĩme, mbiobio ẽnyuñ ẽfeñe ẽkebono ötõ kiet:
mö ẽnyuñ ẽmum Paul, ẽdudi enye ẽwörõ ke temple:
31 ẽnyuñ ẽberi usuñ idaha oro. Ndien nte mõ ẽyomde
ndiwot enye, etop osĩm akamba ẽtubom mbon-eköñ, ete,
32 õfuri Jerusalem otĩme. Ndien idaha oro enye ada mbon-
eköñ ye me-centurion, efeghe õsukhõre ebĩne mõ: ntre
kini mö ẽkutde akamba ẽtubom ye mbon-eköñ, mõ
33 ẽtre ndimia Paul. Ndien akamba ẽtubom asaña ekpere,
omum enye, õnyuñ ödõhö ete, ẽda ñkpököbi iba ẽköbi
enye; önyuñ obup ete, Enye edi anie, nso ke enye
34 akanam. Ndien ndusuk ẽfiori ñkpõ kiet, ndusuk ñkpö
efen ke otu owo oro: ndien ke ndutĩme minyĩmeke enye
otĩm õfiök ñkpö, enye ödöhõ ete, ẽda enye ẽduk ke ufök
35 mbon-eköñ. Ndien nte enye osimde ke udĩgukot, õwörõ
nto mbon-eköñ ẽmende enye kabaña ibumere otu owo;
36 koro otu mbiobio ẽtienede, ẽfiori ẽte, Ẽsio enye ẽfep.

37 Ndien kini ëyomde ndida Paul nduk ke ufök mbon-
ekööñ, enye ödöhö akamba ëtubom, ete, Me eyenyime ntiñ
ikö 'nö fi ? Ndien enye öbörö ete, Nte afo ömöfiök usem
38 Greek ? Nte afo udige owo Egypt emi ekebemde usen
emi iso edemere nsöñ-ibuot, önyuñ ada mewot-owo
39 thousand inañ öwörö ke desert ? Edi Paul öbörö ete,
Ami ndi Jew, owo Tarsus, obio Cilicia, ndi owo obio emi
mikprike : ndien mebeñe fi, nte, yak ntiñ 'nö mbiobio.
40 Ndien kini enye onyïmede, Paul ada ke udïgukot, emenere
ubök önö mbiobio : ndien kini uyom odobode eti eti, enye
etiñ önö mö ke usem Hebrew, ete,

22 Nditö-ëte ye mëte, ëkop ikö erikañ idem eke ami ñkañde
'nö mbufo.
2 Ndien ke mö ëkopde nte enye etiñde usem Hebrew, mö
ëdop ëkan : ndien enye ödöhö ete,
3 Ami ndi Jew, ñkamana ke Tarsus ke Cilicia, edi ëkebök
mi ke obio emi, ke ukot Gamaliel, ënyuñ ëkpep mi ke
ökpösöñ ido ibet mëte nyïn, ami ñkönyuñ mfibe ufup
4 'nö Abasi, kpa nte kpukpru mbufo ëfibede mfïn emi : ami
ñkönyuñ ñköbö Usuñ emi tutu osïm mkpa, ñköbi iren ye
5 iban ñko, nsïn ke ufök-ñkpököbi. Nte aqua oku ye
kpukpru nyebiowo ënyuñ ëdide mentiense : emi mböde
mö ñwed 'nö nditö-ëte, 'nyuñ nsaña ñka ke Damascus,
ndida mö emi ëdude do nde ndi ke Jerusalem ke ñkpököbi,
6 man ënö mö ufen. Ekem nte ami nsañade ke usuñ mi,
ñkpere Damascus, ke ñkpö nte uföt uwemeyo, ökpösöñ
uñwana asiakha oto ke enyöñ ayama akan mi okuk.
7 Ndien ami nduö ke isöñ, ñkop uyo ödöhöde mi, ete, Saul,
8 Saul, nsinam afo ököböde Mi ? Ndien ami mbörö nte,
Afo edi anie, Ôböñ ? Ndien Enye ödöhö mi, ete, Ami ndi
9 Jesus eyen Nazareth, emi afo ököböde. Ndien mö emi
ëdude ye ami ëkut uñwana ke akpanikö, edi mö ikopke
10 uyo Esie emi etiñde ye ami. Ndien ami ndöhö nte, Ami
ndinam nso, Ôböñ ? Ndien Ôböñ öbörö mi, ete, Dakha
kenyöñ, ka ke Damascus ; do ke ëditeme fi ëbaña kpukpru
11 ñkpö oro ënïmde ënö fi ndinam. Ndien ke ami meñ-
kemeke ndikut usuñ oto ke uyama uñwana oro, mö emi
ëdude ye ami ëmum mi ubök ësaña, ndien ami nduk ke
12 Damascus. Ndien owo kiet ekere Ananias, owo emi
anamde ñkpö önö Abasi nte ibet etemede, emi önyuñ
öwöröde eti etop kotu kpukpru Me-Jew emi ëduñde do,

13 etiene mi, ada ekpere mi, önyuñ ödöhö mi, ete, Eyen-
ëte, Saul, kut usuñ. Ndien ke idem ñkanika oro ami
14 'menere enyïn ñkut enye. Ndien enye ödöhö ete, Abasi
mëte nyïn ama onïm ete, afo öfiök uduak Esie, önyuñ
okut Enye emi enende, önyuñ okop uyo emi otode Enye
15 ke inua. Koro afo eyedi ntiense Esie önö kpukpru owo,
16 abaña se afo okokutde ökönyuñ okopde. Ndien nsinam
naña afo ebïgide? Dakha kenyöñ, kana baptism, nyuñ
17 yet midiöñkpö fo fep, ke erikot enyïñ Esie. Ekem kini
ami mfiakde ñka ke Jerusalem, nte ntiede ke temple
18 mböñ akam, ñkokut Enye ke ñkukut etïñde ye ami,
ete, Söp ukot, nyuñ wara dakha ke Jerusalem: koro
mö midikopke ikö ntiense oro afo ödöhöde abaña
19 Mi. Ndien ami ndöhö nte, Öböñ, mö ke idemmö
ëfiök ëte, ami ñkesïn ke uför-ñkpököbi 'nyuñ 'mia ke
kpukpru synagogue mö emi ëbuötde idem ye Afo:
20 ndien kini ëduökde iyïp Stephen ntiense Fo, ami nkada
do, 'nyïme, 'nyuñ ñkpeme öföñidem mö emi ëwotde enye.
21 Ndien Enye ödöhö mi, ete, Dakha: koro ami möñ ndöñ fi
aka anyan usuñ etiene Me-Gentile.
22 Mö ëkpañ utöñ ënö enye tutu osïm ikö emi; ndien mö
ëmenere uyo mö ëte, Sio oruk owo emi ke ererïmbot fep:
23 ifönke enye odu uwem. Ndien nte mö ëfioride, ënyuñ
ësioñode öföñidem mö, ënyuñ ëtopde ntan ke enyöñ,
24 akamba ëtubom önö uyo ete, ëda enye ëduk ke ufök
mboneköñ, ete, ëdomo enye ke erimia, man enye öfiök
25 ntak eke mö ëfioride enye ntem. Ndien kini mö ëböpde
enye ke uruk, Paul ödöhö centurion emi adade do, ete,
Me enen fi ndimia eyen Rome emi ikö mibiomke enye?
26 Ndien kini centurion okopde ikö oro, enye etiene akamba
ëtubom, ödöhö enye, ete, Afo ekere ndinam nso? koro
27 owo emi edide eyen Rome. Ndien akamba ëtubom edi
edidöhö enye, ete, Sian mi, nte afo edi eyen Rome? Ndien
28 enye ete, Ih. Ndien akamba ëtubom ödöhö ete, Ami
ñkada ediwak okuk ndep itie-eyen obio emi. Ndien Paul
29 ödöhö ete, Edi ami ñkamana nte eyen Rome. Ndien
mö emi ëyomde ndidomo enye ëdakha ëkpöñ enye
idaha oro: akamba ëtubom önyuñ efeghe ndïk, kini enye
öfiökde ete, enye edi eyen Rome, koro enye ököböpde
enye.
30 Edi mkpöñ, ke enye oyomde ndifiök akpanikö ke se
Me-Jew ëdoride enye, atat enye, önyuñ okot ikpö oku

ye ōfuri esop ēbono ötö kiet, önyuñ ada Paul ösukhöre
okonīm kiso mö.

23 Ndien Paul owuk enyīn ese esop önyuñ ödöhö ete,
Nditö-ēte, 'ma ndu uwem kiso Abasi nte esīt mibiomke mi
2 tutu osīm mfīn emi. Ndien Ananias aqua oku ödöhö mö
3 emi ēdade ēkpere, ete, ēmia enye inua. Ndien Paul ödöhö
enye, ete, Abasi eyemia fi, afo ibibene emi ēyetde ndom:
nte afo etie ekpe ikpe mi nte ibet etemede, önyuñ ōdöhö
4 ete, ēmia mi, nte ibet akpande? Ndien mö emi ēdade
ēkpere ēdöhö ēte, Nte afo emesuene aqua oku Abasi?
5 Ndien Paul ödöhö ete, Nditö-ēte, mfiökke nte enye edi aqua
oku: koro ēmewet ēte, Ēkutīñ idiök ikö ēdian andikara
6 mbiobio fo. Edi kini Paul okutde ete, ubak kiet ēdi Me-
Sadducee, ubak eken ēnyuñ ēdi Me-Pharisee, enye ofiori
ke esop ete, Nditö-ēte, ami ndi Pharisee, eyen Me-
Pharisee: kabaña idori-enyīn ye eriset mekpa-mkpa ke
7 ēkot mi ikpe. Ndien kini enye ödöhöde ntem, eneni otībe
kotu Me-Pharisee ye Me-Sadducee: esop ēnyuñ ēbakhare.
8 Koro Me-Sadducee ēdöhö ēte, eriset ke mkpa iduhe, angel
me spirit inyuñ iduhe: edi Me-Pharisee ēnyīme ēte,
9 mbiba ēdu. Ndien aqua ndutīme otībe: ndusuk me-
scribe ke ñkañ Me-Pharisee ēnyuñ ēdakha kenyöñ ēneni
ēte, Nyīn ique idiök ñkpö ye owo emi: ndien ekpedi nte
10 spirit me angel etīñde ikö ye enye? Ndien ke aqua eneni
otībede, akamba ētubom efeghe mbak mö ēdiwai Paul
mbak mbak, önyuñ ödöhö mbon-eköñ, ete, ēsukhöre,
ēkesio enye ke uföt mö ke ñkanubök, ēda enye ēduk ke
ufök mbon-eköñ.

11 Ndien ke okoneyo eke etienede Öböñ ada enye ke ñkañ,
ödöhö ete, Söñ esīt: koro nte afo eketīñde ikö ntiense
abaña Mi ke Jerusalem, ntre ke afo enyene nditīñ ikö
ntiense ke Rome ñko.

12 Ndien ke eyo esierede, Me-Jew ēduk odu, ēwuk
idemmö ke isuñi, ēte, ididiaha ñkpö idinyuñ iñwöñke
13 ñkpö, iböhöke ini iwot Paul. Ndien mö emi ēdukde odu
14 emi ēbe owo aba. Mö ēnyuñ ētiene me-oku ye nyebiowo,
ēte, nyīn ima iwuk idemnyīn ke ökpösöñ isuñi ite, iditabike
15 ñkpö tutu nyīn iwot Paul. Mödo yak mbufo ye esop
ētīñ ye akamba ētubom, ēte, enye ada Paul etiene mbufo,
nte ñkpö emi mbufo ēyomde nditīm ñkpe ikö esie ñkan:
ndien nyīn, ke enye mikpereke kaña, imebeñe idem ndiwot

16 enye. Edi eyeneren eyen-eka Paul añwan okop nte mö
ēdībede ēbet enye, önyuñ edi ediduk ke ufök mbon-eköñ
17 akasian Paul. Ndien Paul okot centurion kiet edi, ete,
Da akparawa emi tiene akamba ētubom: koro enye
18 enyenede se etīñde önö enye. Ntre enye ada enye etiene
akamba ētubom, ete, Paul, owo-ñkpököbi oro, okot mi
ntiene enye, önyuñ ebeñe mi, ete, nda akparawa emi
19 ntiene fi, koro enye enyenede se etīñde önö fi. Ndien
20 akamba ētubom omum enye ubök, esekhere ada, önyuñ
obup enye ikpöñ, ete, Nso ke afo enyene nditīñ 'nö mi?
Ndien enye öbörö ete, Me-Jew ēmediomi ēte, iyebeñe
fi ada Paul ösukhöre edi ke esop mkpöñ, nte ñkpö eke
21 afo oyomde nditīm mbup mbaña enye ñkan. Mödo afo
kunyīme unö mö: koro owo mö, ēbe aba, ēdībede
ēbet enye, emi ēwukde idemmö ke isuñi ēte, ididiaha ñkpö
idinyuñ iñwöñke ñkpö tutu iwot enye: ndien kemi mö
22 ēmebeñe idem, ke ēbet uyo fo. Ntre akamba ētubom
ayak akparawa oro önyöñ, owuk enye, ete, Kutīñ unö
23 ndomo owo kiet, ete, afo ama asian mi ñkpö emi. Ndien
enye okot centurion iba ētiene enye, önyuñ ödöhö mö,
ete, Ētīm mbon-eköñ ikie iba ndika ke Cæsarea, ye mbon
horse aba ye duop, ye mbon eduat ikie iba, ke öyöhö
24 ñkanika ita ke okoneyo: ēnyuñ ēda me-horse édi, man
ēdori Paul ke edem mö, ēda enye ke ifure ētiene Felix
25 andikara. Enye önyuñ ewet ñwed ntem ete:
26 Claudius Lysias ewet önö ata eti Ōböñ Felix, ököm
27 enye. Me-Jew ēmum owo emi, ēyom ndiwot, edi ami nda
mbon-eköñ mbīne mö, 'nyuñ 'nyaña enye, ke ñkopde nte
28 enye edi eyen Rome. Ndien ke nyomde ndifiök ntak
eke mö ēdoride enye ikö, ami nda enye nsukhöre ñka esop
29 mö: ami 'nyuñ ñkut nte mö ēdoride enye ikö ēbaña ibet
mö, edi idorike enye baba ikö kiet eke odotde mkpa me
30 ñkpököbi. Ndien kini ēsiande mi, ēte, mö möñ ēduk
odu ēbaña owo emi, ñwara 'nö enye ēsök fi, mö-
nyuñ ndöhö mendidori enye ikö, nte, mö ēditīñ
kiso fo.
31 Ntre mbon-eköñ ēda Paul, nte ēketemede mö. ēdi ke
32 okoneyo ke Antipatris. Edi mkpöñ mö ēfiak ēdi ke ufök
33 mbon-eköñ, ēyak mbon horse ēda enye ēka: ndien kini
mö ēdide ke Cæsarea, mö ēnö andikara ñwed oro, ēnyuñ
34 ēnīm Paul kiso esie. Ndien kini enye okotde ñwed, enye
obup esien eke enye otode; ndien kini enye öfiökde ete,

35 enye oto ke Cilicia, enye ödöhö ete, Kini mö emi ēdorīde
fi ikö ēma ëdi, nyekop ikö fo: enye önyuñ ödöhö ete,
ëkpeme enye ke aqua ufök Herod.

24 Ndien kini usen ition ëkebede, Ananias aqua oku ye
ndusuk nyebiowo ësukhöre ëdi, owo udön-ikö kiet, ekere
Tertullus, önyuñ asaña ye mö; ndien mö ëtiñ ikö ye andi-
2 kara ëdori Paul. Ndien kini ëkotde enye edi, Tertullus
ötöñö ndidori enye ikö, ete,
Sia otode ke afo nyīn imokut ata emem, ekikere fo
3 önyuñ eneñerede se idiöide ke edem emi, nyīn imonyīme
emi ke kpukpru usuñ ye ke kpukpru ebiët, ata eti Felix,
4 inyuñ iköm fi. Edi, man ñkufek fi aba, mekpe fi ubök
5 ndikop esisit ikö nyīn ke mfön-ido fo. Koro nyīn ima
ikut ite, owo emi edi owo afaniköñ, ye andidemere nsöñ-
ibuot kotu kpukpru Me-Jew emi ëdude ke öfuri ererīmbot,
6 önyuñ edi ëtubom kiet ke ñka Me-Nazarene: emi ñko ñko
odomode ndisabare temple: emi nyīn inyuñ imumde:
8 ndien ke afo ke idemfo obupde, afo eyekeme ndifiök
9 kpukpru ñkpö emi nyīn idoride enye. Ndien Me-Jew
ënyuñ ëdian uyo ëdori enye ikö ëte, ñkpö emi ëdi ntre.
10 Ndien kini andikara anamde idiöñö önö enye, ete, etiñ
ikö, Paul öbörö ete,
Ke emi mfiökde nte afo edi ebierikpe önö edem emi ke
11 ediwak isua, ami menemesït ndikañ idem: sia afo ekeme-
de ndifiök ete, ibehe usen duopeba nte ami ñködök
12 ñka Jerusalem ndituak ibuot *'nö Abasi*: mö inyuñ ique
nte ami 'nenide ye owo ekededi ke temple, me nte ndemerede
13 otu owo, me ke me-synagogue, me ke obio. Mö inyuñ
ikemeke ndiwut fi, ete, ñkpö oro mö ëdoride mi ëdi
14 akpanikö. Edi ami monyīme emi 'nö fi, nte, ke Usuñ oro
mö ëkotde ñka eke ënīmde idemmö isio, ntre ke ami 'nam
ñkpö 'nö Abasi mēte nyīn, 'nyuñ 'nīm kpukpru ñkpö eke
ësañade ye ibet ye se ëwetde ke me-prophet ke akpanikö:
15 'nyuñ ñdori enyīn ke Abasi nte, ndinen owo ye mö emi
minenke ëyeset ke mkpa, emi mö ke idemmö ënyuñ
16 ëdoride enyīn ëbaña. Ami 'nyuñ 'ñwana kpukpru ini
ndinyene esït emi mitöhöke ye ami ke se 'namde 'nö Abasi
17 ye owo. Ndien kini ediwak isua ëbede, ami ndi ndinö
18 obio mi enö, ndinyuñ ñwa uwa: ndien ke 'namde oro,
mö ëkut mi ke temple, ke 'namde idemmi asana, baba otu
owo me ndutīme iduhe: edi enyene ndusuk Me-Jew emi

19 ētode ke Asia—emi ēkpedude mi kiso fo, ēdidori mi ikö,
20 edieke mö ënyenede se ibañade mi. Midige ntre, yak me-
owo emi ēdöhö idiöñkpö eke mö ēkutde ke ami, kini ndade
21 kiso esop, ke miböhöke ke uyo kiet emi ami mfioride, kini
ndade kuföt mö, nte, Edi kabaña eriset ke mkpa ke ēkot
mi ikpe kiso mbufo mfīn emi.
22 Edi Felix, koro enye öfiökde Usuñ oro akan, ödöhö mö,
ete, ēbet, ete, Kini Lysias akamba ētubom ama ösukhöre
23 edi, nyebiere ikö mbufo. Enye önyuñ ödöhö centurion, ete,
ekpeme enye nte owo-ñkpököbi, edi yak öfön ido ye enye:
ökunyuñ akpan ufan esie ekededi ndinam ñkpö 'nö enye.
24 Ndien ke ndusuk usen ëbede, Felix edi ye Drusilla
ñwan esie, emi edide ñwan Jew, okot Paul edi, önyuñ
25 okop enye nte abañade mbuötidem ye Christ Jesus. Ndien
nte enye ekpede abaña edinen ido, ye edifara idem, ye
ikpe eke edidide, aqua ndīk anam Felix, enye önyuñ
ödöhö ete, Dakha okuo kemi; 'ma 'nyene eti ifet, nyekot
26 fi etiene mi. Enye önyuñ odori enyīn ete, Paul eyenö imö
okuk: mödo enye awakde ndidöñ ēkekot Paul, önyuñ
27 eneme ye enye. Edi ke isua iba ëma ēkeyöhö, Porcius
Festus ada itie Felix: ndien Felix, ke oyomde Me-Jew
ēnen iso ye enye ökpöñ Paul ke ñkpököbi.

25 Ekem Festus, kini enye edide ke esien oro, ama önyuñ
etie ke usen ita, adakha ke Cæsarea ödök aka ke
2 Jerusalem. Ndien ikpö oku ye ikpö owo Me-Jew ētīñ
3 ikö ye enye ëdian Paul; ēbeñe enye, ēte, ada ye mimö
obiom enye ikpe, ödöñ ēdida enye ēdi ke Jerusalem; mö
4 ēbet ndiwot enye ke usuñ. Edi Festus öbörö ete,
ke ēkpeme Paul ke ñkpököbi ke Cæsarea, önyuñ ödöhö
5 ete, ke imö ke idemimö imönyuñ iyom ndika do. Enye
ödöhö ñko ete, Mödo yak ikpö owo kotu mbufo ēsukhöre
ētiene mi, ndien edieke owo oro enyenede ndudue ekededi,
yak mö ēdori enye ikö.
6 Ndien kini enye etiede ye mō ibehe usen itiaeta me
duop, enye ösukhöre aka ke Cæsarea; ndien mkpöñ enye
7 etie ke itie-ikpe, önyuñ ödöhö ete, ēda Paul ēdi. Ndien
kini enye edide, Me-Jew emi ēkesukhörede ēto ke Jeru-
salem ēdi ēdida ēkanare enye ēkuk, ēdori enye ediwak
mkpösöñ ikö, emi mö mikemeke ndiwut ete ēdi akpanikö;
8 ndien Paul akañ idemesie ete, Ami ñkeduehe ibet Me-Jew,
9 me temple, me Cæsar. Edi Festus, ke oyomde Me-Jew

ēnen iso ye enye, öbörö Paul, ete, Me afo omonyïme
ndidök ñka ke Jerusalem, man ēkpe ikpe fo do kabaña
10 me-ñkpö emi kiso mi? Edi Paul öbörö ete, Ami nda
ke itie-ikpe Cæsar, emi odotde ndikpe ikö mi do: ñkanamke
11 Me-Jew baba idiök ñkpö, nte afo otïmde öñök. Mödo
ami 'ma ndi anam-idiöñkpö, 'ma 'nyuñ 'nam ñkpö ekededi
emi odotde mkpa, nsuaha ndikpa: edi ke baba ñkpö kiet
eke mö ēdoride mi midige akpanikö, owo eke ekemede
12 ndiyak mi 'nö mö iduhe. Motomo ubök Cæsar. Ekem
ke Festus okoduk odu ye esop, enye öbörö ete, Afo om-
otomo ubök Cæsar: afo eyeka kiso Cæsar.
13 Ekem ke ndusuk usen ëbede, Agrippa edidem ye
14 Bernice ēdi ke Cæsarea ēdiköm Festus. Ndien nte mö
ētiede do ediwak usen, Festus onïm ikö Paul kiso edidem,
15 ete, Owo kiet odu emi Felix ökpöñde ke ñkpököbi: ndien
kini ami ndude ke Jerusalem, ikpö oku ye nyebiowo Me-
Jew ësian mi ëbaña enye, ēnyuñ ēkpe mi ubök, ēte, mbiom
16 enye ikpe. Ndien ami mbörö mö, nte, Idige ido Me-
Roman ndiyak owo ekededi 'nö, tutu owo emi ëdoride
enye ikö edikut mendidori enye ikö iso ye iso, önyuñ
17 enyene ifet ndikañ idem ke ñkpö emi ëdoride enye. Mödo
kini mö ēbonode ötö kiet mi, ami mbïgike, edi mkpöñ
18 ntie ke itie-ikpe 'nyuñ ndöhö nte, ëda owo oro ëdi. Edi
kini mendidori enye ēdakhade ëda, mö idorike enye oruk
19 ikö oro ami ñkesede; edi ētïñ ndusuk ikö ēdian enye
ëbaña ido Abasi mö, ye owo kiet emi ekerede Jesus, emi
akpade, emi Paul ödöhöde ete, Enye ke odu uwem.
20 Ndien kini mentïmke mñök nte ñkpöduñörede ñkpö emi,
mbup Paul me enye onyïme ndika ke Jerusalem man
21 ëkpe ikpe esie do kabaña ñkpö emi. Edi kini Paul
ödöhöde ete, ēnïm imö ënö ikpe Cæsar, ami ndöhö nte,
22 ëkpeme enye tutu ami ndinö enye ësök Cæsar. Ndien
Agrippa ödöhö Festus, ete, Ami nde mkpama ndikop uyo
owo oro ke idemmi. Festus ete, Mkpöñ afo eyekop uyo
esie.
23 Ntre mkpöñ, kini Agrippa ye Bernice ëdide ye aqua
uböñ, ēnyuñ ēduk ke itie-ikpe, ye mētubom mbon-
24 eköñ, ye ikpö owo obio, Festus ödöhö ete, ëda Paul
ēdi. Ndien Festus ödöhö ete, Edidem Agrippa, ye kpukpru
owo emi ēdude ye nyïn mi, mbufo ēmekut owo emi kpukpru
mbiobio Me-Jew ëbeñede mi ëbaña enye, ke Jerusalem
25 ye mi ñko, ēñori ēte, enye idotke ndidu uwem aba. Edi

amî ñkut nte enye ikanamke baba ñkpö kiet eke odotde
mkpa : ndien koro enye ke idemesie otomode ubök Cæsar,
26 maduak ndinö enye ëka. Ndien 'nyeneke akpan ñkpö
eke ñwetde 'nö öböñ mi mbaña enye. Mödo 'ma nda
enye 'nîm kiso mbufo, akpan akpan kiso fo, edidem
Agrippa, man, ke ëdomode enye ëma, ñkpenyene se
27 ñwetde. Koro etiede mi nte ndisîme ñkpö ndinö owo-
ñkpököbi ëka, ke mensianke se ëdoride enye.

26 Ndien Agrippa ödöhö Paul, ete, Ëyak fi öbörö abaña
idemfo. Ndien Paul anyan ubök akañ idem ete,
2 Esît enem mi, edidem Agrippa, emî ndikañde idemmi
kiso fo mfîn emi, mbaña kpukpru ñkpö emî Me-Jew
3 ëdoride mi : akpan akpan koro afo otîmde öñiök
kpukpru ido ye ikö Me-Jew : mödo mekpe fi ubök, nte,
4 okop ikö mi ke ime. Ido uwem mi toto ke uyen mi, emi
ndude ötöñöde ke eritöñö kotu mbiobio mi, ye ke Jerusalem,
5 kpukpru Me-Jew ëñiök ; mö ënyuñ ëñiök ëbaña mi toto ke
eritöñö, ke mö ëmade nditîñ, nte ndude uwem nte Pharisee
6 ke ido mö oro ëtîmde ënam ido Abasi nyîn. Ndien kemi
mada *mi*, man ëkpe ikpe ye ami ëbaña idori-enyîn uñwöñö
7 oro Abasi ököñwöñöde önö mëte nyîn ; *kpa uñwöñö* emi
me-esien duopeba ëñiopde esît ënam ñkpö ënö Abasi okoneyo
ye uwemeyo, ëdori enyîn ëte, iyekut. Ndien kabaña
8 idori-enyîn emi, O edidem, Me-Jew ëdori mî ikö. Nsinam
mbufo ësede ëte, ebe erinîm ke akpanikö edieke Abasi
9 anamde mekpa-mkpa ëset ? Ke akpanikö amî ñkekere
ke idemmi nte, ñkpanam ediwak ñkpö ndibiat enyîñ Jesus
10 eyen Nazareth. Ami 'nyuñ 'nam emi ke Jerusalem : ndien
ke mböde ikpö oku odudu, ami nsîn ediwak nti owo ke
11 ufök-ñkpököbi, ndien, kini ëwotde mö, ami 'nyîme. Ndien
ke ediwak ini ke erinö mö ufen ke kpukpru me-synagogue,
ami 'ñwana ndisîn mö ësuñi Abasi ; ndien ke ntiede
idat idat ye mö, amî ñkököbö mö tutu osîm isen obio.
12 Ndien nte ami ndade odudu ye uyo ikpö oku nsaña ñka
13 ke Damascus ke utom emi, ke uföt uwemeyo, O edidem,
ami ñkut ke usuñ uñwana eke otode ke enyöñ, esem akan
utîn, önyuñ ayama akanare mi ye mö emi ësañade ye ami
14 okuk. Ndien kini kpukpru nyîn iduöde ke isöñ, ami ñkop
uyo eke ödöhöde mi ke usem Hebrew, ete, Saul, Saul,
nsinam afo ököböde Mi ? ösöñ fi ndîtîga ñkpö-ukîm-

15 enañ. Ndien ami mbup nte, Afo edi anie, Öböñ ? Ndien
16 Öböñ ödöhö ete, Ami ndi Jesus emi afo ököböde. Edi
dakha kenyöñ, nyuñ da ke ukot fo : koro kabaña ñkpö
emi ke Ami nyarare idem 'nö fi, nte, 'nīm fi ke asañutom
ye ntiense kabaña ñkpö oro afo okutde Mi, ye ke
17 ñkpö oro Ami ndiyararede Idem 'nö fi kesīt : ke erisio
fi ke ubök mbiobio ye ke eke Me-Gentile, emi ami
18 ndöñde fi etiene mö, nditat mö enyīn, man mö ëkabare
ëkpöñ ekīm ëduk ke uñwana, ënyuñ ëkpöñ odudu Satan
ëtiene Abasi, man mö ënyene eridahado ke midiöñkpö,
ye udeme kotu mö emi ënamde ësana oto ke mbuöt-
19 idem ye Ami. Mödo, O edidem Agrippa, ami ñkösöñke
20 ibuot ye ñkukut heaven : edi ñquörö 'nö mö ke Damascus
kaña, ye ke Jerusalem, ye ke öfuri isöñ Judæa, ye kotu
Me-Gentile nde, nte, ëkabare esīt ëtiene Abasi, ënyuñ
21 ënam se ekemde erikabare esīt. Kabaña ñkpö emi Me-
22 Jew ëmum mi ke temple, ëdomo ndiwot mi. Edi ke
'nyenede erinyaña oto ke Abasi, ami ndu uwem nsīm mfīn
emi, ami 'nyuñ ntīñ ikö ntiense 'nö ñkpri owo ye ikpö,
ntīñke ndomo ikö kiet ke miböhöke se me-prophet ye
23 Moses ëkedöhöde ëte eyedi : nte Christ enyenede ndi-
kut ukut, ye nte Enye ke eriset ke mkpa edibemde iso
öquörö uñwana önö mbiobio oro ye Me-Gentile ñko.
24 Ndien nte enye akañde idem ntem, Festus ödöhö ke
ökpösöñ uyo ete, Paul, idat ke anam fi ; uwak erikpep-
25 ñkpö fo esīn idat anam fi. Edi Paul ödöhö ete, Idat
inamke mi, ata eti Festus ; edi ami ntīñ ikö akpanikö
26 ye eti ibuot. Koro edidem, emi ami ntīmde ntat inua
ntīñ ye enye, öfiökde abaña ñkpö emi : koro motīm mfiök
nte, ndomo ñkpö emi kiet idībeke enye : koro mikenamke
27 ñkpö emi ke ndībe. Edidem Agrippa, nte afo omonīm
28 me-prophet ke akpanikö ? Möfiök nte afo omonīm. Ndien
Agrippa ödöhö Paul, ete, Kpa ke eritīñ ye ami esisit,
29 afo akpama ndinam mi ndi Christian. Ndien Paul ödöhö
ete, Edide ke esisit me edide ke ediwak, idige afo
ikpöñ edi kpukpru owo emi ëkopde mi mfīn emi
ëkpekam ëkabare ëdi nte emi ami ndide, ke miböhöke
ñkpököbi emi.
30 Ndien edidem, ye andikara, ye Bernice, ye mö emi
31 ëtiede ye mö ëdakha kenyöñ, ndien ke mö ëma ëkewöñöre
ëda, mö ëneme kiet ye eken, ëte, Owo emi inamke ñkpö
32 eke odotde mkpa me ñkpököbi. Ndien Agrippa ödöhö

Festus, ete, Ëkpesana owo emi ëyak, ke enye mikpotomoke
ubök Cæsar.

27 Ndien ke ënīmde ëte, nyīn ikpawat ika ke Italy, mö
ëyak Paul ye ndusuk mbon-ñkpököbi eñwen ënö centurion
2 kiet ekere Julius, ke ñka Augustus. Ndien nyīn idiere
ke ubom Adramyttium kiet, eke oyomde ndika ke me-
ebiët ke mben Asia, inyuñ isio, Aristarchus, owo Thessa-
3 lonica ke Macedonia, önyuñ odu ye nyīn. Ndien mkpöñ
nyīn idian ke Sidon : ndien Julius öfön ido ye Paul, ayak
enye aka ekese mufan esie önyuñ enem idemesie esīt.
4 Ndien nyïn isio do iwat ke mben Cyprus emi ofim otode,
5 koro ofim akpande nyīn. Ndien ke nyīn ima ikewat
ibe inyañ eke ekemde ye Cilicia ye Pamphylia, idi ke Myra,
6 *obio kiet* ke Lycia. Ndien centurion okut ubom Alexandria
kiet do, eke oyomde ndisio ñka ke Italy ; ndien enye esīn
7 nyīn kesīt. Ndien ke nyīn ima ikewat suñ ke ediwak usen,
inyuñ iñwanade idi ke ebiët emi ekemde ye Cnidus, koro
ofim minyīmeke aba, nyīn iwat ke mben Crete emi ofim
8 otode, ke ebiët emi asakde iso ese Salmone ; ndien ke
erinam ökpösöñ utom nyīn iwat ke mben esie, idi ke ebiët
kiet, ekere Ediye Itie-ubom ; obio Lasea ekpere do.
9 Ndien ke ima iköduök anyan ini, uwat önyuñ ödiök, koro
10 ini Eritre-udia ama ekebe, Paul eteme mö, ete, Mböñ owo,
mokut nte mblara eyedu ke uwat emi, ñkpö eyenyuñ atak,
idige se ëdöñöde ke ubom ye ubom ke idemesie ikpöñ, edi
11 uwem nyīn ñko. Edi centurion okop uyo ëtubom ye
enyene-ubom akan nte okopde ñkpö oro Paul ödöhöde.
12 Ndien koro itie-ubom mikemke nditie ke ini etuep
akamba ubak owo ëdöhö ëte, ësio, me ëkpekam ësīm
Phœnix, itie-ubom kiet ke Crete emi esede edem edere
13 ye usuk usiakha-utīn, ënyuñ ëtie ke ini etuep do. Ndien
kini ofim usuk ofīmede suñ, mö ëse ëte, imokut se iyomde,
14 ënyuñ ëkot uquak ëwat ke mben Crete, ëkpere esuk. Edi
ibīgike bīgi, oyobio emi ekerede Euraquilo oto ke obot
15 ösukhöre ebere : ndien ke omumde ubom, ubom minyuñ
ikemeke ndibiök ofim, nyīn isana iyak inö enye, enye
16 önyuñ abara nyīn. Ndien ke iwatde ke edem ekpri
isuo, ekere Cauda, nyīn ikeme ke ökpösöñ utom ndinyaña
17 ekpri ubom : ndien kini mö ëma ëkekot enye ëdori ke deck,
mö ëda uruk ëwañ ubom ëböp : ndien ke ëfegbede ndīk
mbak ëdibak ke utan Syrtis, mö ësukjöre ibiöñ eto, ndien

18 ofim abara mö. Ndien nte nyïn iñwanade eti eti ye
oyobio, mkpöñ mö ëtöñö ndiduök se ëdöñde ke ubom
19 ke inyañ; ndien ke öyöhö usen ita mö ke idemmö
20 ëduök ñkpö ubom ke inyañ. Ndien kini utin me
ntantafiöñ miyamake inö *nyïn* ke ediwak usen, ata akamba
ofim önyuñ eberede nyïn, nyïn idorike aba enyïn ite,
21 iyeböhö. Ndien kini mö ëtrede udia anyan ini, Paul
öwörö ada kuföt mö, ete, Mböñ owo, mbufo ëkpekop
uyo mi, ikpesioho ke Crete, idikut eribiat ye eriduök
22 ñkpö emi. Ndien kemi nteme mbufo, nte, Ësöñ esït;
koro uwem baba owo mbufo kiet miditakke, edi kpa ubom
23 ikpöñ ikpöñ. Koro angel Abasi emi ami ndide owo Esie,
'nyuñ 'namde ñkpö 'nö Enye, ada mi ke ñkañ ke okoneyo
24 emi, ete, Kufeghe ndïk, Paul; afo enyene ndida kiso
Cæsar: ndien sese, Abasi ama önö fi kpukpru owo emi
25 ëwatde ye afo. Ntem, mböñ owo, ësöñ esït: koro monïm
26 Abasi ke akpanikö nte, eyewörö kpa nte ëdöhöde mi. Edi
ubom enyene ndibak ke isuo kiet.
27 Ndien ke öyöhö okoneyo duopenañ, nte ofim eberide
nyïn ke *inyañ* Adria, ke ñkpö nte uföt okoneyo mbio ubom
28 ëse ëte, mimö imasaña ikpere obot; ndien mö ëdomo möñ
ëkut ëte, edi esït edïp: ndien ke ëbetde esisit, mö ëtöñö
29 ntak ëdomo, ëkut ëte, edi esït efut. Ndien mbak ubom
ëdibak ke esuk ke aqua itiat, mö ëduök uquak inañ ke etak
30 ubom, ënyuñ ëyom usiere. Ndien nte mbon ubom
ëyomde ndifeghe ñkpöñ ubom, ënyuñ ësukhöre ekpri
ubom, nte ñkpö eke mö ëyomde ndiduök uquak ke iso
31 ubom, Paul ödöhö centurion ye mbon-eköñ, ete, Ke mö
32 emi mitiehe ke ubom, mbufo idikemeke ndiböhö. Ndien
33 mbon-eköñ ësïbe uruk ekpri ubom, ëyak enye öñörö.
Ndien ke eyo oyomde ndisiere, Paul ekpe ye kpukpru mö,
ete, ëdia ñkpö, ete, Emi edi öyöhö usen duopenañ nte mbufo
34 ëkebetde ënyuñ ëtrede udia, midiaha ñkpö. Mödo ami
mekpe mbufo ubök, nte, ëdia ñkpö: koro emi öwörö
önö erinyaña mbufo: koro ndomo idet ibuot mbufo
35 kiet miditakke. Ndien kini enye öködöhöde ntem,
önyuñ emende uyo, enye ököm Abasi kiso kpukpru mö:
36 önyuñ obuñ, ötöñö ndita. Ndien kpukpru mö ësöñ esït,
37 ëmen udia ëdia ñko. Ndien kpukpru nyïn emi idude ke
38 ubom idi owo ikie iba ye ata ye efurekiet. Ndien
kini mö ëdiade nte ekemde, mö ëduök ibokpot ke inyañ,
39 ëte, inam ubom efere. Ndien ke eyo esierede, mö

idiöñöke obot oro: edi mö ēkut ituñ kiet emi enyenede
esuk, ndien mö ēneme kiet ye eken, ndise me ēkeme ndinam
40 ubom ebekhe kesit. Ndien mö ēsībe uruk uquak, ēkpöñ
mö ke inyañ, ēnyuñ ētat uruk uböl; ēnyuñ ēkot afara
41 ke iso ubom ēnö ofim, ēwat ēka esuk. Ndien ke mö
ēsīmde ebiēt emi inyañ iba ēsobode, ubom abak; iso esie
önyuñ öwukhö ökpösöñ, inyīmeke ēsekhere enye, edi
42 odudu *mbufut möñ* ötöñö ndiwuri etak esie. Ndien mbon-
eköñ ēnö uyo ēte, ēwot mbon-ñkpököbi, mbak ndusuk mö
43 ēdiwök ēböhö. Edi centurion koro oyomde ndinyaña Paul,
akpan mö, ete, ēkunam nte ēduakde; önyuñ ödöhö mö
emi ēkemede ndiwök, ete, ēduök idemmö ke inyañ, ēbem
44 iso ēka ke obot: ama edi mö emi ēsukhöde, ndusuk ēdoro
ke öbukpök, ndusuk ke ñkpö efen emi ētode ke ubom.
Ekem kpukpru mö ēböhö ēsīm esuk ke ifure.

28 NDIEN kini nyīn iböhöde, nyīn ifiök ite, isuo oro
2 ekere Melita. Nditö idut oro ēnyuñ ēfön ido ye nyīn
eti eti: koro mö ēbarade ikañ ēnyuñ ēdade kpukpru
3 nyīn, kabaña nte edīm ye tuep odude. Edi kini
Paul atañde ebek ifia, esin ke ikañ, ufiop esin urukiköt
4 öwörö, eyire enye ke ubök. Ndien kini nditö idut oro
ēkutde unam oro eyirede enye ke ubök, mö ēdöhö kiet ye
eken, ēte, Ke akpanikö owo emi edi owot-owo, emi, okposuk
edi nte enye öböhöde ke inyañ, Edinen Ikpe inyīmeke
5 enye odu uwem. Edi enye osīme unam oro öduök ke
6 ikañ, ñkpö inyuñ inamke enye. Edi mö ēdori enyīn ēte,
idem eyefut enye, me enye eyeduö akpa ini kiet: edi ke
mö ēsede anyan ini, ēnyuñ ēkutde nte baba idiök ñkpö
kiet minamke enye, mö ēkpukhöre ekikere mö, ēte, enye
edi abasi kiet.
7 Ndien iñwañ emi enyenede ööñ isuo oro, emi ekerede
Publius, ekpere do; enye ada nyīn akama ke usen ita
8 ke eti ido. Ndien ēte Publius ödöñö ufiopidem ye
erika: ndien Paul oduk etiene enye, ööñ akam, odori
9 enye ubök anam udöñö okure enye. Ndien ke ēma
ēkenam emi, mö efen ke isuo oro emi ēdöñöde ēdi, ndien
10 ēnam udöñö okure mö: ndien mö ēkpono nyīn ediwak
ukpono; ndien ke nyīn iyomde ndisio, mö ēdöñ se nyīn
inanade ke ubom.
11 Ndien kini öfiöñ ita ēbede, nyīn idiere ke ubom
Alexandria. emi ama akana ebe ini tuep ke isuo oro, emi

12 idiöñö esie önyuñ edide Amana Iba. Ndien ke nyïn
13 idiande ke Syracuse, itie do ke usen ita. Ndien nyïn
ito do ikanare ikesïm Rhegium: ndien ke usen kiet
ebede, ofïm usuk ötöñö ndifïme, ndien ke udiana-akpa
14 usen nyïn idi ke Puteoli: do ke nyïn ikut nditö-ëte,
mö ënyuñ ëkpe nyïn ubök, ëte, itie ye mimö ke usen
15 itiaba: ntre ke nyïn idi ke Rome. Ndien ke nditö-ëte
ëkopde ëbaña nyïn, mö ëto do ëdi ëdisobo ye nyïn ke Urua
Appius, ye ke Ufök Isen Ita: ndien kini Paul okutde mö,
enye ököm Abasi, önyuñ ösöñ esït.
16 Ndien kini nyïn idukde ke Rome, ëyak Paul etie ke
idemesie ye owo-eköñ emi ekpemede enye.
17 Ekem ke usen ita ëbede, enye okot ikpö owo Me-
Jew ëbono: ndien ke mö ëma ëkebono, enye ödöhö mö,
ete, Nditö-ëte, okposuk edi nte ami menduehe mbiobio
nyïn, ye ido mëte nyïn, mö ëköbi mi ke Jerusalem, ësïn
18 Me-Roman ke ubök: emi, ke mö ëdomode mi, ëyom
19 ndisana mi nyak, koro ntak mkpa miduhe ye ami. Edi
kini Me-Jew ëtïñde ikö ëbiöñö, ami ñkenyene nditomo
ubök Cæsar: idige nte ami 'nyenede se ndoride obio mi.
20 Oro esïn ami mbeñe mbufo ëdi ëdise mi, ënyuñ ëneme ye
ami: koro kabaña idori-enyïn Israel ke ëköbi mi ke
21 ñkpököbi emi. Ndien mö ëbörö enye, ëte, Nyïn iböhö
ñwed eke ëtode ke Judæa ëbaña fi, baba owo nditö-ëte
kiet inyuñ idige idibuk me iditïñ idiök ñkpö ekededi
22 ibaña fi. Edi nyïn iyom ndikop ke inua fo se afo ekerede:
koro ama edi ñka emi, nyïn imöfiök ite, ëtïñ ikö ëbiat enye
ke kpukpru ebiët.
23 Ndien ke mö ënïmde usen ënö enye, ediwak mö ëtiene
enye ke ebiët oro enye adañde; ndien enye asiak ñkpö
oro önö mö, önyuñ öquörö obio Abasi, önyuñ ekpe ye mö
abaña Jesus, oto ke ibet Moses ye me-prophet ñko, ötöñöde
24 ke usenubök tutu osïm mbubreyo. Ndien ndusuk mö
25 ënïm ikö emi ëtïñde ke akpanikö, ndusuk inïmke. Ndien
ke mö ënenide kotu idemmö, mö ësuana, ke Paul
ekebemde iso etïñ ikö kiet ete, Edisana Spirit ama otïm
26 ödöhö mëte nyïn ke inua Isaiah prophet, ete,

Ka ködöhö mbio emi, ete,
Ke erikop mbufo ëyekop, edi idinyeneke ibuot;
Ndien ke erikut mbufo ëyekut, edi idifiökke:
27 Koro esït mbio emi amakabare odobi,
Utöñ ënyuñ ëdobi mö ndikop,

Mö ēma ēnyuñ ēbōp enyïn mö ;
Mbak mö ēdikut ke enyïn mö,
Ēdinyuñ ēkop ke utöñ mö,
Ēnyuñ ētïm ēfiök ñkpö ke esït mö, ēnyuñ ēkabare,
Ndien Ami ñkök mö.
28 Mödo yak mbufo ēfiök ēte, ke ēnö erinyaña Abasi emi ēsök
Me-Gentile : mö ēyenyuñ ēkop.
30 Ndien Paul adañ ke öfuri isua iba ke ufök esie eke
ekpede okuk kesït, önyuñ ada kpukpru owo emi ēdukde
31 ētiene enye, öquörö obio Abasi, önyuñ ekpep ñkpö Ōböñ
Jesus Christ uko uko, ndomo owo kiet inyuñ ikpanke enye.

---

## ÑWED NDITŌ ROME.

1 PAUL, owo Jesus Christ, emi ēkotde ēte, edi apostle,
2 ēnyuñ ēdianarede ēnö gospel Abasi, emi Enye ekebemde iso
3 öñwöñö ke inua me-prophet Esie ke edisana ñwed, abaña
Eyen Esie, emi amanade ke uduot David ke öbukidem,
4 emi ēdade eriset ke mkpa ēyarare ke odudu, ēte, Enye ke
5 spirit Esie emi asanade edi Eyen Abasi ; Jesus Christ
Ōböñ nyïn, emi ke Enye nyïn inyene mfön ye idaha apostle,
man kpukpru midut ēsuk ibuot ke mbuötidem, kabaña
6 enyïñ Esie : emi mbufo nde ēdude kotu mö, emi ēkotde
7 mbufo ēte, ēdi mbio Jesus Christ : *ewet önö* mbufo kpukpru
emi ēdude ke Rome, emi Abasi amade, emi ēkotde ēte, ēdi
nti owo Esie : Yak mfön ye emem emi ētode ke Abasi Ēte
nyïn ye Ōböñ Jesus Christ ēdoro mbufo.
8 Ke akpa ñkpö, mököm Abasi mi ke Jesus Christ mbaña
mbufo kpukpru, koro etop mbuötidem mbufo asuanade ke
9 öfuri ekondo. Koro Abasi, emi 'namde ñkpö 'nö Enye ke
spirit mi ke gospel Eyen Esie, edide ntiense mi, nte ami
10 mendopke ndibaña mbufo, 'nyuñ mbeñe ke akam mi
kpukpru ini nte, ke usuñ ekededi ke ukperedem ini emi,
11 Abasi akpanam mi ñkut unen nditiene mbufo. Koro
ödöñde mi eti eti ndikut mbufo, man 'nö mbufo usuk enö
12 spirit, kpañ oto do ēnam mbufo ēsöñö ēda ; oro edi, kpañ
ēdöñ mi ye mbufo esït oto ke mbufo, nyïn edem mbiba ke
13 mbuötidem kiet eken, eke mbufo ye okïm. Ndien 'maña
nte mbufo mifiökke, nditö-ēte mi, nte nduakde ediwak ini

nditiene mbufo (ndien ēkekpan mi tutu osīm emi), man
ami ñkpenyene usuk mbuñwom-ñkpö ke mbufo ñko, kpa
14 nte ke Me-Gentile efen. Makama Me-Greek ye midut
15 isön, mbon ifiök ye me-ököi nde. Ntem, adaña nte
ñkemede, mebeñe idem ndiquörö gospel 'nö mbufo ñko
16 emi ēdude ke Rome. Koro ami menyeneke but mbaña
gospel : koro enye edide odudu Abasi emi öwöröde eri-
nyaña önö kpukpru owo kiet kiet emi öbuōtde idem ; önö
17 Jew ke akpa, ye Greek ñko. Koro edinen ido Abasi
ayararede ke enye, oto ke mbuötidem osīm mbuōtidem :
nte ëwetde ēte, Edi edinen owo eyedu uwem oto ke mbuöt-
idem.

18 Koro ēyararede iyaresīt Abasi oto ke enyöñ ēdian
kpukpru midiök ido ye muquañido owo, emi ēnīmede
19 akpanikö ke uquañido ; koro se owo ēkemede ndifiök
mbaña Abasi ayararede ke esīt mö ; koro Abasi akayar-
20 arede enye önö mö. Koro toto ke ini eke ēbotde ererīmbot
ētīm ēkut ndībe-ndībe ñkpö Esie, ēkut mö ēto ke me-ñkpö
eke ēnamde, *kpa* nsinsi odudu ye eridi Abasi Esie ; man mö
21 ēkunyene se ēböröde : koro, ke ēfiökde Abasi, mö ikpo-
noke Enye nte Abasi, inyuñ inöñö Enye eköm ; edi ēkabare
ikpikpu ke ekikere mö, ndien esīt mö eke minyeneke ifiök
22 akabare okīm. Ke ētīñde ēte mimö idi mefiöñkpö owo,
23 mö ēkabare ēdi ndisīme, ndien ēkpukhöre uböñ Abasi emi
mikemeke ndibiara ēsīn ke mbiët idem owo eke ekemede
ndibiara, ye ke eke minuen, ye ke eke munam ukot inañ,
ye ke eke mendinyöni.

24 Mödo Abasi ayakde mö önö mbubiam ke midiök itöñ
25 esīt mö, ete, ēsabare ikpöhidem mö kotu idemmö : koro mö
ēkpukhöde akpanikö Abasi ke nsu, ënyuñ ētuakde ibuot
ēnyuñ ēnamde ñkpö ënö se ēbotde utu ke ndinam 'nö
Andibot, emi ētorode ke nsinsi. Amen.

26 Ke ñkpö emi Abasi akayak mö önö itöñ mbubiam : koro
iban mö ēkpukhörede se ēbotde mö ēbaña ēsīn ke se miko-
27 botke mö ibaña : kpa ntre iren owo nde ēkpöñ se ēbotde
iban ēbaña, ēfiop ke idiök udöñ mö kiet ye eken, iren ye
iren ēnam se edekhede, ēnyuñ ēnyene ke idemmö utīp
ndudue mö eke odotde.

28 Ndien kpa nte mö ēsīnde ndinyene Abasi ke ibuot mö,
Abasi asana mö ayak önö mbukpo ekikere, ndinam
29 ñkpö eke midotke ; kpukpru muquañido, ye midiök ido,
isīn-enyīn, ye udu ēyöhö mö ke idem ; ufup, eriwot-owo,

30 utök, abiaña, usua ēnyuñ ēyöhö ke mö ; *mö ēdi* mbio nsuk-
uyo, metīñ ikö-edem, owo emi Abasi asuade, mbon usöñ-
enyīn, mbon ntañ-idem, mebure mbure, metībi idiöñkpō,
metut-utöñ ye mēte ye meka, menana ifiök, mebiat ediomi ;
31 mö inyeneke ima iman, inyeneke mböm : ke ēfiökde ewukhö
32 Abasi, ēte. mö emi ēnamde oruk ido emi ēdot mkpa, idige
ndinam idem me-ñkpö oro ikpöñ ke mö itreke, edi ēnyuñ
ēda ye mö emi ēnamde mö.

2 MöDO afo munyeneke se öböröde, O afo, owo ekededi, emi
odomode : koro ke se afo odomode önö owo efen, afo obiom
idemfo ; koro afo emi odomode anamde kpa idem ñkpö oro.
2 Ndien nyīn imöfiök ite, ikpe Abasi asaña ye akpanikö
3 obiom kpukpru owo emi ënamde oruk ñkpö emi. Ndien nte
afo, O owo, emi odomode mö emi ēnamde oruk ñkpö oro,
ndien anamde kpa ntre, emese ete, afo eyeböhö ikpe Abasi ?
4 Me afo ke esesīn uyöhō ufön ye eridop ye anyan-ime Esie ke
5 ndek, ufiökke ete, ufön Abasi ada fi aka erikabare esīt ? Edi
ke nsöñesīt fo ye esīt eke mikabakere, obok iyaresīt önö
idemfo ke usen iyaresīt ye eriyarare edinen ikpe Abasi ;
6 emi edinöde kpukpru owo kiet kièt nte ekemde ye utom
7 esie : önö mö nsinsi uwem, emi ke ime ke erinam nti ñkpö
8 ēyomde uböñ ye ukpono ye se mibiarake : edi mö emi
ēdide mbon nsöñ-ibuot, minyuñ isukke ibuot inö akpanikö,
9 edi ēsukde ibuot ēnö uquañ-ñkpö, iyaresīt ye ifuresīt, ukut
ye ndutukhö ēyedoro kpukpru ukpöñ owo kiet kiet eke
anamde idiöñkpö, eke Jew ke akpa, ye eke Greek nde ;
10 edi uböñ ye ukpono ye emem ēdoro kpukpru owo emi
11 ënamde eti, Jew ke akpa, ye Greek nde : koro uteñenyīn
12 miduhe ye Abasi. Koro adaña owo nte minyeneke ibet
ēnam idiöñkpö ēyetak inyeneke ibet : ndien adaña owo nte
13 ēnamde idiöñkpö kidak ibet ēyeda ibet ëkpe ye mö ; koro
midige mekop-ibet ke ikpe etebe kiso Abasi, edi menīm-ibet
14 ke ikpe editebe : koro adañemi Me-Gentile emi minyeneke
ibet ēnamde ke nda mana esīt se ibet etemede, mö emi, ke
15 minyeneke ibet, ëdi ibet ënö idemmö : kemi mö ēyarare-
de utom ibet eke ëwetde ke esīt mö, esīt mö önyuñ edi
ntiense, ndien me-ekikere esīt mö ēneni kiet ye eken ëbiom
16 me ēkañ mö ; ke usen eke Abasi edikpede ndībe ñkpö
owo ke Jesus Christ, nte gospel mi ödöhöde.
17 Edi edieke afo ekerede Jew, önyuñ eberede ke ibet,
18 önyuñ oburede ke Abasi, önyuñ öfiökde se Enye amade,

ŏnyuñ onyīmede ñkpŏ eke ĕfŏnde ĕkan, ke ĕma ĕkeda ibet
19 ĕteme fi, afo ŏnyuñ ŏbuŏtde idem ete, afo edi anditeme
20 'nan usuñ, uñwana mŏ emi ĕdude ke ekīm, anditeme me-
ŏkŏi, andikpep nsek-nditŏ, emi enyenede mbiĕt ifiŏk ye
21 akpanikŏ ke ibet; mŏdo afo emi ekpepde owo efen, nte
ukpepke idemfo? afo emi ŏquŏrŏde ete, owo okuyīp inŏ,
22 nte afo k'oyīp? afo emi ŏdŏhŏde ete, owo okusīn efibe, nte
afo k'esīn efibe? afo emi asuade ndem, nte afo k'owo me-
23 temple? afo emi oburede mbure ke ibet, nte afo k'esuene
24 Abasi ke eribiat ibet? Koro mbufo ĕsīn Me-Gentile
25 ĕsuene enyīñ Abasi, kpa nte ĕwetde. Koro mbobi enyenede
udori ke akpanikŏ, ke afo ama onīm ibet: edi afo ama edi
26 abiat ibet, mbobi fo akabare edi erut. Mŏdo edieke owo
emi edide erut onīmde mitem ibet, nte idibatke erut esie ke
27 mbobi? ndien nte enye emi edide erut ke emana, edieke
onīmde ibet, idikpehe ikpe ye afo, emi enyenede ikŏ ibet
28 ye mbobi, ŏnyuñ edide abiat ibet? Koro midige enye emi
edide Jew enyŏñ-enyŏñ edi ata Jew; inyuñ idige enyŏñ-
29 enyŏñ mbobi ke ŏbukidem edi ata mbobi: edi enye edi Jew
emi edide ke ŏwŏñesīt; ndien mbobi edi enye oro edide eke
esīt, ke ukpŏñ, idige ke ikŏ ibet; itoro esie inyuñ itoho ke
owo, edi oto ke Abasi.

3 NDIEN nso ufŏn ke Jew enyene? me nsidi udori mbobi?
2 Ediwak ke kpukpru usuñ: akpasarare, emi ĕkedade ikŏ
3 Abasi ĕsīn mŏ ke ubŏk. Koro okposuk edi nte ndusuk owo
minyeneke mbuŏtidem, nte unana mbuŏtidem mŏ eyenam
4 akpanikŏ Abasi okpu? Ñwaña nsa O! yak Abasi edi
akpanikŏ, edi kpukpru owo kiet kiet edi osu-nsu; nte
ĕwetde ĕte,

Man ĕkut ĕte Afo enen ke ikŏ Fo,
Afo ŏnyuñ akan kini Afo ekpede ikpe.

5 Edi edieke uquañkpŏ nyīn ayararede edinen ido Abasi,
nso ke nyīn ididŏhŏ? Nte Abasi emi ŏnŏde ufen edi anam
6 idiŏñkpŏ? (Ami ndŏhŏ nte owo.) Ñwaña nsa O! koro
7 didie ndien ke Abasi edikpe ererīmbot? Edi edieke
akpanikŏ Abasi awakde ŏnŏ Enye ukpono oto ke nsu mi,
8 nsinam naña ĕsuk ĕbatde mi nte idiŏk owo? ndien nsikpan
nyīn *ndidŏhŏ nte*, Ĕyak nyīn inam idiŏk, man eti ŏwŏrŏ,
(kpa nte ĕtīñde ĕbiat nyīn, ndusuk owo ĕnyuñ ĕdŏhŏde
ĕte, nyīn idŏhŏ)? emi ubiom-ikpe mŏ enende.
9 Nso ndien? Nte itie nyīn ŏdiŏk akan eke mŏ? Baba,

baba ke usuñ kiet: koro nyīn ima ibem iso idori Me-Jew
ye Me-Greek ikö, ite, kpukpru mō ēdi menam-idiöñkpö;
10 ntemi ēwetde ēte,
Baba edinen owo iduhe, ndomo kiet;
11 Baba owo eti ibuot kiet iduhe,
Inyeneke ndomo kiet eke oyomde Abasi;
12 Kpukpru owo ēma ēwaha ēkpöñ usuñ, mö kpukpru ōtö
kiet ēwörö ikpikpu;
Inyeneke baba kiet emi anamde eti, ndomo mkpasīp kiet:
13 Odudu itöñ mö edi ana-iñwañ udi;
Mö ēda edeme mö ēsu nsu:
Iföt urukiköt odu mö kidak mkpök-inua:
14 Emi isuñi ye ndot ndot ikö ēyöhöde mö ke inua:
15 Ukot mō ēsöp ndiduök iyīp;
16 Nsobo ye ndutukhö ēdu ke usuñ mō;
17 Ndien mö idiöñöke usuñ emem:
18 Uteñe Abasi iduhe mö ke enyīn.
19 Ndien nyīn imöfiök ite, sededi emi ibet ōdöhöde, enye
ōdöhö mō emi ēdude kidak ibet; man kpukpru inua okpo-
dop, man öfuri ererīmbot ēkpenyuñ ēdu kidak ikpe Abasi:
20 koro oto ke utom ibet baba owo kiet idique utebe-ikpe ke
21 iso Esie: koro ifiök idiöñkpö otode ke ibet. Edi kemi
ēma ēyarare edinen ido Abasi emi misañake ye ibet, ibet ye
22 me-prophet ēnyuñ ēdi mentiense; kpa edinen ido Abasi eke
otode ke mbuötidem ke Jesus Christ önö kpukpru owo
23 emi ēbuötde idem; koro isio miduhe; koro kpukpru
24 ēma ēnam idiöñkpö, ēnyuñ ētaba uböñ Abasi; ikpe ama
etebe mō ke ikpikpu ke mfön Esie oto ke erifak emi odude
25 ke Christ Jesus: emi Abasi okonīmde ete, edi eyīt, oto ke
mbuötidem, ke iyīp Esie, ete, ayarare edinen ido Esie,
kabaña erikaña mbe midiöñkpö emi ēkenamde totoko, ke
26 ime Abasi; ete, ayarare edinen ido Esie kemi: man Enye
ke Idemesie enen, önyuñ edi Andinam öbuöt-idem ye Jesus
27 enen. Enye-e mbure ndien? Ēsio enye ēfep. Oto ke nso
oruk ibet? ke ibet utom? Baba, edi ke ibet mbuötidem.
28 Mödo nyīn ibat ite, ikö etebe owo oto ke mbuötidem,
29 isañake ke utom ibet. Nte Abasi edi eke Me-Jew ikpöñ?
Nte Enye inyuñ idige eke Me-Gentile nde? Ih, edi eke
30 Me-Gentile nde: sia Abasi edide kiet, edinyuñ anamde ikpe
etebe mbon-mbobi ke mbuötidem, ye mbon-erut oto ke
31 mbuötidem. Ndien nte nyīn inam ibet öwörö ikpikpu oto
ke mbuötidem? Ñwaña nsa O! nyīn inam ibet ōsöñö ada.

4 NDIEN nso ke nyīn ididöhö ite Abraham, akamba ēte
2 nyīn ke uduot, okokut? Koro edieke ikö eketebede
Abraham oto ke utom, enye enyene se oburede; edi idige
3 kiso Abasi. Koro ñwed *Abasi* ödöhö didie? *Ödöhö ete*,
Ndien Abraham ököbuöt idem ye Abasi, ndien ēbat oro
4 ēnö enye ke edinen ido. Edi enye emi anamde utom,
5 ibatke utīp esie ke ñkpö mfön, edi ke isön. Edi enye emi
minamke utom, edi öbuötde idem ye Enye emi anamde ikö
etebe midiök owo, ēbat mbuötidem esie ke edinen ido.
6 Kpa nte David ñko etīñde ikö eridiöñ abaña owo emi Abasi
7 abatde edinen ido eke misañake ye utom önö enye, ete,
Öföfön önö mö eke ëfende midiök ido mö,
Emi ēnyuñ ëfukde ndudue mö.
8 Öföfön önö owo eke Jehovah midibatke muquañkpö
înö enye.
9 Nte ētīñ eridiöñ emi ndien ēbaña mbon mbobi, me ēbaña
mbon erut ñko? koro nyīn idöhöde ite, Ēkebat mbuötidem
10 Abraham ēnö enye ke edinen ido. Ndien ēkebat didie?
Me ke ini enye edide mbobi, me ke ini enye edide erut?
11 Idige ke mbobi, edi ke erut: ndien enye ekenyene idiöñö
mbobi, ete, edi ntiense edinen ido mbuötidem emi enye
enyenede ke ini erut: kpañ enye ekpedi ēte kpukpru mö
emi ēbuötde idem, okposuk edi nte mö ēdide erut, man
12 ēbat edinen ido ēnö mö; ye ēte mbobi önö mö emi midige
mbon mbobi ikpöñ, edi ēnyuñ ēsañade ke nde ikpat
mbuötidem ēte nyīn Abraham emi enye ekenyenede ke ini
13 erut. Koro mikönöñö Abraham me nditö esie uñwöñö oto
ke ibet, ēte, enye eyedi andinyene ererimbot, edi oto ke
14 edinen ido mbuötidem. Koro edieke edide mbon ibet ēdi
mendinyene, mbuötidem akabare ikpikpu, uñwöñö önyuñ
15 abiara: koro ibet anamde ifuresīt; edi ebiēt eke ibet
16 miduhe, eribiat ibet inyuñ iduhe. Oto do *edi* ke mbuöt-
idem, man edi ñkpö mfön; man uñwöñö ösöñö ada önö
kpukpru nditö; inyeneke mbon ibet ikpöñ, edi enyene
mö ñko emi ēnyenede mbuötidem Abraham, emi edide ēte
17 nyīn kpukpru (nte ēwetde ēte, Monīm fi ke ēte ediwak
midut) kiso Enye emi enye ököbuötde idem ye Enye,
Abasi, emi anamde mekpa-mkpa ēdu uwem, önyuñ
18 okotde ñkpö eke miduhe, kpa nte mö ēdude. Emi
adade idori-enyīn onīm ke akpanikö, kini idori-enyīn
miduhe. man enye akabare edi ēte ediwak midut, nte
19 ēkedöhöde ēte, Ubon fo ēyetie ntem. Ndien enye ekese

ikpõhidem esiemö eke etiede kemi nte akpade (sia enye
osīmde ñkpö nte isua ikie), ye nte Sarah ebede idaha uman
20 eyen, enye inyuñ iduökke mbuötidem: ke erise uñwöñö
Abasi, enye iyīkke ke unana mbuötidem, edi akabare õsöñ
21 oto ke mbuõtidem, õnö Abasi ukpono, ke otīmde öñök ete,
22 Enye emekeme ñko ndinam se Enye ököñwöñöde. Mödo
23 ñko ñko ēkebat ēnõ enye ke edinen ido. Ndien idige
24 kabaña enye ikpöñ ke ēkewet ēte, ēkebat ēnõ enye; edi
kabaña nyīn ñko, emi ēdibatde ēnö, emi ibuötde idem ye
Enye emi akanamde Jesus Öböñ nyīn eset ke mkpa, emi
25 ēkeyakde ēnö kabaña ndudue nyīn, ēnyuñ ēnamde eset
kabaña utebe-ikpe nyīn.

5 SIA ikö etebe nyīn oto ke mbuötidem, ēyak nyīn
2 inyene emem ye Abasi oto ke Öböñ nyīn Jesus Christ; emi
otode ke Enye ñko nyīn imenyene usuñ ke mbuötidem iduk
ke mfön emi nyīn idade kesīt; ndien ēyak nyīn idara ke
3 idori-enyīn uböñ Abasi. Inyuñ idige ntre ikpöñ, edi ēyak
nyīn inyuñ idara ke ukut nyīn: ke ifiökde ite, ukut
4 anam ime; ndien ime, eridomo; ndien eridomo, idori-
5 enyīn: ndien idori-enyīn inamke owo but; koro ima
Abasi öyöhöde nyīn kesīt oto ke Edisana Spirit emi
6 ēkenöde nyīn. Koro kini nyīn ikedide kaña mem-mem,
7 ke ekem ini Christ akakpa kibuot midiõk owo. Koro ayak
esisit owo idikpaha kibuot edinen owo: me owo kiet
8 eyesöñ esīt akpa kibuot eti owo. Edi Abasi otīm ayarare
ima eke Enye amade nyīn, ke emi, kini nyīn idide kaña
9 midiök owo, Christ akakpa kibuot nyīn. Ñwañwa edi so
ndien, ke ikö etebede nyīn kemi oto ke iyīp Esie, nyīn
10 iyeböhö iyaresīt oto ke Enye. Koro edieke, kini nyīn ikedide
musua, ēkenamde nyīn idi mufan ye Abasi oto ke mkpa
Eyen Esie, ñwañwa edi so, ke ēma ēkenam nyīn idi mufan,
11 ēyenyaña nyīn oto ke uwem Esie; inyuñ idige ntre ikpöñ,
edi nyīn inyuñ idadara ke Abasi oto ke Öböñ nyīn Jesus
Christ, emi otode Enye nyīn imakabare idi mufan kemi.
12 Mödo nte otode ke owo kiet idiöñkpö okoduk ke ere-
rīmbot, ndien mkpa okoduk oto ke idiöñkpö; ndien ntre
mkpa ebe osīm kpukpru owo, koro kpukpru ēnamde
13 idiöñkpö:—koro kini ibet mikoduhe kaña idiöñkpö okodu
ke ererīmbot: edi ibatke idiõñkpö inö owo ke ibet miduhe.
14 Edi mkpa akakara õtöñöde ke Adam tutu osīm Moses,
akara kpa ye mö emi mikenamke idiöñkpö ke mbiet

idiõñkpö Adam, emi edide uwut-ñkpö Enye emi edidide.
15 Edi idige nte ndudue etiede, ke mfön etie. Koro edieke
otode ke ndudue owo kiet ediwak ëkpaña, ñwañwa edi so
mfön Abasi ye enö mfön emi otode owo kiet, Jesus Christ,
16 ēwak ēnö ediwak owo. Inyuñ idige nte okotode ke owo
kiet, emi anamde idiõñkpö, ke enö etie: koro ikpe
okotode ke owo kiet osīm ubiom-ikpe, edi enö mfön
17 okoto ke ediwak ndudue osīm utebe-ikpe. Koro ama
oto ke ndudue owo kiet mkpa akara oto ke owo kiet
oro; ñwañwa edi so mö emi ēnyenede uwak mfön ye enö
edinen ido ëyekara ke uwem oto owo kiet, Jesus Christ.
18 Ndien ntre, nte otode ke ndudue kiet kpukpru owo
ësīm ubiom-ikpe; kpa suk ntre oto ke edinen utom
19 kiet kpukpru owo ēsīm utebe-ikpe uwem. Koro nte
otode ke ntut-utõñ owo kiet ediwak owo ēkabare ëdi
midiök owo, kpa suk ntre oto ke nsuk-ibuot owo kiet
20 ediwak owo ëyekabare ēdi ndinen owo. Ndien ibet okoduk
ñko man ndudue ēwak; edi ke ebiët eke ndudue ēkewakde,
21 mfön akawak akan: man, nte idiõñkpö akarade ke mkpa,
kpa suk ntre ñko mfön akpakara oto edinen ido öwörö
nsinsi uwem oto Jesus Christ Öbõñ nyīn.

6 NDIEN nso ke nyīn ididöhö? Nte nyīn idiyire ke
2 idiõñkpö, man mfön awak? Ñwaña nsa O! Didie ke
nyīn, emi ikakpade inö idiõñkpö, idisuk idu uwem kesīt?
3 Me mbufo ifiökke ite, kpukpru nyīn emi ikanade
baptism iduk ke Christ Jesus ikana baptism iduk ke mkpa
4 Esie? Ntem nyīn ikobukhö ye Enye ke baptism iduk
mkpa: man, nte oto ke ubõñ Ête Christ esetde ke mkpa,
5 ntre nyīn ñko ikpesaña ke öbufa uwem. Koro edieke nyīn
idianade ye Enye ke mbiët mkpa Esie, nyīn iyenyuñ idi
6 *ntre ke mbiët* eriset Esie; ifõñök emi ite, ēkeköñ akani
owo nyīn ke cross ye Enye, kpañ ēbiat ikpöhidem idiõñkpö,
7 kpañ nyīn ikudi aba ifn inö idiõñkpö; koro owo emi
8 akpade asana ke idiõñkpö. Edi edieke nyīn ikpade ye
Christ, nyīn inīm ke akpanikö ite, nyīn iyenyuñ idu uwem
9 ye Enye; ifõñök ite, Christ, emi ekesetde ke mkpa,
10 ikpaha aba; mkpa ikarake aba Enye. Koro mkpa emi
Enye akakpade, akakpa önö idiõñkpö ini kiet: edi uwem
11 emi Enye odude, Enye odu önö Abasi. Kpa ntre ñko
mbufo ēbat idemmbufo ête, ēmekpaña ēnö idiõñkpö, edi
ēmedu uwem ēnö Abasi ke Christ Jesus.

12 Mödo ēkuyak idiöñkpö akara ikpöhidem mkpa mbufo,
13 nte mbufo ēdisukde ibuot ēnö idiök itöñ esie: ēkunyuñ
ēyak mbak ikpöhidem mbufo ēnö idiöñkpö nte ñkpö-utom
uquañkpö; edi ēyak idemmbufo ēnö Abasi, nte medu·
uwem ēto ke mkpa, ye mbak ikpöhidem mbufo nte ñkpö-
14 utom edinen ido ēnö Abasi. Koro idiöñkpö midikarake
mbufo: koro mbufo miduhe kidak ibet, edi kidak mfön.
15 Nso ndien? Nte nyīn idinam idiöñkpö, koro nyīn
16 miduhe kidak ibet, edi kidak mfön? Ñwaña nsa O! Nte
mbufo ifiökke ite, enye emi mbufo ēyakde idemmbufo nte
ifn ēnö ndisuk ibuot 'nö, mbufo ēdi ifn esie emi mbufo
ēsukde ibuot ēnö; edide eke idiöñkpö öwörö mkpa, me
17 edide eke nsuk-ibuot öwörö edinen ido? Edi yak ēköm
Abasi, koro mbufo, emi ēkedide ifn idiöñkpö, ēmekabare
ēsuk ibuot oto ke esīt mbufo ēnö oruk erikpep eke ēyakde
18 mbufo ēnö; ndien ke ēma ēkesio mbufo ke itie-ufn idiöñ-
19 kpö, mbufo ēmekabare ēdi ifn eti ido. Ami ndöhö nte owo
kabaña memidem öbukidem mbufo: koro kpa nte mbufo
ēkeyakde mbak ikpöhidem mbufo ēdi ifn ndek-ndek ñkpö
ye öburöbut ñkpö öwörö öburöbut ñkpö, kpa ntre ēyak
mbak ikpöhidem mbufo kemi nte ifn ēnö edinen ido öwörö
20 erinam asana. Koro kini mbufo ēkedide ifn idiöñkpö,
21 mbufo ikesañake ñkpö ye eti ido. Nso mfri ndien ke mbufo
ēkenyene ke ini oro oto ke me-ñkpö oro ēnamde mbufo but
22 kemi? koro utīt me-ñkpö oro edide mkpa. Edi ke ēma
ēkesio mbufo ke itie-ufn idiöñkpö kemi, mbufo ēma ēnyuñ
ēkabare ēdi ikōt Abasi, mbufo ēmenyene mfri mbufo
öwörö erinam asana, ndien utīt esie edi nsinsi uwem.
23 Koro ñkpö-eyen-utom idiöñkpö edide mkpa; edi enö Abasi
edi nsinsi uwem ke Christ Jesus Öböñ nyīn.

7 Me mbufo ifiökke, nditö-ēte, (koro ami ndöhöde ye mō
emi ēfiökde ibet), ite, ibet akara owo adaña nte enye odude
2 uwem? Koro ibet öböpde ñwan emi enyenede ebe adian
ye ebe adaña ini nte enye odude uwem; edi ebe ama akpa,
3 enye öböhö ibet emi öböpde enye adian ebe. Ndien ntre,
adaña ini nte ebe odude uwem, enye ama adiana yeowo efen,
ēyekot enye esīn-efibe: edi ebe ama akpa, enye öböhö ibet,
ntre enye idige esīn-efibe ke enye adianade ye owo efen.
4 Mödo, nditö-ēte mi, ēkenyuñ ēnam mbufo ēdi mekpa-mkpa
ēnō ibet ke ikpöhidem Christ; man mbufo ēdiana efen,
Enye emi ēkenamde eset ke mkpa, kpañ nyīn ikpoñwom

5 mfri inö Abasi. Koro adañemi nyĭn ikodude ke öbukidem,
me-itöñ idiöñkpö, emi ëyararede ëto ke ibet, ënam utom ke
6 mbak ikpöhidem nyĭn ndiñwom mfri 'nö mkpa. Edi kemi
nyĭn imöböhö ibet, ke ima ikakpa inö se ikemumde nyĭn
ikaṃa; ke ntre ke nyĭn inam ñkpö ke öbufa uwem spirit,
idige ke akani uwem ñwed.
7 Ndien nso ke nyĭn ididöhö? Nte ibet edi idiöñkpö?
Ñwaña nsa O! Edi ami ñkpöfiökke idiöñkpö ke mitoho ke
ibet: koro ami meñkpöfiökke idiök itöñ, ke ibet midöhöke
8 ite, Kukop idiök itöñ: edi idiöñkpö, ke okutde usuñ, ada
ewukhö anam kpukpru oruk idiök itöñ ke esĭt mi: koro ke
9 ibet miduhe idiöñkpö akpa. Ndien ami ñkodu uwem ini
kiet ke ibet mikoduhe: edi kadañemi ewukhö edide, idiöñ-
10 kpö edemere, ndien ami ñkpa; ndien ami ñkut nte ewukhö,
11 emi ökpöwöröde uwem, öwörö mkpa: koro idiöñkpö, ke
erikut usuñ, ada ewukhö abiaña mi, önyuñ ada enye owot
12 mi. Ntem ibet asana, ewukhö önyuñ asana, önyuñ enen,
13 önyuñ öfön. Ndien nte se ifönde akabare mkpa önö mi?
Ñwaña nsa O! Edi idiöñkpö, man ëyarare ēte, edi idiöñ-
kpö, ke erinam mkpa 'nö mi oto ke se ifönde;—man oto ke
14 ewukhö idiöñkpö okpotĭm ödiök akan. Koro nyĭn imöfiök
ite, ibet edi eke spirit: edi ami ndi eke öbukidem, manyama
15 'nö idiöñkpö. Koro se ami 'namde mfiökke: koro midige
se ami nyomde ke 'nam; edi se ami nsuade, oro ke 'nam.
16 Edi edieke 'namde se menyomke, ami monyĭme ibet
17 nte, öfön. Ntre kemi idige aba ami 'nam oro, edi idiöñkpö
18 emi oduñde mi kesĭt. Koro möfiök nte, baba eti ñkpö kiet
iduñke mi kesĭt, oro edi, ke öbukidem mi: koro erinyĭme
19 odude ye ami, edi erinam eti ñkpö iduhe. Koro eti ñkpö
emi nyomde 'namke: edi idiök ñkpö emi menyomke, oro
20 ke ami 'nam. Edi edieke 'namde se menyomke, idige aba
21 ami 'nam, edi idiöñkpö emi oduñde mi kesĭt. Ami mokut
ibet emi ndien, nte, idiöñkpö odu ye ami emi nyomde
22 ndinam eti. Koro ami ndatde esĭt ke ibet Abasi ke
23 öwöñ-esĭt: edi mokut ibet efen ke mbak ikpöhidem mi,
añwanade ye ibet ibuot mi, önyuñ omumde mi nte ibuot
eköñ önö ibet idiöñkpö eke odude ke mbak ikpöhidem
24 mi. O obukpo owo nte ami! anie edinyaña mi osio ke
25 ikpöhidem mkpa emi? Mököm Abasi ke Jesus Christ
Öböñ nyĭn. Ntem ami ke idemmi ye ekikere mi
'nam ñkpö 'nö ibet Abasi; edi ke öbukidem 'nam 'nö
ibet idiöñkpö.

8 MöDo kemi ikpe ibiomke mö emi ēdude ke Christ Jesus.
2 Koro ibet Spirit uwem ke Christ Jesus ama anam mi
3 mböhö ibet idiöñkpö ye mkpa. Koro se ibet mikemeke
ndinam, sia ememde oto ke öbukidem, Abasi ödöñ Eyen
Esiemö ke mbiët idiök öbukidem, ye kabaña idiöñkpö,
4 anam ikpe obiom idiöñkpö ke öbukidem: man se ibet
etemede osu ke nyĩn, emi misañake ke ido öbukidem, edi
5 ke ido spirit. Koro mö eke öbukidem ēkerede ñkpö öbuk-
6 idem; edi mö eke spirit, ñkpö spirit. Koro ekikere
öbukidem edide mkpa; edi ekikere spirit edi uwem ye
7 emem: koro ekikere öbukidem edi usua Abasi; koro enye
misukke idem inö ibet Abasi, minyuñ ikemeke ndisuk
8 idem: ndien mö emi ēdude ke öbukidem ikemeke ndinem
9 Abasi esĩt. Edi mbufo iduhe ke öbukidem, edi ëdu ke
spirit, edieke Spirit Abasi oduñde kesĩt mbufo. Edi
edieke owo ekededi minyeneke Spirit Christ, enye idige
10 owo Esie. Ndien edieke Christ odude kesĩt mbufo,
ikpöhidem akpa oto ke idiöñkpö; edi spirit odu uwem
11 oto ke edinen ido. Edi edieke Spirit Esie emi akanamde
Jesus eset ke mkpa oduñde kesĩt mbufo, Enye emi aka-
namde Christ Jesus eset ke mkpa eyenyuñ anam ikpöhidem
mkpa mbufo ēdu uwem oto ke Spirit Esie emi oduñde
kesĩt mbufo.
12 Ntre ndien, nditõ-ēte, nyĩn idi mekama-isön, ikamake
13 öbukidem, ndidu uwem ke ido öbukidem: koro edieke
mbufo ēdude uwem ke ido öbukidem, mbufo ēnyene
ndikpa; edi edieke mbufo ēwotde utom ikpöhidem oto
14 ke spirit, mbufo ēyedu uwem. Koro adaña owo nte
15 Spirit Abasi etemede, mö emi ëdi nditö Abasi. Koro
mbufo miköböhö spirit ufn eke editöñöde ntak esĩn mbufo
ēnyene ndĩk; edi mbufo ēkebö spirit itie-nditö, emi anamde
16 nyĩn ifiori ite, Abba, Ēte. Spirit ke Idemesie etĩñ ikö
17 ntiense ye spirit nyĩn, ete, nyĩn idi nditö Abasi: ndien
ima idi nditö, nyĩn inyuñ idi menyene; menyene Abasi,
ye mebuana-akpa ye Christ; ekpedi nte nyĩn ikutde
ukut ye Enye, man nyĩn inyuñ ida uböñ ye Enye.
18 Koro ami mbatde nte ukurukut ñkpö idahemi ikemke
19 ndida ndomo ye uböñ eke ediyararede önö nyĩn. Koro
ökpösöñ idori-enyĩn ekondo ebetde eriyarare nditö Abasi.
20 Koro ēkenamde ekondo edi ikpikpu, idige koro enye
21 amade, edi oto ke Enye emi akanamde enye edi ntre, ke
idori-enyĩn ete, ēyenam ekondo ke Idemesie öböhö ufn

22 mbiara oduk ke itie eyen-isöñ uböñ nditö Abasi. Koro
nyīn imöñök ite, öfuri ekondo omumde önyuñ akpade
23 ubiak ötö kiet tutu osīm emi. Inyuñ idige ntre ikpöñ,
edi nyīn ke idemnyīn ñko, emi inyenede akpa mfri Spirit,
kpa nyīn ke idemnyīn imomum kesīt idemnyīn, ibet
erinam nyīn idi nditö, *oro edi*, erifak ikpöhidem nyīn.
24 Koro ëkenyañade nyīn ke idori-enyīn : edi idori-enyīn
eke ëkutde idige aba idori-enyīn : koro anie owo odori
25 enyīn ke se enye okutde ? Edi nyīn ima idori enyīn ke se
nyīn mique, nyīn ibet enye ke ime.
26 Ndien kpa ntre ñko Spirit anyaña memidem nyīn.
koro nyīn mifiökke ndiböñ akam nte nyīn ikpeböñde ;
edi Spirit ke Idemesie anam mkpe-ubök önö nyīn ye 'mum
27 eke owo mikemeke nditīñ ; ndien Enye emi öduñörede
esīt öñök se edide ekikere Spirit, koro Enye anamde mkpe-
28 ubök önö mbon Abasi nte Abasi *amade*. Ndien nyīn
imöñök ite, kpukpru ñkpö ësaña ubök kiet ënam ufön
ënö mö eke ëmade Abasi, kpa mö emi ëkotde nte uduak
29 Esie edide. Koro mö emi Enye ekebemde iso öñök, ke
Enye önyuñ ebem iso onīm, ete, ënam mö ëkabare
ëbiët Eyen Esie, man Enye edi akpan kotu ediwak nditö-
30 ëte ; ndien mö eke Enye ekebemde iso onīm, mö ñko ke
Enye önyuñ okot : ndien mö emi Enye okotde, ke Enye
önyuñ anam ikpe etebe mö : ndien mö emi Enye anamde
ikpe etebe mö, ke Enye önyuñ önö mö uböñ.
31 Nso ndien ke nyīn ididöhö ibaña ñkpö emi ? Abasi
32 ama ada ye nyīn, anie edibiöñö nyīn ? Enye emi mika-
famke Eyen Esiemö, edi akayakde Enye önö kabaña
nyīn kpukpru, didie ke Enye midinyuñ inöñö nyīn kpukpru
33 ñkpö idian ye Enye ? Anie edidori ndimek iköt Abasi
34 ñkpö ekededi ? Edi Abasi anam ikpe etebe ; anie
edinam ikpe obiom ? Edi Christ Jesus akakpa, edi ebe
oro ekeset ke mkpa, emi odude ke ubök nasia Abasi, emi
35 önyuñ anamde mkpe-ubök önö nyīn. Anie edidianare
nyīn ke ima Christ ? Nte ukut, me ndutukhö, me eriköbö,
36 me akañ, me iferi, me ñkpö-ndīk, me ofut ? Kpa nte
ëwetde ëte,

Ëwot nyīn ke öfuri usen ëbaña Fi ;
Ëbat nyīn nte me-eröñ mkpa.

37 Edi ke kpukpru ñkpö emi nyīn ikakan inyuñ ibe oro oto
38 ke Enye emi akamade nyīn. Koro ami motīm mñök nte,
idige mkpa, idige uwèm, idige me-angel, idige me-uböñ,

idige ñkpö emi ëdude kemi, idige ñkpö eke ëdidide, idige
39 me-odudu, idige edikoñ, idige edituñö, inyuñ idige baba
ñkpö kiet efen emi ëbotde, edikeme ndidianare nyïn ke
ima Abasi, emi odude ke Christ Jesus Öböñ nyïn.

9 AMI ndöhö akpanikö ke Christ, nsuhe su, esït mi önyuñ
2 etïñ ikö ntiense ye ami ke Edisana Spirit, ete, ami menyene
3 akamba mfukhö ye ubiak eke misukhöke ke esït mi. Koro
ami ñkpoyom nte, ëdianare mi ye Christ nte ñkpö nsobo,
4 kabaña nditö-ëte mi, oruk mi ke öbukidem: emi ëdide
nditö Israel; emi itie-nda-nsïn-ke-ubon, ye uböñ, ye me-
5 ediomi, ye erinö ibet, ye utom Abasi, ye me-uñwöñö
ënyenede mö; emi mëte ënyenede mö, emi Christ
önyuñ otode ke mö nte öbukidem edide, emi akarade
kpukpru, Abasi emi enyenede itoro ke nsinsi. Amen.
6 Edi idige nte ikö Abasi öwöröde ikpikpu. Koro kpukpru
7 mö midige ata Israel emi ëdide Israel: inyuñ idige koro
mö ëdide uduot Abraham, ke mö kpukpru ëdi nditö:
8 edi, Ke Isaac ke ëdikot uduot fo. Oro edi, idige nditö
öbukidem ëdi nditö Abasi; edi edi nditö uñwöñö ke ëbat
9 ke uduot. Koro emi edide ikö uñwöñö, ete, Adaña ini
10 ntem nyedi, ndien Sarah eyeman eyen. Inyuñ idige ntre
ikpöñ; edi ke Rebecca ñko ama okoyomo oto owo kiet,
11 kpa Isaac ëte nyïn—koro ini *nditö* mika-imanake kaña,
minyuñ inamke eti me idiök, man uduak Abasi nte asañade
ke edimek ökpösöñö ada, idige eke me-utom, edi eke Enye
12 emi okotde, ëdöhö enye [Rebecca], ëte, Ebeiso eyenam
13 ñkpö önö ekperedem. Kpa nte emi ëwetde ëte, Ami
ñkama Jacob, edi nsua Esau.
14 Nso ke nyïn ididöhö ndien? Nte Abasi aquaña?
15 Ñwaña nsa O! Koro Enye ödöhöde Moses, ete, Ami
nyenyene mböm ye owo eke 'nyenede mböm, nyenyuñ
16 ntua owo eke ntuade mböm. Ntre itoho enye emi oyomde,
inyuñ itoho enye emi efeghede itök, edi oto ke Abasi emi
17 enyenede mböm. Koro ñwed Abasi ödöhöde Pharaoh,
ete, Kpa kabaña idem ñkpö emi ke Ami ñkemenere fi, man
ñwut odudu mi ke idemfo, man ënyuñ ëquörö enyïñ Mi
18 ke öfuri ererïmbot. Ntem Enye enyene mböm ye owo
nte Enye amade, ndien ösöñ owo esït nte Enye amade.
19 Afo edidöhö mi ndien, ete, Nsinam Enye osuk anamde
20 ikö? Koro anie öbiöñö uduak Esie? Edi afo edi anie,
O owo, emi öböröde eneni ye Abasi? Nte ñkpö eke oborode

edidöhö andibot enye, ete, Nsinam afo okobotde mi ntem?
21 Me nte obot-eso inyeneke unen ndida mbat ke ebok kiet
mbot eso kiet emi ēnöde ukpono, ye efen emi ēsede ke
22 ekpri? Edi edieke Abasi, ke oyomde ndiyarare iyaresīt
Esie, 'nyuñ ñwut odudu Esie, emede ke aqua anyan ime
23 meso iyaresīt emi ēkenamde ënīm ēnö nsobo: man Enye
önyuñ ayarare uwak ubööñ Esie ke meso mböm, emi Enye
24 ekebemde iso onīm önö ubööñ, nyīn, emi Enye ökönyuñ
okotde, itoho ke Me-Jew ikpöñ, edi oto ke Me-Gentile
25 ñko? Ntemi Enye önyuñ ödöhöde ke ñwed Hosea ete,

Nyekot mö emi mikedige iköt Mi, nte, iköt Mi,
Nyenyuñ ñkot enye, emi mikedige edima, nte, edima añwan.

26 Ndien ama ekem, ke ebiët eke ēkedöhöde mö, ēte, Mbufo īdige iköt Mi,
Kpa do ke ëdikot mö nditö Abasi uwem.

27 Ndien Isaiah ofiori abaña Israel ete, Okposuk edi nte
ibat nditö Israel ēwakde nte ntan inyañ, edi nsukhö ke
28 ëdinyaña: koro Jehovah eyenam önö ererīmbot nte Enye
29 öködöhöde, eyenam ama, önyuñ osībe enye ibibio. Ndien
nte Isaiah ekebemde iso ödöhö ete,

Ke mikpedige Jehovah me-udīm ösukhö uduot önö nyīn,
Nyīn ikpekabare itie nte Sodom, ēkpenyuñ ēnam nyīn ibiët Gomorrah.

30 Nso ke nyīn ididöhö ndien? Ite, Me-Gentile, emi
mikebīneke edinen ido, ēma ēsīm edinen ido, kpa edinen
31 ido eke otode ke mbuötidem: edi Israel, ke eribīne ibet
32 edinen ido, ikesīmeke ibet oro. Ntak-a? Koro mö
*mikoyomke* enye ke mbuötidem, edi nte edide ke utom.
33 Itiat iduö esīn mö ēduö; kpa nte ēwetde ēte,

Sese monīm itiat iduö ke Zion, ye aqua itiat emi anamde owo öduö:
Ndien owo eke öbuötde idem ye enye idique but.

10 NDITÖ-ĒTE, se esīt mi oyomde ye akam mi emi mbööñde
2 'nö Abasi mbaña mö edi, nte, ēnyaña mö. Koro ami ndide
ntiense 'nö mö nte, mö ēnyene ufup emi ēfībede ēnö Abasi,
3 edi idige ke ifiök. Koro ke mö mifiökke ibaña edinen ido
Abasi, ēnyuñ ēyomde ndiwuk eke idemmö, mö isukke idem
4 inö edinen ido Abasi. Koro Christ edi uyöhö ibet öwörö
edinen ido önö kpukpru owo kiet kiet emi öbuötde idem.
5 Koro Moses ewetde ete, owo emi anamde edinen ido ibet

6 eyedu uwem kesīt. Edi edinen ido eke otode ke mbuöt-
idem ödöhö ntem ete, Kudöhö kesīt fo ete, Anie edidök
7 oduk ke heaven ? (oro edi, ndida Christ nsukhöre) : me,
Anie edisukhöre ke edituñö ebiët ? (oro edi, ndida Christ
8 ndök oto ke mkpa). Edi enye ödöhö didie ? *Ete*, Ikö
ekpere fi, ke inua fo, ye ke esīt fo : oro edi, ikö mbuötidem
9 emi nyīn iquöröde : koro afo ama ayarare Jesus nte Öböñ
ke inua fo, önyuñ onīm ke esīt fo ete, Abasi akanam Enye
10 eset ke mkpa, afo eyeböhö : koro ke esīt ke owo onīm
ke akpanikö osīm edinen ido ; ndien ke inua ke enye
11 ayarare osīm erinyaña. Koro ñwed *Abasi* ödöhöde ete,
12 Owo ekededi emi öbuötde idem ye Enye idique but. Koro
Jew ye Greek midige isio : koro Kiet edide Öböñ
kpukpru, Enye önyuñ awak mfön önö kpukpru owo eke
13 ësemede ëkot Enye : koro, Owo ekededi eke esemede okot
14 enyiñ Jehovah eyeböhö. Didie ndien ke mö ëdiseme ëkot
Enye emi mö minīmke ke akpanikö ? Ndien didie ke mö
ëdinīm Enye ke akpanikö emi mö mikopke ibaña ?
15 Ndien didie ke mö ëdikop ke andiquörö miduhe ? Ndien
didie ke mö ëdiquörö, ke midöñke mö ? kpa nte ëwetde ëte,
Ukot owo, emi ëdade mbuk idara nti ñkpö ëdi, ëye didie !
16 Edi idige kpukpru mö ëkekpañ utöñ ënö mbuk idara oro.
Koro Isaiah ödöhöde ete, Öböñ, anie onīm mbuk nyīn
17 ke akpanikö ? Ntre mbuötidem oto ke erikop, ndien
18 erikop oto ke ikö Christ. Edi ami ndöhö nte, Nte mö
ikokopke ? Ih, ke akpanikö,

Uyom mö ama öwörö osīm öfuri ekondo,
Ikö mö önyuñ osīm utīt ererīmbot.

19 Edi ami ndöhö nte, Nte Israel iköñöökke ? Ke mbemiso
Moses ödöhö ete,

Nyeda se midige idut nsīn mbufo ëfïbe ufup,
Nyeda idut eke minyeneke ibuot nyat mbufo esīt.

20 Ndien Isaiah enyene uko, önyuñ ödöhö ete,

Mö eke mikoyomke Mi ëkekut Mi ;
Ñkowut idem 'nö mö emi mikobupke ibaña Mi.

21 Edi enye ödöhö abaña Israel ete, Ke öfuri usen 'nyanare
ubök Mi 'nö mbon nsöñ-ibuot emi ënyuñ ënenide eneni.

11 Ami ndöhö ndien nte, Nte Abasi ömöduök iköt Esie ?
Ñwaña nsa O ! Koro ami ñko ndide eyen Israel, eke uduot
2 Abraham, nto esien Benjamin. Abasi iduökke iköt
Esie emi Enye ekebemde iso ödiöñö. Nte mbufo ifiökke

se ñwed Abasi ödöhöde abaña Elijah ? nte enye esemede
3 önö Abasi abiat Israel, ete, Öböñ, mö ēmewot me-prophet
Fo, mö ēmewuri mitie-uwa Fo : ndien ami nsuk ikpöñ ke
4 idemmi, mö ke ēnyuñ ēyom uwem mi ndibö. Edi ibörö
Abasi ödöhö enye didie ? Ami 'ma nsukhö 'nö Idemmi
thousand owo itiaba eke akanam mitöñöke edöñ inö
5 Baal. Ndien kpa ntre kemi ñko nsukhö odu nte erimek
6 mfön edide. Edi edieke edide ke mfön, idige aba ke utom :
7 midige ntre mfön idige aba mfön. Nso naña ? Se Israel
oyomde, enye ique : edi ndimek ēkut enye, ndien ēsöñ mö
8 eke ēsukhöde esīt : nte ēwetde ēte, Abasi ökönö mö spirit
iyet, enyīn emi mique, ye utöñ emi mikopke, tutu osīm
9 idem usen emi. David önyuñ ödöhö ete,

Yak okpokoro mö akabare edi afia ye mfine,
Ye ñkpö iduö, ye usiene önö mö :
10 Yak enyīn okīm mö, man ēkukut ñkpö,
Nyuñ nuk edem mö kpukpru ini.

11 Ami ndöhö ndien nte, Nte mö ēketuak ukot man ēduö ?
Ñwaña nsa O ! Edi oto ke iduö mö erinyaña etiene
12 Me-Gentile, man ēsīn mö ēfībe ufup. Ndien edieke iduö
mö edide uwak mfön ererīmbot, eriduök ñkpö mö önyuñ
edide uwak mfön Me-Gentile ; adaña didie ke uyöhö mö
edidi akan ?
13 Edi ami ndöhö ye mbufo emi ēdide Me-Gentile. Ami,
emi ndide apostle Me-Gentile, ñkpono itie utom mi :
14 man ke usuñ ekededi ami ñkpesīn oruk mi ēfībe
15 ufup, ñkpönyuñ 'nyaña ndusuk mö. Koro edieke eriduök
mö edide erinam ererīmbot etie ufan ufan, erida mö
16 ndien edidi nso, ibököke uwem oto ke mkpa ? Ndien
akpa mfri ama asana, etuek önyuñ edi ntre : öruñ
17 ama önyuñ asana, me-ñkök ēnyuñ ēdi ntre. Edi edieke
ēkpokde ndusuk ñkök ēfep, ēnyuñ ēda fi, emi edide olive
iköt, ēkpi ēsīn kotu mö, afo önyuñ akabarede abuana öruñ
18 isek olive ye mö ; kubure mbure ye ñkök : edi afo ama
19 obure, idige afo eke obiomde öruñ, edi öruñ obiom fi. Afo
eyedöhö ndien ete, Ēkekpok me-ñkök ēfep, man ēsīn mi
20 kesīt. Ntre ; ēkesībe mö ēfep oto ke unana mbuötidem
mö, ndien afo ada ke mbuötidem fo. Kutañ idem, edi
21 feghe ndīk : koro edieke Abasi mikatuaha me-ñkök emi
22 ēkenyenede eto mböm, Enye idinyuñ ituaha fi. Ēse
ndien mfön ye nsöñ-ido Abasi : nsöñ-ido ye mö eke ēduöde ;
edi ye afo, mfön-ido Abasi, edieke afo osukde etie ke mfön-

23 ido Esie: midige ntre ēyesībe fi nde ēfep. Ndien ēyeda
mö ēsīn ñko, ke mö mitakke ke unana mbuötidem mö:
24 koro Abasi emekeme nditöñō ntak nda mö nsin. Koro
edieke ēkpide fi ēslo ke se edide olive ikōt ke uduot, ēda
fi itoho ke uduot ēsīn ke eti olive: ñwañwa ediso ke ēdida
mö, emi ēdide ata ñkök ke uduot, ēsīn ke itie olive mö.
25 Koro ami nyomke mbufo, nditö-ëte mi, ēdi ököi ēbaña
ndībe ñkpö emi, mbak mbufo ēdise idemmbufo ke mefiöñ-
kpö owo, ēte, ke ubak nsöñesīt ama otībe önö Israel, tutu
26 uyöhö Me-Gentile edi; ndien ntre ēyenyaña öfuri Israel:
kpa nte ēwetde ēte,

Andinyaña eyeto ke Zion;
Enye eyekabare idiök ido ke Jacob efep:
27 Ndien emi edi ediomi Mi ye mö,
Kadañemi ndimende midiöñkpö mö mfep.

28 Kabaña gospel, mö ëdi musua ēbaña mbufo: edi kabaña
29 edimek, mō ēdi ndima ēbaña mēte. Koro enö ye ikot
30 Abasi misañake ye eritua mkpöfiök. Koro nte mbufo
totoko ēkedide mbon nsöñ-ibuot ye Abasi, edi kemi ēmekut
31 mböm oto ke nsöñ-ibuot mö, kpa ntre ke memö emi ñko
ēma ēsöñ ibuot kemi, man oto ke mböm eke ētuade mbufo
32 mö ñko ēkut mböm kemi. Koro Abasi ama okui kpukpru
abakha ke nsöñ-ibuot, man Enye atua kpukpru mbōm.
33 O edituñö uwak ikike ye ifiök Abasi! Adaña didie
ke me-ikpe Esie ēkak owo ndiduñöre, me-usuñ Esie
34 ēnyuñ ēyaña ndifiök! Koro anie owo öfiök ekikere
35 Öböñ? me anie ekedi anditeme Enye? me anie ekebem
iso önö Enye ñkpö, ndien ēditöñö ntak ēnö enye ke usiene?
36 Koro kpukpru ñkpö ētode ke Enye, ēnyuñ ētiede ke Enye,
ēnyuñ ēdude ēbaña Enye. Yak ubōñ enyene Enye ke
nsinsi. Amen.

12 Mekpe mbufo ubök ndien, nditö-ëte mi, ke mböm Abasi,
ndiyak ikpöhidem mbufo 'nö Abasi nte uwa uwem ye
edisana uwa, emi Abasi amade ndibō, emi odotde mbufo
2 ndinam. Ndien ēkubiët ererimbot emi: edi ēkpukhöre ke
erinam esīt mbufo öbufa, man mbufo ēdomo ēfiök se edide
eti uduak Abasi, eke enemde esīt önyuñ öfönde ama.
3 Koro ami mödöhō kpukpru owo kiet kiet kotu mbufo, oto
ke mfön emi ēkenöde mi, nte, okuse idemesie ebe
adaña nte enye ekpesede; edi yak onīm ibuot ekere nte
enyene-ibuot owo, adaña nte udomo mbuötidem eke Abasi

4 önöde kpukpru owo kiet kiet edide. Koro kpa nte nyīn
inyenede ediwak mbak ikpöhidem ke idem kiet, ndien
kpukpru mbak ikpöhidem oro inyeneke oruk utom kiet:
5 kpa ntre nyīn, emi iwakde, idi idem kiet ke Christ, inyuñ
6 idi mbak ikpöhidem kiet eken. Ndien ke nyīn inyenede
nsio nsio enö nte mfön emi ënöde nyīn asañade, edide
eriquörö ikö, *yak nyīn iquörö* nte idomo mbuötidem nyīn
7 asañade; me erinam utom, *yak nyīn isīn idem* ke utom
8 nyīn; me enye eke ekpepde, ke erikpep esie; me enye emi
önöde item, ke erinö item esie: enye emi önöde ñkpö,
*yak enye önö* ke ntarubök; enye emi akarade, *yak enye
akara* ke eritīñ enyīn; enye emi atuade mböm, *yak enye
9 atua mböm* ke ntat-ido. Yak ima okusaña ke mbubīk.
10 Ësua se idide idiök; ëyīre ye se idide eti. Ke ima nditö-
ëte ëma kiet eken ye esīt mböm; ëbat kiet eken nte
11 odotde ukpono akan; ëkunyöni ke utom; ëfefiop ke
12 spirit; ënam ñkpö ënö Öböñ; ëdara ke idori-enyīn; ëme
13 ime ke ukut; ëköbö ke eriböñ akam; ënö iköt Abasi se
14 mö ënanade; ëmekhe ke erikama isen owo. Ëdiöñ mö
15 emi ëköböde mbufo; ëdiöñ, ëkunyuñ ësuñi. Ëdara ye
mö emi ëdarade; ëtuaña ye mö emi ëtuañade. Ënyene
16 ekikere kiet kiet ye eken. Ëkukere ikpö ñkpö, edi
ësukhöre idem ënö ñkpri ñkpö. Ëkuse idemmbufo nte
17 meñöñkpö owo. Ëkunam baba owo kiet idiök ke usiene
idiök. Ëkere ndinam se idotde ukpono ke enyīn kpukpru
18 owo. Edieke ëkemede, ëdomo nditie emem emem ye
19 kpukpru owo ke öfuri esīt mbufo. Ndima mi, ëkusio
usiene ënö idemmbufo, edi ëbök usuñ ënö ifuresīt: koro
ëwetde ëte, Jehovah ödöhö ete, Usiene edi okīm; Ami
20 nyesio usiene. Edi biöñ ama ödöñ usua fo, ñö enye udia;
itöñ ama asat enye, nö enye möñ: koro ke erinam ntre
21 afo eyebok ebok-ikañ ke ibuot esie. Ëkuyak idiök akan
mbufo, edi ëda eti ëkan idiök.

**13** Yak kpukpru owo ësuk idem ënö me-odudu eke ëkponde
ëkan: koro odudu miduhe ke mitoho Abasi; ndien se
2 idude, edi Abasi onīm mö. Ke ntre enye emi öbiöñöde
odudu, öbiöñö se Abasi onīmde: ndien mö emi ëbiöñöde,
3 ikpe eyetiene mö. Koro mendikara midige ñkpö ndīk
inö eti utom, edi idiök utom. Nte afo uyomke ndifeghe
odudu? nam se ifönde, ndien afo eyenyene itoro oto ke
4 enye: koro enye edi anam-utom Abasi önö fi abaña eti

ñkpö. Edi afo ama anam idiök, feghe ndīk; koro enye
mikamake ofut ke ikpikpu: koro enye edide anam-utom
Abasi, andisio usiene ndiyarare iyaresīt ye enye emi anamde
5 idiök. Mödo mbufo ēnyene ndisuk idem, idige kabaña
6 iyaresīt ikpöñ, edi kabaña esīt mbufo nde. Koro ñkpö
emi esīn mbufo ēnō utomo ñko; koro mö ēdide menam-
7 utom Abasi, ēnenam idem ñkpō emi kpukpru ini. Ēnö
kpukpru owo se mö ëdotde: eke odotde utīp, ēnö utīp;
eke odotde utomo, ēnö utomo; eke odotde uteñe, ēnö
uteñe; eke odotde ukpono, ēnö ukpono.
8 Ēkukama ndomo owo kiet isön, iböhöke ndima kiet eken:
koro enye emi amade mböhiduñ esie omotīm onīm ibet.
9 Koro *mbet* emi, Kusīn efibe, Kuwot owo, Kuyīp inö, Kuyom
ñkpö owo, ye ibet efen ekededi, kpukpru mö ēdöñö ke ikö
10 emi, ete, Afo edima mböhiduñ fo nte idemfo. Ima inamke
mböhiduñ esie idiök: ntem ima edi eriyöhö ibet.
11 Ndien emi, ke ëfiökde ini ēte, ini otīm ekem kemi
nte ēkpedemerede ke idap: koro kemi erinyaña ekperede
12 nyīn akan nte kini nyīn ikonīmde ke akpanikö. Okoneyo
oyom ndikure, uwemeyo ekpere: mödo ëyak nyīn iduök
13 me-utom ekīm, inyuñ isīne ñkpō-eköñ uñwana. Ēyak
nyīn isaña ke akpanikō, nte ke uwemeyo; idige ke erinam
ido otīme otīme ye ke uyukhö mīn, idige ke idañ ye ke use,
14 idige ke utök ye ufup. Edi mbufo ēsīne Öböñ Jesus
Christ, ēkunyuñ ënam ñkpö ēnö itöñ öbukidem.

14 Edi ēda owo emi edide mem mem ke mbuötidem, edi
2 ëkuneni ēbaña me-ekikere esie. Owo kiet enyene
mbuötidem ndidia kpukpru ñkpö: edi owo eke edide mem
3 mem adia suk iköñ. Yak enye eke adiade okusīn enye eke
midiaha ke ndek; yak enye eke midiaha ökunyuñ odomo
4 enye eke adiade: koro Abasi ama onyīme enye. Afo edi
anie emi odomode owo owo efen? Ke enyīn ēte esie ke
enye ösöñö ada me öduö. Edi ēyenam enye ösöñö ada;
5 koro Öböñ enyenede odudu ndinam enye ösöñö ada. Owo
kiet onīm usen kiet akan usen efen: owo efen onīm kpukpru
usen *ukem ukem*. Yak kpukpru owo kiet kiet otīm ōñök
6 ke esīt esiemö. Enye emi okponode usen, okpono enye önō
Öböñ: ndien enye emi adiade, adia önö Öböñ, koro enye
önöde Abasi eköm; ndien enye emi midiaha, idiaha inö
7 Öböñ, ndien önö Abasi eköm. Koro baba owo nyīn kiet
miduhe uwem inö idemesie, ndien baba owo kiet inyuñ

8 Ikpaha inö idemesie. Koro edieke nyīn idude uwem, nyīn
idu uwem inö Ōböñ; me edieke ikpade, ikpa inö Ōböñ:
mödo me nyīn idu uwem, me nyīn ikpa mkpa, nyīn inyene
9 Ōböñ. Koro Christ akakpade, önyuñ odude uwem
kabaña idem ñkpö emi, man enye edi Ōböñ mekpaña-mkpa
10 ye medu-uwem. Edi afo, nsinam afo odomode eyen-usö?
me afo ñko, nsinam afo esīnde eyen-usö ke ndek? koro
11 kpukpru nyīn iyeda ke itie-ikpe Abasi. Koro ēwetde ēte,
Jehovah ödöhö ete, Ma uwem Mi, kpukpru edöñ ēyetöñö
ēnö Mi,
Ndien kpukpru edeme ëyenyīme ënö Abasi.
12 Ndien ntre nyīn kiet kiet iyebuk mbuk idemnyīn inö Abasi.
13 Mödo yak nyīn ikudomo kiet eken aba: edi mbufo ēkam
ēdomo emi, ēte, baba owo kiet ökunīm eyen-ēte esie ñkpö
14 iduö ke usuñ, me se esīnde enye öduö. Möñök, mönyuñ
'nīm ke akpanikö ke Ōböñ Jesus nte, baba ñkpö kiet
idekheke ke idemesie: iböhöke ye enye emi abatde ete,
15 ñkpö edekhe, ye enye ke ñkpö edekhe. Koro eyen-usö ama
öfukhö abaña udia, afo usañake aba ke ima. Kuda udia
16 fo usobo enye emi Christ akakpade kibuot esie. Ēkuyak
17 ndien ēdöhö idiök ēbaña nti ido mbufo: koro obio Abasi
midige eridia ye eriñwöñkpö, edi edi edinen ido ye emem
18 ye idaresīt ke Edisana Spirit. Koro enye emi anamde
ñkpö önö Christ ke ñkpö emi enem Abasi esīt, önyuñ
19 öbö itoro owo. Ntre ndien ēyak nyīn itiene ñkpö
20 emem, ye ñkpö eke nyīn idade iteme kiet eken. Ēkuda
udia ëbiat utom Abasi. Ke akpanikö kpukpru ñkpö
ësana; edi ödödiök önö owo eke adiade ye mñomo ke esīt
21 esie. Öfön owo okuta unam, ökunyuñ öñwöñ wine,
ökunyuñ *anam ñkpö ekededi* eke esīnde eyen-ēte öduö.
22 Mbuötidem eke afo enyenede, nyene ke idemfo kiso Abasi.
Öföfön önö owo eke midomoke idemesie ke ñkpö eke enye
23 abatde ke eti. Edi owo eke eyīkde ama adia, ikpe obiom
enye, koro mitoho ke mbuötidem; ndien ñkpö ekededi
eke mitoho ke mbuötidem edi idiöñkpö.

15 Ndien nyīn emi isöñöde idem ikpobiom memidem mbio
2 memidem, ikunyuñ inem idemnyīn esīt. Yak kpukpru
nyīn kiet kiet inem mböhiduñ esie esīt ke se iföñde, man
3 ēteme enye. Koro Christ ñko mikenemke Idemesie esīt;
edi, nte ēwetde ēte, Esuene mö eke ësuenede fi odoro Mi.
4 Koro ñkpö ekededi eke ēkebemde iso ēwet, ēkewet man

ëkpep nyïn, kpañ oto ke imo ye ndöñ-esït ñwed Abasi
5 nyïn ikpenyeno idori-enyïn. Ndien yak Abasi ime ye
ndöñ-esït önö mbufo ndinyene ekikere kiet, kiet ye eken
6 ke Christ Jesus: man ke esït kiet mbufo ëkpetoro Abasi
7 ye Ëte Öböñ nyïn Jesus Christ ke uyo kiet. Mödo mbufo
ëda kiet eken, kpa nte Christ akadade mbufo, man ënö
8 Abasi uböñ. Koro ami ndöhöde nte, ëma ënam Christ
edi anam-utom mbobi kabaña akpanikö Abasi, man Enye
9 ösöñö me-uñwöñö eke ënöde mëte, man Me-Gentile
ëkpenyuñ ëtoro Abasi kabaña mböm Esie; nte ëwetde
ëte,

Mödo ami nyetoro Fi kotu Me-Gentile,
'Nyuñ ñquö iquö 'nö enyïñ Fo.

10 Enye önyuñ ödöhö ñko ete,
Mbufo, Me-Gentile, ëdara ye iköt Esie.

11 Ndien ñko, ete,
Ëtoro Jehovah, kpukpru mbufo Me-Gentile;
Yak kpukpru midut ënyuñ ëtoro Enye.

12 Ndien ñko, Isaiah ödöhö ete,
Öruñ Jesse eyedu,
Ndien Enye emi adakhade ada ndikara Me-Gentile;
Enye ke Me-Gentile ëdidori enyïn.

13 Abasi idori-enyïn akpakam esïn kpukpru idara ye emem
ke erinïm ke akpanikö ke esït mbufo öyöhö, man mbufo
ënyene uwak idori-enyïn, ke odudu Edisana Spirit.
14 Ndien ami ke idemmi motïm 'nïm ke akpanikö mbaña
mbufo, nditö-ëte mi, nte, mfön öyöhö mbufo ke idem-
mbufo, ye kpukpru ifiök, mbufo ëmenyuñ ëkeme
15 nditeme kiet eken. Edi ami mewet 'nö mbufo uko uko
ñkan adaña daña, nte ñkpö eke ntöñöde ntak nti mbufo,
16 oto ke mfön emi Abasi ökönöde mi, ete, ami ñkpedi anam-
utom Christ Jesus 'nö Me-Gentile, 'nyuñ 'nam utom gospel
Abasi, man eriyak Me-Gentile 'nö edi uwa eke enemde
17 Abasi esït, emi Edisana Spirit önyuñ anamde asana. Mödo
ami menyene mbure mi ke Christ Jesus ke ñkpö eke
18 ënyenede Abasi. Koro ami mendidaha uko nditïñ mbaña
ñkpö ekededi, iböhöke memö oro Christ akadade mi anam,
ke ikö ye ke utom, ke odudu midiöñö ye mutïbe ñkpö,
19 ke odudu Edisana Spirit, man Me-Gentile ësuk ibuot;
ntre ötöñöde ke Jerusalem, önyuñ akanare tutu osïm
20 ke Illyricum, ami 'ma ntïm ñquörö gospel Christ; ih, 'nïm
enye nte iso ñkpö mi ndiquörö gospel ntem, idige ke ebiët

eke ēma ēkequörö enyĩñ Christ, man ami ñkudori ñkpö ke
21 utom owo efen ; edi, nte ēwetde ēte,
Mö emi miketĩñke inö mö ibaña Enye ēyekut,
Ndien mö emi mikokopke ēyefiök.
22 Mödo ñko, ēkekpan mi ke ediwak ini emi nditiene mbufo :
23 edi kemi, sia menyeneke aba itie ke edem emi, ndien ke
24 ödöñde mi ke ediwak isua emi nditiene mbufo, ini ekededi
ami ndikade ke Spain (koro ami modori enyĩn nte, nyekut
mbufo ke isañ mi, nte, mbufo ēyenyuñ ēnyaña mi ke usuñ
mi nte ñkade do, ke 'ma mbem iso 'nem esĩt ye
25 eribuana ye mbufo)—edi kemi, möñ ñka ke Jerusalem,
26 ndinam ñkpö 'nö mbon Abasi. Koro ekenemde mbon
Macedonia ye Achaia esĩt nditĩbe okuk 'nö mubuene kotu
27 mbon Abasi emi ēdude ke Jerusalem. Koro ekenemde
mö esĩt ; mö ēnyuñ ēdi mendikama mö isön. Koro edieke
ēkenamde Me-Gentile ēbuana ke ñkpö spirit mö, mö
28 ēkama mö isön ndinö mö ñkpö ikpöhidem. Mödo kini
ami 'namde ñkpö emi 'ma, 'nyuñ 'nĩmde nde ke mfri emi
29 'nö mö, nyesaña mbe mbufo ñka ke Spain. Ndien möñök
nte, kini ndidide, nyesaña ye uyöhö ufön Christ ntiene
mbufo.
30 Ndien mekpe mbufo ubök, nditö-ēte, ke Ōböñ nyĩn
Jesus Christ, ye ke ima Spirit, man mbufo ēñwana ye ami
ötö kiet ke akam eke mbufo ēböñde ēnö Abasi ēbaña mi ;
31 man ēnyaña mi ēsio ke ubök mö eke misukke ibuot ke
Judæa, man utom eke 'namde 'nö Jerusalem edi se mbon
32 Abasi ēdinyĩmede ; man ntiene mbufo ke idaresĩt nte
Abasi amade, 'nyuñ nduök odudu ye mbufo ötö kiet.
33 Ndien Abasi emem odu ye mbufo kpukpru. Amen.

16 Ami motoro Phœbe eyen-ēte nyĩn añwan 'nö mbufo, emi
2 edide anam-utom ufök Abasi ke Cenchreæ : man mbufo
ēda enye ke Ōböñ, nte odotde mbon Abasi, ēnyuñ ēñwam
enye ke ñkpö ekededi eke enye ediyomde uñwam mbufo :
koro enye ñko ke idemesie akañwamde ediwak owo efen,
ye mi ke idemmi.
3 Ēköm Prisca ye Aquila menam-utom ye ami ke Christ
4 Jesus, emi ēkeyakde itöñ uwem mö kabaña uwem mi ;
emi midige ami ikpöñ ñköm mö, edi kpukpru mufök Abasi
5 kotu Me-Gentile ñko : ēnyuñ *ēköm* ufök Abasi emi odude
ke ufök mö. Ēköm Epænetus edima mi, emi edide akpa
6 mfri Asia önö Christ. Ēköm Mary, emi akanamde ediwak

7 utom ōnō mbufo. Ēkōm Adronicus ye Junias, oruk mi,
ye nsaña mi ke ñkpökōbi, emi ēdide ikpö owo kotu me-
8 apostle, emi ēkenyuñ ēbemde mi iso ēdu ke Christ. Ēkōm
9 Ampliatus edima mi ke Öböñ. Ēköm Urbanus anam-
10 utom ye nyïn ke Christ, ye Stachys edima mi. Ēköm
Apelles owo emi ēnyïmede ke Christ. Ēköm *mbon ufök*
11 Aristobulus. Ēköm Herodian oruk mi. Ēköm *mbon*
12 *ufök* Narcissus, emi ēdude ke Öböñ. Ēköm Tryphæna
ye Tryphosa, emi ēnamde utom ke Öböñ. Ēköm edima
13 Persis, emi anamde ediwak utom ke Öböñ. Ēköm Rufus
14 edimek ke Öböñ, ye eka esie ye okïm. Ēköm Asyncritus,
Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, ye nditö-ēte emi
15 ēdude ye mö. Ēköm Philologus ye Julia, Nereus ye eyen-
ēte esie añwan, ye Olympas, ye kpukpru mbon Abasi emi
16 ēdude ye mö. Ēköm kiet eken ye edisana ntïm-inua.
Kpukpru muföк Christ ēköm mbufo.
17 Kemi mekpe mbufo uböк, nditö-ēte, nte, ētïm ēse mō
emi ēsïnde eribakhare ye ñkpö eke ēnamde owo öduö,
emi misañake ye erikpep eke ēkpepde mbufo: ēnyuñ
18 ēdianare ēkpöñ mö. Koro oruk owo emi minamke utom
Öböñ nyïn Christ, edi ēnam ñkpö ēuō idibi mö; ndien
19 ke udön ye inem ikö mö, mö ēbiaña esït me-ököi. Koro
nsuk-ibuot mbufo asuanade kotu kpukpru owo. Mödo
ami madara mbaña mbufo: edi ñkpama mbufo ēdi me-
fiöñkpö owo ke nti ñkpö, ēnyuñ ēdi ököi ke se idide idiök.
20 Ndien Abasi emem eyenuak Satan kidak ukot mbufo
ibïgike.
Mfön Öböñ nyïn Jesus Christ odu ye mbufo.
21 Timothy anam-utom ye ami ököm mbufo; ye Lucius
22 ye Jason ye Sosipater, oruk mi. Ami Tertius, emi ñwetde
23 ñwed emi, mököm mbufo ke Öböñ. Gaius, ēte ufök mi,
ye eke ōfuri ufök Abasi, ököm mbufo. Erastus akama-
okuk obio ököm mbufo, ye Quartus eyen-ēte.
25 Kemi ēyak ēnö Enye emi ekemede ndinam mbufo
ēsöñö ēda nte asañade ye gospel mi ye eriquörö Jesus Christ,
nte asañade ye eriyarare ndïbe ñkpö emi ēkedopde inua
26 ēbaña toto ke nsinsi ini, edi kemi ēma ēyarare, ēnyuñ ēda
ñwed me-prophet ēnam kpukpru midut ēfiök man ēsuk
27 ibuot ke mbuötidem, nte ewukhö nsinsi Abasi edide; ēnö
Abasi emi ikpöñ ikpöñ edide ifiök oto ke Christ Jesus
ēnö Enye uböñ ke nsinsi. Amen.

# AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH.

1 Paul, emi ëkotde ëte edi apostle Jesus Christ oto ke uduak
2 Abasi, ye Sosthenes eyen-ëte nyîn, ëwet ënö ufök Abasi
emi odude ke Corinth, kpa mö emi ënamde ësana ke Christ
Jesus, emi ëkotde ëte ëdi mbon Abasi, ye kpukpru mö emi
ësemede ëkot enyïñ Ōböñ nyîn Jesus Christ ke kpukpru
3 ebiët, *Ōböñ* mö ye eke nyîn : mfön odu ye mbufo ye emem
ëto ke Abasi Ēte nyîn ye Ōböñ Jesus Christ.
4 Ami mököm Abasi mi kpukpru ini mbaña mbufo, ke
5 mfön Abasi emi ëkenöde mbufo ke Christ Jesus ; nte ke
kpukpru ñkpö ëkenam mbufo ëdi mbon inyene ke Enye,
6 ke kpukpru ikö ye ke kpukpru ifiök ; kpa nte ëkesöñ-
7 öde ikö ntiense Christ ke esït mbufo : ntre mbufo itabake
ke baba enö kiet ; ke ëbebet eriyarare Ōböñ nyîn Jesus
8 Christ ; emi edinyuñ anamde mbufo ësöñö ëda tutu
osîm akpatre, man ëkunyene se ësuade ënö mbufo ke usen
9 Ōböñ nyîn Jesus Christ. Abasi edi akpanikö, emi oto ke
Enye ëkekotde mbufo ëduk ke ebuana Eyen Esie Jesus
Christ Ōböñ nyîn.
10 Ndien ami mekpe mbufo ubök, nditö-ëte, ke enyïñ
Ōböñ nyîn Jesus Christ, nte, mbufo kpukpru ëdöhö ikö
kiet, edibakhare ökunyuñ odu kotu mbufo ; edi nte,
11 mbufo ëfön ëma ke esït kiet ye ke ekikere kiet. Koro
*mbon ufök* Chloe ëma ëtïñ ënö mi ëbaña mbufo, nditö-
12 ëte mi, ëte, utök odu kotu mbufo. Se ndöhöde edi
emi, nte, mbufo kiet kiet ëdöhö ëte, Ami ndi eke Paul
Ami eke Apollos ; Ami eke Cephas ; ye Ami eke Christ.
13 Nte Christ abakhare ? Ndi Paul ke ëkeköñ ke cross ëbaña
mbufo ? me ëkenîm mbufo baptism kesït enyïñ Paul ?
14 Mököm Abasi nte meñkonîmke mbufo baba kiet baptism,
15 ke miböhöke Crispus ye Gaius ; mbak owo ekededi edi-
16 döhö ete, ëkenîm mbufo baptism kesït enyïñ mi. Ami
ñkönyuñ 'nîm mbon ufök Stephanas baptism : ebede oro,
17 mfiökke me 'ma 'nîm owo efen baptism. Koro Christ
miködöñke mi ndinîm baptism, edi ndiquörö gospel :
idige ke ikö ifiök, mbak ëdinam cross Christ edi ikpikpu.
18 Koro ikö cross edide ndisîme ye mö eke ëtakde ; edi ye
19 nyîn emi ënyañade enye edi odudu Abasi. Koro ëwetde ëte,
Ami nyesobo ifiök mefiöñkpö,
Nyenyuñ nsïn öniöñ mbon öniöñ ke ndek.

20 Enye-e öfiöñkpö owo? enye-e ewet-ñwed? enye-e owo
eneni ererïmbot emi? Nte Abasi ikanamke ifiök ererïmbot
21 akabare edi ndisïme? Koro sia ke ifiök Abasi, ererïmbot
ke ifiök esie idiöñöke Abasi, ekenem Abasi esït ndida
ndisïme eriquörö ikö 'nyaña mö emi ënïmde ke akpanikö.
22 Sia Me-Jew ëbupde idiöñö, Me-Greek ënyuñ ëyomde
23 ifiök: edi nyïn iquörö Christ nte ëkeköñde Enye ke
cross, ñkpö iduö önö Me-Jew, ye ndisïme önö Me-
24 Gentile; edi ye mö emi ëkotde, ëdide Me-Jew ënyuñ
ëdide Me-Greek, Christ odudu Abasi, ye ifiök Abasi. Koro
25 ndisïme Abasi öfiökde ñkpö akan owo; memidem Abasi
önyuñ ösöñde akan owo.
26 Koro ëse ikot mbufo, nditö-ëte, nte midige ediwak mbio
ifiök öbukidem, idige ediwak mkpösöñ owo, inyuñ idige
27 ediwak ikpö owo *ke ëkekot*: edi Abasi ekemek ndisïme
ñkpö ererïmbot, man Enye esïn mefiöñkpö owo but ke
iso; Abasi ökönyuñ emek mem mem ñkpö ererïmbot, man
28 Enye esïn mkpösöñ ñkpö but ke iso; ye ikpikpu ñkpö
ererïmbot, ye ñkpö eke ësïnde ke ndek, ke Abasi ekemek,
ye ñkpö eke miduhe, man Enye anam ñkpö eke ëdude
29 ëkabare ikpikpu: man baba owo kiet okubure mbure
30 kiso Abasi. Edi oto ke Enye mbufo ëdu ke Christ
Jesus, emi ënamde Enye edi ifiök önö nyïn oto ke
31 Abasi, ye edinen ido, ye erinam asana, ye erifak: man
nte ëwetde ëte, Enye emi oburede mbure, yak obure ke
Öböñ.

2 Ndien ami, nditö-ëte, kini ñketienede mbufo, ntieneke
ye inem ikö me ifiök, ñquörö ndïbe ñkpö Abasi 'nö mbufo.
2 Koro ami ñkenyenede iwuk nte, ndifiökke baba ñkpö kiet
kotu mbufo, ke miböhöke Jesus Christ, ye nte ëkeköñde
3 Enye ke cross. Ndien ami ñkodu ye mbufo ke memidem,
4 ye ke ndïk, ye ke ediwak nyekidem. Ndien ikö mi ye
eriquörö mi ikedige ke suñ suñ ikö ifiök, edi ke eriwut-
5 ñkpö Spirit ye odudu: man mbuötidem mbufo okudu ke
ifiök owo, edi ke odudu Abasi.
6 Edi nyïn itïñ ifiök kotu mö emi ëfönde: edi idige
ifiök ererïmbot emi, inyuñ idige eke mendikara ererïmbot
7 emi, emi ëdikabarede ëdi ikpikpu ñkpö: edi nyïn itïñ ifiök
Abasi ke ndïbe ikö, *kpa ifiök* eke ëkedïpde, emi Abasi
8 ekebemde me-eyo iso onïm önö uböñ nyïn: eke baba
mendikara ererïmbot emi kiet mifiökke: koro mö ëma

9 ëkpeñök, mö ikpowotke Öböñ uböñ ke cross: edi nteml
ëwetde ëte,

Me-ñkpö eke enyïn mikeque, utöñ mikönyuñ ikopke,
Emi mikönyuñ idukke ke esït owo,
Ñkpö ekededi emi Abasi okonïmde önö mö emi ëmade
Enye.

10 Edi Abasi akayarare önö nyïn oto ke Spirit: koro
Spirit öduñörede kpukpru ñkpö, kpa erituñö ñkpö Abasi.
11 Koro anie kotu owo öñök ñkpö owo, ke miböhöke spirit
owo emi odude enye ke idem? kpa ntre ñko baba owo kiet
12 iñökke ñkpö Abasi, ke miböhöke Spirit Abasi. Edi nyïn
iköböhö spirit ererïmbot, edi spirit emi edide eke Abasi;
13 man nyïn ifiök ñkpö eke Abasi önöde nyïn ke mfön. Me-
ñkpö emi ñko ke nyïn idöhö, idige ke ikö eke ifiök owo
ekpepde, edi ke se Spirit ekpepde; ida ñkpö Spirit idomo
14 ye ñkpö Spirit. Ndien owo öbukidem inyeneke me-ñkpö
Spirit Abasi: koro mö ëdide ndisïme ye enye; ndien enye
15 ikemeke ndifiök mö, koro ëdade Spirit ëdomo mö. Edi
owo spirit odomo kpukpru ñkpö, baba owo kiet inyuñ
16 idomoke enye. Koro anie owo ököfiök ekikere Jehovah,
emi ökpönöde Enye item? Edi nyïn imenyene ekikere
Christ.

3 NDIEN ami, nditö-ëte, ñkekemeke ndidöhö ye mbufo nte
mbio spirit, edi nte mbio öbukidem, ye nte nsek nditö ke
2 Christ. Ami ñköbök mbufo ke möñeba, idige ke udia;
koro mbufo mikekemeke kaña: kpa idem ini emi mbufo
3 ikemeke; koro mbufo ësuk ëdide eke öbukidem: koro sia
ufup ye utök ëdude kotu mbufo, nte mbufo idige eke
4 öbukidem, inyuñ isañake ke ido owo? Koro adañemi owo
kiet ödöhöde ete, Ami ndi eke Paul; efen ete, Ami ndi eke
5 Apollos; nte mbufo idige owo? Nso ndien edi Apollos?
ndien nsidi Paul? Menam-utom emi mbufo ëkenïmde ke
akpanikö oto ke mö; kiet kiet nte Öböñ ökönöde enye.
6 Ami ñkötö, Apollos öködüök möñ; edi, edi Abasi anam
7 ököri. Ntre ndien idige enye emi ötöde edi ñkpö, inyuñ
idige enye emi öduökde möñ; edi Abasi emi anamde ököri.
8 Ndien enye emi ötöde ye enye emi öduökde möñ ëdi kiet:
edi mö kiet kiet ëyebö ñkpö eyen-utom esie kpa nte utom
9 esie edide. Koro nyïn idi menam-utom ye Abasi: mbufo
ëdi iñwañ Abasi, ufök Abasi.
10 Nte mfön Abasi edide emi ëkenöde mi, nte enyene-ibuot

ētubom meböp ufök, ami ñkötöñö ndiböp ufök ; ndien owo
efen öböp odori kesīt. Edi yak kpukpru owo kiet kiet
11 ekpeme nte enye öböpde odori kesīt. Koro baba owo kiet
mikemeke ndinīm ñkpö-idak-isöñ efen, akan se ēma ēkenīm,
12 emi edide Jesus Christ. Edi edieke owo ekededi odoride gold,
silver, ösöñ-urua itiat, eto, edisat mbiēt, me etak nyanyaña
13 ke ñkpö-idak-isöñ oro ; ēyeyarare utom owo kiet kiet :
koro usen oro eyetaña enye, koro ēdiyararede enye ke ikañ ;
ndien ikañ oro ke idemesie eyenyuñ odomo utom owo kiet
14 kiet oruk eke enye edide. Edieke utom owo ekededi
eke enye ököböpde kesīt edisöñöde ada, enye eyebö utīp.
15 Edieke utom owo ekededi editade ikañ, enye eyekut
mbiara ñkpö : edi ēyenyaña enye ke idemesie ; edi nte
ñkpö eke asañade ebe ke ikañ.
16 Nte mbufo ifiökke ite mbufo ēdi temple Abasi, ye *nte*
17 Spirit Abasi oduñde ke esīt mbufo ? Owo ekededi ama
abiat temple Abasi, Abasi eyesobo enye ; koro temple
Abasi edide edisana, emi mbufo ēdide.
18 Kuyak baba owo kiet abiaña idemesie. Owo ekededi
ama abat idemesie ke owo ifiök kotu mbufo ke ererīmbot
emi, yak enye akabare edi ndisīme, man enye akabare edi
19 öfiöñkpö owo. Koro ifiök ererīmbot emi edide ndisīme ye
Abasi. Koro ēwetde ēte, Enye ama omum mbon ifiök ke
20 ñkari mö : ndien ñko, Jehovah ömöfiök me-ekikere mbon
21 ifiök, ete, mö ēdi ikpikpu. Mödo kuyak baba owo kiet
obure mbure ke owo. Koro kpukpru ñkpö ēnyenede
22 mbufo ; edide Paul, me Apollos, me Cephas, me ererīmbot,
me uwem, me mkpa, me ñkpö eke ēdude kemi, me ñkpö eke
23 ēdidide ; kpukpru ēnyene mbufo ; ndien mbufo ēnyene
Christ ; ndien Christ enyene Abasi.

**4** Yak owo osuk abat nyīn nte menam-utom Christ, ye
2 mekama-ukpökhöre ndībe ñkpö Abasi. Ke ñkpö emi ñko,
3 ēyom mekama-ukpökhöre ēdi mbio akpanikö. Edi edi
ata ekpri ñkpö ye ami mbufo ndidomo mi, me owo ndidomo
4 mi : I'ih, ami ndomoke idemmi. Koro ami memfiökke
se nduede ; edi emi inamke ikpe etebe mi : edi Enye emi
5 odomode mi edi Öböñ. Mödo ēkubem ini iso ēdomo
ñkpö, tutu Öböñ edi, emi edinamde ndībe ñkpö ekīm
ēñwaña, önyuñ ayararede muduak esīt ; ndien ke ini oro
kpukpru owo kiet kiet eyebö Abasi itoro esie.
6 Ndien, nditö-ēte, 'ma nda ñkpō emi nte mbiēt ñkpö

ndian ke idemmi ye Apollos kabaña mbufo; man ke nyīn
mbufo ëkpep nte mikpebehe adaña ñkpö oro ëwetde;
man baba owo mbufo kiet okutañ idem abaña owo kiet
7 akan eken. Koro anie anam fi edi isio? ndien nso ke afo
enyene eke muköböhö-bö? ndien edieke afo ököböde-bö,
8 nsinam afo oburede mbure kpa nte muköböhö-bö? Kemi
mbufo ëmeyukhö, kemi mbufo ëmekabare ëdi mbon inyene,
mbufo ëma ëkara ke nyīn miduhe: ih, ami mönyuñ nyom
9 nte mbufo ëkarade, man nyīn ñko ikara ye mbufo. Koro
ami mese nte Abasi ama ayarare nyīn me-apostle idi ukper-
edem, nte mowo emi ënīmde ënö mkpa: koro ënamde
nyīn idi ñkpö ndise inö ererīmbot, ye me-angel, ye mowo.
10 Nyīn idi me-ndisīme kabaña Christ, edi mbufó ëdi mefiöñ-
kpö ke Christ; nyīn idi mem-mem, edi mbufo ëdi mkpösöñ;
11 mbufo ëmenyene ukpono, edi nyīn inyene esuene. Tutu
osīm ke idem ini emi biöñ ödödöñ nyīn, itöñ asasat nyīn,
nyīn isasaña iferi, ëmemia nyīn, nyīn inyeneke akpan ufök
12 iduñ; nyīn inyuñ inam utom, inam ke ubök idemnyīn: ke
13 ësuñide nyīn, nyīn idiöñ; ke ëköböde nyīn, nyīn ime; ke
ëtīñde idiök ikö ëbaña nyīn, nyīn ikpe ubök: ënam nyīn
itie nte ndek ñkpö ererīmbot, ye mbubiam kpukpru ñkpö,
tutu osīm emi.
14 Ami ñwetke ñkpö emi ndisīn mbufo but ke iso,
15 edi man 'nö mbufo item nte ndima ndito mi. Koro
mbufo ëkpenyene thousand mendikpep duop ke Christ,
mbufo *inyeneke* ediwak mëte: koro ke Christ Jesus ami
16 ñkobon mbufo oto ke gospel. Mödo mekpe mbufo ubök
17 nte, ëdi mendikpebe mi. Kabaña ñkpö emi 'ma ndöñ
Timothy, emi edide edima ye eyen akpanikö mi ke Öböñ,
emi editide mbufo usuñ mi emi ëdude ke Christ,
kpa nte ami ntemede ke kpukpru ebiët ke kpukpru
18 ufök Abasi kiet kiet. Ndien ndusuk owo ëtañ idem,
19 nte ñkpö eke ami menditieneke mbufo. Edi ami nyetiene
mbufo ibīgike, ke Öböñ ama onyīme; ndien ami nyefiök,
20 idige ikö mbio ntañidem, edi odudu mö. Koro obio Abasi
21 midige ke ikö, edi ke odudu. Nso ke mbufo ëyom? me
nditiene mbufo ye eto, me ke ima ye ke suñ suñ spirit?

5 Ëtīm ëtīñ ëte use odu kotu mbufo, ndien edi oruk use emi
miduhe kpa kotu Me-Gentile, nte owo kiet ödöde ñwan ëte
2 esie. Ndien mbufo ke ëtañ idem, ikam itiehe ke mfukhö,
man ësio owo emi akanamde ñkpö emi kotu mbufo ëfep.

3 Ama edi ami, ke menduhe ke ikpöhidem ye mbufo, edi
ndodu do ke spirit, 'ma mbiom owo oro akanaınde ñkpö
4 emi ntem, kpa nte ñkpodude ye mbufo, ke enyīñ Ōböñ
nyīn Jesus, kini mbufo ēbonode ötö kiet ye spirit mi, ye
5 odudu Ōböñ nyīn Jesus, nte, ēyak oruk owo emi ënö Satan,
ēte ēsobo öbukidem, man ënyaña spirit ke usen Ōböñ Jesus.
6 Mbure mbufo ifönke. Nte mbufo ifiökke ite ekpri leaven
7 anam öfuri ebok ofut ? Ēduök akani leaven, man mbufo
ēdi öbufa ebok, kpa nte mbufo minyeneke leaven. Koro
8 ëma ēwot passover nyīn ñko, kpa Christ : mödo ēyak nyīn
inīm usörö, idige ke akani leaven, inyuñ idige ke leaven udu
ye mbubiam, edi ke uyo eke leaven miduhe, eke esīt kiet ye
akpanikö.
9 Ami ñkewet ke ñwed mi 'nö mbufo nte ēkusaña nsaña
10 ye mbon use ; idige öfuri öfuri ye mbon use ererīmbot emi,
me ye mesīn enyīn ke ñkpö ye mbon utuk, me ye mekpono
ndem ; ekpedi ntem mbufo ēkpenyene ndiwörö ke ere-
11 rīmbot : edi kemi mewet 'nö mbufo, nte, edieke owo ekededi
emi ekerede eyen-ēte edide owo use, me esīn enyīn ke ñkpö,
me okpono ndem, me andisuñi, me owo mīn, me owo utuk ;
12 ēkusaña nsaña ye oruk owo emi kpa ke eridia ñkpö. Koro
ami nsaña nso ke eridomo mö eke ēdude ke esien ? Nte
13 mbufo idomoke mö emi ēdude kesīt *ufök Abasi*, edi Abasi
odomo mö emi ēdude ke esien ? Ēsio idiök owo oro kotu
mbufo ēfep.

6 Nte owo mbufo ekededi, eke enyenede ikö ye mböhiduñ
esie, edisöñ esīt aka ikpe kiso mö emi minenke, idige
2 kiso mbon Abasi ? Nte mbufo ifiökke ite, mbon Abasi
ēyekpe ikpe ererīmbot ? Ndien mbufo ēma ēkpe ikpe
ererīmbot, nte mbufo idotke ndikpe ñkpö eke ēkpride
3 ēkan ? Nte mbufo ifiökke ite nyīn iyekpe ikpe me-angel ?
4 ñwañwa ediso ndien ñkpö uwem emi ? Mödo ndien
edieke mbufo ēnyenede ndikpe ikpe ñkpö uwem emi, nte
mbufo ēmenīm mö emi midige ñkpö ke ufök Abasi ndikpe ?
5 Ndöhö emi man but anam mbufo. Ndi koro mikemeke
ndikut öfiöñkpö owo baba kiet kotu mbufo, emi edikemede
6 ndibiere ikö kuföt nditö-ēte esie, edi eyen-ēte ada eyen-ēte
aka ikpe, önyuñ anam ntre kiso mö emi minīmke ke akpan-
7 ikö ? Ñköm, ndudue ododu ama kotu mbufo, nte mbufo
ēnyenede ikpe kiet ye eken. Nsinam mbufo mikam
8 inyīmeke idiök ? nsinam miyakke ētuk mbufo ? Edi

mbufo ke idemmbufo ënam idiök, ënyuñ ëtuk owo, kpa
9 nditö-ëte mbufo. Nte mbufo ifiökke ite, mö eke minenke
idinyeneke obio Abasi ? Ëkuyak ëbiaña mbufo: idige
mbon use, me mekpono ndem, me mesïn efibe, me owo eke
10 ëtiede nte ñwan, me me-sodomite, me minö, me mesïn
enyïn ke ñkpö owo, me mbon mïn, me mendisuñi, me mbon
11 utak ëdinyene obio Abasi. Ndien ndusuk mbufo ëkedi
kpa ntre: edi ëkeyet mbufo, edi ëkenam mbufo ësana,
edi ëkenam ikö etebe mbufo ke enyïñ Öböñ Jesus Christ,
ye ke Spirit Abasi nyïn.
12 Kpukpru ñkpö ënenen ye ami; edi idige kpukpru ñkpö
ëdot. Kpukpru ñkpö ënenen ye ami; edi ndiyakke baba
13 kiet akara mi. Ënam udia ënö idibi, ënyuñ ënam
idibi ënö udia: edi Abasi eyesobo enye ye mö. Edi
14 inamke ikpöhidem inö use, edi ënö Öböñ; ndien Öböñ
enyene ikpöhidem: ndien Abasi akanam Öböñ eset ke
15 mkpa, eyenyuñ anam nyïn iset ñko ke odudu Esie. Nte
mbufo ifiökke ite, ikpöhidem mbufo ëdi ndido ikpöhidem
Christ ? Ndien nte ami ndisio ndido ikpöhidem Christ
mfep, 'nyuñ 'nam mö ëdi ndido akpara ? Ñwaña nsa O!
16 Nte mbufo ifiökke ite, enye eke adianade ye ñwan use
edi idem kiet ye enye ? koro Enye ödöhöde ete, Mö
17 mbiba ëyekabare ëdi öbuk kiet. Edi enye emi adianade
18 Öböñ edi spirit kiet. Ëfeghe ëkpöñ use. Kpukpru
idiöñkpö emi owo anamde ibuanake ye ikpöhidem; edi
19 owo emi asañade use anam ikpöhidem esiemö idiöñkpö.
Nte mbufo ifiökke ite, ikpöhidem mbufo edi temple Edisana
Spirit emi odude kesït mbufo, emi mbufo ënyenede
20 oto ke Abasi ? Ndien mbufo inyeneke idemmbufo; koro
ëkedepde mbufo ke eköm urua: mödo ëkpono Abasi ke
ikpöhidem mbufo.

7 NDIEN kabaña ñkpö oro mbufo ëkewetde: Ofön ye
2 owo nte mikpotukke ñwan. Edi kabaña use, yak owo
kiet kiet enyene ñwan esiemö, yak ñwan kiet kiet önyuñ
3 enyene ebe esiemö. Yak ebe önö ñwan se idotde: ndien
4 suk ntre ñko yak ñwan anam ye ebe. Ñwan inyeneke
odudu ye ikpöhidem esiemö, edi ebe enyene: ndien kpa
suk ntre ñko ebe inyeneke odudu ye ikpöhidem esiemö,
5 edi ñwan enyene. Mbufo ëkutuk kiet eken, iböhöke ini
asaña ke ediomi ke ekpri ini, man mbufo ëkpesïn idem
ke akam, ëkpenyuñ ëtöñö ntak ëdiana kiet ye eken,

man Satan okuda unana erifara-idem mbufo odomo mbufo.
6 Edi ndöhö emi ke erinyime, idige nte ewukhö. Edi
7 mkpama nte kpukpru owo ēkpetiede kpa nte ami ke
idemmi. Edi owo kiet kiet enyene enö esiemö oto ke
Abasi, owo kiet ke ido emi, ye owo efen ke ido oro.
8 Edi ami mödöhö mö eke midöhö ndö ye mebe-akpa,
9 nte, Öfön ye mö edieke mö ēticde kpa nte ami. Edi
edieke mö mikemeke ndifara idem, yak mö ēdö ndö: koro
10 öfönde ndidö ndö akan ndiñop. Edi ami nteme mö emi
ēdöde ndö, inyuñ idige ami edi Öböñ, nte, Ñwan okudi-
11 anare ökpöñ ebe esie (edi enye ama adianare, yak enye
ökudö ndö, midige ntre yak anam emem ye ebe esie);
12 ebe ökunyuñ ökpöñ ñwan esie. Edi ami, idige Öböñ,
ndöhö mö efen, nte: Ke eyen-ēte ekededi enyenede
ñwan emi minīmke ke akpanikö, ndien ñwan oro onyīme
13 ndiduñ ye enye, yak ökukpöñ enye. Ndien ke ñwan
eyenede ebe emi minīmke ke akpanikö, ndien onyīme
14 ndiduñ ye enye, yak enye ökukpöñ ebe esie. Koro
ēnamde ebe emi minīmke ke akpanikö asana ke ñwan esie,
ndien ēnam ñwan emi minīmke ke akpanikö asana ke eyen-
ēte oro: midige ntre nditö mbufo ēkpedekhe; edi kemi
15 mö ësana. Edi enye emi minīmke ke akpanikö ama
adianare, yak enye adianare: iböpke eyen-ēte eren me
eyen-ēte añwan ke oruk itie emi: edi Abasi ama okot
16 nyīn ke emem. Koro didie ke afo öñök, O ñwan, me afo
eyenyaña uberi? ñko, didie ke afo öñök, O ebe, me afo
17 eyenyaña ñwan fo? Kpa nte Öböñ ekedemede önö
kpukrpu owo kiet kiet, nte Abasi okotde owo kiet kiet,
yak enye asaña kpa ntre. Ndien ntem ke ami ñwuk ke
18 kpukpru me-ufök Abasi. Nte ēkekot owo ekededi ke
mbobi? Yak enye okukabare edi erut. Nte ëma ēkot
19 owo ekededi ke erut? yak ēkunīm enye mbobi. Mbobi
idige ñkpö, erut inyuñ idige ñkpö; edi erinīm mbet Abasi.
20 Yak kpukpru owo etie ke itie emi ëkotde enye kesīt. Nte
21 ēkekot fi ke edide ofn? kukere oro: edi afo ama ekeme
22 ndikabare ndi eyen-isöñ, memek oro kan. Koro enye emi
ēkekotde ke Öböñ ke edide ofn, edi eyen-isöñ Öböñ:
kpa suk ntre enye emi ëkekotde ke edide eyen-isöñ, edi
23 ofn Christ. Ēkedep mbufo ke eköm urua; ēkukabare
24 ēdi ifn owo. Nditö-ēte, ēyak owo kiet kiet etie ye Abasi
ke itie emi ēkekotde enye.
25 Ndien kabaña iban emi midöhö ndö ami 'nyeneke

ewukhö Öböñ: edi ami 'nö uyo mi, nte owo eke okokutde
26 mböm Öböñ ndidi akpanikö. Mödo ami mekere nte,
kabaña ukut emi odude kemi, öfön owo nditie nte enye
27 etiede. Nte afo adiana ye ñwan? kuyom ndidianare.
28 Nte afo adianare ye ñwan? kuyom ñwan. Edi afo ama
ödö ndö, afo unamke idiöñkpö; ñwan eke midöhö ndö
ama önyuñ ödö ndö, enye inamke idiöñkpö. Edi oruk
owo emi ëyekut ukut ke öbukidem: ndien ami mkpatua
29 mbufo mböm. Edi ami ndöhö ntem, nditö-ëte, nte, ënam
ini ömukhö, man ötöñöde kemi mö eke ënyenede iban
30 ëkpetie nte mö eke minyeneke; ye mö eke ëtuade, nte
mö mituaha; ye mö eke ëdarade, nte mö midarake; ye
31 mö eke ëdepde, nte mö minyeneke; ye mö emi ëdade
ererïmbot emi ënam ñkpö, nte mö midaha enye inam ñkpö
32 ima: koro mbiët ererïmbot emi ebebe efep. Edi ami
mkpama nte ekikere okutïmere mbufo. Eren owo eke
midöhö ndö ekere ñkpö Öböñ, nte enye ekpenemde Öböñ
33 esït: edi enye emi ödöde ndö ekere abaña ñkpö ererïmbot,
34 nte enye ekpenemde ñwan esie esït. Ñwan emi ödöde
ndö ye eke midöhö ëdi isio ñko. Ñwan emi midöhö ndö
ekere ñkpö Öböñ, ete, imö ikpesana ke ikpöhidem ye ke
ukpöñ: edi ñwan emi ödöde ndö ekere ñkpö ererïmbot,
35 nte enye ekpenemde ebe esie esït. Ndien ndöhö emi man
öfön ye mbufo; idige ndisïn mbufo ke afia, edi kabaña
se idotde, man mbufo ëkpenam ñkpö ënö Öböñ, ñkpö
36 ëkutïmere mbufo. Edi owo ekededi emi esede ete imö
inam se midotke ye eyen-añwan imö, ke enye ama osïm
ini ndö, ndien edieke otode ke 'nan-enyïn, yak enye anam
37 se enye amade; inamke idiök; yak mö ëdö ndö. Edi enye
emi ösöñöde ada ke esït esie, ñkpö inyuñ ibabake enye,
edi enye enyene odudu abaña se enye amade, ama önyuñ
enyene iwuk ke esït esie ndikpeme eyen-añwan esiemö,
38 eyenam se ifönde. Ntre owo eke önöde eyen-añwan esie
ke ndö anam se ifönde; edi enye emi minöñö ke ndö anam
39 se ifönde ikan. Ëböp ñwan adaña ini nte ebe esie
odude uwem; edi ebe esie ama akpa, enye enyene unen
ndidö owo ekededi eke enye amade; edi ke Öböñ ikpöñ.
40 Edi esït enem enye akan edieke enye etiede ikpöñ, nte
ami nsede: ndien mese nte ami mönyuñ 'nyene Spirit
Abasi.

8 NDIEN kabaña ñkpö emi ëwade ënö ndem: Nyïn imö-

fiök ite kpukpru nyīn imenyene ifiök. Ifiök anam owo
2 atañ idem, edi ima eteme owo. Owo ekededi ama ekere ete
3 imöfiök ñkpö, enye ifiökke kaña nte enye ökpöfiökde; edi
4 owo ekededi ama ama Abasi, Abasi öfiök owo oro. Mödo
kabaña eridia ñkpö emi ēwade ënö ndem, nyīn imöfiök
ite baba idem kiet idige ñkpö ke ererīmbot, Abasi inyuñ
5 iduhe ke miböhöke kiet. Koro okposuk edi nte ñkpö ēdude
emi ēkotde me-abasi, edide ke enyöñ edide ke isöñ; kpa
6 nte ediwak me-abasi ye ediwak mböñ ēdude; edi ye nyīn
Abasi kiet odu, Ēte, emi kpukpru ñkpö ētode ke Enye,
emi nyīn idude uwem inö Enye; ye Öböñ kiet Jesus Christ,
emi ēdade Enye ēnam kpukpru ñkpö, ēnyuñ ēda Enye
7 ēnam nyīn. Edi ifiök oro iduhe ye kpukpru owo: edi
ndusuk owo emi ēmekhede ye ndem tutu osīm emi,
ēdia nte ñkpö eke ēwade ēnö ndem; ndien ēnam esīt mö
8 emi ememde edekhe. Edi udia idikpukhökede itie nyīn
kiso Abasi: edieke nyīn midiaha, inamke nyīn idiök;
9 edieke nyīn inyuñ idiade, inamke nyīn eti. Edi ēkpeme
mbak ke usuñ ekededi unen mbufo emi edikabare edi ñkpö
10 iduö önö mö emi ēdide mem-mem. Koro owo ama okut
fi emi enyenede ifiök etiede ke ufök ndem adia ñkpö, nte
esīt esie, emi edide mem-mem, ididaha uko ndidia se ēwade
11 ēnö ndem? Ntem oto ke ifiök fo enye emi edide mem-
mem atak, eyen-ēte oro Christ akakpade kibuot esie.
12 Ndien ntem, ke mbufo ēdue nditö-ēte, ēnyuñ ēnö
esīt mö emi edide mem-mem unan, mbufo ēdue Christ.
13 Mödo udia ama anam eyen-ēte mi öduö, nditaha unam ke
nsinsi, mbak ndinam eyenēte mi öduö.

9 Nte ami ndige eyen-isöñ? nte ami ndige apostle? nte
ami ñkeque Jesus Öböñ nyīn? nte mbufo idige utom mi
2 ke Öböñ? Ke ami mendige apostle 'nö owo efen, ke usuñ
ekededi ndedi 'nö mbufo: koro mbufo ēdide idiöñö idaha
3 apostle mi ke Öböñ. Erikañ-idem mi 'nö mö emi ēbumede
4 ēbaña mi edi emi. Ñte nyīn inyeneke unen ndidia 'nyuñ
5 'ñwöñ? Nte nyīn inyeneke unen ndisaña ye ñwan eke
idöde emi onīmde ke akpanikö, kpa nte me-apostle efen,
6 ye nditö-ēte Öböñ, ye Cephas? Me ami ye Barnabas
7 ikpöñ, nte nyīn inyeneke unen nditre utom? Ewe owo-
eköñ akananam akama idemesie añwana eköñ? anie
ötö iñwañ vine, ndien idiaha mfri esie? me anie öbök otu-
8 eröñ, ndien iñwöñke möñeba otu-eröñ? Nte ami ndöhö

emi nte ido owo edide? nte ibet inyuñ idöhöke kpa
9 ntem? Koro ēwetde ke ibet Moses ēte, Kuböp inua enañ
10 emi edïgide ibokpot. Ndi enañ ke Abasi ekere abaña, me
edi kabaña nyīn ikpöñ ikpöñ ke Enye ödöhö emi? Ih,
kabaña nyīn ke ēkewet oro: koro enye eke ofuñde isöñ
okpofuñ ke idori-enyīn, enye eke ebekde ibokpot, *ekpe-*
11 *bek* ke idori-enyīn ete iyebuana kesīt. Edieke nyīn
ikasuande ñkpö spirit inö mbufo, ndi akamba ñkpö
12 edieke nyīn idökde ñkpö öbukidem mbufo? Edieke owo
efen ēbuanade ke unen emi ye mbufo, nte nyīn ibuanake
ikan? Edi nyīn ikenamke nte unen emi asañade; edi
nyīn iyö kpukpru ñkpö, man nyīn ikubiöñö gospel Christ
13 ke baba ñkpö kiet. Nte mbufo ifiökke ite, mö eke ēnamde
ñkpö temple ēdia ñkpö temple, mö eke ēnamde ñkpö ke
14 itie-uwa ēnyuñ ēnyene udeme ye itie-uwa? Kpa ntre
ke Öböñ okonīm ete, memö emi ëquöröde gospel ēdidu
15 uwem ke gospel. Edi ami ndaha unen emi baba kiet
'nam ñkpö: ami 'nyuñ ñwetke ñkpö emi man ēnam
ntre ēnö mi: koro ökpöfön mi ndikpa utu ke owo ekededi
16 akpanam mbure mi edi ikpikpu. Koro edieke ami
ñquöröde gospel, 'nyeneke ntak mbure; koro ëdoride mi
se 'nyenede ndinam; koro ödödiök önö mi edieke meñ-
17 quöröke gospel. Koro 'ma 'nam emi ke ima esīt mi,
menyene utīp: edi mitoho ke ima esīt mi, ēmenīm mi ke
18 itie akama-ukpökhöre. Nsidi utīp mi ndien? Ete, ke
ñquöröde gospel, ami ñkpanam gospel okunyene eköm-
19 urua, man ñkudia öfuri unen mi ke gospel. Koro okposuk
edi nte ami menduhe kidak owo ekededi, ami 'nīm idemmi
20 ke ofn kpukpru owo, man 'nyaña ediwak ñkan. Ami 'nyuñ
ñkabare ndi Jew 'nö Me-Jew, man ñkpanyaña Me-Jew;
ye mö emi ēdude kidak ibet, *ami ntie* nte owo eke odude
kidak ibet 'nö mö, idige nte ami ke idemmi ndude kidak
21 ibet, man 'nyaña mö emi ēdude kidak ibet; ye mö emi
minyeneke ibet, *ntie* nte owo eke minyeneke ibet, idige
nte menduhe kidak ibet Abasi, edi nte ndude kidak ibet
22 Christ, man ñkpanyaña mö emi minyeneke ibet. Ye mem-
mem ñkabare ndi mem-mem, man ñkpanyaña mem-mem:
ami 'ma ñkabare ndi kpukpru ñkpö 'nö kpukpru owo, man
23 ke usuñ ekededi ñkpanyaña ndusuk mö. Ndien ami 'nam
kpukpru ñkpö kabaña gospel, man ndi andibuana kesīt.
24 Nte mbufo ifiökke ite mö eke ēfeghede mbuba ēfeghe
kpukpru owo, edi kiet öbö utīp? Suk ntre ēfeghe,

25 man mbufo ēbō utīp. Ndien kpukpru owo kiet kiet eke
ēñwanade ke mbre ēfara idem ke kpukpru ñkpö. Mö
*ënam emi* ndibö anyanya eke abiarade; edi nyīn *ndibö*
26 eke midibiarake. Ami mfeghe ntem ndien, idige nte owo
emi mitīmke ifiök; ntre ke ami 'ñwana, idige nte 'miade
27 ofīm: edi ami 'mia idem mi, 'nyuñ nsukhöre enye 'nīm
ke itie ufn: mbak ke usuñ ekededi, ke 'ma ñköquörö 'nö
owo efen, ēdisīn mi ke idemmi.

10 Koro ami, nditö-ēte, nyomke mbufo ēdi ököi, nte
kpukpru mēte nyīn ēkedude kidak obubīt enyöñ,
2 kpukpru ēkenyuñ ēsaña ēbe ke aqua inyañ; kpukpru
ēkenyuñ ēna baptism kesīt Moses ke obubīt enyöñ ye ke
3 aqua inyañ; kpukpru ēkenyuñ ēdia suk udia spirit;
4 kpukpru ēkenyuñ ēñwöñ suk ediñwöñkpö spirit: koro
mö ēkeñwöñde oto ke itiat spirit eke etienede mö: ndien
5 itiat oro ekedi Christ. Edi Abasi ikenemke esīt ye akamba
6 ubak mö: koro ēsobode mö ke desert. Ndien ñkpō
emi ēkedi uwut-ñkpö ēnö nyīn, man nyīn ikunyene idiök
7 udöñ ibaña idiök ñkpö, nte mö ēkenyenede. Mbufo ēku-
nyuñ ēdi mekpono ndem, nte ndusuk mö ēkedide; ntemi
ēwetde ēte, Mbio oro ēkesukhöre ētie ndidia 'nyuñ 'ñwöñ,
8 ndien ēdakha kenyöñ ndibre mbre. Ēkunyuñ ēyak nyīn
inam use, nte ndusuk mö ēkenamde, ndien ke usen kiet
9 thousand owo edīp ye ita ēkeduöñö. Ēkunyuñ ēyak
nyīn idomo Öböñ, ntemi ndusuk mō ēkedomode, ndien
10 urukiköt ēsobo mö. Ēkunyuñ ēsuk uyo, nte ndusuk mö
11 ēkesukde, ndien andisobo osobo mō. Me-ñkpö emi
ēkewörö ënö mö ke uwut-ñkpö; ēkenyuñ ēwet mö man
12 ēteme nyīn, emi mutīt me-eyo ēsīmde nyīn. Mödo yak
owo eke esede ete imösöñö ida ekpeme mbak enye ediduö.
13 Baba idomo kiet akanam isīmke mbufo ke miböhöke se
owo ekemede ndibiom: edi Abasi edi akpanikö, emi
midiyakke ēdomo mbufo ëbe adaña ukeme mbufo; edi
Enye eyesiak usuñ ubōhö adian ye idomo, man mbufo
ēkeme ndiyö enye.
14 Mödo, ndima mi, ēfeghe ēkpōñ erikpono ndem. Ntīñ *emi*
15 nte ntīñde ye mefiöñkpö owo; mbufo ēdomo se ndöhöde.
16 Cup eridiöñ eke nyīn idiöñde, nte idige eribuana iyīp
Christ? Uyo emi nyīn ibuñde, nte idige eribuana ikpö-
17 hidem Christ? sia uyo edide kiet, nyīn, emi iwakde, idi
ikpöhidem kiet: koro kpukpru nyīn ibuanade uyo kiet

18 oro. Ese Israel ke öbukidem : nte mö emi ëdiade muwa
19 ibuanake ñkpö ye itie-uwa ? Nso ke ami ndöhö ndien ?
nte ñkpö emi ëwade ënö ndem edi ñkpö, me idem edi
20 ñkpö ? Edi ñkpö eke Me-Gentile ëwade, ëwa ënö me-devil,
iwaha inö Abasi : ndien ami nyomke mbufo ëbuana
21 ñkpö ye me-devil. Mbufo ikemeke ndiñwöñ cup
Öböñ, ye cup me-devil : mbufo ikemeke ndibuana ke
22 okpokoro Öböñ, ye ke okpokoro me-devil. Me nte
nyïn isïn Abasi ofibe ufup ? Nte nyïn imösöñ ikan
Enye ?
23 Kpukpru ñkpö ënenen ; edi kpukpru ñkpö idotke.
Kpukpru ñkpö ënenen ; edi kpukpru ñkpö itemeke owo.
24 Yak baba owo kiet okuyom ñkpö esiemö, edi owo kiet kiet
25 ufön mböhiduñ esie. Ñkpö ekededi eke ënyamde ke urua
ëdia, ëkunyuñ ëbup baba mbume kiet kabaña esït mbufo :
26 koro ererïmbot ye se iyöhöde kesït enyenede Öböñ. Edieke
27 owo mö eke minïmke ke akpanikö kiet okotde mbufo udia,
ndien mbufo ëmade ndika ; se ededi eke ënïmde mbufo kiso
ëdia, ëkunyuñ ëbup baba mbume kiet kabaña esït mbufo.
28 Edi owo ekededi ama asian mbufo, ete, Emi edi ñkpö uwa,
29 ëkudia, kabaña enye emi asiande, ye kabaña esït : ami
ndöhö esït, idige okuomö, edi eke enye eken ; koro nsinam
30 ëdade esït owo eñwen ëdomo unen mi ? Edieke ami 'nöde
eköm ndia, nsinam ëtïñde idiök ëbaña mi ke se ami 'nöde
31 eköm kesït ? Mödo ke ëdiade, me ëñwöñde, me ke se
32 ënenam, ënam kpukpru ënö ukpono Abasi. Ëkunö owo
ntak iduö, edide ye Me-Jew, önyuñ edide ye Me-Greek, me
33 ye ufök Abasi : kpa nte ami ñko 'nemde kpukpru owo esït
ke kpukpru ñkpö, nyomke udori idemmi, edi eke ediwak
11 owo, man ëkpenyaña mö. Mbufo ëdi mendikpebe mi,
kpa nte ami nde ndide eke Christ.
2 Ndien ami motoro mbufo koro mbufo ëtide mi ke kpu-
kpru ñkpö, ënyuñ ëtïmde ënïm mitem, kpa nte ami ñka-
3 yakde mö 'nö mbufo. Edi moyom mbufo ëfiök ëte, ibuot
eren kiet kiet edi Christ ; ndien ibuot ñwan edi eren ;
4 ndien ibuot Christ edi Abasi. Eren kiet kiet eke ayarade
ñkpö ke ibuot ke enye öböñde akam me etïñde prophecy,
5 esuene ibuot esie. Edi ñwan ekededi eke öböñde akam
me etïñde prophecy ke miyarake ñkpö ke ibuot, esuene
ibuot esie : koro edide ukem ukem nte ëkpekporode
6 idet esie. Koro edieke ñwan miyarake ñkpö ke
ibuot, yak ënyuñ ëfat enye idet : edi edieke ndifat

idet me ndikporo idet edide ñkpö but ye ñwan, yak
7 enye ayara ñkpö ke ibuot. Koro ke akpanikö eren ikpa-
yarake ñkpö ke ibuot, sia enye edide mbiēt ye ubööñ Abasi :
8 edi ñwan edi ubööñ eren. Koro eren mitoho ke ñwan ;
9 edi ñwan oto ke eren : koro mikenyuñ ibotke eren ibaña
10 ñwan ; edi ñwan ēbaña eren : mödo ke ñkpö emi
ñwan ekpenyene *idiöñö* odudu ke ibuot esie kabaña me-
11 angel. Edi ñwan iduhe ke eren owo miduhe, eren owo
12 inyuñ iduhe ke ñwan miduhe, ke Ööbñ. Koro nte ñwan
otode ke eren, ntre ñko ñwan aman eren ; edi kpukpru
13 ñkpö ēto ke Abasi. Mbufo ēdomo ke idemmbufo : me eye
nte ñwan öböñde akam önö Abasi ke miyarake ñkpö ke
14 ibuot ? Nte kpa nda mana ifiök ke idemesie ikpepke
mbufo, ite, ke eren ndinyene anyan idet edi ñkpö esuene ye
15 enye ? Edi ke ñwan ndinyene anyan idet edi ñkpō uböñ
ye enye : koro ēnöde enye anyan idet ke ufukhō-ñkpö. Edi
16 edieke owo ekededi oyomde ndineni eneni, nyīn inyeneke
oruk ido emi, me-ufök Abasi inyuñ inyeneke.
17 Edi ke erinö mbufo item emi, ntoroke mbufo, koro
edibono mbufo ötö kiet inamke mbufo eti ñkpö edi idiök.
18 Koro ke akpa ñkpö, kadañemi mbufo ēbonode ke ufök
Abasi, mokop nte eribakhare odu kotu mbufo ; ndien
19 monīm ubak ke akpanikö. Koro eribakhare ke ñka
ke ñka ēnyuñ ēnyenede ndidu kotu mbufo, man mö
20 emi ēdotde ēyarare kotu mbufo. Mödo kadañemi mbufo
21 ēbonode ötö kiet, ikemeke ndidia udia Ööñ : koro ke
eridia udia mbufo owo kiet kiet ebem *owo eñwen* iso adia
udia esie ; ndien owo kiet ke akpa bioñ, owo efen ke
22 öyukhö mīn. Nte mbufo inyeneke mufök ndidia 'nyuñ
'ñwöñ kesīt ? me nte mbufo ēsīn ufök Abasi ke ndek,
ēnyuñ ēsuene memö emi minyeneke ñkpö ? Nso ke
ndidöhö ye mbufo ? nte nditoro mbufo ke ñkpö emi ?
23 Ntoroke mbufo. Koro ami ñköböde Ööñ se ñkönyuñ
'nöde mbufo, nte Ööñ Jesus ke okoneyo oro ëtapde Enye
24 akadade uyo ; ndien ke Enye ama ökönö eköm, obuñ enye,
önyuñ ödöhö ete, Emi edi ikpöhidem Mi, kabaña mbufo :
25 ēnam emi nditi Mi. Kpa ntre ñko Enye ada cup, ke ëma
ēkedia ëma, ete, Cup emi edi öbufa ediomi ke iyīp Mi :
ēnam emi, adaña ini nte mbufo ēñwöñde enye, nditi Mi.
26 Koro adaña ini nte mbufo ëtade uyo emi, ēnyuñ ēñwöñde
27 cup, mbufo ēquörö mkpa Ööñ tutu Enye edi. Mödo
owo ekededi eke editade uyo me ediñwöñde cup Ööñ ke

ido eke midotke, ikpöhidem ye iyīp Ōbōñ ēyekōbō enye.
28 Edi yak owo odomo idemesie, ndien ntre yak enye ata uyo,
29 önyuñ öñwöñ cup. Koro owo ekededi emi atade önyuñ
öñwöñde, ata önyuñ öñwöñ ubiom-ikpe önö idemesie,
30 edieke enye midiöñöke ikpöhidem. Kabaña ñkpö emi
ediwak owo kotu mbufo ēdu ke memidem ye udöñö, ndien
31 ediwak ēdede. Edi edieke nyīn iduñörede idemnyīn,
32 ikpedomoke nyīn. Edi kini ēdomode nyīn, Ōbōñ ötunö
33 nyīn, man ikpe okubiom nyīn ökörö ye ererīmbot. Mödo,
nditö-ēte mi, kini mbufo ēbonode ötö kiet ndidia ñkpö,
34 ēbet kiet eken. Edieke biöñ ödöñde owo ekededi, yak
enye adia ñkpö ke ufök esie; man edibono mbufo okunam
ikpe obiom mbufo. Ndien se isukde 'ma ndi nyeneñere.

12 NDIEN kabaña *menö* spirit, nditö-ēte, nyomke mbufo
2 ēdi ököi. Mbufo ēmeñök ēte, kini mbufo ēkedide Me-
Gentile, ēkeda mbufo ētiene imum ndem oro, usuñ nte
3 ēdeda. Mödo ami nsiande mbufo, nte, baba owo kiet ke
eritīñ ikö ke Spirit Abasi idöhöke ite, Jesus edi anathema
[ñkpö nsobo]; ndien baba owo kiet ikemeke ndidöhö ete,
Jesus edi Ōbōñ, iböhöke oto ke Edisana Spirit.
4 5 Ndien nsio nsio menö ēdu, edi edi Spirit kiet. Nsio nsio
erinam ñkpö ēnyuñ ēdu, ndien edi Ōbōñ kiet. Nsio nsio
6 erinam utom ēnyuñ ēdu, edi edi Abasi kiet, emi anamde
7 kpukpru ñkpö ke kpukpru owo. Edi ēnö kpukpru owo
8 kiet kiet eriyarare Spirit man öfön ye enye. Koro ēnöde
owo kiet ikö eti ibuot oto ke Spirit; ēnyuñ ēnö owo efen
9 ikö iñök oto ke Spirit kiet oro: ēnö owo efen mbuötidem
ke Spirit kiet oro: ēnö owo efen ndinam udöñö okure
10 ke Spirit kiet oro; ēnö owo efen ndinam ñkpö odudu; ēnö
owo efen nditīñ prophecy; ēnö owo efen ndidiöñö me-
spirit: ēnö owo efen usem; ēnyuñ ēnö owo efen
11 odudu ndisiak usem: edi Spirit kierakiet anam kpukpru
ñkpö emi, ke erideme 'nö kpukpru owo kiet kiet nte Enye
amade.
12 Koro nte ikpöhidem edide kiet, önyuñ enyenede ediwak
mbak, ndien kpukpru mbak ikpöhidem, emi ēwakde, ēdi
13 ikpöhidem kiet; kpa ntre ñko ke Christ edi. Koro ke
Spirit kiet ke ēkenīm kpukpru nyīn baptism ēsin ke ikpö-
hidem kiet, me idi Me-Jew me Me-Greek, me idi ifin me
nditö-isöñ; ēkenyuñ ēnam kpukpru nyīn iñwöñ ke Spirit
14 kiet. Koro ikpöhidem midige ubak kiet, edi ediwak

15 Edieke ukot edidöhöde ete, Koro ami mendige ubök, ami
ndige eke ikpöhidem; oro inamke enye etre ndidi eke
16 ikpöhidem. Edieke utöñ edinyuñ ödöhöde ete, Koro ami
mendige enyīn, ami ndige eke ikpöhidem; oro inamke enye
17 etre ndidi eke ikpöhidem. Öfuri ikpöhidem ama edi enyīn,
erikop odu möñ? Öfuri ama edi erikop, eriñwīne
18 odu möñ? Edi kemi Abasi ama onīm mbak oro
19 kiet kiet ke ikpöhidem, kpa nte Enye amade. Ndien
kpukpru mö ēma ēdi ubak kiet, ikpöhidem odu möñ?
20 Edi kemi mö ēdi ediwak mbak, edi ikpöhidem kiet. Ndien
21 enyīn ikemeke ndidöhö ubök, ete, Nyomke fi: ñko ñko
22 ibuot *ikemeke ndidöhö* me-ukot, ete, Nyomke mbufo. I'ih,
ebe oro, mbak ikpöhidem oro ēsede nte mem mem ēkan
23 ēdi se mikemeke ndinana: ndien *mbak* ikpöhidem eke
nyīn ibatde ite inyeneke ukpono nte memö efen, memö emi
ke nyīn inö ukpono ikan; ndien mbak nyīn eke miyehe
24 ēnyene uyai ēkan; ama edi mbak nyīn eke ēyede, mö inanake
ñkpö: edi Abasi okotīm ikpöhidem ötö kiet, önö ubak eke
ananade ukpono ediwak ukpono akan; man eribakhare
25 okudu ke ikpöhidem; edi man mbak ēkpenyene oruk
26 ekikere kiet ēbaña kiet eken. Ndien ke ubak kiet okopde
ubiak, kpukpru mbak ēkop ye enye; me ke ēnöde ubak
27 kiet ukpono, kpukpru mbak ēdara ye enye. Ndien mbufo
ēdi ikpöhidem Christ, *mbufo* kiet kiet ēnyuñ ēdi mbak esie.
28 Ndien Abasi ama onīm ndusuk owo ke ufök Esie, akpa
me-apostle, udiana-akpa me-prophet, öyöhö ita mekpep
ikö, ndien utom odudu, ndien enö erinam udöñö okure,
29 eriñwam, erikara, nsio nsio usem. Nte kpukpru ēdi me-
apostle? nte kpukpru ēdi me-prophet? nte kpukpru ēdi
30 mekpep ikö? nte kpukpru ēdi *menam* ñkpö odudu? nte
kpukpru ēnyene enö erinam udöñö okure? nte kpukpru
31 ēsem usem? nte kpukpru ēsiak ikö? Edi ēyom menö eke
ēkponde ēkan ke öfuri esīt. Ami 'nyuñ nsuk ñwowut
mbufo usuñ eke öfönde akan.

13 Edieke ami ntīñde ke usem owo ye eke me-angel, edi
menyeneke ima, ami makabare ndi okpoho eke oyomode,
2 me cymbal eke anamde uyom. Ndien edieke ami 'nyenede
odudu nditīñ prophecy, 'nyuñ mfiök kpukpru ndībe ñkpö
ye kpukpru ifiök; 'ma 'nyuñ 'nyene kpukpru mbuötidem,
adaña nte ñkemede ndimen ikpö obot mfep, edi men-
3 yeneke ima, ami ndige baba ñkpö kiet. Ndien edieke ami

'nöde kpukpru inyene mi ndibök mubuene, 'nyuñ 'nõ
ikpöhidem mi ndiföp ke ikañ, edi menyeneke ima, idoroke
4 mi baba ñkpö kiet. Ima isöpke iyaresīt, *edi* öfön ido ; ima
5 ifībeke ufup ; ima ibureke mbure, itañke idem, inamke
se midotke, iyomke se inyenede enye, iyatke esīt, isehe
6 idiök ñkpö ; idarake ke uquañido, edi adara ye akpanikö ;
7 öyö kpukpru ñkpö, onīm kpukpru ñkpö ke akpanikö, odori
8 enyīn ke kpukpru ñkpö, eme ime ke kpukpru ñkpö. Ima
idikureke : edi ekpedi me-prophecy, ēyenam mö ēkure ;
ekpedi usem, ēyedop ; ekpedi ifiök, ēyenam enye okure.
9 Koro nyīn ifiökde ke ubak, inyuñ itīñde prophecy ke ubak :
10 edi kini se ifönde ima ama edi, ēyenam se idude ke ubak
11 okure. Kini ami ñkedide eyenöwöñ, ñketīñ nte eyenöwöñ,
ñkenyene esīt eyenöwöñ, ñkekere nte eyenöwöñ : kemi
ñkabarede ndi owo, 'ma nduök ñkpö eyenöwöñ. Koro
12 kemi nyīn ikutde ñkpö ñkīm ñkīm ke ukuriso ; edi
ke ini oro iso eyekut iso : kemi ami mfiök ke ubak ; edi ke
13 ini oro nyefiök kpa nte emi ēkefiök mi ñko. Edi kemi ñkpö
ita emi ēdu, mbuötidem, idori-enyīn, ye ima ; ndien se
ikponde ikan kotu mö edi ima.

14 Ebīne ima ; edi ēyom enö spirit ke öfuri esīt, edi akpan
2 akpan man mbufo ētīñ prophecy. Koro owo emi esemde
usem itīñke inö owo, edi etīñ önö Abasi ; koro baba owo
kiet mikopke ; edi enye etīñ ndībe ndībe ñkpö ke spirit
3 esie. Edi owo emi etīñde prophecy önö owo item ye
4 inemesīt ye ndöñesīt. Owo emi etīñde ke usem eteme
idemesie ; edi owo emi etīñde prophecy eteme ufök Abasi.
5 Ami ñkpama nte kpukpru mbufo ēsemde usem, edi akpan
akpan ñkpama nte mbufo ētīñde prophecy : ndien enye
emi etīñde prophecy okpon akan enye emi esemde usem,
iböhöke enye asiak, man oto do ufök Abasi öbö item. Edi
6 kemi nditö-ēte, edieke ami ntienede mbufo nsem usem, nso
ke ami ndidoro mbufo, iböhöke ami ntīñ ye mbufo, edide
ke usuñ eriyarare, edide eke ifiök, edide eke prophecy,
7 önyuñ edide eke erikpep. Kpa me-ñkpö eke minyeneke
uwem, ke ēsiorode uyo, edide ifiom önyuñ edide harp,
edieke mö minöñö nsio nsio uyo, ēdinam didie ēfiök se
8 ēfride ke ifiom me se ēbrede ke harp ? Koro edieke
ukorowo önöde uyo eke owo mifiökke, anie editīm idem
9 ebeñe ekõñ ? Ntre mbufo ñko, ke mitīñke ikö eke ememde
owo ndikop ke edeme mbufo, ēdinam didie ēfiök se ētīñde ?

10 koro mbufo ēditīñde ikō ēnö ofim. Ndusuk, ediwak nsio
nsio uyo ēdu ke ererīmbot, ndien baba kiet inanake se
11 öwöröde. Ndien edieke ami memfiökke se uyo öwöröde,
ami nyetie ye anditīñ nte esen owo, ndien anditīñ eyetie
12 nte esen owo ye ami. Ntre mbufo ñko, sia mbufo ēfiopde
esīt ëbaña enö spirit, ēyom ēte, ēyöhö mbufo ke idem man
13 ēteme ufök Abasi. Mödo yak enye emi etīñde ke usem
14 ekpe ubök man enye önyuñ asiak. Koro edieke ami
mböñde akam ke usem, spirit mi öböñ akam, edi ifiök mi
15 iñwomke mfri. Nso ndien? Nyeböñ akam ke spirit,
nyenyuñ mböñ akam ke ifiök ñko: nyequö iquö ke spirit,
16 nyenyuñ ñquö ke ifiök ñko. Midige ntre, afo ama önö
eköm ke spirit, didie ke enye emi etiede ke itie unana-
ifiök edidöhö ete, Amen, kini afo önöde eköm, sia enye
17 mifiökke se afo ödöhöde? Koro afo otīmde önö eköm
18 ke akpanikö, edi enye eken ique mfön. Mököm Abasi,
19 ami mesem usem ñkan kpukpru mbufo: edi ke ufök Abasi
ñkpama nditīñ ikö ition eke mfiökde, man nteme owo
eñwen ñko, ñkan thousand ikö duop ke usem.
20 Nditö-ēte, ēkudi nditöwöñ ke ekikere: edi ke udu ēdi
21 nsek nditö, edi ke ekikere ēdi owo. Ëwet ke ibet ēte,
Jehovah ödöhö ete, Ami nyeda mesem usem efen ye mkpök-
inua isen owo ntīñ ye mbio emi; mö idinyuñ ikopke uyo
22 Mi kpa ke eritīñ ntem. Mödo usem ēdi idiöñö, idige ye
mö emi ēnīmde ke akpanikö, edi ye mö emi minīmke:
edi eritīñ prophecy edi idiöñö, idige ye mö emi minīmke
23 ke akpanikö, edi ye mö emi ēnīmde. Mödo edieke öfuri
ufök Abasi ēbonode ebiēt kiet, ndien kpukpru mö ēsem
usem, ndien owo eke minyeneke ifiök me eke minīmke
ke akpanikö ēduk ēdi, nte mö ididöhöke ite mbufo ēdama
24 idat? Edi edieke kpukpru ētīñde prophecy, ndien owo
kiet eke minīmke ke akpanikō me eke minyeneke ifiök
oduk edi, kpukpru owo ēsua ēnö enye, kpukpru owo
25 ēdomo enye; ndībe ñkpö esīt esie ēyarare; ndien ntem
enye eyeduō okubi iso esie ke isöñ atuak ibuot önö
Abasi, önyuñ ödöhō ete, Abasi odu kotu mbufo ke
akpanikō.
26 Nso ndien nditö-ēte? Kadañemi mbufo ēbonode, owo
kiet enyene psalm, eñwen erikpep, eñwen eriyarare, eñwen
usem, eñwen önyuñ enyene erisiak ikö. Yak ēnam
27 kpukpru ñkpö man ēteme owo. Edieke owo esemde
usem, yak ēkuwak ēkan owo iba, me ke ñwak ñkan owo

ita, ēnyuñ ētīñ ke adiana ke adiana; ndien yak owo
28 kiet asiak: edi andisiak miduhe, yak odop inua ke
29 ufök Abasi; yak enye etīñ önö idemesie ye Abasi. Yak
me-prophet, owo iba me ita, ēnyun ētīñ ikö, ndien yak mö
30 eñwen ētīm ēkere se ētīñde. Edi ēma ēyarare ñkpö ēnö
31 owo efen emi etiede ekpere, yak akpa owo odop uyo. Koro
kpukpru mbufo kiet kiet ēmekeme nditīñ prophecy, man
kpukpru owo ēkpep ñkpö, kpukpru ēnyuñ ēkop ndöñesīt;
32 ndien me-spirit me-prophet ēsuk ibuot ēnö me-prophet;
33 koro Abasi midige eke ndutīme, edi eke emem; nte edide
ke kpukpru me-ufök Abasi mbon Abasi.
34 Yak iban ēdop uyo ke me-ufök Abasi: koro miyakke
mö ētīñ ikö; edi yak mö ēsuk ibuot, kpa nte ibet önyuñ
35 ödöhöde. Ndien edieke mö ēyomde ndikpep ñkpö
ekededi, yak mö ēbup me-ebe mö ke ufök: koro edide
36 ñkpö but ye ñwan nditīñ ikö ke ufök Abasi. Nso? Nte
ikö Abasi okoto ke mbufo öwörö? me nte enye eketiene
mbufo ikpöñ?
37 Owo ekededi ama abat idemesie ke prophet, me owo
spirit, yak enye öfiök ñkpö eke ami ñwetde 'nö mbufo,
38 ete, mö ēdi ibet Ōböñ. Edi ke owo ekededi mifiökke, yak
enye okufiök.
39 Mödo, nditö-ēte mi, ēyom ke öfuri esīt mbufo nditīñ
40 prophecy, ēkunyuñ ēkpan owo ndisem usem. Edi yak
ēnam kpukpru ñkpö ediye ediye ye ke itie ke itie.

15 NDIEN ami manam mbufo ēfiök, nditö-ēte, gospel emi
ami ñköquöröde 'nö mbufo, emi mbufo ēkenyuñ ēkopde,
2 emi mbufo ēnyuñ ēdade kesīt, emi ēnyuñ ēdade ēnyaña
mbufo; edieke mbufo ēsöñöde ēmum ikö oro ami ñkadade
ñquörö enye 'nö mbufo, iböhöke mbufo ēkenīm ke ak-
3 panikö ke ikpikpu. Koro ami ñkönödė mbufo ke akpa
se ami ñkönyuñ mböde, nte Christ akakpa kabaña
midiöñkpö nyīn, nte ñwed Abasi ödöhöde; nte ēkenyuñ
4 ēbukde Enye; ye nte ēma ēkenam Enye eset ke öyöhö
5 usen ita, nte ñwed Abasi ödöhöde; ye nte Enye owutde
6 idem önö Cephas; ndien önö mbet duopeba; ndien
Enye owut idem önö nditö-ēte ēbe owo ikie ition ini
kiet, emi akamba ubak mö ēsuk ēdude tutu osīm emi,
7 edi ndusuk ēde; ndien Enye owut idem önö James;
8 ndien owut idem önö kpukpru me-apostle; ndien ke akpa-
tre, Enye owut idem önö mi ñko, nte owo eke mimanake ke

9 edikem ini. Koro ami ñkpride ñkan kpukpru me-apostle,
emi mendotke ndikere apostle, koro ami ñkököböde ufök
10 Abasi. Edi ke mfön Abasi ami ndi se ndide: ndien mfön
Esie emi Enye ökönöde mi iköwöröke ikpikpu ; edi ami
ñkanam utom awak akan kpukpru mö: edi idige ami
11 'nam, edi mfön Abasi emi okodude ye ami. Ndien edide
ami, önyuñ edide mö, ntre ke nyïn iquörö, ntre ke mbufo
ëkenyuñ ënïm ke akpanikö.
12 Ndien ëma ëquörö Christ, ëte, ēma ēnam Enye eset ke
mkpa, didie ke ndusuk kotu mbufo ëdöhö ëte, eriset
13 mekpa-mkpa iduhe? Edi edieke eriset mekpa-mkpa
14 miduhe, ikönyuñ inamke Christ eset: ndien ke mikenamke
Christ eset, eriquörö nyïn edi ikpikpu, mbuötidem mbufo
15 önyuñ edi ikpikpu. Ih, ēnyuñ ëkut nyïn nte mentiense
nsu kabaña Abasi; koro nyïn itïñde ikö ntiense ibaña
Abasi ite, Enye akanam Christ eset: emi Enye mikanamke
16 eset, edieke minamke mekpa-mkpa ēset. Koro edieke
minamke mekpa-mkpa ëset, ikönyuñ inamke Christ eset;
17 ndien ke mikenamke Christ eset, mbuötidem mbufo edi
18 ikpikpu; mbufo ësuk ētie ke midiöñkpö mbufo. Ndien
19 mö ñko emi ēdede ke Christ ētak. Edieke edide ke uwem
emi ikpöñ ikpöñ ke ñyïn inyene idori-enyïn ke Christ, nyïn
imenyene mböm ikan kpukpru owo eñwen.
20 Edi kemi ēma ënam Christ eset ke mkpa, akpa mfri
21 mö emi ēdede. Koro sia mkpa otode ke owo, eriset
22 mekpa-mkpa önyuñ oto ke owo. Koro nte ke Adam
kpukpru owo ēkpañade, kpa ntre ke Christ ëyenyuñ ënam
23 kpukpru owo ëdu uwem. Edi owo kiet kiet ke itie
esiemö: Christ akpa mfri; ndien mö emi ēnyenede Christ
24 ke eridi Esie. Ndien utït edi, adañemi Enye ediyakde
obio önö Abasi, kpa Ēte; kini Enye edibiatde kpukpru
25 erikara ye kpukpru nsöñ-uyo ye odudu ama. Koro Enye
enyenede ndikara, tutu Enye edinïm kpukpru musua
26 Esie kidak ukot Esie. Akpatre usua eke ëdibiatde edi
27 mkpa. Koro, Enye okonïm kpukpru ñkpö kidak ukot
Esie. Edi kini Enye ödöhöde ete, Ēmenïm kpukpru
ñkpö kidak Esie, ayarare ete, Enye emi okonïmde kpukpru
28 ñkpö kidak Esie isañake do. Ndien kini ëdinïmde
kpukpru ñkpö kidak Esie ëma, ke ini oro ke ëdinyuñ ënïm
Eyen ke Idemesie kidak Enye emi okonïmde kpukpru ñkpö
kidak Esie, man Abasi edi kpukpru ñkpö ke kpukpru owo.
29 Midige ntre mö emi ēnïmde mö baptism kabaña mekpa-

mkpa ēdlnam nso? Edieke minamke mekpa-mkpa
30 èset, nsinam ēnīmde mö baptism kabaña mö? Nsinam
31 nyīn idade ke itie uduök uwem kpukpru ñkanika? Ami
mkpakpa ke usen ke usen; motomo eribure mbure ke
mbufo, nditö-ēte, emi 'nyenede ke Christ Jesus Öböñ
32 nyīn. Edieke, nte ido owo edide, ami ñkañwanade ye
munam ke Ephesus, nso udori ke 'nyene? Edieke minamke
mekpa-mkpa ēset, yak nyīn idia ñkpö inyuñ iñwöñ, koro
33 nyīn idikpañade mkpöñ. Ēkuyak ēbiaña mbufo:
34 midiök nsaña ēbiat nti ido. Ēdemere ke edinen ido,
ēkunyuñ ēnam idiöñkpö; koro ndusuk minyeneke ifiök
Abasi: ami ndöhö ntem man but anam mbufo.
35 Edi owo kiet eyedöhö ete, Didie ke ēnam mekpa-mkpa
36 ēset? ndien nso oruk ikpöhidem ke mö ēdida ëdi? Afo
ndisīme owo, inamke se afo ke idemfo ötöde odu uwem
37 ke enye mikpaha: ndien se afo ötöde, utöhö idem ñkpö
eke edidide, edi mkpasīp ikpöñ, edide ibokpot, me edide
38 oruk eñwen; edi Abasi önö enye idem kpa nte Enye
amade, önyuñ önö mkpasīp kiet kiet idem esiemö.
39 Kpukpru öbuk idige öbuk kiet: edi kiet edi eke owo,
efen eke munam, efen eke me-inuen, efen önyuñ edi eke
40 me-iyak. Idem ñkpö enyöñ ēnyuñ ëdu, ye idem ñkpö
isöñ: edi uböñ ñkpö enyöñ edi kiet, ndien eke ñkpö
41 isöñ edi efen. Uböñ kiet edi eke utīn, uböñ efen eke öfiöñ,
uböñ efen önyuñ edi eke ntantafiöñ; koro ntantafiöñ
42 kiet edide isio ye ntantafiöñ efen ke uböñ. Eriset
mekpa-mkpa önyuñ edi ntre. Ētö enye ke mbiara; ēnam
43 enye eset ke se mibiarake: ētö enye ke but; ēnam enye
eset ke uböñ: ētö enye ke mem-idem; ēnam enye eset
44 ke odudu: ētö enye idem öbuk; ēnam enye eset idem
45 spirit. Idem öbuk ama odu, idem spirit önyuñ odu. Ntre
ënyuñ ēwet ēte, Akpa owo, Adam, akakabare edi ukpöñ
46 eke odude uwem. Akpatre Adam spirit eke önöde
uwem. Edi se idide ñkpö spirit ibemke iso idu, edi se
47 idide ñkpö öbuk; ndien se idide ñkpö spirit. Akpa owo
oto ke ntan-isöñ, edi ntan: udiana-akpa owo oto ke
48 heaven. Nte eke ntan-isöñ edide, kpa ntre ke mö eke
ētode ke ntan-isöñ ënyuñ ëdi: ndien nte eke heaven ēdide,
49 kpa ntre ke mö emi ëdide eke heaven ēnyuñ ëdi. Ndien
nte nyīn ibiomde mbiët eke ntan-isöñ, nyīn iyenyuñ ibiom
mbiët eke heaven.
50 Ñkpö emi ke ami ndöhö, nditö-ēte, nte, öbuk ye iyīp

ikemeke ndinyene oblo Abasi; mbiara inyuñ inyeneke
51 se mibiarake. Sese, ami ndöhö mbufo ndibe ndibe ikö:
Idige kpukpru nyīn idide idap, edi ēyekpukhöre kpukpru
52 nyīn, ke idaha kiet, ke eriyīp enyīn kiet, ke akpatre ukor-
owo: koro ēyefri ukorowo, ndien ēyenam mekpa-mkpa
ēset nte mikemeke ndibiara, ēyenyuñ ëkpukhöre nyīn.
53 Koro idem mbiara emi enyenede ndisīne se mibiarake,
54 idem mkpa emi önyuñ enyene ndisīne se mikpaha. Edi
kini idem mbiara emi edisīnede se mibiarake, idem mkpa
emi edinyuñ esīnede se mikpaha, ndien ikö eke ëwetde
55 eyesu ete, Erikan ama emen mkpa. O mkpa, erikan fo
56 odu möñ? O mkpa, eritīgha fo odu möñ? Eritīgha mkpa
57 edi idiöñkpö; ndien odudu idiöñkpö edi ibet: edi ēköm
Abasi emi önöde nyīn erikan oto ke Öböñ nyīn Jesus
58 Christ. Mödo, ndima nditö-ëte mi, mbufo ësöñö ēda,
ëkusekhere, ēdediöñ ēnam utom Öböñ kpukpru ini, sia
mbufo ēfiökde ēte, utom mbufo idige ikpikpu ke Öböñ.

16 KABAÑA etībe emi ēnöde mbon Abasi, nte ami ñketemede
2 me-ufök Abasi ke Galatia, mbufo ënyuñ ēnam ntre. Ke
akpa usen urua yak kpukpru mbufo kiet kiet ëkpönöre
ënīm, adaña nte enye okutde unen, man ēkutībe etībe
3 kini ami ndide. Ndien kini ami ndide, owo ekededi eke
ëdisiakde ke ñwed ëte ēdot, mö ke ami ndidöñ ndida enö
4 mbufo ñka ke Jerusalem: ndien edieke öfönde nte ami
ñkade ñko, mö ēyesaña ye ami. Edi ami nyetiene mbufo,
5 kini ndisañade mbe ke Macedonia; koro ami möñ
nsaña ke Macedonia mbe; edi ndusuk ami nyedañ ye
6 mbufo, me nyetie mbe kpa ini etuep, man mbufo ēnam
mi ñka iso ke isañ mi ke ebiët ekededi eke ami ñkade.
7 Koro ami nyomke ndikut mbufo kemi nte nsañade mbe;
koro ami modori enyīn nte, nyetie ye mbufo ndusuk ini,
8 ke Öböñ onyīmede. Edi ami nyetie ke Ephesus tutu
9 osīm Pentecost; koro ëma ëberere akamba usuñ eke
öwöröde unen ēnö mi, ndien mendibiöñö ëwak.
10 Edieke Timothy edide, ëtīñ enyīn man enye odu ye
mbufo okunyene ndik; koro enye anamde utom Öböñ,
11 nte ami 'nyuñ 'namde: mödo yak baba owo kiet okusin
enye ke ndek. Edi ënam enye aka iso ke isañ esie ke
emem, man enye etiene mi: koro ami ndoride enyīn
12 ndikut enye ye nditö-ëte. Edi kabaña Apollos, eyen-
ēte, ami ñkekpe enye ubök eti eti nditiene mbufo ye nditö-

ëte: ndien enye inyimeke ndidi kemi; edi enye eyedi
kini enye okutde usuñ.
13 Mbufo ētïm ëkpeme, ēsöñö ëda ke mbuötidem, ënam nte
14 iren owo, ësöñö idem. Ënam kpukpru ñkpö eke mbufo
ënamde ke ima.
15 Ami mekpe mbufo ubök, nditö-ëte (mbufo ëmefiök
ufök Stephanas, ëte, mö ëdi akpa mfri Achaia, ëte, mö
16 ënyuñ ëyak idemmö ndinam ñkpö 'nö mbon Abasi), nte,
mbufo ënyuñ ësuk ibuot ënö oruk owo emi, ye kpukpru
17 owo emi ënyañade ënyuñ ënamde utom. Ami mönyuñ
ndara ke eridi Stephanas ye Fortunatus ye Achaiacus:
18 koro se ikayañade mbufo mö ënö. Koro mö ëdemerede
spirit mi ye eke mbufo: mödo ëdiöñö oruk owo emi.
19 Me-ufök Abasi ke Asia ëköm mbufo. Aquila ye Prisca
ye ufök Abasi eke odude ke ufök mö ëköm mbufo akpan
20 akpan ke Öböñ. Kpukpru nditö-ëte ëköm mbufo. Ëköm
kiet eken ke edisana ntïm-inua.
21 Ami Paul ñwet eköm mi ke ubök mi. Edieke owo
22 ekededi mimaña Öböñ, yak enye edi Anathema [owo
23 nsobo]. Maran atha [Öböñ nyïn ke edi]. Mfön Öböñ nyïn
24 Jesus Christ odu ye mbufo. Ima mi odu ye kpukpru
mbufo ke Christ Jesus. Amen.

---

## UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ CORINTH

1 Paul, apostle Christ Jesus oto ke uduak Abasi, ye
Timothy eyen-ëte nyïn, ëwet ënö ufök Abasi emi odude
ke Corinth, ye kpukpru mbon Abasi emi ëdude ke öfuri
2 Achaia: Mfön enyene mbufo ye emem emi ëtode ke
Abasi Ëte nyïn ye Öböñ Jesus Christ.
3 Ëtoro Abasi ye Ëte Öböñ nyïn Jesus Christ, Ëte mfön
4 ye Abasi kpukpru ndöñesït; emi ödöñde nyïn esït ke
kpukpru ukut nyïn, man nyïn ikeme ndidöñ mö emi ëdude
ke ukut ekededi esït, oto ke ndöñesït eke Abasi ödöñde
5 nyïn ke idemnyïn esït. Koro nte ukut Christ awakde
önö nyïn, kpa ntre ke ndöñesït nyïn önyuñ awak oto ke
6 Christ. Edi ekpedi nte nyïn ikutde ukut, edi ksbaña

ndöñesīt mbufo ye erinyaña; me ekpedi nte ēdöñde nyīn
esīt, edi kabaña ndöñesīt mbufo, eke anamde utom esie
7 ke eriyö oruk ukut eke nyīn ñko ikutde: ndien idori-
enyīn nyīn kabaña mbufo ösöñö ada; ke erifiök ite, nte
mbufo ēdide mebuana ke ukut, kpa ntre ke mbufo ēnyuñ
8 ēdi ke ndöñesīt. Koro nyīn miyomke ite mbufo ēdi me-
ököi, nditö-ēte, kabaña ukut emi okotībede önö nyīn ke
Asia, nte ēkedoride nyīn mbiomo eti eti, ëkan odudu
9 nyīn, adaña nte nyīn iköduökde idori-enyīn uwem: ih,
nyīn ke idemnyīn ima inyene uyo mkpa kesīt idemnyīn,
man nyīn ikubuöt idem ye idemnyīn, edi ye Abasi emi
anamde mekpa-mkpa ēset: emi okosiode nyīn ke mkpa
10 eke okponde ntem, eyenyuñ osio: emi nyīn ima idori
11 enyīn ke Enye, ite, Enye eyenyuñ osuk osio nyīn; ke
mbufo ñko ënyañade ke mkpe-ubök mbufo ēnö nyīn;
man ediwak owo ēnö eköm kabaña nyīn, ke enö eke ēnöde
nyīn oto ke ediwak owo.
12 Koro mbure nyīn edide emi, kpa ikö ntiense esīt nyīn,
ete, ke edisana ido ye ke akpanikö Abasi, idige ke ifiök
öbukidem edi ke mfön Abasi, ke nyīn ikakama idem ke
13 ererīmbot, akpan akpan kabaña mbufo. Koro nyīn
miwetke baba ñkpö efen inö mbufo ikan se mbufo ēkotde
me kpa se ēnyīmede, ami 'nyuñ ndori enyīn nte mbufo
ēyenyīme tutu osīm akpatre: nte mbufo ēkenyuñ
14 ēnyīmede nyīn ke ubak, ēte, nyīn idi mbure mbufo, kpa
nte mbufo ēnyuñ ēdide eke nyīn, ke usen Öböñ nyīn
Jesus.
15 Ndien ke mbuötidem emi ami ñkekere ndibem iso
ntiene mbufo, man mbufo ēnyene udiana-akpa mfön;
16 'nyuñ nsaña mbe mbufo nduk ke Macedonia, 'nyuñ
ntöñö ntak nto ke Macedonia ntiene mbufo, man mbufo
17 ēnyuñ ēnam mi ñka iso ke isañ mi nsīm ke Judæa. Mödo
ke erikere ntem, nte ami ñkowut erikpukhöre ekikere?
me ñkpö oro ami nduakde, nte nduak nte öbukidem
18 etemede, nte ye ami Ih Ih ye I'ih I'ih ēkpedu? Edi nte
Abasi edide akpanikö, ikö eke nyīn itīñde inö mbufo
19 idige Ih ye I'ih. Koro Eyen Abasi, Jesus Christ, emi
nyīn, kpa ami ye Silvanus ye Timothy, iköquöröde kotu
20 mbufo, ikedige Ih ye I'ih, edi ke Enye edi Ih. Koro
adaña nte muñwöñö Abasi ēwakde, ke Enye edi Ih oro:
mödo ñko Amen oto ke Enye, önō uböñ Abasi oto ke
21 nyīn. Ndien Enye emi anamde nyīn ye mbufo isöñö

22 Ida ke Christ, önyuñ eyetde nyīn aran edi Abasi; emi
ökönyuñ onīmde nyīn idiöñö, önyuñ önöde nyīn Spirit
ke esït nyīn, nte akpa ubak.
23 Edi ami mokot Abasi ke ntiense, nte ukpöñ mi edi-
böröde, nte, nditua mbufo mböm ke ami ñketre ndidi
24 ke Corinth. Idige nte nyīn ikarade mbuötidem mbufo,
edi idi mendiñwam idara mbufo: koro ke mbuötidem
2 ke mbufo ēda. Edi ami ñkenyene iwuk ke ñkpö emi,
2 nte, nditöñöke aba ntak ntiene mbufo ke mfukhö. Koro
ami 'ma 'nam mbufo mfukhö, anie ndien edi andinam esït
adat mi, iböhöke enye emi ami 'namde enye öfukhö?
3 Ndien ami ñkewet idem ñkpö emi, mbak, kini ami
ndidide, ñkpenyene mfukhö oto ke mö emi ēkpedatde
mi esït; ke eribuöt idem ke kpukpru mbufo, nte, idara
4 mi edi eke kpukpru mbufo. Koro ke aqua ukut ye
ndutukhö esït ñkewetde 'nö mbufo ye ediwak möñ-eyet;
idige nte ēkpenamde mbufo ēfukhö, edi man mbufo
ëkpefiök aqua ima eke ami 'made mbufo ñkan.
5 Edi owo ekededi ama esīn mfukhö odu, idige ami ke
enye anam mfukhö, edi ke ubak (man ñkuköbö ñkan)
6 anam mbufo kpukpru. Ufen eke ediwak owo ënöde
7 owo emi ekem; ntre utu ke ëka iso mbufo ēkpefen enye
ēnyuñ ēdöñ enye esït, mbak ke usuñ ekededi owo emi edi-
8 sobo ke mfukhö esie emi okponde akan. Mödo ami
mekpe mbufo ubök ndinam ima mbufo ösöñö ada ye enye.
9 Kabaña ntak emi ñko ami ñkewet, man ndomo mbufo
10 mfiök me mbufo ëdikop item ke kpukpru ñkpö. Edi owo
emi mbufo ēfende enye, ami mönyuñ *mfen*: koro se ami
'nyuñ mfende, edieke mfende ñkpö ekededi, kabaña mbufo
11 ke ami mfen kiso Christ; man Satan okukan nyīn ke
baba ñkpö kiet: koro nyīn minanake ifiök ibaña muduak
esie.
12 Kini ami ñkedide ke Troas kabaña gospel Christ, ke
13 ēnyuñ ēbererede usuñ ēnö mi ke Öböñ, ñkenyeneke ifure
ke ukpöñ mi, koro meñque Titus eyen-ēte mi: edi ke
14 erikpöñ mö ami ñwörö nduk ke Macedonia. Edi ëköm
Abasi emi adade nyīn usuñ kpukpru ini ke idara erikan
Christ, önyuñ ayararede oto ke nyīn inem ifiök Esie ke
15 kpukpru ebiët. Koro nyīn idide edinem ufuöñ Christ
inö Abasi, kotu mö emi ēnyañade, ye kotu mö emi
16 ēsobode; ke ñkañ kiet ufuöñ oto ke mkpa öwörö
mkpa; ke ñkañ eken ufuöñ oto ke uwem öwörö uwem.

17 Ndien anie ekem ke me-ñkpö emi? Koro nyïn mitiebe
nte ediwak owo, emì ēbiatde ikö Abasi: edi nte ke
akpanikö, edi nte ke Abasi, ke enyīn Abasi, nyīn itetïñ
ke Christ.

3 Nte nyīn imötöñö ntak ñko nditoro idemnyïn 'nö
mbufo? me nyīn imoyom, nte ndusuk owo, ñwed itoro
2 ndinö mbufo, me oto ke ubök mbufo? Mbufo ēdi ñwed
nyīn, emi ēwetde ke esït nyīn, emi kpukpru owo ēñökde
3 ēnyuñ ēkotde; ke ēyararede ēte, mbufo ēdi ñwed
Christ, emi nyīn inamde, eke miwetke ke möñwet, edi ke
Spirit Abasi emi odude uwem; idige ke ñwed emi ēdide
4 itiat, edi ke ñwed emi ēdide esït öbuk. Ndien oruk
mbuötidem emi ke nyïn inyene ye Abasi oto ke Christ:
5 idige nte nyīn inyenede ukeme ke idemnyīn, ndise ñkpō
ekededi nte otode ke idemnyïn; edi ukeme nyīn oto ke
6 Abasi; emi ökönyuñ anamde nyīn inyene ukeme nte
menam-utom öbufa ediomi; idige eke ñwed, edi eke
7 spirit: koro ñwed owotde, edi spirit önö uwem. Edi
edieke erinam utom mkpa, eke ēkewetde ēnyuñ ēkapde
ke itiat, ekedide ke ubööñ, adaña nte nditö Israel mike-
kemeke ndiwuk enyīn nse iso Moses oto ke ubööñ iso esie;
8 eke ēnamde ebe efep: adaña didie ke utom spirit midi-
9 kanke oro ke ubööñ? Koro edieke erinam utom ubiom-
ikpe edide ubööñ, ñwañwa ediso erinam utom edinen ido
10 akan ke ubööñ eti eti. Koro ke akpanikö se ēkenamde
edi ñkpö ubööñ, inamke edi ñkpö ubööñ ntem, oto
11 ke ubööñ eke akande. Koro edieke se ēnamde ebe
efep okodude ke ubööñ, ñwañwa ediso se osukde odu ke
ubööñ.
12 Mödo ke nyīn inyenede oruk idori-enyīn emi, nyīn inyene
13 uko ke eritïñ ikö, inyuñ *idige* nte Moses, emi akadade
ufuk-iso ofuk iso esie, man nditö Israel ēkuwuk enyīn
14 ēse utït ñkpō oro ēnamde ebe efep: edi ēnam esït mö
ēsöñö: koro tutu osīm idem mfïn emi, kpa ufuk-iso oro
osuk ododu kini ēkotde ñwed akani ediomi, ke mika-
15 iyarakere ite, ēbiat enye ke Christ. Edi tutu osīm mfïn
emi, kadañemi ēkotde *ñwed* Moses, ufuk-iso ododu
16 ke esït mō. Edi kadañemi ēdikabarede ētiene
17 Ōbööñ, ēfukhöre ufuk-iso ēfep. Ndien Ōbööñ edi Spirit:
ndien ke ebiēt eke Spirit Ōbööñ odude, uwörö-ufïn odu.
18 Edi kpukpru nyīn, ye iso emi mifukke, ikut ubööñ Ōbööñ

nte ke ukuriso, ikabare inyene mbiët kiet, ito ke ubön̄
isim̄ ubön̄, nte otode ke Öbön̄ kpa Spirit.

4 MÖDO sia nyïn inyenede erinam utom emi, kpa nte
2 ëketuade nyïn mböm, nyïn ikpaha mba: edi nyïn ima
iduök ndïbe ndïbe n̄kpö but, isan̄ake ke n̄kari, inyun̄
ikamake ikö Abasi ke abian̄a; edi ke eriyarare akpanikö
nyïn itoro idemnyïn inö esït kpukpru owo kiet kiet ke
3 enyïn Abasi. Edi edieke ëfukde gospel nyïn, ëfuk enye
4 ye mö emi ëyomde nditak: emi abasi ererïmbot emi
okokïmde enyïn ibuot mö emi minïmke ke akpanikö, man
un̄wana gospel ubön̄ Christ, emi edide mbiët Abasi,
5 okuyama. Koro nyïn miquöröke idemnyïn, edi Christ
Jesus nte Öbön̄, ye idemnyïn nte menam-utom mbufo
6 kaban̄a Jesus. Sia edide Abasi, emi öködöhöde ete,
Un̄wana eyeyama oto ke ekïm, emi ayamade ke esït nyïn,
ndinö un̄wana ifiök ubön̄ Abasi ke iso Jesus Christ.
7 Edi nyïn imenyene n̄kpö uto emi ke eso mbat,
man odudu emi okponde akaha edi eke Abasi, okuto ke
8 idemnyïn; ëfik nyïn ke kpukpru edem, edi n̄kpö ibabake
nyïn; ëtïmere nyïn, edi isïmke unana idori-enyïn;
9 ëbïne nyïn, edi *Abasi* ikpön̄ke nyïn; ëtö nyïn ëduök ke
10 isön̄, edi isoboke nyïn; kpukpru ini nyïn ibiom mkpa
Jesus ke ikpöhidem nyïn isan̄a, man uwem Jesus önyun̄
11 ayarare ke ikpöhidem nyïn. Koro ëyakde nyïn emi idude
uwem ënö mkpa kpukpru ini kaban̄a Jesus, man uwem
Jesus n̄ko owut idem ke öbukidem nyïn emi enyenede
12 ndikpa. Ndien ntre mkpa anam utom kesït nyïn, edi
13 uwem kesït mbufo. Edi ke nyïn inyenede kpa spirit
mbuötidem oro, nte ëwetde ëte, Ami n̄konïm ke akpanikö,
mödo ami n̄ködöhöde; nyïn n̄ko imonïm ke akpanikö,
14 mödo nyïn inyun̄ idöhöde; ke nyïn ifiökde ite, Enye emi
akanamde Öbön̄ Jesus eset ke mkpa eyenam nyïn n̄ko
iset ye Jesus, eyenyun̄ ada nyïn ye mbufo öwörö *ke iso*
15 *Abasi*. Koro kpukpru n̄kpö ëdude kaban̄a mbufo, man
mfön, emi ënamde awak oto ke ediwak owo, anam eköm
awak önö ubön̄ Abasi.
16 Mödo nyïn ikpaha mba; edi okposuk edi nte ikpöhidem
nyïn eyemerede, ënam owo esït esït nyïn edi öbufa
17 ke usen ke usen. Koro mfefere ukut nyïn, emi odude ke
ekpri ini, ödödiön̄ anam udop nsinsi ubön̄ nyïn awak
18 akan; kini nyïn misehe n̄kpö emi enyïn okutde. edi

isede ñkpö emi enyĩn mique : koro ñkpö emi enyĩn okutde
ēdi ñkpö ini ; edi ñkpö eke enyĩn mique ēdi nsinsi
ñkpō.

5 Koro nyĩn imöñök ite, edieke ataya nyĩn emi edide
ufök ntan abiarade, nyĩn imenyene ufök eke otode Abasi,
2 ufök eke minamke ke ubök, nsinsi, ke me-heaven. Koro
ke akpanikö ke nyĩn imomum ke ataya emi, ke iyom nte
3 ēsĩnede nyĩn ufök eke otode ke heaven : man, ke ēsĩnede
4 nyĩn ēma, owo okukut aba nyĩn iferi. Koro ke akpanikö
nyĩn emi idude ke ataya emi imomum, ke mbiomo odobide
nyĩn ; idige koro nyĩn iyomde ite ēsio nyĩn ñkpö ke idem,
edi nte ēkpesĩnede nyĩn ēdori ke enyöñ esie, man uwem
5 emen se edide ñkpö mkpa. Ndien Enye emi akanamde
nyĩn önö idem ñkpö emi edi Abasi, emi ökönöde nyĩn
6 Spirit nte akpa ubak. Mödo ke nyĩn isöñöde esĩt
kpukpru ini, inyuñ ifiökde ite, adaña nte nyĩn idude
7 ke ikpöhidem, nyĩn iduhe ye Öböñ (koro nyĩn isasaña
8 ke mbuötidem, idige ke erikut ke enyĩn) ; ami ndöhö
nte, nyĩn isösöñ esĩt, imönyuñ inyĩme ikan ndikpöñ
9 ikpöhidem, 'nyuñ ndu ke ebiēt iduñ ye Öböñ. Mödo
ñko, ye nyĩn idude ke ebiēt iduñ ye miduhe, se nyĩn inĩmde
10 kiso edi ndinem Abasi esĩt. Koro kpukpru nyĩn inyen-
ede ndiyarare kiso itie-ikpe Christ ; man kpukpru owo
kiet kiet öbö ñkpö eke enye akanamde ke ikpöhidem,
nte ekemde ye se enye anamde, edide eti önyuñ edide
idiök.
11 Mödo ke nyĩn ifiökde ndĩk Öböñ, nyĩn ikpe ye owo, edi
ēma ēyarare nyĩn ēnö Abasi ; ndien modori enyĩn nte,
12 ēma ēyarare nyĩn ke esĩt mbufo ñko. Nyĩn itöñöke
ntak itoro idemnyĩn inö mbufo, edi nte inöde mbufo ntak
mbure kabaña nyĩn, man mbufo ēnyene se ēböröde mö
13 emi ēburede ke ñwutidem, idige ke esĩt. Koro ekpedi nte
nyĩn idamade, idama inö Abasi ; me ökpönyuñ edi nte
14 nyĩn inyenede eti ibuot, inyene inö mbufo. Koro ima
Christ enyĩkde nyĩn ; koro nyĩn ibatde ntem ite, owo kiet
akakpa abaña kpukpru owo, mödo kpukpru owo ēkpañade ;
15 ndien Enye akakpa abaña kpukpru owo, man mö emi
ēdude uwem ēkudu uwem ēnö idemmö aba, edi ēnö Enye
16 emi akpade abaña mö önyuñ esetde ñko. Mödo ötöñöde
ke ini emi, nyĩn ifiökke baba owo kiet ke öbukidem :
okposuk edi nte nyĩn iköfiökde Christ ke öbukidem, edi

17 kemi nyīn ifiökke Enye *ntem* aba. Mödo owo ekededi
ama odu ke Christ, enye edi öbufa owo: ñkani ñkpö
18 ëmebe; sese, mö ëmekabare ëdi mbufa. Edi kpukpru
ñkpö ëto ke Abasi, emi akanamde nyīn itie ke emem ye
Enye ke Idemesie oto ke Christ, ökönyuñ önöde nyīn utom
19 erinam ëtie ke emem; ete, Abasi okodu ke Christ ke
erinam ererīmbot ëtie ke emem ye Enye, ibatke ndudue
mö inö mö, ke ama ökönyuñ ayak ikö erinam ëtie ke emem
esīn nyīn ke ubök.
20 Mödo nyīn idi misuñutom kibuot Christ, nte ñkpö
eke Abasi adade nyīn ekpe mbufo ubök: nyīn imekpe
ubök kibuot Christ, ite, mbufo ënam emem ye Abasi.
21 Enye emi miköfiökke baba idiök ñkpö kiet Enye akanam
edi idiök ñkpö kibuot nyīn; man nyīn ikabare idi
6 edinen ido Abasi ke Enye. Ndien ke eribuana utom *ye*
*Enye* nyīn inyuñ ikpe mbufo ubök, ite, mbufo ëkubö mfön
2 Abasi ke ikpikpu (koro Enye ödöhöde ete,
Ke eti ini Ami ñkakpañ utöñ 'nö fi,
Ndien ke usen erinyaña Ami ñkanyaña fi:
3 sese, emi edi eti ini; sese, emi edi usen erinyaña): nyīn
inöñö ntak iduö ke ñkpö ekededi, man ëkutīñ ikö ëbiat
4 utom nyīn; edi ke kpukpru ñkpö nyīn itoro idemnyīn,
nte menam-utom Abasi, ke aqua ime, ke ukut, ke unana
5 ñkpö, ke mbaba, ke ikpa, ke ñkpököbi, ke ndutīme, ke
6 utom, ke erikpeme, ke eritre udia; ke edisana esīt, ke
ifiök, ke anyan ime, ke mfönido, ke Edisana Spirit, ke ata
7 ima, ke ikö akpanikö, ke odudu Abasi; ke me-ñkpö ekööñ
8 edinen ido ke ubök nasia ye ke ufien, ke ubööñ ye esuene,
ke idiök etop ye eti etop; nte mbon abiaña, *edi idi* mbon
9 akpanikö; nte mö emi owo mifiökke, edi ëtīm ëfiök nyīn;
nte mö emi ëyomde ndikpa, ndien sese, nyīn idodu uwem;
10 nte mö emi ëtunöde, ndien iwotke; nte mö emi ëfukhöde,
edi idadara kpukpru ini; nte mubuene, edi inanam
ediwak owo ënyene ñkpö; nte mö emi minyeneke baba
ñkpö kiet, edi inyene kpukpru ñkpö.
11 Inua nyīn ëtara ënö mbufo, O nditö Corinth, esīt nyīn
12 ëñwaña. Ñkpö ibabake mbufo ke nyīn, edi ababa mbufo
13 ke esīt mbufo. Ndien nte usiene eke ebiëtde oruk emi
(ntīñ ye mbufo nte nditö mi), yak esīt mbufo ënyuñ
ëñwaña.
14 Ëkudian idemmbufo utīñe utīñe ye mö emi minīmke
ke akpanikö: koro edinen ido asaña nso ye uquañido?

15 me uñwana abuana nso ye ekïm? Ndien nso nduk ke Christ
oduk ye Belial? me nso udeme ke andinïm ke akpanikö
16 enyene ye enye emi minïmke? Ndien nso ediomi ke
temple Abasi enyene ye ndem? koro nyïn idide temple
Abasi uwem; kpa nte Abasi öködöhöde ete, Ami nyeduñ
kesït mö, 'nyuñ nsaña kesït mö; ndien Ami nyedi Abasi
17 mö, mö ëyenyuñ ëdi iköt Mi. Mödo Jehovah ödöhöde ete,

Mbufo ëwöñö kotu mö, ënyuñ ëdianare idemmbufo,
Ëkunyuñ ëtuk baba edidekhe ñkpö;
18 Ndien Ami nyeda mbufo,
Nyenyuñ ndi Ëte mbufo,
Ndien mbufo ëyedi nditö iren ye nditö iban Mi,
Jehovah Ata Ökpösöñ ödöhö.

7 Mödo sia nyïn inyenede muñwöñö emi, ndima mi, yak
nyïn inam idemnyïn ësana, ikpöñ kpukpru mbubiam
öbukidem ye spirit, ke erinam edisana ido öfön ama ke
erifekhe Abasi.
2 Ëtat esït mbufo ënö nyïn: nyïn ikenamke baba owo
kiet idiök, nyïn ikebiatke baba owo kiet, nyïn iköböhö
3 baba owo kiet ñkpö ke ido eke minenke. Ndöhöke man
mbiom mbufo ikö: koro 'ma mbem iso ndöhö nte, mbufo
4 ëdu ke esït nyïn ndikpa 'nyuñ ndu uwem ötö kiet. Uko
mi emi ntïñde ye mbufo okpon, mbure mi kabaña mbufo
okpon: ndöñesït öyöhö mi kesït, idaresït mi öyöhö öduöi
ke kpukpru ukut nyïn.
5 Koro kpa kini nyïn ikedide ke Macedonia, öbukidem
nyïn ikenyeneke nduök-odudu, edi nyïn ikokut ukut ke
kpukpru edem; eñwan ëkedu ke añwa añwa, ndïk okodu
6 ke esït esït. Edi Enye emi ödöñde mesuk-esït esït, kpa
7 Abasi, öködöñ nyïn esït ke eridi Titus; inyuñ idige ke
eridi esie ikpöñ ikpöñ, edi ke ndöñesït eke enye okutde
ke mbufo, kini enye ödöhöde nyïn udöñ mbufo, mfukhö
mbufo, ifiopesït mbufo kabaña mi; ntre ke ami ñkö-
8 dödiöñ ndara. Koro okposuk edi nte ami ñkanamde
mbufo ëfukhö oto ke ñwed mi, ntuaha mkpöfiök, okposuk
edi nte ñkatuade mkpöfiök; koro mokut nte ñwed oro
anamde mbufo ëfukhö, okposuk edi nte edide ke ekpri ini.
9 Kemi madara, idige nte ëkenamde mbufo ëfukhö, edi nte
ëkenamde mbufo ëfukhö ësïm erikabare esït: koro
ëkenamde mbufo ëfukhö ke ido Abasi, man baba ñkpö
10 kiet okutak mbufo oto ke nyïn. Koro mfukhö ke ido

Abasi anamde erikabare esīt osīm erinyaña, eke owo
mituaha mkpöñök ibaña: edi mfukhö ererīmbot anam
11 mkpa. Koro sese, idem ñkpö emi, kpa erinam mbufo
ēfukhö ke ido Abasi, nso oruk erisīn esīt ke enye
akanam ke esīt mbufo, nso oruk erikañ idem, nso
oruk iyaresīt, nso oruk ndīk, nso oruk udöñ, nso
oruk ifiopesīt, nso oruk erisio usiene! Ke kpukpru
ñkpö mbufo ēkewut idemmbufo ēte, ēmesana ke ñkpö
12 emi. Ntre okposuk edi nte ñkewetde 'nö mbufo,
ñkewetke kabaña enye emi anamde idiök, inyuñ idige
kabaña enye emi okokopde idiök, edi man erisīn esīt
mbufo kabaña nyīn akpayarare önö mbufo ke enyīn
13 Abasi. Mödo nyīn ima ikop ndöñesīt: ndien ke ndöñ-
esīt nyīn, nyīn ikadara ikan kabaña idara Titus, koro
14 kpukpru mbufo ëma ēdemere ukpöñ esie. Koro ami 'ma
mbure 'nö enye mbaña mbufo ke ñkpö ekededi, ikenamke
mi but; edi nte nyīn idöhöde kpukpru ñkpö inö mbufo
ke akpanikö, ntre mbure nyīn ñko, emi ami mburede kiso
15 Titus, ëkut ēte edi akpanikö. Ndien ima esīt esie awak
akan kabaña mbufo kini enye etide nsuk-ibuot kpukpru
mbufo, adaña nte mbufo ēkedade enye ke ndīk ye nyek-
16 idem. Ami madara nte ke kpukpru ñkpö ami menyene
uko mbaña mbufo.

8 Ñko ñko, nditö-ēte, nyīn isian mbufo mfön Abasi emi
2 ēnöde ke me-uförk Abasi ke Macedonia; nte ke ediwak
idomo ukut, uwak idara mö ye ata ubuene mö ēkeworöde
3 ntarubök eke awakde akan. Koro ami ndide ntiense
nte, oto ke ima esīt *mö ënö ñkpö* adaña nte ukeme mö
4 edide, ënyuñ ëbe ukeme mö, ke erikpe nyīn ubök eti eti
kabaña mfön emi ye eribuana ke erinam ñkpö 'nö mbon
5 Abasi: ndien idige nte nyīn ikodoride enyīn, edi mö
ëkebem iso ēda idemmö ënö Öböñ, ënyuñ ënö nyīn oto ke
6 erinyīme Abasi. Kabaña ñkpö emi nyīn ikekpe Titus ubök,
ite, sia enye ama ekebem iso ötöñö, ntre enye okpokure
7 mfön emi ñko ke mbufo. Edi nte kpukpru ñkpö ëyöhöde
ke mbufo, mbuötidem, eritīñ ikö, ifiök, kpukpru erisīn
esīt, ye ima eke mbufo ēmade nyīn, *ëkpeme* man mfön
8 emi ñko öyöhö ke mbufo. Ndöhöke nte ewukhö, edi nte
ndade erisīn esīt mö eñwen ndomo akpanikö ima mbufo
9 ñko. Koro mbufo ëfiökde mfön Öböñ nyīn Jesus Christ,
ēte, okposuk edi nte Enye ekenyenede inyene, kabaña

mbufo Enye akabare edi ubuene, man oto ke ubuene
10 Esie mbufo ēkpekabare ēdi mbon inyene. Ndien ke ñkpö
emi ke 'nö uyo mi: koro emi öfönde ye mbufo, emi
ëkebemde iso ētöñö ebem, idige ndinam ikpöñ ikpöñ,
11 edi ndinyīme ñko. Edi kemi mbufo ēnam ēma; man
nte ēkebeñede idem ndinyīme, kpa ntre ëkpenam ēma
12 ñko ēto ke ukeme mbufo. Koro edieke erinyīme
odude, enem *Abasi* esīt adaña nte owo enyenede ñkpö,
13 idige nte enye minyeneke. Koro ami ndöhöke ntem,
man ēnam ñkpö ēfere owo eñwen, ndien ētuk mbufo:
14 edi ke erinam ñkpö ēdi ukem ukem; uwak inyene mbufo
ekem unana mö ke ini emi, man uwak inyene mö ökpönyuñ
15 ekem unana mbufo; man ñkpö ēdi ukem ukem: nte
ēwetde ēte, Enye emi okowobide ediwak ikenyeneke
nsukhö; enye emi okowobide esisit inyuñ inanake.
16 Edi yak eköm enyene Abasi, emi anamde esīt Titus
17 otīm ekere mbufo. Koro ke akpanikö enye okokop item
nyīn; edi ke esīt ofiopde enye eti eti ke idemesie, enye
18 adakha ke idemesie etiene mbufo. Nyīn imönyuñ idöñ
eyen-ēte ye enye emi itoro esie ke gospel *asuanade* ke
19 kpukpru me-ufök Abasi; ndien idige ntre ikpöñ, edi me-
ufök Abasi ēkenyuñ ēnīm enye ndisaña ye nyīn ke mfön
emi nyīn inamde utom kesīt, man inö Öböñ ukpono,
20 inyuñ iwut erinyīme esīt nyīn: nyīn ikpeme idem, mbak
owo ekededi edidori nyīn ikö abaña mfön emi nyīn inamde
21 utom kesīt: koro nyīn ikerede ibaña ñkpö eke ēnende,
22 idige ke enyīn Öböñ ikpöñ, edi ke enyīn owo ñko. Nyīn
imönyuñ idöñ eyen-ēte nyīn ye mö, emi nyīn idomode
ediwak ini ke ediwak ñkpö, ikut ite, enye esīn esīt esie ke
utom, edi kemi enye esīn esīt esie eti eti akan, oto ke aqua
23 mbuötidem eke enye enyenede ye mbufo. Me kabaña
Titus, *enye edi* nsaña mi ye abuana utom ye ami önö
mbufo; me *kabaña* nditö-ēte nyīn, mö ēdi misuñutom
24 me-ufök Abasi, uböñ Christ. Mödo ēyarare ēnō mö kiso
me-ufök Abasi uwut-ñkpö ima mbufo, ye ntak mbure
nyīn kabaña mbufo.

9 AMA edi erinam ñkpö 'nö mbon Abasi, edi ikpikpu ñkpö
2 ke ami ndiwet 'nö mbufo: koro möñök eribeñe idem
mbufo, eke ndade mbure mbure mbaña mbufo 'nö mö
ke Macedonia, nte, Achaia ama ebeñe idem ke öfuri isua
emi ebede; ifiopesīt mbufo ama önyuñ edemere ata

3 ediwak mö. Edi 'ma ndöñ nditö-ëte, man ëkunam mbure
nyïn kabaña mbufo edi ikpikpu ke ñkpö emi; man, nte
4 ami ñködöhöde, mbufo ëkpebeñe idem: mbak ke usuñ
ekededi, ndusuk nditö Macedonia ëma ëdi ye ami, ënyuñ
ëkut nte mbufo mibeñeke idem, nyïn (man ikudöhö,
5 mbufo) ikut but ke mbuötidem emi. Mödo ami ñkekere
nte 'nyene ndikpe nditö-ëte ubök, nte ëbem iso ëtiene
mbufo, ënyuñ ëbem iso ëtïm enö eke mbufo ëkebemde
iso ëñwöñö ndinö, man enye ana ebet, nte ñkpö eke edide
enö, okudi ñkpö ufïk.
6 Edi *ami ndöhö* emi, nte, Enye emi ötöde esisit eyedök
esisit; ndien enye emi ötöde ediwak eyenyuñ ödök
7 ediwak. Yak owo kiet kiet *anam* nte enye akaduakde
ke esït esie; idige ke ufïk, me ke mbaba: koro Abasi
8 amade owo emi önöde ke inemesït. Ndien Abasi emekeme
ndinam kpukpru mfön ödödiöñ awak önö mbufo; man
mbufo, ke erinyene kpukpru ñkpö nte ekemde kpukpru
9 ini, ëdediöñ ëwak ke kpukpru eti utom: nte ëwetde ëte,
Enye ama asuan, enye ama önö mubuene ñkpö;
Edinen ido esie ebïgi ke nsinsi.
10 Ndien Enye emi önöde anditö mkpasïp mkpasïp, ye uyo
ke udia, eyenö eyenyuñ anam mkpasïp emi mbufo ëditöde
awak, önyuñ anam mbuñwom edinen ido mbufo ëtöt
11 ënö mbufo: ke erinam mbufo ënyene inyene ke kpukpru
ñkpö önö kpukpru ntarubök, emi anamde eköm enyene
12 Abasi oto ke nyïn. Koro erinam utom emi miyöhöke
idomo unana mbon Abasi ikpöñ ikpöñ, edi awak önö
13 Abasi ñko oto ke ediwak eköm; sia ke eridomo mbufo
ke utom emi mö ëtoro Abasi koro mbufo ënyïmede gospel
Christ ke nsuk-ibuot, ënyuñ ënöde mö ye kpukpru owo
14 ke ntarubök; mö ke idemmö ënyuñ ënam mkpe-ubök
ënö mbufo, mbufo ënyuñ ëdöñ mö eti eti, oto ke mfön
15 Abasi eke awakde akan kesït mbufo. Eköm enyene
Abasi ke enö Esie eke ayañade owo nditïñ.

10 NDIEN ami Paul ke idemmi mekpe mbufo ubök oto ke
mfure esït ye suñ suñ ido Christ, ami, emi kiso mbufo
ndide owo nsukidem kotu mbufo, edi kini menduhe ye
2 mbufo ndi owo uko ye mbufo: ih, mekpe mbufo ubök,
nte, kini ami ndude ye mbufo, ñkunam uko ke mbuötidem
oro ami ndoride enyïn ndinam uko ye ndusuk owo emi

ēkerede ēbaña nyīn nte ñkpö eke nyīn isañade ke ido
3 öbukidem. Koro okposuk edi nte nyīn isañade ke öbuk-
4 idem, nyīn iñwanake eköñ ke ido öbukidem (koro ñkpö
eköñ nyīn midige eke öbukidem, edi ēnyene aqua odudu
5 kiso Abasi ndiwuri mkpösöñ ebiēt); ke eriduök me-
ekikere, ye kpukpru edikoñ ñkpö kiet kiet eke emenerede
idem öbiöñö ifiök Abasi, ke erinyuñ nda kpukpru ekikere
6 kiet kiet 'nam osuk ibuot önö Christ; ke erinyuñ mbeñe
idem ndisio usiene 'nö kpukpru nsöñ-ibuot, kini nsuk-
7 ibuot mbufo ediyöhöde. Mbufo ēse ñkpō eke ēnade
mbufo kiso. Edieke owo ekededi onīmde ke akpanikō
ete imö idi owo Christ, yak enye ötöñö ntak ekere ñkpō
emi ke idemesie, ete, kpa nte enye edide eke Christ, nyīn
8 inyuñ idi ntre. Koro okposuk edi nte ami ñkpo-
burede ndusuk mbure mbaña odudu nyīn (eke Öböñ
ökönöde ndinam mbufo ëköri, idige ndisukhöre mbufo),
9 ami ndique but: man ñkutie nte nyomde ndinam mbufo
10 ndīk ke ñwed mi. Koro mö ēdöhöde ēte, Me-ñwed esie
ēdedobi ēnyuñ ësesöñ; edi ndikut enye ke enyīn, enye
11 edi mem mem, ikö inua esie inyuñ idige ñkpö. Yak oruk
owo emi öñök ete, nte nyīn itiede ke ikö ñwed kini nyīn
miduhe ye mbufo, suk ntre ke nyīn itie ke utom kini nyīn
12 idude ye mbufo. Koro nyīn minyeneke uko ndibat me
ndidomo idemnyīn ye ndusuk mö emi ētorode idemmö:
edi mö ēda idemmö ēdomo ke idemmö, ēnyuñ ēdomo
13 idemmö ye idemmö, ēnana eti ibuot. Edi nyīn idibureke
mbure ibe adaña, edi nte idomo itie eke Abasi onīmde
önö nyīn, ete, edi idomo nyīn, edide, ndisīm kpa mbufo.
14 Koro nyīn inyanakede idemnyīn ikan, nte ñkpö eke nyīn
mikesīmeke mbufo: koro nyīn ikesañade adaña nte
15 ikesīmde mbufo ke gospel Christ: ibureke mbure ibe
adaña, ke utom owo efen; edi idori enyīn ite, nte mbuöt-
idem mbufo ököride, ēyekpono nyīn ke mbufo, nte adaña
16 nyīn etiede, osīm inyene eke awakde akan, man iquörö
gospel tutu osīm me-obio emi ēbede mbufo, ikunyuñ
ibure ke adaña owo efen ibaña ñkpö eke ēnīmde ēnö nyīn.
17 Edi enye emi oburede yak obure ke Öböñ. Koro midige
18 enye emi otorode idemesie ke ēnīm ke eti, edi enye emi
Öböñ otorode.

**11** Mbufo ëkpekam ēkeme ndime ime ye ami ke ekpri
2 ndisīme: edi ēme ime ye ami. Koro ami mfibede ufup

Abasi kabaña mbufo: koro 'ma nda mbufo 'nö ebe
kiet, man ñkpada mbufo nte edisana eyen-añwan 'nö
3 Christ. Edi mefeghe ndīk, mbak ke usuñ ekededi, nte
urukiköt akatapde Eve ke ñkari esie, ēdibiat esīt mbufo
ēnam mö ēkpöñ akpanikö ye edisana ido eke odotde Christ.
4 Koro owo ama edi ediquörö Jesus efen, emi nyīn mik-
öquöröke, me mbufo ēma ēbö spirit efen, emi mbufo
miköböhö, me gospel efen eke mbufo mikenyīmeke, odot
5 mbufo ēme ime. Koro ami ñkerede nte, me-apostle eke
ēkponde ēkan ikanke mi ke baba ñkpö kiet. Edi okposuk
6 edi nte ami ndide ököi ke ikö, ndige ke ifiök; edi, ke
kpukpru ñkpö nyīn ima iyarare *enye* kotu kpukpru owo
7 inö mbufo. Me nte ami ñkanam idiök ñkpö ke eri-
sukhöre idemmi man ēfori mbufo, koro ñköquöröde gospel
8 Abasi 'nō mbufo ke mfön? Ñkotuk me-ufök Abasi efen,
ke eribö mö ñkpö-eyen-utom, man 'nam ñkpö 'nö mbufo,
9 ndien kini ñkodude ye mbufo, ñkönyuñ 'nanade ñkpö,
ñkodobike baba owo kiet; koro nditö-ēte, kini mö ētode
ke Macedonia ēdi, ēkenö mi se 'nanade; ndien ke kpukpru
ñkpö ñkekpeme idemmi, man ñkudobi mbufo, nyenyuñ
10 ñkpeme. Nte akpanikö Christ odude ke esīt mi, baba
11 owo kiet idikpanke mi mbure emi ke edem Achaia. Ke
12 nso? Koro memaña mbufo? Abasi öföfiök. Edi se
ami 'namde, oro ke ami ndinam, man ñkpan mö emi
ēyomde ntak ndikut ntak; man ke ñkpö eke mö ēburede
13 mbure kesīt, ēyekut ēte, mö ēdi kpa nte nyīn. Koro oruk
owo emi ēdide me-apostle nsu, menam-utom ke abiaña,
ke erikabare idemmö 'nīm nte me-apostle Christ. Owo
14 inyuñ iyīkke; koro kpa Satan akabare idemesie onīm
15 nte angel uñwana. Mödo idige aqua ñkpö edieke menam-
utom esie ēkabarede idemmö ēnīm nte menam-utom
edinen ido; emi utīt mö editiede nte me-utom mö ēdide.
16 Ami mötöñö ntak ndöhö nte, Owo baba kiet okukere
ete ami ndi ndisīme; edi mbufo ēma *ëkere ntre*, ēkam
ēda mi nte ndisīme, man ami ñko mbure mbure esisit.
17 Se ami ndöhöde, ndöhöke ke usuñ Öböñ, edi nte ke
18 ndisīme, ke eribure mbure ke mbuötidem emi. Sia
ediwak owo ēburede ke usuñ öbukidem, ami nyebure
19 ñko. Koro mbufo ēmede ime ye mbio ndisīme ke inemesīt,
20 sia mbufo ke idemmbufo ēnyenede ifiök. Koro mbufo
ēmede ime ye owo, edieke enye onīmde mbufo ke ufn,
edieke enye ediade mbufo, edieke enye emumde mbufo.

edieke enye emenerede idemesie, edieke enye önyuñ
21 oyībide mbufo ke iso. Ami ntīñ nsuene idemmi, nte ñkpö
eke nyīn ima ikedi mem mem. Edi ke ñkpö ekededi eke
owo ekededi edide uko kesīt (ndöhö ke ndisīme) ami
22 ndi uko ñko. Nte mö ēdi Me-Hebrew? Ami suk ntre.
Nte mö ēdi mbon Israel? Ami suk ntre ñko. Nte mö
23 ēdi nditö Abraham? Ami suk ntre. Nte mö ēdi
menam-utom Christ? (ndöhö nte owo idat) Ami
ñkan oro; 'nam utom ñkan, ndu ke ufök-ñkpököbi
ñkan, ēmia mi ke ikpa ēkan ibat, ndu ke me-mkpa ediwak
24 ini. Me-Jew ēkemia mi ubök aba utīm ikotion, iböhöke
25 ubök kiet kiet öwörö. Ēmia mi ke eto ikata, ēketöñö
mi ke itiat ini kiet, ñkodu ke ubom eke ēwurede ikata,
26 ñkodu ke inyañ ibom okoneyo kiet ye uwemeyo kiet;
ke isañ ediwak ini, ke itie ndīk ke me-akpa, ke itie ndīk
kotu mbon ñwo, ke itie ndīk oto ke mbiobio mi, ke itie
ndīk oto ke Me-Gentile, ke itie ndīk ke obio, ke itie ndīk
ke desert, ke itie ndīk ke aqua inyañ, ke itie ndīk kotu
27 nditö-ēte nsu; ke utom ye ukut, ke erikpeme ediwak ini,
ke biöñ ye nsat itöñ, ke eritre udia ediwak ini, ke tuep
28 ye iferi. Ökörö ye me-ñkpö oro mensiakke, ñkpö ēdu
eke ēfīkhede mi kpukpru usen, ekikere kabaña kpukpru
29 me-ufök Abasi. Anie ke idem emem, ndien imemke
mi ñko? Anie ke ēnam öduö, ndien esīt ifiopke mi?
30 Edieke 'nyenede ndibure mbure, nyebure mbaña ñkpö
31 memidem mi. Abasi ye Ēte Öböñ Jesus Christ, emi
32 enyenede itoro ke nsinsi nsinsi, öfiök ete nsuhe nsu. Ke
Damascus andikara kidak Aretas edidem ekekpeme obio
nditö Damascus, man omum mi: ndien ke window ke
mben ibibene, ēsukhöre mi ke akpasa ndien mböhö ke
ubök esie.

12 Ami menyene ndibure mbure, okposuk edi nte mifönke;
2 edi nyebaña me-ñkukut ye me-eriyarare Öböñ. Möfiök
owo ke Christ, isua duopenañ ēma ēbe nte ēkemen oruk
owo emi ēdök kpa ke öyöhö heaven ita (me enye odu ke
ikpöhidem ami mfiökke, me iduhe ke ikpöhidem, ami
3 mfiökke; Abasi ömöfiök). Ndien möfiök oruk owo emi
(me ke ikpöhidem, me iduhe ke ikpöhidem, ami mfiökke;
4 Abasi ömöfiök), nte ēkemende enye ēduk ke Paradise,
nte enye önyuñ okopde ikö emi ēkande owo nditīñ, emi
5 minenke owo nditīñ. Ami nyebure mbaña oruk owo

emi: edi ndibureke mbure mbaña idemmi, ke miböhöke
6 ke memidem mi. Edi ami 'ma nyom ndibure, ndidige
ndisīme; koro ami ndidöhöde akpanikö: edi nsioño
idem mfep, mbak owo ekededi edikere abaña mi akan nte
7 enye okutde me okopde ke inua mi. Mödo, oto koro
eriyarare okponde akaha—man ñkumenere idem ñkan,
ënö mi ñkukīm ke öbukidem, isuñutom Satan nditunö mi,
8 man ñkumenere idem ñkan. Kabaña ñkpö emi ami
ñkekpe Öböñ ubök utīm ikata, man enye adakha ökpöñ
9 mi. Ndien Enye ama ödöhö mi, ete, Mfön mi ekem fi:
koro ënamde odudu öfön ama ke memidem. Mödo,
akan oro nyebure mbure ke ata idaresīt ke memidem mi,
10 man odudu Christ odoro mi. Mödo ami 'nemde esīt ke
memidem, ke idiök ñkpö eke ënamde mi, ke 'nanenyīn,
ke eriköbö, ke mbaba, kabaña Christ: koro kini idem
ememde mi, ndien ami ñkop nsöñidem.
11 Ami makabare ndi ndisīme: mbufo ësīn mi; koro
mbufo ëkpetorode mi: koro ke baba ñkpö kiet ami
ñkprike ñkan ata ikpö apostle oro, okposuk edi nte ami
12 mendige ñkpö. Ëma ënam midiöñö apostle kotu mbufo
ke akpanikö ke öfuri ime, ke midiöñö ye mutībe ñkpö
13 ye me-utom odudu. Koro ke nso ñkpö ke ëkenam mbufo
ëkpri ëkan me-ufök Abasi efen, iböhöke nte ami ke idemmi
meñkodobike mbufo? Ëdahado ënö mi ke idiök ñkpö
emi.
14 Sese, emi edi öyöhö ini ita eke mbeñede idem nditiene
mbufo; ndien ami ndidobike mbufo: koro nyomke se
inyenede mbufo, edi mbufo ke idemmbufo: koro nditö
mikpenīmke ñkpö inö mëte ye meka, edi mëte ye meka
15 *ëkpenīm ñkpö* ënö nditö. Ndien nyenemesīt eti eti ndi-
duök ñkpö emi 'nyuñ nduök idemmi kabaña me-ukpöñ
mbufo. Edieke 'made mbufo ata aqua ima, nte mbufo
16 ëma mi ekpri ima? Edi yak edi ntre, ami ke idemmi
ñkodobike mbufo; edi ke erinyene ñkari, ami nda ñkari
17 'mum mbufo. Nte ñkotuk mbufo ke owo mö ekededi emi
18 ami ñködöñde ëtiene mbufo? N̄kekpe Titus ubök, 'nyuñ
ndöñ eyen-ëte asaña ye enye. Nte Titus okotuk mbufo?
nte nyīn ikesañake ke kpa spirit kiet? ke kpa nde ikpat
kiet?
19 Mbufo ëmekere öfuri ini emi ëte, nyīn ikakañ idemnyīn
inö mbufo. Kiso Abasi nyīn idöhö ke Christ. Edi
kpukpru ñkpö, ndima, ëdi man ënam mbufo ëköri

20 ke ifiök. Koro ami mfeghede ndïk, mbak ke usuñ
ekededi, adañemi ndide, ndikut mbufo idige nte nyomde.
mbufo ēdinyuñ ëkut mi idige nte mbufo ëyomde ; mbak
ke usuñ ekededi utök, ufup, iyaresït, eribakhare, mbia,
21 odu, ntañ-idem, ndutïme ēdidu ; mbak ke ntöñöde ntak
ndi, Abasi mi edisukhöre mi kiso mbufo, ami ndinyuñ
mfukhö mbaña ediwak mö emi ēbemde iso ëdue, minyuñ
ikabakere esït ibaña mbubiam ye use ye idiök itöñ eke
mö ēkenamde.

13 Emi edi öyöhö ini ita eke ami nyomde nditiene mbufo.
Ke inua mentiense iba me ita, kpukpru ikö ëyesöñö ēda.
2 'Ma mbem iso ndöhö, mönyuñ mbem iso ndöhö, nte
ñködöhöde kini ñkodude ye mbufo udiana-akpa ini, ntre
kemi ke menduhe, *ndöhö* mö emi ēbemde iso ëdue, ye
kpukpru owo efen, nte, ami 'ma ntöñö ntak ndi, ndida-
3 hakedo ; sia mbufo ëyomde uwut-ñkpö Christ emi
ödöhöde ke esït mi ; emi midige mem mem kabaña mbufo,
4 edi enyenede odudu kesït mbufo : koro ëkeköñde Enye
ke cross oto ke memidem, edi Enye ododu uwem oto ke
odudu Abasi. Koro nyïn ñko idide mem mem ke Enye,
edi nyïn iyedu uwem ye Enye oto ke odudu Abasi inö
5 mbufo. Ēdomo idemmbufo, me mbufo ëdu ke mbuöt-
idem ; ēdomo idemmbufo. Me mbufo ifiökke ibaña
idemmbufo ite, Jesus Christ odu ke esït mbufo ? iböhöke
6 mbufo ëdide mbukpo owo. Edi modori enyïn nte
7 mbufo ëyefiök ëte nyïn idige mbukpo owo. Ndien nyïn
imebeñe Abasi, ite, mbufo ëkunam idiök ; idige man nyïn
itie nte owo eke ēnende, edi man mbufo ënam se inyenede
8 ukpono, okposuk edi nte nyïn idide mbukpo owo. Koro
nyïn mikemeke ndinam ñkpö mbiöñö akpanikö, edi
9 kabaña akpanikö. Koro nyïn idatde esït kini idem
ememde nyïn, önyuñ ösöñde mbufo : emi ñko ke nyïn
10 ibeñe, kpa erinam mbufo ëfön ëma. Mödo ami ñwetde
me-ñkpö emi ke menduhe ye mbufo, man ñkusöñ ido ye
mbufo, nte odudu eke Öböñ önöde mi ndinam ösöñö, idige
ndisukhöre, edide.
11 Ke akpatre, nditö-ëte, ëtie suñ. Efön ëma ; ënyene
ndöñesït ; ënyene esït kiet ; ēdu ke emem : ndien Abasi
12 ima ye emem eyedu ye mbufo. Eköm kiet eken ye edisana
ntïm-inua.

13 Kpukpru mbon Abasi ēkōm mbufo.
14 Mfön Ōbōñ Jesus Christ, ye ima Abasi, ye ebuana
Edisana Spirit, ēdu ye kpukpru mbufo.

---

# ÑWED NDITŌ GALATIA

1 PAUL, apostle (idige eke owo, inyuñ itoho ke owo, edi
oto ke Jesus Christ, ye Abasi Ête, emi akanamde Enye
2 eset ke mkpa), ye kpukpru nditö-ēte emi ēdude ye ami,
3 *ēwet* ēnö me-ufök Abasi ke Galatia : Mfön enyene mbufo
ye emem ēto ke Abasi Ête, ye Ōbōñ nyīn Jesus Christ,
4 emi ökönōde Idemesie kabaña midiöñkpö nyīn, man Enye
akpanyaña nyīn osio ke idiök ererimbot emi odude kemi,
5 nte Abasi ye Ête nyīn amade : uböñ enyene Enye ke
nsinsi nsinsi. Amen.
6 Meyik eti eti koro mbufo ēwarade ntem ēdianare ye
Enye emi okokotde mbufo ke mfön Christ ētiene gospel
7 emi edide isio ; emi midige eñwen : edi ndusuk owo ēdu
emi ētimerede mbufo, ēnyuñ ēyomde ndiquaña gospel
8 Christ. Edi okposuk edi nyīn, me angel oto ke heaven,
öquörö gospel ekededi önö mbufo, emi edide isio ye se
nyīn iköquöröde inö mbufo, yak enye edi Anathema
9 [owo nsobo]. Nte nyīn ikebemde iso idöhö, ntre ke ami
ntöñö ntak ndöhö kemi, nte, Owo ekededi ama öquörö
gospel emi edide isio ye se mbufo ēkeböde, yak enye edi
10 Anathema [owo nsobo]. Nte ami ñkpe ye owo kemi, me
ye Abasi ? me ami nyom ndinem owo esīt ? Ekpedi nte
ami nsuk 'nemde owo esīt, mkpedige anam-utom Christ.
11 Koro ami 'namde mbufo ēfiök, nditö-ēte, kabaña gospel
12 emi ami ñköquöröde, nte, enye idige eke owo. Koro ami
ñköböhö enye ke ubök owo, ikönyuñ ikpepke mi enye,
13 edi enye oto eriyarare Jesus Christ. Koro mbufo ēma
ēkop ido uwem mi ke ini eke ebede ke ido Abasi Me-Jew,
nte ñkököböde ufök Abasi mbe adaña, 'nyuñ nsobo enye :
14 ndien ami ñkaka iso ke ido Abasi Me-Jew ñkan ekese
mbiobio mi emi ēdide ñka ye ami, ke mfiopde esīt eti eti
15 ñkan mbaña mitem mēte mi. Edi kini ekenemde Abasi
esīt, emi akadianarede mi, ötönöde ke idibi eka mi,
16 ökönyuñ okotde mi oto ke mfön Esie, ndiyarare Eyen

Esie ke esït mi, man ami ñkpöquörö Enye kotu Me-
Gentile; idaha oro ami ñkenemeke 'neme ye öbuk ye
17 iyïp: ñkönyuñ ndökke ñka ke Jerusalem ntiene mö emi
ëkebemde mi iso ëdi me-apostle: edi ñkaka ke Arabia;
ndien ntöñö ntak mfiak ndi ke Damascus.
18 Ndien ke isua ita ëma ëkebe ami ñködök ñka ke Jeru-
salem ndise Cephas, ñkönyuñ ntie ye enye usen efut.
19 Edi ami ñkeque baba apostle efen, iböhöke James eyen-
20 eka Öböñ. Ndien kabaña me-ñkpö emi ami ñwetde 'nö
21 mbufo, sese, kiso Abasi, ami nsuhe nsu. Ndien ami
22 ñkedi ke edem Syria ye Cilicia. Ndien me-ufök Abasi
Judæa emi ëkedude ke Christ iködiöñöke mi ke iso kaña:
23 iböhöke mö ëkopde ëte, Enye emi ökököböde nyïn ini
24 oko ke öquörö kemi mbuötidem emi enye osobode ini
oko; ndien mö ëketoro Abasi ëbaña mi.

2 Ndien ke isua duopenañ ëma ëkebe ami ñkasaña ye
Barnabas ntöñö ntak ndök ñka ke Jerusalem, 'nyuñ nda
2 Titus ñko ñka. Ndien ami ñködök ñka oto ke eriyarare;
ñkönyuñ nda gospel emi ami ñquöröde kotu Me-Gentile
'nïm kiso mö, edi 'nïm edem edem kiso mö emi ëwöröde
etop, mbak ke usuñ ekededi ami mfeghe, me ñkefeghe,
3 ke ikpikpu. Edi kpa Titus, emi okodude ye ami, önyuñ
4 edide Greek, ikesïnke enye ana mbobi: edi kabaña nditö-
ëte nsu emi ëkedade mö ëduk ke ndïbe, emi ëdukde ke
ndïbe ndiyep itie eyen-isöñ nyïn emi nyïn inyenede ke
5 Christ Jesus, man mö ësïn nyïn ke ufn: emi nyïn mi-
nyïmeke inö mö ke nsuk-idem baba ke ñkanika kiet; man
6 akpanikö gospel okposuk odu ye mbufo. Edi oto ke
memö oro ëwöröde etop ëte ëdi ñkpö (mö ëdi se ëdedi,
inamke mi ndomo ñkpö kiet: Abasi ikponoke owo ke
idem)—ami ndöhö nte, mö emi ëwöröde etop idianke
7 ñkpö efen inö mi: edi kini mö ëkutde ëte, ëma ëkesïn
mi gospel erut ke ubök, kpa nte ëkesïnde Peter eke mbobi
8 ke ubök (koro Enye emi ökönöde Peter odudu ndidi
apostle mbobi ökönyuñ önö mi odudu ñko ndidi eke Me-
9 Gentile); ndien kini mö ëkutde ufön emi ëkenöde mi,
James ye Cephas ye John, emi ëwöröde etop ëte ëdi
madakha, ënö mi ye Barnabas ubök nasia nsaña-utom,
man nyïn ikpetiene Me-Gentile, mö ëkpenyuñ *ëtiene*
10 mbon mbobi; edi *mö ëyom* ëte nyïn iti mubuene; kpa
idem ñkpö emi ami mfiopde esït ndinam.

11 Edi adañemi Cephas edide ke Antioch, ami mbïõñõ
12 enye añwa añwa koro ikö obiomde enye. Koro ke
ndusuk owo mika-itoho ke James kaña, enye akadia ñkpõ
ye Me-Gentile: edi kini mö ẽdide, enye afiak edem önyuñ
13 adianare idemesie, koro efeghede mbon mbobi. Ndien
Me-Jew efen kpa ntre ẽnam mbubĩk ye enye; esĩn
14 Barnabas ñko etiene ido mbubĩk mõ. Edi kini ami
ñkutde nte mö misañake edinen edinen nte akpanikö
gospel edide, ami ndöhö Cephas kiso kpukpru mö, nte,
Edieke afo, emi edide Jew, odude uwem ke ido Me-
Gentile, idige ke ido Me-Jew, didie ke afo esĩn Me-Gentile
15 ẽdu uwem ke ido Me-Jew? Nyĩn, emi idide Me-Jew ke
16 uduot, idige midiök Gentile, ke ifiökde ite, utom ibet
inamke ikö etebe owo, iböhöke oto ke mbuötidem ye
Jesus Christ, kpa nyĩn iköbuõt idem ye Christ Jesus,
man ikö ekpetebe nyĩn oto ke mbuötidem ye Christ,
itoho ke utom ibet: koro ikö mitebeke baba owo kiet
17 oto ke utom ibet. Edi edieke ẽkutde ẽte, nyĩn ke idem-
nyĩn, emi iyomde ite ẽnam ikö etebe nyĩn ke Christ, idi
midiök owo ñko, nte Christ edi anam-utom idiöñkpö?
18 Ñwaña nsa O! Koro ami 'ma ntöñö ntak mböp se
19 ñkowuride, ami nyarare idemmi nte edue ibet. Koro oto
ke ibet ami ñkakpa 'nö ibet, man ndu uwem 'nö Abasi.
20 Ẽma ẽköñ mi ke cross ye Christ; edi ami ndodu uwem;
idige aba ami, edi Christ odu uwem kesĩt mi: ndien
uwem emi ami ndude ke öbukidem kemi ndu ke mbuöt-
idem ke Eyen Abasi, emi akamade mi, ökönyuñ önöde
21 Idemesie kibuot mi. 'Namke mfön Abasi edi ikpikpu:
koro edieke edinen ido otode ke ibet, Christ akakpa ke
ikpikpu.

3 O NDISĨME nditö Galatia, anie owo akabiaña mbufo,
emi ẽkequöröde Jesus Christ nte ẽkeköñde Enye ke cross
2 añwa añwa kiso mbufo? Suk ñkpö emi ke nyom mbufo
ẽsian mi, Nte mbufo ẽkebö Spirit oto ke utom ibet, me oto
3 ke erikop ke mbuötidem? Nte mbufo ẽsĩme ntre? Ke
mbufo ẽma ẽketöñö ke Spirit, nte ẽnam mbufo ẽfön ẽma
4 ke öbukidem? Nte mbufo ẽkekut adaña ekese ñkpö
ukut ntem ke ikpikpu? edieke edide ikpikpu ke akpanikö.
5 Mödo Enye emi önöde mbufo Spirit, önyuñ anamde ñkpö
odudu kotu mbufo, *nte anam* oto ke erinĩm ibet, me oto ke
6 erikop ke mbuötidem? Kpa nte Abraham okonĩmde

Abasi ke akpanikö, ndien ēkebat ēnö enye ke edinen ido.
7 Ēfiök ndien, ēte, mö eke ēdide eke mbuötidem, kpa mö
8 ēdi nditö Abraham. Ndien ñwed Abasi, ke ebemde iso
okut ete, Abasi eyenam ikö etebe Me-Gentile oto ke mbuöt-
idem, ekebem iso ōquörö gospel ōnō Abraham, *ete*, Oto fi
9 kpukpru midut ëyekut mfön. Ntre ēdiöñ mö emi ēnye-
10 nede mbuötidem ye Abraham owo mbuötidem. Koro
adaña owo nte ēdide eke utom ibet ēdu kidak isuñi: koro
ēwetde ēte, Ödödiök önö kpukpru owo kiet kiet eke mikaha
iso ke kpukpru ñkpö eke ēwetde ke ñwed ibet ndinam mö.
11 Ndien otīm ayarare ete, ikö itebeke owo baba kiet kiso
Abasi oto ke ibet: koro, Edinen owo eyedu uwem ke
12 mbuötidem; ndien ibet idige eke mbuötidem; edi, Enye
13 eke anamde mö eyedu uwem ke mö. Christ akafak
nyīn osio ke isuñi ibet, ke akabarede edi ñkpö isuñi kibuot
nyīn: koro ēwetde ēte, Ödödiök önö kpukpru owo eke
14 ököñöde ke eto: man eridiöñ Abraham okpodoro Me-
Gentile ke Christ Jesus; man nyīn ikpöbö uñwöñö Spirit
oto ke mbuötidem.
15 Nditö-ēte, ami ntīñ nte ido owo: Okposuk ededi
ediomi owo, adañemi ēnamde enye ösöñö, owo ikemeke
ndinam enye edi ikpikpu, me ndidian ñkpö efen kesīt.
16 Ndien ēkeñwöñö muñwöñö ēnö Abraham ye uduot esie.
Enye idöhöke ite, Ye muduot, nte ñkpö eke abañade ekese;
edi *ödöhö ete*, Ye uduot fo, nte ñkpö eke abañade kiet, emi
17 edide Christ. Ndien ami ndöhö emi nte, Ediomi emi
Abasi ekebemde iso anam ösöñö, ibet, eke edide ke isua
ikie inañ ye edīp ye duop ēma ëkebe, ibiatke, isīn uñwöñö
18 okunyene aba odudu. Koro edieke akpa otode ke ibet,
idige aba ke uñwöñö: edi Abasi akada enye önö Abraham
19 ke uñwöñö. Nsidi ibet ndien? Ēkedian enye kabaña
ndudue, tutu uduot emi ēkenamde uñwöñö ēnö Enye edi;
20 ndien ēkeda me-angel ēwuk enye ke ubök esīne-uföt. Edi
21 esīne-uföt idige eke owo kiet; edi Abasi edi kiet. Nte
ibet öbiöñö muñwöñö Abasi ndien? Ñwaña nsa O!
koro edieke ēkenöde ibet eke ekemede ndinam owo odu
22 uwem, ke akpanikö edinen ido okpoto ke ibet. Edi ñwed
Abasi ama abakha kpukpru ñkpö kidak idiöñkpö, man
ēkpenö mö emi ënīmde ke akpanikö uñwöñö emi otode
ke mbuötidem ke Jesus Christ.
23 Edi ke mbuötidem mika-idige kaña, ēkpeme nyīn kidak
ibet, ëbakha tutu mbuötidem oro ediyararede ke ini iso.

24 Ntre ibet ama edi anditeme nyīn *man ada nyin* ōnō
25 Christ, man ikō ekpetebe nyīn oto ke mbuötidem. Edi
kemi nte mbuötidem edide, nyīn iduhe aba ke ubök
26 anditeme. Koro kpukpru mbufo ēdide nditö Abasi, oto
27 ke mbuötidem, ke Christ Jesus. Koro adaña owo mbufo
28 nte ēkenade baptism ke Christ ēkesīne Christ. Jew ye
Greek ikemeke aba ndidu, ofn ye eyen ikemeke aba ndidu,
eren ye añwan inyuñ ikemeke ndidu : koro kpukpru mbufo
29 ēdide kiet ke Christ Jesus. Ndien mbufo ēma ēdi eke
Christ, mbufo ënyuñ ēdi uduot Abraham, menyene
ñkpö nte uñwöñö asañade.

4 Edi ami ndōhō nte, adaña ini nte andinyene edide
eyenöwöñ, enye idige isio ke baba ñkpö kiet ye ofn,
2 okposuk edi nte enye edide öböñ kpukpru ; edi enye odu
kidak mendikpeme ye mekama-ukpökhöre tutu edisīm
3 ke ini eke ēte okonīmde. Ntre nyīn ñko, kini nyīn ikedide
nditöwöñ, ēkama nyīn ke ufn kidak akpa eritöñö ñkpö
4 ererīmbot : edi kini edikem ini edide, Abasi ödöñ Eyen
5 Esie, ñwan aman Enye, aman Enye kidak ibet, man Enye
akpafak mö emi ēdude kidak ibet, man nyīn ikpöbö itie
6 nditö. Ndien koro mbufo ēdide nditö, Abasi öködöñ
Spirit Eyen Esie oduk ke esīt nyīn, ke ofiori ete, Abba,
7 Ēte. Ntre afo udige aba ofn, edi eyen ; ndien afo ama
edi eyen, afo önyuñ edi enyene ñkpö oto ke Abasi.
8 Edi ke ini oro, ke mbufo mifiökke Abasi, mbufo ēkedi
9 ifn mö emi ke uduot mö midige me-abasi : edi kemi ke
mbufo ēfiökde Abasi, me nditīm ntīñ, ke Abasi öfiökde
mbufo, didie ke mbufo ētöñö ntak ēkabare ētiene mem
mem ye mbukpo akpa eritöñö ñkpö, emi mbufo ēyomde
10 nditöñö ntak ndi ifn mö ? Mbufo ke ēnīm musen, ye
11 me-öfiöñ, ye me-ini, ye misua. Mefeghe ndīk mbaña
mbufo, mbak ke usuñ ekededi ami 'ma 'nam utom 'nö
mbufo ke ikpikpu.
12 Mekpe mbufo ubök, nditö-ēte, ētie nte ami *ntiede*, koro
ami *ntiede* nte mbufo *ētiede*. Mbufo ikenamke mi idiök
13 ñkpö : edi mbufo ēmefiök ēte, oto ke udöñö ke öbukidem
14 ami ñköquörö gospel 'nö mbufo ke akpa ini : ndien se
ekedide idomo önö mbufo ke öbukidem mi mbufo ikesīnke
ke ndek, inyuñ isīnke ; edi mbufo ēkeda mi nte angel
Abasi. nte Christ Jesus. Idara oro mbufo ēdarade ke
15 idemmbufo odu möñ ndien ? Koro ami ndide ntiense

mbufo nte, mbufo ëkpekeme, ëkpetïbi enyïn mbufo ënö mi.
16 Ntre ndien nte ami makabare ndi usua mbufo, koro ami
17 ndöhöde mbufo akpanikö ? Mö ifiopke esït iyom mbufo
ke eti usuñ ; I'ih, mö ëyom ndibakha mbufo ke esien,
18 man mbufo ëyom mö. Edi öfön nte ëfiopde esït ëyom
mbufo ke eti ñkpö kpukpru ini, idige kini ami ndude ye
19 mbufo ikpöñ. Ñkpri nditö mi, emi uman ötöñöde ntak
otuk mi abaña mbufo tutu Christ oboro ke esït mbufo,
20 ih, ami mkpama ndidu ye mbufo kemi, 'nyuñ ñkpukhöre
uyo mi ; koro esït otïmerede mi abaña mbufo.
21 Ëtïñ ënö mi, mbufo emi ëyomde ndidu kidak ibet, nte
22 mbufo ikopke ibet ? Koro ëwetde ëte, Abraham ekenyene
nditö-iren iba, ofn-añwan aman kiet, ñwan emi edide eyen-
23 isöñ aman kiet. Edi ëman eyen ofn-añwan ke ido öbuk-
idem ; ëman eyen ñwan emi edide eyen-isöñ oto ke
24 uñwöñö. Ñkpö emi edi ñke : koro *iban* emi ëdi ediomi
iba ; kiet oto ke obot Sinai, eke amande nditö önö ufn,
25 emi edide Hagar. Ndien Hagar emi edi obot Sinai ke
Arabia, önyuñ ekem ye Jerusalem eke odude kemi : koro
26 enye etiede ke ufn ye nditö esie. Edi Jerusalem eke odude
27 kenyöñ enyene idem ikpöñ, emi edide eka nyïn. Koro
ëwetde ëte,

Dara, O ada emi mumanke eyen ;
Bumere fiori, afo emi uman mitukke fi :
Koro nditö ikpöñ añwan ëwakde ëkan nditö ñwan ndö.

28 Nditö-ëte, nyïn idi nditö uñwöñö, nte Isaac ekedide.
29 Edi nte ke ini oro enye emi amanade ke öbukidem ököböde
30 enye emi *amanade* ke Spirit, edi kpa ntre kemi. Edi ñwed
Abasi ödöhö didie ? Duök ofn-añwan ye eyen esie :
koro eyen ofn-añwan mididiaha akpa ye eyen ñwan emi
31 edide eyen-isöñ. Mödo nditö-ëte, nyïn idige nditö ofn-
5 añwan, edi eke ñwan emi edide eyen-isöñ. Christ akada
itie eyen-isöñ anam nyïn iböhö ufn : mödo ësöñö ëda,
ëkunyuñ ëtöñö aba ntak ëkömö ke ökpönö ufn.
2 Sese, ami Paul ndöhö mbufo, nte, ëma ëyak ënïm mbufo
3 mbobi, Christ idifönke ye mbufo ke baba ñkpö kiet. Ih,
mötöñö ntak ndöhö kpukpru owo kiet kiet emi anade
4 mbobi, nte, enye öböp idemesie ndinïm öfuri ibet. Ëbak-
hare mbufo ye Christ, mbufo emi ëyomde ikö etebe mbufo
5 oto ke ibet ; mbufo ëmekpöñ mfön. Koro nyïn, oto ke
6 Spirit, ibet idori-enyïn edinen ido ke mbuötidem. Koro
ke Christ Jesus mbobi ifönke ke baba ñkpö kiet, erut

inyuñ ifönke; edi mbuötidem eke anamde ñkpö ke ima.
7 Mbufo ĕkefefeñe edifön; anie ököbiöñö mbufo ete, mbufo
8 ĕkusuk ibuot ĕnö akpanikö? Item emi itoho ke Enye
9 emi okotde mbufo. Ekpri leaven anam öfuri ebok ofut.
10 Menyene mbuötidem ye mbufo ke Öböñ, nte mbufo
idinyeneke ekikere efen baba: edi enye emi otïmerede
11 mbufo eyebiom ikpe esie, enye edi se ededi. Edi ama
edi ami, nditö-ēte, edieke ami nsuk ñquöröde mbobi,
nsinam ĕsuk ëköböde mi? ĕmebiat ndien se anamde owo
12 öduö ke cross. Mö eke ĕtïmerede mbufo ëkpekam ĕsïbe
idemmö ĕfep.
13 Koro ĕkekotde mbufo, nditö-ēte, ēte, ĕnyene itie eyen-
isöñ; edi ĕkuda itie eyen-isöñ mbufo ĕnam ñkpö öbuk-
14 idem, edi ke ima ëdi menam-utom kiet ĕnö eken. Koro
öfuri ibet esïnede ke ikö kiet. kpa ke emi, ete, Afo edima
15 mböhiduñ fo nte idemfo. Edi edieke mbufo ĕdomde
ĕnyuñ ĕtade kiet eken, ĕkpeme mbak mbufo ĕdisobo kiet
eken.
16 Edi mödöhö nte, Ësaña ke Spirit, ndien mbufo idinamke
17 itöñ öbukidem. Koro öbukidem enyenede idiök udöñ
öbiöñö Spirit, Spirit önyuñ öbiöñö öbukidem; koro memö
emi ĕdide ata isio kiet ye eken; man mbufo ĕkunam se
18 mbufo ĕyomde. Edi Spirit ama eteme mbufo, mbufo
19 iduhe kidak ibet. Ndien me-utom öbukidem ĕyarare,
emi ëdide use, mbubiam, obukpo ido, erikpono ndem,
20 idiöñ, usua, utök, ufup, iyaresït, eridianare, eribakhare,
21 erikpep isio ido, erisin esït ke ñkpö owo, erikpa-mïn, erinam
ido otïme otïme, ye oruk ñkpö ntem: emi mbemde iso
ndöhö mbufo mbaña mö, kpa nte ñkebemde iso ndöhö
mbufo, nte, mö emi ĕnamde oruk ñkpö emi idinyeneke
22 udeme ke obio Abasi. Edi mfri Spirit edi ima, idaresït,
23 emem, anyan ime, mfön ido, nti ido, akpanikö, suñ suñ
ido, erifara idem: ibet iduhe eke akpande oruk ñkpö
24 emi. Ndien mö emi ĕdide eke Christ Jesus ĕma ĕwot
öbukidem ke cross ye me-itöñ ye midiök udöñ esie.
25 Nyïn ima idu uwem ke Spirit, ĕyak nyïn inyuñ isaña
26 ke Spirit. Ëyak nyïn ikutañ idem, iyat kiet eken esït,
ifïbe ufup kiet ye eken.

**6** Nditö-Ēte, okposuk edi nte ĕmumde owo ke idiöñkpö
ekededi, mbufo emi ĕdide eke Spirit ĕsöñö oruk owo emi
idem ke spirit suñ suñ ido; ke esede idemfo, mbak afo

2 nde edīduk ke īdomo. Mbufo ēbiom mbiomo kiet eken,
3 ntem ētīm ēnīm ibet Christ. Koro edieke owo esede
idemesie ke ñkpö, kini enye midige ñkpö, enye abiaña
4 idemesie. Edi yak kpukpru owo kiet kiet odomo utom
esiemö, ndien enye eyenyene mbure esie kabaña idemesie
5 ikpöñ, idige eke mböhiduñ esie. Koro kpukpru owo kiet
kiet eyebiom mbiomo esiemö.
6 Edi yak owo emi ētemede enye ikö Abasi önö enye emi
7 etemede enye udeme ke kpukpru nti ñkpö. Ēkuyak
ēbiaña mbufo; ibiañake Abasi: koro ñkpö ekededi eke
8 owo ötöde, oro ke enye edidök. Koro enye emi ötöde
önö öbukidem esiemö eyedök mbiara oto ke öbukidem;
edi enye emi ötöde önö Spirit eyedök nsinsi uwem oto ke
9 Spirit. Ndien yak nyīn ikukpa mba ke erinam nti ñkpö:
koro ke edikem ini nyīn iyedök, edieke nyīn mikpaha
10 mba. Mödo, adaña nte nyīn ikutde usuñ, ēyak nyīn inam
nti ñkpö inö kpukpru owo, akpan akpan inö mö emi
ēdide nditö ufök mbuötidem.
11 Ēse adaña ikpö mbai ñwed eke ami ñwetde 'nö mbufo
12 ke ubök mi. Adaña owo nte ēyomde ndiwut idem ke
öbukidem, mö ēnyīk mbufo ēna mbobi; *ntak edi* man
13 ēkuköbö mö kabaña cross Christ. Koro kpa mö emi
ēnade mbobi inīmke ibet ke idemmö; edi mö ēyom ēte
ēnīm mbufo mbobi, man mö ēbure mbure ke öbukidem
14 mbufo. Edi nsa mi O! ndibureke mbure, ke miböhöke
ke cross Öböñ nyīn Jesus Christ, emi otode ke Enye ēma
ēköñ ererīmbot ke cross ēnö mi, ēnyuñ ēköñ mi ēnö ere-
15 rīmbot. Koro mbobi midige ñkpö, erut minyuñ idige
16 ñkpö, edi ndinam owo öbufa. Ndien adaña owo nte
ēdisañade ke item emi, yak emem ye mböm ēdoro mö,
ēnyuñ ēdoro Israel Abasi.
17 Ötöñöde ke ini emi kuyak baba owo kiet önö mi afan-
iköñ: koro 'nyenede nde Jesus eke ēnīmde mi ke idem.
18 Nditö-ēte, mfön Öböñ nyīn Jesus Christ odu ye spirit
mbufo. Amen.

# ÑWED NDITŌ EPHESUS

1 Paul, apostle Christ Jesus oto ke uduak Abasi, *ewet*
önö mbon Abasi emi ēdude ke Ephesus, ye mbon akpanikö
2 ke Christ Jesus: Mfön ye emem ēdu ye mbufo ēto ke
Abasi Ēte nyïn ye Öböñ Jesus Christ.
3 Ētoro Abasi ye Ēte Öböñ nyïn Jesus Christ, emi akadade
kpukpru nti ñkpö Spirit ke *me-itie* heaven ödiöñ nyïn
4 ke Christ: kpa nte Enye ekebemde eritöñö ererïmbot
iso emek nyïn ke Enye, ete, nyïn ikpasana inyuñ ifön
5 ima ke iso Esie ke ima: ke Enye ama ekebem iso onïm
nyïn ete, idi nditö inö Idemesie ke Jesus Christ, nte enemde
6 Enye esït ke uduak Esie, inö uböñ mfön Esie itoro, emi
7 Enye ökönöde nyïn ke mfön ke Edima: emi ke Enye
nyïn imenyene ufak oto ke iyïp Esie, eridahado ke
8 midiöñkpö nyïn, nte uwak mfön Esie edide, emi Enye
akanamde awak önö nyïn ke kpukpru ifiök ye ikike, ke
9 ama akasian nyïn ndïbe ñkpö uduak Esie, nte mfönido
10 Esie edide, emi Enye akaduakde ke Enye, önö ido erikama
ñkpö eke ekemde ye uyöhö ini, ndidian kpukpru ñkpö
11 ötö kiet ke Christ, ñkpö ke enyöñ ye ñkpö ke isöñ; emi ke
Enye ñko ēkenamde nyïn idi udeme *Abasi*, ke ēma ēkebem
iso ēnïm nyïn, nte uduak Esie edide emi anamde utom
12 ke kpukpru ñkpö nte uyo Esie etemede; man nyïn, emi
13 ima ikebem iso idori enyïn ke Christ, ikpetoro uböñ Esie:
emi ke Enye mbufo ñko, ke ēma ēkekop ikö akpanikö,
gospel erinyaña mbufo,—emi ke Enye, ke mbufo ēnyuñ
ēnïmde ke akpanikö, ēkenïm mbufo idiöñö ke Edisana
14 Spirit uñwöñö, emi edide akpa ubak udeme nyïn, tutu
osïm erifak inyene *Abasi*, önö itoro uböñ Esie.
15 Mödo ami ñko, ke ñkopde mbaña mbuötidem ke Öböñ
16 Jesus emi odude kotu mbufo, eke mbufo ēnyuñ *ēnyenede*
ēnö kpukpru mbon Abasi, ntreke ndinö eköm mbaña
17 mbufo, 'nyuñ nsiak *enyïñ mbufo* ke akam mi; nte, Abasi
Öböñ nyïn Jesus Christ, Ēte uböñ, ökpönö mbufo spirit ifiök
18 ye eriyarare ke erifiök Enye; ke enyïn esït mbufo ēñwañade,
man mbufo ēfiök se idide idori-enyïn ikot Esie, ye se idide
19 uwak uböñ udeme Esie ke mbon Abasi, ye se idide ata
aqua odudu Esie önö nyïn emi inïmde ke akpanikö,
20 nte nsöñidem odudu Esie anamde utom eke Enye anamde
ke Christ, kini Enye anamde Enye eset ke mkpa, ënyuñ

21 anamde Enye etie ke ubök nasia Esie ke enyöñ, okoñ
eti eti akan kpukpru erikara, ye odudu, ye ukeme, ye
ubööñ, ye kpukpru enyïñ emi ēsiakde, idige ke ererïmbot
22 emi ikpöñ, edi ke enye emi edidide ñko: Enye ökönyuñ
onïm kpukpru ñkpö kidak ukot Esie, önyuñ önïm Enye
23 ndidi ibuot kpukpru ñkpö önö uføk Abasi, emi edide
ikpöhidem Esie, uyöhö Esie emi öyöhöde kpukpru ñkpö
ke kpukpru ñkpö.

2 NDIEN *Enye akanam* mbufo *ëset*, kini mbufo ēkpañ-
2 ade ke ndudue ye midiöñkpö mbufo, emi ke eyo oko
mbufo ēkesañade nte ido ererïmbot emi edide, ke erisuk
ibuot 'nö ööñ odudu ofïm, eke spirit emi anamde ñkpö
3 kemi kesït nditö ntut-utöñ; emi kpukpru nyïn ñko
ikönyuñ idude uwem kotu mö ke itöñ öbukidem nyïn, ke
erinam se öbukidem ye esït ēyomde, ikönyuñ idi nditö
4 iyaresït ke uduot, kpa nte memō eken:—edi Abasi, emi
awakde mböm, kabaña aqua ima eke Enye amade nyïn,
5 kpa kini nyïn ikpañade ke ndudue nyïn, akanam nyïn
iset ötö kiet ye Christ (ēkenyaña mbufo ke mfön),
6 ökönyuñ anam nyïn iset ye Enye, önyuñ anam nyïn itie
7 ye Enye ke *me-itie* heaven, ke Christ Jesus: man ke
me-eyo emi ēdide Enye okpowut ata uwak mfön Esie
8 ke mfönido ye nyïn ke Christ Jesus: koro ēkenyañade
mbufo ke mfön oto ke mbuötidem; emi minyuñ itoho
9 ke idemmbufo: *edi* enö Abasi: itoho ke utom, man baba
10 owo kiet okubure mbure. Koro nyïn idide utom ubök
Esie, ēbot nyïn ke Christ Jesus ēnö nti utom, emi Abasi
ekebemde iso onïm, ete, nyïn ikpasaña kē mö.
11 Mödo ēti ēte, ke eyo oko mbufo, Me-Gentile ke öbukidem,
emi mö emi ēkerede mbon mbobi ke öbukidem, eke ubök
12 owo anamde, ēkotde mbufo erut; ēte, ke ini oro mbufo
idianake ye Christ, inyeneke udeme ke obio Israel, ēnyuñ
ēdi isen owo ye me-ediomi uñwöñö, inyeneke idori-enyïn
13 inyuñ inyeneke Abasi ke ererïmbot. Edi kemi ke Christ
Jesus ēnam mbufo, emi ēkedade nsan nsan ini kiet, ēkpere
14 ke iyïp Christ. Koro Enye edide emem nyïn, emi aka-
namde mbiba ēdi kiet, ökönyuñ owuride esïne-ufót ibibene,
15 ke osobode usua ke öbukidem Esie, kpa ibet mewukhö
emi ēdude ke mitem; man Enye akpada mbiba obot
16 öbufa owo kiet kesït Idemesie, anam emem; ökpö-
nyuñ anam mö mbiba ēdi nauian ye Abasi ke ikpöhidem

17 kiet oto ke cross, ke Enye osobode usua kesīt: ndien
Enye ekedi öquörö emem önö mbufo emi ĕkedade nsan
18 nsan, ye emem önö mö emi ĕkekperede: koro ke Enye
nyīn mbiba imenyene usuñ ke Spirit kiet itiene Ête.
19 Mödo mbufo midige aba isen owo ye oduduñ, edi mbufo
20 ĕdi mbio obio kiet ye mbon Abasi, ye eke ufök Abasi, ke
ĕma ĕböp mbufo ke enyöñ ñkpö-idak-isöñ me-apostle ye
me-prophet, Christ Jesus ke Idemesie edi ĕtubom itiat
21 inuk; emi ke Enye kpukpru ufök kiet kiet, ke ĕtīmde
ĕdian mö ötö kiet, ĕköri ĕkabare ĕdi edisana temple ke
22 Öböñ; emi ke Enye ĕnyuñ ĕböpde mbufo ötö kiet ñko,
ĕte, ĕdi ebiĕt iduñ Abasi ke Spirit.

3 Oto ke ñkpö emi ami Paul, owo-ñkpököbi Christ Jesus
2 kabaña mbufo Me-Gentile,—ekpedi nte mbufo ĕkekopde
ĕbaña erikama mfön Abasi oro ĕkenöde mi ĕbaña mbufo;
3 nte oto ke eriyarare ĕkenamde mi mfiök ndībe ñkpö oro,
4 nte ami 'ma mbem iso ñwet ke ibibio ikö, emi oto oro,
kini mbufo ĕkotde, mbufo ĕmekeme ndikut ifiök mi ke
5 ndībe ñkpö Christ; emi ke emana efen mikeyarakere
inö nditö owo, nte ĕyararede enye kemi ĕnö nti apostle
6 Esie ye me-prophet ke Spirit; ĕte, Me-Gentile ĕdi mebuana
udeme, ye mebuana ndido ikpöhidem oro, ye mebuana
7 uñwöñö ke Christ Jesus oto ke gospel, emi ĕkenamde mi
ndi asañutom kesīt, nte enö mfön Abasi, emi ĕnöde mi
8 nte ekemde ye utom odudu Esie, edide. Ênö mi, emi
ñkpride ñkan ata ekpri kotu kpukpru mbon Abasi, ufön
9 emi, ĕte, ñquörö uwak inyene Christ eke owo mikemeke
ndiduñöre 'nö Me-Gentile; 'nyuñ 'nam kpukpru owo ĕkut
se idide ido erikama ndībe ñkpö oro, emi toto ke kpukpru
eyo ekedībede ke Abasi emi okobotde kpukpru ñkpö;
10 man kemi ĕkpeda ufök Abasi ĕsian mböñ ye me-odudu
11 ke me-itie heaven uwak ifiök Abasi, nte nsinsi uduak eke
Enye akaduakde ke Christ Jesus Öböñ nyīn edide:
12 emi ke Enye nyīn imenyene uko ye usuñ ke mbuötidem
13 emi otode koro nyīn inīmde Enye ke akpanikö. Mödo
mebeñe mbufo, nte, ĕkuduö esīt ke ukut mi kabaña mbufo,
emi edide uböñ mbufo.
14 Oto ke ñkpö emi ami ntöñö edöñ mi 'nö Ête,
15 emi ĕsiode kpukpru ubon ke enyöñ ye ke isöñ enyīñ
16 oto ke Enye, man Enye önö mbufo, nte uwak uböñ
Esie edide, ete, ĕsöñö mbufo idem ke odudu Spirit

17 Esie ke ōwōñesīt; man Christ oduñ kesīt mbufo oto
ke mbuōtidem; man mbufo, ke ēnyenede ōruñ ēnyuñ
18 ēsōñōde ēda ke ima, ēnyene ukeme ndifiök ye kpukpru
mbon Abasi se idide ubom ye uniōñ ye edikoñ ye edituñō,
19 'nyuñ mfiök ima Christ emi ayañade ifiök, man ēyōhō
mbufo tutu ēsīm kpukpru uyōhō Abasi.
20 Ēnö Enye emi ekemede ndinam mbe adaña kpukpru
se nyīn ibeñede me ikerede, nte odudu emi anamde ñkpō
21 kesīt nyīn edide, ēnö Enye ubōñ ke ufök Abasi ye ke
Christ Jesus tutu osīm kpukpru emana ke nsinsi nsinsi.
Amen.

4 Möᴅᴏ ami, owo-ñkpököbi ke Ōbōñ, mekpe mbufo ubök
2 ndisaña nte odotde ikot emi ēkekotde mbufo, ke kpukpru
nsuk-idem ye suñ suñ ido, ke anyan ime, ke eriyö kiet
3 eken ke ima; ke erisīn idem eti eti ndidiana kiet ke Spirit
4 ke ubōp-ñkpō emem. Ikpōhidem kiet odu, ye Spirit kiet,
kpa nte ēkekotde mbufo ke idori-enyīn kiet kabaña ikot
5 mbufo; Ōbōñ kiet, mbuōtidem kiet, baptism kiet, Abasi
6 ye Ēte kpukpru owo kiet, emi akarade kpukpru, ōnyuñ
7 odude kotu kpukpru, ōnyuñ odude kesīt kpukpru. Edi
ēnö kpukpru nyīn kiet kiet mfön oro nte idomo enō Christ
8 edide. Mödo Enye ödöhöde ete,
Kini Enye ödökde kenyōñ, Enye ada mbuot-ekōñ önyōñ,
Ndien önö owo enö.
9 (Ndien ikō emi, Enye ōdōk, edi nso ke mibōhöke ōdōhō ete,
10 Enye ōnyuñ ōsukhöre edi ke isōñ? Enye emi ōsukhōrede
edi kpa Enye ñko emi ödökde okoñ eti eti akan kpukpru
11 me-heaven, man Enye öyöhö ke kpukpru ñkpö.) Ndien
Enye önö ndusuk ndidi me-apostle; ye ndusuk, me-
12 prophet; ye ndusuk, mequōrō gospel; ye, ndusuk
mendikpeme ye menditeme; man ēnam mbon Abasi
ēfön ēma, ēnyuñ ēnam ñkpö ēnö Abasi, ēnyuñ ēnam
13 ikpöhidem Christ ököri: tutu kpukpru nyīn ikabare
idi kiet ke mbuötidem ye ke ifiök Eyen Abasi, ikabare
14 idi akamba owo isīm idomo idaha uyöhö Christ: man
nyīn ikudi aba nditöwöñ, emi kpukpru item owo ebīnde
önyuñ otīmerede oto ke abiaña owo, ke ñkari, ibīne afia
15 ndudue; edi ke eritīñ akpanikö ke ima, nyīn ikōri ke
kpukpru ñkpö ikabare idi kiet ye Enye, emi edide ibuot,
16 *kpa* Christ; emi otode ke Enye öfuri ikpöhidem, ke
ētīmde ēbot ēnyuñ ēdian enye ōtō kiet oto ke se kpukpru

ikek ēnōde, nte idomo utom ubak kiet kiet edide, anam
ikpōhidem ötöt man enye ököri ke ima.
17 Modo ami ndöhöde emi, 'nyuñ nsöñö ntīñ ke Öbōñ nte,
mbufo ēkusaña aba nte Me-Gentile ēsañade, ke ikpikpu
18 ekikere mö, emi enyïn okïmde mö, emi ēdianarede
ke uwem Abasi oto ke unana ifiök emi odude ke mō,
19 oto ke nsöñ-esït mö; emi, ke mikemeke aba ndikop
ñkpō ke esït mö, ēkeyakde idem ēnö mbukpo ido, ndinam
20 kpukpru oruk mbubiam ke idiök itöñ. Edi mbufo
21 ikekpepke Christ ntre; ekpedi nte mbufo ēkekopde Enye,
ēkenyuñ ēkpepde mbufo ke Enye, nte akpanikö odude
22 ke Jesus: ēte, ama edi mbemiso ido uwem mbufo, mbufo
ēduök akani owo, emi akabarede abiara ke eritiene idiök
23 itöñ abiaña; ēnyuñ ēnam mbufo ēdi mbufa ke spirit
24 ekikere mbufo, mbufo ēnyuñ ēsïne öbufa owo, emi
ēbotde ke mbiēt Abasi ke edinen ido ye ke edisana ido
akpanikö.
25 Mödo ēduök nsu, mbufo kiet kiet ēnyuñ ētïñ akpanikö
ye mböhiduñ esie: koro nyïn idide ndido kiet eken.
26 Ēyaresït, ēkunyuñ ēdue: ēkuyak eyo okut ke iyaresït
27 mbufo: ēkunyuñ ēnö devil ufañ. Yak enye emi akam
28 esiyïpde inö okuyïp aba: edi enye akam anam
utom, anam ke ubök esie se ifönde, man enye enyene
29 se önöde owo eke ananade. Ēkuyak baba ndek ndek
ikö öwörö mbufo ke inua, iböhöke se ifönde ke item, nte
30 unana edide, man önö mö emi ēkopde mfön. Ēkunyuñ
ēyat Edisana Spirit Abasi esït, emi ke Enye ēkenïmde
31 mbufo idiöñö tutu osïm usen erifak. Ēyak ēsio
kpukpru usua, ye ifuresït ye iyaresït, ye utök, ye isuñi,
32 ke mbufo ēfep, ye kpukpru udu: ēnyuñ ēfön ido kiet
ye kiet, ēnyuñ ētua mböm, ēnyuñ ēfen kiet eken, kpa
nte Abasi ñko ke Christ ekefende mbufo.

5 **Mödo** ēyak mbufo ēdi mendikpebe Abasi, nte ndima
2 nditö; ēnyuñ ēsaña ke ima, kpa nte Christ ökönyuñ
amade mbufo, önyuñ önöde Idemesie kibuot nyïn, nte
enö ye uwa önö Abasi, ete, idi ufuöñkpö eke enemde.
3 Edi use, ye kpukpru mbubiam, me erisïn esït ke ñkpö
owo, ēkuyak ēsiak kpa enyïñ mö kotu mbufo, nte odotde
4 mbon Abasi; me ndek ndek ñkpö, me ndisïme 'neme,
5 me mbubru, eke midotke: edi ēkam ēnö eköm. Koro
mbufo ētïmde ēfiök emi ke akpanikö, ēte, baba anam

use kiet, me owo mbubiam, me owo emi esīnde esīt ke
ñkpö owo, emi edide okpono ndem, īnyeneke udeme ke
6 obio Christ ye Abasi. Ĕkuyak baba owo kiet abiaña
mbufo ke ikpikpu ikö : koro oto ke ñkpö emi iyaresīt
7 Abasi etiene nditö ntut-utöñ. Mödo mbufo ĕkubuana
8 ñkpö ye mö : koro mbufo ĕkedide ekīm ini kiet, edi kemi
mbufo ĕdi uñwana ke Ōböñ : ĕsaña nte nditö uñwana
9 (koro mfri uñwana odude ke kpukpru mfönido ye edinen
10 ido ye akpanikö), ĕdomo ĕnyuñ ĕfiök se inemde Ōböñ
11 esīt ; ĕkunyuñ ĕbuana ke mutom ekīm eke miñwomke
12 mfri, edi ĕkam ĕsua ĕnö mö ; koro edide ñkpö but kpa
13 nditīñ mbaña me-ñkpö eke mö ĕnamde ke ndībe. Edi
kpukpru ñkpö kini ĕsuade ĕnö mö ĕyarare ke uñwana :
14 koro kpukpru ñkpö eke ĕyararede ĕdi uñwana. Mödo
Enye ödöhöde ete,

Demere, afo emi edede idap,
Nyuñ set ke mkpa,
Ndien Christ eyeyama önö fi.

15 Ĕtīm ĕse ndien nte mbufo ĕsañade, idige nte ndisīme,
16 edi nte mefiöñkpö owo ; ke erifak eti ini, koro musen
17 ĕdiökde. Mödo ĕkudi ndisīme, edi ĕtīm ĕfiök se Ōböñ
18 amade. Ĕkunyuñ ĕkpa mīn, emi ndutīme odude kesīt,
19 edi ĕyöhö ye Spirit ; ke eritīñ ikö kiet ye eken ke me-
psalm ye me-hymn ye miquö Spirit, ke ĕquö ĕnyuñ
20 ĕnam edinem uyom ke esīt mbufo ĕnö Ōböñ ; ke erinö
Abasi, kpa Ĕte, eköm kpukpru ini kabaña kpukpru ñkpö
21 ke enyīñ Ōböñ nyīn Jesus Christ ; ke ĕsuk idemmbufo
ĕnö kiet eken ke uteñe Christ.
22. Iban, *ĕsuk idem* ĕnö mebe mbufo, nte ĕnöde Ōböñ. Koro
23 ebe edide ibuot ñwan, nte Christ önyuñ edide ibuot ufök
Abasi, ke Enye Idemesie edide andinyaña ikpöhidem.
24 Edi nte ufök Abasi osukde idem önö Christ, kpa ntre
25 ĕyak iban ĕtie ye mebe mö ke kpukpru ñkpö. Mebe, ĕma
iban mbufo, kpa nte Christ ökönyuñ amade ufök Abasi,
26 önyuñ önöde Idemesie kibuot esie ; man Enye akpanam
enye asana, ke ama akanam enye asana ke eriyet ke
27 möñ ke ikö Abasi, man Enye akpada ufök Abasi önö
Idemesie, eke enyenede uböñ, eke minyeneke ntöi me
ediñwīne me oruk ñkpö ntem ; edi man enye akpasana
28 ökunyuñ enyene ndudue. Kpa ntre mebe ñko ĕkpema
29 iban mö nte ikpöhidem mö. Enye emi amade ñwan
esie ama idemesie : koro baba owo kiet misisuaha ĕbuk-

idem esie, edi ōbōbōk önyuñ ekpeme enye, kpa nte Christ
30 ñko anamde ye ufök Abasi; koro nyïn idide ndido ikpö-
31 hidem Esie. Oto ke ñkpö emi owo eyekpöñ ēte ye eka
esie, eyenyuñ adiana ye ñwan esie; ndien mō mbiba
32 ēyekabare ēdi öbukidem kiet. Ndībe ñkpö emi okpon:
33 edi ami ndöhö mbaña Christ ye ufök Abasi. Edi yak
mbufo kiet kiet ēma iban mbufo kpa nte idemmbufo;
ndien yak ñwan ekpeme nditeñe ebe esie.

6 Nditö, ēkop uyo mēte ye meka mbufo ke Öböñ: koro
2 emi enende. Kpono usö ye uka (emi edide akpa ibet eke
3 enyenede uñwöñö), man öfön fi, man afo önyuñ odu anyan
4 uwem ke isöñ. Ndien mbufo mēte, ēkunam ñkpö eke
ayatde nditö mbufo esīt: edi ēbök mö ke ntunö ye ke item
Öböñ.
5 Mbufo ifn, ēkop uyo mēte ufök mbufo ke ōbukidem,
ke uteñe ye nyek-idem, ke esīt kiet, nte ēnamde ēnō
6 Christ; idige ke ido erinam utom ke enyïn nte menem owo
esīt; edi nte ifn Christ, ke erinam se Abasi amade ke esīt
7 mbufo; ke erinam utom ke edinyīme esīt, nte ēnamde
8 ēnō Öböñ idige owo: ke ēñökde ēte, eti ñkpö ekededi eke
owo kiet kiet anamde, kpa idem ñkpö oro ke enye
editöñö ntak öbö ke ubök Öböñ, edide ofn me eyen-isöñ.
9 Ndien mbufo mēte, ēnam kpa idem ñkpö emi ye mö,
ēnyuñ ēsioño idem ēfep ke eriduak ndinam mō ñkpö:
ke ēñökde ēte, Ēte mö ye eke mbufo odu ke heaven,
ndien Enye iteñeke owo enyïn.
10 Ke akpatre, ēsöñö ke Öböñ ye ke nsöñidem odudu Esie.
11 Ēsīne kpukpru ñkpö-eköñ Abasi, man mbufo ēkeme
12 ndisöñö nda mbiöñö ñkari Satan. Koro eñwan nyïn
midige ye öbukidem ye iyīp, edi ye mböñ ye me-odudu,
ye mböñ ererīmbot emi ēkarade ekīm emi, ye me-spirit
13 emi ēdiöide ke enyöñ. Mödo ēmen kpukpru ñkpö-eköñ
Abasi ēkama, man mbufo ēkeme ndisöñö nda ke idiök usen,
ndien, ke ēnamde kpukpru ñkpō ēma, ndisöñö nda.
14 Ēsöñö ēda ndien, ke ēböbö akpanikö ke isīn mbufo,
15 ke ēsīne uquak ikpanesīt edinen ido, ēnyuñ ēsīne
16 ikpa-ukot utīm-ñkpō gospel emem ke ukot; ēnyuñ
ēmen otu-eköñ mbuötidem, emi mbufo ēdikemede ndida
17 'nīme kpukpru ndisak onyīm andidiök oro. Ēnyuñ
ēyara ndun erinyaña ke ibuot, ēnyuñ ēkama ofut Spirit,
18 emi edide ikö Abasi: ökörö ye kpukpru akam ye mkpe-

ubōk, ke eribōñ akam kpukpru ini ke Spirit, ke erinyuñ
ñkpeme kesīt ke kpukpru erisīn ifik ye mkpe-ubōk kabaña
19 kpukpru mbon Abasi, ye kabaña mi, man ēnō mi erisioro
uyo ke ntatde inua, ndisian owo uko uko ndībe ñkpō
20 gospel, emi ami ndide asañutom esie ke ñkpōkōbi; man
ami ntīñ enye uko uko nte ñkpetīñde.
21 Edi man mbufo ñko ēfiōk se ibañade mi, nte ami ntiede,
Tychicus, edima eyen-ēte ye asañutom akpanikō ke
22 Ōbōñ, eyesian mbufo kpukpru ñkpō: emi ami ndōñde
enye etiene mbufo kpa kabaña ñkpō emi, man mbufo
ēfiōk itie nyin, man enye ōnyuñ ōdōñ mbufo esīt.
23 Emem odu ye nditō-ēte, ye ima emi asañade ye mbuōt-
24 idem, oto ke Abasi Ēte ye Ōbōñ Jesus Christ. Mfōn odu
ye kpukpru mō emi ēmade Ōbōñ nyin Jesus Christ ke
esīt akpanikō.

---

# ÑWED NDITŌ PHILIPPI

1 PAUL ye Timothy, owo Christ Jesus, *ēwet* ēnō
kpukpru mbon Abasi ke Christ Jesus emi ēdude ke
2 Philippi, ye nyebiowo ye me-deacon: Mfōn ye emem
ēdu ye mbufo ēto ke Abasi Ēte nyin ye Ōbōñ Jesus Christ.
3 Mōkōm Abasi mi ke kpukpru ñkpō eke ntide mbaña
4 mbufo, kpukpru ini ke kpukpru mkpe-ubōk mi kabaña
5 kpukpru mbufo ke 'nam mkpe-ubōk mi ke idara, kabaña
emi mbufo ēbuanade ye ami ke erinam gospel aka iso
6 ōtōñōde ke akpa usen tutu osīm emi; ke ntīmde mfiōk
kpa ñkpō emi, nte, Enye emi ōkōtōñōde eti utom ke esīt
mbufo eyenam enye ōfōn ama tutu osīm usen Jesus
7 Christ: kpa nte enende mi ndikere ntem mbaña kpukpru
mbufo, koro ami 'nyenede mbufo ke esīt mi, sia, ke ñkpō-
kōbi mi ye ke erikpeme ye ke erinam gospel ōsōñō ada ñko,
8 kpukpru mbufo ēdi mendibuana ye ami ke mfōn. Koro
Abasi edide ntiense mi nte udōñ kpukpru mbufo anamde
9 mi ke mbōm Christ Jesus. Ndien ami mbeñe ñkpō
emi, nte, ima mbufo ōdōdiōñ awak aka iso ke ifiōk ye ke
10 kpukpru asian; man mbufo ēnyīme ñkpō eke ēfōnde
ēkan; man mbufo ēdi mbon akpanikō ēnyuñ ēnana
11 ndudue tutu osīm usen Christ; ke mfri edinen ido, emi

ētode ke Jesus Christ, ēyōhō kesīt mbufo, ōnō ubōñ
ye itoro Abasi.
12 Ndien ami mkpama mbufo ēñök, nditō-ēte, nte se
*iköwöröde* inö mi, utu *ke ndibiöñö*, akabare anam gospel
13 aka iso ; ntem ñkpököbi mi ayarare ke Christ önō kpukpru
14 mbon ukpeme, ye kpukpru mö efen ; ye nte akamba ubak
nditō-ēte ke Ōbōñ ēnyenede nsöñ-esīt oto ke ñkpököbi
mi, ēnyene uko ēkan nditīñ ikö Abasi inyeneke ndīk.
15 Ke akpanikö ndusuk ēquörö Christ oto ke ufup ye utök ;
16 ndusuk ñko oto ke eti esīt : memö emi *ëquörö* ke ima, ke
17 ēñökde ēte ēma ēnīm mi kabaña erikpeme gospel : edi
memö eken ēquörö Christ ēto ke eribakhare, itoho ak-
panikö, ke ēkere ndidemere ukut 'nö mi ke ñkpököbi mi.
18 Nso naña ? ibōhöke ke kpukpru usuñ, edide ke abiaña me
ke akpanikö, ke ēquörö Christ ; ndien ami ndadara kesīt,
19 ih, nyenyuñ ndara. Koro möñök nte ñkpö emi eyekabare
edi erinyaña önö mi, oto ke mkpe-ubök mbufo ye erinö
20 Spirit Jesus Christ, kpa nte idori-enyīn ye udöñ esīt mi
edide, nte but idinamke mi ke baba ñkpö kiet, edi nte
ke kpukpru uko, nte edide kpukpru ini, ntre kemi
ñko, ēyekpono Christ ke ikpöhidem mi, edide ke uwem
21 me ke mkpa. Koro ye ami ndidu uwem edi Christ,
22 ndikpa mkpa önyuñ edi udori. Edi ekpedi ndidu uwem
ke öbukidem, emi edi mfri utom mi,—se ndimekde
23 ndien mñökke. Edi ñkpö abakhare mi usuñ iba, ke
'nyene udöñ ndidakha 'nyuñ ndu ye Christ ; koro emi
24 öfönde eti eti akan : edi ndisuk ndu ke öbukidem
25 edi se ananade mbufo akan. Ndien ke ami 'nīmde emi
ke akpanikö, möñök nte nyedu, nyenyuñ ntie ye kpukpru
mbufo, man mbufo ēka iso ēnyuñ ēdara ke mbuötidem ;
26 man mbure mbufo awak ke Christ Jesus oto ke ami koro
27 ntöñöde ntak ndu ye mbufo. Edi ēyak ido uwem mbufo
odot gospel Christ : man, ye ami ndide ndise mbufo ye
mendige, ami ñkop mbaña itie mbufo, ete, mbufo ēmesöñö
ēda ke spirit kiet, ēnyuñ ēñwana ye esīt kiet ēbaña mbuöt-
28 idem gospel ; ifekheke mendibiöñö ke baba ñkpö kiet :
emi edide ata idiöñö nsobo önö mö, edi eke erinyaña
29 mbufo, ndien oro oto ke Abasi ; koro ēma ēnö mbufo
kabaña Christ, idige ndinīm Enye ke akpanikö ikpöñ
30 ikpöñ, edi ndinyuñ ñkut ukut mbaña Enye : ke mbufo
ēñwanade idem eñwan eke mbufo ēkekutde ke ami, ēnyuñ
ēkopde kemi ēte, odu kesīt mi.

2 NDIEN ndöñesīt ama odu ke Christ, inemesīt ama
odu ke ima, eribuana ama odu ke Spirit, esīt ima ye
2 mböm ama odu, mbufo ēnam idara mi öyöhö ama, man
mbufo ēnyene ekikere kiet, ke ēnyenede ima kiet, ke
3 ēnyenede esīt kiet, ye ekikere kiet; *ēkunam* baba ñkpö
kiet oto ke eribakhare me oto ke ntañ-idem, edi ke nsuk-
4 esīt ēyak kiet abat kiet nte eti owo akan idemesie; ēkuyak
mbufo kiet kiet ēse ñkpö esiemö, edi mbufo kiet kiet ēse
5 ñkpö owo efen ñko. Ēnyene oruk esīt emi kesīt mbufo
6 emi ökönyuñ odude ke Christ Jesus: emi, ke enyenede
mbiēt Abasi, mikabatke eridi ukem ukem ye Abasi nte
7 ñkpö eke okpomumde, edi akañwaña Idemesie, önyuñ ada
8 mbiēt owo ofn, ke ēbotde Enye ke mbiēt owo; ndien
ke ēkutde Enye ke mbiēt owo, Enye ökösukhöre Idemesie,
9 osuk idem tutu osīm mkpa, kpa mkpa cross. Mödo
Abasi ökönyuñ oforide Enye, önyuñ önō Enye enyīñ eke
10 akande kpukpru enyīñ; man ke enyīñ Jesus kpukpru
edöñ ēkpetöñö, eke enyöñ, eke isöñ, ye kidak isöñ, man
11 kpukpru edeme ēkpenyuñ ēnyīme ēte, Jesus Christ edi
Öböñ, önö uböñ Abasi Ēte.
12 Mödo, ndima mi, kpa nte mbufo ēkopde item kpukpru
ini, idige ke ndude ye mbufo ikpöñ ikpöñ, edi akan oro
kemi ke menduhe, ēnam utom erinyaña mbufo ēma ke
13 ndīk ye nyekidem; koro edide Abasi emi anamde utom
kesīt mbufo, man *mbufo* ēnyīme ēnyuñ ēnam se enemde
14 Enye esīt. Ēnam kpukpru ñkpö ke nsuk-uyo ye eneni
15 miduhe; man ikö okubiom mbufo, mbufo ēkunyuñ ēnam
idiök, *edi ēdi* nditö Abasi emi ēnanade ndo kuföt uquañ
ye itun emana, emi ēkutde mbufo kotu mö nte muñwana
16 ke ererīmbot, ke ēmenere ikö uwem; man ami 'nyene
se mburede mbaña ke usen Christ, nte ñkefegheke itök
17 ke ikpikpu 'nyuñ 'namke utom ke ikpikpu. Ih, edieke
ēnyuñ ētökhöde mi kenyöñ uwa ye utom mbuötidem
mbufo, ami ndadara, 'nyuñ ndaresīt ye mbufo kpukpru:
18 ndien kpa ke ido emi mbufo ñko ēdara, ēnyuñ ēdaresīt
ye ami.
19 Edi modori enyīn ke Öböñ Jesus ndiwara ndöñ Timothy
etiene mbufo, man ami 'nyuñ ñkop ndöñesīt, kini mñökde
20 nte ñkpö ētiede ye mbufo. Koro menyeneke owo emi
enyenede utö esīt esie, emi edikerede abaña itie mbufo
21 ke akpanikö. Koro kpukpru mö ēyomde ñkpö idemmö,
22 iyomke ñkpö Jesus Christ. Edi mbufo ēmeñiök idomo

eke odomode enye, ēte, nte eyen ye ēte, enye akanam
23 utom ye ami ke erinam gospel aka iso. Mödo modori
enyīn ndinö enye aka, adaña ini nte ñkutde nte ñkpö
24 ētiede ye ami: edi möbuötidem ke Öböñ nte ami ke
25 idemmi ñko 'nyewara ntiene mbufo. Edi ñkokut nte
'nyene ndidöñ Epaphroditus, eyen-ēte ye nsaña-utom mi
ye nsaña-eköñ mi, ye isuñutom mbufo ye anam-utom
26 'nö mi ke unana mi, etiene mbufo; sia itöñ kpukpru
mbufo öködöñde enye, enye önyuñ okutde ökpösöñ ukut,
27 koro mbufo ēma ëkekop ēte enye öködödöñö: koro enye
öködöñöde ke akpanikö ekpere mkpa: edi Abasi akatua
enye mböm; inyuñ idige enye ikpöñ ikpöñ, edi ami ñko,
28 man ami ñkunyene mfukhö odoro ke mfukhö. Mödo
mama ndidöñ enye ñkan, man, ke mbufo ēma ētöñö ntak
ēkut enye, mbufo ēdara, man mfukhö mi önyuñ efere
29 akan. Ntem ēda enye ke Öböñ ke ata idara; ēnyuñ
30 ēkpono oruk owo emi: koro enye ekekperede mkpa
kabaña utom Christ, akama uwem esie ke ubök man
öyöhö se isukhöde ke utom mbufo önö mi.

3 Ke akpatre, nditö-ēte mi, ēdara ke Öböñ. Nditöñö
ntak ñwet idem ñkpö oro 'nö mbufo, ke akpanikö ifekke
2 mi, edi edi ifure mbufo. Ëkpeme mbak me-ebua, ëkpeme
3 mbak menam idiök, ēkpeme mbak mekpeñe idem: koro
nyīn idide mena-mbobi, emi ituakde ibuot *inö Abasi* ke
Spirit Abasi, inyuñ iburede mbure ke Christ Jesus, minyuñ
4 ibuötke idem ke öbukidem: okposuk edi nte ami ke
idemmi ñkpenyenede mbuötidem kpa ke öbukidem: owo
efen ekededi ama ekere ndinyene mbuötidem ke öbukidem,
5 ami menyene ñkan; ñkana mbobi ke öyöhö usen itiaeta,
ndi eyen Israel, eyen esien Benjamin, ndi Hebrew, eyen
6 Me-Hebrew; kabaña ibet, ndi Pharisee; kabaña ufiop-
esīt, ñkököbö ufök Abasi; kabaña edinen ido eke odude
7 ke ibet, owo ique mi ndudue. Edi me-ñkpö eke
ēdorode mi udori, memö emi 'ma mbat ke eritak kabaña
8 Christ. Ih, ke akpanikö ami mbat kpukpru ñkpö ke
eritak, kabaña ata eti ifiök Christ Jesus Öböñ mi: emi
kpukpru ñkpō ētakde mi kabaña Enye, ndien mbat mö
9 ke mbio, man 'nyene Christ, ënyuñ ëkut mi ke Enye, ke
menyeneke edinen ido idemmi eke edide eke ibet, edi
edinen ido eke otode ke mbuötidem ye Christ, edinen ido
10 emi edide eke Abasi ke mbuötidem: man ami mfiök

Enye, ye odudu eriset Esie, ye eribuana ke ukut Esie,
11 ke ñkabarede mbiët Enye ke mkpa Esie; man ke usuñ
12 ekededi ami ñkpesīm eriset ke mkpa. Idige nte ami 'ma
nsīm, me nte ēnamde mi mfön 'ma kemi: edi ami nsīn
ifik mbīne, man ndusuk ami ñkpomum ñkpö emi Christ
13 Jesus ökönyuñ omumde mi kabaña enye. Nditö-ēte,
ami mbatke idemmi nte 'ma 'mum kaña: edi ñkpö
kiet *ke 'nam*, mfefre ñkpö eke ēdude ke edem, 'nyuñ
14 'nyanare idem mbīne ñkpö eke ēdude ke iso, 'nyuñ
mbīne utīt, man nsīm utīp ikot enyöñ eke Abasi okotde
15 mi ke Christ Jesus. Mödo ēyak nyīn, adaña owo nte
ikponide ima, ikere ntem: ndien mbufo ēma ēkere usuñ
efen ke ñkpö ekededi, Abasi eyeyarare kpa ñkpö emi ñko
16 önö mbufo: edi ēyak nyīn isaña nte ekemde se nyīn ima
ikosīm.
17 Nditö-ēte, mbufo ēdiana ötō kiet nte mendikpebe mi,
ēnyuñ ētīñ enyīn ēse mö emi ēsañade ntre, kpa nte nyīn
18 idide uwut-ñkpō inö mbufo. Koro ekese owo ēsesaña,
emi ñködöhöde mbufo ediwak ini mbaña mö, 'nyuñ
ndöhö mbufo kpa ke möñeyet, nte, mö ēdi musua cross
19 Christ: emi utīt mö edide nsobo, emi abasi mö edide idibi
mö, emi mbure mö edide ke but mö, emi ēkerede ñkpö
20 isöñ. Koro nyīn idide mbio obio heaven; inyuñ ibetde
21 Andinyaña emi otode do, Öböñ Jesus Christ: emi
editöñöde ntak obot ikpöhidem itie erisukhöre nyīn, esīn
ke mbiēt ikpöhidem uböñ Esie, nte erinam utom edide
emi oto do Enye enyenede ukeme kpa ndisuk kpukpru
ñkpö 'nö Idemesie.

4 Mödo, nditö-ēte mi, ndima, ye mö emi 'nyenede udöñ
mbaña, idaresīt ye anyanya mi, ēsöñö ēda ntem ke Öböñ,
ndima mi.
2 Meteme Euodia, mönyuñ nteme Syntyche, nte mö
3 ēnyene esīt kiet ke Öböñ. Ih, ami mebeñe fi ñko, ata
nsaña-utom, nte, anyaña iban emi, koro mö ēnamde utom
ye ami ke gospel, ye Clement ñko, ye mesaña-utom mi efen,
emi enyīñ mö ēdude ke ñwed uwem.
4 Ēdara ke Öböñ kpukpru ini: ntöñö ntak ndöhō nte,
5 Ēdara. Ēyak ime mbufo ayarare önö kpukpru owo.
6 Öböñ ke ekpere. Ēkuyak ekikere ētīmere mbufo ke baba
ñkpö kiet; edi ke kpukpru ñkpö ke akam ye mkpe-
7 ubök ye eköm ēsian Abasi ebeñe mbufo. Ndien emem

Abasi, emi akande kpukpru ifiök, eyekpeme esīt mbufo
ye ekikere mbufo ke Christ Jesus.
8 Ke akpatre, nditö-ēte, ñkpö ekededi eke ēdide akpanikö,
ñkpö ekededi eke ēnyenede ukpono, ñkpö ekededi eke
ēnende, ñkpö ekededi eke ēsanade, ñkpö ekededi eke
ēdotde ima, ñkpö ekededi eke ēnyenede eti etop, eti ido
9 ama odu, itoro ama önyuñ odu, ēkere me-ñkpö emi. Mbufo
ēnam ñkpō eke mbufo ēkekpepde, ēnyuñ ēböde, ēnyuñ
ēkopde, ēnyuñ ēkutde ke ami ; ndien Abasi emem eyedu ye
mbufo.
10 Edi madara eti eti ke Öböñ, nte kemi mbufo
ēmedemere ekikere mbufo ēbaña mi ; emi mbufo
ēkekerede ke akpanikö, edi mbufo ique usuñ. Idige nte
11 ami ntīñde mbaña unana : koro 'ma ñkpep ndinemesīt
12 ke oruk itie ekededi eke ndude kesīt. Möñök ndidi
ubuene, mönyuñ mfiök ndinyene ediwak ñkpö : ke ñkpö
ekededi ye ke kpukpru ñkpö 'ma ñkpep ndidu ke uyukhö,
ndinyuñ ntie biöñ, ndinyene ediwak ñkpö, ndinyuñ 'nana
13 ñkpö. Mekeme ndinam kpukpru ñkpō ke Enye emi
14 ösöñöde mi idem. Edi mbufo ēketīm ēnam emi ēke-
15 buanade ke ukut mi. Ndien mbufo ke idemmbufo, nditö
Philippi, ēmenyuñ ēfiök ēte, ke eritöñö gospel, kini ami
ndakhade ke Macedonia, ndomo ufök Abasi kiet ikabuanake
ye ami ke unö-ñkpō ye ubö-ñkpö, ke miböhöke mbufo
16 ikpöñ ; koro kpa ke Thessalonica mbufo ēkenö ñkpö
ēsök mi ini kiet ēnyuñ ētöñö ntak ēnam ke unana mi.
17 Idige koro ami nyomde enö ; edi ami nyom mfri emi
18 edinamde ibat mbufo ötöt. Edi ami menyene kpukpru
ñkpö uwak uwak : möyukhö, ke mböde Epaphroditus
me-ñkpö eke mbufo ēnöde ēsök mi, ufuöñkpō eke enemde,
19 uwa emi ēnyīmede, önyuñ enemde Abasi esīt. Ndien
Abasi mi eyeyöhö kpukpru unana mbufo adaña nte uwak
20 uböñ Esie ke Christ Jesus edide. Ēnö Abasi ye Ēte nyīn
uböñ ke nsinsi nsinsi. Amen.
21 Ēköm kpukpru mbon Abasi ke Christ Jesus. Nditö-
22 ēte emi ēdude ye ami ēköm mbufo. Kpukpru mbon Abasi
ēköm mbufo, akpan akpan mbon ufök Cæsar. Mfön
23 Öböñ Jesus Christ odu ye spirit mbufo.

---

# ÑWED NDITŌ COLOSSAE

1 PAUL, apostle Christ Jesus oto ke uduak Abasi, ye
2 Timothy eyen-ēte nyīn, *ēwet* ēnö mbon Abasi ye nditö-
ēte akpanikö ke Christ *emi ëdude* ke Colossæ: Mfön ye
emem ëdu ye mbufo ëto ke Abasi Ēte nyīn.
3 Nyīn imököm Abasi Ēte Öböñ nyīn Jesus Christ kpukpru
4 ini, kini iböñde akam ibaña mbufo, ke ikokopde ibaña mbuöt-
idem mbufo ke Christ Jesus, ye ima emi mbufo ëmade
5 kpukpru mbon Abasi, oto ke idori-enyīn emi ënīmde ke
heaven ënö mbufo, emi mbufo ëkebemde iso ëkop ke ikö
6 akpanikö gospel, emi okosīmde mbufo; kpa nte enye
asañade ke öfuri ererīmbot ñko oñwom mfri önyuñ ötöt,
nte *anamde* kotu mbufo ñko, toto ke usen eke mbufo
7 ëkopde ënyuñ ëfiökde mfön Abasi ke akpanikö; kpa nte
Epaphras edima nsaña-utom nyīn ekekpepde mbufo, emi
8 edide asañutom akpanikö önö Christ kabaña nyīn,
emi ökönyuñ asiande nyīn ima mbufo ke Spirit.
9 Oto ke ñkpö emi nyīn ñko, ötöñöde ke usen emi nyīn
ikopde, itreke ndiböñ akam 'nyuñ ñkpe ubök 'nö mbufo,
man ifiök uduak Esie öyöhö mbufo kesīt ke kpukpru
10 ifiök ye asian Spirit, man mbufo ësaña nte odotde Öböñ,
ënem Enye esīt ke kpukpru ñkpö, ke ëñwom mfri ke
kpukpru nti utom, ënyuñ ëköri ke ifiök Abasi; ke
11 ësöñö mbufo idem ye kpukpru odudu, nte odudu uböñ
Esie edide, man mbufo ënyene kpukpru ime ye anyan ime
12 ökörö ye idaresīt; ke eriköm Ēte, emi akanamde nyīn
13 idot ndibuana ke udeme mbon Abasi ke uñwana; emi
akanyañade nyīn osio ke odudu ekīm, ökönyuñ adade
14 nyīn oduk ke obio Eyen ima Esie; emi ke Enye nyīn
inyenede erifak nyīn, *kpa* eridahado ke midiöñkpö nyīn:
15 Emi edide mbiët Abasi emi enyīn mique, ebem-iso 'mana
16 ke kpukpru ñkpö emi ëbotde; koro ëkebotde kpukpru
ñkpö ke Enye, ke enyöñ ye ke isöñ, ñkpö emi ëkutde ye
ñkpö emi mique, edide me-ebekpo, edide me-uböñ,
edide mböñ, me me-odudu; ëkebot kpukpru ñkpö oto
17 ke Enye, ënyuñ ëbot ënö Enye; ndien Enye ebem kpukpru
18 ñkpö iso, kpukpru ñkpö ënyuñ ëdu ke Enye. Ndien Enye
edi ibuot ikpöhidem, *oro edi*, ufök Abasi: Emi edide eritöñö,
ebem-iso 'mana kotu mekpaña-mkpa; man ke kpukpru
19 ñkpö Enye edi ebe-iso. Koro ekenemde *Ēte* esīt, ete.

20 kpukpru uyöhö okpodu ke Enye; ete, oto ke Enye ñko
Imö ikpanam kpukpru ñkpö ëtie ke emem ye Imö,
ke inamde emem oto ke iyïp cross Esie; oto ke Enye,
21 edide me-ñkpö ke isöñ, ye me-ñkpö ke enyöñ. Ndien
mbufo, emi ke ini eke ebede ëdianarede *ye Enye* ënyuñ
ëdide musua ke esït mbufo ke ndiöi utom mbufo, Enye
22 ama anam ëdi mufan kemi ke idem öbuk Esie oto
ke mkpa, man Enye onïm mbufo kiso Esie nte ndisana
owo emi minyeneke ndo emi minyuñ ikemeke ndisua
23 'nö mö: ekpedi nte mbufo ëyirede ke mbuötidem, ësöñö
ëda ënyuñ ënyene iwuk, inyuñ isekhekere ikpöñ idori-
enyïn gospel emi mbufo ëkekopde, emi ëkequöröde ënö
kpukpru owo eke ëbotde kidak enyöñ; emi ëkenamde
mi Paul ndi asañutom esie.
24 Kemi madara ke ukut mi kabaña mbufo, ndien ami
ke idemmi 'nam ukut Christ emi ösukhöde öyöhö ke
öbukidem mi kabaña ikpöhidem Esie, emi edide ufök
25 Abasi; emi ëkenamde mi ndi asañutom kesït, nte itie
akama-ukpökhöre Abasi emi ënöde mi kabaña mbufo
26 edide, ete, ami ntïm ñquörö ikö Abasi, *kpa* ndïbe ñkpö
emi ëkedïpde toto ke kpukpru eyo ye emana: edi kemi
27 ëma ëyarare enye ënö nti owo Esie, emi enemde Abasi
esït ndiyarare 'nö mö se idide uwak uböñ ndïbe ñkpö
emi kotu Me-Gentile, emi edide Christ kesït mbufo, idori-
28 enyïn uböñ: emi nyïn iquöröde, ke iteme inyuñ ikpep
kpukpru owo ke kpukpru ifiök, man nyïn ikpowut kpukpru
29 owo kiet kiet nte andifön 'ma ke Christ; emi ami 'nyuñ
'namde utom mbaña, ke 'ñwana nte erinam utom Esie
edide, emi anamde utom ke odudu kesït mi.

2 KORO mkpamade mbufo ëfiök adaña nte 'ñwanade mbaña
mbufo, ye mö ke Laodicea, ye adaña owo nte mique iso
2 mi ke enyïn; man ëdöñ mö esït, ke mö ëdianade ötö kiet
ke ima, ete, ënyene uwak ata mbuötidem emi otode ifiök,
3 man mö ëkpefiök ndïbe ñkpö Abasi, *kpa* Christ, emi ke
4 Enye kpukpru nti ñkpö eti ibuot ye ifiök ëdïbede. Ndöhö
emi, man baba owo kiet okubiaña mbufo ke nem-inua.
5 Koro okposuk edi nte menduhe ye mbufo ke öbukidem,
ndodu ye mbufo ke Spirit, ndara 'nyuñ ñkut ntïm-idem
mbufo, ye nte mbuötidem mbufo ke Christ ösöñöde ada.
6 Mödo nte mbufo ëkenyïmede Christ Jesus Öböñ, ësaña

7 ke Enye, ēmum ōruñ ēnyuñ ēsöñö idem ke Enye, ēnyuñ
ēsöñö ēda ke mbuötidem mbufo, kpa nte ēkekpepde mbufo,
ēyöhō ye eköm.
8 Etīñ enyīn mbak owo edidu emi adade mbufo nte ñkpō
mbume oto ke eneni ye ikpikpu abiaña esie, nte item owo
edide, nte akpa erikpep ñkpö ererīmbot ēdide, idige nte
9 item Christ edide: koro uyöhō Abasi odude ke Enye ke
10 öbukidem, ndien ēnam mbufo ēyöhō ke Enye, emi edide
11 ibuot kpukpru uböñ ye odudu: emi ke Enye ēkenyuñ
ēnīm mbufo mbobi kpa mbobi emi midige ubök owo onīm,
ke erisio ikpöhidem emi edide ōbuk mfep, ke mbobi
12 Christ; ke mbufo ēma ēbukhō ye Enye ke baptism,
emi ēnyuñ ēnamde mbufo ēset kesīt ye Enye oto mbuōt-
idem ke utom Abasi, emi akanamde Enye eset ke mkpa.
13 Ndien ke mbufo ēkekpañade oto ke eribiat ibet ye erut
ōbukidem mbufo, mbufo ke Enye [Abasi] akanam ēset
ye Enye [Christ], ke Enye ama akadahado ōnō nyīn ke
14 kpukpru eribiat ibet nyīn; ama ōnyuñ ōsōkhi ñwed
isōn eke ēwetde ke mbet ēbaña nyīn emi ōbiōñōde nyīn:
ndien Enye [Christ] ama öbiöñöre enye ke usuñ ke eriköñ
15 enye ndian ke cross; ke Enye ama okosio me-uböñ ye me-
odudu ke Idemesie efep, Enye ayarare mö añwa añwa, ke
erikan mö ke *cross*.
16 Mödo ēkuyak baba owo kiet odomo mbufo ke udia, me
ke ediñwöñ-ñkpö, me kabaña usen usörö, me ōbufa ōfiöñ
17 me sabbath: emi ēdide mukpöñ ñkpö emi ēdidide; edi
18 idem enyene Christ. Ēkuyak ndomo owo kiet ōbō mbufo
utīp mbufo oto erikokoi nsuk-idem ye erituak ibuot
'nö me-angel, ke ekerede ñkpö eke enye okokutde,
önyuñ atañde idem ke ikpikpu oto ke ekikere öbukidem
19 esie, inyuñ isöñöke imum Ibuot, emi öbökde öfuri ikpö-
hidem önyuñ adiande enye ötö kiet oto ke ikek ye osīp,
anam enye ököri ke eriköri Abasi.
20 Edieke mbufo ēkekpade ye Christ ēkpöñ akpa erikpep
ñkpö ererīmbot, nsinam mbufo ēsukde idemmbufo ēnō
21 mitem, nte emi mbufo ēdude uwem ke ererīmbot, *emi*
22 *ēdöhöde ēte*, Kumum, kutabi, kunyuñ utuk (koro kpukpru
ñkpö emi ēnyenede ndibiara ke erikama mö), nte mitem
23 ye erikpep owo edide? Ke akpanikö me-ñkpö emi ēbiēt
ifiök ke erikokoi ntuak ibuot 'nö Abasi, ye ke nsuk-idem,
ye ke erituk ikpöhidem; edi inyeneke odudu ndikpan
erinam itöñ öbukidem.

3 Mõdo edieke ẽkenamde mbufo ẽset ye Christ, ẽyom
ñkpõ enyõñ, ke ebiẽt emi Christ odude, etie ke ubõk
2 nasia Abasi. Ẽsĩn esĩt mbufo ke ñkpõ enyõñ, idige ke
3 ñkpõ emi ẽdude ke isõñ. Koro mbufo ẽma ẽkpa, ndien
4 uwem mbufo odĩbe ye Christ ke Abasi. Adañemi Christ,
uwem nyĩn, ediyararede, ndien ẽyenyuñ ẽyarare mbufo
ñko ye Enye ke ubõñ.
5 Mõdo ẽwot mbak idemmbufo emi ẽdude ke isõñ;
use, mbubiam, idiõk udõñ, idiõk itõñ, ye erisĩn esĩt ke
6 ñkpõ owo, emi edide erikpono ndem; emi iyaresĩt Abasi
7 etienede nditõ ntut-utõñ kabaña ñkpõ emi; emi mbufo
ñko ẽkesañade kesĩt totoko, kini mbufo ẽkedude uwem
8 ke me-ñkpõ emi. Edi kemi mbufo ẽduõñõ kpukpru me-
ñkpõ emi ñko; iyaresĩt, ifuresĩt, udu, isuñi ye mbukpo
9 ikõ ke inua mbufo ẽfep: kiet okusu nsu õnõ eken; sia
10 mbufo ẽkeduõkde akani owo ye mutom esie, ẽkenyuñ
ẽsĩnede õbufa owo, emi ẽdiõñde diõñ ẽnam edi õbufa ke
11 ifiõk nte mbiẽt Enye emi okobotde enye edide: ke ebiẽt
emi Greek ye Jew, mbobi ye erut, esen owo, ye owo
Scythia, ofn, ye eyen-isõñ mikemeke ndidu: edi Christ
edi kpukpru, õnyuñ odu kesĩt kpukpru.
12 Mõdo, nte ndimek owo Abasi, emi ẽsanade, emi Abasi
õnyuñ amade, ẽsĩne esĩt mbõm, mfõnido, nsuk-idem, suñ
13 suñ ido, anyan ime; ẽyõ kiet eken, ẽnyuñ ẽfen kiet eken,
edieke owo enyenede ikõ ye owo; kpa nte Õbõñ efende
14 mbufo, mbufo ẽnam kpa ntre: ndien õkõrõ ye kpukpru
ñkpõ emi ẽsine ima, emi edide ubõp-ñkpõ mfõn-ma.
15 Ẽnyuñ ẽyak emem Christ akara ke esĩt mbufo, emi ẽkenyuñ
ẽkotde mbufo ẽbaña oro ke ikpõhidem kiet; mbufo
16 ẽnyuñ ẽnyene esĩt eköm. Ẽyak ikõ Christ oduñ kesĩt
mbufo uwak uwak ke kpukpru ifiõk; ẽkpep ẽnyuñ
ẽteme kiet eken ke me-psalm ye me-hymn ye miquõ
Spirit, ẽquõ ye mfõn ke esĩt mbufo ẽnõ Õbõñ.
17 Ndien se mbufo ẽnenam, ke ikõ me ke utom, ẽnam
kpukpru ke enyĩñ Õbõñ Jesus, ke eriköm Abasi Ẽte oto
ke Enye.
18 Iban, ẽsuk idem ẽnõ mebe mbufo, nte odotde ke Õbõñ.
19 Mebe, ẽma iban mbufo, ẽkunyuñ ẽsõñ ido ye mõ. Nditõ,
ẽkop uyo mẽte ye meka mbufo ke kpukpru ñkpõ, koro
21 emi enemde ke Õbõñ. Mẽte, ẽkuyat nditõ mbufo esĩt,
22 mbak esĩt ediduõ mõ. Ifn, ẽkop uyo mẽte mbufo
ke õbukidem ke kpukpru ñkpõ; idige ke ido erinam

utom enyīn, nte menem owo esīt, edi ke esīt kiet, ke
23 uteñe Ōbōñ: se mbufo ēnenam, ēnam ke ōfuri esīt, nte
24 ēnamde ēnö Ōbōñ, idige owo; ke ēfiökde ēte, mbufo
ēyebö Ōbōñ udeme ke utīp: mbufo ēnam utom Ōbōñ
25 Christ. Koro enye emi anamde idiōñkpö eyebö usiene
idiōñkpö oro enye anamde: ndien uteñenyīn iduhe.
4 Mēte, ēnö ifn mbufo se inende inyuñ ikemde; ke
mbufo ēfiökde ēte, mbufo ñko ēmenyene Ēte ke
heaven.
2 Ēsuk ēsīn idem ke akam, ēkpeme ndinam oro ke erinö
3 eköm; ēnyuñ ēbōñ akam ēbaña nyīn ñko, man Abasi
eberere usuñ man nyīn itīñ ikö *Esie*, itīñ ndībe ñkpö
4 Christ, emi amí ndude ke ñkpököbi mbaña enye; man
5 ami nyarare enye nte odotde mi nditīñ. Ēsaña ke ifiök
6 ye mö emi ēdude ke esien, ke erifak eti ini. Ēyak neme
mbufo enyene ufön kesīt kpukpru ini, ēnyuñ ēsīn inuñ,
man mbufo ēfiök nte mbufo ēkpeböröde kpukpru owo
kiet kiet.
7 Tychicus, edima eyen-ēte, asañutom akpanikö, ye
nsaña-utom mí ke Ōbōñ eyesian mbufo kpukpru se
8 ibañade mi: emi ami ndöñde etiene mbufo kabaña
kpa ñkpö emi, man mbufo ēfiök itie nyīn, man enye
9 önyuñ ōdōñ mbufo esīt; ye Onesimus ñko, edima eyen-
ēte akpanikö, emi edide owo mbufo kiet. Mö ēyesian
mbufo kpukpru ñkpö emi ēnamde mi.
10 Aristarchus, nsaña mi ke ñkpököbi, ököm mbufo, ye
Mark, eyen eyen-eka Barnabas (emi mbufo ēkeböde item
ēbaña enye; enye ama etiene mbufo, ēda enye), ye Jesus,
11 emi ekerede Justus, emi ēdide mbon mbobí: memö emí
ikpöñ ēdi me-nsaña mi ke utom obio Abasi, owo emí
12 ēkedide ndöñesīt ēnö mi. Epaphras emi edide owo
mbufo kiet, asañutom Christ Jesus, ököm mbufo, añwana
ke akam esie abaña mbufo kpukpru ini, man mbufo ēfön
ēma ēnyuñ ētīm ēbuötidem ke kpukpru ñkpö eke Abasi
13 amade. Koro ami ndide ntiense esie, nte, enye anam
ñkpö akpan akpan kabaña mbufo, ye mö emi ëdude
14 ke Laodicea, ye mö emi ëdude ke Hierapolis. Luke,
15 edima abia-ibök, ye Demas ēköm mbufo. Ēköm nditö-
ēte emí ēdude ke Laodicea, ye Nymphas, ye ufök Abasi
16 emi odude ke ufök mö. Ndien ke ēkotde ñwed emi
kotu mbufo, ēnam ēkot enye ke ufök Abasi nditö Laodicea
ñko; mbufo ēnyuñ ēkot ñwed oro otode ke Laodicea.

17 Ënyuñ ëdöhö Archippus, ëte, Tïm kpeme utom eke afo
ököböde Öböñ, man anam enye ama.
18 Ami Paul ñwet eköm mi ke ubök mi. Ëti ñkpököbi
mi. Mfön odu ye mbufo.

---

## AKPA ÑWED NDITŌ THESSALONICA

1 PAUL, ye Silvanus, ye Timothy, *ëwet* ënö ufök Abasi
nditö Thessalonica emi odude ke Abasi Ëte ye Öböñ
Jesus Christ: Mfön ye emem ëdu ye mbufo.
2 Nyïn imököm Abasi kpukpru ini ibaña kpukpru mbufo,
3 isiak enyïñ mbufo ke akam nyïn; itreke nditi utom
mbuötidem mbufo ye utom ima ye ime idori-enyïn ke
4 Öböñ nyïn Jesus Christ, kiso Abasi ye Ëte nyïn; ke
5 ifiökde, nditö-ëte emi Abasi amade, nte ëkemekde mbufo,
nte gospel nyïn mikosïmke mbufo ke ikö ikpöñ, edi ke
odudu ñko, ye ke Edisana Spirit, ye ke eritïm mfiök;
kpa nte mbufo ëfiökde oruk owo eke nyïn ikowutde
6 idemnyïn inö mbufo kabaña mbufo. Ndien mbufo
ëkekabare ëdi mendikpebe nyïn ye Öböñ, ke mbufo
ëböde ikö ke ediwak ukut, ke idaresït Edisana Spirit;
7 ke ntre ke mbufo ëkekabare ëdi uwut-ñkpö ënö kpukpru
mö emi ënïmde ke akpanikö ke Macedonia ye Achaia.
8 Koro ikö Öböñ okosiorode uyo oto ke mbufo, idige ke
Macedonia ye Achaia ikpöñ, edi ke kpukpru ebiët mbuöt-
idem mbufo ke Abasi öwörö etop; ntre nyïn inyeneke
9 nditïñ baba ikö kiet. Koro mö ke idemmö ëbukde ëbaña
nyïn oruk eriduk eke nyïn idukde kotu mbufo; ye nte
mbufo ëkabarede ëkpöñ ndem ëtiene Abasi, ndinam
10 ñkpö 'nö Abasi uwem ye Abasi akpanikö, 'nyuñ mbet
eridi Eyen Esie oto ke heaven, emi Enye akanamde eset
ke mkpa, *kpa* Jesus, emi anyañade nyïn osio ke iyaresït emi
edidide.

2 KORO mbufo ke idemmbufo, nditö-ëte, ëmefiök ëte,
2 eriduk nyïn kotu mbufo iköwöröke ikpikpu: edi ke nyïn
ima ikebem iso ikut ukut, ke ëma ëkenyuñ ënam nyïn
ñkpö but ke Philippi, nte mbufo ëfiökde, nyïn ikada uko

ke Abasi nyīn ndìtīñ gospel Abasi 'nö mbufo ke ediwak
3 eñwan. Koro ìtem nyīn mitoho ke nsu, me ke mbubiam,
4 me ke ñkari : edi kpa nte Abasi akabatde ete, nyīn imodot
ndikama gospel, ntre ke nyīn idöhö ; idige nte inemde owo
5 esīt, edi nte inemde Abasi emi odomode esīt nyīn. Koro
akananam owo ìkopke nte nyīn ìtīñde ìkö neminua, nte
mbufo ēñökde, ìnyuñ ifukhöke idiök mbumek, Abasi edi
6 ntiense ; ìnyuñ iyomke ukpono owo, me eke mbufo, me
eke owo eñwen, kini nyīn ikpedobide mbufo nte me-
7 apostle Christ. Edi nyīn ìkedi suñ suñ kuföt mbufo,
8 nte kini edep-eyen öbökde nditö esie : kpa ntre, ke nyīn
ìyomde mbufo ye esīt ima, ekenem nyīn esīt ndinö mbufo,
idige gospel Abasi ìkpöñ ikpöñ, edi ukpöñ nyīn nde, koro
9 mbufo ēma ēkabare ēdi ata mbon ima nyīn. Koro mbufo
ēmeti, nditö-ēte, utom nyīn ye ukut : ke erinam utom
ke okoneyo ye ke uwemeyo, man nyīn ikudobi owo mbufo
10 ekededi, nyīn ikōquörö gospel Abasi inö mbufo. Mbufo
ēdi mentiense, ye Abasi, adaña nte nyīn ikekamade
ìdemnyīn kotu mbufo emi ēnīmde ke akpanikö ke ìdo eke
11 asanade önyuñ enende minyuñ inyeneke ndudue : nte
mbufo ēñökde nte nyīn *ikenamde* ye mbufo kiet kiet, nte
ēte ye nditö esiemö, ke eriteme mbufo, ke erisöñ mbufo
12 esīt, ye ke eritīm nslan mbufo, man mbufo ēsaña nte
odotde Abasi, emi okotde mbufo ēduk ke obio ye uböñ
Esiemö.
13 Ndien oto ke ñkpö emi nyīn ìnyuñ ìdopke ndikōm Abasi,
koro, kini mbufo ēkeböde nyīn ikö eke Abasi önöde,
mbufo mikadaha enye nte ìkö owo, edi, nte edide ke
akpanikö, nte ìkö Abasi, emi önyuñ anamde utom kesīt
14 mbufo emi ēnīmde ke akpanikö. Koro mbufo, nditö-ēte,
ēkekabarede ēdi mendikpebe mufök Abasi emi ēdude ke
Judæa ke Christ Jesus : koro mbufo ēnyuñ ēkutde oruk
ukut-ukut ñkpö ke ubök mbiobio mbufo, kpa nte mö
15 ēkutde ke ubök me-Jew ; emi ēkewotde Öböñ Jesus ye
me-prophet, ēkenyuñ ēbīnde nyīn ēfep, minyuñ ìnemke
16 Abasi esīt, ēnyuñ ēbiöñöde kpukpru owo ; ke erikpan
nyīn nditīñ 'nö Me-Gentile, man ēnyaña mö ; man mö
ēsuk ēnam midiöñkpö mö ēyöhö : edi iyaresīt ama
etiene mö tutu osīm utīt.
17 Edi nyīn, nditö-ēte, ke ēma ēkedianare nyīn ye mbufo
ke ekpri ini, ke ikpöhidem, idige ke esīt, iködödiöñ iñwana
18 ikan ndikut ìso mbufo ke aqua udöñ : koro nyīn ikoyomde

nditiene mbufo, ami Paul ñkoyom ñkönyuñ ntöñö ntak
19 nyom; ndien Satan akpan nyïn. Koro nsidi idori-enyïn
nyïn, me idara, me anyanya mbure? nte idige kpa mbufo,
20 ke iso Öböñ nyïn Jesus kini Enye edidide? Koro mbufo
ëdide uböñ nyïn ye idara nyïn.

3 MÖDO ke nyïn mikemeke aba ndime ime, nyïn ikese ite,
2 öfön nyïn ndisuk ikpöñ ke Athens; inyuñ idöñ Timothy,
eyen-ëte nyïn ye asañutom Abasi ke gospel Christ, ndinam
mbufo ësöñö ëda, ndinyuñ ndöñ mbufo esït ke mbuötidem
3 mbufo; man baba owo kiet okufebede oto ke ukut emi;
koro mbufo ke idemmbufo ëmefiök ëte, ëma ënïm nyïn
4 ënö ñkpö emi. Koro ke akpanikö, kini nyïn ikodude ye
mbufo, nyïn ikebem iso idöhö mbufo, ite, nyïn iyekut ukut;
5 kpa nte okosude, ndien mbufo ëmefiök. Kabaña ñkpö emi,
ami ñko, kini meñkemeke aba ndime ime, ñködöñ *owo* man
mfiök mbuötidem mbufo, mbak ke usuñ ekededi anditap
ama akatap mbufo, ndien utom nyïn ökpöwörö ikpikpu.
6 Edi kadañemi Timothy otode mbufo etiene nyïn kemi,
önyuñ adade mbuk idaresït ke abaña mbuötidem ye ima
mbufo ösök nyïn, ye nte mbufo ëtide nyïn edifön kpukpru
ini, ënyuñ ënyenede udöñ ndikut nyïn, kpa nte nyïn ñko
7 *inyenede udöñ ndikut* mbufo; kabaña ñkpö emi, nditö-
ëte, nyïn ikokop ndöñesït kabaña mbufo ke kpukpru
8 mbaba ye ukut nyïn oto ke mbuötidem mbufo: koro
nyïn idude uwem kemi, edieke mbufo ësöñöde ëda ke
9 Öböñ. Koro nso eköm ke nyïn ikeme ndinö Abasi ibaña
mbufo, ke usiene kpukpru idaresït eke nyïn idatde esït
10 kabaña mbufo kiso Abasi nyïn; ke nyïn iböñde akam
akpan akpan ke okoneyo ye ke uwemeyo man nyïn ikut
iso mbufo, inyuñ inam se isukhöde ke mbuötidem mbufo
öfön ama?
11 Kemi yak Abasi ye Ëte nyïn ke Idemesie, ye Öböñ
nyïn Jesus Christ, eteme nyïn usuñ nditiene mbufo:
12 Öböñ önyuñ anam mbufo ëköri ënyuñ ëyöhö ke ima eke
mbufo ëmade kiet eken, ye kpukpru owo, kpa nte nyïn
13 ñko inamde ye mbufo; man Enye ösöñö mbufo esït
ke edisana ido emi minyeneke ndudue ke iso Abasi ye Ëte
nyïn, ke eridi Öböñ nyïn Jesus ye kpukpru ndisana owo
Esie.

4 KE akpatre ikö ndien, nditö-ëte, nyïn imekpe mbufo

ubök inyuñ iteme mbufo ke Öböñ Jesus, ite, nte mbufo
ëkekopde uyo nyïn adaña nte mbufo ëkpesañade ëkpenyuñ
ënemde Abasi esït, kpa nte mbufo ësañade,—mbufo
2 ëdediöñ ënam ëkan. Koro mbufo ëmefiök item emi nyïn
3 inöde mbufo ke Öböñ Jesus. Koro emi edide se Abasi
amade, ete, ënam mbufo ësana, ete, mbufo ëbet use;
4 ete, kpukpru mbufo kiet kiet ëfiök nte akarade idem
5 esiemö ke edisana ido ye ke ukpono, idige ke idiök
6 itöñ, kpa nte Me-Gentile emi mifiökke Abasi; ete, baba
owo kiet okudue, ökunyuñ otuk eyen-ëte esie ke ñkpö emi:
koro Öböñ edide andisio usiene ke kpukpru me-ñkpö
emi, nte nyïn ikebemde iso idöhö mbufo inyuñ itïm itïñ.
7 Koro Abasi mikokotke nyïn iduk ke mbubiam, edi ke
8 edisana ido. Mödo enye emi esïnde, isïnke owo, edi Abasi,
emi önöde mbufo Edisana Spirit Esie.
9 Edi kabaña ima nditö-ëte, owo inyeneke ndiwet 'nö
mbufo: koro Abasi ekpepde mbufo ke idemmbufo ndima
10 kiet eken; koro mbufo ënamde ntre ënö kpukpru nditö-
ëte emi ëdude ke öfuri Macedonia ke akpanikö. Edi
nyïn iteme mbufo, nditö-ëte, ite, mbufo ëdediöñ ënam
11 ëkan; ëkpeme nditie suñ, ënyuñ ënam mbubekhe mbufo,
ënyuñ ënam utom ke ubök mbufo, kpa nte nyïn ikowukde
12 mbufo; man mbufo ësaña nte enende ye mö emi ëdude
ke esien, ëkunyuñ ënana baba ñkpö kiet.
13 Edi nyïn iyomke mbufo ëdi ököi, nditö-ëte, ëbaña mō
emi ëdede idap; man mbufo ëkufukhö, kpa nte mö eken,
14 emi minyeneke idori-enyïn. Koro edieke nyïn inïmde
ke akpanikö ite, Jesus akakpa ökönyuñ eset ke mkpa, kpa
15 ntre mö emi ëdede idap ke Jesus ke Abasi eyeda edi. Koro
nyïn idöhöde mbufo ikö emi ke uyo Öböñ, ite, nyïn emi
idude uwem, emi isukde tutu osïm eridi Öböñ, idibemke
16 mö emi ëdede idap iso. Koro Öböñ ke Idemesie eyeto
ke heaven ösukhöre, ye mfiori, ye uyo archangel, ye
ukorowo Abasi: ndien mekpa-mkpa ke Christ ëyebem
17 iso ëset: ndien ëyemen nyïn emi idude uwem, emi isukde,
ëkörö ye mö ëdök ke ikpa-enyöñ, ndisobo ye Öböñ ke
ofïm: ndien ntem ke nyïn iyedu ye Öböñ ke nsinsi.
18 Mödo ëdöñ kiet eken esït ke mikö emi.

5 Edi kabaña eyo ye ini, nditö-ëte, owo inyeneke
2 ndiwet ñkpö 'nö mbufo. Koro mbufo ke idemmbufo
ëmetïm ëfiök ëte, usen Öböñ ke edi kpa nte inö ke okoneyo

3 Kadañemi mö ëdöhöde ëte, Emem ye ifure, ke ini oro
nsobo abuat mö, nte uman *abuatde* ñwan emi oyomode ;
4 ndien ke usuñ ekededi mö idiböhöke. Edi mbufo, nditö-
ëte, iduhe ke ekïm, nte usen oro akpabuatde mbufo nte
5 inö : koro kpukpru mbufo ëdide nditö uñwana, ye nditö
6 uwemeyo : nyïn idige eke okoneyo me eke ekïm ; mödo
yak nyïn ikude idap nte mö eken, edi yak nyïn ikpeme
7 inyuñ ifara idem. Koro mö emi ëdede idap ëde ke okoneyo;
8 mö emi ënyuñ ëkpade mïn ëkpa mïn ke okoneyo. Edi
yak nyïn, sia nyïn idide eke uwemeyo, ifara idem, isïne
mbuötidem ye ima ke ñkpö-ikpanesït ; ye idori-enyïn
9 erinyaña ke ndun. Koro Abasi mikonïmke nyïn inö
iyaresït, edi man ibö erinyaña oto ke Öböñ nyïn Jesus
10 Christ, emi akakpade kibuot nyïn, man, ke nyïn inïmde
enyïn iñwañ me idede idap, nyïn idu uwem ötö kiet ye
11 Enye. Mödo ëteme kiet eken, kiet önyuñ anam eken
ököri, kpa nte mbufo ënamde.
12 Edi nyïn imekpe mbufo ubök, nditö-ëte, ite, mbufo
ëdiöñö mö emi ënamde utom kotu mbufo, ënyuñ ëkarade
13 mbufo ke Öböñ, ënyuñ ëtemede mbufo ; ite, mbufo
ënyuñ ëkpono mö akpan akpan ke ima kabaña utom mö.
14 Ëtie ke emem ke idemmbufo. Nyïn inyuñ iteme mbufo,
nditö-ëte, ite, ësua ënö mö emi ësañade otïme otïme,
ësöñö meduö esït idem, ëkama mbon memidem, ëme
15 anyan ime ye kpukpru owo. Ëtïñ enyïn mbak owo
ekededi edinö idiök ke usiene idiök ; edi kpukpru ini
16 ëbïne se ifönde kiet ye eken ye kpukpru owo. Ëdara
17 kpukpru ini ; ëkutre ndiböñ akam ; ënö eköm ke kpukpru
18 ñkpö : koro emi edide se Abasi amade ke Christ Jesus
19 kabaña mbufo. Ëkunïme Spirit ; ëkusïn eritïñ prophecy
21 ke ndek ; ëdomo kpukpru ñkpö ; ëmum se ifönde ëkama ;
22 ëtre kpukpru mbiët idiöñkpö.
23 Ndien Abasi emem ke Idemesie anam mbufo ësana
ëma ; önyuñ ekpeme spirit ye ukpöñ ye ikpöhidem
mbufo öfuri öfuri, ëkunyene ndudue ke eridi Öböñ nyïn
24 Jesus Christ. Enye emi okotde mbufo edi akpanikö,
emi edinyuñ anamde.
25 Nditö-ëte, ëkpe ubök ënö nyïn.
26 Ëköm kpukpru nditö-ëte ke edisana ntïm-inua. Ami
27 mowuk mbufo ke Öböñ, nte, mbufo ënam ëkot ñwed emi
ënö kpukpru nditö-ëte.
28 Mïöñ Öböñ nyïm Jesus Christ odu ye mbuio.

# UDIANA-AKPA ÑWED NDITŌ THESSALONICA

1 PAUL, ye Silvanus, ye Timothy, *ëwet* ënö ufök Abasi
nditö Thessalonica emi odude ke Abasi Ēte nyīn ye Öböñ
2 Jesus Christ; Mfön ye emem ëdu ye mbufo ëto ke Abasi
Ēte ye Öböñ Jesus Christ.
3 Nyīn inyene ndiköm Abasi kpukpru ini mbaña mbufo,
nditö-ëte, kpa nte odotde, koro mbuötidem mbufo ököride
akpan akpan, ima eke kpukpru mbufo kiet kiet ëmade kiet
4 eken önyuñ okponde; ke ntre nyīn ke idemnyīn ibure mbure
ibaña mbufo ke mufök Abasi, ibaña ime ye mbuötidem
mbufo ke kpukpru eriköbö eke ëköböde mbufo ye ke ukut
5 eke mbufo ëkutde; emi edide añwaña añwaña idiöñö edinen
ikpe Abasi; man ëbat ëte, mbufo ëmedot obio Abasi, emi
6 mbufo ënyuñ ëkutde ukut ëbaña enye: edieke enende ye
Abasi ndinam mö emi ënamde mbufo ëkut ukut, ëkut ukut
7 ke usiene, ndinyuñ 'nö mbufo emi ëkutde ukut nduök-
odudu ye nyīn, ke eriyarare Öböñ Jesus oto ke heaven ye
8 me-angel odudu Esie ke edisak ikañ, ke erisio usiene 'nö mö
emi mifiökke Abasi, ye mö emi minyïmeke gospel Öböñ
9 nyīn Jesus: emi ëdikutde ufen, kpa nsinsi nsobo, eridianare
10 ke iso Öböñ ye ke uböñ odudu Esie, kadañemi Enye
edidide ndida ukpono ke idem ndisana owo Esie, ndinyuñ
'nam kpukpru mö emi ënīmde ke akpanikö ndyö ke
usen oro (koro mbufo ënīmde ke akpanikö se nyīn itīñde
11 inö mbufo). Kabaña ñkpö emi nyīn inyuñ inanam mkpe-
ubök inö mbufo kpukpru ini. ite, Abasi nyīn abat mbufo,
ete, ëmedot ikot mbufo, önyuñ anam kpukpru udöñ nti
ido ye *kpukpru* utom mbuötidem ëwörö usuñ ke odudu;
12 man ëkpono enyīñ Öböñ nyīn Jesus ke mbufo, ënyuñ
ëkpono mbufo ke Enye, nte mfön Abasi nyīn ye Öböñ
Jesus Christ edide.

2 KABAÑA eridi Öböñ nyīn Jesus Christ, ye eribono nyīn
ötö kiet ye Enye, nyīn imekpe mbufo ubök, nditö-ëte,
2 ite, yak ëkuwara ënyeñe mbufo ësio ke iwuk mbufo,
ëkunyuñ ëtīmere mbufo, edide ke spirit, me ke ikö, me ke
ñwed nte ñkpö emi otode nyīn, nte ñkpö emi usen Abasi
3 odude kemi; yak baba owo kiet okubiaña mbufo ke usuñ

ekededi: koro *enye mididige*, iböhöke ini eriwaha
mkpöñ usuñ ebem iso odu, owo uquañido önyuñ ayarare,
4 eyen nsobo oro, enye emi öbiöñöde önyuñ emenerede
idemesie ndiñwana ye kpukpru se ëkotde Abasi, me se
ëtuakde ibuot ënö; ntre ke enye etie ke temple Abasi
5 önyuñ onim idemesie nte Abasi. Nte mbufo itihi ite,
kini ñkodude ye mbufo kaña, ñködöhö mbufo ñkpö
6 emi? Ndien kemi mbufo ëmefiök se ibiöñöde, man
7 ëyarare enye ke ekem ini esiemö. Koro ndibe ñkpö
uquañido ke ananam utom kemi: edi kiet odu eke öbiöñöde
8 kemi, tutu ëwöñöre enye ke usuñ ëfep. Ndien ke ini
oro ëyeyarare anam-uquañido oro, emi Öböñ Jesus
ediwotde ke ibifik inua Esie, edinyuñ osobode ke eriyarare
9 eridi Esie; *kpa enye*, emi eridi esie asañade nte utom
Satan edide, ye kpukpru odudu ye midiöñö ye mutibe
10 ñkpö nsu, ye ke kpukpru abiaña uquañido önö mö emi
ëtakde; koro mö miköböhö ima akpanikö, man ëiyaña
11 mö. Ndien oto ke ñkpö emi Abasi ke esin utom abiaña
12 kesit mö, man mö ënim nsu ke akpanikö: man ëkpe ikpe
kpukpru mö emi minimke akpanikö ite, ëdi akpanikö,
edi ëkutde inemesit ke uquañido.
13 Edi nyin inyene ndiköm Abasi kpukpru ini mbaña
mbufo, nditö-ëte emi Öböñ amade, koro ötöñöde ke
eritöñö Abasi ekemekde mbufo önö erinyaña ke erinam
14 asana emi otode Spirit ye mbuötidem ke akpanikö: emi
Enye adade gospel nyin okot mbufo ëduk kesit, man
15 mbufo ënyene uböñ Öböñ nyin Jesus Christ. Mödo
ndien, nditö-ëte, ësöñö ëda, ënyuñ ëmum mitem emi
ëkekpepde mbufo ëkama, edide ke ikö, me ke ñwed nyin.
16 Ndien Öböñ nyin Jesus Christ ke Idemesie, ye Abasi
Ëte nyin emi akamade nyin ökönyuñ önöde nyin nsinsi
17 ndöñesit ye eti idori-enyin oto ke mfön, ödöñ mbufo esit
önyuñ ösöñö owuk mö ke kpukpru eti utom ye ikö.

3 KE akpatre ikö, nditö-ëte, ëböñ akam ëbaña nyin, man
ikö Öböñ asuana önyuñ okut ukpono, kpa nte önyuñ
2 edide kotu mbufo; man ënyuñ ësio nyin ke ubök mbon
ntut-utöñ ye midiök owo; koro kpukpru owo minyeneke
3 mbuötidem. Edi Öböñ edi akpanikö, emi edinamde
mbufo ësöñö ëda, edinyuñ ekpemede mbufo mbak andidiök
4 oro. Ndien nyin ibuöt idem ye Öböñ ibaña mbufo,
ite, mbufo ke ënam ëyenyuñ ënam ñkpö oro nyin

5 idöhöde. Ndien Öböñ eteme esit mbufo ëduk ke ima
Abasi, ye ke ime Christ.
6 Nyïn imowuk mbufo, nditö-ëte, ke enyïñ Öböñ nyïn
Jesus Christ, ite, mbufo ëdianare ye kpukpru eyen-ëte
emi asañade otïme otïme, minyuñ isañake ke mitem emi
7 mö ëkeböde nyïn. Koro mbufo ke idemmbufo ëfiökde
nte mbufo ëkpekpebede nyïn: koro nyïn mikekamake
8 idemnyïn otïme otïme kotu mbufo; inyuñ idiaha udia
eke iböde owo ekededi ke ikpikpu, edi ke utom ye ke
ökpösöñ mba, nyïn ikenam utom okoneyo ye uwemeyo,
9 man nyïn ikudobi owo mbufo ekededi: idige koro nyïn
minyeneke unen, edi man inïm idemnyïn nte uwut-ñkpö
10 inö mbufo, man mbufo ëkpebe nyïn. Koro kpa ini emi
nyïn ikodude ye mbufo, nyïn ikowuk mbufo ntem, ite,
Edieke owo ekededi minyïmeke ndinam utom, yak enye
11 okudia ñkpö. Koro nyïn ikopde ibaña ndusuk owo
emi ësañade kotu mbufo otïme otïme, emi minamke baba
12 utom, edi ësaña mbia. Nyïn imowuk mö emi ëdide
oruk owo emi, inyuñ iteme mö ke Öböñ Jesus Christ, ite,
mö ënam utom ke suñ suñ ido, ënyuñ ëdia udia idemmö.
13 Edi mbufo, nditö-ëte, ëkuyak erinam nti ñkpö efek mbufo.
14 Ndien edieke owo ekededi mikopke uyo nyïn ke ñwed
emi, ëtïm ëse owo oro, man mbufo ëkuduk nsaña ye
15 enye, man but anam enye. Edi ëkubat enye ke usua,
edi ësua ënö enye nte eyen-ëte.
16 Ndien Öböñ emem ke Idemesie önö mbufo emem kpukpru
ini ke kpukpru usuñ. Öböñ odu ye kpukpru mbufo.
17 Eköm eke ami Paul ñwetde ke ubök mi, emi edide
18 idiöñö ke kpukpru ñwed: ntem ke ami ñwet. Mfön
Öböñ nyïn Jesus Christ odu ye kpukpru mbufo.

---

# AKPA ÑWED TIMOTHY

1 PAUL, apostle Christ Jesus nte Abasi Andinyaña nyïn
2 ye Christ Jesus idori-enyïn nyïn ëketemede; *ñwet* 'nö
Timothy, ata eyen mi ke mbuötidem: Mfön, ye mböm,
ye emem ëdu ye afo ëto ke Abasi Ëte ye Christ Jesus
Öböñ nyïn.

3 Nte amí ñketemede fi nte, etie ke Ephesus, kini ami
mbede ñka ke Macedonia, man afo okpowuk ndusuk
4 owo, ete, ĕkukpep isio ikö, ĕkunyuñ ĕkpañ utöñ ĕnö
me-ñke ye ñwed emana eke minyeneke utīt, eke ĕnamde
eneni odu, utu ke ndinyaña utom Abasi emi otode ke
5 mbuötidem; *ntre ke ami 'nam kemi.* Edi ĕnö item
kabaña ima eke otode ke edisana esït ye eti esït ye mbuöt-
6 idem emi misañake ye mbubīk: emi ndusuk owo ĕkekpöñde
7 ke ĕma ĕkewaha ĕkpöñ usuñ ĕtiene ikpikpu 'neme; ke ĕyom
ndidi mekpep-ibet, okposuk edi nte mö mifiökke se mō
8 ĕtīñde, me se mö ĕsöñöde uyo ĕdöhö. Edi nyīn imöfiök
ite, ibet öfön, edieke owo anamde ye enye nte öfönde,
9 ke ifiökde emi, ite, inamke ibet inö edinen owo, edi ĕnö
mebiat-ibet ye metut-utöñ, ĕnö mö emi miteñeke Abasi
ye midiök owo, ĕnö ndidekhe ye mbukpo owo, ĕnö mewot
10 mēte ye meka, ĕnö mewot-owo, ĕnö mbon use, ĕnö mebiat
idemmö ye irenowo, ĕnö meyīp owo, ĕnö mesu-nsu, ĕnö
mö emi ĕtomode ke nsu, ye s'ededi eñwen eke
11 öbiöñöde eti ikö eke ĕkpepde; nte ekemde ye gospel
ata edifön Abasi, emi ĕkesīnde ke ubök mi.
12 Mököm Enye emi ökönöde mi ukeme, Christ Jesus
Ōböñ nyīn, koro Enye akabatde mi ke owo akpanikö,
13 ökönyuñ onīmde mi ke utom Esie; okposuk edi nte
ñkebemde iso ndi andisuñi, ye andiköbö, ye andituk
owo: edi ĕketua mi mböm, koro ñkanamde ke ököi kini
14 menīmke ke akpanikö; ndien mfön Ōböñ nyīn awak
eti eti ye mbuötidem ye ima emi odude ke Christ Jesus.
15 Ikö emi edi akpanikö, önyuñ odot nte ĕtīmde ĕnīm, ete,
Christ Jesus ekedi ke ererīmbot ndinyaña midiök owo;
emi ami ndide ĕtubom mö: edi ĕketua mi mböm ĕbaña emi,
16 man ke ami nte ĕtubom, Christ Jesus akpayarare öfuri
anyan ime Esie, nte uwut-ñkpö önö mö emi ĕdinīmde
17 Enye ke akpanikö ĕnö nsinsi uwem ke ini iso. Yak
nsinsi Edidem, emi mikpaha mkpa, emi enyīn owo mique,
Abasi kierakiet, enyene ukpono ye uböñ ke nsinsi nsinsi.
Amen.
18 Item emi ke ami 'nö fi, eyen mi Timothy, nte ekemde
ye me-prophecy oro ĕkebemde iso ĕbaña fi, man afo ada
19 mö añwana eti eñwan oro; ke erinyene mbuötidem ye eti
esīt; emi ndusuk owo ĕma ĕkeduök, ĕbiara ĕbaña mbuöt-
idem; emi Hymenæus ye Alexander ĕdude kotu mö;
emi ami nyakde 'nö Satan, man ĕkpep mö, ĕte, ĕkusuñi.

2 Mödo ke mbem-iso ami nteme nte, ĕkpe ubŏk, ĕnyuñ
ĕbŏñ akam, ĕnyuñ ĕseme, ĕnyuñ ĕnö eköm ĕbaña kpukpru
2 owo ; ĕbaña ndidem ye kpukpru mendikara ; man nyïn
ïdu uwem suñ-ñ ke ifure ke kpukpru nti ido ye ke uteñe.
3 Emi öfön önyuñ enem ke enyïn Abasi Andinyaña nyïn ;
4 emi oyomde ete, ĕnyaña kpukpru owo, ete, mö ĕnyuñ
5 ĕsïm ifiök akpanikö. Koro Abasi kiet odude, Esïne-
uföt kiet önyuñ odu kuföt Abasi ye owo ; owo, Christ
6 Jesus, emi ökönöde Idemesie ete, ifak kpukpru
7 owo ; *ëyetïñ* ikö ntiense emi ke ekem ini esie ; emi
ĕkenïmde mi ĕte, ndi andiquörö ye apostle (ntïñ
akpanikö, nsuhe nsu), andikpep Me-Gentile ke mbuöt-
idem ye akpanikö.
8 Moyom ndien nte iren owo ĕbŏñ akam ke kpukpru ebiët,
ke erimenere ndisana ubök, ĕkunyene iyaresït ye eneni.
9 Kpa ntre ñko, iban ĕnyuñ ĕbana idem ke edisïne-ñkpö
emi odotde, ĕnyene but ye suñ suñ ido ; idige ke eridök
ïdet, ye erisïne gold me pearl me ösöñ-urua edisïne-ñkpö ;
10 edi (nte odotde iban eke ĕdöhöde ĕte mimö imeteñe Abasi)
11 ke nti utom. Yak ñwan ekpep ñkpö ke ndop-uyo ke ata
12 nsuk-idem. Edi ami 'nyïmeke ñwan ndikpep, me ndikara
13 erenowo. edi nditie ke ndop-uyo. Koro ĕkebemde iso
14 ĕbot Adam, ndien ĕbot Eve ; ndien iketapke Adam, edi
15 ñwan, ke ĕketapde enye, edue : edi ĕyenyaña enye oto ke
eriman nditö, ke mö ĕkade iso ke mbuötidem ye ima ye
edisana ido ke nsuk-idem.

3 Ikö oro edi akpanikö, *ete*, Owo ama oyom ndida idaha
2 uför Abasi, enye oyom eti utom. Ndien ada-idaha ufök
Abasi enyene ndidi owo emi owo mique se abiatde enye,
ebe ñwan kiet, owo ufara-idem, owo nsuk-idem, emi otïmde
asaña, emi amade ndikpeme isen owo, emi öfiökde ndikpep
3 owo ; idige owo uyom, idige owo mfiomo ; edi edi suñ suñ,
idige owo utök, idige ama-okuk ; owo emi otïmde akara
4 ufök esiemö, emi anamde nditö esie ĕsuk ibuot ke uteñe ;
5 (edi edieke owo mifiökke ndikara ufök esiemö, didie ke
6 enye edikeme ndikpeme ufök Abasi ?) okudi öbufa owo,
7 mbak enye editañ idem ödüö ke ubiom-ikpe Satan. Ñko
ñko, enye enyene ndinyene eti etop kotu mö emi ĕdude
ke esien ; mbak owo ĕdibaña enye, enye edinyuñ oduk
8 ke afia Satan. Kpa ntre me-deacon ĕkpedi mbon uteñe,
ĕkunyene inua iba, ĕkuma ediwak wine, owo emi misïnke

9 esit ke udori; owo emi ĕsöñöde ĕda ke ndībe-ñkpö mbuöt-
10 idem ke edisana esit. Yak ĕbem iso ĕdomo mö emi;
ndien, edieke se ĕbiatde mö miduhe, yak mö ĕnam utom
11 itie deacon. Iban ñko ĕnyene ndidi mbon uteñe, idige
metīñ-ikö edem, ĕfara idem, ĕdi akpanikö ke kpukpru
12 ñkpö. Yak me-deacon ĕdi ebe ñwan kiet, emi ĕtīmde
13 ĕkara nditö ye ufök mö. Koro mö emi ĕtīmde ĕnam utom
deacon ĕma ĕda eti idaha ĕnö idemmö, ye aqua uko
ke mbuötidem emi odude ke Christ Jesus.
14 Mewet ñkpö emi 'nö fi ke idori-enyīn nte, nyewara
15 ntiene fi; edi edieke mbīgide, man afo öfiök nte owo
ĕkpekamade idem ke ufök Abasi, emi edide ufök Abasi
16 emi odude uwem, adaha ye öruñ akpanikö. Ndien eneni
iduhe, ite, ndībe-ñkpö ido Abasi omokpon; Enye emi
ĕkeyararede ke öbukidem, emi ĕnamde enen ke spirit,
emi me-angel ĕkutde, emi ĕquöröde kotu midut, emi
ĕnīmde ke akpanikö ke ererīmbot, ĕnyuñ ĕmende Enye
ĕdök ĕduk ke uböñ.

4 Edi Spirit otīm ödöhö ete, ke ini iso ndusuk owo ĕyekpöñ
mbuötidem, ke erikpañ utöñ 'nö me-spirit emi ĕbiañade ye
2 se me-demon ĕkpepde, oto ke mbubīk owo emi ĕsude nsu,
3 emi ĕföpde esīt mö nte ĕdade edifiop uquak ĕnam; ĕkpan
owo ndidö ndö, *ĕnyuñ ĕteme* mö ndibet unam, eke Abasi
okobotde, ete, mö emi ĕnīmde ke akpanikö ĕnyuñ ĕfiökde
4 akpanikö ĕkpeta ke eköm. Koro kpukpru se Abasi
okobotde ĕfön, se owo ĕkpesīnde inyuñ iduhe, ke ĕböde
5 ke eköm; koro ĕnamde enye asana oto ke ikö Abasi
ye akam.
6 Afo ama anam nditö-ĕte ĕti ñkpö emi, afo eyedi
eti asañutom Christ Jesus, emi ĕbökde ke ikö mbuötidem,
ye ke eke eti erikpep eke afo etienede: edi sīn mbukpo
7 ye ndisīme ñke. Ndien sīn idem nam ido Abasi: koro
8 eriñwana idem odorode udori esisit; edi ido Abasi
odoro udori ke kpukpru ñkpö, ke enyene uñwöñö
9 uwem emi odude kemi, ye enye emi edidide. Ikö
emi edi akpanikö, önyuñ odot nte ĕtīmde ĕnīm enye
10 ke akpanikö. Kabaña ñkpö emi nyīn inam utom inyuñ
iñwana eñwan, koro nyīn ima idori enyīn ke Abasi emi
odude uwem, emi edide Andinyaña kpukpru owo,
11 akpan akpan mö emi ĕnīmde ke akpanikö. Wuk nyuñ
12 kpep me-ñkpö emi. Kuyak baba owo kiet esīn uyen fo

ke ndek; edi yak afo edi uwut-ñkpö önö mö emi ënimde
ke akpanikö, ke ikö, ke ido uwem, ke ima, ke mbuötidem,
13 ye ke edisana ido. Sïn ibuot ke erikot ñwed, ke eriteme,
14 ye ke erikpep, tutu ami ndi. Kuduök enö emi odude fi
kesït, emi ënöde fi ke prophecy, ye eridori ubök presbytery.
15 Sïn idem ke erinam me-ñkpö emi; yak idemfo öfuri öfuri
ndinam mö; man kpukpru owo ëkut nte afo akade iso.
16 Kpeme idemfo, ye se afo ekpepde. Yire ke ñkpö
emi; koro ke erinam emi afo eyenyaña idemfo ye mö
emi ëkopde uyo fo ñko.

5 Kusua unö ebiowo, edi teme enye nte ëte; ye mkparawa
2 nte nditö-ëte: ye ñkani iban nte meka; ye mkparawa
3 iban nte nditö-ëte iban, ke ata edisana ido. Kpono
4 mebe-akpa emi ëdide mebe-akpa ke akpanikö. Edi
ebe-akpa ekededi ama enyene nditö me nditö nditö, yak
mö ëbem iso ëkpep ndinïm ido Abasi 'nö mbon ufök mö,
'nyuñ nsio usiene 'nö mëte ye meka mö: koro emi edide
5 se Abasi amade. Enye emi edide ebe-akpa ke akpanikö,
emi etiede ikpöñ, odori enyïn ke Abasi, ödödiöñ ekpe
6 ubök önyuñ ö̈böñ akam ke okoneyo ye uwemeyo. Edi
enye emi ayakde idemesie önö inemesït akpa kini enye
7 odude uwem. Teme ñkpö emi ñko, man ëkunyene se
8 ëkpedoride mö ikö. Edi edieke owo ekededi mitïmke
ñkpö inö ubon esiemö, akpan akpan mbon ufök esiemö,
enye ama akañ mbuötidem, önyuñ ödiök akan owo emi
9 minïmke ke akpanikö. Ëkuwet enyïñ baba owo kiet
10 ësïn ke ñwed nte ebe-akpa, eke misïmke isua ata, emi
ekedide ñwan owo kiet, önyuñ öwöröde etop kabaña
nti utom; edieke enye ököbökde nditö, edieke enye
akakamade isen owo, edieke enye ekeyetde mbon Abasi
ukot, edieke enye akañwamde mbon ukut, edieke enye
11 ekesïnde idem anam kpukpru eti utom. Edi sïn mebe-
akpa emi misöñke ntre: koro kini mö ësuande enyïn
12 use ëkpöñ Christ, mö ëyom ndidö ndö; ikpe önyuñ obiom
13 mö, koro mö ëkpöñde akpa mbuötidem mö. Ñko mö
ënyuñ ëkpep nditie ikpikpu, ësaña ke ufök ke ufök; inyuñ
idige eritie ikpikpu ikpöñ, edi ëdi mababara ye mesaña-
14 mbia ñko, ëtïñ se mö mikpetïñke. Moyom ndien nte
*mebe-akpa* emi misöñke ëdö ndö, ënyuñ ëman nditö,
ënyuñ ëkara ufök, ëkunyuñ ënö usua ntak ndisuene:
15 koro ndusuk ëma ëwaha ëtiene Satan. Edieke ñwan

16 ekededi emi onīmde ke akpanikō enyenede mebe-akpa,
yak enye añwam mö, man ëkudobi ufök Abasi; man enye
añwam mö emi ëdide mebe-akpa ke akpanikö.
17 Yak ëbat nyebiowo emi ëtīmde ëkara, ëte, ëdot ukpono
ikaba, akpan akpan mö emi ënamde utom ke ikö ye ke
18 erikpep. Koro ñwed Abasi ödöhöde ete, Kuböp enañ
inua kini enye edīgide ibokpot. Ñko, Eyen-utom odot
19 ndibö ñkpö-eyen-utom esie. Kukop ikö eke ëdoride
20 ebiowo, ke miböhöke ke inua ntiense iba me ita. Sua
nö mö emi ënamde idiöñkpö kiso kpukpru owo, man mö
21 eñwen ñko ëdīkhe. Mowuk *fi* kiso Abasi, ye Christ Jesus,
ye ndimek angel, nte, afo etiñ enyīn ke ñkpö emi, okunyene
22 ufañ, ökunyuñ anam baba ñkpö kiet ke uma. Kusöp
ndidori baba owo kiet ubök, kunyuñ ubuana ke midiöñkpö
23 owo eñwen: nīm idemfo edisana. Kuñwöñ aba möñ,
edi ñwöñ esisit wine kabaña idibi fo ye mudöñö fo emi
24 ënamde fi ediwak ini. Midiöñkpö ndusuk owo ëyarare,
ëbem iso ëka ikpe; eke ndusuk owo ñko ënyuñ ëtiene mö
25 ke edem. Kpa ntre ñko nti utom eke ëyararede ëdu;
ndien se mitiehe ntem ikemeke ndidībe.

6 Yak kpukpru owo emi ëdide ifn kidak owo ëbat ëte, ëte
mö odot kpukpru ukpono, man ëkusuñi enyīñ Abasi ye se
2 ëkpepde. Ndien yak mö emi ënyenede ëte emi onīmde
ke akpanikö ëkusīn mö ke ndek, koro mö ëdide nditö-ëte;
edi ënam ñkpö ënö mö ëkan, koro mö emi ëbuanade ke
ufön ënīmde ke akpanikö ënyuñ ëdide ndima. Kpep
nyuñ teme ñkpö emi.
3 Edieke owo ekededi ekpepde isio ikö, minyuñ inyīmeke
nti ikö, *kpa* ikö Öböñ nyīn Jesus Christ, ye erikpep eke
4 asañade ye ido Abasi; enye atañ idem, ifiökke ñkpö, edi
anam ndisīme abaña mbume ye eneni ikpikpu ikö, emi
5 ëwöröde ufup, ye utök, ye me-isuñi, ye midiök ekikere, ye
eñwan mbon edidekhe ekikere emi ëböde mö akpanikö,
6 ke esede ete ido Abasi edi usuñ udori. Edi ido Abasi
ökörö ye inemesīt ke se owo enyenede edi aqua udori:
7 koro nyīn mikadaha baba ñkpö kiet iduk ke ererimbot,
8 minyuñ ikemeke ndida baba ñkpö kiet ñwörö; edi ke
nyīn inyenede udia ye edisīne-ñkpö, nyīn iyenemesīt ke
9 ñkpö emi. Edi mö emi ëyomde ndinyene inyene ëduö
ëduk ke idomo ye afia ye ediwak ndisīme udöñ emi ëbiatde
10 owo, oruk ñkpö eke ënamde owo ësobo ënyuñ ëtak. Koro

ima okuk edide öruñ kpukpru oruk idiök ñkpö: emi
anamde ndusuk owo, ke mö ëbinede enye, ëwaha ëkpöñ
mbuötidem, ëma ënyuñ ëkim idemmö ke ediwak ndutukhö.
11 Edi afo, O owo Abasi, feghe kpöñ ñkpö emi; nyuñ
bine edinen ido, ido Abasi, mbuötidem, ima, ime, ye suñ
12 suñ ido. Ñwana eti eñwan mbuötidem, mum nsinsi
uwem kama, emi ëkekotde fi oduk kesit, emi afo ökönyuñ
13 onyimede eti erinyime kiso ediwak ntiense. Mowuk fi
kiso Abasi, emi önöde kpukpru ñkpö uwem, ye kiso
Christ Jesus, emi okonyimede eti erinyime kiso Pontius
14 Pilate; nte, afo onim item oro, ndudue okudu, nsua-nö
ökunyuñ odu, tutu osim eridi Öböñ nyin Jesus Christ:
15 emi Enye ediyararede ke ekem ini esie, emi edide
ata Edifön ye Andikara kierakiet, Edidem ndidem, ye
16 Öböñ mböñ; emi ikpöñ ikpöñ enyenede uwem eke midi-
kureke, ke oduñ ke uñwana emi owo mikemeke ndikpere;
emi akananam baba owo kiet mique minyuñ ikemeke
ndikut: yak ënö Enye nsinsi ukpono ye odudu. Amen.
17 Wuk mö emi ënyenede inyene ke ererimbot emi, ete,
mö ëkutañ idem, ëkunyuñ ëdori enyin ke inyene emi
minyeneke iwuk, edi ke Abasi, emi önöde nyin kpukpru
18 ñkpö ke ntarubök ndidia ke ndaresit; ete, mö ëfön mfön,
ëdi mbon inyene ke nti utom, ëbeñe idem ndideme ñkpö,
19 ënyuñ ënyime ndinö ñkpö; ke erinim eti itie 'nö idemmö
kabaña ini eke edidide, man mö ëmum uwem eke edide ata
uwem ëkama.
20 O Timothy, kpeme se ëkeyakde ënö fi, ke eriwöñöre
ñkpöñ obukpo ababara ye eneni ifiök eke ëkotde ntre ke
21 nsu; eke ndusuk owo ke erinyime ëma ëdue kabaña
mbuötidem.
Mfön odu ye mbufo.

---

## UDIANA-AKPA ÑWED TIMOTHY

1 PAUL, apostle Christ Jesus nte Abasi amade, nte
ekemde ye uñwöñö uwem emi odude ke Christ Jesus,
2 *ñwet* 'nö Timothy, edima eyen mi: Mfön, ye mböm, ye
emem ëdu ye afo ëto ke Abasi Ëte ye Christ Jesus
Öböñ nyin.

3 Mököm Abasi, emi 'namde ñkpö 'nö Enye ke edisana esït
toto ke ini mëte mi, nte mendopke nditi fi ke mkpe-ubök
mi, ke ödöñde mi ndikut fi ke okoneyo ye ke uwemeyo;
4 ke ntide möñ-eyet fo. man idaresït öyöhö mi; ke ēma
5 ēketi mi ēbaña ata mbuötidem emi odude fi kesït; emi
ekebemde iso odu ke eka eka fo Lois, ye ke eka fo Eunice;
ndien ami motīm 'nīm ke akpanikö nte, ke odu ke esït fo
6 ñko. Kabaña ñkpö emi ami nti fi man afo edemere enö
7 Abasi, eke odude ke esït fo, oto ke eridori ubök mi. Koro
Abasi mikönöñö nyīn spirit ndīk; edi eke odudu ye ima
8 ye erikama-idem. Mödo kunyene but ye ikö ntiense
Öböñ nyīn, me ye ami owo-ñkpököbi Esie: edi kut ukut
9 ye gospel nte odudu Abasi edide; emi akanyañade nyīn,
önyuñ okotde nyīn ke edisana ikot, idige nte me-utom
nyīn ēdide, edi nte uduak ye mfön Esiemö ēdide, emi
10 ēkebemde nsinsi ini iso ēnö nyīn ke Christ Jesus, edi ēma
ēyarare kemi ke eridi Andinyaña nyīn Christ Jesus, emi
okosobode mkpa, ökönyuñ adade uwem ye se mibiarake
11 öwörö ke uñwana oto ke gospel, eke ēkenīmde mi ēte,
12 ndi andiquörö, ye apostle, ye andikpep. Emi edide ntak
eke ñkutde me-ukut emi: edi but inamke mi; koro
möñiök Enye emi 'nīmde ke akpanikö, 'nyuñ ntīm 'nīm
ke akpanikö nte, Enye emekeme ndikpeme se nsīnde Enye
13 ke ubök tutu osim usen oro. Mum mbiët nti ikö eke afo
okokopde ke uyo mi kama, ke mbuötidem ye ima eke
14 odude ke Christ Jesus. Tīm kpeme eti ñkpö oro ēkeyakde
ēnö fi oto ke Edisana Spirit eke oduñde ke esït nyīn.
15 Afo ömöñiök emi, ete, kpukpru mö emi ēdude ke Asia
ēma ēwöñöre ēkpöñ mi; emi Phygelus ye Hermogenes
16 ēdude kotu mö. Öböñ osuk atua ufök Onesiphorus mböm:
koro enye öködöñde mi esït ediwak ini, mikönyuñ
17 inyeneke but ibaña ñkpököbi mi; edi, kini enye okodude
18 ke Rome, enye otīm oyom mi, önyuñ okut mi (Öböñ osuk
önö enye ndikut mböm kiso Öböñ ke usen oro); ndien
adaña ñkpö eke enye akanamde ke Ephesus, afo omotīm
öñiök.

2 MÖDO afo, eyen mi, söñö idem ke mfön eke odude ke
2 Christ Jesus. Ndien ñkpö oro afo okokopde ke inua mi
kotu ediwak mentiense, yak suk oro nö mbon akpanikö,
3 emi ēdikemede ndikpep owo eñwen ñko. Kut ukut ye
4 ami, nte eti ewo-eköñ Christ Jesus. Baba owo-eköñ kiet

emi akade eköñ ikömöke idemesie ke ñkpö uwem *emi*;
man enem enye, emi ewetde enyĩñ esie esīn ke ñwed mbon-
5 eköñ, esīt. Ndien edieke owo añwanade ke mbre, iyarake
enye anyanya, ke enye miñwanake nte asañade ye item.
6 Ofuñ-isöñ emi anamde utom enyene ndibem iso mbuana
7 ke mfri. Tīm kere se ndöhöde; koro Öböñ eyenö fi
8 asian ke kpukpru ñkpö. Ti Jesus Christ, emi esetde ke
mkpa, emi otode ke uduot David, nte ekemde ye gospel
9 mi: emi ami ñkutde ukut kesīt tutu osīm ñkpököbi, nte
10 anam idiök ñkpö; edi iköbike ikö Abasi. Mödo ami
nyöde kpukpru ñkpö kabaña ndimek owo, man mö
ënyuñ ëbö erinyaña eke odude ke Christ Jesus ye nsinsi
11 uböñ. Ikö emi edi akpanikö: ete, Koro nyīn ima ikpaña
12 ye Enye, nyīn iyenyuñ idu uwem ye Enye: nyīn ima
iyö, nyīn iyenyuñ ikara ye Enye: nyīn ima ikañ
13 Enye, Enye eyenyuñ akañ nyīn: nyīn midige akpanikö,
Enye osuk edi akpanikö; koro Enye mikemeke ndikañ
Idemesie.
14 Nam mö ëti me-ñkpö emi, ke eriwuk mö kiso Öböñ,
ete, ëkuñwana ëbaña me-ikö, emi midoroke udori, edi
15 ëbiatde mö emi ëkopde. Sīn ifīk ndida idemfo 'nö Abasi,
nte owo emi Enye onyīmede, asañutom eke minyeneke
16 ndikut but, ke eritīm ntīñ ikö akpanikö. Edi sio idemfo
ke mbukpo ikö inua fep: koro mendinam *ntem* ëyedödiöñ
17 ëka iso ke idiök ido, ndien ikö mö eyeta nte inia: emi
18 Hymenæus ye Philetus ëdude kotu mö; owo emi ëwahade
ëkpöñ akpanikö, ke eridöhö ëte, eriset ke mkpa ama ebe,
19 ënyuñ ëbiatde mbuötidem ndusuk owo. Edi ökpösöñ
isöñ emi Abasi onīmde adada, ke enyenede idiöñö emi, ete,
Öböñ ömöfiök mö eke ënyenede Enye: ñko, Yak kpukpru
owo kiet kiet emi asiakde enyĩñ Öböñ adakha ke idiök ido.
20 Ke aqua ufök idige ñkpö gold ye ñkpö silver ikpöñ ikpöñ
ëdu, edi ñkpö eto ye eke mbat ñko; ndien ënīm ndusuk
21 ënö ukpono, ndusuk ënö esuene. Mödo owo ama anam
idemesie asana ökpöñ ñkpö oro, enye eyedi ñkpö emi
ënīmde ënö ukpono, emi ënamde asana, emi odotde nte
Ëte ufök adade anam ñkpö, eke ëdiöñde ënö kpukpru
22 eti utom. Edi feghe kpöñ midiök itöñ uyen, nyuñ bine
edinen ido, mbuötidem, ima, ye emem, ye mö emi ësemede
23 ëkot Öböñ oto ke edisana esīt. Edi sīn ndisīme eneni emi
24 minyeneke ifiök, ke erifiök ete, mö ësīn utök odu. Ndien
asañutom Öböñ inyeneke nditökhö utök, edi anam suñ

25 ye kpukpru owo, öfiök ndikpep owo, eme ime, eteme mö
emi ēbiöñöde ke suñ suñ ido; ndusuk me Abasi eyenö
26 mö erikabare esït emi öwöröde ifiök akpanikö, mö ēnyuñ
ēsio idemmö ke afia Satan ēfep, ke andinam utom Öböñ
amada mö nte mbuot-eköñ ndinam se Öböñ amade.

3 Edi fiök emi, ete, ke ukperedem usen mkpösöñ ini
2 ēyedi. Koro owo ēyedi mema idem, mema okuk, mbio
mbure, mbon iseri, mendisuene, metut-utöñ ye mēte ye
3 meka, menana eköm, ndidekhe owo, menana ima, mbon
nsöñ-ido, mbon mbia, mö emi mikarake idem, mbon afai,
4 mesua nti ñkpö, metap owo, mesöñ-ibuot, metañ-idem,
5 mema inemesït ēkan nte ēmade Abasi; ke ēnyene mbiēt
ido Abasi, edi ēsïn odudu esie: wöñöre kpöñ memö emi
6 ñko. Koro kotu mö emi owo ēdu emi ënyönide ēduk ke
mufök, ēnyuñ ēmumde ndisïme iban emi ēyöhöde ye
midiöñkpö nte mbuot-eköñ, emi nsio nsio midiök itöñ
7 ēdudide mö ēfep, ēsuk ēkpekpep ñkpö kpukpru ini, edi
8 ikemeke ndisïm ifiök akpanikö. Ndien nte Jannes ye
Jambres ēkebiöñöde Moses, ntre ke memö emi ñko ëbiöñö
akpanikö; me-owo emi ekikere mö ēbiarade, mbukpo owo
9 kabaña mbuötidem. Edi mö idikaha aba iso: koro ndisïme
mö eyeyarare önö kpukpru owo, kpa nte eke mö akayara-
10 rede. Edi afo eketiene erikpep mi, ye ido, ye uduak,
ye mbuötidem, ye anyan ime, ye ima, ye ime, ye eriköbö,
11 ye ukut; ye ñkpö emi ēkenamde mi ke Antioch, ye
ke Iconium, ye ke Lystra; oruk eriköbö eke ēköböde mi:
12 ndien Öböñ okosio mi ke kpukpru mö efep. Ih, ēyenyuñ
ēköbö kpukpru owo emi ēyomde ndidu uwem Abasi ke
13 Christ Jesus. Edi midiök owo ye mbon abiaña ēyedödiöñ
14 ēdiök ēka iso, ëbiaña owo, owo ēnyuñ ēbiaña mö. Edi
afo yire ke ñkpö emi afo ekpepde, önyuñ otïm öfiök,
15 ke öfiökde mö emi afo ekpepde mö ke inua mö; *önyuñ
öfiökde ete*, toto ke uyen afo öfiök ndisana ñwed emi ēkemede
ndinam fi öfiök ñkpö eke öwöröde erinyaña oto ke mbuöt-
16 idem eke odude ke Christ Jesus. Kpukpru ñwed emi
otode ke Spirit Abasi önyuñ öfön ke erikpep, ke erisua
17 'nö, ke erinö ufen, ke eriteme ke eti ido: man owo Abasi
öfön ama, enyene kpukpru ñkpö emi adade anam kpukpru
nti ñkpö.

4 Mowuk fi kiso Abasi, ye kiso Christ Jesus, emi edi-

kpede ikpe ye medu-uwem ye mekpaña-mkpa, 'nyuñ
2 *ñwuk fi* ke eridi Esie ye ke obio Esie; nte, ōquōrō ikō
*Abasi*; kōbō ndinam ke edikem ini ye ke ini eke mikemke;
sua nō, duari, teme, ke kpukpru anyan ime ye erikpep.
3 Koro ini edidide emi mō midiyōhō eti erikpep; edi ke
ēnyenede edidebe utōñ, mō ēyenim mendikpep ēnō idemmō
4 eke ēkemde ye midiök itōñ mō; ēyenyuñ ētut utōñ ye
5 akpanikō, ēwaha ētiene ñke. Edi afo fara idem ke
kpukpru ñkpō, nyime ntuk-idem, nam utom ōquōrō
6 gospel, nam utom fo ma. Koro ke ētōkhō mi kemi nte
7 uwa ediñwōñkpō, ndien ini unyōñ mi ekem. 'Ma 'ñwana
eti eñwan oro, 'ma ñkure itök oro, 'ma ñkama akpanikō
8 oro: ōtōñōde ke ini emi ēnim anyanya eti ido ēnō mi, eke
Ōbōñ, Edinen Ebierikpe, edinōde mi ke usen oro: inyuñ
inōñō mi ikpōñ, edi eyenō kpukpru mō emi ēmade eridi
Esie.
9 Sīn ifik nditiene mi iwiwa: koro Demas ōkōkpōñde
10 mi, ke ama ererimbot emi odude kemi, ōnyuñ aka
ke Thessalonica; Crescens aka ke Galatia, Titus ke
11 Dalmatia. Luke ikpōñ ikpōñ osuk ye ami. Da Mark di
12 ye afo: koro enye ōfōnde ndinam ñkpō 'nō mi. Edi
13 ñkōdōñ Tychicus aka Ephesus. Kini afo edidide da aqua
ōfōñidem emi ñkōkpōñde ke ufök Carpus ke Troas di,
14 ye me-ñwed, akpan akpan me-ñwed ikpa. Alexander
odom utim akanam mi ekese idiök ñkpö: Ōbōñ eyesio
15 enye usiene nte utom esie edide: kpeme idemfo ye
enye ñko; koro enye ōkōbiōñōde ikö nyin eti eti.
16 Kini ami ñkakañde idem ke akpa, baba owo kiet ikadaha
ye ami, edi kpukpru owo ēkekpōñ mi: yak ēkuda emi
17 ēdori mō. Edi Ōbōñ akada ye ami, ōnyuñ ōsōñō mi idem;
man oto ke ami ēkpetim ēquōrō ikö *Abasi*, kpukpru Me-
Gentile ēkpenyuñ ēkop: ndien ami mbōhō inua lion.
18 Ōbōñ eyenam mi mbōhō kpukpru idiök utom, eyenyuñ
anyaña mi tutu osim obio Esie ke heaven: yak ubōñ
enyene Enye ke nsinsi nsinsi Amen.
19 Kōm Prisca ye Aquila, ye ufök Onesiphorus. Erastus
20 eketie ke Corinth: edi ami ñkōkpōñ Trophimus ke Miletus
21 ye udōñō. Sīn ifik ndibem ini etuep iso ndi. Eubulus
ōkōm fi, ye Pudens, ye Linus, ye Claudia, ye kpukpru
22 nditō-ēte.
Ōbōñ odu ye spirit fo. Mfōn odu ye mbufo.

# ÑWED TITUS

1 Paul, owo Abasi, ye apostle Jesus Christ, nte mbuötidem
ndimek owo Abasi edide, ye ifiök akpanikö eke ekemde
2 ye ido Abasi, ke idori-enyīn nsinsi uwem, eke Abasi, emi
mikemeke ndisu nsu, ekebemde nsinsi ini ise öñwöñö;
3 edi ke ini Esiemö Enye akayarare ikö Esie ke eridöñutom,
eke ëkeyakde ënö mi, nte ekemde ye ewukhö Abasi
4 Andinyaña nyīn; *ñwet* 'nö Titus, ata eyen mi ke ebuana
mbuötidem nyīn: Mfön ye emem ëdu ye afo ëto ke
Abasi Ëte ye Christ Jesus Andinyaña nyīn.
5 Kabaña ñkpö emi ami ñkökpöñ fi ke Crete, man afo
ekpeneñere ñkpö eke ësukhöde, önyuñ onīm nyebiowo
6 ke kpukpru obio, nte ami ñketemede fi; edieke owo
ekededi minyeneke se ëbiatde enye, ebe ñwan kiet, emi
enyenede nditö emi ënīmde ke akpanikö, emi midorike mö
7 erisīn ndutīme, emi minyuñ isīnke item. Koro ada idaha
ufök Abasi mikpenyeneke se ëbiomde enye, nte
akama-ukpökhöre Abasi; idige owo nsöñ-ibuot, idige
owo emi ösöpde ndiyaresīt, idige owo uyom, idige
8 owo mfiomo, idige ama idiök udori; edi ama ndikpeme
isen owo, ama nti ñkpö, owo nsuk-esīt, edinen, edisana,
9 owo ufat; emi omumde ikö akpanikö akama, nte ekemde
ye erikpep *Abasi*, man enye ekpekeme nditeme ke eti
erikpep, 'nyuñ ñkan mö emi ënenide.
10 Koro ediwak owo emi ësīnde item ëdu, metīñ ikpikpu
ikö ye mbon abiaña, akpan akpan mbon mbobi, emi
11 ënyenede ndikubi mö inua; me-owo emi ëbiatde mufök
öfuri öfuri, ke erikpep ñkpö eke mö mikpekpepke,
12 kabaña idiök udori. Owo mö kiet, prophet idemmö
kiet, öködöhö ete, Nditö Crete ëdi mesu-nsu kpukpru ini,
13 midiök unam, midibi eke ëfude ifu. Ikö ntiense emi edi
akpanikö. Kabaña ñkpö emi sua nö mö ökpösöñ, man
14 mö ësöñö ke mbuötidem, ëkukpañ utöñ ënö ñke Me-Jew,
15 ye mitem owo emi ëwöñörede ëkpöñ akpanikö. Kpukpru
ñkpö ësana ënö mö emi ësanade: edi baba ñkpö kiet
isanake inö mö emi ëdekhede ye mö emi minīmke ke
16 akpanikö; edi ekikere ye esīt mö ëdedekhe. Mö ëdöhö
ëte, mimö imöñiök Abasi; edi ëkañ Enye ke utom mö,

emi ĕdide möburöbut owo, ye mbon ntut-utöñ, ye mbukpo
owo kabaña kpukpru nti utom.

2 Edi afo tiñ ikö eke ĕkemde ye eti erikpep : ete, mbiowo
ĕdi mefara-idem, mbon-uteñe, mesuk-esït, mesöñö-idem ke
3 mbuötidem, ke ima, ye ke ime : ete, kpa ntre ñkani iban
ĕkama idem ke uteñe, ĕkudi mbon mbia, ĕkudi ifn mïn, edi
4 ĕdi mekpep nti ñkpö : man mö ĕkpep mkparawa iban ndima
5 mebe mö, ndima nditö mö, ndisuk esït, ndisana, ndidi
menam-utom ke ufök mö, mefön-ido, ke erisuk ibuot 'nö
6 mebe mö, man ĕkusuñi ikö Abasi : nyuñ teme mkparawa
7 kpa ntre ndisuk esït : ke eriyarare idemfo nte uwut-
8 ñkpö nti utom ke kpukpru ñkpö ; ke erikpep fo wut
akpanikö, uteñe, edinen ikö, eke mö mikemeke ndineni ;
man enye emi öbiöñöde enyene but, ke enye minyeneke
9 idiök ñkpö nditïñ mbaña nyïn. Teme ifn ndisuk ibuot
'nö mëte mö, ndinyuñ 'nem mö esït ke kpukpru ñkpö ;
10 ĕkuneni ; ĕkuda ñkpö edem edem, edi ĕyarare kpukpru
eti akpanikö ; man mö ĕkpono erikpep Abasi Andinyaña
11 nyïn ke kpukpru ñkpö. Koro mfön Abasi ama ayarare,
12 ke erida erinyaña ntiene kpukpru owo, eteme nyïn, ete,
ke erikpöñ midiök ido ye mitöñ ererïmbot, nyïn ikpodu
uwem ke nsuk-esït ye edinen ido ye ke ido Abasi ke
13 ererïmbot emi ; ke eriyom ata eti idori-enyïn ye eriyarare
14 aqua Abasi ye Andinyaña nyïn Jesus Christ ; emi ökönöde
Idemesie kibuot nyïn, man Enye akpafak nyïn osio ke
kpukpru muquañkpö, önyuñ anam ndimek owo ĕsana,
emi ĕdinyenede Enye ke Idemesie, emi ĕñopde esït kabaña
nti utom.
15 Tiñ me-ñkpö emi, nyuñ teme, nyuñ sua nö ke öfuri
odudu. Kuyak baba owo kiet esïn fi ke ndek.

3 Ti mö ndisuk ibuot 'nö mendikara, ye me-odudu, ndikop
item, ndibeñe idem 'nö kpukpru nti utom, ĕkutiñ idiök
2 ĕbaña baba owo kiet, ĕkudi mbon utök, edi ĕnam ido suñ,
ĕnyuñ ĕyarare kpukpru suñ suñ ido ye kpukpru owo.
3 Koro nyïn ñko ikedide ndisïme ke ini emi ebede, mbon
nsöñ-ibuot, emi owo ĕbiañade, emi inamde ñkpö inö nsio
nsio idiök itöñ ye inemesït, idu uwem ke udu ye ufup,
4 idot usua, isua kiet eken. Edi kini mfönido Abasi Andi-
nyaña nyïn, ye ima eke Enye amade owo akayararede,
5 idige ke erinam edinen utom emi nyïn ke idemnyïn

ikanamde, edi nte ekemde ye mböm Esie, Enye akanyaña
nyïn, ke eriyet emi otode öbufa emana ye erinam edi
6 öbufa oto ke Edisana Spirit, emi Enye ötökhöde önö
nyïn uwak uwak, oto ke Jesus Christ Andinyaña nyïn;
7 man, kini ënamde ikpe etebe nyïn ke mfön Esie, ëkpenam
nyïn idi media-akpa, nte ekemde ye idori-enyïn nsinsi
8 uwem. Ikö emi edi akpanikö, ndien kabaña ñkpö emi
moyom nte afo ösöñ etïñ, man mö emi ënïmde Abasi
ke akpanikö ëkpeme ndisuk 'nam nti utom. Me-ñkpö
9 emi ëfön ënyuñ ënyene udori: edi kpöñ ndisïme eneni,
10 ye me-ñwed emana, ye utök, ye eñwan abaña ibet; koro
mö midoroke udori, ënyuñ ëdide ikpikpu. Sïn owo emi
onenide akpanikö kini ësuade ënö enye ini kiet ye utïm
11 ikaba; ke erifiök ete, oruk owo emi abiara önyuñ anam
idiöñkpö, esït esie önyuñ obiom enye.
12 Kadañemi ami ndidöñde Artemas me Tychicus etiene
fi, sïn idem nditiene mi ke Nicopolis: koro ami nduakde
13 nditie do ke ini etuep. Wara da Zenas öfiök-ibet ye
Apollos ñko yak ke usuñ mö, man baba ñkpö kiet
okunana mö. Ndien yak *kpukpru* owo nyïn ënyuñ ëkpep
14 ndisuk 'nam nti utom kabaña ñkpö eke ënanade, man mö
ëkunana mfri.
15 Kpukpru *owo* emi ëdude ye ami ëköm fi. Köm mö
emi ëmade nyïn ke mbuötidem. Mfön odu ye kpukpru
mbufo.

---

# ÑWED PHILEMON

1 PAUL, owo-ñkpököbi Christ Jesus, ye Timothy eyen-ëte
nyïn, *ëwet* ënö Philemon edima nyïn ye nsaña-utom
2 nyïn, ye Apphia eyen-ëte nyïn añwan, ye Archippus
nsaña-eköñ nyïn, ye ufök Abasi emi odude ke ufök fo;
3 Mfön ye emem ëdu ye mbufo ëto ke Abasi Ëte nyïn ye Öböñ
Jesus Christ.
4 Mököm Abasi mi kpukpru ini, ke erisiak enyïñ fo ke
5 akam mi, ke ñkopde mbaña ima fo, ye mbuötidem emi
afo enyenede ye Öböñ Jesus, önyuñ enyenede ye kpukpru
6 mbon Abasi; man mfönido mbuötidem fo enyene ukeme,
ke erifiök kpukpru nti ñkpö emi ëdude nyïn ke idem,

7 kabaña Christ. Ima fo akadat ökönyuñ ödöñ mi esït
eti eti, koro mbon Abasi ëmekop inemesït oto fi, eyen-
ëte mi.
8 Mödo okposuk edi nte ami 'nyenede öfuri uko ke Christ
ndiwuk fi se idotde, edi utu ke ndinam oro, kabaña Ima,
9 ami mekpe ubök, emi ndide oruk owo nte Paul, akani owo,
10 ye owo-ñkpököbi Christ Jesus kemi : mekpe fi ubök mbaña
eyen mi, emi ñkobonde ke ñkpököbi mi, kpa Onesimus,
11 emi ke akpa miköfönke ye afo, edi kemi öfön ye afo
12 önyuñ öfön ye ami ñko : mönö enye ke idemesie, emi edide
13 idem esït mi, afiak etiene fi : emi mkpamade ndinïm 'nö
idemmi, man enye akpanam utom önö mi kibuot fo ke
14 ñkpököbi gospel : edi nyomke ndinam baba ñkpö kiet,
ke memñökke ekikere fo ; man mfön-ido fo okudi ke eri-
15 nyïk, edi ke edinyïme esït. Koro ndusuk enye akadianare
ye afo ke ekpri ini, man afo ekpenyene enye ke nsinsi ;
16 idige aba nte ofn, edi akan ofn, nte edima eyen-ëte, akpan
akpan önö mi, edi akan oro adaña didie önö fi, ke öbukidem
17 ye ke Öböñ ñko. Edieke afo abatde mi ndien nte nsaña,
18 da enye kpa nte idemmi. Edi enye ama edue fi ke usuñ
ekededi, me akama fi isön, bat oro nö mi ; ami Paul ñwet
19 ke ubök mi, nyesio : ndöhöke fi, nte afo amakama mi isön
20 ñko, kpa idemfo. Ih, eyen-ëte mi, yak 'nyene idaresït
emi otode fi ke Öböñ : nam mi ñkop inemesït ke Christ.
21 Ke 'nyenede mbuötidem ke nsuk-ibuot fo, mewet 'nö
22 fi, koro mñökde nte, afo eyenam ebe se ndöhöde. Edi
tim itie-ndañ nö mi : koro modori enyïn nte oto ke me-
akam mbufo ëyeyak mi ënö mbufo.
23 Epaphras, nsaña mi ke ñkpököbi ke Christ Jesus,
24 ököm fi ; Mark, Aristarchus, Demas, Luke, nsaña-utom
mi, *ënyuñ ëköm fi.*
25 Mfön Öböñ nyïn Jesus Christ odu ye spirit mbufo.
**Amen.**

---

## ÑWED ME-HEBREW

1 Abasi, ke Enye ama öködöhö ye mëte nyïn ke eset ke
inua me-prophet ke nsio nsio ini ye ke nsio nsio usuñ,
2 ömödöhö ye nyïn ke utït musen emi ke Eyen *Esie*, emi
Enye okonïmde ke andinyene kpukpru ñkpö, emi Enye

3 ökönyuñ adade anam ererimbot; emi, ke edide uyama
uböñ Esie, ye ata mbiët idem Esie, ke önyuñ omumde
kpukpru ñkpö akama ke ikö odudu Esie, kini Enye ama
ekeyet midiöñkpö efep, ökösukhöre etie ke ubök nasia
4 uböñ Abasi ke enyöñ; ke Enye ama akakabare öfön eti
eti akan me-angel, adaña nte Enye ekenyenede enyiñ
5 eke öfönde akan eke mö. Koro ewe me-angel ke Enye
öködöhö ini ekededi, ete,

Afo edi Eyen Mi,
Ami mobon fi mfin emi?

ñko,

Ami nyedi Ête Esie,
Ndien Enye eyedi Eyen Mi?

6 Ndien kini Enye ötöñöde ntak ada Akpan Esie edi ke
ererimbot, Enye ödöhö ete,

Ndien yak kpukpru me-angel Abasi ëtuak ibuot ënö Enye.

7 Ndien kabaña me-angel Enye ödöhö ete,

Emi anamde me-angel Esie ëdi ofim,
*Önyuñ anamde* mesañutom Esie ëdi edeme-ikañ:

8 Edi kabaña Eyen *Enye ödöhö ete.*

Ebekpo Fo, O Abasi, odu ke nsinsi;
Mönyö eti ido önyuñ edi mönyö obio Fo.
9 Afo ama se inende, önyuñ asua se iquañade;
Mödo Abasi, kpa Abasi Fo, ama eyet Fi
Aran idaresit akan me-nsaña Fo.

10 Ñko,

Afo, Öböñ, ke eritöñö okodori isöñ ke itie esie,
Enyöñ önyuñ edi se ubök Fo ënamde:
11 Mö ëyesobo; edi Afo eyebigi:
Kpukpru mö ëyetakha nte öföñidem;
12 Afo eyenyuñ ofut mö nte aqua öföñidem,
Nte edisine-ñkpö, ndien mö ëyekpukhö:
Edi Afo edi kpa suk Enye
Ndien isua Fo idikureke.

13 Edi kabaña ewe me-angel ke Enye öködöhö ini ekededi, ete,

Tie ke ubök nasia Mi,
Tutu nda musua fo 'nim fi ke udorukot?

14 Nte mö kpukpru idige me-spirit emi ënamde utom, emi
ëdöñde ndinam utom mbaña mö eke ëdinyenede erinyaña?

2 MÖDO odot nte nyin itiñde enyin ise me-ñkpö eke

2 ëkekopde, mbak nyïn idifiönöre ikpöñ mö. Koro edieke
ikö eke me-angel ëketïñde ökösöñöde ada, ndien kpukpru
ndudue ye nsöñ-ibuot ëkebödo edinen utïp ke usiene;
3 didie ke nyïn idiböhö, edieke nyïn mikereke erinyaña
eke okponde ntem? eke Öböñ ekebemde iso etïñ, ndien
4 mö eke ëkekopde ëkesöñö ikö oro ënö nyïn; Abasi
ökönyuñ ada ye mö etïñ ikö ntiense, ke midiöñö ye
ñkpö ndyö ñko, ye ke ediwak me-odudu, ye ke menö
Edisana Spirit, nte Enye amade.
5 Koro Enye mikonïmke ererïmbot emi edidide, eke
6 nyïn itïñde ibaña, ke idak me-angel. Edi owo kiet
öködöhö ke ebiët kiet, ete,

Nso ñkpö edi owo, eke Afo etide enye?
Me eyen owo, eke Afo edide edise enye?
7 Afo ama anam enye ekpri esisit akan me-angel;
Afo amada ubön ye ukpono ayara enye ke ibuot,
Ömönyuñ onïm enye ke ëtubom utom ubök Fo:
8 Afo amada kpukpru ñkpö adak enye ke ukot.

Koro emi Enye adade kpukpru ñkpö esïn enye kidak,
Enye ikpöñke baba ñkpö kiet eke misïnke enye kidak.
Edi nyïn ique kemi nte kpukpru ñkpö ësïnede enye kidak
9 kaña. Edi nyïn imokut Enye emi ënamde Enye ekpri
esisit akan me-angel, *kpa* Jesus, emi, oto ke erikut mkpa,
ayarade ubön ye ukpono, man ke mfön Abasi, Enye
10 akpatabi mkpa kibuot kpukpru *owo*. Koro okodotde
Enye, emi kpukpru ñkpö ëdude kabaña Enye, emi kpukpru
ñkpö ënyuñ ëtode ke Enye, ke erida ediwak nditö nduk
ke ubön, ndinam Andinyaña mö öfön ama oto ke ukut.
11 Koro Enye emi anamde *owo* asana, ye mö emi *Enye*
12 anamde mö ësana, kpukpru ëto ke kiet: mödo Enye
inyeneke but ndikot mö nditö-ëte, ete,

Ami nyetaña enyïñ Fo 'nö nditö-ëte mi,
Nyequö itoro Fo kuföt mbon esop.

13 Ñko,

Nyebuötidem ye Enye.

Ñko ñko,

Sese, ami ye nditö emi Abasi ökönöde mi.

14 Sia ndien nditö ëbuanade ke öbukidem ye iyïp, Enye ke
Idemesie ñko abuana ke mö kpa ntre; man ke mkpa Enye
okposobo enye emi ekenyenede odudu mkpa, oro edi
15 Satan; ökpönyuñ anyaña kpukpru mö emi, oto ke ndïk
16 mkpa, ëdide ifn öfuri uwem mö. Koro ke akpanikö

Enye imumke me-angel, edi Enye omum nditö Abraham.
17 Mödo odot nte ënamde Enye ebiët nditö-ëte Esie ke
kpukpru ñkpö, man Enye ekpedi aqua oku mböm ye
akpanikö ke ñkpö eke ënyenede Abasi, ndisio isop mbaña
18 midiöñkpö mbiobio. Koro emi Enye ke Idemesie oko-
kutde ukut kini ëdomode Enye, Enye ekeme ndinyaña
mö emi ëdomode.

3 Mödo, ndisana nditö-ëte, mebuana ikot heaven, ëkere
Apostle ye Aqua Oku emi nyïn inyïmede, *kpa* Jesus;
2 emi ekedide akpanikö önö Enye emi onïmde Enye, nte
3 Moses ökönyuñ edide *akpanikö* ke öfuri ufök Abasi. Koro
ëbatde ëte, Enye odot uböñ akan Moses, adaña nte andiböp
4 ufök enyenede ukpono akan ufök. Koro kpukpru ufök
kiet kiet enyenede andiböp; edi Enye emi öböpde kpukpru
5 ñkpö edi Abasi. Ndien Moses ke akpanikö akanam
akpanikö ke öfuri ufök Abasi nte asañutom, man edi
6 ntiense ñkpö oro ëditïñde ke ukperedem; edi Christ
nte Eyen, emi ënïmde ëte akara ufök Abasi; emi nyïn
idide ufök Esie ke nyïn ima isöñö imum uko nyïn ye
eribure ke idori-enyïn ikama tutu osïm akpatre. Mödo,
7 kpa nte Edisana Spirit ödöhöde ete,
Mfïn emi mbufo ëma ëkop uyo Esie,
8 Ëkusöñ esït mbufo, nte kini mö ëkeyatde Abasi esït,
Nte ke usen idomo ke wilderness,
9 Eke mëte mbufo ëdade ëdomo *Mi* ëse,
Ënyuñ ëkutde utom Mi ke isua aba.
10 Mödo Ami ñkayaresït ye emana emi,
Ñkönyuñ ndöhö nte, Mö ëdue ke esït mö kpukpru ini:
Edi mö iköñökke usuñ Mi;
11 Nte Ami ñköñwöñöde ke iyaresït Mi,
Mö ididukke ke nduök-odudu Mi.
12 Ëkpeme idem, nditö-ëte, mbak idiök esït unana mbuötidem,
emi ökpöñde Abasi emi odude uwem, edidu ke owo mbufo
13 ekededi: edi ëteme kiet eken ke usen ke usen, adaña nte
ëkotde ëte, Mfïn; mbak abiaña idiöñkpö edisöñ owo
14 mbufo ekededi esït: koro nyïn imekabare idi mebuana
ñkpö ke Christ, ke nyïn ima isöñö imum eritöñö mbuöt-
15 idem nyïn ikama tutu osïm akpatre: adañemi ëdöhöde
ëte,
Mfïn emi mbufo ëma ëkop uyo Esie,
Ëkusöñ esït mbufo, nte kini mö ëkeyatde Abasi esit.

16 Koro manie ěkeyat Enye esīt kini ēma ěkekop? Nte
ikedige kpukpru mō emi ěkewōñōde ke Egypt ke ubōk
17 Moses? Ndien Enye akayaresīt ye manie ke isua aba?
Nte ikedige ye mō emi ěnamde idiōñkpō, emi mokpo mō
18 ěduōñōde ke desert? Ndien Enye ōkōñwōñō ōnō manie
ete, mō ididukke ke nduōk-odudu Imō, ke midige mō
19 emi ětutde utōñ? Ndien nyīn ikut ite, mō ikekemeke
ndiduk oto ke unana mbuōtidem.

4 Mōdo ěyak nyīn ifeghe ndīk, mbak, kadañemi uñwōñō
eriduk ke nduōk-odudu Esie osuk ododu, owo mbufo
2 ekededi editie nte atabade enye. Koro ke akpanikō
ěma ěquōrō eti ikō ěnō nyīn, kpa nte ěkenōde mō: edi
erikop ikō ikōfōnke ye mō, koro mō mikadianake ke
3 mbuōtidem ye mō emi ěkopde. Koro nyīn emi inīmde
ke akpanikō iduk ke nduōk-odudu oro; kpa nte Enye
ōkōdōhōde ete,

Nte Ami ñkōñwōñōde ke iyaresīt Mi,
Nte, Mō ididukke ke nduōk-odudu Mi:

4 okposuk edi nte ěnamde me-utom ěma toto ke eritōñō
ererīmbot. Koro Enye ōkōdōhōde ntem ke ebiēt kiet
abaña ōyōhō usen itiaba, ete, Ndien Abasi ōkōduōk odudu
5 ke kpukpru utom Esie ke ōyōhō usen itiaba; ndien ke
*ebiēt* emi ñko,

Mō ididukke ke nduōk-odudu Mi.

6 Mōdo sia anade nte ndusuk owo ědidukde kesīt, ndien
mō, eke ěkebemde iso ěquōrō eti ikō oro ěnō mō, mikedukke
7 oto ke ntut-utōñ, Enye ōtōñō ntak onīm usen kiet, ōdōhō
ke David, ke anyan ini ama ekebe, ete, Mfīn emi, nte
ěkebemde iso ědōhō ěte,

Mfīn emi mbufo ěma ěkop uyo Esie,
Ěkusōñ esīt mbufo.

8 Koro edieke Joshua ōkōnōde mō nduōk-odudu, Enye
9 ikpetīñke aba ibaña usen efen. Mōdo nduōk-odudu
10 sabbath ōsukhō ōnō mbon Abasi. Koro owo eke odukde
ke nduōk-odudu Esie ama etre utom esie kpa nte Abasi
11 *eketrede* Esiemō. Mōdo ěyak nyīn isīn idem ndiduk
ke nduōk-odudu oro, man baba owo kiet ōkuduō ke kpa
12 ido ntut-utōñ oro. Koro ikō Abasi odude uwem, ōnyuñ
anamde ñkpō, ōnyuñ ōsōpde akan ofut iso iba ekededi,
ōnyuñ okīmde tutu abakhare ukpōñ ye spirit, ye ikek
ye ndia ñko, ōnyuñ ōsōp ndikut ekikere ye uduak esīt.

13 Ndien baba ñkpö kiet eke miyarakere ke iso Esie iduhe:
edi kpukpru ñkpö ĕdi iferi ĕnyuñ ĕna iñwañ ke enyin
Enye emi nyin inyenede ndibat ibat 'nö Enye.
14 Mödo ke nyin inyenede ata Aqua Oku, emi ama ekebe
me-heaven, Jesus Eyen Abasi, ĕyak nyin isöñö imum
15 ido Abasi eke nyin inyimede. Koro nyin minyeneke
Aqua Oku emi mikemeke nditua mem-idem nyin mböm;
edi kiet emi ĕkedomode Enye ke kpukpru ñkpö kpa nte
16 nyin, edi Enye iduehe. Mödo ĕyak nyin isaña uko
uko ikpere ebekpo mfön, man nyin ikut mböm, inyuñ
ikut mfön ndiñwam nyin ke ini 'nanenyin.

5 Koro kpukpru aqua oku kiet kiet emi ĕsiode kotu owo
ĕnim enye kabaña owo ke ñkpö Abasi, man enye önö enö
2 önyuñ awa uwa abaña midiöñkpö: emi ekemede ndime
ime suñ-ñ ye me-ököi ye medue ibet, sia enye ke idemesie
3 önyuñ edide owo emi mem-idem akande enye okuk; ndien
oto ke oro enye enyene ndiwa uwa kabaña midiöñkpö,
4 kabaña idemesie nte abañade mbiobio. Ndien baba owo
kiet idaha ukpono emi inö idemesie, iböhöke ini eke Abasi
5 okotde enye, kpa nte okokotde Aaron. Kpa ntre Christ
ñko ikokponoke Idemesie ite, ĕkpenim Imö ke aqua oku,
edi Enye, emi ödöhöde Enye, ete,
Afo edi Eyen Mi,
Mobon fi mfin emi:
6 nte Enye önyuñ ödöhöde ke *ebiet* eñwen ete,
Afo edi oku ke nsinsi
Nte oruk Melchizedek asañade.
7 Emi, ke musen öbukidem Esie, ököböñde akam ökönyuñ
anamde mkpe-ubök ye ökpösöñ mfiori ye möñeyet önö
Enye emi ekemede ndinyaña Enye nsio ke mkpa, ndien
8 kini ĕkopde uyo Esie oto ke uteñe eke Enye eteñede Abasi,
ökönyuñ ekpep nsuk-ibuot oto ke ñkpö ukut eke Enye
9 okutde, okposuk edi nte Enye edide Eyen; ndien kini
ĕnamde Enye öfön ama, Enye akabare edi andinam nsinsi
10 erinyaña önö kpukpru mö emi ĕkopde uyo Esie; emi Abasi
okotde Enye, ete, aqua oku nte oruk Melchizedek asañade.
11 Emi nyin inyenede ediwak ikö nditiñ mbaña Enye,
emi ĕsöñde ndisiak, sia mbufo ĕkabarede ĕdobi utöñ.
12 Koro kini mbufo ĕkpedide mendikpep owo eñwen kabaña
nte ini ebigide, mbufo ĕtöñö ntak ĕyom owo ekpep mbufo
akpa eritöñö ñkpö ikö Abasi; ĕnyuñ ĕkabare ĕdi mö

13 eke ēyomde mõñeba, idige ata udia. Koro kpukpru owo
kiet kiet eke awapde eba edi ököi ke ikö edinen ido;
14 koro enye edide kaña eyen nsek. Edi ata udia ekem
ikpö owo, *kpa* mō oro ētode ke erinam ñkpö ēnam ifiök
mö ekeme ndidiöñö eti ye idiök.

6 Mödo ëyak nyin itre nditiñ mbaña eritöñö ñkpö Christ,
isin ifik ika iso isim mfön-ma; ikutöñö ntak inim isöñ
erikabare esït, mkpöñ utom eke minyeneke uwem, ye eke
2 mbuötidem ye Abasi, eke erikpep mbaña baptism, ye
eridori ubök, ye eriset mekpa-mkpa, ye nsinsi ikpe.
3 Ndien emi ke nyin idinam, ke Abasi ama ayak. Koro
4 ama edi mö oro ēkenyenede uñwana ēkenyuñ ëtabide enö
5 heaven, ënyuñ ēnamde mö ëbuana ke Edisana Spirit, mö
ēnyuñ ëtabide eti ikö Abasi, ye me-odudu ererimbot
6 eke edidide, ndien ëkpöñ *usuñ Abasi*, ikemeke aba ndinam
mö ēkabare esït; sia mö ētöñöde ntak ēköñ Eyen Abasi
ke cross ēnö idemmö, ēnyuñ ësuene Enye añwa añwa.
7 Koro Abasi ödiöñde isöñ emi öñwöñde edim emi edepde
kesīt ediwak ini, önyuñ osioñode iköñ eke öfönde önö
8 mö emi ëfuñde enye kabaña mö: edi enye ama osioño
ñkukïm ye mabara-ekpe, ēsin enye, ënyuñ ēkpere ndisuñi
enye; emi utït esie edide ndiföp ke ikañ.
9 Edi ndima, nyin imonim ñkpö eke ēfönde ēkan oro ke
akpanikö ibaña mbufo, ye ñkpö eke ësañade ye erinyaña,
10 okposuk edi nte nyin idöhöde ntem: koro Abasi miquañake
ndifre utom mbufo ye ima emi mbufo ëyararede ēbaña
enyïñ Esie, emi mbufo ēkenamde ñkpö ënö mbon Abasi,
11 ēnyuñ ēsuk ēnanam. Ndien nyin iyom kpukpru owo
mbufo kiet kiet owut kpa oruk ifik oro man mbufo ēnyene
12 uyöhö idori-enyin tutu osim utït: man mbufo ëkudi mbon
ifu, edi, ēdi mendikpebe mö emi oto ke mbuötidem ye ime
ēkutde muñwöñö.
13 Koro kini Abasi ököñwöñöde önö Abraham, sia Enye
mique andikpon-ñkan nditomo, Enye otomo Idemesie,
14 ete, Ke akpanikö nditreke ndidiöñ fi, ndinyuñ 'nam fi
15 asiakha. Ntem, ke enye ama öködödiöñ eme ime, enye
16 öbö uñwöñö. Koro owo ēkam ētetomo se ikponde
ikan: ndien ke kpukpru ikö mö, uñwöñö edi akpatre
17 ñkpö eke anamde ikö ösöñö ada. Mödo Abasi, ke eriyom
nditim ñwut mö emi ëdide mendinyene uñwöñö, nte
uduak Esie edide ñkpö eke mikemeke ndikpukhöre, esin

18 uñwöñö kuföt: man ke ñkpö iba emi mikemeke
ndikpukhöre, emi Abasi mikemeke ndisu nsu kesīt,
nyīn ikpenyene ata ikö ndöñesīt, emi ifeghede iyom
ebiēt ubōhō ndimum idori-enyīn eke anade nyīn ke iso;
19 emi nyīn inyenede nte uquak-ubom ukpöñ, *idori-enyīn* emi
edide akpanikö önyuñ ösöñöde ada önyuñ ebede oduk
20 ke esīt ikpeghe; emi Jesus nte Ebeiso okodukde kabaña
nyīn, ke Enye ama akabare edi aqua oku ke nsinsi nte
oruk Melchizedek asañade.

7 Koro Melchizedek emi, edidem Salem, oku Ata Edikoñ
Abasi, emi okosobode ye Abraham nte enye afiakde oto
2 ke eriwot ndidem, önyuñ ödiöñde enye, emi Abraham
ökönyuñ abakharede öyöhö ubak duop ke kpukpru ñkpö
*mbume* önö enye (emi ke mbemiso edide, ke erisiak, Edidem
edinen ido, ndien edi Edidem Salem ñko, emi öwöröde
3 ete, Edidem emem; inyeneke ēte, inyeneke eka, inyeneke
ñwed emana, inyuñ inyeneke eritöñö musen me utīt
uwem, edi akabare ebiēt Eyen Abasi), osuk etie oku ke
nsinsi.
4 Ēkere ndien adaña nte owo emi okponde, emi Abraham,
patriarch, ökönöde enye öyöhö ubak duop ke nti ñkpö
5 mbume. Ndien ke akpanikö mö emi ëdide nditö Levi
emi ēnyenede itie oku ēmenyene item, ēte, ēbö mbiobio
öyöhö ubak duop nte ibet asañade, oro edi, ēbö nditö-
ēte mö, okposuk edi nte mö ētode ke isīn Abraham:
6 edi enye, emi mibatke emana esie oto ke mö, ököbö
Abraham öyöhö ubak duop, ökönyuñ ödiöñ enye emi
7 enyenede muñwöñö. Edi owo inenike ite, edi akamba
8 akam ödiöñ ekpri. Ndien mi mowo emi ēnyenede ndikpa
ēbö öyöhö ubak duop; edi do owo kiet, emi ētīñde ikö
9 ntiense ēbaña enye, ēte, enye odu uwem. Ndien owo
ökpödöhö ete, kpa Levi, emi öböde öyöhö ubak duop,
10 ökönö öyöhö ubak duop ke Abraham; koro enye okodude
kaña ke isīn ēte esie, kini Melchizedek osobode ye enye.
11 Ndien edieke mfön-ma okotode ke itie-oku Me-Levite
(koro ēkenöde mbiobio ibet kidak esie), didie ke ēkeyom
ēte, oku eñwen akpadakha da nte oruk Melchizedek
asañade, ēkunyuñ ēbat enye nte oruk Aaron asañade?
12 Koro ke ēkpukhörede itie-oku, ēnyene ndikpukhöre ibet
13 ñko. Koro Enye, emi ēdöhöde me-ñkpö emi ēbaña, otode
ke esien efen, eke baba owo kiet mitoho do inam utom

ke itie-uwa. Koro otīmde ayarare ete, Ōbōñ nyīn oto
ke Judah; esien emi Moses miketīñke baba ikö kiet inō
15 mö ibaña me-oku. *Emi* önyuñ otīm ayarare akan, edieke
oku efen adakhade da ke mbiēt Melchizedek, emi ēnamde
16 *Enye*, idige nte ekemde ye ibet item öbukidem, edi nte
17 ekemde ye odudu nsinsi uwem: koro ētīñde ikö ntiense
ēbaña Enye, ēte,

Afo edi oku ke nsinsi
Nte oruk Melchizedek asañade.

18 Koro eriwukhöre mbemiso ewukhö odu, kabaña nte enye
19 ememde minyuñ idoroke udori (koro ibet mikanamke
baba ñkpö kiet öfön ama), erida idori-enyīn eke öfönde
akan nduk *önyuñ odu*, emi nyīn idade isaña ikpere Abasi.
20 Ndien sia minīmke Enye *nte oku* ke uñwöñö miduhe
21 (koro ke akpanikö ēma ēkenam mö ēdi moku ke uñwöñö
miduhe; edi ēnīm Enye ke uñwöñö, ke uyo Esie emi
ödöhöde abaña Enye, ete,

Jehovah ömöñwöñö idinyuñ ituaha mkpöñök, ete,
Afo edi oku ke nsinsi);

22 adaña ntre ñko ke Jesus akabare edi ubiöñ ediomi eke
23 öfönde akan. Ndien ke akpanikö ēmenam ediwak mö
24 ēdi oku, koro mkpa miyakke mö ēbīgi: edi Enye,
koro Enye ebīgide ke nsinsi, enyene itie-oku eke mi-
25 kpukhökere. Mödo Enye önyuñ ekeme ndinyaña nsīm utīt
mö eke ēsañade ēkpere Abasi oto ke Enye, sia Enye odude
uwem ke nsinsi ndinam mkpe-ubök 'nö mö.
26 Koro oruk aqua oku ntem okodotde nyīn, emi asanade
ama, minyeneke abiaña, midekheke, adianarede ye midiök
owo, emi ēnyuñ ēnamde Enye okoñ akan me-heaven;
27 emi minyeneke ndiwa uwa ke usen ke usen, nte ikpö
oku oro. ke mbemiso mbaña midiöñkpö esiemö, ndien
abaña eke mbiobio: koro Enye akanamde emi ama ini
28 kiet kadañemi Enye akawade Idemesie. Koro ibet onīmde
owo ke ikpö oku emi ēdide mbon mem-idem; edi ikö
uñwöñö, eke etienede ibet ke edem, *onīm* Eyen, emi
ēnamde Enye öfön ama ke nsinsi.

8 Ndien ke me-ñkpö oro nyīn idöhöde emi edi iso ñkpö,
ete: Nyīn imenyene aqua oku, emi ökösukhörede etie
ke ubök nasia ebekpo Andinyene ubōñ ke me-heaven,
2 asañutom edisana ebiēt, ye eke ata ebiēt-iduñ, emi
3 Jehovah okowukde, idige owo. Koro ënïmde kpukpru

ikpō oku ēte, ēwa menō ye muwa: mōdo odot nte *aqua*
4 *oku* emi ñko ekpenyenede se awade. Edieke Enye okpo-
dude ke isöñ, Enye ikpedige oku, ala owo emi ēwade
5 enō nte ibet etemede ēdude; emi ēnamde ñkpō ēnö se
idide mbiēt ye ukpöñ ñkpö heaven, kpa nte ēkesiande
Moses kini enye oyomde ndinam ebiēt-iduñ: koro Enye
ödöhöde ete, Kpeme ndinam kpukpru ñkpö nte ekemde
6 ye mbiēt emi ēwutde fi ke obot. Edi kemi Enye öbō
itie-utom emi öfönde akan, adaña nte Enye edide ada-uföt
ke ediomi emi öfönde akan, emi ēkewukde ke muñwöñö eke
7 ēfönde ēkan. Koro edieke akpa *ediomi* mikpenyeneke
8 ndudue, ikpoyomke itie inö udiana. Koro ke erisua 'nö
mö, Enye ödöhö ete,

Jehovah ödöhö ete, Sese, musen ke ēdi,
Eke Ami ndinamde öbufa ediomi ye ufök Israel ye ufök
Judah;
9 Idibiētke ediomi oro ñkodiomide ye mēte mö
Ke usen oro ñkomumde mö ubök nsioño ke isöñ Egypt;
Koro mō mikakaha iso ke ediomi Mi,
Ndien Ami ñkekereke mö, Jehovah ödöhö.
10 Koro emi edi ediomi eke ndidiomide ye ufök Israel
Ke musen oro ēbede. Jehovah ödöhö;
Nyesin mbet Mi ke esīt mö,
'Nyuñ ñwet mö ke öwöñesīt mö:
Nyenyuñ ndi Abasi mö,
Ndien mö ēyedi iköt Mi:
11 Kiet idinyuñ ikpepke aba mböhiduñ esie,
Ye kiet eyen-ēte esie, ite, Mbufo ēñök Jehovah:
Koro kpukpru mö, ñkpri ye ikpö,
Ēyeñök Mi.
12 Koro ndifende muquañkpö mö,
Ndinyuñ ntihi aba midiöñkpö mö.
13 Emi Enye ödöhöde ete, Öbufa *ediomi*, Enye akanam akpa
edi akani. Edi se akabarede edi akani önyuñ ememde
ekpere ndikure.

9 NDIEN kpa akpa *ediomi* ekenyene ido erinam ñkpō 'nō
2 Abasi, ye edisana ebiēt esie, eke ererimbot emi. Koro
ēkeböpde ataya, akpa *ubak*, ekere Edisana ebiēt, emi
uwuk-utuenikañ, ye okpokoro, ye uyo-iso ēdude kesīt.
3 Ndien ke ebede udiana-akpa ikpeghe, ataya emi ekerede Ata
4 Edisana Ebiet okodu, emi ekenyenede ñkpö-ufōp incense

gold, ye ekebe ediomi emi ēdade gold ēfuk enye ēkan ēkuk,
emi eso gold emi manna esīnede, ye esañ Aaron eke
5 ekesekhede, ye me-itiat ñwed ediomi ēsīnede kesīt; ndien
kenyöñ esie ēdi Cherubim uböñ emi ēfukde itie usio-isop;
emi nyīn mikemeke nditīñ mbaña mō kiet kiet kemi.
6 Ndien ke ēma ēketīm kpukpru ñkpō emi ntem, me-oku
7 ēduk ke akpa ataya kpukpru ini, ēnam utom; edi aqua
oku ikpöñ oduk ke udiana-akpa, ini kiet ke isua, idukke
ke iyīp miduhe, eke enye awade kabaña idemesie ye
8 ndudue mbiobio: ntem ke Edisana Spirit owut ete, ika-
iñwañakere usuñ ata edisana ebiēt kaña, adaña ini nte
9 akpa ataya osuk adada kaña; emi edide ñke emi ekemde
ini emi; ete, nte ñke asañade, ēwa enō ye uwa emi
mikemeke ndinam atuak ibuot öfön ama ke esīt, ke
10 ēdide (ye udia ye eriñwöñ-ñkpö ye nsio nsio uyere-möñ)
kpa erinam ñkpö öbukidem emi ēnöde ndinam tutu osīm
ini eridiöñ ñkpö.
11 Edi ke Christ ama ekedi nte aqua oku ntí ñkpö emi
ēdidide, asaña ebe ataya eke okponde akan önyuñ öfönde
akan, emi minamke ke ubök, oro öwörö ete, idige eke
12 ererīmbot emi, inyuñ itoho ke iyīp ebot ye nditö-enañ,
edi oto ke iyīp Esiemö, Enye oduk kpa ini kiet ke ata
13 edisana ebiēt, ke ama ököbö nsinsi ufak. Koro edieke
iyīp me-ebot ye nyara enañ, ye ntöñ abak enañ, eke ēdade
14 ēsime mö eke ēdekhede, anamde öbukidem asana: ñwañwa
ediso iyīp Christ, emi oto ke nsinsi Spirit akawade Idemesie
önö Abasi, ke minyeneke ndudue, eyesio esīt mbufo ke utom
mkpa efep, anam mö ēsana, man mbufo ēnam utom ēnö
15 Abasi emi odude uwem? Ndien oto ke ñkpö emi Enye
edi ada-ufōt öbufa ediomi, man mō emi ēkekotde ēkpebö
uñwöñö nsinsi inyene, sia mkpa kiet ama okodu ndisio
16 isop ndudue eke ēdude kidak akpa ediomi. Koro ke ebiēt
eke ediomi odude mkpa andinam ediomi oro enyene
17 ndidu. Koro ediomi ösöñöde ada kini mkpa odude:
nte enye ama ösöñö ada adañemi andinam enye odude
18 uwem? Mödo ikanamke kpa akpa *ediomi* ösöñö ada ke
19 iyīp miduhe. Koro adañemi Moses eketīñde kpukpru ikö
mewukhö önö kpukpru mbiobio nte ekemde ye ibet, enye
ada iyīp nditö-enañ ye eke ebot, ökörö ye möñ ye ididuot
idet eröñ ye hyssop, osīme idem ñwed, ye kpukpru
20 mbiobio ñko, ete, Emi edi iyīp ediomi emi Abasi owukde
21 abaña mbufo. Ñko ñko enye ada iyīp osīme ataya ye

kpukpru mkpöduökhö eke ëdade ënam utom kpa suk ntre.
22 Ndien nte ekemde ye ibet, ayak esisit ñkpödöhö nte, ëda
iyïp ënam kpukpru ñkpö ësana, ndien eriduök iyïp miduhe,
eridahado iduhe.
23 Mödo ëkenyene ndida ñkpö emi 'nam mbiët ñkpö ke
me-heaven ësana; edi idem ñkpö heaven ke muwa eke
24 ëfönde ëkan memö emi. Koro Christ mikodukke ke
edisana ebiët eke ubök ënamde, emi ebiëtde ata idem
ñkpö; edi *Enye oduk* ke idem heaven, ndibiöñöre kiso
25 Abasi kemi kibuot nyïn: inyuñ idige nte Enye akpawade
Idemesie ediwak ini; nte aqua oku odukde ke edisana
26 ebiët ke isua ke isua ye iyïp eke midige esiemö; midige
ntre Enye ekpenyene ndikpa ediwak ini toto ke eritöñö
ererïmbot: edi kemi ini kiet ke utït me-eyo ke ëyarare
27 Enye ndisio midiöñkpö mfep ke eriwa Idemesie. Ndien
ntemi ënïmde ënö owo ndikpa ini kiet, ndien ke emi ebede
28 ikpe edi; kpa ntre Christ ñko, ke ëma ëkewa Enye ndibiom
midiöñkpö ediwak owo, eyetöñö ntak öbiöñöre, adianare
ye midiöñkpö, önö mö emi ëbetde Enye, man anyaña mö.

10 Koro nte ibet enyenede ukpöñ nti ñkpö eke ëdidide,
idige idem mbiët ñkpö oro, mö ikemeke ndida idem
muwa oro ke isua ke isua, eke mö ëwade kpukpru ini,
2 'nam mö emi ësañade ëkpere ëfön ëma. Midige ntre, nte
ikpetreke ndiwa mö, oto koro midiöñkpö mendituak
ibuot, ke ënamde mö ësana ini kiet, mikpobiomke mö
3 aba? Edi ëda *muwa* oro ënam owo ëti midiöñkpö ke
4 isua ke isua. Koro iyïp nyara enañ ye ebot mikemeke
5 ndisio midiöñkpö mfep. Mödo kini Enye odukde ke
ererïmbot, Enye ödöhö ete,

Afo uyomke uwa ye enö,
Edi afo okobot ikpöhidem önö Mi;
6 Muwa eke ëföpde mfuri ye muwa idiöñkpö inemke Fi
esït:
7 Ndien Ami ndöhö nte, Sese, Ami medi
(Ëwet ke ikpa-ñwed ëbaña Mi)
Ndinam se Afo amade, O Abasi.

8 Ke eridöhö ntem ete, Afo uyomke uwa ye enö ye uwa
eke ëföpde mfuri ye uwa idiöñkpö, unyuñ unemke esït
9 ke mö (emi ëwade nte ibet etemede), ndien Enye ömödöhö
ete, Sese, medi ndinam se Afo amade. Enye osio akpa
10 efep, man anam udiana ösöñö ada. Ndien oto ke se Enye

amade ēnam nyīn isana oto ke eriwa ikpöhidem Jesus
11 Christ kpa ini kiet. Ndien ke akpanikö kpukpru oku
kiet kiet adada ke usen ke usen anam utom önyuñ awa
edem uwa kiet ediwak ini, eke mikemeke ndisio midiöñkpö
12 mfep: edi Enye, ke ama akawa uwa kiet abaña midiöñ-
kpö ke nsinsi, ökösukhöre etie ke ubök nasia Abasi;
13 odori enyīn ötöñöde ke ini oro tutu ēnīm musua Esie ke
14 udori-ukot Esie. Koro ke uwa kiet Enye akanam mō
15 emi ēkenamde ēsana ēfōn ēma ke nsinsi. Ndien Edisana
Spirit ñko etīñ ikö ntiense önö nyīn: koro ke Enye ama
öködöhö ete,
16 Emi edi ediomi eke ndidiomide ye mö
Ke musen oro ēma ēbe, Jehovah ödöhö;
Nyeda mbet Mi nsīn ke öwöñesīt mö,
'Nyuñ ñwet mō ke esīt mö ñko;
*Enye önyuñ ödöhö ete,*
17 Ndinyuñ ntihi aba midiöñkpö mö ye muquañkpō mō.
18 Ndien ke ebiēt eke erifen memō emi odude, uwa idiöñkpö
iduhe aba.
19 Mōdo, nditö-ēte, sia nyīn inyenede uko ndisaña nduk
20 ke edisana ebiēt ke iyīp Jesus, ke usuñ eke Enye akasiakde
ōnö nyīn, öbufa ye odu-uwem usuñ, emi ebede ikpeghe,
21 oro edi, öbukidem Esie; ndien *ke inyenede* aqua oku emi
22 akarade ufök Abasi; ëyak nyīn isaña ikpere ke esīt
akpanikō ke uyōhö mbuōtidem, ke ēma ēsīme esīt, ēsīn
okubiom nyīn, ke ēma ēnyuñ ēyet ikpöhidem nyīn
23 asana ke edisana möñ: ēyak nyīn isöñö imum idori-
24 enyīn nyīn man okufom; koro Enye emiököñwöñöde
edide akpanikö: ēyak nyīn inyuñ ikere kiet eken ndidemere
25 ima ye uti utom; ikunyuñ itre ndibono ötö kiet, nte ido
ndusuk owo edide, edi iteme *kiet eken*; inyuñ idödiöñ
inam ntre ika iso, nte mbufo ēkutde ēte usen oro ke
ekpere.
26 Koro nyīn ima ikokoi inam idiöñkpö ke ima iköbö
27 ifiök akpanikö, uwa usio-isop iduhe aba, edi ndīk ndīk
idori-enyīn ikpe ye ökpösöñ ikañ eke editade musua.
28 Owo eke esīnde ibet Moses akpa ke uyo ntiense iba me ita,
ique mböm: mbufo ēkere ēte, ufen edikpon didie akan
29 oro. eke ödibierede ēte enye odot, emi ekedīgide Eyen
Abasi ke ukot, ökönyuñ abatde iyīp ediomi, emi akanamde
enye asana, ke obukpo ñkpö, önyuñ esuenede Spirit mfön?
30 Koro nyim imöfiök Enye emi ödöhode ete, Usiene edi Okīm

Ami nyeslo usiene. Ñko ñko, Jehovah eyekpe ikpe ikōt
31 Esie. Edi ata ñkpö ndik ndiduö ke ubök Abasi emi
odude uwem.
32 Edi ēti musen eke ēbemde iso, emi mbufo, ke ēma
33 ēkebö uñwana, ēyöde aqua eñwan ukut; ke usuñ kiet,
nte ēnīmde mbufo ke ñkpö ndise oto ke isuñi ye ke ukut
nde; ye ke usuñ eken, nte mbufo ēbuanade ye memö
34 emi ēnamde mö ntem. Koro mbufo ēketuade mö emi
ēdude ke ñkpököbi mböm, ēnyuñ ēdatde esīt kini ēbumede
inyene mbufo, ke ēfiökde ēte, mbufo ke idemmbufo ēme-
35 nyene inyene eke öfönde akan önyuñ ebīgide. Ekuduök
ndien uko mbufo, emi enyenede aqua utīp ke usiene.
36 Koro mbufo ēkpemede ime, man, ke mbufo ēnamde se
Abasi amade, mbufo ēkpebö uñwöñö.
37 Koro osukde ekpri ini,
Enye emi edide eyedi, idinyuñ inamke ubīgi.
38 Edi edinen owo Mi eyedu uwem ke mbuötidem:
Edi enye ama afiak edem, ukpöñ Mi idinemke esīt ye
enye.
39 Edi nyīn idige eke mö emi ēfiakde edem ēka nsobo;
edi idi eke mö emi ēbuötde idem ēsīm erinyaña ukpöñ.

11 MBUÖTIDEM edi eritīm mfiök ete, se ēdoride enyīn
kesīt ēdu, erida ñkpö mfiök nte se enyīn mique ēdu.
2 Koro ke enye nyebiowo ēkewörö etop. Ke mbuöt-
3 idem nyīn ifiök ite, ēkebot ererīmbot ke uyo Abasi, ke
4 ntre ikanamke se enyīn okutde oto ke se ayararede. Ke
mbuötidem Abel akawa uwa önö Abasi eke öfönde akan
eke Cain, oto ke emi ēkedöhö ēbaña enye ēte, enye enen,
Abasi ekedi ntiense abaña enö esie: ndien oto ke enye,
5 ke enye ama akakpa osuk etetīñ ikö. Ke mbuötidem
ēkemen Enoch ēnyöñ man enye okutabi mkpa; ndien
owo ique enye, koro Abasi ekemende enye önyöñ: koro
ke mika-imenke enye inyöñ kaña, ētetīñ ēbaña enye ēte,
6 enye enem Abasi esīt: ndien mbuötidem miduhe, ikemeke
ndinem enye esīt: koro owo eke etienede Abasi enyenede
ndinīm ke akpanikö ete, Enye odu, önyuñ edi andinö
7 mö emi ēyomde Enye utīp. Ke mbuötidem Noah, ke
Abasi ama akasian enye abaña ñkpö eke mika-ique kaña,
oto ke uteñe Abasi, ököñ ubom ndinyaña ufök esie; oto
emi enye anam ikpe obiom ererīmbot, önyuñ akabare edi
8 andinyene edinen ido eke asañade ke mbuötidem. Ke

mbuötldem Abraham, kini ëkekotde enye, okop uyo,
öwörö aka ke ebiët eke enye edinyenede ke udeme; ndien
9 enye öwörö, ifiökke ebiët éke enye akade. Ke mbuöt-
ldem enye akabare edi andidañ ke isöñ eke ëñwöñöde,
nte ke esen idut, oduñ ke me-ataya ye Isaac ye Jacob,
10 emi ëdide mendinyene uñwöñö kiet ye enye: koro enye
odoride enyïn ke obio eke enyenede isöñ, emi andiböp
11 enye ye andinam enye edide Abasi. Ke mbuötidem kpa
Sarah ke idemesie ököbö odudu ndiman eyen, kadañemi
enye ekebede ini, koro enye akabatde andiñwöñö uñ-
12 wöñö ke akpanikö: mödo oto ke owo kiet, ye enye nte
akpa mkpa, owo ëkedakha adaña nte ntantafiöñ enyöñ
ke uwak, ye nte ntan eke anade ke mben inyañ, inyeneke
lbat.
13 Kpukpru owo emi ëkekpaña ke mbuötidem, kini min-
yeneke muñwöñö, edi mö ëkekut mö, ëkenyuñ ëdara ndikut
mö nsan nsan, ndien mö ëkenyïme ëte, mimö idi isen
14 owo ye mbon isañ ke ererïmbot. Koro mö emi ëtïñde
oruk ikö ntem ëtïm ëwut ëte, mimö iyom obio inö idem-
15 mimö. Ndien ke akpanikö edieke mö ëkpekerede obio
16 eke mö ëkekpöñde, mö ëkpekut usuñ ndifiak ñka do. Edi
kemi mö ëyeyom obio eke öfönde akan, oro edi, eke
heaven: mödo Abasi inyeneke but ye mö ndikere Abasi
mö; koro Enye ödiöñde obio önö mö.
17 Ke mbuötidem Abraham, kini ëdomode enye, akawa
Isaac: ih, enye emi enyenede uñwöñö ke inemesït akawa
18 edibon eyen esie kierakiet; emi ëkedöhöde enye, ëte,
19 Ëdikot ubon fo ke Isaac: ke abatde ete, Abasi emekeme
ndinam owo eset ke idem mkpa; oto ke mkpa oro enye
20 önyuñ ötöñö ntak öbö enye ke ñke. Ke mbuötidem Isaac
öködiöñ Jacob ye Esau, kpa kabaña ñkpö eke ëdidide.
21 Ke mbuötidem Jacob, kini enye oyomde ndikpa, öködiöñ
nditö Joseph kiet kiet, önyuñ atuak ibuot, ebere ke ibuot
22 esañ esie. Ke mbuötidem Joseph, kini oyomde ndikpa,
eketïñ abaña uwörö iduñ nditö Israel; önyuñ önö item
23 kabaña mökpö esie. Ke mbuötidem ëte ye eka Moses
ëkedïp enye ke öfiöñ ita, kini enye amanade, koro mö
ëkutde ëte, enye edi ediye *eyen*; mö inyuñ ifegheke
24 ewukhö edidem. Ke mbuötidem Moses, ke enye ama
25 okokpon, ekesïn ndikere eyen adiaha Pharaoh; emek
ndikut ukut ye ikö̈t Abasi akan ndidu ke inemesït
26 idiöñkpö ke ini esisit; abat esuene Christ ke aqua inyene

akan ñkpö uto Egypt : koro enye okodoride enyīn ke utīp.
27 Ke mbuötidem enye ökökpöñ Egypt, ifegheke iyaresīt
edidem : koro enye ösöñöde ada, nte okutde Enye emi
28 enyīn mique. Ke mbuötidem enye okonīm passover ye
29 erisīme iyīp, man andisobo ikpan okutuk mö. Ke mbuöt-
idem mö ēkesaña ke Ididuot Inyañ ëbe nte ke edisat isöñ :
30 emi mbon Egypt ēdomode ndinam, ēkpaña ke möñ. Ke
mbuötidem ibibene Jericho ēkeduoñö, ke ēma ēkekanare
31 mö ēkuk ke usen itiaba. Ke mbuötidem Rahab akpara
ikakpaha ye mö oro ēketutde utöñ, ke enye ama akada
32 mbon-uyep ke ifure. Ndien nso ke ndidöhö ñkan oro ?
koro ini midikemke mi nditīñ mbaña Gideon, ye Barak,
ye Samson, ye Jephthah, ye David, ye Samuel, ye me-
33 prophet : emi oto ke mbuötidem ēnamde midut ēsuk
idem, ēnamde eti ido, ēböde muñwöñö, ēkubide me-lion
34 inua, ēnīmede odudu ikañ, ēböhöde iso ofut, ētode ke
mem-idem ēkabare ēdi mkpösöñ, ēdödiöñ ēsöñö ke eköñ,
35 ēnam mbon-eköñ midut ēfeñe. Iban ēbö mekpa-mkpa
mö ke eriset ke mkpa : mowo efen ēkut ndutukhö,
inyīmeke ndibö erinyaña : man mö ēkpenyene eriset ke
36 mkpa emi öfönde akan : mowo efen ēnyuñ ēkut nsakhi
37 ye erimia, ih, ñkpököbi ye ufök-ñkpököbi ñko : ēketöñö
mö ke itiat, ēkeyök mö mbak iba, ēkedomo mö, ēkewot
mö ke ofut : mö ēkesīne ikpa eröñ ye ikpa ebot ēsaña
38 ēdiyo ; ēnana ñkpö, ēkut ukut, ētuk mö (emi ererīmbot
midotke mö), ēdiyo ke desert ye ke ikpö obot ye ke maba,
39 ye ke ndudu isöñ. Ndien kpukpru memö emi, ke ēma
ēketīñ ikö ntiense ēbaña mö oto ke mbuötidem mö, ique
40 uñwöñö, koro Abasi onīmde ñkpö emi öfönde akan önö
nyīn, man ēkunam mö ēfön ēma ke nyīn miduhe.

12 Mödo, sia otu mentiense emi okponde ntem akande
nyīn okuk, ēyak nyīn ñko isio kpukpru ñkpö eke ēdobide
iduök, ye idiöñkpö emi eyirede nyīn akan, ēyak nyīn
inyuñ ifeghe mbuba emi ēnīmde nyīn ke iso, ikukpa mba,
2 ke eriwuk enyīn nse Jesus, anditöñö ye andinam mbuöt-
idem nyīn 'ma, emi kabaña idaresīt emi ēnīmde Enye ke
iso onyīmede cross, esīnde but ke ndek, önyuñ ösukhörede
3 etie ke ubök nasia ebekpo Abasi. Ētīm ēkere Enye ndien
emi öyöde oruk mfaña emi menam-idiöñkpö ēkefañade
ēbiat idemmö, man mbufo ēkukpa mba, ēkunyuñ ēduö
4 esīt. Mbufo ika-ibiöñöke kaña midiöñkpo tutu ëdñök

5 lyïp ke eriñwana ye idiöñkpö : mbufo ēmenyuñ ēfre Item,
emi etemede mbufo nte nditö, ete,
Eyen Mi, kuse ntunö Abasi ke ekpri ñkpö,
Kunyuñ uduö esīt kini Enye asuade önö fi ;
6 Koro Ōböñ ötunöde kpukpru owo eke Enye amade,
Ōnyuñ amiade kpukpru eyen emi Enye onyīmede.
7 Edi kabaña ntunö ke mbufo ēme ime ; Abasi anam ye
mbufo nte nditö ; koro ewe eyen odu eke ēte misi-
8 tunöke ? Edi mbufo mique ntunö, emi kpukpru ēbuanade
kesīt, ndien mbufo ēdi nditö akpara, idige *ata* nditö.
9 Ñko ñko, nyīn ikenyene mēte öbukidem nditunö nyīn.
ndien nyīn iketeñe mö : nte nyīn idisukke idem ikan
10 inö Ēte me-spirit, inyuñ idu uwem ? Koro ke akpanikö
mö ēketunö *nyīn* ke usen eke miwakke nte mö ēsede ēte
öfön ; edi Enye kabaña ufön *nyīn*, man ibuana ke
11 edisana ido Esie. Baba ntunö itiehe nte ñkpö inemesīt
kemi, edi nte ñkpö mfukhö : edi ama ekem enye oñwom
mfri emem önö mö emi ēketunöde, *kpa mfri* edinen ido.
12 Mödo ēmenere ubök emi ēduöñöde, ye edöñ emi ēkpañade ;
13 ēnyuñ ēnam edinen usuñ ēnö ikpat mbufo, man ēkunam
se edide mbuñö awakha ökpöñ usuñ, edi ēkam ēkök enye
ösöñö.
14 Ēyom emem ye kpukpru owo, ye edisana esīt, emi
15 enye miduhe, baba owo kiet idique Ōböñ : ētīm
ēkpeme mbak owo ekededi editaba mfön Abasi ; mbak
ndot ndot öruñ ekededi editībe anam mbufo afanikōñ,
16 ndien oto oro ēnam ediwak owo ēdekhe ; mbak owo use
ekededi, me obukpo owo, nte Esau, emi akanyamde itie-
17 akpan esie ke ekpri udia, edidu. Koro mbufo ēmefiök
ēte, kini enye okoyomde ke ukperedem ndinyene eridiöñ
oro, ēsīn enye (koro enye mikeque itie eritua mkpöfiök),
okposuk edi nte enye ekesīnde ifik oyom ke möñeyet.
18 Koro mbufo midige ke *obot* eke owo otukde ke ubök,
emi önyuñ asakde ikañ, ye se ibirede, ye ekīm, ye oyobio,
19 ye uyo ukorowo, ye uyo ikö ; emi mö eke ēkopde ēbeñede
20 ēte, ēkutiñ aba ikö ēnö mimö : koro mö mikemeke ndiyö
se ēwukde mö, ēte, Ekpedi kpa unam otuk obot, ēyetöñö
21 enye ke itiat ; ndien ndise oro ekenyene ndīk, adaña nte
Moses ōdöhōde ete, Ndīk ye nyek-idem anam mi eti eti :
22 edi mbufo ēmedi ke obot Zion, ye obio Abasi emi odude
uwem, Jerusalem eke odude ke enyöñ, ye motu angel
23 emi ēkande ibat, ye aqua esop ye ufök Abasi mebem iso

'mana emi ēwetde enyīñ mö ke heaven, ye Abasi Ebierikpe
kpukpru owo, ye me-spirit ndinen owo emi ēnamde mö
24 ēfön ēma, ye Jesus ada-ufōt öbufa ediomi, ye iyīp emi
ēsimede emi etīñde se ifönde ikan eke Abel. Ēkpeme
25 mbak mbufo ēdisin Enye emi etīñde. Koro edieke mö,
emi ēkesīnde enye emi etemede mö ke isöñ, miköböhöke,
ñwañwa ediso nyīn, emi iwōñörede ikpöñ Enye emi
26 *etemede* nyīn oto ke heaven, *idiböhöke*: emi uyo Esie
enyeñede isöñ ke ini oro: edi kemi Enye ököñwöñö ete,
Osuk kaña ini kiet, ndien Ami nyenyeñe, idige isöñ ikpöñ,
27 edi enyöñ ñko. Ndien *ikö* emi, Osuk kaña ini kiet, öwörö
erimen me-ñkpö eke ēnyeñede mfep, nte ñkpö eke ēkenam-
28 de, man ñkpö oro minyeñeke ēkpebīgi. Mödo emi nyīn
iböde obio eke mikemeke ndinyeñe, ēyak nyīn inyene
mfön, emi idade inam utom emi enemde Abasi esīt ke
uteñe ye ndīk: koro Abasi nyīn edide ikañ eke atade.

13 Ēyak ima nditö-ēte osuk odu. Ēkufre ndikama isen
2 owo: koro ntem ke ndusuk owo ēkekama angel ke mö
3 mifiökke. Ēti mö emi ēdude ke ñkpököbi, nte ñkpö emi
ēköbide mbufo ye mö; ye mö emi ēnamde mō idiöñkpö, nte
4 ñkpö emi mbufo ēnyuñ ēdude ke ikpöhidem. Ēyak ēkpono
ndö kotu kpukpru owo, ēyak mkpana ökunyuñ edekhe:
5 koro Abasi eyekpe ikpe ye mbon-use ye mesīn-efībe.
Ēsioño idem ēfep ke ima okuk; ēnemesīt ke ñkpö eke
mbufo ēnyenede: koro Enye ke Idemesie öködöhö ete,
Ami ndiyakke fi nduök, ndinyuñ ñkpöñke fi ke usuñ
6 ekededi. Ntre ke nyīn idöhö uko uko ite,
Jehovah edi andiñwam mi; ndifegheke ndīk:
Owo edinam mi nso?
7 Ēti mö emi ēkekarade mbufo, emi ēketīñde ikō Abasi
ēnö mbufo; ndien ke erikere utīt uwem mö, ēkpebe mbuöt-
8 idem mö. Jesus Christ edi ubök kiet mkpöñ ye mfīn,
9 ye ke nsinsi. Ēkuyak nsio nsio ye mbufa erikpep ēmen
mbufo ēfep: koro edide eti ñkpö nte esīt enyenede iwuk
ke mfön *Abasi*; idige ke *nsio nsio* udia, emi miköfönke
10 ye mö emi ēsañade kesīt. Nyīn imenyene itie-uwa, eke
minenke mö emi ēnamde utom ataya ndidia ñkpō kesīt.
11 Koro ēföpde mokpo munam oro aqua oku adade iyīp mö
oduk ke edisana ebiēt kabaña midiöñkpö ke ikañ ke edem
12 'na. Mödo Jesus ñko, man Enye anam mbiobio ēsana
13 ke iyīp Esiemö, akakpa ke edem usuñ obio. Mödo ēyak

nyîn iwõñõ itiene Enye ke edem 'na, îbiom esuene Esie.
14 Koro nyîn minyeneke mi obio eke ebîgide, edi nyîn îyom
15 *obio* emi edidide. Èyak nyîn ndien îwa uwa îtoro înõ
Abasi ke enyĩñ Esie kpukpru ini, oro edi, mfri mkpök-
16 înua eke ẽnyîmede enyĩñ Esie. Edi ẽkufre ndinam eti
ñkpö 'nyuñ 'nö owo ñkpö : koro oruk uwa emi enemde
17 Abasi esît. Èkop uyo mö emi ẽkarade mbufo, ẽnyuñ
ẽsuk idem ënö mö ; koro mö ẽkpemede ukpöñ mbufo,
nte mö emi ẽdibatde ibat, man mö ẽnam emi ke idaresît,
okudi ke mfukhö : koro emi mikpöfönke ye mbufo.
18 Èböñ akam ẽbaña nyîn : koro nyîn imonîm ke akpanikö
ite, nyîn îmenyene esît eke mitökhöke ye nyîn, îyoyom
19 ndidu uwem akpanikö ke kpukpru ñkpö. Ndien ami
nyire mbufo ñkan ndinam ñkpö emi, man ẽwara ẽyak
mi ẽnö mbufo.
20 Ndien Abasi emem, emi akanamde akamba Ekpemeröñ
eset ke mkpa ke iyîp nsinsi ediomi, kpa Öböñ nyîn Jesus,
21 anam mbufo ẽfön ẽma ke kpukpru nti ñkpö, ndinam se
Enye amade, ke erinam kesît nyîn se enende Enye ke
enyîn, oto ke Jesus Christ ; yak uböñ enyene Enye ke
nsinsi nsinsi. Amen.
22 Edi meyire mbufo, nditö-ẽte, nte, ẽyö ikö item : koro
23 mewet ke ibibio ikö 'nö mbufo. Èfiök ëte, ẽsana
eyen-ẽte nyîn Timothy ëyak ; ke enye awarade ndidi,
ami nyekut mbufo ye enye.
24 Èköm kpukpru mö emi ëkarade mbufo, ye kpukpru
mbon Abasi. Mbon Italy ëköm mbufo.
25 Mfön odu ye kpukpru mbufo. Amen.

---

## ÑWED JAMES

1 JAMES, owo Abasi ye Öböñ Jesus Christ, *ewet* õnõ
esien duopeba emi ẽsuanade, ököm mö.
2 Nditö-ẽte mi, kini ëdomode mbufo ke ediwak idomo,
3 ẽbat ëte, edi ata ñkpõ idaresît ; ke ëfiökde ëte, eridomo
4 mbuötidem mbufo anam ime odu. Ndien yak ime anam
utom *esie* ama, man mbufo ẽfön ẽma ẽnyuñ ẽyöhö, ẽkunana
baba ñkpõ kiet.

5 Edi owo mbufo ekededi ama anana ifiök, yak enye
ebeñe Abasi, emi önöde kpukpru owo ke ntarubök minyuñ
6 isuaha inö; ndien ëyenö enye. Edi yak enye ebeñe
ke mbuötidem, okuyïk: koro enye emi eyïkde ebiëtde
7 mbufut inyañ, eke ofim eberide önyuñ otopde. Kuyak
8 owo oro ese ete, iyebö Öböñ ñkpö ekededi; owo esït
iba, anana iwuk ke kpukpru usuñ esie.
9 Edi yak eyen-ëte emi ekpride obure mbure ke akamba
10 itie esie: ndien owo inyene ke itie erisukhöre esie: koro
11 enye edidakhade nte mfri mbiët. Koro utïn asiakhade
ye edifiop ofim, önyuñ anam mbiët eyemere; ndien
mfri esie ëduöñö, uyai mbiët esie önyuñ osobo: kpa ntre
ñko ke owo inyene ediyemere ke usuñ esie.
12 Öföfön önö owo emi ösöñöde ada ke idomo: koro kini
enye akande idomo ama, enye eyebö anyanya uwem,
13 emi *Öböñ* ököñwöñöde önö mö emi ëmade Enye. Yak
baba owo kiet ökudöhö, kini ëdomode enye, ete, Abasi
odomo mi: koro mikemeke ndida idiöñkpö ndomo Abasi,
14 Enye ke Idemesie inyuñ idomoke owo: edi ëdomo owo
kiet kiet, kini idiök itöñ odudide enye efep, önyuñ atapde
15 enye. Ndien idiök itöñ oro, ke enye ama oyomo, aman
idiöñkpö: ndien idiöñkpö oro, ke enye ama okpon, aman
16 mkpa. Ëkuyak ëbiaña mbufo, ndima nditö-ëte mi.
17 Kpukpru eti enö ye kpukpru ñkpö mfön eke öfönde
ama ëto ke enyöñ, ësukhöre ëto ke Ëte muñwana emi
mikemeke ndikpukhöre, me ndinyene mfut eke otode
18 ke erikpukhöre itie. Ke ima esït Esie Enye akaman
nyïn oto ke ikö akpanikö, man nyïn ikpetie nte akpa
mfri mö emi Enye obotde.
19 Mbufo ëmefiök *emi*, ndima nditö-ëte mi. Edi yak
kpukpru owo kiet kiet ösöp ndikop, okusöp nditïñ ikö,
20 okusöp ndiyaresït: koro iyaresït owo minamke edinen
21 ido Abasi odu. Mödo ëduök kpukpru ndek ye uyöhö
idiöñkpö, ënyuñ ëkop ikö emi ëtöde kesït mbufo ke suñ
22 suñ ido, emi ekemede ndinyaña ukpöñ mbufo. Edi yak
mbufo ëdi menam-ikö, ëkudi mekop-ikö ikpöñ ikpöñ,
23 emi ëbiañade idemmbufo. Koro owo ekededi ama edi
okop-ikö, midige anam-ikö, enye ebiët owo emi esede
24 iso esie ke ukut-iso: koro enye esede idemesie, önyuñ
adakhade, ndien idaha oro efre oruk owo eke enye edide.
25 Edi enye emi esede ibet eke öfönde ama, eke anamde owo
edi eyen-isöñ, önyuñ ödödiöñ *anam ntre* aka iso, idige

okop-ikö emi efrede, edi anam-ikö emi anamde utom,
26 ëyediöñ owo emi ke utom esie. Owo ekededi ama ese
idemesie ke anam-ido Abasi, kini enye mimumke edeme
esie ikama, edi abiañade esït esiemö, ido Abasi owo oro
27 edi ikpikpu. Edisana ido Abasi emi midekheke ke enyïn
Abasi nyïn ye Ëte edi emi, ndika ñkese nditö-akpa ye
mebe-akpa ke ukut mö, 'nyuñ 'nïm idemesie edisana ke
ererïmbot.

2 NDITÖ-ËTE mi, ëkunïm Öböñ nyïn Jesus Christ, *Öböñ*
2 uböñ, ke akpanikö ke eriteñe owo enyïn. Koro edieke
owo odukde ke esop mbufo emi esïnede mkpanuen gold
ye eti öföñidem, ndien owo ubuene önyuñ oduk ye obukpo
3 öföñidem; ndien mbufo ëteñe enye emi esïnede eti
öföñidem enyïn, ënyuñ ëdöhö *enye*, ëte, Afo tie mi ke eti
itie; ënyuñ ëdöhö owo ubuene, ëte, Afo da do, me,
4 Tie kidak udorukot mi; nte mbufo ibakhakere ke ekikere
mbufo, inyuñ ikabakere idi mekpe-ikpe emi ënyenede
5 midiök ekikere? Ëkpañ utöñ, ndima nditö-ëte mi;
nte Abasi ikemekke mö emi ëdide ubuene ke ererïmbot
emi, ite, ëdi mbon inyene ke mbuötidem ye menyene
6 obio emi Enye ököñwöñöde önö mö emi ëmade Enye? Edi
mbufo ëmesuene ubuene. Nte mbon inyene itukke mbufo,
inyuñ idudike mbufo ke idemmö ika kiso itie-ikpe?
7 Nte mö isuñike eti enyïñ emi ësiode mbufo? Edi mbufo
ëma ënïm ewukhö uböñ, nte ñwed Abasi etemede, ete,
Afo edima mböhiduñ fo nte idemfo, mbufo ëmetïm ënam:
9 edi mbufo ëma ëteñe owo enyïn, mbufo ënam idiöñkpö,
10 ibet önyuñ obiom mbufo nte mebiat-ibet. Koro owo
ekededi ama onïm öfuri ibet, ndien öduö ke item kiet,
11 enye akabare edi abiat öfuri ibet. Koro Enye emi
öködöhöde ete, Kusïn efïbe, ökönyuñ ödöhö ete, Kuwot
owo. Ndien ke afo musïnke efïbe, edi owotde owo, afo
12 amakabare edi abiat-ibet. Yak mbufo ëtïñ, ënyuñ ënam,
nte owo emi ëdidade ibet, eke anamde owo edi eyen-
13 isöñ, ëkpe ikpe mö. Koro ikpe minyeneke mböm ye owo
emi mikatuaha owo mböm: mböm obure mbure ke erikan
ikpe.

14 Nditö-ëte mi, owo ama ödöhö ete, imö imenyene mbuöt-
idem, edi inyeneke utom, öfön ke nso? nte mbuötidem
15 oro emekeme ndinyaña enye? Edieke eyen-ëte eren me
eyen-ëte añwan asañade iferi, önyuñ ananade udia usen,

16 ndien owo mbufo kiet ödöhö mö, ete, Eka ke emem,
ësine ñkpö ënyuñ ëyukhö ; edi mbufo inöñö mö se inanade
17 ikpöhidem ; öfön ke nso ? Kpa suk ntre mbuötidem,
18 ke minyeneke utom, akpa. Edi owo eyedöhö ete, Afo
emenyene mbuötidem, ami mönyuñ 'nyene utom : wut
mi mbuötidem fo emi misañake ye utom, ndien ami nyeda
19 utom mi ñwut fi mbuötidem mi. Afo omonïm ke akpanikö
ete, Abasi edi kiet ; afo omotïm anam : me-demon nde
20 ënïm ke akpanikö, ënyuñ ëdïkhe. Edi nte afo omonyïme
ndifiök, O ndisïme owo, ete, mbuötidem eke misañake
21 ye utom iñwomke ñkpö ? Nte ikpe iketebeke Abraham
ëte nyïn oto ke utom, ke emi enye akawade Isaac eyen
22 esie ke itie-uwa ? Afo omokut ete, mbuötidem akasaña
ye utom esie, ndien oto ke utom ënam mbuötidem öfön
23 ama ; ndien se ëwetde okosu, ëte, Ndien Abraham okonïm
Abasi ke akpanikö, ndien ëbat oro ënö enye ke edinen
24 ido ; ndien enye ekekere ufan Abasi. Mbufo ëmekut
ëte, ikpe etebe owo oto ke utom, itoho ke mbuötidem ikpöñ.
25 Kpa suk ntre ñko, nte ikpe iketebeke Rahab akpara oto
ke utom, ke emi enye akadade misuñutom, önyuñ ödöñ
26 mö ëwöñö ke usuñ eñwen ? Koro nte ikpöhidem eke
adianarede ye spirit akpade, kpa suk ntre mbuötidem
eke adianarede ye utom akpa.

3 Nditö-ëte mi, ëkudi ediwak mendikpep, emi mbufo
2 ëfiökde ëte, ikpe nyïn eyekpon akan. Koro kpukpru
nyïn iduöñöde ke ediwak ñkpö. Edieke owo ekededi
miduöhö ke ikö, owo oro öfön ama, önyuñ ekeme ndimum
3 öfuri idem esie ñkama. Edieke nyïn isïnde mkpakha
ke inua me-horse, man mö ënam se nyïn imade, nyïn
4 iwöñöre öfuri idem mö ñko. Sese, me-ubom mbakara
ñko, okposuk edi nte mö ëkponde ntem, mkpösöñ ofim
ënyuñ ëberide mö, ëwöñöre mö ke ata ekpri uboi ëka
5 ke ebiët ekededi eke etie-uboi amade. Kpa ntre edeme
önyuñ edi ekpri ndido, ndien obure ikpö ñkpö. Sese,
6 adaña aqua akai eke ata ekpri ikañ obuberede ! Ndien
edeme edi ikañ : ererïmbot uquañido kotu ndido nyïn
edi edeme, eke asabarede öfuri ikpöhidem, önyuñ okïmde
ikañ ke öfuri ererïmbot, hell önyuñ okïm ikañ kesït.
7 Koro ënamde kpukpru oruk unam ye inuen, ye mendinyöni
ye ñkpö eke ëdude ke inyañ ësuk idem, owo ama önyuñ
8 anam mö ësuk idem : edi baba owo kiet ikemeke ndinam

edeme osuk idem; *enye edi* idiök ñkpö eke miduõkke
odudu, öyöhö ye ibök mkpa. Nyĩn ida enye itoro Öböñ
ye Ête; nyĩn inyuñ ida enye isuñi owo, emi ẽbotde ke
10 mbiẽt Abasi: eridiöñ ye isuñi ẽto ke inua kiet ẽwöñö.
11 Nditö-ẽte mi, ñkpö emi ikpedige ntre. Nte edinem ye
12 ndot ndot möñ ẽwöñö ke iso idĩm kiet? nditö-ẽte mi,
nte eto fig ekeme ndiñwom me-olive, me vine oñwom
me-fig? Unuñ inyuñ ikemeke ndinö edinem möñ.
13 Anie owo mbufo enyene ifiök ye eti ibuot? yak enye
ada eti uwem esie owut utom esie ke suñ suñ ido ifiök.
14 Edi mbufo ẽma ẽnyene ndot ndot ufup ye eribakhare
ke esĩt mbufo, ẽkubure mbure ẽkunyuñ ẽsu nsu ẽdian
15 akpanikö. Emi idige ifiök emi otode ke enyöñ, edi, edi
16 eke ererĩmbot, eke idiök itöñ, eke me-demon. Koro
ke ebiẽt emi ufup ye eribakhare ẽdude, ndutĩme ye kpukpru
17 öburöbut utom ẽdu. Edi ifiök emi otode ke enyöñ asana
ke mbem iso, ndien etie emem emem, suñ suñ, onyĩme
ndikop mkpe-ubök, öyöhö ye mböm ye nti mfri,
18 ikpukhökere, inyuñ inyeneke mbubĩk. Ndien ẽtö mfri
edinen ido ke emem ẽnö mö emi ẽnamde emem.

4 Eköñ ye eñwan emi ẽdude kotu mbufo ẽto möñ? nte
itoho ke ñkpö emi, *kpa* ke ñkpö inemesĩt mbufo emi
2 ẽñwanade eköñ ke ndido mbufo? Midiök itöñ ẽdöñ
mbufo, ndien mbufo inyeneke: mbufo ẽwot owo, ẽnyuñ
ẽsĩn esĩt ke ñkpö owo, ndien ikemeke ndinyene: mbufo
ẽñwana eñwan ẽnyuñ ẽñwana eköñ; mbufo inyeneke, koro
3 mbufo mibeñeke. Mbufo ẽbebeñe, ndien ibõhö, koro mbufo
ẽduede ndibeñe, man mbufo ẽda ẽnem idemmbufo esĩt.
4 Mbufo mesĩn-efĩbe, nte mbufo ifiökke ite, eritie ufan ufan
ye ererĩmbot edi usua ye Abasi? Mödo owo ekededi emi
oyomde ndidi ufan ererĩmbot anam idemesie edi usua
5 Abasi. Me mbufo ẽse ẽte, ñwed *Abasi* ödöhö ke ikpikpu
ete, Spirit emi Enye anamde oduñ kesĩt nyĩn ofĩbe ufup
6 abaña nyĩn oyom nyĩn? Edi Enye õnönö uwak mfön
akan. Mödo ẽwet ẽte, Abasi öbiöñö mbon iseri, edi öfön
7 mfön ye mesuk-esĩt. Mödo ẽsuk esĩt ẽnö Abasi; edi
ẽñwana ye Satan, ndien enye eyefeghe ökpöñ mbufo.
8 Ẽkpere Abasi, ndien Enye eyekpere mbufo. Ẽyet ubök
mbufo ẽsana, mbufo menam-idiöñkpö; ẽnyuñ ẽnam esĩt
9 mbufo ẽsana, mbufo emi ẽnyenede esĩt iba. Ẽtie ke ukut,
ẽnyuñ ẽseme, ẽnyuñ ẽtua eyet: ẽyak imam mbufo akabare

10 edi eseme, idara mbufo önyuñ edi mfukhö. Esukhöre
idemmbufo ke enyïn Öböñ, ndien Enye eyefori mbufo.
11 Nditö-ëte, ëkutïñ ikö ëbiat kiet eken. Owo emi etïñde
ikö abiat eyen-ëte esie, me ekerede idiök abaña eyen-ëte
esie, etïñ ikö abiat ibet, önyuñ ekere idiök abaña ibet:
edi afo ama ekere idiök abaña ibet, afo udige anam-ibet,
12 edi, edi ebierikpe. Kiet ikpöñ ikpöñ odu emi edide
andinö ibet ye ebierikpe, Enye emi ekemede ndinyaña
ndinyuñ nsobo: edi afo edi anie emi ekerede idiök abaña
mböhiduñ fo?
13 Ëkop, mbufo emi ëdöhöde ëte, Mfïn me mkpöñ nyïn
iyeka ke obio emi, inyuñ idañ do isua kiet, inyuñ inyam
14 urua, inyuñ idia udori: ke mbufo mifiökke se idiwöröde
mkpöñ. Nsidi uwem mbufo? Koro mbufo ëdide
ntuhube, eke owo ëkutde ke ekpri ini, ndien enye asuana.
15 Koro mbufo ëkpedöhöde ëte, Öböñ ama onyïme, nyïn
iyedu uwem, inyuñ inam ñkpö emi me ñkpö oro.
16 Edi kemi mbufo ëbure mbure ke ntañ-idem mbufo:
17 kpukpru oruk mbure emi ödiök. Mödo enye emi öfiökde
ndinam eti ñkpö, ndien minamke, oro edi idiöñkpö ye enye.

5 Ekop, mbufo mbon inyene, ëtua eyet ënyuñ ëfiori ëbaña
2 ndutukhö mbufo emi ëyomde nditiene mbufo. Inyene
mbufo amabiara, ñkpri unam ëmenyuñ ëta öföñidem
3 mbufo. Ñkarafañ ata gold ye silver mbufo; ñkarafañ
mö eyenyuñ edi ikö ntiense eke abiatde mbufo, eyenyuñ
ata öbuk mbufo nte ikañ. Mbufo ëmebon inyene mbufo
4 ke akpatre musen. Sese, ñkpö-eyen-utom menam-utom
emi ëkpeñede iñwañ mbufo, emi mbufo ëmumde ëkama
ke abiaña, ke ofiori: ndien mfiori owo emi ëkpeñede
5 ëmeduk ke utöñ Öböñ me-udïm. Mbufo ëmedia edinem
ñkpö ke isöñ, ëmenyuñ ënem idemmbufo esït; mbufo
6 ëmebök esït mbufo ke usen uwot-owo. Mbufo ëmenam
ikpe obiom edinen *owo*, ënyuñ ëwot *enye*; enye iñwanake
ye mbufo.
7 Mödo, nditö-ëte, ëme ime tutu Öböñ edi. Sese, ofuñ-
isöñ ebet nti mfri isöñ, önyuñ eme ime kesït, tutu enye
8 okut akpa ye ukperedem edïm. Mbufo ëme ime ñko;
9 ësöñö esït mbufo: koro eridi Öböñ ke ekpere. Nditö-ëte,
ëkusuk uyo kiet ye eken, man ëkukpe ikpe mbufo; sese,
10 ebierikpe ke ada ke enyïn usuñ. Nditö-ëte, ëda me-
prophet emi ëkedöhöde ke enyïñ Jehovah nte uwut-

11 ñkpõ ukut ye ime. Sese. nyĩn idöhö ite, Õföfön önõ mõ
emi ëmede ime: mbufo ëmekop ëbaña ime Job, ëmenyuñ
ëkut utĩt Öböñ, nte Öböñ õyöhöde ye mböm, õnyuñ
atuade mbõm.
12 Edi akpan akpan, nditö-ëte mi, ëkutomo ñkpö, me
edi enyöñ, me edi isöñ, me edi ñkpö efen ekededi: edi yak
ih mbufo edi ih, i'ih mbufo önyuñ edi i'ih; man ikpe
okubiom mbufo.
13 Nte owo ekededi kotu mbufo okut ukut? yak enye
öböñ akam. Nte esĩt enem owo ekededi? yak enye õquö
14 itoro. Nte owo ekededi kotu mbufo ödöñö? yak enye
okot nyebiowo ufök Abasi; yak mö ënyuñ ëböñ akam
15 ëbaña enye, ënyuñ ëyet enye aran ke enyĩñ Öböñ: ndien
akam mbuötidem eyenyaña enye emi ödöñöde, ndien
Öböñ eyenam enye adakha kenyöñ: ndien enye ama
16 anam idiöñkpö, ëyedahado ënö enye. Mbufo ëyarare
idiöñkpö mbufo kiet önö eken, kiet önyuñ öböñ akam
abaña eken, man ëkök udöñö mbufo. Mkpe-ubök edinen
17 owo enyene aqua odudu ndinam ñkpö. Elijah ekedi
owo emi enyenede oruk esĩt kiet ye nyĩn, ndien enye
ökösöñö ebeñe ete, edĩm okudep; ndien edĩm ikedepke
18 ke isöñ ke isua ita ye öfiöñ itiokiet. Ndien enye ötöñö
ntak öböñ akam: ndien enyöñ önö edĩm, isöñ önyuñ
oñwom mfri esie.
19 Nditö-ëte mi, owo mbufo ekededi ama edue ökpöñ
20 akpanikö, ndien owo akabare enye; yak enye öfiök ete,
owo emi akabarede anam-idiöñkpö ökpöñ ndudue usuñ
esie eyenyaña ukpöñ ke mkpa, eyenyuñ ofuk ediwak
midiöñkpö.

---

## AKPA ÑWED PETER

1 Peter, apostle Jesus Christ, *ewet* önö ndimek mbon
Abasi emi ësuanade ëdañ ke Pontus, ye Galatia, ye
2 Cappadocia, ye Asia, ye Bithynia, nte Abasi Ëte ekebemde
iso öfiök mö nte Spirit anamde mö ësana önö nsuk-ibuot
ye erisĩme iyĩp Jesus Christ: mfön odu ye mbufo, emem
önyuñ awak akan.
3 Ëtoro Abasi ye Ëte Öböñ nyĩn Jesus Christ, emi, nte

ekemde ye aqua mböm Esie, ökötöñöde ntak obon nyïn
önö idori-enyïn emi odude uwem oto ke eriset Jesus Christ
4 ke mkpa, önö akpa emi mikemeke ndibiara, minyuñ
idekheke, minyuñ iyemekere, emi ënïmde ke heaven ënö
5 mbufo, emi ëkpemede mbufo ke odudu Abasi oto ke
mbuötidem, önö erinyaña eke ënïmde ndiyarare enye ke
6 ukperedem ini. Emi mbufo ëdadara kabaña enye eti eti,
okposuk edi nte kemi ke ini esisit, edieke enyenede ndidi
7 ntre, ënamde mbufo ëkut ukut ke ediwak idomo, man
idomo emi ayararede mbuötidem mbufo, emi öfönde akan
gold emi abiarade, okposuk edi nte ëdomode enye ke
ikañ, ökpöwörö itoro ye uböñ ye ukpono ke eriyarare Jesus
8 Christ: emi mbufo ëmade ke mbufo mique; emi ke mbufo
ënïmde Enye ke akpanikõ, mbufo ëdaresït eti eti ke idara
eke owo mikemeke nditïñ emi önyuñ öyöhöde ye ubõñ,
9 okposuk edi nte mbufo mique Enye kemi: ke ënyenede
idori-enyïn mbuötidem mbufo, kpa erinyaña ukpöñ mbufo.
10 Kabaña erinyaña emi me-prophet, emi ëketïñde prophecy
ëbaña mfön emi editienede mbufo, ëkeyom ëkenyuñ
11 ëduñöre eti eti: ëduñöre me *ini* ewe, me ke nso oruk
ini ke Spirit Christ eke odude kesït mö asiak, kini Enye
ebemde iso ödöhö abaña ukut Christ, ye ubõñ eke
12 ekpetienede. Emi ëkeyararede ënö mö, ëte, mö inamke
ñkpö oro inö idemmö edi ënam ënö mbufo, kpa ñkpö
emi ëketïñde ënö mbufo ke inua mõ emi ëkequöröde
gospel ënö mbufo oto ke Edisana Spirit emi ëkedöñde
oto ke heaven; me-ñkpö emi me-angel ëyomde ndi-
nyuñö ñkut.
13 Mödo ëböp isïn ekikere mbufo, ëfara idem ënyuñ ëtïm
ëdori enyïn mbufo ke mfön eke ëdidade ësök mbufo ke
14 eriyarare Jesus Christ; nte nditõ emi ëkopde item,
ëkukama idemmbufo nte ekemde ye akpa midiök itöñ
15 mbufo, ke ököi mbufo: edi nte Enye emi okotde mbufo
edide edisana, yak mbufo ke idemmbufo ënyuñ ësana
16 ke kpukpru ido uwem; koro ëmewet ëte, Mbufo ësana;
17 koro Ami nsanade. Ndien mbufo ëma ëseme ënö Enye
nte Ete, emi ekpede ikpe nte utom owo kiet kiet edide,
iteñeke owo enyïn, ëdu uwem ke ini eke mbufo ëdañde
18 mi ke ndïk: sia ëfiökde ëte, ëma ëkefak mbufo, idige
ke se ekemede ndibiara, ke silver me gold, ësio ke ikpikpu
19 ido uwem mbufo emi otode mëte mbufo; edi ke ata eti
iyïp, nte eke eyeneröñ emi mibiomoke ido, minyuñ inyeneke

20 ntöl, *kpa iyip* Christ: emi ëkebemde eritöñö ererimbot
21 iso ëfiök Enye, edi ëkeyarare Enye ke utït me-ini kabaña
mbufo, emi otode Enye mbufo ëdi menïm Abasi ke
akpanikö, emi akanamde Enye eset ke mkpa, önyuñ
önöde Enye uböñ; man mbuötidem ye idori-enyïn mbufo
22 ëkpedu ke Abasi. Sia mbufo ëkenamde ukpöñ mbufo
ësana ke erisuk ibuot 'nö akpanikö, ëte, ima nditö-ëte
ke esït akpanikö, ëfiopesït ëma kiet eken ke esït mbufo:
23 ke ëma ëketöñö ntak ëbon mbufo, itoho ke uduot emi
abiarade, edi oto ke se mikemeke ndibiara, oto ke ikö
24 Abasi, emi odude uwem önyuñ ebïgide. Koro,

Öfuri öbukidem etie nte mbiët,
Öfuri uböñ esie önyuñ etie nte ediye iköñ mbiët.
Mbiët eyemere, ediye iköñ önyuñ öduö:
25 Edi ikö Öböñ ebïgi ke nsinsi.

Ndien emi edi ikö gospel emi ëkequöröde ënö mbufo.

2 MöDo ëduök kpukpru udu, ye kpukpru abiaña, ye
mbubïk, ye ufup, ye kpukpru midiök ikö, ndien, nte nsek
2 nditö, ëyom möñeba Spirit eke minyeneke abiaña, man
3 mbufo ëköri kesït ësïm erinyaña; ekpedi nte mbufo
4 ëtabide ëte, Öböñ öfön ido: emi ke mbufo ëtienede Enye,
odu-uwem itiat, eke owo ësïnde ke akpanikö, edi emi ke
5 iso Abasi edide edimek ye se odotde ukpono, ëda mbufo
ñko, nte medu-uwem itiat, ëböp ufök spirit, ëte, ëdi ndisana
oku, ndiwa muwa spirit, eke ënemde Abasi esït oto ke
6 Jesus Christ. Koro ëwetde ke ñwed Abasi, ëte,

Sese, Ami monïm akpan itiat inuk ke Zion, edimek,
emi odotde ukpono:
Ndien owo emi öbuötde idem ye Enye idique but.

7 Mödo ye mbufo emi ënïmde ke akpanikö Enye odot
ukpono: edi ye mö emi minïmke ke akpanikö,

Itiat emi meböp ufök ësïnde,
Kpa Enye akabare edi ëtubom inuk;

8 ye,

Itiat utuak-ukot, ye aqua itiat iduö;

koro mö ëduöde ke ikö *Abasi*, emi mö ëdide mbon ntut-
9 utöñ: emi ëkenyuñ ënïmde mö ënö. Edi mbufo ëdi
edimek udïm, me-oku uböñ, edisana obio, mbio eke
ënïmde ënö Abasi ke Idemesie, man mbufo ëquörö uta
nti ido Esie emi okokotde mbufo ëwörö ke ekïm ëduk
10 ke utïbe uñwana Ësie: emi ke ini eke ebede mikedige

oblo, edi kemi ēdi oblo Abasi; emi mikeque mböm, edi
kemi ēmekut mböm.
11 Ndima, mekpe mbufo ubök, nte me-oduduñ ye mbon
isañ, nte, ēbet midiök itöñ öbukidem, emi ēñwanade eköñ
12 ye ukpöñ; ēnyuñ ësaña nte odotde kotu Me-Gentile;
man, ke emi mö ēbañade mbufo nte menam-idiök, mö
ëkpetoro Abasi oto nti utom mbufo emi mö ëkutde, ke
usen oro *Enye* edide edise mö.
13 Ësuk ibuot ënö kpukpru odudu eke owo ēnīmde kabaña
14 Öböñ: edide edidem, nte andikan; me edide mendikara,
nte mö emi enye ödöñde, ete, ësio usiene ēnö menam-
15 idiök, ēnyuñ ëtoro mö emi ënamde se ifönde. Koro
emi edi se Abasi amade, ete, ke erinam se ifönde
16 mbufo ëkpenam ököi ndisīme owo etre: ësaña nte
nditö-isöñ, ēkunyuñ ēda itie nditö-isöñ mbufo ëfuk ibak,
17 edi *ënam* nte iköt Abasi. Ëkpono kpukpru owo. Ëma
nditö-ëte. Ëbak Abasi. Ëkpono edidem.
18 Menam-utom, ësuk idem ēnö mëte-utom mbufo ke
uteñe; idige ye mö emi ēdide nti ye suñ suñ ikpöñ, edi
19 ye mesöñ-ido ñko. Koro emi edi se Abasi amade, edieke
oto ke esīt kiso Abasi owo emede ime ke mfukhö, kini
20 okutde ukut ke utuk. Koro edieke mbufo ēmede ime, kini
mbufo ëduede, ndien ētunöde mbufo kesīt, itoro odu
möñ? edi edieke mbufo ëmede ime, kini mbufo ēnamde nti
ñkpö, ēnyuñ ëkutde ukut kesīt, emi edi se Abasi amade.
21 Koro kabaña emi ke ēkekot mbufo: koro Christ ñko
okokutde ukut kabaña mbufo, ökpöñ uwut-ñkpö önö
22 mbufo, man mbufo ësaña ke nde ikpat Esie: emi mika-
namke idiöñkpö, owo ikönyuñ ique abiaña ke inua Esie:
23 emi, kini ësuñide Enye, misuñike ke usiene; kini Enye
okutde ukut, idöhöke ite, iyenam owo ñkpö; edi ayak
24 idem esīn ke ubök Enye emi ekpede edinen ikpe: emi
ke Idemesie obiomde midiöñkpö nyīn ke ikpöhidem Esie
ke eto, man nyīn, ke ikpañade inö midiöñkpö, ikpodu
uwem inö edinen ido; emi ufen Esie ökökde mbufo.
25 Koro mbufo ëkeyode nte eröñ; edi kemi mbufo ēmefiak
ëtiene Andikpeme ye Andise ukpöñ mbufo.

3 Kpa suk ntre, mbufo iban ēsuk idem ënö mebe
mbufo; man, ekpedi nte owo mö ekededi misukke ibuot
inö ikö *Abasi*, ēkpedudi mö, itoho ke ikö *Abasi*, edi oto
2 ke ido iban mö; ke mö ëkutde edisana ido mbufo *ökörö*

3 ye uteñe. Yak eribana idem okudi mbana ikpöhidem
ke eridök idet, ye ke erisïne ñkpö gold, ye ke erisïne
4 edisïne-ñkpö; edi *yak edi* eke ndïbe ndïbe owo esït, ke
erisïne-ñkpö emi mikemeke ndibiara, eke nsuk-esït ye
5 suñ suñ spirit, emi ösöñde urua ke enyïn Abasi. Koro
ntem ke nti iban ñko, emi ēdoride enyïn ke Abasi, ēkebana
6 idem ke eyo oko, ke erisuk idem 'nö mebe mö: nte Sarah
okosukde idem önö Abraham, okot enye ete, öböñ: emi
mbufo ēdide nditö esie kemi, mbufo ēma ēnam se ifönde,
inyuñ ifegheke ñkpö ndïk ekededi.
7 Kpa suk ntre, mbufo mebe ēduñ ye iban mbufo nte
ekemde ye ifiök, ēnyuñ ēkpono ñwan nte ñkpö eke ememde
akan, nte mō emi ēnyuñ ēdide mendibuana mfön uwem;
man ēkubiöñö akam mbufo.
8 Ke akpatre, yak kpukpru mbufo ēnyene ekikere kiet,
ētua mböm, ēma ima nte nditö-ēte, ēmem esït, ēsukhöre
9 esït: ēkunam idiök ke usiene idiök, ēkusuñi ke usiene
isuñi; edi ke ido emi edide ata isio ēdödiöñ; koro ke ñkpö
emi ke ēkekot mbufo, man mbufo ēkpekut eridiöñ.
10 Koro,
Enye emi amade uwem,
Önyuñ oyomde ndikut nti usen,
Yak enye ekpeme edeme esie ke idiök,
Ye mkpök-inua esie man mö ēkutïñ abiaña:
11 Yak enye önyuñ öwöñöre ökpöñ idiök, önyuñ anam eti;
Yak enye oyom emem, önyuñ ebïne enye.
12 Koro enyïn Jehovah ēsede mbon eti ido,
Utöñ Esie ēnyuñ ēkop eseme mö:
Edi iso Jehovah öwukhö ese menam-idiök.
13 Ndien anie edi andinam mbufo idiök, edieke mbufo
14 ēfiopde esït ēyom eti ñkpö? Edi mbufo ēma ēnyuñ
ēkut ukut kabaña edinen ido, öföfön önö *mbufo*: ēkunyuñ
15 ēfeghe ndïk mö, ēkunyuñ ētïmere esït mbufo; edi ēteñe
Christ nte Öböñ ke esït mbufo: ēnyuñ ēbeñe idem
kpukpru ini ndiborö kpukpru owo emi ēbupde mbufo
ntak idori-enyïn emi odude mbufo kesït, edi ke suñ suñ
16 ido ye ndïk: ke ēnyenede esït emi midorike mbufo ikö;
man, ke se ēbañade mbufo idiök idiök, mö emi ēsuenede
17 eti ido uwem mbufo ke Christ ēkpekut but. Koro öföfön,
edieke Abasi amade ete edi ntre, ete, mbufo ēkut ukut ke
erinam nti ñkpö akan ndikut ukut ke erinam idiök ñkpö.
18 Koro Christ ökönyuñ akpade kabaña mdiöñkpö ini kiet,

edinen owo kibuot mö emi minenke, man Enye akpada
nyin ösök Abasi; ëwot Enye ke öbukidem, edi ënam
19 Enye odu uwem ke spirit; emi *ke spirit* Enye önyuñ
20 akade ököquörö önö me-spirit emi ëköbide, emi ëkebemde
iso ëtut utöñ, kini anyan ime Abasi ebetde ke musen
Noah, kini ëköñde ubom, emi ëkenyañade ndusuk owo
21 kesït, oro edi ukpöñ itiaeta. oto ke möñ: *möñ*, emi anyañade
mbufo kemi, nte ata mbiët, kpa eke baptism, emi midige
eriyet ndek öbukidem mfep, edi eriyom Abasi ke eti esït,
22 oto ke eriset Jesus Christ ke mkpa; emi odude ke ubök
nasia Abasi, emi Enye ama okoduk ke heaven; ndien
ënam me-angel ye mböñ ye me-odudu ësuk ibuot ënö
Enye.

4 Sɪᴀ Christ okokutde ukut ke öbukidem ndien, mbufo
ñko ëda suk ekikere oro ësine nte ñkpö-eköñ; koro enye
2 emi okokutde ukut ke öbukidem eketre idiöñkpö; man
mbufo ëkudu aba uwem ke ini eke ösukhöde önö mbufo
ke öbukidem ënö midiök itöñ owo, edi ënö se Abasi amade.
3 Koro ini eke ebede ekpekem nte mbufo ëkpenamde se
Me-Gentile ëmade, ëkpenyuñ ësañade ke mbukpo ido,
midiök itöñ, eriñwöñ mïn, erinam ndutïme, usörö emi
4 ësinde ndutïme, ye ndek ndek erikpono ndem: emi mö
ësede ëte edi utïbe ñkpö koro mbufo misañake ye mö iduk
ke idem okpuk ndutïme oro, ënyuñ ëtïñde idiöñkpö ëbaña
5 mbufo: emi ëdinöde Enye emi ebeñede idem ndikpe
6 ikpe medu-uwem ye mekpa-mkpa ibörö. Koro ëkequöröde
gospel ënö kpa mekpa-mkpa ëbaña ñkpö emi, man ke
öbukidem ëkpekpe ikpe mö nte owo, edi ke spirit mö
ëkpedu uwem ke ido Abasi.
7 Edi utït kpukpru ñkpö ke ekpere: mbufo ënyene eti
8 ibuot ndien, ënyuñ ëfara idem ëböñ akam: akpan akpan
9 ëñopesït ke ima eke mbufo ëmade kiet eken: koro ima
10 ofukde ekese midiöñkpö: ëkama kiet eken ke nsuk-uyo
miduhe: adaña nte kpukpru owo kiet kiet ënyenede enö,
ëda enye ënam ñkpö kotu idemmbufo, nte nti mekama-
11 ukpökhöre uwak mfön Abasi; owo ama etïñ ikö, *yak
etïñ* nte ikö Abasi; owo ama anam ñkpö, *anam* nte
otode ke odudu emi Abasi önöde: man ke kpukpru ñkpö
ënö Abasi uböñ ke Christ Jesus, emi uböñ ye erikara
ënyenede Enye ke nsinsi nsinsi. Amen.
12 Ndima, ëkuyïk ëbaña idomo ikañ emi odude kotu mbufo,

emi etienede mbufo ndidomo mbufo, nte ñkpö eke utībe
13 ñkpö öwöröde önö mbufo: edi adaña nte mbufo ēdide
mebuana ukut Christ, ēdara; man kini uböñ Esie edi-
14 yararede, mbufo ēnyuñ ēdara ke aqua idaresīt. Ēma
ësuene mbufo kabaña enyïñ Christ, öföfön *önö mbufo*;
15 koro *Spirit* uböñ ye Spirit Abasi odorode mbufo. Edi
kuyak baba owo mbufo kiet öbö ufen nte owot-owo, me
inö, me anam-idiöñkpö, me esīn idem ke ñkpö owo eñwen:
16 edi *owo ama okut ukut* nte Christian, enye okunyene but;
17 edi yak enye okpono Abasi ke enyïñ emi. Koro ini *ekem*
nte ikpe editöñöde ke ufök Abasi: ndien enye ama
ebem iso *ötöñö* ye nyīn, utīt mö emi mikopke inö gospel
18 Abasi edidi nso? Ndien edieke ayakde esisit inyañake
edinen owo, mö emi mibakke Abasi ye midiök owo ēdidu
möñ? Mödo yak mö ñko emi ēkutde ukut nte Abasi
19 amade ēyak ukpöñ mö ke erinam eti ñkpö ēnö Andibot
emi edide akpanikö.

5 MÖDO ami ntemede nyebiowo kotu mbufo, emi 'nyuñ
ndide ebiowo, ye ntiense ukut Christ, 'nyuñ ndide abuana
2 uböñ emi ediyararede; nte: Ēkpeme otu-eröñ Abasi
emi ēdude kotu mbufo, ētïñ enyīn ēse mö, itoho ke erifik,
edi oto ke edinyīme esīt, nte Abasi etemede; ēkunyuñ
ēnam kabaña idiök udori, edi ke esīt emi onyīmede;
3 ëkunyuñ ēnam nte ēkarade mö emi ēyakde ēnö mbufo
ndikpeme ke ökpösöñ ubök, edi nte ēnīmde idemmbufo
4 nte uwut-ñkpö ēnö otu-eröñ. Ndien kadañemi Aqua
Andikpeme-eröñ ediyararede, mbufo ēyebö anyanya
5 uböñ eke miyemekere. Kpa suk ntre, mbufo mkparawa,
ēsuk idem ēnö mbiowo. Ih, kpukpru mbufo ēda nsuk-
idem ēböbö ke isīn mbufo, man kiet anam ñkpö önö eken:
koro Abasi öbiöñöde mbon iseri, edi önö mbon nsuk-idem
6 mfön. Mbufo ēsuk idem ndien kidak ökpösöñ ubök
7 Abasi, man Enye ofori mbufo ke edikem ini; ētop kpukpru
8 ekikere ēnö Enye, koro Enye ekerede mbufo. Ēfara
idem, ēkpeme: Satan usua mbufo asasaña nte lion emi
9 okunide, oyom owo emi enye editade: ēñwana ye enye
ke erisöñö nda ke mbuötidem mbufo, ke ēfiökde ēte,
nditö-ēte mbufo emi ēdude ke ererīmbot ēkut kpa idem
10 ukut emi. Ndien Abasi kpukpru mfön, emi okokotde
mbufo ēduk ke nsinsi uböñ Esie ke Christ, ke mbufo
ēma ēkut ukut ke ini esisit, ke Idemesie eyenam mbufo

11 ëfön ëma, ësöñö ëda, ënyuñ ësöñ idem. Ubõñ enyene
Enye ke nsinsi nsinsi. Amen.
12 'Ma ñwet 'nö mbufo ibibio ke ubök Silvanus, eyen-ëte
akpanikö nyin, nte ami mbatde enye, nteme, 'nyuñ
ndöhö nte, emi edi ata mfön Abasi: mbufo ësöñö ëda
13 kesit. Enye emi odude ke Babylon, emi edide edimek
*añwan* ökörö ye *mbufo*, ököm mbufo; ye Mark eyen mi.
14 Ëköm kiet eken ke ntim-inua ima.
Emem odu ye kpukpru mbufo emi ëdude ke Christ.

---

# UDIANA-AKPA ÑWED PETER

1 Simon Peter, owo ye apostle Jesus Christ, *ewet*
önö mö emi ëkeböde ata eti mbuötidem nte eke nyin
ke edinen ido Abasi ye Andinyaña nyin Jesus Christ:
2 Mfön odu ye mbufo, emem önyuñ ödödiöñ awak ke ifiök
3 Abasi ye eke Jesus Öböñ nyin; sia odudu Esie nte Abasi
ökönöde nyin kpukpru ñkpö emi ësañade ye uwem ye
ido Abasi, oto ke erifiök Enye emi okokotde nyin ke ubõñ
4 ye eti ido Esiemö; emi enye akadade önö nyin ata nti
ye ata ikpö uñwöñö Esie; man ke mö emi, mbufo ëkabare
ëdi mebuana ke uduot Abasi, ke iböhöde mbiara eke odude
5 ke ererimbot oto ke idiök itöñ. Ih, kabaña idem ñkpö
emi ñko, mbufo ësin ifik ëkörö edisana ido ke mbuötidem
mbufo; ëkörö ifiök ke edisana ido *mbufo*; ëkörö erifara
6 idem ke ifiök *mbufo*; ëkörö ime ke erifara idem *mbufo*; ëkörö
7 ido Abasi ke ime *mbufo*; ëkörö ima nditö-ëte ke ido
8 Abasi *mbufo*; ëkörö ima ke ima nditö-ëte *mbufo*. Koro
me-ñkpö emi ëma ënyene mbufo ënyuñ ëwak, mö ënam
mbufo ëkudi ikpikpu, ëkunyuñ ëforo nyara ke ifiök Öböñ
9 nyin Jesus Christ. Koro enye emi minyeneke me-ñkpö emi
edi 'nan, okut se ikperede ikpöñ ikpöñ, ama efre nte ënamde
10 enye asana ke ñkani midiöñkpö esie. Mödo, nditö-ëte,
ëtim ëkpeme ndinam ikot mbufo ye edimek mbufo ësöñö:
koro mbufo ëma ënam me-ñkpö emi, mbufo ididuöhö aba:
11 koro ntem ke ëdinö mbufo ediñwaña usuñ ndiduk ke
nsinsi obio Öböñ ye Andinyaña nyin Jesus Christ.

12 Mödo ami nyebeñe idem kpukpru ini nditi mbufo
mbaña me-ñkpö emi, okposuk edi nte mbufo ēñökde mö,
ēnyuñ ēnyenede iwuk ke akpanikö eke odude ye *mbufo.*
13 Ndien ami nse nte enen, adaña ini nte ndude ke ataya
14 emi, ndidemere mbufo ke eriti mbufo; koro mñökde nte,
ēyewara ndisio ataya mi mfep, kpa nte Öböñ nyīn Jesus
15 Christ akasiande mi. Ih, nyetīñ enyīn, man, kini ami
mkpade, mbufo ēkpekeme nditi me-ñkpö emi kpukpru ini.
16 Koro nyīn miketieneke ñke emi ētībide ke ñkari, kini
nyīn inamde mbufo ēñök odudu ye eridi Öböñ nyīn Jesus
17 Christ, edi nyīn ikedi mentiense uböñ Esie. Koro Enye
ököböde Abasi Ête ukpono ye uböñ, kini oruk uyo oro
okotode ke ata eti uböñ etiene Enye, ete, Emi edi edima
18 Eyen Mi, emi enemde Mi esīt: ndien nyīn ke idemnyīn
ikokop uyo emi nte otode ke enyöñ, kini nyīn idude ye
19 Enye ke edisana obot. Ndien nyīn inyene ikö prophecy
emi ösöñde akan; eke mbufo, ke ēma ētīñ enyīn ēse enye,
ētīm ēnam, nte ēsede utuenikañ eke ayamade ke ñkīm-
ñkīm ebiēt, tutu eyo esiere, ntantañöñ uwemeyo önyuñ
20 ayama ke esīt mbufo: ke mbufo ēbemde iso ēñök emi,
ēte, baba owo kiet ikemeke nditīñ prophecy ñwed Abasi
21 oto ke ifiök esiemö. Koro baba prophecy kiet akanam
idige oto ke uduak owo: edi owo ētīñ ikö oto ke Abasi,
ke Edisana Spirit onukde mö.

2 Edi me-prophet nsu ēkenyuñ ēdakha ēda kotu mbloblo,
kpa nte mekpep nsu ēdinyuñ ēdude kotu mbufo, emi ke
ndībe ēdikpepde mbufa item eke ēbiatde owo, ēdikañ
kpa Öböñ oro akafakde mö, ēdida nsobo eke ösöpde edi
2 ēdidori ke idemmö. Ndien ediwak owo ēyebīne öburöbut
ido mö; emi otode mö ēyetīñ idiök ikö ēbaña usuñ
3 akpanikö. Ndien ke erisīn enyīn ke ñkpö owo mö ēyeda
ikö abiaña ēnyam mbufo: emi uyo ikpe mö, ötöñöde
ke eset osīm emi, mibīgike, nsobo mö minyuñ iyetke idap.
4 Koro edieke Abasi mikefenke me-angel kini mö ēduede,
edi öduökde mö ke hell, önyuñ esīn mö ke me-obube
5 ekīm, man ēnīm mö ēnö ikpe; mikönyuñ ifenke akani
ererīmbot, edi anyañade Noah, andiquörö edinen ido, ye
owo eñwen itiaba, kini Enye adade uquö möñ edi ke
6 ererīmbot ndiöi owo; önyuñ anamde me-obio Sodom
ye Gomorrah ēkabare ēdi ntöñ, anam ikpe obiom mö

ke nsobo, emi anamde mö ēdi uwut-ñkpö ēnö mö emi
7 minamke ido Abasi; ökönyuñ anyañade edinen Lot, emi
öburöbut ido midiök owo ēnamde enye okut ukut eti eti
8 (koro nte edinen owo oro oduñde kotu mö, önyuñ okutde
önyuñ okopde midiök utom mö, ayat eti esīt esie ke usen
9 ke usen): Öböñ öföñök ndisio nti owo ke idomo mfep,
'nyuñ 'nīm mö emi minenke kidak ufen tutu osīm usen
10 ikpe; edi akpan akpan mö emi ēsañade ēbīne öbukidem
ke itöñ mbubiam, ēnyuñ ēsīnde erikara ke ndek. Mbon
uko, mbon nsöñ-ibuot, ndīk inamke mö ndisuene mböñ:
11 emi me-angel, okposuk edi nte ēkponde ēkan ke nsöñidem
12 ye odudu, isueneke mö ke eridori mö ikö kiso Öböñ. Edi
memö emi, nte medu-uwem ñkpö emi minyeneke ibuot,
emi ēmanade nte munam eke ēdidade ēsobo, ēnyuñ ētīñde
ikö esuene ke ñkpö eke mö mifiökke, iditreke ndisobo
ke ndek mö, ēdikut idiök nte ñkpö-eyen-utom erinam
13 idiök; mö emi ēbatde eridia usörö otīme otīme ke uwemeyo
ke ñkpö inemesīt; *mö ēdi* ntöi ye mbiara, emi ēdiade
usörö ima mö otīme otīme, kini mö ēdiade usörö ye mbufo;
14 emi enyīn mö ēyöhöde ye use, minyuñ ikemeke nditre
idiöñkpö; mö ētap mukpöñ emi minyeneke iwuk;
15 esīt mö emekhe ye idiök mbumek; nditö isuñi; emi
ēkekpöñde edinen usuñ ēwaha, emi ēkebīnede usuñ
Balaam eyen Beor, emi amade ñkpö-eyen-utom erinam
16 idiöñkpö; edi ēkesua ēnö enye kabaña idiöñkpö esiemö:
imum ass eketīñ ikö ke uyo owo öbiöñö idat prophet.
17 Memö emi ēdi enyīn-idīm eke minyeneke möñ, ye ntuhube
18 eke oyobio ebīnde; emi ēnīmde ata ekīm ēnö mö. Koro
ke erisioro ikpö ikpikpu uyo, mö ēda use ētap ke midiök
itöñ öbukidem mö emi ēyomde ndiböhö mö emi ēdude
19 uwem ke ndudue; ēñwöñö ndinö mö itie nditö-isöñ,
kini mö ke idemmö ēdide ifn mbiara; koro se ikande owo,
20 kpa ñkpö oro anam enye etie ke ufn. Koro edieke, ke
mö ēkeböhöde ndek ererīmbot oto ke ifiök Öböñ ye
Andinyaña Jesus Christ, ētöñöde ntak ētap mö ēnyuñ
21 ēkan mö, akpatre itie ödiök akan akpa. Koro akpakam
öfön önö mö edieke mö mikpöfiökke usuñ edinen ido,
akan nte, kini mö ēfiökde enye, ēfiakde edem ēkpöñ
22 edisana item eke ēnöde mö. Ama öwörö önö mö nte ñke
akpanikö ödöhöde ete, Ebua amakabare edei se enye
ökpöhide, ēdi emi ēyetde önyuñ ötöñö ntak ewere ke
mbat.

3 Ndima, emi edi udiana-akpa ñwed eke ñwetde 'nö
mbufo kemi; ndien ke mö mbiba ami ndemere esït
2 akpanikö mbufo ke eriti mbufo; man mbufo ëkpeti
me-ikö emi nti prophet ëkebemde iso ëtïñ, ye item Öböñ
ye Andinyaña eke Enye önöde ke inua me-apostle mbufo:
3 ke ëñökde emi ke mbemiso ëte, ke akpatre musen mbon
nsakhi ëyedi ye nsakhi, emi ëdisañade ke idiök itöñ mö,
4 ëdinyuñ ëdöhöde ëte, Uñwöñö eridi Esie odu möñ? koro
toto ke musen oro mëte ëkedede idap, kpukpru ñkpö
ësuk ëtie nte ëketiede ötöñöde ke eritöñö eribot ñkpö.
5 Koro mö ëkoide koi ëfre ëte, me-enyöñ ëkedu toto ke
eset, ye isöñ eke ëbotde oto ke möñ ye kuföt möñ, ke uyo
6 Abasi; oto oro ererïmbot emi okodude ini oro, ke uquö
7 ofukde enye, atak: edi ëmenïm ikpa-enyöñ emi odude
kemi ye isöñ ënö ikañ kpa ke uyo oro, ëkama mö ënö usen
ikpe ye nsobo midiök owo.
8 Edi ëkufre ñkpö kiet emi, ndima, ëte, usen kiet etie
nte thousand isua ye Öböñ, thousand isua ënyuñ ëtie
9 nte usen kiet. Öböñ ibïgike ndinam uñwöñö Esie, nte
ndusuk owo ëbatde ubïgi; edi eme anyan ime ye mbufo,
iyomke ite, owo ekededi atak, edi ete, kpukpru owo
10 ëkabare esït. Edi usen Öböñ eyedi nte inö; ke usen
oro ikpa-enyöñ eyebe efep ye aqua uyom, ñkpö eke
ëdade ëbot ererïmbot ëyenyuñ ëtara ke ufiop ikañ,
11 isöñ ye mutom eke ëdude kesït ëyenyuñ ëta ikañ. Sia
kpukpru ñkpö emi ëditarade ntem, nso oruk owo ke mbufo
12 ëkpedi ke edisana ido ye ido Abasi, ke mbufo ëdoride
enyïn ke eridi usen Abasi, ënyuñ ëyomde enye eti eti,
emi otode oro ikpa-enyöñ eke atade ikañ eyetara, se
ëdade ëbot ererïmbot ëyenyuñ ëtara ke ufiop ikañ?
13 Edi, nte Enye ököñwöñöde, nyïn idori enyïn ke öbufa
enyöñ ye öbufa isöñ, emi edinen ido oduñde kesït.
14 Mödo, ndima, sia mbufo ëdoride enyïn ke ñkpö emi,
ësïn idem, man ëkut mbufo ke emem, ëfön ëma, inyuñ
15 inyeneke ntöi ke enyïn Esie. Ënyuñ ëbat ëte, anyan
ime Öböñ nyïn edi erinyaña; kpa nte edima eyen-ëte
nyïn Paul ñko ekewetde önö mbufo, nte ekemde ye ifiök
16 emi ëkenöde enye; kpa nte ke kpukpru ñwed esie
ñko enye etïñde abaña ñkpö emi; emi ndusuk ñkpö
ëdude kesït emi ësöñde owo ndifiök, emi me-ököi ye
menana-iwuk ëyutde ënö nsobo mö, nte *mö* ënamde ye
17 ñwed Abasi efen. Mbufo ndien, ndima, ke 'ëbemde iso

ẽñiök *ñkpö emi*, ẽkpeme mbak ẽdimen mbufo ẽfep ke
ndudue menam-idiök, mbufo ẽnyuñ ẽduöñö ẽkpöñ iwuk
18 mbufò. Edi ẽköri ke mfön ye iñiök Öböñ ye Andinyaña
nyĩn Jesus Christ. Uböñ enyene Enye kemi ye ke nsinsi
Amen.

---

# AKPA ÑWED JOHN

1 Se okodude toto ke eritöñö, se nyĩn ikokopde, se nyĩn
ikokutde ke enyĩn, se nyĩn ikesede, ubök nyĩn ẽkenyuñ
2 ẽtukde, kabaña ikö uwem (ndien ẽkeyarare uwem oro,
nyĩn ikönyuñ ikut, inyuñ itĩñ ikö ntiense, inyuñ isian
mbufo Uwem oro, nsinsi *Uwem oro*, emi okodude ye Ête,
3 ẽkenyuñ ẽyararede ẽnö nyĩn); se nyĩn ikokutde inyuñ
ikopde ke nyĩn isian mbufo nde, man mbufo ñko ẽnyene
eribuana ye nyĩn: ndien eribuana nyĩn edi ye Ête, ye
4 Eyen Esie Jesus Christ: ndien nyĩn iwet ñkpö emi,
man idara nyĩn öyöhö.
5 Ndien emi edi ikö oro nyĩn ikokopde Enye etĩñde, inyuñ
isiande mbufo, ite, Abasi edi uñwana, baba ekĩm inyuñ
6 iduhe Enye kesĩt. Nyĩn ima idöhö ite, nyĩn imenyene
eribuana ye Enye, ndien isaña ke ekĩm, nyĩn isu nsu
7 inyuñ inamke akpanikö: edi nyĩn ima isaña ke uñwana,
nte Enye odude ke uñwana, nyĩn imenyene eribuana kiet
ye eken, ndien iyĩp Jesus Eyen Esie eyet nyĩn isana ke
8 kpukpru midiöñkpö. Nyĩn ima idöhö ite, nyĩn inyeneke
idiöñkpö, nyĩn ibabiaña idemnyĩn, akpanikö inyuñ iduhe
9 kesĩt nyĩn. Nyĩn ima iyarare midiöñkpö nyĩn, Enye
edi akpanikö ye edinen ndifen midiöñkpö nyĩn, ndinyuñ
10 nyet nyĩn isana ke kpukpru muquañkpö. Nyĩn ima idöhö
ite, nyĩn inamke idiöñkpö, nyĩn inam Enye edi osu-nsu,
ikö Esie inyuñ iduhe kesĩt nyĩn.

2 Ñkpri nditö mi, ami ñwet ñkpö emi 'nö mbufo,
man mbufo ẽkunam idiöñkpö. Ndien owo ekededi ama
anam idiöñkpö, nyĩn imenyene Andikpe Ête ubök 'nö
2 nyĩn, *kpa* Jesus Christ, Andinen: ndien Enye edi usio-
isop midiöñkpö nyĩn; inyuñ idige eke nyĩn ikpöñ, edi
3 eke öfuri ererĩmbot ñko. Ndien nyĩn ida emi ifiök ite,

4 nyïn imöñök Enye, edieke nyïn inïmde mitem Esie. Enye
emi ödöhöde ete, Ami möñök Enye, ndien minïmke item
Esie, edi osu-nsu, akpanikö inyuñ iduhe kesït Esie:
5 edi owo eke onïmde ikö Esie, ke akpanikö ëma ënam ima
Abasi öfön ama ke esït esie. Nyïn ida ñkpö emi iñök ite,
6 nyïn idu kesït Esie: enye emi ödöhöde ete, imö imoduñ
kesït Esie, ökpönyuñ asaña kpa nte Enye asañade.
7 Ndima, ami ñwetke baba öbufa item 'nö mbufo, edi
akani item eke mbufo ëkenyenede toto ke eritöñö: akani
8 item edi ikö oro mbufo ëkekopde. Ñko, ami ñwet öbufa
item 'nö mbufo, ñkpö emi edide akpanikö ke esït Esie ye
ke esït mbufo; koro ekïm ke ebebe, ata uñwana ke önyuñ
9 ayama kemi. Enye emi ödöhöde ete, imö imodu ke
uñwana, ndien asuade eyen-ëte esie, odu ke ekïm tutu
10 osïm emi. Enye emi amade eyen-ëte esie oduñ ke
11 uñwana, ndien ñkpö iduö iduhe kesït esie. Edi enye
emi asuade eyen-ëte esie odu ke ekïm, önyuñ asaña ke
ekïm, inyuñ iñökke ebiët eke enye akade, koro ekïm ama
okïm enye enyïn.
12 Ami ñwet 'nö mbufo, ñkpri nditö, koro ëfende midiöñkpö
13 mbufo kabaña enyïñ Esie. Ñwet 'nö mbufo, mëte, koro
mbufo ëñökde Enye emi odude toto ke eritöñö. Ñwet
'nö mbufo, mkparawa, koro mbufo ëkande andidiök oro.
'Ma ñwet 'nö mbufo, ñkpri nditö, koro mbufo ëñökde Ëte.
14 'Ma ñwet 'nö mbufo, mëte, koro mbufo ëñökde Enye emi
odude toto ke eritöñö. 'Ma ñwet 'nö mbufo, mkparawa,
koro mbufo ësöñde idem, ikö Abasi önyuñ odude kesït
15 mbufo, mbufo ëma ënyuñ ëkan andidiök oro. Ëkuma
ererïmbot, me ñkpö eke ëdude ke ererïmbot. Edieke
owo ekededi amade ererïmbot, ima Ëte iduhe ke esït esie.
16 Koro kpukpru se idude ke ererïmbot, itöñ öbukidem, ye
itöñ enyïn, ye iseri uwem, idige eke Ëte, edi, edi eke
17 ererïmbot. Ndien ererïmbot ebebe ye itöñ esie: edi enye
emi anamde se Abasi amade ododu ke nsinsi.
18 Ñkpri nditö, edi akpatre ini: ndien nte mbufo ëkekopde
ëte, andibiöñö Christ ke edi, kpa kemi ediwak mendi-
biöñö Christ ëmedakha ëda; emi anamde nyïn iñök ite,
19 edi akpatre ini. Mö ëkewörö ëkpöñ nyïn, edi mö ikedige
eke nyïn; koro edieke mö ëkedide eke nyïn, mö ëkpesuk
ëtie ye nyïn: edi *mö ëkewörö*, man ëkpeyarare mö, nte
20 kpukpru mö midige eke nyïn. Ndien mbufo ëmenyene
eriyere aran oto ke Enye emi edide eti, mbufo ëmenyuñ

21 ĕfiök kpukpru ñkpö. Ñwetke ’nö mbufo koro mbufo
mifiökke akpanikö, edi koro mbufo ĕfiökde enye, koro
22 baba nsu kiet midige eke akpanikö. Anie edi osu-nsu
ke midige enye emi ödöhöde ete, Jesus idige Christ?
Enye emi edi andibiöñö Christ, kpa enye emi akañde Ête
23 ye Eyen. Owo ekededi eke akañde Eyen, kpa enye
inyeneke Ête; enye emi onyïmede Eyen enyene Ête nde.
24 Ama edi mbufo, ĕyak ñkpö oro mbufo ĕkekopde toto ke
eritöñö odu kesït mbufo. Ñkpö oro mbufo ĕkekopde toto
ke eritöñö ama odu kesït mbufo, mbufo ĕyenyuñ ĕdu
25 kesït Eyen, ye kesït Ête. Ndien emi edi uñwöñö emi
26 Enye ököñwöñöde önö nyïn, kpa nsinsi uwem. ’Ma
ñwet ñkpö emi ’nö mbufo mbaña mö emi ĕyomde ndinam
27 mbufo ĕwaha ĕkpöñ usuñ. Ndien ama edi mbufo, eriyere
aran eke mbufo ĕkeböde Enye ododu kesït mbufo,
ndien baba owo kiet inyeneke ndikpep mbufo; edi nte
eriyere aran Esie ekpepde mbufo abaña kpukpru ñkpö,
önyuñ edide akpanikö, minyuñ idige nsu, ndien kpa nte
28 enye ekpepde mbufo, mbufo ĕdu kesït Esie. Ndien kemi,
ñkpri nditö, ĕdu kesït Esie, man, edieke ĕdiyararede Enye,
nyïn ikpenyene uko, ikunyuñ ikut but kiso Esie ke eridi
29 Esie. Mbufo ĕma ĕfiök ĕte, Enye edi edinen, mbufo
ĕmenyuñ ĕfiök ĕte, Enye obon kpukpru owo ñko emi
ĕnamde edinen ido.

3 Esie oruk ima eke Ête amade nyïn, ĕte, nyïn ikere nditö
Abasi: nyïn inyuñ idi *nditö*. Oto ke ñkpö emi ererïmbot
2 ifiökke nyïn, koro miköfiökke Enye. Ndima, kemi nyïn
idi nditö Abasi, ndien se nyïn ididide iyarakere kaña.
Nyïn imöfiök ite, ĕma ĕyarare Enye, nyïn iyebiĕt Enye;
3 koro nyïn idikutde Enye nte Enye etiede. Ndien kpukpru
owo emi enyenede idori-enyïn emi ke Enye anam idemesie
4 asana, kpa nte Enye asanade. Kpukpru owo emi ĕnamde
idiöñkpö ĕbiat ibet ñko; ndien idiöñkpö edi eribiat-ibet.
5 Ndien mbufo ĕmefiök ĕte, ĕkeyarare Enye ndimen midiöñ-
6 kpö mfep; idiöñkpö inyuñ iduhe kesït Esie. Owo
ekededi emi odude kesït Esie inamke idiöñkpö: owo
ekededi emi anamde idiöñkpö ïque Enye, inyuñ ifiökke
7 Enye. Ñkpri nditö, ĕkuyak baba owo kiet ada mbufo
ökpöñ usuñ: enye emi anamde edinen ïdo enen, kpa nte
Enye enende: enye emi anamde ïdiöñkpö edi eke devil;
8 koro devil ananam idiöñkpö toto ke eritöñö. Ĕkeyarare

Eyen Abasi kabaña emi, man Enye abiat me-utom devil.
9 Owo ekededi eke Abasi obonde inamke idiöñkpö, koro
uduot Esie ododu enye kesīt : enye inyuñ ikemeke ndinam
10 idiöñkpö, koro Abasi obonde enye. Ke ñkpö emi ēyarare
nditö Abasi, ye nditö devil : owo ekededi emi minamke
edinen ido idige eke Abasi, me enye emi mimaña eyen-
11 ēte esie. Koro emi edi ikö eke mbufo ēkekopde toto ke
12 eritöñö, ete, nyīn ikpema kiet eken : idige nte Cain ekedide
eke andidiök oro, önyuñ owotde eyen-ēte esie. Ndien
nsinam enye okowotde enye ? koro me-utom esie ēdiökde,
ndien eke eyen-ēte esie ēnende.
13 Ēkuyīk, nditö-ēte, edieke ererīmbot asuade mbufo.
14 Nyīn imöñök ite, nyīn ima iwörö ke mkpa iduk ke uwem,
koro nyīn imade nditö-ēte. Enye emi mimaña ododu
15 ke mkpa. Owo ekededi emi asuade eyen-ēte esie edi
owot-owo : ndien mbufo ēmeñök ēte, baba owot-owo kiet
16 inyeneke nsinsi uwem kesīt esie. Ke ñkpö emi ke nyīn
iñök ima, koro Enye ökönöde uwem Esie kibuot nyīn :
17 nyīn ikpönyuñ inö uwem nyīn kibuot nditö-ēte. Edi
owo ekededi eke enyenede ñkpö ererīmbot emi, önyuñ
okutde eyen-ēte esie ke unana, ndien etre nditua enye
18 mböm, didie ke ima Abasi odu kesīt esie ? Ñkpri nditö,
ēyak nyīn ikuma ke ikö, me ke edeme ; edi ke utom ye ke
19 akpanikö. Nyīn iyeda ñkpö emi iñök ite, nyīn idi eke
20 akpanikö, iyenyuñ isöñ esīt nyīn kiso Esie, ke ñkpö ekededi
eke esīt nyīn obiomde nyīn ; koro Abasi okponde akan
21 esīt nyīn, önyuñ öñökde kpukpru ñkpö. Ndima, edieke
esīt nyīn mibiomke nyīn, nyīn imenyene uko ye Abasi ;
22 ndien nyīn iböbö Enye ñkpö ekededi eke nyīn ibeñede,
koro nyīn inīmde mitem Esie, inyuñ inamde ñkpö emi
23 ēnemde Enye. Ndien emi edi item Esie, ete, nyīn ikpö-
buöt idem ke enyiñ Eyen Esie Jesus Christ, inyuñ ima
24 kiet eken, kpa nte Enye ökönöde nyīn item. Ndien enye
emi onīmde item Esie odu ke esīt Esie, Enye önyuñ odu
kesīt owo oro. Ndien nyīn ida ñkpö emi iñök ite, Enye
odu kesīt nyīn, oto ke Spirit emi Enye ökönöde nyīn.

4 NDIMA, ēkunīm kpukpru spirit ke akpanikö, edi ēdomo
me-spirit, me mö ēto ke Abasi : koro ediwak me-prophet
2 nsu ēmewöñö ēduk ke ererīmbot. Mbufo ēda emi ēñök
Spirit Abasi : kpukpru spirit emi onyīmede ete, Jesus
3 Christ ama edi ke öbukidem oto ke Abasi : ndien kpukpru

spirit emi minyïmeke Jesus itoho ke Abasi: ndien emi
edi spirit andibiöñö Christ, emi mbufo ëma ëkekop ëte,
enye ke edi; ndien kemi enye ododu ama ke ererïmbot.
4 Mbufo ëdi eke Abasi, ñkpri nditö, ëma ënyuñ ëkan mö:
koro enye emi odude ke esit mbufo okponde akan enye
5 emi odude ke ererïmbot. Mö ëdi eke ererïmbot: ntre mö
ëtetiñ nte eke ererïmbot, ererïmbot önyuñ akpañ utöñ
6 önö mö. Nyïn idi eke Abasi: enye emi öfiökde Abasi
akpañ utöñ önö nyïn; enye emi midige eke Abasi ikpañke
utöñ inö nyïn. Nyïn ida ñkpö emi ifiök spirit akpanikö
ye spirit abiaña.
7 Ndima, ëyak nyïn ima kiet eken: koro ima edide eke
Abasi; ndien kpukpru owo kiet kiet emi enyenede ima,
8 Abasi obon enye, enye önyuñ öfiök Abasi. Enye emi
9 mimaña ima ifiökke Abasi; koro Abasi edide ima. Ke ñkpö
emi ëkeyarare ima Abasi kesït nyïn, nte Abasi öködöñde
edibon Eyen Esie kierakiet ediduk ke ererïmbot, man nyïn
10 ikpodu uwem oto ke Enye. Ima odu ke ñkpö emi, idige
nte nyïn ikamade Abasi, edi nte Enye akamade nyïn,
ökönyuñ ödöñde Eyen Esie ndidi osio-isop midiöñkpö
11 nyïn. Ndima, edieke Abasi akamade nyïn ntem, nyïn
12 ikpönyuñ ima kiet eken. Akananam baba owo kiet
ique Abasi: edieke nyïn imade kiet eken, Abasi odu
kesït nyïn, ndien ënam ima Esie öfön ama ke esït nyïn:
13 nyïn ida ñkpö emi ifiök ite, nyïn idu ke esït Esie, Enye
önyuñ odu ke esït nyïn, koro Enye önöde nyïn Spirit Esie.
14 Ndien nyïn imokut inyuñ itiñ ikö ntiense ite, Ëte öködöñ
15 Eyen *ndidi* Andinyaña ererïmbot. Owo ekededi eke
edinyïmede ete Jesus edi Eyen Abasi, Abasi odu kesït
16 esie, enye önyuñ odu kesït Abasi. Ndien nyïn imöfiök
imönyuñ inïm ima eke Abasi amade nyïn ke akpanikö.
Abasi edi ima; ndien enye emi odude ke ima odu kesït
17 Abasi, Abasi önyuñ odu kesït esie. Ke ñkpö emi ëma
ënam ima öfön ama ye nyïn, man nyïn inyene uko ke usen
ikpe; koro nte Enye eticde, kpa ntre ke nyïn itie ke
18 ererïmbot emi. Baba ndïk iduhe ke ima: edi ima eke
öfönde ama öduök ndïk, koro ndïk enyenede ufen; ndien
19 inamke enye emi efeghede ndïk öfön ama ke ima. Nyïn
20 imama, koro Enye ekebemde iso ama nyïn. Owo ama
ödöhö ete, Ami 'ma Abasi, ndien asua eyen-ëte esie, enye
edi osu-nsu: koro enye emi mimaña eyen-ëte esie emi
enye okutde, ikemeke ndima Abasi emi enye mique.

21 Ndien nyïn inyene item emi oto ke Enye, ete, enye emi
amade Abasi ama eyen-ëte esie nde.

5 Owo ekededi emi onïmde ete, Jesus edi Christ, Abasi
obon enye :. ndien owo ekededi emi amade Enye emi
okobonde, önyuñ ama Enye emi edide edibon Eyen Esie.
2 Nyïn ida emi ifiök ite, nyïn ima nditö Abasi, kini nyïn
3 imade Abasi, inyuñ inïmde mitem Esie. Koro emi edide
ima Abasi, ete, nyïn inïm mitem Esie ; mitem Esie inyuñ
4 idobike. Koro ñkpö ekededi eke Abasi obonde akan
ererïmbot : ndien emi edi edikan oro akande ererïmbot,
5 *kpa* mbuötidem nyïn. Ndien anie edi andikan ererïmbot,
iböhöke enye emi onïmde ke akpanikö ete, Jesus edi Eyen
6 Abasi ? Emi edi Enye emi ekedide ke möñ ye iyïp, *kpa*
Jesus Christ ; idige ke möñ oro ikpöñ, edi ke möñ oro ye
7 iyïp oro. Ndien edi Spirit etïñ ikö ntiense, koro Spirit
8 edide akpanikö. Koro ita ëdu emi ëtïñde ikö ntiense,
Spirit, ye möñ, ye iyïp : mbita oro ënyuñ ësaña ñkpö
9 kiet. Nyïn ima inyïme ikö ntiense owo, ikö ntiense Abasi
okpon akan : koro ikö ntiense Abasi edi emi, ete, Enye
10 ama etïñ ikö ntiense abaña Eyen Esie. Enye emi onïmde
Eyen Abasi ke akpanikö enyene ikö ntiense oro ke esït
esie : enye emi minïmke Abasi ke akpanikö anam
Enye edi osu-nsu ; koro enye minïmke ikö emi Abasi
11 eketïñde nte ntiense abaña Eyen Esie ke akpanikö. Ndien
ikö ntiense edi emi, ete, Abasi ökönö nyïn nsinsi uwem,
12 uwem emi önyuñ odu ke Eyen Esie. Enye emi enyenede
Eyen enyene uwem oro ; enye emi minyeneke Eyen Abasi
inyeneke uwem oro.
13 Mewet ñkpö emi 'nö mbufo, man mbufo ëfiök ëte,
mbufo ënyene nsinsi uwem, kpa mbufo emi ënïmde enyïñ
14 Eyen Abasi ke akpanikö. Ndien emi edi uko emi nyïn
inyenede ye Enye, ete, edieke nyïn ibeñede ñkpö ekededi
15 nte Enye amade, Enye okop önö nyïn : ndien edieke
nyïn ifiökde ite, Enye okop önö nyïn, ibeñe se ibebeñe,
nyïn imöfiök ite, nyïn imenyene ebeñe oro nyïn ibeñede
16 Enye. Owo ekededi ama okut eyen-ëte esie anamde
idiöñkpö eke midige idiöñkpö mkpa, enye edibeñe, ndien
Abasi eyenö enye uwem önö mö emi minamke idiöñkpö
17 mkpa. Idiöñkpö mkpa odu : ndöhöke nte, enye ekpe-
beñe abaña emi. Kpukpru uquañido edi idiöñkpö :
ndien idiöñkpö odu eke midige idiöñkpö mkpa.

18 Nyīn imöfiök ite owo ekededi emi Abasi obonde inamke
idiöñkpö ; edi enye emi Abasi obonde ekpeme idemesie,
19 andidiök inyuñ itukke enye. Nyīn imöfiök ite, nyīn idi
eke Abasi, öfuri ererimbot önyuñ anana kesit andidiök.
20 Ndien nyīn imöfiök ite, Eyen Abasi ama edi, ama önyuñ
önö nyīn eti ibuot, ete, nyīn ifiök Enye emi edide akpanikö,
nyīn inyuñ idu ke Enye emi edide akpanikö, kpa ke Eyen
Esie Jesus Christ. Emi edi ata Abasi ye nsinsi uwem.
21 N̄kpri nditö *mi*, ëkpeme idem ëdianare ke ndem.

---

# UDIANA-AKPA N̄WED JOHN

1 Ebiowo *ewet* önö edimek eti añwan ye nditö esie, emi
ami 'made ke akpanikö ; inyuñ idige ami ikpöñ, edi
2 kpukpru mö ñko emi ëfiökde akpanikö ; kabaña akpanikö
emi odude kesit nyīn, emi edinyuñ odude ye nyīn ke nsinsi :
3 mfön, mböm ye emem ëyedu ye nyīn ëto ke Abasi Ête,
ënyuñ ëto ke Jesus Christ, Eyen Ête, ke akpanikö ye ima.
4 Madara eti eti koro 'ma ñkut *ndusuk* nditö fo ësañade
5 ke akpanikö, kpa nte nyīn iköböde Ête item. Ndien
kemi mebeñe fi, eti añwan, idige nte ñwetde öbufa item
'nö fi, edi item oro nyīn ikenyenede toto ke eritöñö, ete,
6 nyīn ima kiet eken. Ndien emi edi ima, ete, nyīn ikpesaña
ke mitem Esie. Emi edi item oro, kpa nte mbufo ëkekopde
7 toto ke eritöñö, ëte, mbufo ësaña kesit. Koro ediwak
mbon abiaña ëma ëwöñö ëduk ke ererimbot, *kpa* mö emi
minyimeke ite, Jesus Christ edi ke öbukidem. Emi edi
8 andibiaña ye andibiöñö Christ. Êkpeme idem, mbak
mbufo ëdiduök ñkpö oro nyīn ikenamde, edi man mbufo
9 ënyene öfuri utip. Owo ekededi eke akade iso, minyuñ
itieneke se Christ ekpepde, inyeneke Abasi : enye emi
etienede erikpep oro, kpa enye enyene Ête ye Eyen.
10 Edieke owo ekededi etienede mbufo, minyuñ idaha erikpep
emi idi, ëkuda enye ëduk ke ufök mbufo, ëkunyuñ ëköm
11 enye : koro owo emi ökömde enye abuana ke midiök
utom esie.
12 Ke 'nyenede ediwak ñkpö ndiwet 'nö mbufo, nyomke
ndiwet ke ñwed ye möñwet : edi modori enyin nditiene

## ŌYŌHŌ ÑWED JOHN ITA 1

mbufo, 'nyuñ ntiñ iso ye iso, man ēnam idaresit mbufo
13 öyöhö. Nditö edimek eyen-ēte fo añwan ēköm fi.

---

## ŌYŌHŌ ÑWED JOHN ITA

1 Ebiowo *ewet* önö edima Gaius, emi ami 'made ke
akpanikö.
2 Edima, ami mböñ akam nte, ke kpukpru ñkpö afo
okpokut unen önyuñ okut nsöñidem, nte ukpöñ fo okutde
3 unen. Koro ami ñkadatde esit eti eti, kini nditö-ēte
ēkedide ēnyuñ ēti̇ñde ikö ntiense ēbaña akpanikö fo, kpa
4 nte afo asañade ke akpanikö. 'Nyeneke idaresit eke
okponde ebe emi, nte ñkopde nte nditö mi ēsañade ke
akpanikö.
5 Edima, afo ananam utom akpanikö ke ñkpö ekededi
eke afo anamde önö mö emi ēdide nditö-ēte ye isen owo
6 ñko ; emi ētiñde ikö ntiense ēbaña ima fo kiso ufök Abasi :
afo eyetīm anam ke anyañade mö ke isañ mö nte odotde
7 Abasi : koro kabaña Enyīñ oro ke mö ēkewöñö, ibōhō
8 Me-Gentile ñkpö. Mödo nyīn ikpedade oruk owo emi
ke idaresit, man nyīn idi nsaña-utom ye akpanikö.
9 Ñkewet ndusuk ñkpö 'nö ufök Abasi : edi Diotrephes,
10 emi amade ndidi ētubom kotu mō, inyīmeke nyīn. Mödo,
edieke ami ndide, nyenam mö ēti utom oro enye anamde,
ke eritiñ midiök ikö ndian nyīn : ndien ke oro mikemke
enye, enye ke idemesie idaha nditö-ēte iduk ke ufök esie,
ndien mö emi ēkpemade ndida *mö*, enye akpan, önyuñ
ebīn mö osio ke ufök Abasi. Edima, kukpebe se idiökde,
11 edi se ifönde. Enye emi anamde eti edi eke Abasi : enye
12 emi anamde idiök ique Abasi. Kpukpru owo ye akpanikö
ke idemesie ētiñ ikö ntiense ēbaña Demetrius : ih, nyīn
inyuñ itiñ ikö ntiense ; ndien afo ömöñök ete, ikö ntiense
nyīn edi akpanikö.
13 Ñkenyene ediwak ñkpö ndiwet 'nö fi, edi 'maña
14 ndida möñwet ye pen ñwet 'nö fi : edi modori enyīn
ndiwara ñkut fi, ndien nyīn iyetiñ iso ye iso. Emem
odu ye afo. Mufan ēköm fi. Köm mufan ke enyīñ.

# ÑWED JUDE

1 JUDAS, owo Jesus Christ, ye eyen-eka James. ewet
önö mö emi ĕkotde, emi ĕdide ndima ke Abasi Ete,
2 emi ĕnyuñ ĕkpemede mö ĕnö Jesus Christ: yak mböm
ye emem ye ima ĕdödiöñ ĕwak ĕnö mbufo.
3 Ndima, kini ami ñkesinde ifik ndiwet 'nö mbufo mbaña
erinyaña emi ĕnyañade mbufo ye nyin, esit enyik mi
ndiwet 'nö mbufo nyire mbufo ndisöñö ñwana mbaña
4 mbuötidem eke ĕkeyakde ĕnö mbon Abasi ini kiet. Koro
ndusuk owo ĕma ĕnyöni ke ndibe ĕduk, kpa mö emi
ĕkenimde ĕnö ubiom-ikpe emi ko ke eset, menana-uteñe
Abasi, emi ĕnamde mfön Abasi nyin akabare edi mbukpo
ido, ĕnyuñ ĕkañde Jesus Christ, Etubom ye Öböñ nyin
kierakiet.
5 Moyom nditi mbufo, okposuk edi nte mbufo ĕfiökde
kpukpru ñkpö ĕma, nte, Jehovah, ke Enye ama okosio
idut kiet ke isöñ Egypt, okosobo mö emi minimke ke
6 akpanikö. Ndien me-angel ñko, emi miketiehe ke obio
mö, edi ĕkpöñde ata ebiĕt iduñ mö, Enye onim ke nsinsi
7 ñkpököbi ke ekim önö ikpe aqua usen oro. Kpa nte
Sodom ye Gomorrah, ye me-obio emi ĕkande mö ĕkuk,
ke ido memö emi ĕyakde idem ĕnö use, ĕnyuñ ĕbinede
esen öbukidem, ndien ĕnim mö ke uwut-ñkpö, ĕte, ĕkpekut
8 ufen ke nsinsi ikañ. Edi kpa suk ntre memö emi ñko
ke eridaba ndap ĕsabare öbukidem, ĕnyuñ ĕsin erikara
9 ke ndek, ĕnyuñ ĕsuñi mböñ. Edi Michael, ĕtubom me-
angel, kini añwanade ye devil enenide abaña okpo Moses,
inyeneke uko nditiñ ikö isuñi ndian enye, edi ödöhö ete,
10 Jehovah osuk asua önö fi. Edi memö emi ĕsuñi ñkpö
ekededi emi mö mifiökke: ndien ñkpö eke mö ĕfiökde
ke uduot mö, kpa nte munam eke minyeneke ibuot, ke
11 ñkpö emi ke ĕsobo mö. Ödödiök önö mö! koro mö
ĕkesañade ke usuñ Cain, ĕnyuñ ĕfeghede itök otime otime
ke ndudue Balaam ĕyom utip, ĕnyuñ ĕtak ke ntut-utöñ
12 Korah. Memö emi ĕdi ndibe ikpö itiat ke usörö ima
mbufo kini mö ĕdiade usörö ye mbufo, mekpemeröñ eke
ĕbökde idemmö ifekheke ndik; mö ĕdi obubit enyöñ,
eke minyeneke möñ, eke ofim ĕbinde; me-eto ini mfri
eke ĕyemerede iñwomke mfri, ĕkpaña utim ikaba, ĕdibere
13 mö ke öruñ; ndidama mbufut aqua inyañ, ĕkpöhi but

mõ nte efot; ndyoñ ntantañöñ, emi ënimde ata ekim
14 ënö mö ke nsinsi. Ndien Enoch ñko, öyöhö owo itiaba
ötöñöde ke Adam, eketiñ prophecy önö mö, ete, Sese,
15 Öböñ ke edi ye me-thousand edisana iköt Esie duop, ndikpe
ikpe 'nö kpukpru owo, ndinyuñ 'nam ikpe obiom menana-
uteñe Abasi kabaña kpukpru utom unana-uteñe Abasi
eke mö ënamde ke unana-uteñe, ye kabaña kpukpru
mkpösöñ ikö eke midiök menana-uteñe ëtiñde ëdian Enye.
16 Memö emi ëdi mesuk-uyo, ye meseme eseme, emi ësañade
ke midiök itöñ mö (inua mö ënyuñ ëtiñ ikö iseri), emi
ëteñede owo enyin man ëkpekut udori.
17 Edi mbufo, ndima, ëti ikö oro me-apostle Öböñ nyin
18 Jesus Christ ëkebemde iso ëtiñ; nte mö ëkedöhöde
mbufo, ëte, Ke akpatre ini mbon nsakhi ëyedu, emi
19 ëdisañade ke midiök itöñ mö. Edi memö emi ënam
eridianare, ëdi mbio öbukidem, inyuñ inyeneke Spirit.
20 Edi mbufo, ndima, ënam idemmbufo ëköri ke ata edisana
mbuötidem mbufo, ënyuñ ëböñ akam ke Edisana Spirit,
21 man ëkpeme idemmbufo ke ima Abasi, ke ëdoride enyin
ke mböm Öböñ nyin Jesus Christ emi öwöröde nsinsi
22 uwem. Ndien ëtua ndusuk mö emi ëdude ke iyikhe
23 mböm; ënyuñ ënyaña ndusuk, ke eridabare mö ke ikañ;
ënyuñ ëtua ndusuk owo mböm ke ndik; ënyuñ ësua kpa
edisine-ñkpö emi öbukidem asabarede.
24 Ënö Enye emi ekemede ndikpeme mbufo mbak ëdiduö,
'nyuñ 'nim mbufo ëfön ëma kiso uböñ Esie ke ata akamba
25 idaresit, ënö Abasi kierakiet Andinyaña nyin, oto ke
Jesus Christ Öböñ nyin, ukpono, ye uböñ, ye obio, ye
odudu, ebem ini iso, kemi, ye ke nsinsi. Amen.

---

## IKÖ ERIYARARE JOHN

1 ERIYARARE Jesus Christ, emi Abasi ökönöde Enye
ndiwut iköt Esie, ñkpö emi ënyenede ndiwörö ke
ini esisit: ndien Enye ödöñ angel Esie ayarare önö
2 John owo Esie; emi etiñde ikö ntiense abaña ikö
Abasi, ye ikö ntiense Jesus Christ, kpa kabaña kpukpru
3 ñkpö emi enye okokutde. Öföfön önö enye emi okotde,

ye mō emi ēkopde me-ikö prophecy emi, ēnyuñ ēnīmde
me-ñkpö eke ēwetde kesīt : koro ini ke ekpere.
4 John *ewet* önö mufök Abasi itiaba emi ēdude ke Asia,
*ete* : Mfön ye emem ēdu ye mbufo ēto ke Enye emi odude
emi ökönyuñ odude emi edinyuñ edide ; ēnyuñ ēto ke
5 me-spirit itiaba emi ēdude kiso ebekpo Esie ; ēnyuñ ēto
ke Jesus Christ emi edide ntiense akpanikö, ebem iso
'mana kotu mekpa-mkpa, ye andikara ndidem ererīmbot.
Ēnö Enye emi akamade nyīn, ökönyuñ asanade nyīn
6 ayak ke midiöñkpö nyīn ke iyīp Esie ; ndien Enye akanam
nyīn idi obio, idi moku inö Abasi Ēte Esie ; ēnö Enye
7 uböñ ye erikara ke nsinsi. Amen. Sese, Enye ke edi
ke obubīt enyöñ ; kpukpru enyīn ēyenyuñ ēkut Enye,
ye mö emi ēkekīmde Enye ; ndien kpukpru midut ere-
rīmbot ēyetuaña Enye. Yak edi ntre, Amen.
8 Jehovah Abasi ōdöhö ete, Ami ndi Alpha ye Omega,
emi odude emi ökönyuñ odude emi edinyuñ edide,
Andikpon-ñkan.
9 Ami John, eyen-ēte mbufo ye andibuana ye mbufo
ke ukut ye obio ye ime ke Jesus, ñkodu ke isuo
emi ekerede Patmos, kabaña ikō Abasi ye ikö ntiense
10 Jesus. Ñkodu ke Spirit ke usen Öböñ, ndien ñkop
11 ökpōsöñ uyo ke edem mi, nte eke ukorowo, ete, Se afo
okutde wet ke ñwed, nyuñ nö ēsök me-ufök Abasi itiaba ;
ēsök Ephesus, ye Smyrna, ye Pergamum, ye Thyatira,
12 ye Sardis, ye Philadelphia, ye Laodicea. Ndien ami
ñkabare nte nse uyo eke ōdöhöde ye ami. Ndien ke
13 ñkabarede ñkut muwuk-utuenikañ gold itiaba ; ndien
kuföt muwuk-utuenikañ oro, Kiet emi ebiētde eyen owo,
emi esīnede edisīne-ñkpö osīm ukot Esie, mböbö gold
14 önyuñ oböbö Enye ke ikpanesīt. Ndien ibuot Esie ye
idet Esie ēfia nte afia idet eröñ, nte snow ; enyīn Esie
15 ēnyuñ ēbiēt edeme ikañ ; ukot Esie ēnyuñ ēbiēt edisem
okpoho, nte ñkpö eke ēnamde enye asana ke furnace ;
16 uyo Esie önyuñ ebiēt uyo ediwak möñ. Ndien Enye
akama ntantafiöñ itiaba ke ubök nasia Esie : edisöp
ofut iso iba önyuñ öwörö Enye ke inua : iso Esie önyuñ
17 ebiēt utīn ke enye ayamade ke odudu esie. Ndien kini
ami ñkutde Enye, nduō ke ukot Esie nte owo emi akpade.
Ndien Enye odori mi ubök nasia Esie ke idem, ete, Kufeghe;
18 Ami ndi mbemiso ye akpatre, ye Enye emi odude uwem ;
Ami 'ma mkpa, ndien sese, Ami ndodu uwem ke nsinsi,

19 mönyuñ ñkama mukpökhöre mkpa ye Hades. Mödo
wet ñkpö oro afo okokutde, ye ñkpö emi ēdude,
20 ye ñkpö emi ēdiwöröde ke ini iso; ndībe ndībe ñkpö
ntantafiöñ itiaba emi afo okokutde ke ubök nasia mi, ye
eke muwuk-utuenikañ gold itiaba. Ntantafiöñ itiaba ēdi
me-angel mufök Abasi itiaba: ndien muwuk-utuenikañ
itiaba ēdi mufök Abasi itiaba.

2 Wet nö angel ufök Abasi ke Ephesus, ete;
Enye emi akamade ntantafiöñ itiaba ke ubök nasia
Esie, Enye emi asañade kuföt muwuk-utuenikañ gold
2 itiaba, ödöhö ñkpö emi, ete; Möfiök utom fo, ye se afo
añwanade ndinam, ye ime fo, nte afo munyuñ ukemeke
ndiyö midiök owo, ökönyuñ odomode mö emi ēkotde
idemmö me-apostle, ndien mö idige, ökönyuñ okutde ete,
3 mö ēdi mesu nsu; ndien afo emenyene ime ökönyuñ
öyö ñkpö kabaña enyiñ mi, unyuñ ukabakere ukpa mba.
4 Edi menyene se mbiomde fi, emi afo ökökpöñde akpa
5 ima fo. Mödo ti ebiēt emi afo otode öduö, nyuñ kabare
esīt, nyuñ nam mbemiso utom; midige ntre Ami nyetiene
fi, nyenyuñ 'men muwuk-utuenikañ fo ke ebiēt esie mfep,
6 ke afo mukabakere esīt. Edi afo emenyene emi, nte
afo asuade mutom Me-Nicolaitan, emi ami 'nyuñ nsuade.
7 Enye emi enyenede utöñ, yak enye okop se Spirit ödöhöde
mufök Abasi. Nyenö enye emi akande, nyenö enye
ndidia mfri eto uwem, emi odude ke Paradise Abasi.
8 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Smyrna, ete;
Enye emi edide mbemiso ye akpatre, emi akakpade
ökönyuñ ötöñöde ntak odu uwem, ödöhö ñkpö emi,
9 ete: Möfiök ukut fo ye ubuene fo (edi afo emenyene
ñkpö), ye isuñi mö emi ēdöhöde ēte, mimö idi Me-Jew,
10 ndien mö idige, edi, ēdi synagogue Satan. Kufeghe ukut
ukut ñkpö emi afo ediwarade ndikut: sese, devil möñ
esīn ndusuk mbufo ke ufök-ñkpököbi, man ēdomo mbufo;
ndien mbufo ēyekut ukut ke usen duop. Nam akpanikö
tutu osīm mkpa, ndien Ami nyenö fi anyanya uwem.
11 Enye emi enyenede utöñ yak enye okop se Spirit ödöhöde
mufök Abasi. Enye emi akande, utöñö-ntak mkpa
iditukke enye.
12 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Pergamum, ete;
13 Enye emi enyenede edisöp ofut iso iba ödöhö ñkpö
emi, ete: Möfiök ebiēt emi afo ödunde, kpa ebiēt emi

ebekpo Satan odude: afo ömönyuñ omum enyĩñ Mi
akama, ukunyuñ ukañke akpanikö Mi, kpa ke musen
Antipas ntiense Mi, owo akpanikö Mi, emi ëkewotde kotu
14 mbufo, ke ebiët emi Satan oduñde. Edi Ami menyene
ndusuk ñkpö eke mbiomde fi, koro afo emenyene ndusuk
owo do emi ënĩmde se Balaam ekpepde ke akpanikö, emi
ekpepde Balak ndiduök ñkpö utuak-ukot kiso nditö
Israel, man mö ëdia ñkpö eke ëwade ënö ndem, ënyuñ
15 ënam use. Kpa ntre ñko afo emenyene ndusuk owo
emi ënĩmde se Me-Nicolaitan ëkpepde ke akpanikö suk
16 ke ido emi. Kabare esĩt ndien; midige ntre, möñ ñwara
ntiene fi, nyenyuñ nda ofut inua Mi ñwana eköñ ye mö.
17 Enye emi enyenede utöñ, yak enye okop se Spirit ödöhöde
mufök Abasi. Enye emi akande, nyenö enye ndĩbe
ndĩbe manna, nyenyuñ 'nö enye afia itiat, ndien ke itiat
oro ëwet öbufa enyĩñ, emi baba owo kiet mifiökke, ke
miböhöke enye emi öböde.
18 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Thyatira, ete;
Eyen Abasi, emi enyĩn Esie ëbiëtde edeme ikañ, ukot
Esie ënyuñ ëbiëtde edisem okpoho, ödöhö ñkpö emi,
19 ete: Möñök mutom fo, ye ima fo ye mbuötidem ye erinam
ñkpö ye ime, ye nte akpatre utom fo ëwakde ëkan mbemiso.
20 Edi menyene se mbiomde fi, koro afo öyöde ñwan oro
Jezebel, emi okotde idemesie prophet añwan; ndien
enye ekpep önyuñ atap iköt mi ndinam use, 'nyuñ
21 ndia ñkpö emi ëwade ënö ndem. Ndien Ami ñkönö
enye ini eke akpakabarede esĩt; ndien enye inyĩmeke
22 ndikabare esĩt mbaña use esie. Sese, Ami möduök enye
ke bed, mönyuñ nduök mö emi ësĩnde efĩbe ye enye ke
aqua ukut, ke mö mikabakere esĩt ibaña mutom esie.
23 Ndien Ami nyeda mkpa ñwot nditö esie; ndien kpukpru
mufök Abasi ëyefiök ëte, Ami ndi Enye emi öduñörede
ekput ye esĩt: Ami nyenyuñ 'nö mbufo kiet kiet nte
24 ekemde ye utom mbufo. Edi Ami ndöhö mbufo, ndöhö
mö eñwen emi ëdude ke Thyatira, adaña owo nte minyene-
ke erikpep emi, emi mifiökke ndituñö ñkpö Satan, nte mö
ëdöhöde; Ami ndorike mbufo baba mbiomo eñwen.
25 Edi mbufo ëtĩm ëmum se mbufo ënyenede tutu Ami ndi.
26 Ndien enye emi akande, ye enye emi onĩmde mutom Mi
tutu osĩm akpatre, nyenö enye odudu ndikara mĩdut:
27 enye eyenyuñ akara mö ke esañ uquak, nte ëbomde
ñkpö obot-eso mbai mbai: nte Ami 'nyuñ mböde Ëte Mi:

28 ndien Ami nyenö enye ntantafiöñ usenubök. Enye emi
29 enyenede utöñ, yak enye okop se Spirit ödöhöde mufök
Abasi.

3 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Sardis, ete;
Enye emi enyenede me-spirit Abasi itiaba, ye me-
ntantafiöñ itiaba, ödöhö ñkpö emi, ete: Möfiök mutom
fo, nte afo enyenede enyīñ, ete, afo ododu uwem, ndien
2 afo amakpa. Tīñ enyīn se, nyuñ söñö ñkpö emi
ẽsukhöde, emi ẽkeyomde ndikpa: koro meñque baba
3 utom fo kiet eke anamde ama kiso Abasi Mi. Ti ndien
se afo ököböde, ökönyuñ okopde; nyuñ kpeme, nyuñ
kabare esīt. Mödo edieke afo mudukpemeke, Ami nyedi
nte inö, ndien afo udufiökke ñkanika eke Ami nditienede
4 fi. Edi afo emenyene enyīñ eke miwakke ke Sardis emi
mikesabakere edisīne-ñkpö mö; ndien mö ẽyesaña ye
5 Ami ke mfia edisīne-ñkpö; koro mö ẽdotde. Enye emi
akande, ntem ẽyesīne enye afia edisīne-ñkpö; ndien
Ami ndisökhike enyīñ esie ke ñwed uwem mfep, ndien
Ami nyenyīme enyīñ esie kiso Ête Mi, ye kiso me-angel
6 Esie. Enye emi enyenede utöñ, yak enye okop se Spirit
ödöhöde mufök Abasi.
7 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Philadelphia, ete;
Enye emi edide edisana, Enye emi edide akpanikö, Enye
emi enyenede ukpökhöre David, Enye emi ebererede,
ndien baba owo kiet idiberike, emi önyuñ eberide, ndien
8 baba owo kiet iberekere, ödöhö ñkpö emi, ete: Möfiök
mutom fo (sese, monīm usuñ eke anade iñwañ kiso fo emi
baba owo kiet mikemeke ndiberi), nte afo emenyene ekpri
odudu, ökönyuñ onīmde ikö Mi, ukunyuñ ukañke enyīñ Mi.
9 Sese, Ami mönö ndusuk owo ke synagogue Satan, mö emi
ẽdöhöde ẽte, mimö idi Me-Jew, ndien mö idige, edi ẽsu nsu:
sese, nyenam mö ẽdi ẽdituak ibuot ke ukot fo, ẽnyuñ
10 ẽfiök ẽte, Ami 'ma 'ma fi. Koro afo ekekpemede ikö
ime Mi, Ami nyenyuñ ñkpeme fi nsio ke ñkanika idomo
oro editienede öfuri ererīmbot, ndidomo mö emi ẽduñde
11 ke isöñ. Ami ke ndi iwiwa; tīm kama se afo enyenede, man
12 baba owo kiet ökubö anyanya fo. Enye emi akande,
nyenam enye edi adakha ke temple Abasi Mi, ndien enye
idiwöröke aba do: ndien Ami nyewet enyīñ Abasi Mi,
ye enyīñ obio Abasi Mi, öbufa Jerusalem, emi ösukhörede
oto ke heaven oto ke Abasi Mi, ye öbufa enyīñ Idemmi.

13 nsin enye ke idem. Enye emi enyenede utöñ, yak enye
okop se Spirit ödöhöde mufök Abasi.
14 Nyuñ wet nö angel ufök Abasi ke Laodicea, ete ;
*Enye emi edide* Amen, Eti ntiense akpanikö, Eritöñö
ñkpö emi Abasi okobotde, ödöhö ñkpö emi, ete :
15 Möñök mutom fo, nte afo ubïtke unyuñ ufiopke ; Ami
16 mkpama nte afo ebït me ofiop. Ntre koro afo edide mem
mem, mufiopke munyuñ ubïtke, Ami nyekpöhi fi ke inua
17 Mi mfep. Koro afo ödöhöde ete, Ami menyene inyene,
'ma 'nyuñ ñkö inyene, 'nyuñ 'nanake ñkpö ; munyuñ
ufiökke nte afo edide obukpo ñkpö ye ñkpö mböm ye
18 ubuene ye 'nan ye iferi : Ami 'nö fi item nte, edep ye Ami
gold eke ënamde asana ke ikañ, man afo akabare enyene
inyene ; ye afia edisïne-ñkpö, man afo esïne ñkpö, but
iferi fo ökunyuñ ayarare ; ye ibök enyïn ndiyet enyïn fo,
19 man afo okut usuñ. Adaña owo nte 'made, Ami nsua 'nö
20 'nyuñ ntunö : mödo fiop esït, nyuñ kabare esït. Sese, Ami
ndada ke usuñ 'nyuñ ntuak : owo ekededi ama okop uyo
Mi, önyuñ eberere usuñ, Ami nyeduk ntiene enye, nyenyuñ
21 ndia ñkpö ye enye, enye eyenyuñ adia ye Ami. Enye
emi akande, nyenö enye ösukhöre etie ye Ami ke ebekpo
Mi, nte Ami ñkönyuñ ñkande, 'nyuñ nsukhörede ntie ye
22 Ete Mi ke ebekpo Esie. Enye emi enyenede utöñ, yak
enye okop se Spirit ödöhöde mufök Abasi.

4 Ke ñkpö emi ëma ëkebe, ami mokut, ndien sese,
usuñ ana iñwañ ke heaven, ndien akpa uyo eke ñkopde,
nte eke ukorowo, ödöhö ye ami, kiet ödöhö ete, Dök di ken,
ndien ami nyewut fi ñkpö eke ënyenede ndiwörö ke ini
2 iso. Idaha oro ami ñkodu ke Spirit : ndien sese, ebekpo
3 ödiökhö ke heaven, Kiet önyuñ etie ke ebekpo oro ; ndien
Enye emi etiede ebiët itiat jasper ye sardius ke owo ësede :
ndien akpara akan ebekpo oro okuk, ebiët emerald.
4 Ndien ebekpo edïp ye inañ ëkan ebekpo oro ëkuk : ndien
*ñkut* nyebiowo edïp ye inañ ëtiede ke mebekpo oro, ësïne
mfia edisïne-ñkpö ; ënyuñ ëyara mö anyanya gold ke
5 ibuot. Ndien mineñ mineñ ye me-uyo ye obuma ëto ke
ebekpo ëwöñö. Ndien utuenikañ ikañ itiaba ësesak kiso
ebekpo, emi ëdide Me-Spirit Abasi itiaba ; ndien kiso
6 ebekpo ñkpö nte inyañ glass odu, ebiët crystal ; ndien
kufötebekpo, ye ke ñkan ñkuk ebekpo, medu-uwem inañ
7 ëdu, emi enyïn ëyöhöde mö ke iso ye ke edem. Ndien

akpa odu-uwem ebiēt lion, udiana-akpa odu-uwem ebiēt
eyen-enañ, ōyōhō odu-uwem ita enyene iso nte eke owo,
ndien öyöhö odu-uwem inañ ebiēt ntrukpom eke efede.
8 Ndien medu-uwem inañ oro, emi kpukpru mō kiet kiet
enyenede mba itiokiet itiokiet, ëyöhö ye enyīn ēkanare
ēkuk ye ke esīt: ndien mö idopke ke uwemeyo ye ke
okoneyo ndidöhö ēte, Edisana, Edisana, Edisana *edi*
Jehovah Abasi, Ata Ōkpösöñ, emi okodude emi önyuñ
9 odude emi edinyuñ edide. Ndien kini medu-uwem oro
ēdinöde Enye emi etiede ke ebekpo, Enye emi odude uwem
10 ke nsinsi nsinsi, uböñ ye ukpono ye eköm, nyebiowo edīp
ye inañ oro ëyeduö ke iso Enye emi etiede ke ebekpo,
ēyenyuñ ētuak ibuot ēnö Enye emi odude uwem ke nsinsi
11 nsinsi, ëyenyuñ ēduōñö anyanya mö kiso ebekpo, ēte, Afo,
Ōböñ ye Abasi nyīn, omodot ndida uböñ ye ukpono ye
odudu: koro afo okobotde kpukpru ñkpö, ndien oto ke
uduak fo mō ēkedu, ēkenyuñ ēboro.

5 Ndien ami ñkut ke ubök nasia Enye emi etiede ke
ebekpo ñwed emi ēwetde ñkpö ke esīt ye ke edem, eke
2 ēdade seal itiaba ētīm ēdian. Ndien ami ñkut ökpösöñ
angel atañade ke ökpösöñ uyo, ete, Anie odot ndikub-
3 öre ñwed, 'nyuñ ndianare me-seal esie? Ndien baba
owo kiet ke heaven, me ke isöñ, me kidak isöñ, ikemeke
4 ndikuböre ñwed, me ndise enye. Ndien ami ntua ökpösöñ
eyet, koro mique baba owo kiet emi odotde ndikuböre
5 ñwed oro, me ndise enye: ndien nyebiowo oro kiet ödöbö
mi, ete, Kutua: sese, Lion emi otode ke esien Judah,
Ōruñ David, ama akan, ndikuböre ñwed ye me-seal esie
6 itiaba. Ndien ami ñkut kuföt ebekpo ye kuföt medu-
uwem inañ oro, ye kuföt nyebiowo, eyen-eröñ adade, nte
ñkpö eke ēkewotde Enye, enyene nduk itiaba, ye enyīn
itiaba, emi ēdide Spirit Abasi itiaba, emi ēdöñde ēwöñö
7 ēka ke öfuri ererīmbot. Ndien Enye edi edisio *enye* ke
8 ubök nasia Enye emi etiede ke ebekpo. Ndien ke Enye
ama akada ñwed oro, medu-uwem inañ oro ye nyebiowo
edīp ye inañ oro ēduö kiso Eyen-eröñ, kpukpru mö kiet
kiet ēnyene harp, ye me-bowl gold eke incense öyöhöde
9 kesīt, emi ēdide me-akam mbon Abasi. Ndien mö ēquö
öbufa iquö, ēte, Afo omodot ndida ñwed, 'nyuñ ndianare
me-seal esie: koro ēkewotde Fi, Afo ökönyuñ adade iyīp
Fo edep owo ke kpukpru esien ye usem ye obio ye idut önö

10 Abasi, ökönyuñ anamde mö ēkabare ēdi obio ye moku ēnö
11 Abasi nyīn; mö ēnyuñ ēkara ke isöñ. Ndien ami ñkut,
'nyuñ ñkop uyo ekese angel, emi ēkande ebekpo ye medu-
uwem oro ye nyebiowo oro ēkuk; ndien ibat mö osīm
thousand duop ke itie thousand duop, ye me-thousand ke
12 itie me-thousand; ēdöhö ke ökpösöñ uyo, ēte, Eyen-eröñ
emi ēkewotde omodot ndibö odudu, ye inyene, ye ifiök, ye
13 ukeme, ye ukpono, ye uböñ, ye eridiöñ. Ndien ami ñkop
nte kpukpru ñkpö eke ēbotde, emi ēdude ke heaven, ye ke
isöñ, ye kidak isöñ, ye ke aqua inyañ, ye kpukpru ñkpö eke
ēdude mö kesīt ēdöhöde ēte, Ēnö Enye emi etiede ke
ebekpo, ēnyuñ ēnö Eyen-eröñ eridiöñ, ye ukpono, ye
14 uböñ, ye erikara ke nsinsi nsinsi. Ndien medu-uwem
inañ oro ēdöhö ēte, Amen. Nyebiowo ēnyuñ ēduö ke isöñ
ētuak ibuot.

6 Ekem ami ñkut kini Eyen-eröñ adianarede me-seal
itiaba oro kiet, ndien ami ñkop nte kiet kotu medu-uwem
inañ oro ödöhöde ke uyo emi ebiētde obuma, ete, Di.
2 Ndien ami ñkut, ndien sese, afia horse, ndien enye emi
odorode enye akama utīga; ndien ēnö enye anyanya,
ndien enye öwörö edi ke akakan, ndinyuñ ñkan.
3 Ndien kini Enye adianarede udiana-akpa seal, ñkop
4 nte udiana-akpa odu-uwem ödöhöde ete, Di. Ndien
*horse* efen öwörö edi, ididuot horse: ndien ēnö enye emi
odorode kesīt ndibö ererīmbot emem, ēte, mö ēkpenyuñ
ēwot kiet eken: ndien ēnö enye akamba ofut.
5 Ndien kini Enye adianarede öyöhö seal ita, ñkop nte
öyöhö odu-uwem ita ödöhöde ete, Di. Ndien ami ñkut,
ndien sese, obubīt horse: ndien enye emi odorode kesīt
6 akama udomo-ñkpö ke ubök esie. Ndien ñkop ñkpö nte
uyo ke ufōt medu-uwem inañ oro ödöhöde ete, Idomo
ibokpot kiet ke okuk kiet, ye idomo barley ita ke okuk
kiet: kunyuñ ubiat aran ye wine.
7 Ndien kini Enye adianarede öyöhö seal inañ, ami ñkop
8 nte uyo öyöhö odu-uwem inañ ödöhöde ete, Di. Ndien
ñkut, ndien sese, iwat-iwat horse: ndien enyīñ enye emi
odorode enye ekere Mkpa; Hades önyuñ etiene enye.
Ndien ēnö mö odudu ke öyöhö ubak isöñ inañ, ndiwot ke
ofut, ye ke akañ, ye ke mkpa, ye ke munam ikōt isöñ.
9 Ndien kini Enye adianarede öyöhö seal ition, ami ñkut
kidak itie-uwa mukpöñ mö emi ēkewotde ēbaña ikö Abasi,

10 ye kabaña ikö ntiense oro mö ënïmde ke akpanikö : ndien
mö ëfiori ke ökpösöñ uyo, ëte, Adaña didie, O Öböñ,
Edisana ye Akpanikö, ke Afo editre ndikpe ikpe, 'nyuñ
11 nsio usiene iyïp nyïn ye mö emi ëduñde ke isöñ ? Ndien
ënö mö kiet kiet afia öföñidem ; ënyuñ ëdöhö mö, ëte,
Ëduök odudu kaña ke ini esisit, tutu ibat mensaña mö ke
utom ye nditö-ëte mö ñko, emi ëdiwotde kpa nte ëkewotde
mö, öyöhö.
12 Ndien ami ñkut kini Enye adianarede öyöhö seal
itiokiet, ndien isöñ enyek eti eti ; utïn önyuñ akabare
ebïre nte öföñ ikpo eke ëdade idet ënam, öfuri öfiöñ önyuñ
13 akabare etie nte iyïp : ntantafiöñ enyöñ ënyuñ ëduöñö
ke isöñ, nte eto fig öduökde ñkïm-ñkïm fig esie, kini
14 ökpösöñ ofim enyeñede enye. Ënyuñ ëmen enyöñ ëfep,
nte ikpa-ñwed kini ëfutde enye ; ënyuñ ëmen kpukpru
15 ikpö obot ye isuo ke itie mö ëfep. Ndien ndidem ere-
rïmbot, ye mböñ, ye ikpö ëtubom mbon-eköñ, ye mbon
inyene, ye mkpösöñ owo, ye kpukpru ifn ye nditö-isöñ,
16 ëdïbe ke me-aba ye ke ikpö itiat ikpö obot : mö ënyuñ
ëdöhö ikpö obot ye ikpö itiat, ëte, Ëduö mimö ke idem,
ënyuñ ëdïp mimö mbak iso Enye emi etiede ke ebekpo, ye
17 iyaresït Eyen-eröñ : koro aqua usen iyaresït mö emedi ;
ndien anie emekeme ndida ?

7 Ke ñkpö emi ama ekebe ami ñkut angel inañ ëdade ke
utït isöñ mbinañ, ëmum ofim isöñ mbinañ ëkama, man
baba ofim okufime ke isöñ, me ke inyañ, me ke eto
2 ekededi. Ndien ami ñkut angel eñwen adakhade oto ke
edem usiakha utïn, enyene seal Abasi emi odude uwem :
ndien enye ofiori ke ökpösöñ uyo önö me-angel inañ oro
3 ënöde mö ndibiat isöñ ye inyañ, ete, Ëkubiat isöñ, me
inyañ, me meto, tutu nyïn idifik seal ke ökpö-iso iköt
4 Abasi nyïn. Ndien ami ñkop ibat mö emi ëfikde mö
seal ke ökpö-iso, thousand ke itie ikie ye aba ye inañ,
emi ëfikde mö seal ke kpukpru mesien nditö Israel.
5 Ëfïk thousand duopeba ke esien Judah :
Thousand duopeba ke esien Reuben :
Thousand duopeba ke esien Gad :
6 Thousand duopeba ke esien Asher :
Thousand duopeba ke esien Naphtali :
Thousand duopeba ke esien Manasseh :
7 Thousand duopeba ke esien Simeon :

Thousand duopeba ke esien Levi :
Thousand duopeba ke esien Issachar :
8 Thousand duopeba ke esien Zebulun :
Thousand duopeba ke esien Joseph :
Ye thousand duopeba ke esien Benjamin.
9 Ke ñkpö emi ëma ëkebe, ami ñkut, ndien sese, aqua
otu owo, emi baba owo kiet mikemeke ndibat, ëto ke
kpukpru midut, ye ke *kpukpru* esien ye obio ye usem,
ëda kiso ebekpo ye kiso Eyen-eröñ, ësīne mfia öföñidem,
10 ënyuñ ëkama ndak eyop ke ubök mö ; mö ënyuñ ëfiori
ke ökpösöñ uyo, ëte, Erinyaña enyene Abasi nyīn emi
11 etiede ke ebekpo, önyuñ enyene Eyen-eröñ. Ndien
kpukpru me-angel ëda ëkan ebekpo ye nyebiowo ye
medu-uwem inañ oro ëkuk ; ndien mö ëduö kiso ebekpo
12 ëkubi iso mö, ënyuñ ëtuak ibuot ënö Abasi, ëte, Amen :
Eridiöñ, ye uböñ, ye ifiök, ye eköm, ye ukpono, ye odudu,
ye akakan ënyene Abasi nyīn ke nsinsi nsinsi. Amen.
13 Ndien kiet kotu nyebiowo ödöhö mi, ete, Mö emi ësīnede
14 mfia öföñidem oro ëdi manie, mö ënyuñ ëto möñ ? Ndien
ami ndöhö enye, nte, Öböñ mi, afo ömöfiök. Ndien enye
ödöhö mi, ete, Memö emi ëdi mö emi ëwöñöde ke aqua
ukut, mö ëkenyuñ ëyet öföñidem mö, ënyuñ ënam mö
15 ëfia ke iyīp Eyen-eröñ. Mödo mö ëdude kiso ebekpo
Abasi ; mö ënyuñ ënam ñkpö ënö Enye ke uwemeyo ye
ke okoneyo ke temple Esie : Enye emi etiede ke ebekpo
16 eyenyuñ atat tent Esie ofuk mö. Biöñ ididöñke mö aba,
itöñ idinyuñ isatke mö ; eyo me ufiop ekededi idinyuñ
17 imiaha mö : koro Eyen-eröñ emi odude ke uföt ebekpo
edidi andibök mö, eyenyuñ ada mö usuñ aka ke idīm
möñ uwem : Abasi eyenyuñ öquöhöre kpukpru möñeyet
ke enyīn mö efep.

8 NDIEN kini Enye adianarede öyöhö seal itiaba, ndobo
2 odu ke heaven ke ñkpö nte ubak ñkanika. Ndien
ami ñkut me-angel itiaba oro ëdade kiso Abasi ; ndien
ënö mö ukorowo itiaba.
3 Ndien angel eñwen emi akamade ñkpö uföp-incense gold
edi edida ke itie-uwa ; ndien ënö enye ediwak incense,
ëte, adian enye ye akam kpukpru mbio Abasi ke enyöñ
4 itie-uwa gold emi odude kiso ebekpo. Ndien nsuñikañ
incense oro ye akam mbio Abasi ëto ke ubök angel ëdök
5 kiso Abasi. Ndien angel emen ñkpö uföp-incense, önyuñ

öyōhō enye ye ikañ itie-uwa, önyuñ öduök enye ke isöñ :
ndien obuma, ye me-uyo, ye mineñ-mineñ, ye unyek-
isöñ ëtiene.
6 Ndien me-angel itiaba, emi ëkamade ukorowo itiaba
oro ëtïm idem ndifri.
7 Ndien akpa ofri, ndien edïm-itiat ye ikañ, emi abuakhade
ye iyïp, etiene, ndien ëduök mö ke isöñ : ndien ëföp
öyöhö ubak isöñ ita, ënyuñ ëföp öyöhö ubak meto ita,
ënyuñ ëföp kpukpru awawa mbiët.
8 Ndien udiana-akpa angel ofri, ndien ëduök ñkpö nte
9 akamba obot eke asakde ikañ ke aqua inyañ : ndien
öyöhö ubak inyañ ita akabare edi iyïp; öyöhö ubak
medu-uwem ita eke ëdude ke inyañ ënyuñ ëkpaña, *kpa*
mö emi ëdude uwem; ënyuñ ëwuri öyöhö ubak mubom
inyañ ita.
10 Ndien öyöhö angel ita ofri, ndien akamba ntantafiöñ
emi asakde nte nsarañikañ oto ke enyöñ öduö, ndien enye
öduö ke öyöhö ubak me-akpa ita, ye ke midïm möñ ;
11 ndien enyïñ ntantafiöñ oro ekere Idot : ndien öyöhö ubak
me-möñ ita akabare edi idot; ndien ediwak owo ëkpaña
ëto ke me-möñ oro, koro ënamde mö ëdoro
12 Ndien öyöhö angel inañ ofri, ndien ëmia öyöhö ubak
utïn ita, ye öyöhö ubak öfiöñ ita, ye öyöhö ubak ntantafiöñ
ita; man ënam öyöhö ubak mö ita ëkïm, uwemeyo
ökunyuñ ayama ke öyöhö ubak esie ita, ye okoneyo kpa
suk ntre.
13 Ndien ami ñkut, 'nyuñ ñkop ntrukpom kiet efede kuföt
enyöñ, ödöhö ke ökpösöñ uyo, ete, Ödödiök, ödödiök,
ödödiök önö mö emi ëduñde ke isöñ oto ke muyo ukorowo
efen, emi me-angel ita emi ënyenede ndifri kaña.

9 NDIEN öyöhö angel ition ofri, ndien ami ñkut ntantafiöñ
eke okotode ke enyöñ öduö ke isöñ : ndien ënö enye
2 ukpökhöre obube aqua ukpe. Ndien enye ökpökhöre
obube aqua ukpe oro ; ndien nsuñikañ öwörö ke obube
ödök nte nsuñikañ akamba ikañ ; ndien utïn ye ikpa-
3 enyöñ ëkïm oto ke nsuñikañ obube. Ndien ñkuku-
ñkpöyöriyö ëto ke nsuñikañ ëwöñö ke isöñ ; ndien ënö mö
4 odudu nte me-scorpion isöñ ënyenede odudu. Ndien
ëdöhö mö, ëte, ëkubiat mbiët isöñ, me awawa ñkpö
ekededi, me eto ekededi, edi kpa owo oro ikpöñ ikpöñ
5 emi minyeneke idiöñö Abasi ke ökpö-iso mö. Ndien ënö

mō odudu, ēte, ēkuwot mö, edi ēdutukhö mö ke öfiöñ
ition: ndien ndutukhö mö ebiēt ndutukhö scorpion,
6 kini enye atīgade owo. Ndien ke musen oro owo ēyeyom
mkpa, edi idique enye; ndien mö ēyeyom ndikpa, ndien
7 mkpa eyefeghe ökpöñ mö. Ndien mbiēt ñkukuñkpöyöriyö
ebiēt me-horse emi ētīmde mö ēnö eköñ; ndien ñkpö
nte anyanya eke ēbiētde gold ēdoro mö ke ibuot, iso
8 mö ēnyuñ ēbiēt iso owo. Ndien mö ënyene idet nte
9 idet iban, edet mö ēnyuñ ēbiēt eke lion. Ndien mö
ēnyene ñkpö ikpanesīt eköñ, nte ekpedide ñkpö ikpanesīt
eköñ uquak; ndien uyom mba mö etie nte uyom me-
10 chariot ekese horse eke ēfeghede ēka eköñ. Ndien mö
ēnyene isīm ēbiēt eke scorpion, ye eritīga; ndien odudu
mö ndinam owo ndutukhö ke öfiöñ ition odu ke isīm mö.
11 Mö ēnyene angel aqua ukpe nte edidem mö: enyīñ esie ke
usem Hebrew ekere Abaddon, ndien ke usem Greek enye
ekere Apollyon.
12 Akpa ndutukhö ama ebe: sese, ndutukhö iba ke ëdi
kaña ke ini iso.
13 Ndien öyöhö angel itiokiet ofri, ndien ami ñkop uyo oto
14 ke nduk itie-uwa gold emi odude kiso Abasi, kiet ödöhö
öyöhö angel itiokiet, emi akamade ukorowo, ete,
Kpökhöre me-angel inañ emi ēköbide ke aqua akpa
15 Euphrates. Ndien ëkpökhöre me-angel inañ oro, emi
ēkenīmde ēnö ñkanika ye usen ye öfiöñ ye isua, ēte, mö
16 ēkpewot öyöhö ubak owo ita. Ndien ibat me-udīm
mbon-eköñ horse edi thousand duop ke itie thousand duop
17 utīm ikaba: mokop ibat mö. Ntem ke ami ñkut me-horse
ke ñkukut, ye mö emi ēdorode mö, ēnyene ñkpö ikpan-
esīt eköñ ikañ ye hyacinth ye brimstone: ndien mbuot
me-horse ēbiēt mbuot me-lion; ndien ikañ ye nsuñikañ
18 ye brimstone ēwöñö ke inua mö. Ke ufen ita oro, ke ikañ
ye nsuñikañ ye brimstone, emi ëwörödo ke inua mö,
19 ēwot öyöhö ubak owo ita. Koro odudu me-horse odude
ke inua mö, ye ke isīm mö: koro isīm mö ēbiētde urukiköt,
ēnyuñ ēnyenede mbuot; ndien mö ēda mö ēnam idiök.
20 Ndien ubak owo eke ēsukhöde, emi miwotke mö ke ufen
oro, ikabakere esīt ibaña utom ubök mö, nte mö mikpe-
tuakke ibuot inö me-demon, ye ndem gold, ye eke silver,
ye eke okpoho, ye eke itiat, ye eke eto; eke mikemeke
21 ndikut usuñ, me ndikop, me ndisaña: mö inyuñ ikabakere
esīt ibaña eríwot owo, me idiöñ mö, me use mö, me inö mö.

10 NDIEN ami ñkut ökpösöñ angel eñwen ösukhöre oto ke
heaven, esine obubit enyöñ ke idem ; ndien akpara odoro
ke ibuot esie, iso esie önyuñ etie nte utin, ukot esie ënyuñ
2 ëbiët me-adakha ikañ ; ndien enye akama ekpri ana-
iñwañ ñwed ke ubök esie : ndien enye owuk ukot nasia
3 esie ke inyañ, ye ukot ufien esie ke obot ; ndien enye
ofiori ke ökpösöñ uyo, nte lion ofioride : ndien kini enye
4 ofioride, obuma itiaba ësioro uyo mö. Ndien kini obuma
itiaba ësiorode uyo, ami nyom ndiwet ; ndien ami ñkop
uyo ke enyöñ, ete, Fik seal ke me-ñkpö eke obuma itiaba
5 ësiorode, kunyuñ uwet mö. Ndien angel emi ami ñkutde
adade ke aqua inyañ ye ke obot omenere ubök nasia esie
6 önö enyöñ, otomo Enye emi odude uwem ke nsinsi nsinsi,
emi okobotde ikpa-enyöñ ye ñkpö emi ëdude enye kesit,
ye isöñ ye ñkpö emi ëdude enye kesit, ye aqua inyañ ye
7 ñkpö emi ëdude enye kesit, ete, ubigi ididuhe aba : edi
ke musen uyo öyöhö angel itiaba, kini enye oyomde ndifri,
ndibe ñkpö Abasi okure, nte eti ikö oro Enye eketiñde
8 önö mesañutom Esie me-prophet edide. Ndien uyo oro
ami ñkopde oto ke enyöñ ötöñö ntak ödöhö ye ami, ete,
Ka kada ana-iñwañ ñwed ke ubök angel emi adade ke inyañ
9 ye ke obot. Ndien ami ntiene angel oro, 'nyuñ ndöhö
Enye, nte, önö mi ekpri ñwed oro. Ndien enye ödöhö
mi, ete, Bö ta : ndien enye eyedoro ke idibi fo, edi ke
10 inua fo enye eyeniñe nte aran-ökwök. Ndien ami mbö
ñwed ke ubök angel nta ; ndien ke inua mi enye eniñe
nte aran-ökwök : ndien kini ami 'ma ñkata enye, anam
11 idibi mi odoro. Ndien mö ëdöhö mi, ëte, Afo enyene
nditiñ prophecy mbaña ediwak midut ye obio ye usem
ye ndidem.

11 NDIEN ënö mi eto-okuk eke ebiëtde esañ : ndien klet
ödöhö ete, Dakha kenyöñ domo temple Abasi, ye itie-
2 uwa, ye mö emi ëtuakde ibuot kesit. Ndien okure emi
odude ke esien temple kpöñ ke esien, kunyuñ udomo enye ;
koro ëma ëda enye ënö midut : ndien mö ëyedigi edisana
3 obio ke ukot ke öñöñ aba ye iba. Ndien Ami nyenö
ntiense Mi iba odudu, ndien mö ëyetiñ prophecy ke
thousand usen ye usen ikie iba ye ata, ësine öföñ ikpo.
4 Memö emi ëdi meto olive iba oro ye muwuk-utuenikañ
5 iba oro ëwukhöde kiso Öböñ isöñ. Ndien owo ekededi
ama oyom ndinam mö idiöñkpö, ikañ öwörö ke inua mö,

ōnyuñ ata musua mö: ndien owo ekededi ama oyom
ndinam mō idiōñkpō, iditreke ndiwot enye ke usuñ emi.
6 Memö emi ēnyene odudu ndisiri enyōñ, man edīm okudep
ke musen prophecy mö: mö ēnyuñ ēnyene odudu ye me-
möñ ndikabare mö ēdi iyīp, 'nyuñ 'mia isöñ kpukpru
7 ufen, adaña nte mö ēdimade. Ndien kini mö ēditīñde
ikö ntiense mö ēma, unam eke ödökde öwörö ke aqua ukpe
eyeñwana eköñ ye mö, eyenyuñ akan mö, önyuñ owot mö.
8 Ndien mokpo mö ēna ke efak aqua obio, emi ke spirit
ekerede Sodom ye Egypt, ebiēt emi ēnyuñ ēwotde Öböñ
9 mö ke cross do. Ndien owo ēto ke me-obio ye me-esien
ye me-usem ye midut ēse mokpo mö ke usen ita ye ubak,
10 inyuñ iyakke ēbuk mokpo mö ke udi. Ndien mö emi
ēduñde ke isöñ ēdara ēbaña mö, ēnyuñ ēbre mbre; ndien
mö ēyenö enö ēsök kiet eken; oto koro me-prophet iba
11 emi ēkenamde mö emi ēduñde ke isöñ ndutukhö. Ndien
ke usen ita ye ubak ēma ēkebe ibifik uwem oto ke Abasi
oduk mö ke idem, mö ēnyuñ ēda ke ukot mō; ökpösöñ
12 ndīk önyuñ odoro mö emi ēkutde mö. Ndien mö ēkop
ökpösöñ uyo emi otode ke heaven ödöhö mö, ete, Ēdök
ēdi ken. Ndien mö ēdök ke obubīt enyöñ ēduk ke heaven;
13 musua mö ēnyuñ ēkut mö. Ndien ke idem ñkanika
oro isöñ enyek eti eti, öyöhö ubak obio duop önyuñ
öduö: ndien ēwot thousand owo itiaba ke unyek-isöñ
oro: ndien mö eke ēsukhöde ēfeghe ndīk, ēnyuñ ēnö
Abasi heaven uböñ.
14 Udiana-akpa ndutukhö ama ebe: sese, öyöhö ndutukhö
ita ke edi iwiwa.
15 Ndien öyöhö angel itiaba ofri; ndien mkpösöñ uyo
ēdu ke heaven, mö ēnyuñ ēdöhö ēte, Obio ererīmbot
amakabare edi eke Öböñ nyīn ye eke Christ Esie: Enye
16 eyenyuñ akara ke nsinsi nsinsi. Ndien nyebiowo edīp
ye inañ, emi ētiede ke ebekpo mö kiso Abasi, ēduö
17 ēkubi iso mö, ēnyuñ ētuak ibuot ēnö Abasi, ēte, Nyīn
imököm Fi, O Öböñ Abasi, Ata-Ökpösöñ, emi odude, emi
ökönyuñ odude; koro Afo akadade aqua odudu Fo,
18 ökönyuñ akarade. Ndien midut ēkeyaresīt, iyaresīt Fo
ökönyuñ edi, ye ini emi ēdikpede ikpe mekpa-mkpa,
ye ini emi ēdinöde iköt Fo me-prophet, ye nti owo,
ye mö emi ēteñede enyīñ Fo, ñkpri ye ikpö, utīp mö;
ndinyuñ nsobo mö emi ēsobode isöñ.
19 Ndien ēberere temple Abasi emi odude ke heaven;

ndien ēkut ekebe ediomi Esie ke temple Esie; ndien emineñ-mineñ, ye muyo, ye obuma, ye unyek-isöñ, ye ökpösöñ edīm-itiat ētiene.

12 Ndien ēkut aqua idiöñö ke heaven; ñwan kiet esīne
utīn ke idem, öfiöñ önyuñ odu kidak ukot esie, ēnyuñ
2 ēyara enye ntantafiöñ duopeba; enye önyuñ oyomo:
ndien enye ofiori ke ndutukhö uman ye ke ubiak eriman.
3 Ndien ēkut idiöñö eñwen ke heaven; ndien sese, aqua
ididuot dragon, enyene mbuot itiaba ye nduk duop,
4 önyuñ ayara anyanya itiaba. Ndien isīm esie odudi
öyöhö ubak ntantafiöñ enyöñ ita, ōnyuñ öduök mö ke
isöñ: ndien dragon ada kiso ñwan emi oyomde ndiman
5 eyen, ete, ita eyen esie kini enye edimande. Ndien
enye aman eyen, eyeneren, emi edidade esañ uquak
akara kpukpru midut: ndien ēmen eyen esie ētiene
6 Abasi ēka ke ebekpo Esie. Ndien ñwan efeghe aka ke
desert, ke ebiēt emi enye enyenede itie emi Abasi otīmde
önö enye, man ëbök enye do ke thousand usen ye usen ikie
iba ye ata.
7 Ndien eköñ odu ke heaven: Michael ye me-angel esie
8 ēka eköñ ye dragon; dragon ye me-angel esie ēnyuñ
ēñwana eköñ; ndien mö ikanke, inyuñ ique itie mö aba
9 ke heaven. Ndien ēduök aqua dragon ke isöñ, akani
urukiköt oro, enye emi ekerede devil ye Satan, andibiaña
öfuri ererīmbot; ēduök enye ke isöñ, ēnyuñ ēduök me-
10 angel esie ye enye. Ndien ami ñkop ökpösöñ uyo ke heaven
ödöhö ete, Kemi erinyaña, ye odudu, ye obio Abasi nyīn,
ye erikara Christ Esie emedi: koro ēma ēduök andidori
nditö-ēte nyīn ikö, emi odoride mö ikö kiso Abasi nyīn
11 ke uwemeyo ye ke okoneyo, ke isöñ. Ndien mö ēkan
enye oto ke iyīp Eyen-eröñ, önyuñ oto ke ikö ntiense mö:
12 mö inyuñ imaña uwem mö tutu osīm mkpa. Mödo
ēdara, O me-heaven, ye mbufo emi ēduñde ke mö.
Ödödiök önö isöñ ye inyañ: koro devil ama ösukhöre
etiene mbufo, ayaresīt eti eti, öfiök ete imö inyene ekpri
ini ikpöñ ikpöñ.
13 Ndien kini dragon okutde ete ēduök imö ke isöñ, enye
14 ökōbö ñwan emi amande eyeneren. Ndien ēnö ñwan
mba aqua ntrukpom oro iba, man enye efe aka ke desert
ke itie esie, emi ëbökde enye do ke ini, ye mini, ye ke ibio
15 ini, ökpöñ iso urukiköt. Ndien urukiköt ökpöhi möñ ke

inua esie nte akpa etiene ñwan oro, man enye anam akpa
16 emen enye efep. Ndien isöñ añwam ñwan oro, isöñ
önyuñ atat inua esie, önyuñ emen akpa oro dragon ökökpö-
17 hide ke inua esie. Ndien dragon ayaresït ye ñwan,
önyuñ aka ndiñwana eköñ ye ubon esie eke ësukhöde, emi
ënimde mitem Abasi, ënyuñ ëmumde ikö ntiense Jesus
ëkama : ndien enye ada ke utan inyañ.

13 Ndien ami ñkut unam kiet öwöröde ke inyañ, enyene
nduk duop ye mbuot itiaba, anyanya duop ënyuñ ëdoro
ke nduk esie, ënyuñ ëwet enyïñ isuñi ke mbuot esie.
2 Ndien unam eke ñkutde ebiët ekpe, ukot esie ënyuñ
ëbiët eke bear, inua esie önyuñ ebiët inua lion : dragon
önyuñ önö enye odudu esie, ye ebekpo esie, ye aqua
3 nsöñ-uyo. Ndien ñkut ibuot kiet kotu mbuot esie nte
ñkpö eke ënöde enye unan mkpa ; ndien ëkök unan mkpa
4 esie : ndien öfuri isöñ ëtiene unam ëyik ; mö ënyuñ
ëtuak ibuot ënö dragon, koro enye önöde unam oro odudu
esie ; mö ënyuñ ëtuak ibuot ënö unam, ëte, Anie ebiët
unam ? Anie önyuñ ekeme ndiñwana eköñ ye enye ?
5 ndien ënö enye inua eke etïñde ikpö ñkpö ye ikö isuñi ;
6 ënyuñ ënö enye odudu ndidu ke öñöñ aba ye iba. Ndien
enye atat inua esie nditïñ ikö isuñi ndian Abasi, ndisuñi
enyïñ Esie, ye ataya Esie, kpa mö emi ëduñde ke heaven.
7 Ndien ënö enye odudu ndiñwana eköñ ye mbon Abasi,
'nyuñ ñkan mö : ënyuñ ënö enye odudu ye kpukpru esien
8 ye obio ye usem ye idut. Ndien kpukpru owo emi
ëduñde ke isöñ ëyetuak ibuot ënö enye, *kpukpru owo kiet
kiet* emi miwetke enyïñ esie ke ñwed uwem Eyen-eröñ,
9 emi ëkewotde ötöñöde ke eritöñö ererimbot. Owo
10 ekededi ama enyene utöñ, yak enye okop. Ema ënïm
owo ndidi ibuot eköñ, enye eyeka nte ibuot eköñ : ëma
ënïm owo ndiwot ke ofut, iditreke ndiwot enye ke ofut.
Ime ye mbuötidem mbon Abasi ëdu mi.
11 Ndien ami ñkut unam eñwen öwöröde ke isöñ : ndien
enye enyene nduk iba nte eyen-eröñ, enye önyuñ etïñ ikö
12 nte dragon. Ndien enye ada öfuri odudu akpa unam
anam ñkpö kiso esie. Ndien enye anam isöñ ye mö emi
ëduñde kesït ëtuak ibuot ënö akpa unam, emi ëkökde
13 unan mkpa esie. Ndien enye anam ikpö midiöñö, ete,
inam ikañ oto ke enyöñ ösukhöre öduö ke isöñ kiso owo.
14 Ndien enye ada midiöñö eke ënöde enye ndinam kiso unam

abiaña mö emi ëduñde ke isöñ ; ke eridöhö mö emi ëduñde
ke isöñ, ete, mö ëkpenam mbiët ënö unam oro enyenede
15 unan ofut, ndien odude uwem. Ndien ëyak enye önö
enye ibifik, kpa mbiët unam, man mbiët unam ekpetiñ ikö,
önyuñ anam ëwot adaña owo nte mituakke ibuot inö
16 mbiët unam. Ndien enye esïn ënïm kpukpru owo idiöñö
ke ubök nasia mö ye ke ökpö-iso mö, ñkpri ye ikpö, mbon
17 inyene ye mbon ubuene, nditö-isöñ ye ifn ; ete, baba owo
kiet okukeme ndidep me ndinyam, iböhöke enye emi
enyenede idiöñö oro, *kpa* enyïñ unam, me ibat enyïñ esie.
18 Emi edi ifiök. Enye emi enyenede eti ibuot, yak enye
abat ibat unam oro ; koro edide ibat owo : ibat esie
önyuñ edi ikie itiokiet ye ata ye itiokiet.

**14** NDIEN ami ñ'-ut, ndien sese, Eyen-eröñ ada ke Obot
Zion, thousand owo ikie ye aba ye inañ ënyuñ ëdu ye Enye,
emi ëwetde enyïñ Esie, ye enyïñ Ëte Esie ke ökpö-iso mö.
2 Ndien ami ñkop uyo oto ke enyöñ, nte uyo ediwak möñ,
ye nte uyo ökpösöñ obuma : ndien uyo oro ami ñkopde
3 ebiët uyo mebre-harp emi ëbrede harp mö : mö ënyuñ
ëquö ñkpö nte öbufa iquö kiso ebekpo, ye kiso medu-
uwem inañ oro, ye nyebiowo oro : ndien baba owo kiet
ikemeke ndikpep iquö oro, ke miböhöke thousand owo
ikie ye aba ye inañ oro, kpa mö emi ëkedepde ësio ke isöñ.
4 Memö emi ëdi mö emi mikesabakere idem ye iban ; koro
mö midöhö ndö. Memö emi ëdi mö emi ëtienede Eyen-
eröñ ke ebiët ekededi emi Enye akade. Ëkedep mö ësio
kotu owo, ëte, ëdi akpa mfri ënö Abasi ye Eyen-eröñ.
5 Ndien ique baba usu ke inua mö : mö ibiomoke baba
ndo kiet.
6 Ndien ami ñkut angel efen efede kuföt enyöñ, enyene
nsinsi gospel ndiquörö 'nö mö emi ëduñde ke isöñ, ye
kpukpru midut ye esien ye usem ye obio ; ndien enye
ödöhö ke ökpösöñ uyo, ete, Ëbak Abasi, ënyuñ ënö Enye
7 uböñ ; koro ini ikpe Esie emedi : ënyuñ ëtuak ibuot
ënö Enye emi okobotde enyöñ ye isöñ ye inyañ ye midïm
möñ.
8 Ndien efen, udiana-akpa angel, etiene, ete, Aqua
Babylon, emi akanamde kpukpru midut ëñwöñ wine
iyaresït use esie, ömöduö, ömöduö.
9 Ndien angel efen, öyöhö ita, etiene mö, ödöhö ke
ökpösöñ uyo, ete, Owo ekededi ama atuak ibuot önö unam

ye mbiët esie, ama önyuñ enyene idiöñö ke ökpö-iso, me ke
10 ubök esie, enye nde eyeñwöñ wine ifuresīt Abasi eke ëtīmde
ke cup iyaresīt Esie, ibuakhake ye ñkpö efen: ëyenyuñ
ëdutukhö enye ke ikañ ye brimstone, kiso ndisana angel ye
11 kiso Eyen-eröñ: ndien nsuñikañ ndutukhö mö ödödök
ke nsinsi nsinsi; mö inyuñ inyeneke nduök-odudu ke
uwemeyo ye ke okoneyo, mö emi ëtuakde ibuot ënö unam
ye mbiët esie, ye owo ekededi eke enyenede idiöñö enyīñ
12 esie. Ime mbon Abasi odu mi, mö emi ënīmde mitem
Abasi ye akpanikö Jesus.
13 Ndien mokop uyo oto ke enyöñ ödöhö ete, Wet, Öföfön
önö mekpa-mkpa emi ëkpade ke Öböñ toto ke ini emi:
ke akpanikö, Spirit ödöhö, man mö ëduök odudu ke utom
mö; ndien utom mö ëtiene mö.
14 Ndien ami ñkut, ndien sese, afia ikpa-enyöñ, ndien kiet
etie ke ikpa-enyöñ oro, ebiët eyen owo, ayara anyanya
15 gold, önyuñ akama edisöp iqua ke ubök esie. Ndien
angel efen öwörö ke temple, ofiori ke ökpösöñ uyo önö enye
emi etiede ke ikpa-enyöñ, ete, Da iqua fo kpeñe: koro
16 ini ukpeñe ekem; koro ukpeñe isöñ adat akan. Ndien
enye emi etiede ke ikpa-enyöñ öduök iqua esie ke isöñ;
ndien ëkpeñe ukpeñe isöñ.
17 Ndien angel efen öwörö ke temple emi odude ke heaven,
18 enye ñko akama edisöp iqua. Ndien angel efen oto ke
itie-uwa öwörö, enye emi enyenede odudu ye ikañ; enye
önyuñ ofiori ke ökpösöñ uyo önö enye emi enyenede
edisöp iqua, ete, Da edisöp iqua fo kpok metuek vine
19 isöñ; koro me-grape esie ëmetīm ëdat. Ndien angel
öduök iqua esie ke isöñ, önyuñ okpok mfri iñwañ vine
isöñ, esin ke ebiët udīgi-wine, aqua *ebiët udīgi-wine* iyar-
20 esīt Abasi. Ndien ëdīgi ebiët udīgi-wine ke edem obio,
ndien iyīp öwörö ke ebiët udīgi-wine, osīm mkpakha me-
horse, tutu osīm thousand furlong ye ikie itiokiet.

**15** Ndien ami ñkut idiöñö eñwen ke heaven, emi okponde
önyuñ enyenede ndyö, angel itiaba ënyene ufen itiaba,
*emi ëdide* akpatre, koro ke mö iyaresīt Abasi okure.
2 Ndien ami ñkut ñkpö nte inyañ glass, abuakha ye
ikañ; ye mö emi ëtode ndikan unam, ye mbiët esie, ye
ibat enyīñ esie, ëda ke mben inyañ glass, ënyene me-harp
3 Abasi. Ndien mö ëquö iquö Moses, owo Abasi, ye iquö
Eyen-eröñ, ëte, Ikpö ye mutībe ëdi mutom Fo, O Öböñ

Abasi, Ata-Ökpösöñ: ndinen ye akpanikö ëdi musuñ Fo,
4 Afo Edidem meyo. Anie midibakke midinyuñ ikponoke
enyïñ Fo, O Öböñ? koro Afo ikpöñ ikpöñ edide edisana;
koro kpukpru midut ëyedi ëdituak ibuot kiso Fo; koro
ëma ëyarare ndinen utom Fo.
5 Ndien ke ñkpö emi ëma ëkebe, ami ñkut, ndien
6 ëberere temple ataya ntiense ke heaven; ndien me-
angel itiaba emi ënyenede mufen itiaba ëwöñö ke temple:
mö ënyuñ ësïne itiat emi asanade önyuñ ayamade, ënyuñ
7 ëböbö mböbö gold ke ikpanesït mö. Ndien odu-uwem
kiet kotu medu-uwem inañ oro önö me-angel itiaba oro
bowl gold itiaba, öyöhö ye iyaresït Abasi, emi odude uwem
8 ke nsinsi nsinsi. Ndien nsuñikañ oto ke uböñ Abasi ye
ke odudu Esie öyöhö ke temple; ndien baba kiet ikemeke
ndiduk ke temple, tutu ënam ufen itiaba emi ënyenede
me-angel itiaba ema.

16 Ndien ami ñkop ökpösöñ uyo emi otode ke temple,
ödöhöde me-angel itiaba, ete, Mbufo ëka ëkeñwaña bowl
iyaresït Abasi ke isöñ.
2 Ndien akpa aka akañwaña bowl esie ke isöñ; ndien
enye akabare edi ndök emi edekhede önyuñ abiakde ke
idem owo oro ënyenede idiöñö unam, ënyuñ ëtuakde ibuot
ënö mbiët esie.
3 Ndien udiana-akpa añwaña bowl esie ke inyañ; ndien
enye akabare edi iyïp nte eke owo emi akpade; ndien
kpukpru medu-uwem ëkpaña, *kpa* me-ñkpö emi ëdude ke
inyañ.
4 Ndien öyöhö ita añwaña bowl esie ke makpa ye midïm
5 möñ; ndien enye akabare edi iyïp. Ndien ami ñkop
nte angel me-möñ oro ödöhöde ete, Afo edi Edinen, emi
odude ökönyuñ odude, Afo Andisana, koro Afo ekekpede
6 ikpe ntem: koro mö ëkeñwañade iyïp mbon Abasi ye
me-prophet, Afo ökönyuñ önö mö iyïp ndiñwöñ: mö
7 ëdot. Ndien ami ñkop itie-uwa ödöhöde ete, Ih, O
Öböñ Abasi, Ata-Ökpösöñ, ikpe Fo ëdi akpanikö ye
ndinen.
8 Ndien öyöhö inañ añwaña bowl esie ke utin; ndien
9 ënö enye odudu ndiföp owo ke ikañ. Ndien ëföp owo ke
ökpösöñ ufiop: mö ënyuñ ësuñi enyïñ Abasi emi enyenede
odudu ye mufen emi: ndien mö ikabakere esït ndinö Enye
uböñ.

10 Ndien öyöhö itlon añwaña bowl esie ke ebekpo unam;
ndien ēnam obio esie okīm; ndien mö ēta edeme mö ke
11 ubiak, ēnyuñ ēsuñi Abasi heaven kabaña mubiak mö ye
ndök mö; ndien mö ikabakere esīt ibaña utom mö.
12 Ndien öyöhö itiokiet añwaña bowl esie ke aqua akpa
Euphrates; ndien ēnam möñ esie asat, man ēdiöñ usuñ
13 ēnö ndidem emi ēditode edem usiakha-utīn. Ndien ami
ñkut ndidekhe spirit ita, ñkpö nte iquöt, ēwöñö ke inua
14 dragon, ye ke inua unam, ye ke inua prophet nsu: koro
mö ēdide me-spirit demon, emi ēnamde midiöñö; emi
ēwöñöde ētiene ndidem öfuri ererīmbot, ndibon mö ötö
15 kiet 'nö eköñ aqua usen Abasi, Ata-Ökpösöñ. (Sese,
Ami möñ ndi nte inö. Öföfön önö enye emi ekpemede,
önyuñ akamade edisīne-ñkpö esie, mbak enye edisaña
16 iferi, ndien mö ēdikut but esie.) Ndien ēbon mö ötö kiet
ke ebiët emi ekerede ke usem Hebrew Har-Magedon.
17 Ndien öyöhö itiaba añwaña bowl esie ke ofim; ndien
ökpösöñ uyo oto ke ebekpo öwörö ke temple, ete, Okure:
18 ndien emineñ-mineñ, ye muyo, ye obuma ēdu; ndien
aqua unyek-isöñ odu, oruk unyek-isöñ eke okponde
ntem, önyuñ enyenede odudu ntem ikoduhe, ötöñöde
19 ke ini eke owo ēdude ke isöñ. Ndien ēbakhare aqua
obio ke mbak ita, me-obio midut ēnyuñ ēduöñö: ndien
ēti aqua Babylon ke iso Abasi, ndinö enye cup wine ufiop
20 iyaresīt Esie. Ndien kpukpru isuo ēfeghe ēnyöñö, mö
21 inyuñ ique ikpö obot. Ndien ikpö edīm-itiat, kpukpru
itiat kiet kiet odobi nte talent, oto ke enyöñ ösukhöre
ötö owo: ndien owo ēsuñi Abasi kabaña ufen edīm-itiat;
koro ufen esie okponde eti eti.

17 Ndien angel kiet kotu me-angel itiaba emi ēnyenede
me-bowl itiaba edi edidöhö ye ami, ete, Di ken, ami nyewut
2 fi ikpe aqua akpara emi etiede kenyöñ ediwak möñ; emi
ndidem isöñ ēkenamde use ye enye, emi mö emi ēduñde
3 ke isöñ ēkenyuñ ēñwöñde wine use esie ēyukhö. Ndien
enye emen mi ke Spirit aka ke desert kiet: ndien ami ñkut
ñwan kiet odorode ke ididuot unam, öyöhö ye enyīñ
4 isuñi, enyene mbuot itiaba ye nduk duop. Ndien ñwan
oro esīne purple ye ididuot öföñ, önyuñ abana idem ke
gold ye ösöñ-urua itiat, ye me-pearl, enyene cup gold
emi öyöhöde ye mbubiam ke ubök esie, kpa ndek ndek
5 nkpo use esie, ndien ēkewet enyīñ ke ökpö-iso esie, ēte,

NDÏBE-ÑKPÖ, AQUA BABYLON EKA IKPARA YE EKP
6 MBUBIAM ÑKPÖ ERERÏMBOT. Ndien ami ñkut ñwan oro
öyukhö ye iyïp mbio Abasi, ye iyïp mentiense Jesus.
Ndien kini ami ñkutde enye, ami nyïk aqua eriyïk.
7 Ndien angel ödöhö mi, ete, Nsinam afo eyïkde? Ami
nyesian fi ndïbe ñkpö ñwan oro, ye eke unam emi obiomde
8 enye, eke enyenede mbuot itiaba ye nduk duop oro. Unam
oro afo okokutde okodu, ndien iduhe; enye önyuñ ekpere
ndiwörö ke obube aqua ukpe nduk ke nsobo. Ndien mö
emi ëduñde ke isöñ ëyeyïk, mö emi miwetke enyïñ mö isïn
ke ñwed uwem toto ke eritöñö ererïmbot, kini mö ëkutde
unam, nte enye okodude, minyuñ iduhe, edinyuñ edide.
9 Ibuot emi öñökde ñkpö odu mi. Mbuot itiaba ëdi ikpö
10 obot itiaba, emi ñwan etiede ke mö: mö ënyuñ ëdi ndidem
itiaba; ition ëma ëduöñö, kiet ke ododu, eken ika-idige
kaña; ndien kini enye edidide, enye enyene ndibïgi ke
11 ekpri ini. Ndien unam eke okodude, minyuñ iduhe, edi
öyöhö itiaeta ke idemesie ñko, önyuñ edi kiet ke itiaba oro;
12 enye önyuñ aka ke nsobo. Ndien nduk duop oro afo
okutde ëdi ndidem duop, eke mika-iböhö obio kaña; edi
13 mö ëbö odudu nte ndidem ye unam ke ñkanika kiet. Memö
emi ënyene esït kiet, ënyuñ ënö unam odudu mö ye
14 erikara mö. Memö emi ëyeñwana eköñ ye Eyen-eröñ,
Eyen-eröñ eyenyuñ akan mö, koro Enye edide Öböñ
mböñ ye Edidem ndidem; mö emi ëdude ye Enye *ëyenyuñ
ëkan*, mö emi ëkekotde, ëkenyuñ ëmekde, emi ënyuñ ëdide
15 mbio akpanikö. Ndien enye ödöhö mi, ete, Me-möñ oro
afo okokutde, emi akpara etiede, edi me-obio, ye motu owo
16 ye midut, ye musem. Ndien nduk duop oro afo okokutde,
ye unam, memö emi ëyesua akpara, ëyenyuñ ësobo enye,
ënyuñ ënïm enye iferi, ëyenyuñ ëta öbukidem esie, ënyuñ
17 ëföp enye öfuri ke ikañ. Koro Abasi ekesïnde ke esït mö
ndinam se Enye amade, 'nyuñ ñkabare 'nyene esït kiet,
18 ndinyuñ 'nö unam obio mö, tutu mikö Abasi ësu. Ndien
ñwan oro afo okutde edi aqua obio oro akarade ndidem
ererïmbot.

**18** KE ñkpö emi ëma ëkebe ami ñkut angel eñwen
ösukhörede oto ke heaven, enyene aqua odudu; uböñ
2 esie önyuñ añwaña isöñ. Ndien enye ofiori ke ökpösöñ
uyo, ete, Aqua Babylon ömöduö, ömöduö, ömönyuñ
akabare edi iduñ me-demon, ye ökpösöñ ebiët kpukpru
ndidekhe spirit, ye ökpösöñ ebiet kpukpru ndidekhe

3 inuen usua. Koro kpukpru midut ëmeduöñö oto ke wine
iyaresït use esie ; ndidem isöñ ëkenyuñ ënam use ye enye,
menyam-urua isöñ ëkenyuñ ëkabare ëdi mbon inyene
oto ke odudu ndek ndek ido esie.
4 Ndien ami ñkop nte uyo eñwen otode ke heaven, ete,
Ëwöñö, ikðt Mi, ëkpöñ enye, man mbufo ëkubuana ke
5 midiöñkpö esie, ëkunyuñ ëbö ufen esie : koro midiöñkpö
esie ëmesïm kpa enyöñ, Abasi ömönyuñ eti muquañkpö
6 esie. Ënö enye kpa nte enye ökönöde, ënyuñ ësio usiene
ënö enye ikaba utïm ikaba, nte mutom esie ëdide : ke
7 cup oro enye akabuakde, buak nö enye ikaba. Adaña nte
enye akatañde idem, önyuñ ebïnede ndek ndek ido, adaña
ntre nö enye ndutukhö ye ntuaña : koro enye ödöhöde
ke esït esie ete, Ami ntie öböñ-añwan, 'nyuñ ndige ebe-
8 akpa, ndinyuñ ñque ntuaña baba. Mödo mufen esie
ëyedi ke usen kiet, mkpa ye ntuaña ye akañ ; ikañ eyenyuñ
ata enye öfuri öfuri ; koro Öböñ Abasi emi ekpede ikpe
9 esie edide ökpösöñ. Ndien ndidem isöñ emi ënamde
use ye enye ënyuñ ëdude ke ndek ndek ido ye enye,
ëyetuaña ënyuñ ëseme ëbaña enye, ke ëda nsan nsan
10 oto ke ndïk ndutukhö esie, ëse nsuñikañ eriföp esie, ëte,
Mböm, mböm, aqua obio Babylon, ökpösöñ obio ! koro
11 ke ñkanika kiet ikpe fo emedi. Ndien menyam-urua
isöñ ëtuaña ënyuñ ëseme ëbaña enye, koro baba owo
12 kiet midepke ñkpö-urua mö aba ; ñkpö-urua gold, ye
silver, ye ösöñ-urua itiat, ye me-pearl, ye eti linen, ye
öföñ purple, ye silk, ye ididuot öföñ ; ye kpukpru nti
eto, ye kpukpru ñkpö eke ëdade oduk-enïn ye kpukpru
13 ösöñ-urua eto, ye okpoho, ye uquak, ye marble ënam ; ye
cinnamon, ye ufuöñkpö, ye incense, ye aran-nyere, ye
frankincense, ye wine, ye aran, ye eti ndomuyo, ye ibokpot,
ye menañ, ye meröñ ; ye me-horse, ye me-chariot, ye
14 ifn ; ye mukpöñ owo. Ndien mfri emi ëdöñde ukpöñ
fo ëma ëdakha ëkpöñ fi, ndien kpukpru ñkpö emi ënemde
15 ënyuñ ëyukhöde ëtak fi, owo idinyuñ ique mö aba. Mbon-
urua me-ñkpö emi, emi enye akanamde ëdi mbon inyene,
ëyeda nsan nsan oto ke ndïk ndutukhö esie, ëtuaña ënyuñ
16 ëseme ëte, Mböm, mböm, aqua obio, enye emi ekesïnede
eti linen ye öföñ purple ye ididuot öföñ, önyuñ abanade
17 idem ke gold ye ösöñ-urua itiat ye pearl ! koro ke ñkanika
kiet inyene emi okponde ntem omosobo. Ndien kpukpru
etubom ubom, ye kpukpru owo emi ëwatde ëka ke ebiët

ekededi, ye mbon ubom, ye adaña owo nte ēdude uwem
18 ke eriwat ke aqua inyañ, ëda nsan nsan, ēnyuñ ëfiori,
nte mö ēsede nsuñikañ eriföp esie, ëte, Obio ewe ebiët aqua
19 obio oro? Ndien mö ēmen ntöñ ēduök ke ibuot mö,
ēnyuñ ëfiori ke eritua ye ke eriseme, ëte, Mböm, mböm,
aqua obio oro anamde mendiduñ kesīt, emi ubom mö
ëdude ke aqua inyañ, ëkabare ëdi mbon inyene oto ke
erisuan okuk esie! koro ke ñkanika kiet ēnam enye
20 odu ke ndobo. Ēdara ëbaña enye, afo heaven, ye mbufo
mbio Abasi, ye mbufo me-apostle, ye mbufo me-prophet;
koro Abasi emekpe ikpe mbufo ke enye.
21 Ndien ökpösöñ angel emen itiat, ñkpö nte aqua itiat-
ökök, öduök enye ke inyañ, ete, Ntem ke ëdiduök Babylon,
aqua obio oro, ke ökpösöñ iduö, idinyuñ ique enye aba.
22 Ndien idikopke uyo mebre-harp, ye mequö-iquö, ye mefri-
ifiom, ye mefri-ukorowo aba kesīt fo; idinyuñ ique
baba owo-usö emi anamde ubök-usö ekededi aba kesīt
fo; idinyuñ ikopke uyo itiat-ökök aba kesīt fo; uñwana
23 utuenikañ idiyamake aba kesīt fo; idinyuñ ikopke uyo
ödö-ndö ye eke ñwan-ndö aba kesīt fo; koro menyam-
urua fo ëkedide mböñ isöñ; koro ēkedade idiöñ fo ëbiaña
24 kpukpru mīdut. Ndien ēkut iyīp me-prophet ye eke
mbon Abasi, ye eke kpukpru mö emi ēkewotde ke isöñ
kesīt esie.

19 Ke ñkpö emi ëma ëkebe ami ñkop ñkpö nte ökpösöñ
uyo akamba otu owo ke heaven ödöhöde ete, Hallelujah;
Erinyaña, ye uböñ, ye odudu, ēnyene Abasi nyīn: koro
2 ikpe Esie ëdide akpanikö ye ndinen; koro Enye ama ekpe
ikpe ye aqua akpara, emi akabiatde isöñ ke use esie,
Enye ama önyuñ osio usiene iyīp iköt Esie önö enye.
3 Ndien mö ëtöñö ntak ëdöhö ëte, Hallelujah. Ndien
4 nsuñikañ esie ödödök ke nsinsi nsinsi. Ndien nyebiowo
edīp ye inañ ye medu-uwem inañ oro ëduöñö ētuak ibuot
ēnö Abasi emi etiede ke ebekpo, ëte, Amen, Hallelujah.
5 Ndien uyo kiet öwörö ke ebekpo, ete, Ēnö Abasi nyīn
itoro, kpukpru mbufo iköt Esie, mbufo emi ëbakde
6 Enye, ñkpri owo ye ikpö. Ndien ami ñkop ñkpö nte
uyo akamba otu owo, ye nte uyo akamba möñ, ye nte
uyo mkpösöñ obuma, ēdöhöde ëte, Hallelujah: koro
7 Oböñ Abasi nyīn, Ata-Ökpösöñ, akarade. Ēyak nyīn

idara inyuñ idaresīt eti eti, inyuñ inō Enye ubōñ : koro
ndō Eyen-erōñ emedi, ñwan Esie ōmōnyuñ otīm idem.
8 Ndien ēyak ēnō enye ndisīne eti linen, edisem ye edisana :
9 koro eti linen oro edide ndinen utom mbio Abasi. Ndien
enye ōdōhō mi, ete, Wet, Ōfōfōn ōnō mō emi ēkotde udia-
10 ndō Eyen-erōñ. Ndien enye ōdōhō mi, ete, Memō emi
ēdi mikō akpanikō Abasi. Ndien ami nduō kisōñ ke ukot
esie ndituak ibuot 'nō enye. Ndien enye ōdōhō mi, ete,
Kpeme, kunam : ami ndi nsañutom fo ye eke nditō-ēte
fo emi ēmumde ikō ntiense Jesus ēkama : tuak ibuot
nō Abasi : koro ikō ntiense Jesus edi spirit prophecy.
11 Ndien ami ñkut heaven ebererede ; ndien sese, afia
horse, ye Enye emi odorode enye, emi ekerede Edinen
ye Akpanikō ; ndien ke edinen ido Enye ekpe ikpe ōnyuñ
12 añwana ekōñ. Enyīn Esie ēdi edeme ikañ, ediwak
anyanya ēnyuñ ēyara Enye ke iouot ; Enye ōnyuñ
enyene enyīñ emi ēwetde, emi baba owo kiet mifiōkke,
13 ibōhōke Enye ke Idemesie. Ndien Enye esīne edisīne-
ñkpō emi ēsīmede iyip : enyīñ Esie ōnyuñ ekere Ikō Abasi.
14 Ndien mudīm ekōñ emi ēdude ke heaven ēdoro mfia horse
15 ētiene Enye, ēsīne eti linen, afia ye edisana. Ndien edi-
sōp ofut ōwōrō ke inua Esie, man Enye akpada ekpeñe
midut : Enye eyenyuñ akara mō ke esañ uquak ; ndien
Enye edīgi ebiēt-udīgi wine ufiop iyaresīt Abasi, Ata-
16 Ōkpōsōñ. Ndien ēwet enyīñ ke edisīne-ñkpō Esie ye ke
ifukhi Esie, EDIDEM NDIDEM, YE ŌBŌÑ MBŌÑ.
17 Ndien ami ñkut angel adade ke utīn ; ndien enye ofiori
ke ōkpōsōñ uyo, ōdōhō kpukpru minuen eke ēfede kufōt
enyōñ, ete, Edi ēdisop idem ōtō kiet, ke aqua usōrō Abasi ;
18 man mbufo ēta ōbuk ndidem, ye ōbuk mētubom mbon
ekōñ, ye ōbuk mkpōsōñ owo, ye ōbuk me-horse ye eke mō
emi ēdorode mō, ye ōbuk kpukpru owo, nditō-isōñ ye
ifn, ñkpri ye ikpō.
19 Ndien ami ñkut unam oro, ye ndidem isōñ, ye mudīm
mbon ekōñ mō, ēsopde idem ōtō kiet ndiñwana ekōñ
ye Enye emi odorode ke horse oro, ye udīm ekōñ Esie
20 ñko. Ndien ēmum unam oro, ēkōrō ye prophet nsu emi
akanamde midiōñō kiso esie, emi enye adade abiaña mō
emi ēnyenede idiōñō unam, ye mō emi ētuakde ibuot ēnō
mbiēt esie : ēduōk mō mbiba ye uwem ke mkpōdiōkhō
21 ikañ, emi asakde ye brimstone : ndien ēwot mō emi
ēsukhōde ke ofut Enye emi odorode ke horse, kpa ofut

eke öwöröde Enye ke inua: ndien kpukpru minuen ëyukhö
ye öbuk mö.

20 Ndien ami ñkut angel kiet öwöröde ke heaven ösukhöre
akama ukpökhöre aqua ukpe oro ye akamba ñkpököbi
2 ke ubök esie. Ndien enye omum dragon, akani urukiköt
oro, emi edide Devil ye Satan, önyuñ ököbi enye ke
3 thousand isua, önyuñ öduök enye ke aqua ukpe oro,
önyuñ okubi enye, önyuñ efik seal kesït ofuk enye, man
enye okubiaña midut aba tutu thousand isua oro ëkure:
ke emi ebede ënyene ndikpökhöre enye ke ekpri ini.
4 Ndien ami ñkut mebekpo, ndien mö ëtie ke mö, ndien
ëyak ikpe ënö mö ndikpe: ndien ami ñkut mukpöñ mö
emi ëkebïgide mö ibuot kabaña ikö ntiense Jesus,
ye kabaña ikö Abasi; ye mö emi miketuakke ibuot inö
unam me mbiët esie, minyuñ iböhö idiöñö oro ke ökpö-
iso mö ye ke ubök mö; ndien mö ëdu uwem, ënyuñ
5 ëkara ye Christ thousand isua. Mekpa-mkpa emi ësukhöde
iduhe uwem tutu thousand isua ëkure. Emi edi akpa
6 eriset. Edifön ye edisana edi enye emi enyenede udeme
ke akpa eriset; udiana-akpa mkpa inyeneke baba odudu
ye mö emi, edi mö ëyedi moku Abasi ye eke Christ, ëyenyuñ
ëkara ye Enye ke thousand isua.
7 Ndien kini thousand isua oro ëma ëbe ëyekpökhöre
8 Satan ësio ke ufök-ñkpököbi esie, enye eyenyuñ öwörö
ndibiaña midut emi ëdude ke mutït isöñ mbinañ, Gog
ye Magog, ndibon mö ötö kiet ke eköñ: emi ibat mö
9 etiede nte utatan aqua inyañ. Ndien mö ësaña ëdök ke
öfuri iso isöñ, ënyuñ ëkan itie 'na mbio Abasi ye edima
obio ëkuk: ndien ikañ oto ke heaven ösukhöre edita mö.
10 Ndien ëduök devil emi abiañade mö ësïn ke mkpödiökhö
ikañ ye brimstone, ebiët emi unam ye prophet nsu ënyuñ
ëdude; ndien ëyedutukhö mö ke uwemeyo ye ke okoneyo
ke nsinsi nsinsi.
11 Ndien ami ñkut akamba afia ebekpo, ye Enye emi
etiede kesït, emi isöñ ye enyöñ ëfeghede ëkpöñ iso Esie;
12 ndien ique itie inö mö. Ndien ami ñkut mekpa-mkpa,
ikpö ye ñkpri, ëdade kiso ebekpo; ndien ëkuböre me-
ñwed: ënyuñ ëkuböre ñwed eñwen, emi edide ñwed uwem:
ndien ëkpe ikpe mekpa-mkpa oto ke ñkpö emi ëwetde
13 ke me-ñwed, adaña nte utom mö ëdide. Ndien inyañ
ayak mekpa-mkpa emi ëdude kesït; mkpa ye Hades

ēnyuñ ēyak mekpa-mkpa emi ēdude ke mö: ndien ēkpe
14 ikpe mö kpukpru owo kiet kiet nte utom mö ēdide. Ndien
ēduök mkpa ye Hades ke mkpödiökhö ikañ. Emi edi
15 udiana-akpa mkpa, kpa mkpödiökhö ikañ. Ndien edieke
mique nte ēwetde enyiñ owo ekededi ke ñwed uwem,
ēduök enye ke mkpödiökhö ikañ.

21 Ndien ami ñkut öbufa enyöñ ye öbufa isöñ: koro
akpa enyöñ ye akpa isöñ ēbede ēfep; aqua inyañ inyuñ
2 iduhe aba. Ndien ñkut edisana obio, öbufa Jerusalem,
otode ke Abasi öwörö ke heaven ösukhöre, ētīm enye nte
3 ñwan-ndö emi ēbanade ēnö ebe esie. Ndien ñkop nte
ökpösöñ uyo oto ke ebekpo ödöhöde ete, Sese, ataya Abasi
odu ye owo. Ndien Enye eyeduñ ye mö, mö ēyenyuñ ēdi
owo Esie, ndien Abasi ke Idemesie eyedu ye mö, önyuñ
4 edi Abasi mö: Enye eyenyuñ öquönöre kpukpru möñeyet
ke enyīn mö efep; ndien mkpa ididuhe aba; mfukhö
me ntuaña mo ubiak idinyuñ iduhe aba: me-akpa ñkpö
5 ēbe ēfep. Ndien Enye emi etiede ke ebekpo ödöhö ete,
Sese, Ami manam kpukpru ñkpö ēdi mbufa. Ndien
Enye ödöhö ete, Wet, koro me-ñkpö emi ēdi ndinen ye
6 akpanikö. Ndien Enye ödöhö mi, ete, Mö ēmesu. Ami
ndi Alpha ye Omega, eritöñö ye utīt. Nyenö enye emi
7 itöñ asatde enye idīm möñ uwem ke ikpikpu. Enye
emi akande eyenyene me-ñkpö emi; ndien Ami nyedi
8 Abasi esie, enye eyenyuñ edi eyen Mi. Edi ama edi mbio
ufep, ye mö emi minīmke ke akpanikö, ye mbio mbubiam,
ye mewot owo, ye mbio use, ye mbia-idiöñ, ye mekpono
ndem, ye kpukpru mesu nsu, mö ēyenyene udeme mö
ke mkpödiökhö emi asakde ikañ ye brimstone; emi edide
udiana-akpa mkpa.
9 Ndien kiet kotu me-angel itiaba emi ēnyenede me-bowl
itiaba, emi ēbiomde akpatre ufen itiaba oro, edi; ndien
enye ödöhö mi, ete, Di ken, nyewut fi ñwan-ndö, ñwan
10 Eyen-eröñ. Ndien enye emen mi ke spirit aka ke aqua obot,
akamba ye edikoñ, önyuñ owut mi edisana obio Jerusalem,
11 otode ke Abasi öwörö ke heaven ösukhöre, enyene uböñ
Abasi: uñwana esie ebiēt ata ösöñ-urua itiat, nte ekpedide
12 itiat jasper, asana nte crystal: enyene akamba ye edikoñ
ibibene; enyene inua-otop duopeba, ye me-angel duopeba
ke me-inua-otop oro; ēnyuñ ēwet enyiñ kesīt mö, emi
13 ēdide enyiñ esien Israel duopeba: ke edem usiakha-

utîn inua-otop ita ēdu; ke edem edere inua-otop ita;
ke edem usuk inua-otop ita; ye ke edem usop-utīn inua-
14 otop ita. Ibibene obio önyuñ enyene ñkpö-idak-isöñ duop-
eba, ēma ēnyuñ ēwet enyïñ apostle Eyen-eröñ duopeba
15 kesït mö. Ndien enye emi ödöhöde ye ami enyene eto
okuk gold ke ñkpö idomo, ndidomo obio ye inua-otop
16 esie ye ibibene esie. Ndien ñkañ obio inañ ēdi ukem
ukem, uniöñ esie önyuñ okpon nte ubom esie: ndien
enye odomo obio ke eto okuk oro, osïm thousand furlong
duopeba: uniöñ ye ubom ye idaha esie ēdi ukem ukem.
17 Ndien enye odomo ibibene esie, ibio idomo okuk ikie ye
aba ye inañ, nte asañade ye idomo owo, oro edi eke angel.
18 Ndien ēda jasper ēböp ibibene esie: obio önyuñ edi
19 edisana gold, ebiēt edisana glass. Ëbana ñkpö-idak-
isöñ ibibene obio ke kpukpru oruk ösöñ-urua itiat.
Akpa ñkpö-idak-isöñ edi jasper; udiana-akpa, sapphire;
20 öyöhö ita, chalcedony; öyöhö inañ, emerald; öyöhö
ition, sardonyx; öyöhö itiokiet, sardius; öyöhö itiaba,
chrysolite; öyöhö itiaeta, beryl; öyöhö usukkiet, topaz;
öyöhö duop, chrysoprase; öyöhö duopekiet, jacinth;
21 öyöhö duopeba, amethyst. Itïm inua-otop duopeba ēnyuñ
ēdi me-pearl duopeba; kpukpru itïm inua-otop kiet kiet
edi pearl kiet: efak obio önyuñ edi edisana gold, nte
22 ekpedide edisana glass. Ndien ami ñque temple kesït:
koro Jehovah Abasi, Ata-Ökpösöñ, ye Eyen-eröñ edi temple
23 esie. Ndien obio iyomke utïn, ye öfiöñ ndiyama 'nö enye:
koro ubööñ Abasi añwañade enye, utuenikañ esie önyuñ
24 edi Eyen-eröñ. Ndien midut ēyesaña kuföt uñwana esie:
25 ndidem isöñ ēnyuñ ēda ubööñ mö ēduk kesït. Ndien
idiberike inua-otop esie ke uwemeyo (koro okoneyo midi-
26 duhe do): ndien ēyeda ubööñ ye ukpono midut ēduk
27 kesït: ndien baba edidekhe ñkpö kiet, me enye emi
anamde mbubiam önyuñ osude nsu, ididukke kesït ke
usuñ ekededi: ke miböhöke mö ikpöñ ikpöñ emi ēwetde
enyïñ mö ke ñwed uwem Eyen-eröñ.

22 NDIEN enye owut mi akpa möñ uwem, ayama nte
2 crystal, öwöröde ke ebekpo Abasi ye eke Eyen-eröñ, ke
uföt efak esie. Ndien ke edem akpa emi ye ke edem oko
eto uwem odu, emi oñwomde oruk mfri duopeba, önyuñ
oñwomde mfri esie ke öfiöñ ke öfiöñ: ndien ēda iköñ eto
3 oro ēnam udöñö okure midut. Ndien isuñi ididuhe aba:

ebekpo Abasi ye eke Eyen-eröñ ëyenyuñ ëdu kesīt:
4 iköt Esie ëyenyuñ ënam ñkpö ënö Enye; mö ëyenyuñ
ëkut iso Esie; ndien enyīñ Esie eyedu ke ökpö-iso mö.
5 Okoneyo idinyuñ iduhe aba; mö inyuñ iyomke uñwana
utuenikañ, me uñwana utīn; koro Jehovah Abasi eyeyama
önö mö; mö ëyenyuñ ëkara ke nsinsi nsinsi.
6 Ndien enye ödöhö mi, ete, Ikö emi ëdi ndinen ye akpan-
ikö: ndien Jehovah Abasi me-spirit me-prophet öködöñ
angel Esie ndiwut iköt Esie ñkpö emi ëdiwöröde ke ini
7 esisit. Ndien sese, Ami ke ndi iwiwa. Öföfön önö enye
emi onīmde ikö prophecy ñwed emi.
8 Ndien ami John ndi enye emi okopde önyuñ okutde
me-ñkpö emi. Ndien kini ami ñkopde 'nyuñ ñkutde,
ami nduö ndituak ibuot ke ukot angel emi owutde mi me-
9 ñkpö emi. Ndien enye ödöhö mi, ete, Kpeme kunam:
ami ndi asañutom ye afo ye nditö-ëte fo me-prophet, ye
mö emi ënīmde ikö ñwed emi ñko. Tuak ibuot nö Abasi.
10 Ndien enye ödöhö mi, ete, Kudian seal ke ikö prophecy
11 ñwed emi; koro ini ke ekpere. Enye emi aquañade,
yak enye osuk anam uquañkpö: enye emi edekhede,
yak ësuk ënam enye edekhe: enye emi edide edinen,
yak enye osuk anam edinen ido: enye emi edide edisana,
12 yak ësuk ënam enye asana. Sese, ami ke ndi iwiwa;
utīp mi önyuñ odu ye Ami, ndinö kpukpru owo kiet kiet
13 nte utom esie edide. Ami ndi Alpha ye Omega, akpa
14 ye akpatre, eritöñö ye utīt. Öföfön önö mö emi ëyetde
öföñidem mö, man mö ënyene unen ndisīm eto uwem,
15 ënyuñ ësañа ke inua-otop ëduk ke obio. Ke edem
mebua, ye mbia-idiöñ, ye menam-use, ye mewot-owo,
ye mekpono-ndem, ye kpukpru owo emi ëmade ënyuñ
ënamde ido nsu, ëdu.
16 Ami Jesus 'ma ndöñ angel Mi ndisian fi me-ñkpö
emi kabaña mufök Abasi. Ami ndi öruñ ye Eyen David,
ediyama ntantafiöñ usenubök.
17 Ndien Spirit ye ñwan-ndö ëdöhö ëte, Di. Enye emi
okopde, yak enye önyuñ ödöhö ete, Di. Enye emi itöñ
asatde, yak enye edi: enye emi amade, yak enye ada möñ
uwem ke ikpikpu.
18 Ami motīm ndöhö kpukpru owo emi okopde ikö prophecy
ñwed emi, nte, Owo ekededi ama adian ikö ke mö, Abasi
19 eyedian mufen emi ëwetde ke ñwed emi önö enye: owo
ekededi ama önyuñ osio ikö ke ikö ñwed prophecy emi.

Abasi eyesio udeme esie ke eto uwem oro, ye ke edisane
obio, emi ëwetde ke ñwed emi.
20 Enye emi otïmde ödöhö me-ñkpö emi ödöhö ete, Ih
Ami ke ndi iwiwa. Amen : di, Öböñ Jesus.
21 Mfön Öböñ Jesus odu ye mbio Abasi. Amen.